Bâkî

dîvân

Mehmet Kanar

AYRINTI

ŞİİR

Bâkî

Türk edebiyatının büyük söz ustalarından, "şairlerin sultânı" (sultânü'ş-şuarâ). 1526'da doğmuş, 17 Nisan 1600'de ölmüştür. Asıl adı Mahmud Abdülbâkî'dir. Fatih Camii müezzinlerinden birinin oğludur.

Bâkî, ilk gençlik yıllarında saraçlık yaptı. Bir başka görüşe göre cami kandilciliği (serraclık) görevinde bulundu. Okumaya meraklı olduğu için Karamanîzâde Mehmed Efendi'nin öğrencisi oldu. İlerde zamanın büyük şair, edip ve yöneticileri olacak kişilerle aynı sınıfta eğitim gördü. Öğrencilik yıllarında şiire merak sardı. Şiirlerini dönemin büyük şiir üstadı Zâtî'ye kontrol ettirdi.

Hocasının kadılık göreviyle atandığı Halep'te dört yıl kaldı. Şâh Abbas'ın kütüphanecisi Sâdıkî-yi Kitabdar ile tanıştı.

İstanbul'a döndükten sonra şeyhülislâm Ebussuud Efendi ile sadrazam Rüstem Paşa'nın çevresine girmeye çalıştı. 1564 yılında medrese hocalığına tayini çıktı. Bu arada Kanûnî'nin ilgisini çekti. Onun şiirlerine nazireler yazdı. 1566'da Kanûnî'nin Zigetvar'da ölüm haberinin gelmesi üzerine meşhur "Kanûnî Mersiyesi"ni yazdı.

II. Selim zamanında Sokullu Mehmed Paşa'nın himayesine girdi. Murâd Paşa, Eyüp ve Sahn medreselerinde, Edirne Selimiye'de müderrislik yaptı. II. Selim'den sonra III. Murâd döneminde hayatında inişler, çıkışlar oldu.

1586'da Anadolu kazaskerliğine atandı. Daha sonra Rumeli kazaskerliğine geçen Bâkî şeyhülislâm olamadan emekli edildi.

Dört hükümdârın saltanat dönemini idrak eden Bâkî, hayattayken ünü birçok ülkeye yayılan bir şair oldu. Şeyhülislâm olmak için hırsına yenik düşmesi bir yana bırakılırsa, hoşsohbet, nüktedân, dürüst karakteriyle tanındı.

Bâkî'nin Türk Dîvân şiirine kattığı en önemli hususlardan biri aruz vezninin imâle ve zihaf gibi kusurlarını en alt düzeye indirmesidir.

Kasîdeleriyle ön planda görünse de Bâkî aslında gazel şairidir. Hayyam'dan, Hüsrev-i Dihlevî'den, Mes'ûd-i Sa'd-i Selman'dan, Hâfız'dan etkilendiği belli olan gazellerinde ömrün kısalığı, hayatın tadının çıkarılması gereği sıklıkla vurgulanır. Bu yönüyle, çağdaşı ve kanaatimizce Türk edebiyatının en coşkulu şairi olan Fuzûlî'den ayrılır. Şiirlerinde coşkudan ziyade ince hayâller, söz sanatlarının yoğunluğu dikkati çeker.

Bâkî'nin en önemli eseri olan *Dîvân*'ı üzerinde en iyi tenkitli metin çalışması Sabahattin Küçük tarafından yapılarak TDK yayınları arasında basılmıştır.

Dîvân dışında Bâkî'nin Arapça'dan yaptığı bazı risâle çevirileri vardır. Bâkî hakkında geniş bilgi ve bibliyografya için bkz. Mehmet Çavuşoğlu, "Bâkî", *DİA*, s. 537-540.

Mehmet Kanar

Prof. Dr. Mehmet Kanar 1954 yılında Konya'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde Doğu Dilleri ve Türkoloji eğitimi aldı. Aynı Fakültenin Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü'nde akademik kariyer yaptı. 2007 yılından bu yana Yeditepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak ders vermeyi sürdürüyor. Mehmet Kanar'ın gramer, sözlük, tenkidli neşir, dil öğretim seti, araştırma, sadeleştirme, çeviri, öyküleştirme çalışmaları çeşitli yayınevleri tarafından yayımlanmıştır. Sâdi-i Şirâzî, Şeyhî, Golamrizâ E'vânî, Muhammed-i İstî'lâmî, Sâdık Hidâyet, Samed Behrengi, Franz Babinger, F.W. Hasluck ve Helmut Ritter, Mehmet Kanar'ın Türkçeye kazandırdığı klasik ve modern şair ve yazarlar arasındadır.

Mehmet Kanar'ın yayınevimizden yayımlanan kitapları:

Mevlânâ, *Mesnevî*; Hâfız-ı Şirâzî, *Dîvân;* Ferîdüddîn Attâr, *Esrârnâme* ve *İlâhînâme*; Fahreddin Es'ad-i Gorgânî, *Vîs ile Râmîn*; Fuzûlî, *Dîvân*; Sohrâb Sepehrî, *Sekiz Kitap (Bütün Şiirleri)*; Sâdık Hidâyet, *Kör Baykuş, Seçme Eserler*; Ali Muhammed-i Efgânî, *Ahu Hanım'ın Kocası*; Mehmet Rauf, *Eylül;* Ahmed Şamlu, *Yüreğimin Kışlarında (Bütün Şiirleri); Sâdî-i Şirâzî, Gülistan.* Kanar ayrıca Ayrıntı Türkçe Klasik dizimizde yer alan çok sayıda kitabın da editörüdür.

Bâkî

Dîvân

Ayrıntı: 1348
Şiir Dizisi: 35

Dîvân
Bâkî

Farsça Aslından Çeviren ve Düzenleyen
Mehmet Kanar

Yayıma Hazırlayan
Levent Turhan Gümüş

Son Okuma
Faris Kuseyri

Bu çevirinin tüm yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Petek Yılmaz

Kapak Düzeni
Gökçe Alper

Uygulama
Kâni Kumanovalı, Hediye Gümen

Baskı
Ali Laçin - Barış Matbaa - Mücellit
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No. 286
Topkapı / Zeytinburnu - İstanbul - Tel. 0212 567 11 00
Sertifika No: 33160

Birinci Basım: İstanbul, Ekim *2019*
Baskı Adedi *1000*

ISBN 978-605-314-409-0
Sertifika No: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No:3 Cağaloğlu – İstanbul
Tel: (0212) 512 15 00 Faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi facebook.com/ayrintiyayinevi instagram.com/ayrintiyayinlari

Bâkî

Dîvân

Farsça Aslından Çeviren ve Düzenleyen:
Mehmet Kanar

Sunuş

Sunulan bu çalışma tenkitli neşir değildir. *Bâkî Dîvânı*'nın daha iyi anlaşılması hedeflenmiştir. Dîvân'ın mevcut neşirleri arasında bizce en iyisi olan Sabahattin Küçük neşri esas alınmış, bu neşirdeki hatâlar düzeltilmiş, şüpheye düşülen yerlerde Türkiye ve Avrupa'da bulunan birçok el yazması nüshaya, eski harfli matbû nüshalara başvurulmuştur. Metinde sadece nazal nun (ñ) ile hı harfi (Ḫ, ḫ) transkripsiyonlu olarak gösterilmiştir.

Bâkî Dîvânı'nın dilini anlayabilmek için iyi derecede Farsça, Osmanlı Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi bilmek gerekir. Metnin daha rahat anlaşılması amacıyla çevrimyazılı her şiirden sonra o şiirin "dil içi" manzum çevirisi verilmiştir. Nesren çeviri şiirin bütün zevkini alıp götüreceğinden manzum çeviri yoluna gidilmiş, halkın anlayabileceği şekilde, mümkün olduğu kadar kafiye tutturarak, sanat kaygısı gütmeden ama şiirin anlamını kaybetmeden çeviri yapılmıştır.

Klasik dîvân tertibinde kasîdeler birinci sırada yer alır. Ancak, bir şairin en güzel şiirleri kasîde dışındaki formlarda yazdığı şiirlerdir. Şair bunları genel olarak övmek veya ödül almak için yazmaz; bütün sanat gücünü sergiler. Bu yüzden elinizdeki çalışmada kasîdeler dîvân tertibine uyulmayarak matlaların ardına alınmıştır.

Son bölümde Bâkî'nin Farsça yazdığı şiirler özgün Farsça metin, okunuş ve manzum çevirileriyle birlikte verilmiştir.

Bu çalışmanın yararlı olmasını dilerim.

Prof. Dr. Mehmet Kanar
12 Ağustos 2019, Bakırköy

Gazeller
Elif

Gazel 1
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Ḫurşîd ruḫuñ kendüyi kim göstere cânâ
Minnet mi kalur mihr-i ziyâgüstere cânâ

Bir yirde ki pertev sala envâr-ı tecellî
Hâcet mi kalur mihr ü meh-i envere cânâ

Haşr ide mi bir yirde senüñle beni devrân
Hasret kala mı yoğsa dem-i mahşere cânâ

Sen sengdilüñ şol ki derûnında yir eyler
'Âlemde hemân sikke kazar mermere cânâ

Zer saklamaya goncasıfat 'âkil odur kim
Gül gibi olan nakdi koya sâgare cânâ

Ben şâhnazar rind-i cihân aña direm kim
Nergis gibi göz dikmeye sîm ü zere cânâ

Tûtî gibi hoş nükteler öğretdi dehânuñ
Bâkî gibi üstâd-ı süḫanpervere cânâ

Redd olmaz o leblerden olan turma du'â kıl
Dârâ-yı cihân Şâh-ı Ferîdunfere cânâ

Gazel 2
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Ayaklarda kalur sünbül o zülf-i nîmtâb asa
Saçuñla bahş iderse başa çıkmaz müşg-i nâbâsâ

Hevân içre ezel bir sadme urdı sarsar-ı âhum
Döner dôlâb-ı çarḫ ol dem bu demdür âsiyâbâsâ

Derûnuñ pürma'ârif hemnişînüñ merd-i 'ârif kıl
Açılma ey yüzi gül şaḫs-ı nâdâna kitâbâsâ

Kemânçe şekline girdüm elinde mutrib-i 'aşkuñ
Keşâkeşden ḫalâs olmaz daḫi sînem rebâbâsâ

Gazel 1

Güneş yüzün kendini gösterince cânım
Minnet mi kalır ışık saçan güneşe cânım

Bir yerde ışık saçarsa tecellî nûrları
Hacet mi kalır parlak güneşle aya cânım

Haşreder mi bir yerde seninle beni devrân
Hasretimiz kalır mı yoksa mahşere cânım

Kim senin taş yüreğinde yer edinirse
Dünyada işi mermere yazı kazımaktır cânım

Akıllı olan, gonca gibi altın saklamaz içinde
Gül gibi olan nakdi koyar kadehe cânım

Şâh bakışlı, dünya rindi ona derim ben
Nergis gibi göz dikmez gümüşe, altına cânım

Dudu gibi hoş nükteler öğretti ağzın
Bâkî gibi bir söz ustasına cânım

O dudaklardan çıkan dua reddedilmez; durma
Dua et cihânın Dârâ'sı, Feridun ışıklı şâha cânım

Gazel 2

Ayaklarında kalır sümbül, o yarı bükülü saçını salınca
O saf misk olamaz başarılı, saçınla tartışırsa

Havanda ezelî bir sadme indirdi âhımın kasırgası
O zamandan beri döner dolap değirmen gibi

İçin bilgiyle dolsun, oturup kalktığın ârif olsun
Yüzü gülüm! Cahil şahsa açılma kitap gibi

Kemençe şekline girdim elinde aşk çalgıcısının
Keşmekeşten kurtulmaz göğsüm rebap gibi

Zerefşân ol kef-i ihsân ile seyr eyle ʿâlemde
Cihângerd ü cevânmerd-i cihân ol âfitâbâsâ

Yüzüm üzre kadem basmaz cefâ vü cevrden geçmez
Yolında kılduğumdan n'oldı ben cismüm türâbâsâ

Tutarken câmı nâşî gelse tâc ü günbed altında·
Mey-i gülrengi pinhân eyle ey sofî habâbâsâ

Hasûduñ dürd-i derdin çekme ey Bâkî bu bezm içre
Nedimüñ yâr-ı ḫoşmeşreb gerek câm-ı şarâbâsâ

Gazel 3
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Yâr işiğinde dinildi âşık-ı şeydâ baña
Hak dimişler tenzilü'l-esmâ'ü min savbi's-semâ

Ḥâkümi ide sifâl-i sünbül ü reyhân felek
Gitmeye başdan hevâ-yı bûy-i zülf-i dilrübâ

Mülk-i ʿayş u ʿişretüñ olsak n'ola İskenderi
Oldı elde câmumuz âyîne-yi ʿâlemnümâ

ʿAynuma almam zer-i ḫurşîd ü dürr-i encümi
Feth olaldan baña bâb-ı genc-i iksîr-i fenâ

Şi'r ü inşâdan murâdı âşık-ı bîçârenüñ
ʿArz-ı iḫlâs eylemekdür yâre Bâkî ve'd-du'â

Gazel 4
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

Ey bârgâh-ı dilkeş ü eyvân-ı dilgüşâ
Dâmet leke's-sa'âdetü ve'l-'izz u ve'l-ʿulâ

Câm-ı sarâyuñ olmadan elhak safâ budur
Âyîne-yi Sikender ü Câm-ı cihânnümâ

Ümmîd-i ḫâkbûs-i cenâbuñla âsumân
Yıllardurur ki kâmetini eyledi dütâ

Altın saç ihsân avucuyla, dolaş dur âlemde
Dünyayı dolaşan, dünya cömerdi ol güneş gibi

Yüzüme ayağını basmaz; cefâ etmekten vazgeçmez
Ne oldu sanki yolunda ettiğim bedenimi toprak gibi

Tutarken kadehi yabancı gelse tâc ile kümbet altında
Sakla gül renkli şarabı, ey sofu, kabarcık gibi

Ey Bâkî! Kıskancın dert şarabını içme bu mecliste
Nedîmin hoşmeşrep yâr olmalı şarap kadehi gibi

Gazel 3

Yâr eşiğinde, denildi, şeydâ âşık bana
Doğru demişler, isimler gökten iner aşağıya

Felek etsin toprağımı sümbül ile reyhan saksısı
Gitmesin başımdan gönül çelen zülüf kokusunun arzusu

Eğlence ülkesinin İskender'i olsak ne çıkar sanki
Eldeki kadehimiz aynadır, gösterir âlemi

Umursamam güneş altınıyla yıldız incisini
Açıldığından beri bana yokluk iksirinin hazine kapısı

Çaresiz âşığın şiir ile inşadan murâdı
Yâre ihlasını sunup dua etmektir Bâkî

Gazel 4

Ey gönül çeken dergâh, gönül çelen eyvan
Saadet, izzet, yücelik seninle olsun her zaman

Gerçekten sarayının kadehi olmaktan budur safâsı
Dünyayı gösteren kadeh ile İskender aynası

Huzûrunda ayak öpme umuduyla gökyüzü
Yıllardan beridir iki büklüm etti boyunu

Ḫalk-ı cihâna melce' olaldan penâhına
Ḫurşîd-i çarḫ sâye gibi eyler ilticâ

Rif'atde âsumâna değer âsitânesi
Kıymetde nakd-i encüm irişmez aña bahâ

Her gûşesinde micmeregerdân nesîm-i subh
Her suffesinde bâd-ı sehergâh 'ıtrsâ

Gazel 5
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Hüsn ile saña öykünemez çün gül-i ra'nâ
Hüzn ile baña beñzeyemez bülbül-i şeydâ

Cân almada nâzüklik ile la'lüñe söz yok
Ḫâlüñ daḫi bir dânedurur fitnede ammâ

Tuğrâsı berâtuñ yazılur ekseri altun
Rûyuñda kaşuñ zerd olur ise n'ola şâhâ

Bezm içre sürâhi gibi kan ağladuğum bu
Sâkî lebüñe kan yagı oldı mey-i hamrâ

İller yiye şeftâlûsını bâğ-ı cemâlüñ
Ey sîbzekan Bâkî nice bir diye eyvâ

Gazel 6
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Nedür bu ḫandeler bu 'işveler bu nâz u istiğnâ
Nedür bu cilveler bu şîveler bu kâmet-i bâlâ

Nedür bu pîç pîç ü çîn çîn ü ḫambeḫam kâkül
Nedür bu turralar bu halka halka zülf-i müşgâsâ

Nedür bu 'ârız u ḫadd ü nedür bu çeşm ü ebrûlar
Nedür bu ḫâl-i hindûlar nedür bu habbetüssevdâ

Miyânuñ rişte-yi cân mı gümiş âyîne mi sîneñ
Bünâgûşuñla mengûşuñ gül ile jâledür gûyâ

Vefâ ummaz cefâdan yüz çevürmez Bâkî âşıkdur
Niyâz itmet aña cânâ yaraşur saña istiğnâ

Dünya halkına sığınak olduğundan beri
Gökteki güneş sığınır sana gölge gibi

Yükseklikte eşiği uzanır ta göklere
Yıldızlar para olsa, erişemez onun kıymetine

Her köşesinde tütsülük dolaştırır sabah meltemi
Her salonuna ıtır saçar seher yeli

Gazel 5

Sarı kırmızı gül güzellikte öykünemez sana
Hüzünde şeydâ bülbül öykünemez sana

Nâzikçe cân almada söz yok lâl dudağına
Benin de bir tanedir fitne koparmada ama

Berâtın tuğrası genellikle yazılır altınla
Şâhım! Ne çıkar yüzündeki kaşın sarı olursa

Mecliste sürahi gibi kan ağlarım ya
Kırmızı şarap kanlı düşman oldu sâkî dudağında

Güzellik bahçenin şeftalisini yesin yabancılar
Elma çenelim! Bâkî daha ne kadar desin "eyva!"

Gazel 6

Bu gülüşler, bu işveler, bu nâz ile istiğna nedir
Bu şîveler, bu cilveler, bu uzun boy nedir

Bu kıvrım kıvrım, büklüm büklüm kâkül nedir
Bu perçemler, halka halka miskli zülüf nedir

Bu yanaklar nedir; bu gözler kaşlar nedir
Bu kara nokta nedir, bu Hindû beni nedir

Belin cân ipi, göğsün gümüş ayna mıdır
Kulak memenle küpen sanki gül ile jâledir

Bâkî vefâ ummaz, cefâdan yüz çevirmez; âşıktır
Cânım benim! Ona niyâz, sana istiğna yaraşır

Gazel 7
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ḫurşîd kim fezâ-yı felekdür mesîr aña
Değmez gedâlar içre işiğüñde yir aña

Takdı hilâl halkasını gûş-i ḫidmete
Oldı sipihr bende-yi fermânpezîr aña

Yüz sürmez idi südde-yi devlet-me'âbına
Kul olmayaydı ḫüsrev-i gerdûnserîr aña

Görmez misâl-i kâmetüñi çeşm-i râstbîn
Ahvel baka meğer ki görenler nazîr aña

Bâkî süḫanda fark-ı sipihre kadem basar
Lutf-i Ḫüdâ olursa eğer destgîr aña

Gazel 8
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gün yüzin 'arz eyledi nevrûzda ol mehlikâ
Mihr altun kaplu bir âyîne virdi rûnümâ

Nevbahârun nakşına bir savt-ı rengîn bağladı
Başladı sâz u nevâya bülbül-i destânserâ

Göklere irdi yine gülbâng-i murg-i ḫoşnevâ
Sahn-ı gülşen gördi bir a'lâ makâm-ı dilgüşâ

Micmer-i gülde nesîm-i subhgâhı cûdsûz
Safha-yı gülzârda bâd-ı bahârî 'ıtrsâ

Leblerin yâd eylese yâruñ lisân-ı hâl ile
Nakl ider şîrîn hikâyet gonca-yı rengînedâ

Gûş tutsa şâḫ-ı gül çıksa libâs-ı âl ile
Kıssa-ı rengîne başlar lâle-yi la'lînkabâ

Goncaveş câm-ı dil-i Bâkîyi pürḫûn itdiler
Dembedem zarî kılur gülzâr-ı bezmüñden cüdâ

Gazel 7

Güneş: gökyüzü boşluğu seyir yeri ona
Eşiğinde, yoksullar içinde yer yok ona

Hilâl halkasını taktı hizmet kulağına
Gökyüzü bir emir kulu kesildi ona

Yüz sürmezdi yüce devlet eşiğine
Kul olmasaydı felek tahtının hüsrevi ona

Doğru gören göz görmez boyunun benzerini
Şaşı bakar her hâlde benzer görenler ona

Bâkî sözde basar ayağını gökyüzünün başına
Hüdâ'nın lûtfu eğer yardım ederse ona

Gazel 8

Gün yüzünü gösterdi o ay yüzlü nevruzda
Güneş verdi yüz görümlüğü altın kaplı bir ayna

Renkli bir ses iliştirdi ilkbaharın nakşına
Destancı bülbül başladı saza, nevâya

Hoş sesli kuşun gülbangı göklere yükseldi bir daha
Gül bahçesi gönül açan makâm gördü âlâ mı âlâ

Sabah meltemi öd yakıyor gül buhurdânında
Bahar meltemi ıtır sürüyor gülzârın sayfasına

Andı yârin dudaklarını hâl diliyle
Şirin hikâye anlatır rengin edâlı gonca

Gül dalı kulak kabartıp al giysiyle çıksa
La'l abâlı lâle başlar renkli kıssâya

Bâkî'nin gönlünü gonca gibi doldurdular kanla
Her ân inler durur meclisinin gülzârından uzakta

Gazel 9
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Bilini kuçmadadur ol sanemüñ derd ü belâ
Yoğsa âşıklara şîrîn lebi hâzır helvâ

Seri zülfıyle ḫatın örter imiş dirler o şûḫ
Açmadı kimseye ammâ orayı bâd-ı sabâ

Âteş urmış yüzi gül ḫırmenine ol mâhuñ
Devr-i sâgarda ruḫı ʿaksini kılmış peydâ

Kızarup ruḫları gülgûne-yi tâb-ı mülden
Şu'le-yi sâgar-ı mey destine yakmış hınnâ

Meclis-i meyde leb-i yâre tolaşur dirler
Elüme girmeye mi bir daḫi câm-ı sahbâ

Öykünürdi lebüñe câm-ı mey ammâ dönmiş
Bu gün almışlar ele bir yire gelmiş zürefâ

Lüle-yi ḫâme ile çeşme-yi dilden Bâkî
Eyledi kâ'ide-yi âb-ı hayâtı icrâ

Gazel 10
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Cevr ü cefâna kâ'il olurdum velî şehâ
Maḫsûs olaydı ol da cihânda hemân baña

Sabr u karâr u ʿakl alıcı bir perî imiş
Âdem sanurdum ol sanemi gerçi sûretâ

Bir kez tavâfın itmeği bin ʿömre virmezin
Ey hâcî saña Ka'be baña kûy-i dilrübâ

Evvel vefâya va'deler itmişken ey sanem
Cevr itdüñ âḫir eylemedüñ va'deye vefâ

Vassâfısın o servkadüñ râstı bu kim
Tab'-ı bülendtarzuña ahsent Bâkiyâ

Gazel 9

O dilberin belini sarmadadır dert ile belâ
Yoksa âşıklara tatlı dudağı hazır helva

Derler, o şûh ayva tüyünü örtermiş zülüf ucuyla
Sabâ rüzgârı açmadı kimseye orayı ama

Ateş vurmuş o ayın yüzü, gül harmanına
Kadeh dönerken yanağının görüntüsü düşmüş ona

Gül renkli parlak şaraptan kızarmış yanakları
Mey kadehinin şûlesi eline yakmış kına

Derler, mey meclisinde dolaşır yârin dudağına
Elime geçmeyecek mi şarap kadehi bir daha

Mey kadehi dün öykünürmüş dudağına
Bugün almışlar ele zarifler, gelmiş bir araya

Kalem borusuyla gönül pınarından Bâkî
Hayat suyu çeşmesini başladı akıtmaya

Gazel 10

Cevrine, cefâna razıydım şâhım ama
Dünyada sadece ait olsaydı cevrin bana

Sabrımı, kararımı, aklımı alır bir periymiş meğer
O dilberi görünüşüne bakar, insan sanırdım ama

Bir kere tavâf etmeyi değişmem bin ömre
Hey hacı! Kâbe sana, sevgilimin civârı bana

Güzelim! Vaatlerde bulunmuş vefâ adına
Cevrettin sonunda; vaadine etmedin vefâ

O selvi boyluyu anlatırsın; doğrusu bu ya
Bâkî! Aferin senin tarzına, yüksek tabiatına

Gazel 11
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Nevbahâr irişdi vü gitdi şitâ
Keyfe yuhyi'l-arza ba'de mevtihâ

Leblerüñde ḫattuñ ey şîrîndehen
Mûrlar cüllâba düşmiş gûyiyâ

Yâr ağyârı savar düşnâm ile
Def' olur san kim du'â ile belâ

Dest-i mihnetden alınmaya yakam
Ger olursa iki 'âlem bir yaña

Eşk-i çeşmüm yâre 'arz itdüm didi
Bâkiyâ ma'lûm oldı mâcerâ

Gazel 12
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gülsitân bezm-i şarâb u câm-ı mey güldür baña
Kulkul-i halk-i surâhî savt-ı bülbüldür baña

'Ârızuñda ol iki zülf-i girihgîrün senüñ
Suya konmış iki garrâ tâze sünbüldür baña

Seng-i bîdâduñla serde zaḫm-ı ḫûnîmün ki var
Gûşe-yi destârda rengîn karanfüldür baña

Mest ü medhûşam velî ḫâlî mey-i engûrdan
La'l-i nâbuñ hâleti keyfiyyet-i müldür baña

Hayder-i Kerrârıyam meydân-ı nazmuñ Bâkiyâ
Nevk-i ḫâme Zülfekâr u tab' Düldüldür baña

Gazel 11

İlkbahar geldi, kış gitti
Öldükten sonra nasıl diriltti yeri

Dudaklarında ayva tüyün ey tatlı ağızlı
Karıncalar gül suyuna düşmüş sanki

Yâr küfürle kovar yabancıları
Belâ defedilir dua ile sanki

Mihnet elinden kurtulmasın yakam
Bir yanda bulunsa da iki âlem

Gözyaşımı yâre gösterdim; dedi
Mesele şimdi anlaşıldı Bâkî

Gazel 12

Gülistân, şarap meclisi, mey kadehi güldür bana
Sürahi boğazındaki gulgule bülbül sesidir bana

Yanağında iki boğum boğum zülfün senin
Suya konmuş iki taze sümbüldür bana

Zulüm taşıyla açtın başımda kanlı yara
Sarık ucundaki renkli karanfildir bana

Şimdi buldum kafayı üzüm şarabından ama
Lâl dudağının hâli şarap tadı verir bana

Nâzım meydanının Haydar-ı Kerrârıyım Bâkî
Kalem ucu Zülfikar, şiir gücü Düldül'dür bana

Gazel 13
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Ezelden şâh-ı ʻaşkuñ bende-yi fermânıyuz cânâ
Mahabbet mülkinün sultân-ı ʻâlîşânıyuz cânâ

Sehâb-ı lutfuñ âbın teşnedillerden dirîğ itme
Bu deştüñ bağrı yanmış lâle-yi nu'mânıyuz cânâ

Zamâne bizde gevher sezdüğiçün dilḫırâş eyler
Anuñçün bağrumuz ḫûndur ma'ârifkânıyuz cânâ

Mükedder kılmasun gerd-i küdûret çeşme-yi cânı
Bilürsin âb-ı rûy-i milket-i ʻOsmânîyüz cânâ

Cihânı câm-ı nazmum şi'r-i Bâkî gibi devr eyler
Bu bezmüñ şimdi biz de Câmî-yi devrânıyuz cânâ

Gazel 14
[Feilâtün Mefâîlün Feilün]

ʻÂrızuñ âb-ı nâbdur gûyâ
Zekanuñ bir habâbdur gûyâ

Dilde envâr-ı mihr-i ruḫsâruñ
Âbda mâhtâbdur gûyâ

Nakş-ı hüsn-i ḫatuñla safha-yı dil
Bir musavver kitâbdur gûyâ

Bezm-i gamda dü çeşm-i pürḫûnum
İki şîşe şarâbdur gûyâ

Tutdı mihri cihânı ol mâhuñ
Pertev-i âfitâbdur gûyâ

Bâkiyâ ḫâl-i ʻanberîni anuñ
Nâfe-yi müşg-i nâbdur gûyâ

Gazel 13

Ezelden aşk şâhının emir kuluyuz cânım benim
Muhabbet ülkesinin şânı yüce sultânıyız cânım benim

Lûtuf bulutunun suyunu esirgeme yüreği susuzlardan
Bu bozkırın bağrı yanık numân lâlesiyiz cânım benim

Zamâne bizde cevher sezdiği için gönlümüzü incitir
Onun için bağrımız kanar; maarif madeniyiz cânım benim

Bulandırmasın keder tozu cân pınarını
Bilirsin Osmanlı mülkünün yüz suyuyuz cânım benim

Nazım kadehim dünyayı Bâkî'nin şiiri gibi dolanır
Şimdi biz de bu mecliste devrânın Câmî'siyiz cânım benim

Gazel 14

Yanağın saf sudur âdetâ
Çenen bir kabarcık âdetâ

Gönülde yüz güneşinin nûrları
Suya vurmuş mehtâptır âdetâ

Ayva tüyünün güzellik nakşıyla gönül sayfan
Resimli bir kitaptır âdetâ

Gam meclisinde iki kanlı gözüm
İki şişe şaraptır âdetâ

O ay yüzlünün aşkı kapladı dünyayı
Güneş ışığıdır âdetâ

Bâkî! Onun amberli beni
Saf misk nâfesidir âdetâ

Gazel 15
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Baña çok cevr itdüğüñçün ey sipihr-i bîvefâ
Âhumuñ dûd-i kebûdı uydı ulaşdı saña

Eşkümüñ gevherlerin dizdüm işiği taşına
Yâre ʿarz idem diyü silmiş rakib-i bedlikâ

Gömgök itdi sille-yi âhum sipihrüñ sûretin
Gök yüzine bak inanmazsañ eğer ey mehlikâ

Gözüme ʿâlem görinmez görmesem ruḫsâruñı
ʿÂrızuñ mirʾâtıdur âyîne-yi âlemnümâ

ʿAks-i ḫâl-i ʿârızından sâkî-yi gülçihrenüñ
Lâle-yi sîrâb olur câm-ı şarâb-ı dilgüşâ

Ruḫlaruñ vasfında Bâkî bir gazel nazm itdi kim
Ehl-i diller kodılar adını mirʾâtüssafâ

Gazel 16
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

ʿAyn-ı ʿAlî ol iki nergis-i câdûña fidâ
Yâ zülâl-i lebüñe yâ ruḫ-i nîkûña fidâ

Elifi serv gibi bâğ-ı mahabbetde bu gün
Kad-i mevzûnuñ ile ol iki bâzûña fidâ

Lâmı erbâb-ı gamuñ kadd-i dütâsı mânend
Zülf-i mergûbuñ ile kâkül-i ḫoşbûña fidâ

Yâsı her lahza kemânuñ gibi pîçîde olup
Gamuñ okları ile ol iki ebrûña fidâ

Merdüm-i dîde gibi Bâkî kalan noktaları
Ol iki ya kaşuñ altındaki Hindûña fidâ

Gazel 15

Vefâsız felek! Çok cevrettiğin için bana
Âhımın mor dumanı öfkeyle çullandı sana

Gözyaşı incilerini dizdim eşiğinin taşına
Yâre sunayım diye; suratsız rakip silmiş ama

Feleğin yüzünü gömgök etti âhımın sillesi
Ay yüzlüm! İnanmazsan bak yukarıya

Yüzünü görmesem, âlem görünmez gözüme
Âlemi gösteren aynadır yanağın bana

Gül yüzlü sâkînin yanak beninin aksiyle
Ferahlık veren şarap kadehi benzer parlak lâleye

Bâkî bir gazel nâzmetti yanakların hakkında
Gönül sahipleri "safâ aynası" adını verdi ona

Gazel 16

Ali'nin aynı o iki büyücü nergis gözüne fedâ
Dudağının saf suyuna, güzel yanaklarına fedâ

Elifi muhabbet bahçesindeki selviye benzer bugün
Düzgün boyun ile o iki koluna fedâ

Lamı benzer gam sahiplerinin iki büklüm boyuna
Güzel saçlarınla hoş kokulu kâkülüne fedâ

Ya'sı her ân yayın gibi bükülür
Gamının okları ile o iki kaşına fedâ

Göz bebeği gibi Bâkî kalan noktaları
O iki yay kaşın altındaki hindû gözlere fedâ

BÂ

Gazel 17

[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Ayağuñ toprağın özler bulurken gökde yir kevkeb
İşigüñ cânibin gözler zihî 'âlînazar kevkeb

Eğerçi gök yüzinde aḫter-i ferḫundefer çokdur
Kanı ḫâl-i ruḫuñ mânendi bir rûşen güher kevkeb

Ne bilsünler karañuda anuñ göz kıpduğın iller
Gice ḫâl-i ruḫuñla bahs içün gelmiş meğer kevkeb

Ne taşlar basdı sengendâz-ı âhum deyr-i gerdûna
Düşen altun kayalardur değül vakt-i seher kevkeb

Mahabbet dâğı yak sînende ferr-i devlet isterseñ
Bilürsin olmaz ey Bâkî sa'âdetbaḫş her kevkeb

Gazel 18

[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Ey safâ-yı 'ârızuñdan çeşme-yi ḫurşîde âb
Şu'le-yi şem'-i cemâlüñ nûrbaḫş-ı âfitâb

Gice hüsnüñ şevkine encüm sürûr u sûrda
Çarḫ âteşbâzdur gûyâ elinde mâhtâb

Sanma şebnemdür düşen hecr-i ruḫuñda subhdem
Kubbe-yi gerdûn çıkardı tâb-ı âhumla gülâb

Hasret-i câm-ı lebüñ şol deñlü te'sîr itdi kim
Kıpkızıl dîvâne mey baş açuk abdâluñ habâb

Bâde nûş itsen kenâr-ı câma gelse leblerüñ
Duḫter-i rez gûşına gûyâ takarlar la'l-i nâb

Dehri enfâsuñ mu'attar kıldı ey Bâkî yine
Tîb-i ḫâtır virdi beñzer ol ḫitâb-ı müstetâb

Gazel 17

Gökte yer bulurken ayağının toprağını özler yıldız
Eşiğinin tarafını gözler; ne yüksek görüşlü yıldız!

Gerçi gökyüzünde çoktur ışığı kutlu yıldız
Nerede yanak benin gibi bir parlak inci yıldız

Ne bilsin karanlıkta onun göz kırptığını eller
Gece yanak beninle bahis için gelmiş meğer yıldız

Ne taşlar attı âhımın mancınığı felek manastırına
Seher vakti düşen altın kayalardır; değil yıldız

Muhabbet dağını vur göğsüne devlet ışığı istersen
Bâkî! Bilirsin sen de; saadet vermez her yıldız

Gazel 18

Yanağının safâsından parlaklık gelir güneş pınarına
Cemâlinin mum şûlesi ışık saçar güneşe

Gece güzelliğinin şevkiyle yıldızlar sevinç içinde
Felek ateş oyuncusudur; sanki mehtâp var elinde

Sanma şebnemdir düşen yüzünden ayrıyken sabah vaktinde
Gökkubbe gülsuyu çıkardı âhımın parıltısı ile

Bak hele dudağının kadehini özlemenin tesirine
Kabarcıklar başı açık abdalın oldu, mey ise kızıl divâne

Bâde içsen; dudakların kadehin kenarına değse
Üzüm kızının kulağına takarlar sanki lâl küpe

Nefeslerin dünyayı ıtırla doldurdu Bâkî yine
O temiz hitap, gönül temizliği verdi görünüşe göre

Gazel 19
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Olsa zülfi o gül'izâra nikâb
Olur âşüfte sünbül-i sîrâb

Dûd-i âhum ruḫuñ hevâsıyla
Ebr olur yağdurur cihâna gülâb

Kân-ı mihr ü mahabbetüñdendür
Güher-i âfıtâb-ı 'âlemtâb

Kaddüm ey şehsüvâr-ı hüsn itdi
Pâybûsuñ ḫayâli şekl-i rikâb

Oldı deryâ-yı eşküme nisbet
Günbed-i çarḫ-ı nîlreng habâb

Gam-ı devrân-ı dûnı çekme yüri
Bâkiyâ ol hemîşe mest ü ḫarâb

Gazel 20
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Şöyle olmış câm-ı 'aşk-ı yârdan mest ü ḫarâb
Kendüsin dîvârdan dîvâra urmış âfitâb

Nâfe kıldı zülf-i müşgînüñ görüp serberzemîn
Ayağuñ toprağına miskînlik itdi müşg-i nâb

Tokınupdur bâde-yi gülgûna çeşm-i rûzigâr
Sâgar üzre sanmañuz peydâ olur yir yir habâb

Şahne-yi devrân n'ola çekse çevürse dembedem
İki kanludur añılmış bâde-yi nâb u kebâb

Derd-i 'aşkun âşık-ı miskîni âḫir öldürür
Mestlik pâyâne yitse irişür elbette ḫâb

Bâkîye senden ferâgat virdi ey gerdûn-i dûn
Südde-yi devletme'âb-ı pâdişâh-ı kâmyâb

Gazel 19

O gül yanaklıya örtü olsa zülfü
Perişan olur suya kanmış sümbülü

Yanağının arzusuyla âhımın dumanı
Bulut olur, yağdırır dünyaya gül suyu

Sevgi, muhabbet madeninden gelir
Âlemi aydınlatan güneşin incisi

Güzelliğin usta binicisi! Boyumu
Üzengi şekline çevirdi ayağını öpme hayâli

Gözyaşı denizine nispet yaptı
Lâcivert gökyüzü oldu kabarcık gibi

Yürü, çekme aşağılık devrânın gamını
Hep bulut gibi sarhoş ol Bâkî

Gazel 20

Öyle sarhoş olmuş ki yârin aşk şarabıyla
Güneş vurmuş kendini duvardan duvara

Nâfe miskli zülfünü görünce koymuş başını yere
Saf misk ayağının toprağı karşısında başlamış miskinliğe

Zamânenin gözü değmiş gül renkli bâdene
Sanmayın yer yer kabarcıklar belirir kadeh üzerinde

Devrânın şahnesi, ne çıkar, her ân çekip çevirse
İki kanlıdır, anılmış, kebap ile saf bâde

Aşkının derdi miskin âşığı öldürür sonunda
Sarhoşluk bitince, uyku gelir elbette

Aşağılık felek! Kurtardı elinden Bâkî'yi
Kutlu padişâhın yüksek devlet eşiği

Gazel 21
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Tâ'ib itdi nice zamân Tevvâb
Yirümüz oldı mescid ü mihrâb

Ola kim bâb-ı meygede açıla
Diyelüm yâ Müfettihelebvâb

Sûfî kem ider idi meyli aña
Kalbe ger virmese safâ mey-i nâb

Cümle bîmâra ey tabîb anı vir
Hîç şerbet nemîresed be şarâb

Virdi dil çeşm-i mestüñe Bâkî
Hiç ni'met nemîresed be kebâb

TÂ
Gazel 22
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gül yüzüñ vasfında bülbül kılsa elhânı dürüst
Bâğda bir goncanuñ kalmaz girîbânı dürüst

Olsa 'irfân ehline cânân olınca şöyle kim
Zülf-i müşgîni şikeste 'ahd ü peymânı dürüst

Dilberüñ 'ahdi bütün ammâ vefâsı süst olur
'Âşıkuñ göñli şikeste cahd ü peymânı dürüst

Cevşen-i pûlâd-ı çarḫı çâk çâk itdüm daḫi itdi
Âh-ı âteşbârumuñ şemşîr-i bürrânı dürüst

Âteş-i sûz-i firâkuñ bir harâret virdi kim
Nûş ider bir demde dil deryâ-yı 'ummânı dürüst

Bâkiyâ fennüñde tutmaz kimse noksânuñ senüñ
Hamdülillâh tab' mevzûn 'akl mîzânı dürüst

Gazel 21

Tevvab Tanrı nice zaman tövbekâr etti bizi
Yerimiz oldu mescit ile mihrâp dibi

Bakarsın açılır meyhane kapısı
Diyelim ey kapıların açıcısı

Sofu ona az meylederdi
Saf şarap kalbine safâ vermeseydi

Ey tabip! Bütün hastalara ver onu
Hiçbir şerbet olmaz şarap gibi

Mest gözüne gönül verdi Bâkî
Hiçbir nimet yoktur kebap gibi

Gazel 22

Gül yüzün hakkında okusa bülbül bütün şarkıları
Sağlam kalmaz bahçede bir goncanın yakası

Hani olsa diyorum âriflerin bir cânânı
Misk zülüfleri bükülü, dürüst ama ahdi peymânı

Dilberin bütün olur ahdi ama gevşektir vefâsı
Âşığın kalbi kırık, dürüst ama ahdi peymânı

Paramparça etti çarkıfeleğin çelik zırhını
Ateşler yağdıran âhımın keskin kılıcı

Ayrılığının yakıcı ateşi öyle harâret verdi ki
Bir anda içer gönlüm Ummân Denizi'nin tamamını

Bâkî! Bulamaz şairlikte kimse senin noksanını
Şükür Allâh'a! Şairliği düzgün; dürüsttür akıl mizanı

Gazel 23
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Lâleḫadler kıldılar gülgeşt-i sahrâ semt semt
Bâğ u râğı gezdiler idüp temâşâ semt semt

'Âşık-ı dîdâr-ı pâküñdür meğer kim cûylar
Cüstücû eyler seni ey serv-i bâlâ semt semt

Leşger-i gam geldi dil şehrine kondı cavk cavk
Kopdı yir yir fitne vü âşûb u gavgâ semt semt

Giryeden cûy-i şirişküm sûbesû oldı revân
Yine Kulzüm gibi cûş itdi bu deryâ semt semt

Bir kadem baş lutf ile gel gülşene ey servkad
Bileler eksükligin her serv-i bâlâ semt semt

Şi'r-i Bâkî seb'a-yı iklîme oldukça revân
Okınursa yiridür bu nazm-ı garrâ semt semt

Gazel 24
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

'Âlem-i vahdetde ey sâkî bizi mest-i Elest
İtdi ikrâr-ı safâ meyḫânesinde şöyle mest

Nice Câm-ı Cem nice mir'ât-ı İskender dilâ
Dest-i mihnetden cefâ taşıyla bulmışdur şikest

Sûret-i esnâmdan döndi saña itdi sücûd
Râhib-i deyri cemâlüñ eyledi Yezdânperest

Rüstem-i Zâlüñ tutışdum pençesin burdum idi
Kodı el arkası didi dest ber bâlâ-yı dest

Bâkiyâ sernaḫlbend-i gülşen-i ebyâtsın
Eyledi nazm-ı bülendüñ hâsılı Selmânı pest

Gazel 23

Lâle yanaklılar gezindi kırlarda semt semt
Bağı bahçeyi gezdiler temaşâ edip semt semt

Temiz yüzünün âşığı mıdır yoksa ırmaklar
Arar dururlar seni selvi boylum semt semt

Gam ordusu geldi gönül şehrine kondu bölük bölük
Koptu yer yer fitne, kargaşa, kavga semt semt

Ağlamaktan gözyaşı ırmağım akar oldu her yana
Yine Kızıldeniz gibi kabardı bu deniz semt semt

Bir ayak bas lutf ile gel gülşene selvi boylum
Bilsinler eksiklerini her selvi boylu semt semt

Bâkî'nin şiiri yedi iklime yayıldıkça
Okunursa yeridir bu parlak nâzım semt semt

Gazel 24

Ey sâkî! Vahdet âleminde biz elest mestini
Safâ meyhanesinde böyle mest tanıttı

Gönlüm! Nice Cem kadehi, nice İskender aynası
Mihnet elinden cefâ taşıyla kırıldı

Putlardan yüz çevirdi, sana secde etti
Cemâlin manastır rahibini Tanrı'ya tapar etti

Rüstem-i Zal ile kapıştım, elini büktümdü
Elini arkasına koydu, "El elden üstür" dedi

Beyitler gülistânının başbahçıvanısın Bâkî
Yüksek nazmın sonunda Selman'a pes ettirdi

SÂ

Gazel 25

[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

La'lüñle câm yok yire eyler müdâm bahs
Izhâr-ı hak değülse garaz ḫod harâm bahs

Üstâd eline girmedi nâpuḫtedür henûz
Nâzük tenüñle eylemesün sîm-i ḫâm bahs

Gül goncasınuñ olmadı mesmû' sözleri
La'lüñle gerçi eyledi mâlâkelâm bahs

Bülbül nevâ-yı nâleme kılmaz mu'âraza
Zîrâ götürmez ey yüzi gül her makâm bahs

Erbâb-ı 'aşk ceng ider ashâb-ı zühd ile
Maksûd sensin eyleseler ḫâs u 'âm bahs

Hüṣnüñ katında toğmaduğa döndi her biri
Ḫurşîd ü mâh eyler iken subh u şâm bahs

Bâkî ferîd-i fenn-i süḫandur nizâcı ko
İlzâm iderler itme sakın iltizâm bahs

Gazel 26

[Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Yaşumuz dökmeğe ol dürr-i 'Adendür bâ'is
Gönlümüz düşmeğe ol çâh-ı zekandur bâ'is

Turra-yı tâli'ümüñ böyle perîşanlığına
Yine ol zülf-i pürâşûb u fitendür bâ'is

Sünbülüñ niyyetidür başuma sevdâ getüren
Çekdüğüm mihnete gönlümde bitendür bâ'is

Rûh-i pâk ol yirüñ eflâk ola mânend-i Mesîh
Kalmağa ḫâk-i mezelletde bu tendür bâ'is

Kafes-i gamda yatur tûti-yi tab'-ı Bâkî
Çekdüği kahra anuñ lutf-i süḫandur bâ'is

Gazel 25

Lâlinle kadeh yok yere eder sürekli bahis
Hakkı göstermek değilse maksat, haramdır bahis

Üstad eline geçmedi; hamdır henüz
Ham gümüş nâzik teninle etmesin bahis

Gül goncasının işitilemedi sözleri
Gerçi lâl dudağınla konuşmadan etti bahis

Bülbül iniltimin nevâsına etmez muhalefet
Gül yüzlüm! Her makâm kaldırmaz bahis

Aşk erbâbı cenk eder züht sahipleriyle
Maksat sensin, has olanı olmayanı etse bahis

Güzelliğinin yanında doğmamışa döndü her biri
Güneş ile Ay sabah akşam ederken bahis

Bâkî söz sanatında bir tanedir; bırak tartışmayı
Sustururlar seni; kalkışma, etme bahis

Gazel 26

Yaşımızı dökmeye o Aden incisidir sebep
Gönlümüzün düşmesine o çene çukurudur sebep

Talih perçemimin böyle perişanlığına
Yine kargaşa, fitne çıkaran zülüftür sebep

Sümbül saçının niyetidir başıma sevda getiren
Gönlümde olanlardır çektiğim mihnete sebep

Temiz rûh ol; yerin gökler olsun Mesih gibi
Düşkünlük toprağında kalmama bu bedendir sebep

Gam kafesinde yatar Bâkî'nin şairlik dudusu
Sözdeki lûtuftur onun çektiği kahra sebep

Gazel 27
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Gubâr-ı ḫattuñ olmaz çünki hayrân olmağa bâ'is
Nedür la'l-i lebüñ çak böyle ḫandân olmağa bâ'is

Hevâ-yı zülfi kılmışdur seni ey ebr âvâre
Gözüñ yaşı budur seyl-i fırâvân olmağa bâ'is

Olurken rûz u şeb hemsâye ol ruḫsâr-ı zîbâya
Nedür zülf-i dilâvîzüñ perîşân olmağa bâ'is

Yakarlar hep fetîl-i dâğ olur destâr ile câme
Budur abdâllar 'aşkunda 'üryân olmağa bâ'is

Meğer başuñ ser-i kûyında tôp olmak hevâsıdur
Demâdem Bâkiyâ koluñda çevgân olmağa bâ'is

Gazel 28
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Şöhret-i hüsnüñe erbâb-ı süḫandur bâ'is
Revnak-ı bezm-i güle murg-i çemendür bâ'is

Naḫl-i zîbâ ile nâzük tenidür meyle sebeb
Ne kad-i serv ne simâ-yı semendür bâ'is

Girye kılsam ne 'aceb ḫâk-i rehinden dûrem
Hep garîb ağlamağa hubb-i vatandur bâ'is

Perde-yi nâleleri çıksa Hüseynîye n'ola
Dili zâr itmeğe ol vech-i hasendür bâ'is

Tûtîyi lezzet-i guftârı giriftâr eyler
Derd ü gam çekmeğe Bâkîye bu fendür bâ'is

Gazel 27

Ayva tüylerin olmaz madem hayran olmaya sebep
Nedir lâl dudağının hep böyle gülmesine sebep

Ey bulut! Zülfünün arzusu avâre etmiş seni
Göz yaşının sel olup akmasına budur sebep

Geceyle gündüz komşu olurken o güzel yüze
Nedir hoş zülüflerinin dağılmasına sebep

Sıcak fitil olduğu için yakarlar sarık ile giysiyi
Aşkın uğrunda abdalların soyunmasına budur sebep

Başını onun civârında top yapma arzusu mu
Bâkî! Elinde sürekli çevgen tutmana sebep

Gazel 28

Güzelliğinin şöhretine söz erbâbıdır sebep
Gül meclisinin canlılığına çimen kuşudur sebep

Güzel fidan boyuyla nâzik bedenidir meyle sebep
Ne selvi boyu, ne yasemin yüzüdür sebep

Ağlasam şaşılır mı? Yolunun toprağından uzağım
Vatan sevgisidir her garibin ağlamasına sebep

İnilti perdeleri çıksa hüseynîye, ne çıkar?
Gönlü inletmeye o güzel yüzdür sebep

Dudu kuşunu sözündeki lezzet mahkûm tutar
Dert ile gam çekmeye Bâkî'ye bu sanattır sebep

Gazel 29
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Gözüm yaşına ol la'l-i leb-i sîrâb olur bâ'is
Demâdem kana ey sâkî şarâb-ı nâb olur bâ'is

Semâ'a girse n'ola câm-ı meyden zâhid-i hüşyâr
Ki raks-ı zerreye ḫurşîd-i 'âlemtâb olur bâ'is

Sürâhi nâlesin artursa n'ola câm-ı sahbâdan
Figân-ı 'andelîbe çün gül-i sîrâb olur bâ'is

Firâk-ı dürr-i dendânuñla cârî gözlerüm yaşı
Bu bahr-i bîkerâna ol dür-i nâyâb olur bâ'is

Vücûdum ḫânesin seyle virür Bâkî gözüm yaşı
Fenâyı dâr-ı bîbünyâduma bu âb olur bâ'is

CİM
Gazel 30
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Gel ey dil halka-yı müşgîn-i zülf-i pürşikenden geç
Düşersin dâm-ı tezvîre reh-i mekr ü fitenden geç

Sana cây-ı ḫırâm ey naḫl-i bâlâ gülşen-i cândur
Nesîm-i nevbahârî gibi gel sahn-ı çemenden geç

Neden bu menzil-i ḫâkîde ârâm iḫtiyâr itmek
Senüñ cândur yirüñ ey tîr-i dilber sen bedenden geç

Bu bâzâr içre düşmez dâne-yi eşküm gibi gevher
Gel ey cân riştesi şimden girü dürr-i 'Adenden geç

Kemend-i zülfı ey Bâkî saña çok bend geçmişdür
Veli sen gamze-yi ḫûnrîzi cevrin gör geçenden geç

Gazel 29

Gözüm yaşına o sulu lâl dudak olur sebep
Sâkî! Sürekli kan dökmeye saf şarap olur sebep

Uyanık zâhid mey kadehiyle semâ'a başlasa, ne çıkar?
Zerrelerin raks etmesine âlemi aydınlatan güneş olur sebep

Sürahi iniltisini artırsa şarap kadehi yüzünden, ne çıkar?
Bülbülün feryâdına parlak gül olur sebep

İnci dişlerinden ayrıyım diye akar gözümün yaşı
Bu engin denize o bulunmaz inci olur sebep

Bâkî! Vücût evimi sele verir gözümün yaşı
Temelsiz evimin yıkılmasına bu su olur sebep

Gazel 30

Gönlüm! Gel, kıvrım kıvrım zülüflerin miskli halkasından geç
Düşersin hile tuzağına; fitne, düzen yolundan geç

Fidan boylum! Salınacak yerin cânın gül bahçesidir
İlkbahar meltemi gibi gel, çimenlik sahnından geç

Bu toprak menzilde kalmayı tercih de neden?
Dilber ok! Senin yerin cândır; bedenden geç

Bu pazara düşmez gözyaşı tanem gibi inci
Cânımın ipi! Bundan böyle Aden incisinden geç

Bâkî! Zülfünün kemendi çok bend atmış üstüne
Onun kan dökücü gamze cevrini gör; olup bitenden geç

Gazel 31
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Göstermeseydi bâdesini sâgar-ı zücâc
Zevk itmez idi bezm-i safâdan göñül mizâc

Bîderd olana eylemede turmadın devâ
Ol cân tabîb ḫastesine eylemez 'ilâc

Bir pâre nân-ı ḫuşk ile 'ömrüñ geçerse ger
Açma bu râzı kimseye 'arz itme ihtiyâc

Mecnûnı gör ki komadı 'aşkını Leylînüñ
Nâmûs u nengi kodı vü terk itdi taḫt u tâc

Hayretde kaluram göricek Bâkî nergisi
Bunca zer ile ayağı gûr içre gözi ac

HÂ
Gazel 32
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Pür olup devr idicek meclis-i mestânı kadeh
Çarḫ olur halka-yı rindân meh-i tâbânı kadeh

Felek-i 'işrete bir aḫter-i ferḫunde iken
Yine Mirrîḫsıfat turma döker kanı kadeh

Meclis-i mey ki bedenlerle hisâr olmışdur
Şehr-i 'işretdür anuñ âfet-i devrânı kadeh

Devr-i meclis ki safâ câmi'inüñ çenberidür
Âb-ı rengîn ile kandîl-i furûzânı kadeh

Yaraşur halka-yı rindâna disem ey Bâkî
Ḫatem-i Cemdür anuñ la'l-i Bedaḫşânı kadeh

Gazel 31

Cam kadeh göstermeseydi bâdesini
Zevk almazdı safâ meclisinden gönül mizâcı

Dertsiz olana devâ bulmaktadır sürekli
Hastasını tedavi etmez oysa o cân tabîbi

Bir parça kuru ekmekle geçerse ömrün
Açma bu sırrı kimseye; gösterme ihtiyacını

Mecnûn'a bak; bırakmadı Leylâ'nın aşkını
Bıraktı ar namusu; terk etti tahtı, tâcı

Bâkî! Hayrette kalırım görünce nergisi
Bunca altın ile ayağı çukurda; açtır gözü

Gazel 32

Dolup da dolaşınca mestler meclisini kadeh
Çarka döner rintler halkasının parlak ayı kadeh

İşret feleğinde kutlu bir yıldızken
Yine Merih gibi durmaz, döker kanı kadeh

Mey meclisi bedenlerle kuşatılmıştır
İşret şehridir bu; onun âfetidevrânı kadeh

Meclisin devri, safâ cami'inin çemberidir
Onun renkli parıltısı, yanan kandilidir kadeh

Bâkî! Rintler halkasına Cem hatemi desem
Yakışık alır; onun Bedahşan lâli ise kadeh

ḤÂ'
Gazel 33
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Baña ʿarz itmesün mihr-i seher ruḫ
Değül ḫaddüñ gibi ferḫunde ferruḫ

Katı açılmasun devrüñde gonca
İñen ʿarz itmesün gülberg-i ter ruḫ

Alınmazdı göñül yâr olmayaydı
Seri zülfüñ gibi kecbâze ger ruḫ

Tarâvet kesb ider olsañ ʿaraknâk
Olur berg-i semenden tâzeter ruḫ

Dil-i Bâkî nice âbâd olur kim
Yıkar ol gamze-yi fettân yakar ruḫ

DÂL
Gazel 34
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

İtdi şikâr gönlümi bir şûḫ-i şehlevend
Müjgânı tîr ü kaşı kemân turrası kemend

Bâzârlarda başladı naḫli tonatmağa
Dil bağlayalı kâmet-i zîbâña naḫlbend

Bu cism-i zerd ü zâr u nizâr ile nice bir
Yanam fırâkuñ âteşine nitekim sipend

Her dûna şâḫ-ı gül gibi meyl itme dostum
Düşmez giyâha hemser ola serv-i serbülend

Telḫ-i şarâb-ı gussa-yı devrânı def' ider
Şîrîn lebin dehânuma alsam niteki kand

A'dâ yanuñda ḫürrem u ḫandân u şâdmân
Bâkî gamuñda zâr u dilefgâr u derdmend

Gazel 33

Bana göstermesin yüzünü seher güneşi
Saadetli, kutlu değil yanağın gibi

Çok açılmasın senin devrinde gül goncası
Çok göstermesin yüzünü taze gül yaprağı

Alınmazdı gönlüm, yârim piyon olmasaydı
Kötü oyuncuya zülüflerinin ucu gibi

Taravetlenip de terlesen boncuk boncuk
Yüzün olur yasemin yaprağından taze, diri

Bâkî'nin gönlü nasıl âbâd olabilir ki?
O fettan gamze yıkar, o yanaklar yakar

Gazel 34

Avladı gönlümü bir şûh leventler şâhı
Kirpiği oktur, kâkülü kement, yaydır kaşı

Çarşılarda donatmaya başladı nahılı
Gönlünü bağlayalı güzel boyuna nahılcı

Bu sarı, sıska, hastalıklı bedenimle ne kadar
Yanayım ayrılığının ateşine üzerlik gibi?

Her sefile meyletme dostum gül dalı gibi
Ota düşmez başı yüce selviyle eşitlik davası

Defeder devrân kederinin şarabındaki acılığı
Şirin dudağını ağzıma alsam şeker gibi

Düşmanlar, yanında mesut, gülüyor, sevinçli
Bâkî gamınla inliyor, gönlü yaralı, dertli

Gazel 35
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Feryâduma irmezse n'ola ol boyı şimşâd
Kûyında feleklerden aşar nâle vü feryâd

Devrüñde güle niçün olur bende benefşe
Üstine kılıçlar mı tutar sûsen-i âzâd

Bir gonca benefşe koparup tâcına sokmış
Tağlarda külüng atduğı dem başına Ferhâd

Eşkâl-i vefâ resmi kabûl itmede kalbüñ
Âyînedür ammâ beğüm âyîne-yi pûlâd

'Ahdüñde eğer 'âleme bir daḫi gelürse
Kullıklar ider sen yüzi ḫurşîde Ferahşâd

İbrâmı gel ey sâkî-yi gülçihre ko sen de
Almışdur olan 'aklumuz ol şûḫ-i perîzâd

Rengîn ider evsâf-ı ruḫuñ ḫâme-yi Bâkî
Ol sûreti virmez sanemâ nakşına Bihzâd

Gazel 36
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Bulmağ isterdi 'aşk içinde murâd
Yâr-ı Şîrîn değül midür Ferhâd

Defter-i fazl u dâniş evrâkın
Sarsar-ı âhum eyledi berbâd

Günbed-i çarḫ u şu'le-yi âhum
Tîğ-i elmâs u miğfer-i pûlâd

Şeşder-i gamda zâr kaldı göñül
Olmadı vuslatuñ kapusı güşâd

Bâkî hecrüñ gamıyla cân virdi
Dâd ey pâdişâh-ı 'âlem dâd

Gazel 35

O şimşir boylu yetişmezse feryâdıma ne olur?
Civârındaki iniltim, feryâdım gökleri aşar

Devrinde menekşe niçin güle kul olur?
Özgür süsen onun üstüne kılıç mı tutar?

Menekşe koparmış, tâcına sokmuş bir gonca
Ferhâd dağlarda külünk attığı anda başına

Kalbin kabul ediyor da vefânın şekillerini
Beyim! Çelik ayna gelir akla ayna dendi mi

Senin devrinde bir daha gelirse âleme
Ferahşâd kulluklar eder sen güneş yüzlüye

Gel, bırak sen de zorlamayı gül yüzlü sâkî
O periden doğma şûh almıştır aklımızı

Rengârenk anlatır yüzünün vasıflarını Bâkî'nin kalemi
Güzelim! Bihzad bile veremez nakşına o sûreti

Gazel 36

Aşk içinde murâdına ermek isterdi
Şirin'in sevdiği Ferhâd değil miydi?

Fazilet, bilgi defterinin yapraklarını
Uçurdu havaya âhımın kasırgası

Gökkubbe ile âhımın şûlesi bir yanda
Elmas kılıç ile çelik miğfer bir yanda

Gönlüm gamın altı kapısında zâr kaldı
Vuslatın kapısı bir türlü açılmadı

Ayrılığının gamıyla cân verdi Bâkî
Yetiş imdadıma, yetiş âlem padişâhı

Gazel 37
[Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Leb-i ḫandânuñ ile kılduñ yâd
Eyledüñ mürdelerüñ rûhını şâd

Beni yâd eyledüñ ihyâ itdüñ
Öldiler gitdiler ammâ hussâd

Tîğ-i hecrüñle berâber kıldı
Nâvek-i gamzelerüñ zaḫmı ziyâd

Yüri ey serv-i serefrâz yüri
Kad-i bâlâña irişmez şimşâd

Kâmetüñ kulluğına düşmeyicek
Olmadı serv-i ḫırâmân âzâd

Bâkîye emr nedür sultânum
Saña kul oldı mutî' ü münkâd

Gazel 38
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Gerdûn-i dûna 'âkil iseñ kılma i'timâd
Dönsün piyâle Devr-i Kamerden budur murâd

Sâkî şarâb rûşen imiş çün revân-ı Cem
Câm-ı sabûhı güldürelüm k'ola rûhı şâd

Sûfî safâ-yı câm ile dilden keder gider
Rindân-ı sînesâf ile gel eyleme 'inâd

Lâyık budur ki biz kılavuz cürme i'tirâf
Vâbeste-yi cinâyetidür mebde'ü ma'âd

Fikr-i me'âl ü zikr-i ma'âd eylemez gibi
Ol sûret-i salâha giren mübdi'-i fesâd

Bâkî kifâyet eyler işâret efendüñe
Maḫlas yerine yazdurasın aḫlasül'ibâd

Gazel 37

Gülen dudaklarınla yâd ettin
Ölenlerin rûhunu şâd ettin

Beni andın, ettin ihya
Kıskançlar öldü gitti ama

Ayrılığının kılıcıyla iki kat etti
Gamzelerinin oku yaramı artırdı

Yürü başı yüce selvi, yürü
Uzun boyuna şimşir erişir mi?

Olmadığı sürece boyunun kulu
Özgür olmadı salınan selvi

Sultânım! Emrin nedir Bâkî'ye?
İtaatkâr, boyun eğer kul oldu sana

Gazel 38

Güvenme aşağılık feleğe, varsa aklın
Maksat budur devr-i kamerden; kadeh dönsün

Sâkî! Şarap aydınlıkmış Cem'in rûhu gibi
Sabûh kadehini güldürelim; şâd olsun rûhu

Sofu! Gönülden kederi gider kadeh safâsı ile
Gel inatlaşma göğsü temiz rintler ile

Suçumuzu itiraf edelim; yakışır bize
Mebde' ile maâd bağlı zira inayete

Hâlini düşünmez, dönüşü anmaz gibi
O salâh kılığına giren fesat başlatıcı

Bir işaret yeterlidir efendine Bâkî
Mahlas yerine yazdır: Kulların en salihi

Gazel 39
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Kıldı âfâkı münevver tal'at-ı raḫşân-ı 'îd
Ḫalka dîbâlar geyürdi mâh-ı nûrefşân-ı 'îd

Câme-yi dîbâ ile tâvûs-ı zerrînbâldür
Dilrübâ kim eyler ol reftâr ile cevlân-ı 'îd

Ayağuñ tozıyla vezn itmez birin ehl-i nazar
Toptolu Yûsuflikâlarla bu gün mîzân-ı 'îd

Salınur her şâḫ-ı gül nâzük nihâl-i ergavân
Bâğ-ı cennetden nişân virdi bahâristân-ı 'îd

Sâkiyâ rıtl-ı girân eksük gerekmez aradan
Yaḫşı ağırlanmak ister hâsılı mihmân-ı 'îd

Şimdi tîğ-i cevr ile öldürme kurbân olduğum
'Îd-i adhâ geldüğinde idesin kurbân-ı 'îd

Âşıka ihsân ise maksûd elüñde dostum
Destbûsuñdur muhassal Bâkîye ihsân-ı 'îd

Gazel 40
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Eylesün la'lini dermân dil-i bîmâra meded
Dostlar işte ben öldüm baña bir çâre meded

Zaḫm-ı sînemden okuñ pârelerin hep alma
Tursun Allâhı severseñ hele bir pâre meded

Güher-i câmı yitürdük bizi gam öldürüyor
Sâkiyâ gel bulıvir kanda ise ara meded

İhtirâz itmedüñüz aldılar elden câmı
Vâkıf itmeñ sakınuñ kimseyi esrâra meded

Gice tenhâ işiği ḫâkine yüzler süreyin
Sakınuñ kimse ḫaber virmesün ağyâre meded

Mededüñ kalmadı feryâd u figân eyleyecek
Saña kimden ire ey Bâkî-yi bîçâre meded

Gazel 39

Aydınlattı ufukları bayramın parlak yüzü
Halka ipekler giydirdi bayramın nûr saçan ayı

Altın kanatlı tavus ile ipekli giysi
Yürüyüşle bayram dolaşması, gönül çelici

Nazar ehli ayağının tozuyla tartmaz hiç birini
Yusuf yüzlülerle dolu bugün bayram yeri

Salınır her gün dalı, incedir erguvan fidanı
Bayram baharistanı cennet bağından işaret verdi

Bu arada büyük kadeh eksik olmamalı sâkî
İyi ağırlanmak ister sonuçta bayram misafiri

Cevir kılıcıyla öldürme kurbân olduğum şimdi
Kurbân bayramı gelince kurbân et bayramı

Maksat âşığa ihsân ise, elindedir dostum
Bâkî'ye elini öpmek kısacası bayram ihsânı

Gazel 40

Lâl dudağını hastanın gönlüne derman etsin, medet
Dostlar! İşte ben öldüm; bana bir çare, medet

Göğsümdeki yaradan ok parçalarını alıp durma
Dursun Allâhı seversen, hele bir parça medet

Kadeh incisini yitirdik; bizi gam öldürüyor
Sâkî! Gel buluver nerdeyse, ara, medet

Çekinmediğiniz için aldılar elden kadehi
Sakının! Kimseyi sırlara vâkıf etmeyin; medet

Gece bir başıma eşiğinin toprağına yüz süreyim
Sakının! Kimse haber vermesin ağyâre! Medet

Feryâd figân edecek hâlin kalmadı
Zavallı Bâkî! Sana kimden gelecek Medet?

Gazel 41
[Fâilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Kûh-i 'aşkuñda olursam Ferhâd
Acıyup eyleye Şîrîn lebi dâd

Bâğlar Sünbülede ey mehrû
Vasf-ı zülfüñdeki şi'rüm üstâd

Dil ceres gibi Hicâz-ı kûyuñ
Yâd idüp turmadın eyler feryâd

Oñmasun bitmesün ey serv-i revân
Göreyin bâğ-ı cihânda şimşâd

Dâne-yi ḫâl-i siyâh ey Bâkî
Ḫirmen-i 'ömrümi itdi berbâd

Gazel 42
[Feûlün Feûlün Feûlün Feûlün]

Ne devrân muvâfık ne tâli' müsâ'id
Kolın boynuma salmaz ol sîmsâ'id

Zamîrin şikest itme erbâb-ı 'aşkuñ
Yine saña râci' yine saña â'id

Yiter kirpüğüm kûy-i 'aşkuñda cârûb
Üzilsün kesilsün hemân rîş-i zâhid

Ferâgat güzel sevmeden, tevbe meyden
Zihî re'y-i bâtıl! Zihî fikr-i fâsid!

Sözinden ne gam Bâkiyâ müdde'înüñ
Sana mâ'il olınca 'âlemde şâhid

Gazel 41

Ferhâd olursam aşkının dağında
Acıyıp tatlandırır tatlı dudağı

Ay yüzlüm! Bağlar sümbülede
Üstadtır şiirim, vasfeder zülfünü

Gönül çan gibi sokağının hicâzını
Anıp feryâd eder, vermez ara

Selvi boylum! Onmasın, bitmesin
Göreyim, şimşir dünya bahçesinde

Siyah ben tanesi ey Bâkî
Ömrümün harmanını yele verdi

Gazel 42

Ne devrân uygun ne talih müsait
O gümüş kollu kolunu salmaz boynuma

Kırma aşk erbâbının kalbini
Yine sana dönük; ait yine sana

Yeter aşkının sokağında kirpiğimin süpürge oluşu
Kopsun, kesilsin hemen câhidin sakalı

Vazgeçtim güzel sevmeden; tövbe ettim meyden
Ne bâtıl görüş! Ne fasit düşünce!

İddiacının sözüyle neden üzüleyim Bâkî
Âlem de şahittir sana meylettiğime

Gazel 43
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ey dil gerekse vâsıta-yı devlet-i ebed
Olmaz nigâruñ işiği taşı gibi sened

Nâdân elinden alma eğer irse destüñe
Şehbâz-ı âşiyâne-yi devlet yedenbiyed

Gösterdi gâh zülfi karasın gehî kaşın
Deryâ-yı hüsn-i dost 'ayân itdi cezr ü med

Derd-i mahabbet eylese cismi 'aceb mi zerd
İksîr-i 'aşk-ı pâk ile altun olur cesed

Âyîne gibi ḫalka mürâ'îlik eylemez
Bâkî safâ-yı ḫâtır ile geydi bir nemed

Gazel 44
[Fâilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Nâz ile âşıka kılmazsın dâd
Hey elâ gözlüm elüñden feryâd

Var ise çekmeğe her bâr gamuñ
Ḫar gibi oldı rakîbüñ mu'tâd

Yüri ey serv-i serefrâz yüri
Kad-i bâlâña irişmez şimşâd

Bulmasun kimse kusûrum dir iseñ
Eyleme kasr-ı cefâyı bünyâd

Ḫâk-i râhuñ ideyin âhumla
Rûzigâr içre gamuñla berbâd

Şi'r-i Bâkîye nazîr olmaz hîç
Fenn-i 'aşk içre olupdur üstâd

Gazel 43

Gönlüm! Gerekirse ebedî devlet vesilesi
Senet olmaz sevgilinin eşik taşı gibi

Cahil elinden alma eğer geçerse eline
Devlet âşiyânının şahbazı elden ele

Kâh zülfünün karasını, kâh başını gösterdi
Dostun güzellik denizi meddi cezri gösterdi

Şaşılır mı, muhabbet derdi bedeni sarartsa
Ceset olur altın temiz aşk iksiriyle

İkiyüzlülük etmez ayna gibi halka
Bâkî bir keçe giydi gönül safâsıyla

Gazel 44

Âşığın nâlesini duyup koşmazsın
Ela gözlüm! Feryâd elinden!

Varsa çekilecek gam yükün
Eşek gibi alıştı artık rakibin

Yürü yüce başlı selvi, yürü
Uzun boyuna şimşir erişir mi?

Dersen, bulmasın kimse kusurumu
Atma cefâ kasrının temelini

Yolunun toprağını uçurayım havaya
Zaman içinde ben senin gamınla

Benzer olabilir mi Bâkî'nin nazmına?
Üstâd olmuştur şiir sanatında

ZÂL
Gazel 45
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün]

Riyâz-ı hüsnde olmış o la'l-i nâb lezîz
Cihân içinde bilürsin olur şarâb lezîz

Dem-i visâlde ḫoşdur yüzüñ görüp ölmek
Bahâr günleri olur seherde ḫâb lezîz

Cefâ-yı yâr ile mu'tâd olıncadur müşkil
'Azâb 'azb olur âḫir gelür 'itâb lezîz

Ne deñlü şerbet ile yaraşursa her ni'met
Şarâb-ı telḫ ile olur beğüm kebâb lezîz

Gazellerüñde lebi vasfın eyle ey Bâkî
Şekerle olsa bilürsin olur ḫoşâb lezîz

RÂ
Gazel 46
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Ruḫuñ ey goncadehen berg-i gül-i hôdrûdur
Dir gören zülf-i siyehkâruñ içün şeb budur

Ruḫlaruñdan ne 'aceb bûse temennâ kılsam
Ey lebi gonca 'izâruñ gül-i şeftâlûdur

Gerçi ḫâl u ḫatuñ âşüftesi çokdur ammâ
Beni dîvâne kılan silsile-yi gîsûdur

'Âşıkuñ ka'r-ı yem-i gussa-yı hicrânuñda
Sadef-i dîde-yi gamdîdesi pürlü'lûdur

Şol kadar cevr ider oldı baña çarḫ-ı bedmihr
Sanki bir dilber-i mehrûy u hilâlebrûdur

N'ola meyl itseler eş'âruna erbâb-ı safâ
Bâkiyâ şi'r değüldür bu bir akar sudur

Gazel 45

Güzelliğinin bahçesinde o saf lâl leziz
Cihân içinde, bilirsin, olur şarap leziz

Vuslat ânında hoştur yüzünü görüp ölmek
Bahar günleri olur seherde uyumak leziz

Yârin cefâsına alışınca müşkül azap
Tatlanır, sonunda çıkışması gelir leziz

Her nimet yanında şerbet nasıl iyi giderse
Beyim; acı şarap ile olur kebap leziz

Bâkî! Gazellerinde anlat onun dudaklarını
Bilirsin hoşaf şekerli olursa, olur leziz

Gazel 46

Gonca ağızlım! Yanağın hüdayinabit gül yaprağıdır
Karanlık işler çeviren zülfünü gören der ki gece budur

Yanaklarından öpücük istesem, şaşılır mı?
Gonca dudaklım! Yanağın şeftali çiçeğidir

Yanağa, ayva tüyüne vurgun olan çoktur ama
Beni divâne eden saçlarının zinciridir

Âşığın hicranlı gussa denizinin derinliklerinde
Gamlı gözünün sedefi inci doludur

O kadar cevreder oldu bana sevgisiz felek
Sanki ay yüzlü, hilâl kaşlı bir dilberdir

Zevk sahipleri ilgi gösterse şiirlerine, şaşılır mı?
Bâkî! Bunlar şiir değil, âdetâ akarsudur

Gazel 47
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Zülfüñ ki târ-ı eşk-i firâvâne sarmaşur
Sünbüldür ol ki rişte-yi bârâne sarmaşur

Ḫoş geldüñ ey nesîm-i sabâ merhabâ diyü
Bâd-ı bahâra turra-yı cânâne sarmaşur

Göñlin o zülfe beste kılan cân-ı nâtüvân
Ol rişte dür ki deste-yi reyhâne sarmaşur

Zülfüñ gamını vasf idemez bîhuşân-ı 'aşk
Mânend-i şâne dilleri mestâne sarmaşur

Meydân-ı 'aşk içinde ölümden kaçan kaçar
Dîvâne dil ki merg ile ḫasmâne sarmaşur

Âhum yili çıkardı sipihri hevâlara
Mânend-i girdbâd ki 'ummâne sarmaşur

Ol kâmet üzre zülf-i semenbûya beñzedi
Şol yâsemen ki serv-i ḫırâmâne sarmaşur

Pehlûya çekse tîğuñı Bâkî safâ bulur
San sâderûy dilber-i 'üryâne sarmaşur

Gazel 48
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Turmaz yanumda ḫançerini vasf ider nigâr
Ya'nî baña tokındurur ol şûḫ-i şîvekâr

Gâyetde teşne idi göñül âb-ı vasluña
Susızlığını kesdi o şemşîr-i âbdâr

Zülfî elinden almağa cân-ı belâkeşi
Boynın kulağın öpdi girîbân u gûşvâr

Yâkût u la'li bir birine urdı lebleri
İdüp nisâr sözde nice dürr-i şâhvâr

Ḫaylî dimâğ bağladı 'âlemde Bâkiyâ
Ḫâl-i nigâra beñzeyeli nâfe-yi Tatar

Gazel 47

Zülüflerin sarmaşır birçok gözyaşı teliyle
Sümbüldür o, sarmaşır yağmur ipiyle

Hoş geldin ey seher yeli diye
Sarmaşır bahar yeline, cânâne perçemine

Güçsüz cânım bağlamış gönlünü o zülfe
İşte o bağ sarmaşır reyhan demetine

Aşkta kendinden geçenler anlatamaz zülfün gamını
Tarak gibi dolaşır dilleri mestâne

Ölümden kaçan kaçar aşk meydanı içinde
Divâne gönül düşmanca sarmaşır ölüm ile

Âhımın yeli çıkardı gökyüzünü havalara
Sarmaşır tıpkı hortum gibi büyük denizlere

Benzedi o boy üstünde yasemin kokulu zülüfe
O yasemin sarmaşır salınan selviye

Safâ budur Bâkî, kılıcını yanına çekse
Sarmaşır sanki çıplak dilberin sâde yüzüne

Gazel 48

Sevgili hançerini anlatır sürekli yanımda
Yani o şûh işveli hançerini dokundurur bana

Gönlüm onun vuslat suyuna çok susamıştı
Çifte su verilmiş o kılıç susuzluğunu kesti

Zülüflerinin elinden almak için belâ çeken cânı
Boynunu, kulağını öptü yakası ile küpesi

Dudakları birbirine vurdu yâkut ile lâli
Sözde saçıp şâhlara lâyık nice incileri

Çok kafa yordu, burnunu tuttu âlemde Bâkî
Tatar nâfesi sevgilinin benine benzeyeli

Gazel 49
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Cûyibâr-ı vâdî-yi gam eşk-i çeşm-i ter yiter
Rûy-i zerd ol cûyibâra berg-i nîlûfer yiter

Ağzı la'lîn hokka yâkûtî müferrih lebleri
Cevherî terkîb isterseñ leb-i dilber yiter

Ḫâce ursun başına destâr-ı mermerşâhîyi
Lâubâli âşıkuñ farkında bir sâgar yiter

Pâdişâh-ı ʿaşka besdür gûşe-yi külḫan serîr
Bister-i sincâb ise maksûd ḫâkister yiter

Bâkiyâ meyl eylemez ârâyiş-i dünyâya dil
Rûy-i zerd ü gevher-i eşküm zer ü zîver yiter

Gazel 50
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Ruḫuñ âteş ḫat ü ḫâlüñ baḫûr-i misk ü ʿanberdür
Ḫam-ı zülf-i siyâhuñ halka halka dûd-i micmerdür

Benüm dûd-i kebûd-i nâr-ı âhum başdan aşmışdur
Senüñ zülf-i siyâhuñ ayağuñla bas berâberdür

Düşüp ol kadd-i bâlâdan döşenmiş ḫâk-i râh üzre
Mu'anber zülfi gûyâ sâye-yi serv ü sanevberdür

Gönül tîğ-i müjeñden yüz çevürmez ey gözi âhû
O bir şemşîr-i bürrâna varur şîr-i dilâverdür

Zer-i ḫâlis gibi rengîn olup gitmekde eş'âruñ
Elüñde ḫâme ey Bâkî meğer kibrît-i ahmerdür

Gazel 49

Gam vadisinin ırmağına gözlerimin yaşı yeter
Sarı yüzlü o ırmağa nilüfer yaprağı yeter

Ağzı lâl renkli hokka, ferahlatıcı dudakları yâkutî
Mürekkepli terkip istersen, dilberin dudağı yeter

Hoca geçirsin başına mermerşahî sarığı
Laubalî âşığın başında bir kadeh yeter

Külhan köşesi aşk padişâhına taht olarak yeter
Sincap kürklü yatak ise maksat, kül yeter

Bâkî! Gönlüm meyletmez dünya süsüne
Sarı yüzüm altın, gözyaşı incim süs olarak yeter

Gazel 50

Yanağın ateş, ayva tüyün, benin misk ü amber tütsüsüdür
Siyah zülüflerinin kıvrımı halka halka buhurdân dumanıdır

Âh ateşlerimin mor dumanı başımdan aşmıştır
Senin siyah zülüflerin ayaklarına kadar gelmiştir

O uzun boydan düşüp döşenmiş yerlere
Amberli zülfü âdetâ selvi ile çam gölgesidir

Gönül kirpik kılıcından yüz çevirmez ey gözleri âhû
O keskin kılıç üstüne yürüyen gözüpek bir aslandır

Saf altın rengine bürünmekte şiirlerin Bâkî
Sanki elindeki kalem kızıl kükürttür

Gazel 51
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Lâleler bezm-i çemende câm-ı ʻişret gösterür
Devletinde ḫüsrev-i gül ʻayşa ruḫsat gösterür

Mevsim-i gül ʻîd ile yâr u musâhib düşdiler
Bir birine iki dilberdür mahabbet gösterür

ʻÎdgehde varalum dôlâba dilber seyrine
Görelüm âyîne-yi devrân ne sûret gösterür

Kaddüñe kul olmağa gelmiş dizilmiş karşuña
Servler turmış çemen sahnında kâmet gösterür

ʻÂşıkı bîsabr u ârâm eyleyüp seyyâh ider
Memleket seyr itdürür ʻaşkuñ vilâyet gösterür

Bîsütûn-i gamda Bâkî seng-i mihnet kesmede
Şöyle üstâd oldı kim Ferhâda sanʼat gösterür

Gazel 52
[Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün]

Nihâl-i kâmetüñ hakka ʻaceb naḫl-i dilârâdur
Eğerçi kaddüñ aʼlâ kâkülüñ aʼlâdan aʼlâdur

Çerâğ-ı hüsnüñüñ nûrı furûğ-i şemʼ-i kâfûrî
Nigâr-ı ʻanberîngîsü nihâl-i sîmsîmâdur

Beyâz-ı safha-yı ruḫsâruñ üzre zülf-i pürçînüñ
Misâlin görmemişdür kimse bir tuğrâ-yı garrâdur

Gedâyı bîserüpâyı semend-i nâza çiğnetme
İñende hüsne mağrûr olma sultânum bu dünyâdur

Kenâr-ı bahr-i nazma yine dürler dizmiş ey Bâkî
Sütûr-i defter-i şiʼrün meğer emvâc-ı deryâdur

Gazel 51

Lâleler çimenlik meclisinde işret kadehi gösterir
Gül hüsrevi devletinde güzel yaşamaya izin gösterir

Gül mevsimiyle bayram iki dost, arkadaş oldu
İki dilberdir bunlar; birbirine muhabbet gösterir

Bayram yerinde gidelim dönme dolaba, dilber seyrine
Bakalım devrânın aynası ne sûret gösterir?

Boyuna kul olmak için gelmiş dizilmiş karşına
Selviler durmuş çimenlikte boy gösterir

Âşığı sabırsız, tedirgin edip seyyaha döndürür
Memleket seyrettirir aşkın, vilayet gösterir

Gam Bîsütûnunda Bâkî mihnet taşı kesmede
Öyle üstad oldu ki Ferhâd'a sanat gösterir

Gazel 52

Boyunun fidanı gerçekten gönül süsleyen fidandır
Gerçi boyun âlâ, kâkülün âlâdan âlâdır

Güzellik çerağının nûru verir kâfurî mum ışığı
Amber saçlı sevgili, gümüş sîmalı fidandır

Yüz sayfanın üstündeki kıvrım kıvrım zülüflerin
Benzerini görmemiştir kimse; parlak bir tuğradır

Zavallı yoksulu çiğnetme nâzının kır atına
Güzelliğinde çok mağrur olma sultânım; bu dünyadır

Nâzım denizinin sahiline inciler dizmişsin Bâkî
Şiir defterinin satırları âdetâ deniz dalgalarıdır

Gazel 53
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Mihr-i ruḫuñla dilde kimüñ tâze dâğı var
Tâb-ı çerâğ-ı şems ü kamerden ferâğı var

Zülfüñ ḫamında ḫaddüñi ḫurşîde virmezin
Şem'i n'ider şu kimse k'anuñ şebçerâğı var

Âh itme na'l-i esbi nişânın görüp dilâ
Şâyed kimesne işide yirüñ kulaġı var

Lâle çemende başı açuk kıpkızıl deli
Sevdâ-yı ḫâl-i yâr ile muḫtel dimâğı var

Câm-ı şarâb-ı nâb gibi dilrübâ kanı
La'lîn tutağı dür dişi gülgûn yañağı var

Bâkî gözinden eyle hazer sorma leblerin
Zinhâr gâfıl olma şarâbuñ yasağı var

Gazel 54
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Piyâle ḫüsrev-i mülk-i gama tâc-ı Keyânîdür
Ḫum-ı mey pâdişâh-ı 'aşka genc-i ḫüsrevânîdür

Daḫi Cemşîdi yâd eyler gözinden kan döker meclis
Mey-i gülgûn sirişki câm çeşm-i ḫûnfeşânıdur

Leb-âleb câm-ı dil ḫûn olsa tan mı bezm-i fürkatde
Güzeller 'aşkına nûş itmek içün dostgânîdür

İşiğüñde beni ey meh bulur bir gün 'adû nâgeh
Kazâ-yı âsumânîdür belâ-yı nâgehânîdür

Baḫûr-i micmer-i hüsn ü bahâdur ḫâl-i ruḫsâruñ
Anuñ ol halka halka turra-yı müşgîn duḫânıdur

Gazel 53

Yanağının güneşiyle kimin gönlünde taze dağ var?
Onun güneş ile ay çerağının ışığına ne ihtiyacı var?

Zülfünün kıvrımı altındaki yanağını değişmem güneşe
Mumu ne yapsın o kimse? Onun şebçerağı var

Gönlüm! Âh çekme onun atının nal izini görünce
Bakarsın biri duyar; yerin kulağı var

Lâle çimenlikte başı açık kıpkızıl deli
Yârin beni sevdasıyla bozulmuş dimağı var

Saf şarap kadehi gibi gönül çelici hani?
Onun lâl dudağı, inci dişi, gül renkli yanağı var

Bâkî! Sakın onun gözünden! Sorma dudaklarını
Aman gafil olma! Şarap içme yasağı var

Gazel 54

Kadeh gam mülkünün hüsrevine Keyânî tâcıdır
Mey küpü aşk padişâhına hüsrevânî hazinesidir

Cemşid'i anarken gözünden kan döker meclistekiler
Gül renkli mey onun gözyaşı, kadeh ise kan saçan gözüdür

Gönül kadehi kanla dolsa, şaşılır mı ayrılık meclisinde?
Güzeller aşkına içmek için bir devreden kadehtir

Ay yüzlüm! Bir gün eşiğinde beni bulur ansızın düşman
İlâhî kazâdır bu; apansız gelen bir belâdır

Yanaktaki benin güzellik buhurdânının tütsüsüdür
Halka halka miskli perçem onun dumanıdır

Çerâğı mâh-ı enverden yakar ol ʿârız u gerden
Girîbânuñ senüñ bezm-i letâfet şem'dânıdur

Safâ-yı şi'r-i Bâkî bâ'is-i mihr ü mahabbetdür
Bu âb-ı zindegânî ol hayât-ı câvidânîdür

Gazel 55
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Açıl bâğuñ gül ü nesrîni ol ruḫsârı görsünler
Salın serv ü sanevber şîve-yi retfârı görsünler

Kapuñda hâsıl itdi bu devâsuz derdi hep göñlüm
Ne derde mübtelâ oldı dil-i bîmârı görsünler

Açıldı dâğlar sînemde çâk itdüm girîbânum
Mahabbet gülşeninde açılan gülnârı görsünler

Ten-i zârumda pehlûm üstüḫânı sayılur bir bir
Beni seyr itmeyen ahbâb mûsîkârı görsünler

Güzeller mihribân olmaz dimek yañlışdur ey Bâkî
Olur vallâhi billâhi hemân yalvarı görsünler

Gazel 56
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Zaḫm-ı sînem ol gözi mekkâre gâyet ḫoş gelür
Yâre açarsam revâdur yâre gâyet ḫoş gelür

Tûtiyânuñ minnetin kehhâl kahrın çekmeden
Ḫâk-i pâyüñ dîde-yi ḫûnbâre gâyet ḫoş gelür

Eylese cevr ü cefâ mihr ü vefâdur gâyeti
Hak budur kim âşık-ı gamḫâra gâyet ḫoş gelür

Bir ʿaceb dârüşşifâdur kûyı derd ehline kim
Anda hep nâḫoş varan bîçâre gâyet ḫoş gelür

Câna râhatdur seri kûyuñda âh itdükleri
Ol hevâlar Bâkî-yi bîmâre gâyet ḫoş gelür

Felek yüzünü o parlak ay çerağıyla parlatır
Yakan senin letâfet meclisinin şamdanıdır

Bâkî'nin şiirindeki safâ sebep olur sevgiye, muhabbete
Bu hayat suyuysa eğer, o bir ebedî hayattır

Gazel 55

Açıl; bahçenin gülü, nesrini o yüzü görsünler
Salın; selviler, çamlar yürüyüş tarzını görsünler

Kapında yakalandı bu dermansız derde gönlüm
Hasta gönlüm nasıl bir derde tutulmuş, görsünler

Göğsümde dağlar açıldı; yırttım yakamı
Muhabbet gülşeninde açılan gül fidanını görsünler

İnleyen bedenimde böğrümün kemikleri sayılır bir bir
Beni seyretmeyin dostlar; mûsîkârı görsünler

Güzeller müşfik olmaz demek yanlıştır Bâkî
Olur vallâhi billâhi; hemen yalvarı görsünler

Gazel 56

Göğsümün yarası o hilekâr gözlüye gayet hoş gelir
Yara açarsam, uygundur; yâre gayet hoş gelir

Tutyanın minnetini, sürmecinin kahrını çekmeden
Ayağının toprağı kan yağdıran gözüme gayet hoş gelir

Cevir cefâ etse de sevgidir, vefâdır amacı
Gerçek budur; gamlı âşığa gayet hoş gelir

Bir acayip şifahânedir civârı dertlilere
Oraya hasta giden çaresize hep hoş gelir

Onun civârında âh çekmeleri câna rahmet verir
O havalar hasta Bâkî'ye gayet hoş gelir

Gazel 57
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Bak câm-ı 'ayşa âyine-yi pürsafâ budur
Gel gör habâb-ı sâgarı necm-i hüdâ budur

La'l-i nigâra cân disem isbâta kâdirin
Erbâb-ı 'aşk öñinde bu gün müdde'â budur

Göñlüm akıtdı şimdi beni turmaz ağladur
Ol şûḫ-i dilsitân ile hep mâcerâ budur

Dil mûy-i yâri memleket-i Çîne beñzedür
İller sevâd-ı mülk-i Ḫuten dir ḫatâ budur

Ağyâr diñler oldı pes-i perdeden bizi
'Âlemde ehl-i 'aşka görinmez belâ budur

Âheng-i âhı turma hemân eyle ey göñül
Sâz u nevâ-yı 'aşka münâsib hevâ budur

Bâkî kelâmı cümleden a'lâ edâ eder
Hakk-ı süḫanda hâsıl efendi edâ budur

Gazel 58
[Fâilatün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Cür'adân abdâla gerçi maḫzenülesrârdur
Rind-i dürdâşâma sâgar matla'ulenvârdur

Gülsitân-ı bezme sâgar gonca-yı sîrâb ise
Âteşîn ruḫsârı sâkînüñ de bir gülnârdur

Her gedâtab' anlamaz âyîn-i Cemdür bezm-i mey
Bunda bir şâhâne tavr u özge 'âlem vardur

Dâm-ı âgûş içre düşmez ol tezerv-i ḫoşḫırâm
Dâne-yi eşküm eğerçi lü'lû-yi şehvârdur

'Aşk ile kaddüñ büküp Zünnûn-i vakt olsañ yine
Kâmrân ol kimsedür kim Mâlik-i Dînârdur

Gazel 57

Bak işret kadehine; safâlı ayna budur
Gel gör kadeh kabarcığını; hidâyet yıldızı budur

Sevgilinin dudağına cân desem; ispat ederim
Aşk erbâbı önünde bugün iddiam budur

Gönlümü akıttı; şimdi durmaz beni ağlatır
O gönül alan şûh ile hep maceram budur

Gönlüm yârin saçını Çin memleketine benzetir
Başkaları "Huten ülkesinin karası" der; hatâ budur

Yabancılar perde arkasından dinler oldu bizi
Âlemde aşk ehli için görünmez belâ budur

Gönlüm! Durma âhının âhengini ayarla
Aşkın saz ile nevâsına uygun hava budur

Bâkî sözünü herkesten iyi söyler
Efendi! Sonuçta sözün hakkını verişte edâ budur

Gazel 58

Kalmış şarap kabı gerçi abdal için sırlar mahzenidir
Tortulu şarap içen için kadeh nûrların doğuş yeridir

Meclis gülistânında kadeh suya kanmış gonca ise
Sâkînin ateş rengi yüzü de bir gül fidanıdır

Her yoksul tabiatlı anlamaz; mey meclisi Cem âyinidir
Bunda şahane bir tavır, bir başka âlem vardır

Kucak tuzağına düşmez hoş salınan o sülün
Gerçi gözyaşı tanem şâhlara lâyık incidir

Aşk ile boyu iki büklüm, zamanın Zünnûn'u olsan
Mutlu olan o kişidir ki Mâlik-i Dînârdır

Mihr-i ʿâlemtâb olupdur ol büt-i mehveş bu gün
Aña nisbet mâh-ı enver sûret-i dîvârdur

Ol sanemden Bâkiyâ bir bûse da'vâ kıl yüri
Söylemezse öp hemân ağzın sükût ikrârdur

Gazel 59
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Câmuñ etrâfın kaçan kim seyr ider âvâreler
Çarḫ-ı mînâfâmı gûyâ devr ider seyyâreler

Yazamaz ebrûlaruñ râsına beñzer bir hilâl
Mâh-ı tâbân bunca yıllardur misâlin karalar

Sen meh-i bedrüñ ziyâsın virmek olmaz ʿâleme
İttifâkî bir yire cem' olsalar mehpâreler

Bir kul oğlı âfetüñ kûyında kaldı cân ü dil
Kapuya çıkmaz görinmez n'eylesün bîçâreler

Sâkiyâ gülgûneveş gel bâde-yi gülgûnı sür
Lâlereng olsun kızarsun ol iki ruḫsâreler

Derdine dil zaḫmınuñ ʿaşkuñla dermân eyledüm
Şimdi ʿaşkuñ derdine düşdüm bulınmaz çâreler

Şâhbâz-ı tab'umuñ pervâzın urmaz kimseler
Çâre ey Bâkî hemân olur öñince varalar

Gazel 60
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

ʿÂrızuñ ḫurşîd-i ʿâlemtâb mâhiyyetlüdür
Anuñ içün hüsnüñüñ bâzârı germiyyetlüdür

Câme-yi dîbâ ile ḫurşîd zîbâlanmasun
Şimdi andan ḫil'at-i hüsnüñ senüñ şöhretlüdür

Sen tarâvet bâğınuñ bir gonca-yı ḫandânısın
Jâle düşmiş tâze gül bir ağlamış sûretlüdür

O ay yüzlü güzel bugün âlemi aydınlatan güneş olmuş
Parlak ay ona nispetle duvar sûretidir

Bâkî! Yürü o güzelden bir öpücük iste
Söylemezse, öp hemen ağzını; sükut ikrardır

Gazel 59

Ne zaman kadehin çevresinde dolansa avâreler
Sanki mine renkli feleği dolanır seyyareler

Çizemez kaşlarının "râ"sına benzer bir hilâl
Parlak ay bunca yıldır benzerini çizer, karalar

Sen dolunayın ışığını veremez âleme
Tesadüfen mehpâreler bir araya toplansalar

Bir kul oğlu âfetin civârında kaldı cân ile gönül
Kapıya çıkmaz, görünmez; ne yapsın bîçareler?

Sâkî! Pembe allık gibi gel, gül renkli bâdeyi gör
Lâle rengini alsın, kızarsın o yanaklar

Gönül yarasının derdine aşkınla derman buldum
Şimdi aşkının derdine düştüm; bulunmaz çareler

Şairlik doğanımın uçmasını istemez kimseler
Bâkî! Çare var; haydi karşısına çıksınlar

Gazel 60

Yanağın âlemi aydınlatan güneş özelliğindedir
Onun için güzelliğinin pazarı canlıdır

Güneş ipekli giysilerle güzelleşmesin
Şimdi güzelliğinin kaftanı ondan şöhretlidir

Sen tazelik bahçesinin gülen goncasısın
Çiy düşmüş taze gül ise bir ağlamış suratlıdır

Ḫançer-i cânân ecel câmına turmaz su katar
Yolına cân virmek anuñ şol kadar lezzetlüdür

Yeñmez âb-ı çeşme-yi çeşmüm dökinse lezzetin
Şehd-i şîrîn-i mahabbet şol kadar kuvvetlüdür

Gerçi kim ol gamzeler nâzük geçerler nâzda
Lîkin anlardan hilâl ebrûlaruñ dikkatlüdür

Kimyâdur Bâkiyâ ḫâk-i cenâb-ı meyfurûş
Âsitânı ḫidmetinden kaçma bir devletlüdür

Gazel 61
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Harf-i gama dėvât u kalem şekl-i âhdur
Aña mürekkeb âhda dûd-i siyâhdur

Nakş-ı ḫatuñla yazıludur safha-yı derûn
Odlara yakma yazug efendi günâhdur

Ḫaddüñ katında mihr-i felek bir zavalludur
Alnuñ yanında bedr ise bir sîr-i mâhdur

Ḫum gibi sen de tasfiye-yi bâtın it yüri
Dergâh-ı meyfurûş ulu ḫânkâhdur

Na'l ü elifler ile göñülde nişân-ı 'aşk
Tuğrâ-yı hükm-i ḫüsrev-i 'âlempenâhdur

Sultân-ı 'aşka bende satar şimdi kendüyi
Bâkî de hak budur ki 'aceb pâdişâhdur

Gazel 62
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Gonca lebüñe âşık-ı ḫûnînciğer geçer
Nergis gözüñe bende-yi sâhibnazar geçer

Bencileyin günin geçürür âhüvâh ile
Sencileyin vefâsuzı her kim sever geçer

Cânânın hançeri ecel kadehine durmaz, su katar
Onun yolunda cân vermek o kadar lezzetlidir

Göz pınarlarım dökse yaş lezzetini, baş edemez
Muhabbetin şirin balı o kadar lezzetlidir

Gerçi o yan bakışlar ince ince deler geçer
Ama hilâl kaşların ondan da dikkatlidir

Bâkî! Meyhanecinin toprağı kimya gibidir
Eşiğinde hizmetten kaçma; bir devletlidir

Gazel 61

Divit ile kalem gam harfi için âh şeklidir
Bunun mürekkebi âhtan çıkan siyah mürekkeptir

Gönül sayfası ayva tüyünün nakşıyla yazılıdır
Ateşlere yakma, yazıktır, efendi! Günahtır

Yanaklarının karşısında gökteki güneş bir zavallıdır
Alnının karşısında dolunay bir ay karaltısıdır

Küp gibi sen de arıt içini, yürü
Meyhanecinin dergâhı ulu hankâhtır

Nallar, elifler ile gönülde aşk nişanı
Âlem şâhının hükmünün tuğrasıdır

Kul olan aşk sultânına satar şimdi kendini
Gerçek şudur: Bâkî de bir acayip padişâhtır

Gazel 62

Gonca dudağına ciğeri kanlı âşık geçer
Nergis gözüne görüş sahibi bende geçer

Benim gibi geçirir gününü âh vah ile
Senin gibi vefâsızı seven kişi, gelir geçer

Sakın sakın ki ey kaşı yâ tîr-i âhdan
Ger gök demür olursa felekler deler geçer

Bu göz ü kaş u gamze vü ḫâl ü ḫat ile yâr
Âşûb-i dehr ü fitne-yi Devr-i Kamer geçer

Her kim ki meyl ider zen-i dünyâya Bâkiyâ
Merdâneler içinde anı sanma er geçer

Gazel 63
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Ne câm-ı bâde-yi gülgûna beñzer yâr-i hemdem var
Ne sadr-ı suffe-yi meyḫâne gibi cây-ı ḫürrem var

Beni ʿayb eylemeñ dâʾim olursam mest-i lâyaʾkil
Ki bîhûş olmasam âsûde kılmaz bende bir gam var

Gam-ı hicrânda hâlet var dimişler ehl-i derd ammâ
Mülâyim dilber-i şûḫuñ dem-i vaslında ʿâlem var

Ruḫuñ bâğın rakîb-i dîvsîret seyr ider her gün
Yüzüñi göremez yıllarca ammâ bunda âdem var

Safâ-yı hâlet-i tabʾuñ yiter eğlence ey Bâkî
Bîhamdillâh ne gam yirsin elüñde sâgar-ı Cem var

Gazel 64
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Dem-i vasluñ irişse çeşm-i âşıkda bükâ artar
Sular tuğyân ider evvel bahâr oldukça mâ artar

Kıyâs eyler mi Nîl-i Mısra ol Yûsuflikâ yaşum
Anuñ mikyâsı yokdur turmaz ol mâ dâʾimâ artar

Bu nüh dôlâbı gerdân eyleyen seylâb-ı eşkümdür
Yaşum serçeşmesinden bahs idersem mâcerâ artar

Sular çağlar tuyûr âvâzesinden kûhsâr iñler
Bahar eyyâmıdur şimden girü sît u sadâ artar

Sakın sakın yay kaşlım âh okundan!
Gök demir olsa, felekler deler geçer

Bu göz kaş, gamze ben, ayva tüyü ile yâr
Dünyayı karıştırır, Kamer devri fitnesi geçer

Bâkî! Kim ilgi duyarsa dünya denilen kadına
Erkekler arasında sayma onu; gelir geçer

Gazel 63

Ne gül renkli bâde kadehine benzer hemdem yâr var
Ne meyhane salonunun başköşesi gibi kutlu yer var

Ayıplamayın beni hep bulut gibi sarhoş olursam
Böyle sarhoş olmasam, beni rahat bırakmaz gamım var

Ayrılık gamında başka hâl var demiş dertliler ama
İyi huylu şûh dilberin vuslatında başka âlem var

Yanağının bahçesini şeytan suratlı rakip seyreder her gün
Yüzünü göremez yıllarca ama bunda âdem var

Bâkî! Şairlik hâlinin safâsı yeter eğlence diye sana
Şükür Allâh'a! Ne üzülürsün? Elinde Cem kadehi var

Gazel 64

Vuslat vaktin gelse, âşığın gözünde ağlayış artar
Sular kabarır ilkbahar olunca, artar da artar

O Yusuf yüzlü kıyaslar mı gözyaşımı Nil suyuyla?
Onun ölçüsü yoktur; o su durmaz, daima artar

Bu dokuz dolabı döndüren, gözyaşı selimdir
Gözyaşımın pınarını anlatırsam, macera artar

Sular çağlar, kuş sesinden dağlar inler
Bahar günleridir; bundan sonra sesler artar

Güzellik burcına bir mâh-ı nevdür ol hilâlebrû
Çerâğ-ı hüsnine günden güne turmaz ziyâ artar

Dil-i dervîş-i dilrîşüñ du'â-yı subhgâhından
Belâlar eksilür câh ü celâl ü kibriyâ artar

Toyılmaz ḫân-ı ihsâna kanâ'at gelmez insâna
Kerem gördükçe ey Bâkî gedâlardan recâ artar

Gazel 65
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Yüzüñ şems-i duhâ rûz-i visâlüñ 'îd-i adhâdur
Cemâlüñden müzeyyen her taraf 'âlem temâşâdur

Haremden na' re-yi Lebbeyke Lebbeyk irdi eflâke
Ser-i kûyuñda gûyâ nâle-yi 'uşşâk-ı şeydâdur

Göñül ḫâk-i harîm-i âsitânuñ ârizû eyler
Derûn-i dilde niyyet âb-ı zemzemden musaffâdur

Cenâb-ı Hazrete yüz tut kim oldur kıble-yi 'ârif
Sücûduñdan garaz zîrâ rızâ-yı Rabb-i a'lâdur

İrişsün Ka'be-yi kûy-i rızâña tek dil-i Bâkî
Harîm-i hürmetüñ kurbında kurbân ile ırzâdur

Murâduñ Ḫân Murâduñ himmetinden kıl recâ ey dil
Kim ol sultân-ı sûret pâdişâh-ı mülk-i ma'nâdur

Gazel 66
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Cennet-i kûyuña meyl eylese Tûbâ yiridür
Âsitânuñ dilese gökde Mesîhâ yiridür

Kaddüñüñ cilvegehi sîne-yi pürdâğumdur
Sahn-ı gülşen nitekim serv-i dilârâ yiridür

Tâze dâğumla ser ü sîne n'ola zeyn olsa
Kûh u deşt ey yüzi gül lâle-yi hamrâ yiridür

Güzellik burcunda bir yeni aydır o hilâl kaşlı
Güzellik çerağının ışığı günden güne hep artar

Yaralı derviş gönlünün sabah duasından
Belâlar eksilir; makâm, mevki, ululuk artar

İhsân sofrasına doyulmaz, kanaat gelmez insana
Bâkî! Kerem gördükçe yoksulların umudu artar

Gazel 65

Yüzün kuşluk güneşi, vuslat günün kurbân bayramıdır
Cemâlinle süslenmiş her taraf, temaşâ âlemidir

Haremden lebbeyk lebbeyk narâsı yükseldi göklere
Sanki civârındaki çılgın âşıkların feryâdıdır

Gönlüm eşiğinin haremindeki toprağı arzular
İçimdeki niyetim zemzem suyundan da saftır

Hazretin katına çevir yüzünü; odur ârif kıblesi
Secdelerinden maksat zira Yüce Rabbin rızâsıdır

Erişsin senin razılık Kâbene tek Bâkî'nin gönlü
Hürmetinin hareminde istediği kurbân ile rızâ almaktır

Gönlüm! Murâd Hân'ın himmetinden um murâdını
Çünkü o görünüş sultânı, mânâ ülkesinin padişâhıdır

Gazel 66

Civârının cennetine meylederse Tûbâ, yeridir
Gökteki Mesih senin eşiğini dilese, yeridir

Boyunun göründüğü yer dağlanmış göğsümdür
Nitekim gül bahçesinin alanı gönül süsler selvi yeridir

Taze dağımla başım, göğsüm süslense, ne çıkar
Gül yüzlüm! Dağlar, ovalar kızıl lâle yeridir

Âbı ḫoş ḫâki hevâ ehline gâyet dilkeş
‘Âlemüñ kûy-i ḫarâbat bir a’lâ yiridür

Nâm u neng ehli ne bilsün reviş-i rindânı
Meygede bencileyin âşık-ı şeydâ yiridür

Cilve-yi hüsn-i ruḫuñ virdi revâc u revnak
‘Arşa-yı ‘âleme kim seyr ü temâşâ yiridür

Vasf-ı la’lin okı ey hüsn kitâbın okuyan
Meded Allâhı severseñ katı zîbâ yiridür

Bâkiyâ tâc-ı Sikender yaraşur farkında
Ol ki zîr-i kademi bûse-yi Dârâ yiridür

Gazel 67
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Murg-i dil konmağa bir kâmeti Tûbâ gözedür
Serv ü şimşâdı beğenmez katı a’lâ gözedür

Menzilin bâğ-ı İrem kılsalar itmez ârâm
Ehl-i dil cennet-i kûyûn gibi me’vâ gözedür

Gamze aslâ gözine kimseyi hîç ildürmez
Yine dil ḫastesin ol nergis-i şehlâ gözedür

Ḫam-ı ebrûña bakar vasluñ ümîdiyle cihân
Hasret-i ‘îd ile mâh-ı nevi dünyâ gözedür

Bîbasar fark idemez kanda basar ol âhû
Yine izi tozını dîde-yi bînâ gözedür

‘Âşıkuñ düşmeni çok bahre dönüpdür yaşı
İki zevrakdur iki dîdesi deryâ gözedür

‘Ârızuñ hasreti bir ‘ârızadur Bâkîye kim
Teşnedil ḫaste yatur iki gözi mâ gözedür

Suyu hoş, toprağı heveslilerine çok cazip
Meyhane sokağı âlemin bir âlâ yeridir

Ar namus bilenler ne bilsin rintlerin tarzını?
Meyhane benim gibi çılgın âşıkların yeridir

Yanağındaki güzelliğin cilvesi revaç, revnak verdi
Âlem meydanına. Çünkü seyir, temaşâ yeridir

Güzellik kitabını okuyan! Lâl dudağın vasfını oku
Medet Allâhı seversen! En güzel yeridir

Bâkî! İskender tâcı yaraşır başına
Ayaklarının altı Dârâ'nın öpme yeridir

Gazel 67

Gönül kuşum konmak için bir Tûbâ boylu gözetir
Selviyi, şimşiri beğenmez; çok yüksekleri gözetir

İrem bağlarını verseler yer diye, kalmaz orada
Gönül ehli civârının cenneti gibi sığınak gözetir

Gamzesi asla kimseyi gözüne kestirmez
Gönül hastasını yine o şehlâ nergis gözetir

Kaşının eğrisine bakar vuslat umuduyla cihân
Bayram hasreti ile yeni ayı dünya gözetir

Gözü görmeyen fark edemez o âhûnun nereye bastığını
Yine izinin tozunu iyi gören göz gözetir

Âşığın düşmanı çok; denize dönmüştür yaşı
İki kayıktır iki gözü; denizi gözetir

Yanağının hasreti bir arızadır Bâkî'ye
Gönlü susamış hasta yatır; su gözetir

Gazel 68
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Dâğ-ı gam nakd-ı dil ü raḫt-ı revânum gözedür
Dîdebân oldı meğer ḫâne-yi cânum gözedür

Gamzeler tîğzen olmışdur ol ebrû kavvâs
Râh-ı ʻaşkı bu gün ol kaşı kemânum gözedür

Ḫirmen-i cân ü dile âteş urup giñ yirden
Şerer-i âh ile âlûde duḫânum gözedür

Gözeden ʻâlemi müjgânuñ ile gamzeñdür
Dime ey şâh-ı cihân tîğ u sinânum gözedür

Çeşm-zaḫm-ı feleği n'eyledi gör ey Bâkî
Dime bir daḫi beni şâh-ı cihânum gözedür

Gazel 69
[Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün]

Âb-ı hayât-ı la'lüñe serçeşme-yi cân teşnedür
Sun cür'a-yı câm-ı lebüñ kim âb-ı hayvân teşnedür

Cân la'lin eyler ârizû yâr içmek ister kanumı
Yâ Rab ne vâdîdür bu kim cân teşne cânân teşnedür

Âb-ı zülâl-i vasluña muhtâc tenhâ dil değül
Ḫâk üzre kalmış ḫuşkleb deryâ-yı ʻummân teşnedür

Bezm-i gamında cân ü dil yandı yakıldı sâkiyâ
Depret elüñ sür ayağı meclisde yârân teşnedür

Cânâ zülâl-i vasluñı ağyâr umar ʻuşşâk umar
Âb-ı sehâb-ı rahmete kâfir müselmân teşnedür

Giryân o Leyliveş n'ola sahrâya salsa Bâkîyi
Mecnûnuñ âb-ı çeşmine ḫâk-i beyâbân teşnedür

Gazel 68

Gam dağı gönlümün nakdini, rûhumun eşyasını gözetir
Gözcü olmuş meğer, cân evimi gözetir

Gamzeler kılıç çekiyor, o kaşlar okçu olmuş
Aşk yolunu bugün o yay kaşlım gözetir

Cân ile gönlümün harmanını ateşe verip geniş yerden
Âh kıvılcımlarına bulanan dumanımı gözetir

Âlemi gözeten, kirpiklerinle gamzendir
Cihân şâhı! Deme, kılıç ile mızrağım gözetir

Bâkî! Feleğin göz değdirmesini ne yaptı, gör
Deme bir daha "Beni cihân şâhım gözetir"

Gazel 69

Lâl dudağının hayat suyuna cân pınarı teşnedir
Dudak kadehinden bir yudum sun; hayat suyu teşnedir

Cân lâl dudağını arzu eder, yâr kanımı içmek ister
Yârabbi! Nasıl vadidir bu? Cân teşne, cânân teşnedir

Vuslatın saf suyuna sadece gönül muhtaç değil
Toprakta kalmış, dudağı kuru Ummân Denizi teşnedir

Sâkî! Gam meclisinde cân, gönül yandı yakıldı
Uzat elini, sür kadehi; mecliste yârân teşnedir

Sevgilim! Vuslat suyunu ağyâr umar, âşıklar umar
Rahmet bulutunun suyuna kâfiri, müslümanı teşnedir

O Leylâ gibi olan, ağlayarak sahrâya bıraksa Bâkî'yi
Mecnûn'un gözyaşlarına çöl toprağı teşnedir

Gazel 70
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Nîzesi cânuma vü nîzesine cân ditrer
Yâr kim toğru ola üstine yârân ditrer

Şöyle sarsar feleği sadme-yi bâd-ı âhum
'Âleme lerze düşer günbed-i Keyvân ditrer

Güzer-i eşk-i revânum komadı dilde karâr
Cûyibâr içre biten ney gibi her ân ditrer

Şöyle kıldı ten-i efsürdeyi âh-ı serdüm
Tokınup turduğı dem nâvek-i cânân ditrer

Bâkiyâ var ise dil bülbül-i ḫoşḫân dilidür
Şevk ile kılsa kaçan nâle vü efgân ditrer

Gazel 71
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Künc-i ebrûsın ḫayâl it gûşe-yi gülzârı gör
Halka-yı zülfin kıyâs it tabla-yı 'attârı gör

Turralar egnindeki müşgîn zirihler seyrin it
Gamzeler takınduğı şemşir-i cevherdârı gör

Bakma çarḫ-ı serkeşüñ ol miğfer-i pûlâdına
Dilden âhum çekdüği şemşîr-i âteşbârı gör

Seyr-i bâğ-ı bezme gel câm-ı mey-i gülgûna bak
Gülşen-i cennetde açılmış gül-i bîḫârı gör

Câm içüp hemvâre bîhûş olduğum ma'zûr tut
Çarḫ peydâ itdüği evzâ'-ı nâhemvârı gör

Görme ey zâhid günâhum çokluğın şol 'âlemi
Mağfiret deryâsına gark eyleyen Gaffârı gör

Giceler 'ayş u safâ-yı çeng ü nây olmaz 'aceb
Subhdem Bâkî derûn-i dilden istiğfârı gör

Gazel 70

Mızrağı cânıma, cânım mızrağına titrer
Yâr doğru oldu mu, üstüne yârân titrer

Öyle sarsar feleği âh rüzgârımın sadmesi
Âlemi titreme alır, Keyvân kubbesi titrer

Akan gözyaşlarımın yolu gönülde bırakmadı karar
Irmak içinde biten saz gibi her ân titrer

Şu hâle getirdi donuk bedenimi soğuk âhım
Dokunup durduğu ân cânânın oku titrer

Bâkî! Dil varsa, güzel şakıyan bülbül dilidir
Ne zaman şevkle inleyip feryâd etse, titrer

Gazel 71

Kaşının köşesini hayâl et, gülzârın köşesini gör
Zülfünün halkasını kıyas et, attar tablasını gör

Kâküllerin ardındaki miskli zırhları seyret
Gamzelerin takındığı cevherli kılıcı gör

Bakma serkeş feleğin o çelik miğferine
Âhımın gönülden çektiği ateş yağdıran kılıcı gör

Meclis bahçesini seyre gel, gül renkli mey kadehine bak
Cennetin gül bahçesinde açılmış dikensiz gülü gör

Kadeh devirip hep sarhoş olduğumu mâzur gör
Feleğin ortaya koyduğu uygunsuz hâlleri gör

Zâhid! Görme günahımın çokluğunu. O âlemi
Mağfiret deryasına daldıran Gaffâr'ı gör

Geceleri çeng, ney ile işret meclisine şaşılmaz
Bâkî! Sabah vakti gönülden gelen istiğfarı gör

Gazel 72
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Zülf-i pürḫam çün ruḫuñ üzre perişânhâl olur
Kendüsin cem' idemez ol nice mâh u sâl olur

Tâb-ı zülfüñle gönül kıldukça âh-ı âteşîn
Dûd-i dil cevlân ider tâvûs-ı zerrînbâl olur

Fark-ı serde şekl-i şemşîrüñ yiter perr-i küleng
Bâvücûd ol dem ki ḫûn-i zaḫmum içre âl olur

Añma 'aşk abdâlınuñ râzın helâk eyler seni
Bunlaruñ esrârı ey zâhid katı kattâl olur

Serde ey Bâkî gam-ı zülf-i hümâyûnfâl var
Sâye-yi baḫt u sa'âdet mâye-yi ikbâl olur

Gazel 73
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Hadden efzûn mihrüm ol nâmihribân bilmezlenür
Hep bilür çok sevdüğüm ammâ hemân bilmezlenür

Âşinâlık virmeyüp bîgâne resmin kullanur
Nâz ider her gördüğince bir zaman bilmezlenür

İltifat-ı hâl-i dervîşe 'ulüvv-i şân komaz
Hep bilür ahvâli şâh-ı kâmrân bilmezlenür

Gamzesi zaḫm urduğınca la'li dermân itmede
Gerçi kim dil derdin ol âşûb-i cân bilmezlenür

Nâz u istiğnâ ile Bâkîye tokınmaz geçer
Râst gelse yolda ol serv-i revân bilmezlenür

Gazel 72

Kıvrım kıvrım zülfün yanağın üstünde perişan olur
Toplayamaz kendini; nice ay ile yıl olur

Zülfünün kıvrımı karşısında ateşli âh ettikçe gönül
Gönül dumanı gezinen altın kanatlı tavus olur

Kılıcının şekli yeter başımda turna tüyü niyetine
Ne zamanki yaramın kanıyla kıpkızıl olur

Anma aşk abdalının sırrını, helâk eder seni
Zâhid! Bunların sırrı öldürücü olur

Bâkî! Başımda falı kutlu zülfün gamı var
Baht ile saadet gölgesi ikbâl sermayesi olur

Gazel 73

Haddinden fazla sevgim; o sevgisiz bilmezlenir
Hep bilir çok sevdiğimi ama öyle bilmezlenir

Âşinalık göstermez; yabancı tavrını takınır
Ne zaman görse nâz eder; bir süre bilmezlenir

Şân yüceliği izin vermez yoksulun hâlini görmeye
Muratlı şâh hep bilir durumu ama bilmezlenir

Yan bakışı yaraladıkça, lâl dudak derman eder
Gerçi gönül derdini o cân talan eden bilmezlenir

Nâz, istiğna eder, Bâkî'ye dokunmaz geçer
O yürüyen selvi rastlasa bana yolda, bilmezlenir

Gazel 74
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Terk-i dünyî-yi denî halka tedennî görinür
Çeşm-i ʿuşşâka ne dünyî vü ne ʿukbî görinür

Sînesin itse kaçan kân-ı maʾârifʾârif
Kılsa her harfe nazar bir nice maʾnî görinür

Pürḫayâl-i ruḫ-ı maʾşûka iken dîde-yi Kays
Neye kim kılsa nazar sûret-i Leylî görinür

Sîne pürşuʾle-yi şevk olsa dil-i Mûsîvâr
Nâr zann eyledüğüñ nür-ı tecellî görinür

ʿÂlem-i ʿulve ʿurûc it meleʾ-i aʾlâ gör
Kalma şol pâyede kim anda edânî görinür

Olamazsın harem-i vaşlına mahrem dervîş
Sende mâdâm ki taksîr ü tevânî görinür

İdeli ḫâk-i cenâbuñ ruḫ-ı Bâkîde eser
Baksa âyîne-yi idrâke tesellî görinür

Gazel 75
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Kanumı içmeğe ol âfet-i cânum özenür
Meyl ider ölmeğe dil rûh-i revânum özenür

Tıfldur pend-i peder diñlemez ol mâh daḫi
Şîr-i mâder yirine içmeğe kanum özenür

Ârzû eyler imiş bâr-ı belâ çekdüğümi
Çekeyin bârî çün ol şûḫ-i cihânum özenür

Pîrlikde bu dütâ kaddümi çeng eylemeğe
Neydüğin bilmeyüp ol tâze cevânum özenür

Derd ü gam kaddümi ham kılsa göñül çekmez elem
Kemer itmek diler ol mûymiyânum özenür

Gazel 74

Alçak dünyayı terk etmek halka alçaklaşma görünür
Âşıkların gözüne ne dünya ne âhiret görünür

Ârif ne zaman göğsünü maarif madeni etse
Hangi harfe baksa, nice nice mânâ görünür

Sevgilinin yanağının hayâliyle doluyken Kays'ın gözü
Her neye baksa, Leylâ'nın sûreti görünür

Şevk şûlesiyle dolu olsa göğüs Musâ'nın gönlü gibi
Ateş sandığın şey tecellî nûru görünür

Yücelik âlemine çık; yücelikleri gör
Kalma o seviyede ki orda alçaklar görünür

Hey derviş! Olamazsın onun vuslat haremine mahrem
Mademki sende taksir ile gevşeklik görünür

Huzûrunun toprağı Bâkî'nin yüzüne tesir edeli
Baksa idrak aynasına, teselli görünür

Gazel 75

O cânımın âfeti kanımı içmeye özenir
Gönül ölmeye meyleder, akan rûhum özenir

Çocuktur; baba nasihati dinlemez o ay dahi
Anne sütü yerine, kanımı içmeye özenir

Belâ yükü çekmemi arzu edermiş
Çekeyim bari, madem o cihân şûhum özenir

İhtiyârlıkta şu iki büklüm belimi çeng etmeye
Ne olduğunu bilmeden o taze civanım özenir

Dert ile gam belimi bükse, gönül çekmez elem
Kemer yapmak ister; o ince belim özenir

Tîr-i âh-ı seheri çekdüğüm ister dildâr
Çekeyin n'olsa gerek kaşı kemânum özenür

Dimez ol ḫüsrev-i ḫûbân-ı cihân ey Bâkî
La'l-i şîrînüme Ferhâd-ı zamânum özenür

Gazel 76
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Dil ne mihnetden kaçar hergiz ne gamdan incinür
Hecr elinden çekdüği cevr ü sitemden incinür

Katlüme engüst-i yâr itsün işâret gam değül
Kangı nâdândur o kim hükm-i kalemden incinür

Olsa kahruñla mukayyed lutfıdur ihsânıdur
Yâr eğer incinse de mahz-ı keremden incinür

Kâmeti servin nem-i eşküm serefrâz eyledi
N'oldı ol nâzüknihâle şimdi nemden incinür

Gözlerüm yaşını sûfî istemez yem kılduğum
Görmedüm bir böyle ḫar 'âlemde yemden incinür

Ḫûn-i eşküm bir zamân âlûde kıldı işiğin
Baña dilber Bâkiyâ daḫi o demden incinür

Gazel 77
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ḫûnî göz ile ol müje vü ebruvânı gör
Tîr ü kemân elinde iki Türkmânı gör

Ḫatt-ı siyâh u turra-yı 'anberfeşâna bak
Evvel zuhûr-i fıtne-yi âḫir zamânı gör

Çekdi kapuñ gedâlığına 'âkıbet saçuñ
'Ömr-i dırâz u saltanat-ı câvidâṇı gör

Aldanma câh u baḫtına kalmaz bu
Bâğ u bahârı n'eyledi bâd-ı ḫazânı gör

Seher âhı oklarını çekmemi ister sevgili
Çekeyim; olacak olsun; yay kaşlım özenir

Bâkî! Demez o dünya güzellerinin hüsrevi:
Şirin lâl dudağıma zamanımın Ferhâd'ı özenir

Gazel 76

Gönül ne sıkıntıdan kaçar asla, ne gamdan incinir
Ayrılık elinden çektiği cevirden, sitemden incinir

Yârin parmağı katlime işaret etsin, gam değil
Hangi cahildir o, kalemin hükmünden incinir?

Gönül kahrınla bağlansa, lûtuftur, ihsândır
Yâr eğer incinse de kerem olsun diye incinir

Gözyaşlarım selvinin boyunu uzattı
O ince fidana ne oldu? Şimdi neyimden incinir?

Sofu, gözlerimin yaşını deniz etmemi istemez
Görmedim âlemde böyle eşek! Yemden incinir!

Gözyaşı kanım bir zaman buladı eşiğini
Bâkî! Dilber bana o zamandan incinir

Gazel 77

Kanlı göz ile o kirpikleri, kaşları gör
Ok ile yay elinde, iki Türkmeni gör

Siyah ayva tüyüne, amber saçan kâkülüne bak
Öncelikle ahir zaman fitnesinin zuhûrunu gör

Sonunda saçın, kapında dilenmeye çekti
Uzun ömrü, ebedî saltanatı gör

Aldanma makâmına, bahtına; kalmaz bu devir
Bağa, bahçeye ne yaptı; hazân rüzgârını gör

Pîrâneser elüñde ʿasâveş piyâle tut
Nâgeh tokınsa bâd-ı havâdis tayanı gör

Zaḫm-ı ḫadeng-i âh ile deldüm şu deñlü kim
Kefgîre döndi günbed-i heft âsmânı gör

Devrinde kimse görmedi emn ü selâmeti
Uydı zamâne tavrına ol bîemânı gör

Bâkî cemâl-i şâha nigâh eyle aç gözüñ
Çeşm ü çerâğ-ı dûde-yi ʿOsmâniyânı gör

Şâh-i bülendkevkebe mâh-ı felekcenâb
Sultân Murâd Ḫân-ı sipihrâsitânı gör

Tîr-i cefâ-yı çarḫ-ı sitemgerden iñleme
Şemşîr-i ʿadl-i ḫüsrev-i sâhibkırânı gör

Gazel 78
[Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün]

Dîvân ider vakt-i seher nevrûz-i sultânî meğer
Devrân ufukdan gösterür taḫt-ı zümürrüd tâc-ı zer

ʿÂlem müzeyyen pertev-i ḫurşîd-i ʿâlemtâb ile
Nat'-ı serâser saldılar rûy-i zemîne serbeser

Fasl-ı şitâda beyza-yı sîmîn idi gûy-i zemîn
Aldı kanadı altına sîmurg-i zerrînbâl ü per

Ḫâb-ı ʿademden dîde-yi ezhârı bîdâr eyledi
Tahrîk-i bâd-ı subhdem âvâze-yi murg-i seher

Bâkî nisâr-ı makdem-i sultân-ı ʿâlîşân içün
Destinde şâh-ı gül tutar la'lîn tabak lü'lû-yi ter

Sultân Murâd-ı tâcver fermânrevâ-yı bahr ü ber
Sâhibkırân-ı dâdger şâhenşeh-i ʿâlînazar

Destânserâ-yı midhati şâh-ı tarabda nağmesâz
Tâvûs-ı baḫt u devleti bâm-ı felekde cilveger

Yaşlılıkta elinde asâ gibi kadeh tut
Ansızın gelirse hadiseler rüzgârı, dayana dur

Âh oklarımın darbesiyle öyle deldim ki
Kevgire dönen yedi gökkubbeyi gör

Devrinde kimse görmedi emniyeti, selâmeti
Uydu zamâne tavrına, o amansızı gör

Bâkî! Şâhın cemâline bak; aç gözünü
Osmanlı hanedanının gözünü, çerağını gör

Yıldızı yüksek şâh, felek katlı Ay
Eşiği gökte olan Sultân Murâd Hân'ı gör

Zâlim feleğin cefâ okundan inleme
Sahipkıran hüsrevin adalet kılıcını gör

Gazel 78

Dîvân kurar sultânî nevruz seher vakti
Devrân ufuktan gösterir zümrüt tahtı, altın tâcı

Âlem süslenmiş âlemi aydınlatan güneş ışığıyla
Sofra yaydılar yeryüzüne bir baştan bir başa

Yer topuydu kış mevsiminde gümüş yumurta
Altın kanatlı Simurg aldı kanadı altına

Yokluk uykusundan uyandırdı çiçeklerin gözünü
Sabah yelinin tahriği, seher kuşunun sesi

Şânı yüce sultânın ayaklarına saçmak için Bâkî
Gül dalı elinde tutar lâl tabak dolusu parlak inci

Tâclı Sultân Murâd, karaların, denizlerin hâkimi
Âdil sahipkıran, görüşü yüce şâhlar şâhı

Nağmeler söylüyor eğlence dalında övgü destancısı
Görünüyor felek damında bahtının, devletinin tavusu

Gazel 79
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Kûyûñ gubârı minnetin ehl-i nazar çeker
Kühl-i cilâ zarûretini bîbasar çeker

Nergis çemende gonca-yı la'lüñ safâsına
Taḫt-ı zümürrüd üzre çıkar câm-ı zer çeker

Dil kişverini ol yürüyişler ḫarâb ider
Kaddüñ nihâli râyet-i feth ü zafer çeker

Ḫuşk u ter ile kâni' olan 'ayş u nûşda
Dünyâ gamını pâdişeh-i bahr ü ber çeker

Seyf-i belâ vü sehm-i kazâya siper gerek
Her kim ki tîğ-i fazl u kemân-ı hüner çeker

Her kim keşîde tutmaya destin o turradan
Zinhâr gaflet eylemesün çok zarar çeker

Bâkî-yi ḫasteḫâtırı dûr itme dîdeden
Gamzeñden ayru kimsesi yokdur iler çeker

Gazel 80
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Câm-ı şarâb-ı la'l lebüñ mübtelâsıdur
Şol bûseler ki andan alur kan bahâsıdur

Rişteyle bağlayup lebin ol şûḫ didi kim
Mihmân-ı ḫân-ı vasluma bu diş kirâsıdur

Ḫatt-ı ruḫuñ ki daḫi hicâb-ı ḫafâdadur
'Aşk ehlinüñ efendi görinmez belâsıdur

Bâlâ-yı sernişîmen-i şehbâz-ı 'aşkdur
Farkumda na'l sûreti şâhîn yuvasıdur

Bâkî süḫanda saña bu gün hemcenâh yok
Tab'-ı bülendüñ evc-i belâgat hümâsıdur

Gazel 79

Civârının tozunun minnetini nazar ehli çeker
Göz aydınlatan ilaç sıkıntısını görmeyen çeker

Nergis çimenlikte lâl goncanın safâsına
Zümrüt tahta çıkar, altın kadeh çeker

Gönül ülkesini o yürüyüşler harap eder
Boyunun fidanı fetih, zafer sancağı çeker

Yemede içmede kanaat eder kuruya yaşa
Dünya gamını karaların, denizlerin padişâhı çeker

Belâ kılıcına, kazâ okuna siper gerek
Kim ki erdem kılıcı, hüner yayı çeker

Kimse elini çekmesin o kâkülden
Aman gaflet etmesin, çok zarar çeker

Gönlü yaralı Bâkî'yi uzak tutup gözünden
Gamzenden başka kimsesi yok, tutar çeker

Gazel 80

Lâl şarap kadehi dudağının müptelâsıdır
O bûseler, ondan aldığı kan bahasıdır

O şûh dudağını zincirle bağlayıp dedi ki
Vuslat soframın konuğuna bu diş kirasıdır

Yüzünün ayva tüyü gizlilik örtüsündedir
Efendi! Aşk ehlinin görünmez belâsıdır

Aşk şahbazının baş otağı var başımda
Başımdaki nal şekli şahin yuvasıdır

Bâkî! Söz sanatında yarışacak yok seninle bugün
Yüksek şiir gücün belâgat doruğunun hümâsıdır

Gazel 81
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Dem-i subh irdi getür bâdeyi sohbet demidür
Mey-i nâb ile pür it sâgarı 'işret demidür

Yâr ise mahrem-i ağyâr göñül hemdem-i zâr
Gözlerüm kan akıdursa n'ola gayret demidür

Çok belâ çekdi senüñ çeng-i gamuñda dil-i zâr
Nâyveş nâleler eylerse şikâyet demidür

'Aşkuñı saklar idüm sînede ammâ şimdi
Âh idersem beni 'ayb eyleme fürkat demidür

Mihneti dil ser-i zülfinde çeker ey Bâkî
Kâfiristâna düşen kimsede mihnet demidür

Gazel 82
[Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün]

Göñül her nağme kim çeng-i gamuñda ihtirâ' eyler
Koyup elden felekde Zühre sâzın istimâ' eyler

Güzeller şevkine sohbetde sûfî çalgusuz oynar
Velî her bilmeyen eyle sanur anı semâ' eyler

Yola 'azm itmiş ol serkeş baña yâ Hû dimez bir kez
Çeküp atı başın ağyâr ile turmış vedâ' eyler

Beni da'vâ-yı katlüñden murâduñ baş u cân ise
Yoluña hey benüm 'ömrüm senüñle kim nizâ' eyler

Saçuñ târına peyveste kılursa rişte-yi cânı
'Alâ'ikden geçüp Bâkî cihândan inkıtâ' eyler

Gazel 81

Sabah vakti geldi; getir bâdeyi; sohbet demidir
Saf şarapla doldur kadehi, işret demidir

Yâr ağyâr ile mahrem olmuş, gönül inlemede
Gözlerim kan akıtırsa, şaşılmaz; kıskançlık demidir

Çok belâ çekti gamının pençesinde inleyen gönlüm
Ney gibi nâleler ederse, şikayet demidir

Aşkını saklardım göğsümde ama şimdi
Âh edersem, beni ayıplama; ayrılık demidir

Bâkî! Gönül mihneti zülüflerinin ucunda çeker
Kâfiristana düşen kimsede mihnet demidir

Gazel 82

Gönlüm gamının çengiyle nağmeler besteler
Felekte Zühre bırakır elinden sazını, dinler

Güzeller şevkiyle sûfî sohbette çalgısız oynar
Ama bilmeyenler sanır ki onu semâ eder

Yola niyetlenmiş o serkeş, bana yâhû demez bir kez
Atının başını çekmiş, ağyâr ile durmuş, bana vedâ eder

Beni öldürme davandan kasıt baş ile cân ise
Ömrüm yoluna fedâ! Seninle kim kavga eder?

Saçının teline bağlarsa cân ipini
Bâkî dünya alâkalarından vazgeçer

Gazel 83
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Dil derdini gamuñla dilefgâr olan bilür
Bîmâr hâlini yine bîmâr olan bilür

'Aşkuñ gamıyla sırrını eşk-i revânumuñ
Cûyâ-yı yâr u âşık-ı dîdâr olan bilür

Âsîb-i ı gülistân-ı dehrde
Sen serv-i gül'izâra hevâdâr olan bilür

Cân acısını ẖaste-yi derd-i firâk olup
Dildâde-yi nigâr-ı sitemkâr olan bilür

Sevdâ-yı zülf-i yâr ile Bâkî ne çekdüğin
Bend-i kemend-i 'aşka giriftâr olan bilür

Gazel 84
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Gülgûn kabâsı ol sanemüñ sanki lâledür
Cism-i latîfi lâle-yi hamrâda jâledür

Karşumda âller geyüp ol lâleruẖ yine
Gülgûnîlerle 'aklum alur san piyâledür

Tâk-ı cefâda manzara-yı çeşm-i dilrübâ
Kûy-i belâda ẖâne-yi câna havâledür

Sünbül takınmış alnına sanman o gül'izâr
Çıkmış külâhgûşeye târ-ı külâledür

Kûyuñdan itse 'azm-i sefer cân-ı mübtelâ
Zâd-ı reh aña gussa vü nâle nevâledür

Bir bezme mîr-i meclis olupdur göñül k'aña
Bahr-i muhît cür'a vü gerdûn piyâledür

Bâkî sipihr âhum okına siper tutar
Fark-ı felekde zâhir olan sanma hâledür

Gazel 83

Gönül derdini gamınla gönlü yaralı olan bilir
Hastanın hâlini yine hasta olan bilir

Aşkın gamıyla akan yaşımın sırrını
Yâri arayan, sevgiliye âşık olan bilir

Dünyanın gülistânında rüzgârın âfetini
Sen gül yanaklı selviyi arzu eden bilir

Cân acısını ayrılık derdiyle hasta olup
Zâlim sevgiliye gönül veren bilir

Bâkî! Yârin zülfünün sevdasıyla neler çektiğini
Aşk kemendinin ipiyle bağlanan bilir

Gazel 84

O senemin gül renkli kaftanı sanki lâledir
Lâtif bedeni kırmızı lâlede bir jâledir

Karşımda allar giyip o lâle yanaklı yine
Gül yanaklarla aklım alır, sanki kadehtir

Cefâ tâkında gönül çelen gözün manzarası
Belâ sokağında cân evine havaledir

Sümbül takınmış alnına sanmayın o gül yanaklı
Külâhının köşesine çıkmış zülüf telleridir

Sokağından ayrılmaya kalksa müptelâ cânım
Yol azığı olarak keder ile inilti ona nevâledir

Öyle bir meclisin emîri olmuştur ki gönül
Orada okyanus bir yudum, felek kadehtir

Bâkî! Gökyüzü âhımın oklarına kalkan tutar
Feleğin başında görünen şey sanma ki hâledir

Gazel 85

[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Ḫâr-ı gamda ʿandelîb eyler figân u zârlar
Goncalarla salınur sahn-ı çemende ḫârlar

Bende-yi fermân olup gîsü-yı kâfirkîşüñe
Ḫidmete bil bağlayupdur ey sanem zünnârlar

Goncaâsâ kan ile tolmış göñüller açmağı
Leblerüñden öğrenür var ise şîrînkârlar

Sünbül-i ter zülfüñüñ hindî gulâmıdur senüñ
Ḫâksârıdur gül-i ruḫsâruñuñ gülzârlar

Fürkatüñde tañ mı şeftâlu dilerse cân ü dil
Mîve-yi bîvakt iderler ârzû bîmârlar

Ḫâl-i yâruñ müşg bir ḫûnîn kefen maktûlidür
Âl vâlâya sarupdur sanmañuz ʿattârlar

Hak budur Bâkî nazîr olmaz bu muʾciz nazmuña
Şiʾre âgâz itseler şimden girü sehhârlar

Gazel 86

[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gerçi gâyet mestdür ol nergis-i ḫûnrîzler
Katı geçkindür velî ol gamze-yi sertîzler

Sen yatursın mesned-i hüsn üzre ḫâb-ı nâzda
Ḫalkı uyutmaz figân u nâle-yi şebḫîzler

Yakdılar dil kişverin cevr ile tâlân itdiler
Dilberân-ı şûḫ u şehrâşûb u şûrengîzler

Meclis-i ʿaşkuñda çengî Zühre deffâf âfıtâb
Nʾeylesün raks itmesün mi zerre-yi nâçîzler

Gam değül Bâkî iñen açılmasa ol gülʾizâr
Sergirân olurlar ekser gonca-yı nevḫîzler

Gazel 85

Gam dikeninde bülbül feryâd eder, inler
Goncalarla salınır çimenlikte dikenler

Emir kulu olup kâfir dinli saçına ey senem!
Hizmete bel bağlamıştır zünnarlar

Gonca gibi kan ile dolmuş gönüller açmayı
Dudaklarından öğrenir var ise şirin cilveliler

Parlak sümbül zülfünün hindû kölesidir senin
Yüzündeki gülün naçiz kuludur gülzârlar

Şaşılır mı senden ayrıyken şeftali dilerse cân ile gönül
Vakti gelmemiş meyve arzu eder hasta olanlar

Misk yârin beninin kanlı kefen içindeki maktülüdür
Sanmayın ki al kumaşlara sarmıştır attarlar

Gerçek şu Bâkî: Benzeri yoktur bu mucizevî nazmının
Şiir yazmaya başlayacak olsa bundan sonra büyücüler

Gazel 86

Gerçi gayet mesttir o kan dökücü nergis gözler
Çok etkilidir ama sivri uçlu o gamzeler

Sen yatarsın güzellik mesnedinde, nâz uykusunda
Halkı uyutmaz gece kalkanlardaki feryâdlar, iniltiler

Yaktılar gönül ülkesini, cevr ile talan ettiler
Şûh, şehri karıştıran, coşturan dilberler

Aşk meclisinde Zühre çengî, güneş defçi
Raks etmesin de ne yapsın naçiz zerreler

Bâkî! O gül yanaklı çok açılmasa, gam değil
Mağrur olur genellikle yeni açılmış goncalar

Gazel 87
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Dil derd-i ʿaşk-ı yâr ile bezm-i belâdadur
Kad çeng ü nâle nây u ciğer ḫûnı bâdedür

Ten ḫâk-i rehde dîde zülâl-i visâlde
Cân âteş-i firâkda ḫâtır hevâdadur

Kuçmak nasîb olur mı miyânuñ kemer gibi
Cânâ niteki ḫançer-i hicrân aradadur

Ferzâne-yi cihânsın o ruḫlarla sen bu gün
Şâhân-ı hüsn atuñ öñince piyâdedür

Men' eyleme yanuñca sürinsün ko sâyevâr
Bâkî kuluñ da pâdişehüm bir fütâdedür

Gazel 88
[Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün]

ʿAdl ile fasl-ı nevbahâr Kisrî-yi nâmdârdur
Taḫt-ı zümürrüd üzre gül Ḫüsrev-i kâmkârdur

Câm-ı gurûr ʿâkıbet ʿâlemi görmez eyledi
Nergis-i bâğ gûyiyâ Hürmüz-i tâcdârdur

Pertev-i âfitâbı gör yollarıña düşüp yatur
Ya'nî ruḫuñ fütâdesi bende-yi ḫâksârdur

Ḫâk-i rehüñ sabâ yili âşıka armağân ider
Hak bu ki ayağun tozı tuhfe-yi rûzigârdur

Mevsim-i gülde Bâkiyâ gülşene varduğum bu kim
Nağme-yi âhı bülbülüñ nâleme sâzkârdur

Gazel 87

Gönül yârin aşk derdiyle belâ meclisindedir
Boy çeng, inilti ney, ciğer kanı bâdedir

Beden yol toprağında, göz vuslat suyunda
Cân ayrılık ateşinde, hatır arzudadır

Kucaklamak nasip olur mu belini kemer gibi
Cânım, nitekim hicran hançeri aradadır

Dünyanın bilgesisin sen o yanaklarla bugün
Güzellik şâhları atının önüsıra piyadedir

Engel olma, yanında sürünsün bırak gölge gibi
Padişâhım! Bâkî kulun da bir düşkünündür

Gazel 88

Adalet ile ilkbahar mevsimi ünlü Kisrâ'dır
Zümrüt taht üzerinde gül murâdlı Hüsrev'dir

Gurur kadehi sonunda âlemi görmez etti
Bahçedeki nergis âdetâ tâc sahibi Hürmüz'dür

Güneş ışığını gör, yollarına düşüp yatır
Yani yanağının düşkünü, naçiz bendesidir

Sabâ rüzgârı yolunun toprağını âşığa armağan eder
Gerçek budur; ayağının tozu zamânenin hediyesidir

Bâkî! Gül mevsiminde gül bahçesine varmamın sebebi
Bülbülün âh çeken nağmelerinin iniltime uymasıdır

Gazel 89
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Göñül tekmil-i fenn-i ʿaşk iden üstâd-ı kâmildür
Anuñ yanında kimdür Kûhken Mecnûn ne câhildür

ʿÎzâr-ı yâre ay ile yanaşdı zülf-i Hindûsı
Velî ayrılmadı yanından anuñ bir nice yıldur

Sürâhî üştür-i sermestdür gerdenfirâz olmış
Lebüñ şevki ile câm-ı şarâb-ı nâb kanzildür

Değül dâğ-ı siyehler nüsẖalardur hırz-ı cân içün
Nişân-ı darb-ı tîğuñ sînede bend-i hamâ'ildür

N'ola rahm eylemezse Bâkiyâ ahvâl-i ʿuşşâka
Dil-i sengîni cânânuñ rakîbe katı mâ'ildür

Gazel 90
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Dil beste-yi kemend-i ser-i zülf-i yârdur
Cân ẖaste-yi kirişme-yi çeşm-i nigârdur

Bir gamze ile lahzada biñ âdem öldürür
Ḫûnî gözüñ ki âhû-yi merdümşikârdur

Kucmak değül garaz seni dîdârdur murâd
Deryâ-yı iştiyâk beğüm bîkenârdur

Girdâb-ı gamda sarsar-ı âhumla fülk-i dil
Elbette bir kenâra çıkar rûzigârdur

Bâkî sürûd-i bezm-i tarabẖâne-yi ẖayâl
Savt u sarîr-i ẖâme-yi gevhernisârdur

Dil çeşme-yi belâgat aña lûledür kalem
Âb-ı zülâli şi'r-i selâsetşi'ârdur

Gazel 89

Gönül aşk sanatını öğrenmiş kâmil üstadtır
Ferhâd kimdir onun yanında? Mecnûn ne cahildir!

Yârin yanağına ay ile yanaştı hindû zülüfleri
Ama ayrılmadı onun yanından bir nice yıldır

Sürahi boynunu uzatmış sarhoş bir devedir
Dudağının şevkiyle saf şarap kadehi sarhoştur

Kara dağlar değil, muskalardır cân korumak için
Kılıcının darp izi göğsümde hamayıl bağıdır

Bâkî! Ne çıkar acımazsa âşıkların hâline
Cânânın taş gönlü rakibe çok meyillidir

Gazel 90

Gönül yârin zülüflerinin ucundaki kemende bağlıdır
Cân sevgilinin göz kırpmalarıyla yaralanmıştır

Bir gamze ile ânında bin adam öldürür
Kanlı gözün insan avlayan bir âhûdur

Kucaklamak değil seni maksat, görüşmektir murâd
Beyim! İştiyak denizi engin mi engindir

Gam girdabında âhımın kasırgasıyla gönül gemisi
Elbette bir sahile yanaşır; fırtına vardır

Bâkî! Hayâl eğlence evinin meclis şarkısı
İnciler saçan kalemin sesi, cızırtısıdır

Gönül belâgat çeşmesi, kalem onun borusudur
Arıduru suyu onun akıcılık örneği şiiridir

Gazel 91
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Kûyuñ yolında nice kez ey mihr-i bînazîr
Şebrev diyü tutıldı giceyle meh-i münîr

Hüsnüñ zekâtınuñ eğer ey ḫâce-yi cemâl
Bir müstahıkkın ister iseñ işte ben fakîr

Filcümle öykünürdi senüñ gamzeñ okına
İller kanadı ile uçar olmayaydı tîr

Ḫatdan zarar ne hüsnine yâruñ ki mûrdan
Olmaz nizâm-ı mülk-i Süleyman ḫalelpezîr

Bir pâdişâh-ı hüsne kul olduk ki Bâkiyâ
Anuñ esîr-i ʿaşkı olupdur cevân u pîr

Gazel 92
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Tîr-i gam-ı nigâr ile ten yara yaradur
Şemşîr-i cevr-i yâr ile dil pâre pâredür

Öykünse ḫaddüñe ne gam ey âfıtâb-ı hüsn
Mâh-ı sipihr kemdür o ne yüzi karadur

Ḫâlüñ ḫayâli ḫâtır-ı ağyârı kıldı cây
Gûyâ karañu gicede rûşen sitâredür

Eş'ârum içre vasf-ı leb-i yâr gûyiyâ
Âb-ı zülâl içinde yatur la'lpâredür

Çeşm-i hakâret ile nazar kılma dostum
ʿUşşâk-ı ḫastehâli de Allâh yaradur

Bâkî derûnum âteşinüñ dûdıdur felek
Mihr-i sipihr âhum odından şirâredür

Gazel 91

Benzersiz güneş! Kaç defa sokağının yolunda
Geceyle aydınlık ay yakalandı hırsız diye

Ey cemâl efendisi! Güzelliğini zekâtı için
Bir hak eden istersen, ben fakir işte

Kısacası öykünürdü gamzelerinin okuna
Uçar olmasaydı ok ellerin kanadıyla

Ayva tüyünün ne zararı var yârin güzelliğine?
Karıncadan zarar gelmez Süleyman mülkünün düzenine

Bâkî! Kul olduk bir güzellik padişâhına
Genci, yaşlısı esir oldu onun aşkına

Gazel 92

Sevgilinin gam oku ile beden yaralıdır
Yârin cevir kılıcıyla gönül paramparçadır

Güzellik güneşi! Öykünse yanağına, ne gam?
Gökteki ay eksiktir; o ne yüzü karadır!

Beninin hayâli ağyârın gönlünde yer etti
Güya karanlık gecede aydınlık yıldızdır

Şiirlerimin içinde yârin dudağının vasfı âdetâ
Duru su içinde yatan lâl parçasıdır

Hakaret gözüyle bakma dostum
Hasta hâlli âşıkları da Allâh yaratır

Bâkî! İçimdeki ateşin dumanıdır felek
Gökteki güneş âhımın ateşinden kıvılcımdır

Gazel 93
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Sohbetüñ mübtelâya sıhhat olur
Bir selâmuñ alan selâmet olur

Câm-ı derdüñle dil huzûr eyler
Râh-ı vasluñla rûh râhat olur

Kâmetüñ cilvesin dirîğ itme
Pâdişehler bülendhimmet olur

Komadı dilde gıll u gış mey-i nâb
Ne güzel ḫâsiyetlü şerbet olur

Câm-ı mey sadr-ı meygede kimine
Tâc-ı devlet serîr-i 'izzet olur

Mey-i la'l âdeme ziyân itmez
Belki sermâye-yi sa'âdet olur

Gâh rind-i gedâya feyz irişür
Câm-ı mey meş'al-i hidâyet olur

Tâ'at u ma'siyet ne kim kılsam
Şöyle sanmañ ki bî-irâdet olur

Dostdan yek işâret ey Bâkî
Câna sad mûcib-i beşâret olur

Gazel 94
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün]

Nişâne sûz-i dile âhumuñ şirâresidür
Belî belâyı iden âşıka sitâresidür

Şihâb sanma felekde giceyle zâhir olan
Mahabbet ehlinüñ ol tîğ-i âhı yarasıdur

Sevâd-ı sübha-yı sad dâne şeyh-i sâlûsuñ
Hakîkate nazar olınsa yüzi karasıdur

Gazel 93

Sohbetin müptelâya sıhhat olur
Bir selâmını alan selâmet olur

Derdinin kadehiyle dil huzûr bulur
Vuslat şarabınla rûh rahat olur

Boyunu göstermeyi esirgeme
Padişâhlar yüce himmetli olur

Bırakmadı gönülde karışıklık saf mey
Ne güzel, kaliteli şerbet olur

Mey kadehi meyhane köşesinde kimine
Devlet tâcı, kimine izzet tahtı olur

Lâl renkli şarap insana zarar vermez
Belki saadet sermayesi olur

Kâh yoksul rinde feyiz erişir
Mey kadehi hidâyet meşâlesi olur

Ne kadar ibadet etsem, girsem günaha
Sanmayın ki iradesizce olur

Dosttan bir işaret ey Bâkî
Câna yüz müjde sebebi olur

Gazel 94

Âhımın gönül yangısına işaret kıvılcımıdır
Evet, âşığın başına belâ eden onun yıldızıdır

Akanyıldız sanma felekte gece vakti görünen
Mahabbet ehlinin âh kılıcının yarasıdır

Hilekâr şeyhin yüz taneli siyah tespihi
Aslına bakılacak olsa, yüzünün karasıdır

‘İzâr-ı sâdesi üzre san ol ruḫ-i rengîn
Görinür âyîneden la’l-i gûşvâresidür

Hayât bulsa n’ola vasl-ı yâr ile Bâkî
Dehânı cânı, leb-i la’li cânı pâresidür

Gazel 95
[Müstef’ilün Müstef’ilün Müstef’ilün Müstef’ilün]

‘Aks-i ‘izâruñ dîdede berg-i gül-i ter kendidür
La’lüñ ḫayâli sînede rûh-i musavver kendidür

Şâm-ı gamuñda sâkin-i zulmetsarây-ı mihnete
Câm-ı sabûhî subhdem ḫurşîd-i enver kendidür

İbrîk-i zerden sâkiyâ la’l-i müzâbı kıl revân
Altun olur işüñ hemân kibrît-i ahmer kendidür

Ḫûbân-ı şehrüñ ḫoşteri şîrîn ü nâzük her yiri
Ḫân-ı visâle sükkerî pâlûde-yi ter kendidür

Bîderd iken dil gûyiyâ bir miğfer-i pûlâd idi
Şimdi ḫadeng-i cevr ile tâc-ı kalender kendidür

Geh bîdil ü bîhûş ider geh mest ü geh medhûş ider
‘Ayyâre-yi gamzeñ gamı dârû-yi hûşber kendidür

Kahr-ı zamânuñ zehrini def’ itmez ey Bâkî devâ
İllâ şarâb-ı dilgüşâ tiryâk-i ekber kendidür

Gazel 96
[Mef’ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

Şâm-ı firâkuñ âḫiri subh-ı visâldür
Mihr-i münîri pertev-i nûr-i cemâldür

‘Âr itse tañ mı içmeğe bezm-i Cem içre câm
Her kim segân-ı kûyuñ ile hemsifâldür

Bâr-ı gam-ı mahabbeti yüklenme ey göñül
Âḫir tahammül etmeyesin ihtimâldür

Sâde yüzündeki o renkli yanak sanki
Görünür aynadan, küpesinin lâlidir

Hayat bulsa ne çıkar yâre vuslatla Bâkî
Ağzı, onun cânı, lâl dudağı cân parçasıdır

Gazel 95

Yanağının aksi gözümde taze gül yaprağı, kendisidir
Lâl dudağının hayâli göğsümde resimli rûhtur, kendisidir

Gamının akşamında mihnetin karanlık sarayında oturana
Sabûh kadehi sabah vakti parlak güneştir, kendisidir

Sâkî! Altın ibrikten erimiş lâli akıt
Altın olur işin hemen, kırmızı kükürt kendidir

Şehir güzellerinin hoş olanı şirindir, nâzik her yeri
Vuslat sofrasında şekerli taze pelûze kendisidir

Dertsizken gönül âdetâ bir çelik miğferdi
Şimdi cevir oku ile kalender tâcı kendisidir

Kâh âşık eder, bayıltır, kâh mest, medhûş eder
O hilekâr gamzenin gamı akıl alır ilaçtır, kendisidir

Bâkî! Zamanın kahır zehrini gideremez ilaç
Ancak gönül açan şarap, en büyük panzehir kendisidir

Gazel 96

Ayrılık akşamının sonu vuslat sabahıdır
Aydınlık güneşi cemâlinin nûr ışığıdır

Ar etse şaşılır mı Cem meclisinde kadeh kaldırmaya
Kim ki sokağının köpekleriyle kadeh kaldırır

Gönlüm! Yüklenme muhabbet gamının yükünü
Sonunda dayanamayabilirsin; bu bir ihtimaldir

Âdâb-ı bezm-i vuslatı pervâneden görüñ
Bülbül gibi değüldürür ol ehl-i hâldür

Reşk itme ʿömr-i devlet-i dünyâya Bâkiyâ
Kim ḫâb-ı gaflet içre hemân bir ḫayâldür

Gazel 97
[Mefʿûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Kaddüñ katında kâmet-i şimşâd pest olur
Zülfüñ yanında revnak-ı ʿanber şikest olur

Tâb-ı ruḫuñla laʾlün añan ʿaklın aldurur
Şevk ile içse kişi meyi katı mest olur

Reftâra gelse kâmet-i ʿarʾar ḫırâm ile
Bâlâ-yı yâre serv-i çemen zîrdest olur

Zinhâr eline âyine virmeñ o kâfirüñ
Zîrâ görince sûretini bütperest olur

Bâkî çeker mi bâde-yi engûr minnetin
Her kim ki mest-i cürʾa-yı câm-ı Elest olur

Gazel 98
[Mefʿûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Laʾlüñ katında kıymet-i gevher şikest olur
Zülfüñ yanında revnak-ı ʿanber şikest olur

Meclisde laʾl-i yâre iñende ezilmesün
Vallâhi yoğsa kelle-yi şekker şikest olur

Başlar yitürse meclis-i ʿaşkuñda gam değül
Bezm-i şarâbda nice sâgar şikest olur

Seng-i cefâ-yı dehr ile mirʾât-ı dil değül
Câm-ı cihânnümâ-yı Sikender şikest olur

Seng-i felâḫan ursa eğer dest-i rûzigâr
Kandîl-i âfıtâb-ı münevver şikest olur

Vuslat meclisindeki âdâbı pervâneden görün
Bülbül gibi değildir o; hâl ehlidir, hâlden bilir

Kıskanırım deme dünya devletinin ömrünü Bâkî
Çünkü gaflet uykusu içinde sadece bir hayâldir

Gazel 97

Boyunun yanında şimşirin boyu alçak kalır
Zülfün yanında anberin pazarı bozulur

Yüzünün parlaklığıyla lâl dudağını anan aklını aldırır
Şevk ile içse kişi meyi zil zurna sarhoş olur

Dağ selvisi salınarak hareket edecek olsa
Çimenlik selvisi yârin boyu yanında alçak kalır

Aman eline ayna vermeyin o kâfirin
Çünkü görünce yüzünü putperest olur

Bâkî! Çeker mi üzüm şarabı minnetini
Kim ki Elest kadehinin yudumuyla mest olur

Gazel 98

Lâl dudağının yanında incinin değeri kırılır
Zülfün yanında amberin revnakı kırılır

Mecliste yârin lâl dudağına çok ezilmesin
Yoksa vallâhi şekerin kellesi kırılır

Başlar yitirse gamının meclisinde gam değil
Şarap meclisinde nice kadehler kırılır

Dünyanın cefâ taşıyla gönül aynası değil
İskender'in dünyayı gösteren aynası kırılır

Sapan taşı atsa eğer zamânenin eli
Aydınlık güneşin kandili kırılır

Şimşâd-ı hoşḫırâmına ol servüñ öykünüp
Reftâre gelse pây-ı sanevber şikest olur

Bâkî şikenc-i zülfi gamın yazmağ istesem
Takat getürmez elde kalemler şikest olur

Gazel 99
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Dil mergzâr-ı mihr ü vefâ murg-i zârıdur
Dîdâr-ı yâr hüsn ü bahâ nevbahârıdur

Bir âbdur ki akduğı yir lâlezâr olur
Tîğuñ ki gülsitân-ı safâ cûybârıdur

Zülfüñ duḫân-ı meş'ale-yi bezm-i hüsndür
Ağzuñ çerâğ-ı lutf u melâhat şirârıdur

'Uşşâkı zîr-i ḫâke iletse n'ola gamuñ
Derd-i mahabbet ehl-i dilüñ yâr-ı gârıdur

Câm-ı zer ile buldı ziyâ bezm-i devleti
Nergis ki taḫtgâh-ı çemen tâcdârıdur

Çeşm ü çerâğ-ı merdüm-i sâhibnazar yiter
Câm-ı şarâb-ı nâb ki Cem yâdigârıdur

Bâkî hümâ-yı evc-i sa'âdet zamânede
Şâhîn bakışlu Şâh Selîmüñ şikârıdur

Gazel 100
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Yıllardurur yoluñda senüñ pâymâldür
Miskîn zülfüñ ayağa salma, vebâldür

Mağrûr olma pâdişehüm hüsn-i sûrete
Bir âfitâbdur ki serîüzzevâldür

Kadd-i bülend ü kâmet-i 'ar'arḫırâm-ı yâr
Gülzâr-ı i'tidâlde bitmiş nihâldür

O selvinin güzel salınan boyuna öykünüp
Yürümeye başlasa, çamın ayağı kırılır

Bâkî! Zülfündeki kıvrımın gamını yazmak istesem
Dayanmaz, elimdeki kalemler kırılır

Gazel 99

Gönül sevgi çimenliği, vefâ inleyen bir kuştur
Yârin yüzü güzelliğin, alımın ilkbaharıdır

Öyle bir sudur ki aktığı yer lâlezâr olur
Kılıcın safâ gülistânının ırmağıdır

Zülfün güzellik meclisindeki meşâlenin dumanıdır
Ağzın lûtuf çerağı, alımlılık kıvılcımıdır

Âşıkları toprağın altına gönderse, ne çıkar, gamın
Muhabbet derdi gönül ehlinin mağara arkadaşıdır

Altın kadehle ışıklanır oldu devletinin meclisi
Nergis ise çemen tahtının tâcidârıdır

Görüş sahiplerinin gözü, çerağı yeterlidir
Çünkü saf şarap kadehi Cem yadigârıdır

Bâkî! Saadet doruğunun hümâsı zamânede
Şahin bakışlı Şâh Selim'in avıdır

Gazel 100

Yıllardır senin yolunda çiğnenmiştir
Miskli zülfünü ayaklarına salma, vebâldir

Yüz güzelliğinle mağrur olma padişâhım
Çabuk yok olup giden bir güneştir

Yârin uzun boyu, salınan selvisi
İtidâl gül bahçesinde bitmiş fidandır

Mevzûn kaddi şi'r-i bülendüm misâlidür
Nâzük miyânı anda bir ince ḫayâldür

Bâr-ı belâ-yı 'aşka heves kılma Bâkiyâ
Zîrâ tah ammül itmeyesin ihtimâldür

Gazel 101
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Dil milketini yakdı ḫayâl-i dehân-ı yâr
Virdi fenâya gösgötüri şehri bir şirâr

Çâk itmeyeydi sînemi şemşîr-i cevr-i yâr
Derd-i derûnum olmaz idi ḫalka âşikâr

Kılsun hemîşe anı emân-ı Ḫüdâ nigâh
İtmez nigâh hâlüme gerçi o gamzekâr

Hakkâ budur ki şimdiye dek râst gelmedüm
Kaddüñ gibi nihâle eyâ serv-i gül'izâr

Bâkî yanardı tâb-ı teb-i hecr-i yâr ile
Su sepmeyeydi yüreğine şi'r-i âbdâr

Gazel 102
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Bâğ u bahâr-ı gülşen-i 'âlem ḫazânludur
Bezm-i safâ hemîşe gül ü ergavânludur

Derbend-i gamda beñzedi hakkâ o gamzeler
Rehzenlere ki elleri tîr ü kemânludur

Âlûdedür hemîşe dem-i zaḫm-ı sîneden
Bilmez miyin o gamze-yi ḫûnî ne kanludur

Devr-i ruḫuñda kaldı kamer künc-i ḫânede
Nâmı eğerçi ḫayli zamândur nişânludur

Ol lebler ile aş yirer belki kanuma
İmrenmesün dehânı meded iki cânludur

Bâkî sözini vasf-ı lebüñ şehd-i nâb ider
Şîrîn kelâmı anuñ içün böyle şânludur

Düzgün boyu uzun şiirim gibidir
Nâzik beli bu şiirde ince hayâldir

Aşkın belâ yükünü çekmeye heveslenme Bâkî
Çünkü dayanamazsın, bu bir ihtimaldir

Gazel 101

Gönül ülkesini yaktı yârin ağzının hayâli
Bir kıvılcım göz göre göre şehri yok etti

Yârin cevir kılıcı parçalamasaydı göğsümü
Halka âşikâr olmazdı gönlümün derdi

Daima korusun onu Allâh'ın emânı
Bakmaz hâlime gerçi o gamzeli

Gerçek bu; şimdiye dek rast gelmedim
Boyun gibi fidana ey gül yanaklı selvi

Yârin hicran ateşiyle yanardı Bâkî
Parlak şiir yüreğine su serpmeseydi

Gazel 102

Âlem gül bahçesinin bağı, baharı hazânlıdır
Safâ meclisi daima güllü, erguvanlıdır

Gam derbendinde benzedi gerçekten o gamzeler
Yol kesen haydutlara ki elleri oklu, yaylıdır

Bulanmıştır daima göğüs yarasının kanından
Bilmez miyim o kanlı gamzeyi, ne kanlıdır

Yanağının devrinde kaldı ay evinin köşesinde
Adı gerçi çok zamandan beridir nişanlıdır

O dudaklarıyla belki aşerir kanıma
İmrenmesin ağzı, medet, iki canlıdır

Dudağını vasfetmek Bâkî'nin sözünü saf bal eder
Şirin sözleri onun için böyle şânlıdır

Gazel 103
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Cünd-i şitâyı taşa tutup yine jâleler
Kasd itdiler ki milket-i gülzârı alalar

Sahn-ı çemende şöyle kırıldı zücâc-ı yaḫ
Seng-i felâḫan urdı meğer aña lâleler

Çözdi çemende turraların sünbül-i teri
Gûyâ tağıtdı mûyını müşgîn külâleler

Gülşende basdı jâleleri kara bağrına
İrdi safâya lâle-yi ḫûnînpiyâleler

Oldı çemende bâliş-i gonca kenâr-ı ḫâr
Murg-i seher iderse n'ola âh ü nâleler

Şâḫ-ı gül ü nihâl-i semen biri birinüñ
İrdi o dem ki kolını boynına salalar

Bâkî bu demde hayf ola ehl-i mezâk eğer
Künc-i belâ vü gûşe-yi mihnetde kalalar

Gazel 104
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Çekdi zencîre beni 'aşkuñ nitekim şîrler
Eşk-i çeşmüm iki yanumdan iki zencîrler

Na'l kesmiş farkına her biri olmış sînerîş
Nâvek-i müjgânuñuñ efgendesidür tîrler

Yanına alsun diyü kâfir gözüñ gamzeñ gibi
Girdiler şimdi çelîpâ şekline şemşîrler

Şu'le-yi şem'-i cemâli şevkine cem' oldılar
Bir çerâğ idindiler ol nevcevânı pîrler

İrmeğe subh-ı visâl-i yâre hergiz çâre yok
Bâkiyâ âfâkı tutdı nâle-yi şebgîrler

Gazel 103

Kış ordusunu taşa tutup yine jâleler
Gül bahçesi diyârını almaya kast ettiler

Çimenlik sahnında öyle kırıldı ki buz camı
Meğer sapanla taş atmış ona lâleler

Çimenliğin taze sümbülü kâküllerini çözdü
Güya dağıttı saçını misk kokulu perçemler

Gül bahçesinde bastı jâleleri kara bağrına
Safâya erdi kanlı kadeh biçimli lâleler

Oldu çimenlikte goncanın yastığı diken kenarı
Seher kuşu ederse ne çıkar âh ile nâleler

Gül dalı ile yasemin fidanı birbirinin
Geldi kolunu boynuna salacağı demler

Bâkî! Bu devirde yazıktır zevk sahipleri
Belâ ile sıkıntı köşesinde oturur kalırsa eğer

Gazel 104

Çekti zincire beni aşkın aslanlar gibi
Gözyaşım iki yanımda iki zincir gibi

Herbirinin başında kesik nal, göğsü yaralı her biri
Oklar kirpik temrenlerinin olmuş düşkünü

Yanına alsın diye kâfir gözün gamzen gibi
Haç şekline girdi bütün kılıçlar şimdi

Toplandılar cemâl mumunun şûlesi şevkiyle
Pîrler bir çerağ edindi o yeni yetmeyi

Yârin vuslat sabahına ermeye yok çare
Ufukları tuttu gece iniltileri Bâkî

Gazel 105
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Âşıklara çün derd ü belâ zevk ü safâdur
Yâ zevk ü safâ derdine düşmek ne belâdur

Abdâllaruz n'eyleyelüm tâc ü kabâyı
Dervîşlerüñ tâcı fenâ, başı kabâdur

Dünyâda çeker mihneti erbâb-ı mahabbet
Ey sûfî bu gün bana ise irte sanâdur

Bâğ-ı tarab u 'ayşa mey-i nâb u dem-i nây
Hakkâ bu 'aceb ḫûb u latif âbühevâdur

Geh kulkul-i mey göñlüm açar gâh dem-i nây
Maksûd benüm pâdişehüm hüsn-i edâdur

'Uşşâk iñiler güm güm öter günbed-i gerdûn
Hakkâ bu güzel ḫûb u safâbaḫş sadâdur

Bâkî n'ola pervâz-ı bülend itse gazelde
Bâl ü per aña himmet-i yârân-ı safâdur

Gazel 106
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Cânâne cefâ kılsa n'ola câna safâdur
Ağyâr elemin çekdüğümüz ya ne belâdur

Her tâc olamaz fakr u fenâ şâhına sertâc
Terk ehlinüñ ey ḫâce biraz başı kabadur

İzüñ tozına sürdi yüzin âyineveş dil
Maksûd benüm pâdişehüm kesb-i safâdur

'Aşk ehline şol câmı sunar sâki-yi la'lüñ
Kim 'akla cilâ kalbe safâ rûha gıdâdur

Hep derd ü belâdur güzelüm 'aşk u mahabbet
'Âlemde hemân mihr ü vefâ hüsn-i edâdur

Gazel 105

Madem âşıklara dert ile belâ zevk ü safâdır
Peki zevk ü safâ derdine düşmek ne belâdır?

Abdallarız biz, ne yapalım tâc ile kabayı?
Dervişlerin tâcı yokluk, başı kabaktır

Dünyada çeker sıkıntıyı muhabbet erbâbı
Hey sofu! Bugün bana ise, yarın sanadır

Eğlence bahçesine saf mey ile ney sesi
Gerçekten bu çok güzel, lâtif bir havadır

Bazen mey gulgulu gönlümü açar, bazen ney sesi
Maksat benim padişâhım, edâ güzelliğidir

Âşıklar inler, güm güm öter gökkubbe
Gerçekten bu çok güzel, safâ veren sedâdır

Bâkî gazelde yükseklerden uçsa, şaşılır mı?
Onun kolu kanadı safâ dostlarının himmetidir

Gazel 106

Cânâne câna cefâ etse, şaşılır mı? Safâdır
Ağyâr elemini çekmemiz peki ne belâdır?

Her tâc olamaz fakr ve fena şâhının baş tâcı
Efendi! Terk ehlinin başı biraz kabadır

İzinin tozuna sürdü yüzünü ayna gibi gönlüm
Benim padişâhım! Maksat safâ bulmaktır

Aşk ehline o kadehi sunar lâl dudak sâkîsi
Akla ciladır bu, kalbe safâ, rûha gıdadır

Hep dert ile belâdır, güzelim, aşk ile muhabbet
Âlemde sadece sevgi ile vefâlı olmak esastır

Va'llâhi gazel söylemeden çokdan usanduk
Maksûd hemân hâside bir pâre ezâdur

Sâkî mey-i Bâkîyi getür bezme safâ vir
Çün kâr-ı cihân 'âkıbetülemr fenâdur

Gazel 107
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Berg-i gülden ruḫı ol lâle'izârun terdür
Nükte fehm eyle beğüm ḫaylîce rengîn yirdür

Murg-i dil nağmeleri şevkine gül ruḫlarınuñ
Ne safâbaḫş edâlar ne güzel yirlerdür

'Aynına sanma gubârı ala erbâb-ı nazar
Bizi hayrân iden esrâr-ı leb-i dilberdür

Mîve-yi vaslına bir kâmeti Tûbâ güzelüñ
Zâhidâ her kim irişdiyse yitişmiş erdür

Cûy-i hüsn âbı taşup çıkmış o servüñ biline
Bâkiyâ sanma miyânında turan ḫançerdür

Gazel 108
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Lebüñe dirler ise gonca-yı gülden terdür
Sakın incinme beğüm ḫaylice rengîn yirdür

Dehenüñ tûtî-yi şekkerşiken olsa ne 'aceb
Leb-i şîrîn ü ḫat-ı sebz aña bâl ü perdür

Zülfine gerçi hemân sünbül-i ter hemserdür
İkisinden de siyeh kâküli bâlâterdür

Halka-yı zülfi ḫayâli gözümüzden gitmez
Gûyiyâ çeşm-i 'alîl üzre siyeh çenberdür

Dökilen kanlara bak dîde-yi giryânından
Dostum Bâkîye rahm eyleyecek demlerdür

Vallâhi gazel söylemekten çoktan usandık
Maksat sadece kıskanca bir parça ezâdır

Sâkî! Bâkî meyi getir meclise, safâ ver
Çünkü dünyanın işi sonunda yok olmaktır

Gazel 107

O lâle yanaklının yanağı gül yaprağından tazedir
İnceliği anla beyim, çok renkli bir yerdir

Gül yanaklarının şevkine gönül kuşu nağmeleri
Ne safâ veren edâlar, ne güzel yerlerdir

Sanma ki tozu toprağı yüzüne sürer bakış sahipleri
Bizi hayran eden dilberin dudağındaki sırlardır

Bir Tûbâ boylu güzelin vuslat meyvesine
Hey zâhid! Kim eriştiyse, iyi yetişmiş erdir

Güzellik ırmağının suyu taşmış, çıkmış o selvinin beline
Bâkî! Sanma sakın onun belinde duran hançerdir

Gazel 108

Dudağına derlerse gül goncasından tazedir
Sakın incinme beyim, çok renkli yerdir

Ağzın şeker kıran dudu olsa şaşılır mı?
Tatlı dudak ile yeşil tüy onun kanadıdır

Zülfünle taze sümbül başa baş yarışır
Siyah kâkülü ikisinden de üstündür

Zülüf halkasının hayâli gözümüzden gitmez
Âdetâ illetli göz çevresindeki kara çemberdir

Dökülen kanlara bak ağlayan gözlerinden
Dostum; Bâkî'ye merhamet edilecek demdir

Gazel 109
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Bir ân içinde gamzeñ okı nice kan ider
Dil cân evinde saklayup anı nihân ider

Kühsâr-ı gamda göz yaşı hecrüñle dembedem
Ḫâşâk ü ḫârı şâḫ-ı gül ü ergavân ider

Hüsnüñ ḫayâli vasluñ ümîdiyle âşıka
Nâr-ı câhîmi gülşen-i bâğ-ı cinân ider

Sanmañ göñülde saklana râz-ı mahabbeti
Âsâr-ı mihr gün gibi kendin 'ayân ider

Sen urduğuñca tîrüñi sînemden özgeye
Ta'n-ı hasûd derd ile kaddüm kemân ider

Râh-ı vefâda yitüre diyü gamuñ beni
Ḫûnâb-ı dîde yollara yir yir nişân ider

Vaslına cân dilerse dirîğ itme Bâkiyâ
Zinhâr gâfil olma seni imtihân ider

Gazel 110
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Nergis üzre berg-i zerd u jâleler kim vardur
Er çerâğına dizilmiş dirhem ü dînârdur

Mantıkuttayr okumağa başladı murg-i çemen
Gûşe-yi gülzâr şimdi külbe-yi 'attârdur

Tutdı başın tîşe-yi merge gam-ı Şîrîn ile
Ehl-i 'aşk içre anuñ'çün Kûhken serdârdur

Gevher-i eşküm eriyüp su gibi aksa n'ola
Böyledür ahvâli her kim âşık-ı dîdârdur

Bâkiyâ ol âfitâb-ı 'âlemârâ germ olup
Mâhdan garrâ yirüm var dirse vechi vardur

Gazel 109

Bir ân içinde gamze okun ne kanlar döker
Gönül cân evinde saklar onu, gizler

Gam dağında gözyaşı ayrılığınla her an
Dikeni, çalı çırpıyı gül ile erguvan dalı eder

Güzelliğinin hayâli vuslat ümidiyle âşığa
Cehennem ateşini cennetin gül bahçesi eder

Sanmayın gönülde saklanır muhabbet sırları
Güneşin etkisi gün gibi o sırları açık eder

Okunu vurdukça sen göğsümden başkasına
Kıskancın kınaması dert ile boyumu yay eder

Vefâ yolunda kaybeder diye gamın beni
Gözün kanlı suyu yollara yer yer işaret eder

Kavuşmak için cân dilerse, esirgeme Bâkî
Aman gafil olma, seni imtihan eder

Gazel 110

Nergis üstünde sarı yapraklar, jâleler vardır
Bunlar er çerağına dizilmiş dirhem ile dinardır

Mantıkuttayr okumaya başladı çimenlik kuşu
Gül bahçesinin köşesi şimdi Attar kulübesidir

Tuttu başını ölüm kazmasına Şirin'in gamıyla
Âşıklar içinde onun için Kûhken serdardır

Gözyaşı incim eriyip aksa su gibi, ne çıkar?
Böyledir durumu kim ki sevgilinin yüzüne âşıktır

Bâkî! Âlemi süsleyen o güneş ısınıp da
Aydan parlak yerim var derse, hakkı vardır

Gazel 111
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

Bir hüsn daḫi bağladı ḫatdan 'izâr-ı yâr
Etrâf-ı bâğ ḫûb olur olsa benefşezâr

Ebr-i bahâr-ı hüsndür ol zülf-i müşgbâr
Yağdı 'izârı bâğına ḫat sanma zinhâr

Gülzâr-ı hüsni olmaz idi böyle sebzezâr
Akıtmayaydı yaşumı çok çok o gül'izâr

Esdürmeyeydi sarsar-ı âhum cefâ-yı yâr
Mir'ât-ı hüsni olmaz idi böyle pürgubâr

Bâkî izâr-ı yârda ḫat sanma görinen
Zerrâtdur ki mihr-i münîr itdi aşikâr

Gazel 112
[Feûlün Feûlün Feûlün Feul]

Ne dem kim gamuñ câna hemrâz olur
Yaşum âh u nâlemle demsâz olur

Ser-i nîzeñe irgüren başını
Cihân ḫalkı içre serefrâz olur

'Ayân itdi bir bir nihân râzumı
Dilâ eşk-i çeşmüm ne gammâz olur

Nihâl-i cefâ şâḫıdur kadd-i yâr
Anuñ mîvesi şîve vü nâz olur

Çoğ olmaz bu tarza gazel Bâkiyâ
Güzel söz güherdür güher az olur

Gazel 113
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Haremüñ ravza-yı cinâne değer
İşigüñ tâk-ı âsmâne değer

Ḫançerüñ sînemi delerse eğer
Şöyle bir ḫayr ider ki câna değer

Gazel 111

Bir güzellik dahi bağladı ayva tüyünden yârin yanağı
Menekşelik olsa güzel olur bahçenin etrafı

Misk yağdıran o zülüf güzellik baharının bulutu
Ayva tüyü sanma sakın; yanağının bahçesine yağdı

Güzelliğinin gül bahçesi böyle yemyeşil olmazdı
Akıtmayaydı yaşımı çok çok o gül yanaklı

Estirmeseydi âhımın kasırgasını yârin cefâsı
Güzelliğinin aynası böyle toz içinde kalmazdı

Bâkî! Sanma yârin yanağında görünen ayva tüyü
Zerrelerdir aydınlık güneşin âşikâr ettiği

Gazel 112

Ne zaman ki gamın cânımla sırdaş olur
Gözyaşım âhımla, iniltimle arkadaş olur

Mızrağının ucuna ulaştıran başını
Cihân halkı içinde başta gelir olur

Açığa vurdu bir bir gizli sırrımı
Gönlüm! Gözyaşım ne gammaz olur!

Cefâ fidanının dalıdır yârin boyu
Onun meyvesi işve ile nâz olur

Çok olmaz bu tarzda gazel Bâkî
Güzel söz incidir; inci az olur

Gazel 113

Haremin cennet bahçesine değer
Eşiğin gökyüzü tâkına değer

Hançerin göğsümü delerse eğer
Öyle bir hayereder ki câna değer

Oklaruñ sehmi sîneye iricek
Ser-i peykânuñ üstüḫâne değer

Zer-i nâb oldı rûy-i zerd ammâ
Kaçan ol ḫâk-i asitâne değer

La'l-i nâb oldı göz yaşı âḫir
Bu ḫaber gûş-i dilsitâne değer

Bilüñe yok bedel velî saçuñuñ
Girihin çözseñ ol miyâne değer

Elüñ ol zülfe değmek ey Bâkî
Hâsılı 'ömr-i câvidâne değer

Gazel 114
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Sûz-i 'aşkuñla kaçan kim dilden âhüzâr olur
Âh dûd u dûd ebr ü ebr âteşbâr olur

Aksa eşküm dîdeden ol gevher-i nâyâb içün
Eşk seyl ü seyl yem yem pürdür-i şehvâr olur

Yansa dâğ-ı sînem üzre hasret-i haddüñle nâr
Nâr nûr u nûr hûr u hûr pürenvâr olur

Kûhdan geçse gam-ı zülfüñle âhum sarsarı
Kûh deşt ü deşt bâğ u bâğ sünbülzâr olur

Goncaya baksa lebüñsüz çeşm-i Bâkî bir nazar
Gonca berg ü berg ḫâr u ḫâr ḫançerdâr olur

Gazel 115
[Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün]

Medhûş-ı câm-ı la'lüñ mestânedür sanurlar
Mest-i şarâb-ı 'aşkuñ dîvânedür sanurlar

Cân u cenân-ı şeydâ birle ten-i ḫarâbı
Dîvâneler yatağı vîrânedür sanurlar

Oklarının ucu göğsüme gelince
Temrenlerinin ucu kemiğe değer

Saf altın oldu sarı yüzüm amma
Hani ya, o eşik toprağına değer

Saf lâl oldu gözyaşlarım sonunda
Bu haber gönül alanın kulağına değer

Beline yoktur bedel ama saçının
Düğümünü çözsen o bele değer

Elinin o zülfe değmesi ey Bâkî
Sonuçta ebedî ömre değer

Gazel 114

Aşkının yangınıyla ne zaman ki gönülden ahüzar olur
Âhlar duman, duman bulut, bulut ateş yağdırır olur

Aksa gözyaşım gözümden o bulunmaz inci için
Gözyaşı sel, sel deniz, deniz iri incilerle dolar olur

Yansa göğsümün dağı üstünde yanağının hasretiyle ateş
Ateş nûr olur, nûr hûrî olur, hûrî nûrlu nûrlu olur

Dağdan geçse zülfünün gamıyla âhımın kasırgası
Dağ kır olur, kır bahçe, bahçe ise sümbüllük olur

Dudağını görmeden goncaya baksa Bâkî bir kere
Gonca yaprak, yaprak diken, diken hançerli olur

Gazel 115

Lâl dudak kadehinle medhûş olanı mestâne sanırlar
Aşkının şarabıyla sarhoş olanı divâne sanırlar

Âşık gönlüm, cânımla harap olmuş bedenimi
Divâneler yatağı virânedir sanırlar

Şöyle fütâde mestem ḫâk-i der-i mugânda
Görenler âsitân-ı meyḫânedür sanurlar

Dâğ-ı siyehler ile cism-i nizâr u zerdi
Bir bâl ü perri yanmış pervânedür sanurlar

Zülfüñden ayru Bâkî bir hâl ile yürür kim
Zencîrden boşanmış dîvânedür sanurlar

Gazel 116
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Ruḫuñ berg-i gül-i sîrâba beñzer
Leb-i la lüñ şarâb-ı nâba beñzer

Furûğ-i dâğ-ı 'aşkuñ sînem üzre
Şu'â'-i mihr-i 'âlemtâba beñzer

İşiğüñ Mescid-i Aksâya mânend
Yüzüñ kıble, kaşuñ mihrâba beñzer

Ser-i zülf-i siyehkâruñ şeb-i târ
'İzâruñ pertevi mehtâba beñzer

Cihân efsânedür aldanma Bâkî
Gam u şâdî ḫayâl-i ḫâba beñzer

Gazel 117
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Rindler câmuñ habâbâsâ yüzine bakdılar
Mey gibi sâkî-yi bezmüñ ayağına akdılar

Keştî-yi sahbâ keşâkeşden ḫalâs olmaz daḫi
Tutdılar kanlu gibi muhkem resenler takdılar

Raḫt u baḫtın zevrakuñ ḫışm âteşine yakmağa
Vardılar gammâzlar şâh-ı cihâna çakdılar

Bir iki mismârına var ise göz dikdüñ diyü
Başına gammâzuñ erbâb-ı zarâfet kakdılar

Bâkiyâ kılsun mu'attar bezm-i âfâkı nesîm
Pâdişâhuñ micmer-i 'adlinde sandal yakdılar

Öyle düşkün sarhoşum ki meyhane kapısı toprağında
Görenler beni meyhanenin eşiği sanırlar

Siyah dağlarımla, sıska, sararmış bedenimi
Kolu kanadı yanmış bir pervâne sanırlar

Zülfünden uzak kalan Bâkî öyle yürür ki
Zincirden boşanmış divânedir sanırlar

Gazel 116

Yanağın parlak gül yaprağına benzer
Lâl dudağın saf şaraba benzer

Göğsümdeki aşk dağının parlaklığı
Âlemi aydınlatan güneş ışığına benzer

Eşiğin Mescid-i Aksâ'ya benzer
Yüzün kıbleye, kaşın mihrâba benzer

Kargaşacı zülüflerinin ucu karanlık geceye
Yanağının ışığı mehtâba benzer

Cihân masaldır, aldanma Bâkî
Gam ile sevinç uykudaki hayâle benzer

Gazel 117

Rintler kadehin kabarcığı andıran yüzüne baktılar
Mey gibi meclis sâkîsinin ayağına aktılar

Şarap gemisi keşmekeşten kurtulamaz artık
Tuttular kanlı gibi sağlam halatlar taktılar

Bahtın, düzenin kayığını öfke ateşinde yakmaya
Vardılar gammazlar, cihân şâhına gammazladılar

Varsa bir iki çivisine göz diktin diye
Zarif kişiler gammaza çıkıştılar

Bâkî! Güzel kokularla doldursun ufuklar meclisini meltem
Padişâhım! Adaletinin meclisinde sandal ağacı yaktılar

Gazel 118
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Sanma iklîm-i tene hâkim olan cânumdur
Sînede tîr-i gam-ı gamze-yi cânânumdur

Ḫâb-ı gafletde yatur baḫt-ı siyâhum ammâ
Giceler 'âlemi bîdâr iden efgânumdur

Görinen encüm-i eflâk değüldür ey meh
Dûd-i âh-ı şererâlûd-i dil ü cânumdur

Neyşeker vasf-ı lebüñ yazduğum işitdi meğer
Ki kemerbeste-yi kilk-i şekerefşânumdur

Zâhiren gerçi gedâsûretem ammâ Bâkî
Maḫzen-i genc-i ma'ânî dil-i vîrânumdur

Gazel 119
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Her kaçan göñlüme fikr-i 'ârız-ı dilber düşer
Gûyiyâ mir'âta 'aks-i pertev-i ḫâver düşer

Ger ölürsem hasret-i kaddiyle ol servüñ beni
Bir yire defn eyleñüz kim sâye-yi 'ar'ar düşer

Tan mı gam öldürse meydân-ı melâmetde beni
Bu neberd-i 'aşkdur anca dilâverler düşer

Anuñ içün varmazam ben kûyuña giryân olup
Ḫâk-i rahuñ korkaram cânâ gözümden ter düşer

'Ârız u ruḫsâruñı vasf itse Bâkî her kaçan
Şi'ri ey gülçihre anuñ böyle rengînter düşer

Gazel 120
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Salınan kûyında ol serv-i semensîmâ mıdur
Gülşen-i cennetde şâḫ-ı Sidre vü Tûbâ mıdur

Zaḫm-ı sînem içre cânâ kanlu peykânuñ senüñ
Goncada pinhân olan berg-i gül-i ra'nâ mıdur

Gazel 118

Sanma beden iklimine hâkim olan cânımdır
Göğsümde cânânın gamzesinin gam oku vardır

Gaflet uykusunda yatar kara bahtım ama
Geceleri âlemi uyandıran feryâdlarımdır

Görünen felek yıldızları değildir ay yüzlüm
Gönlümle cânımın kıvılcımlı âh dumanıdır

Şeker kamışı dudaklarının vasfını yazdığımı işitmiş
Şeker saçan kalemimin hizmetinde bir hizmetkârdır

Gerçi görünüşte dilenci kılıklıyım amma Bâkî
Mânâlar hazinesinin mahzeni virân gönlümdür

Gazel 119

Ne zaman ki gönlüme dilberin yanak fikri düşer
Âdetâ aynaya Doğu ışığının aksi düşer

Ölürsem o selvinin boyunun hasretiyle, beni
Bir yere defnedin ki selvinin gölgesi düşer

Şaşılır mı gam öldürse melâmet meydanında beni?
Bu aşkın savaşıdır, oraya yürekliler düşer

Onun için gitmem ben onun civârına ağlayarak
Sevdiğim! Yolunun toprağı ıslanıp gözümden düşer

Yanağını, yüzünü anlatsa Bâkî ne zaman
Gül yüzlüm! Onun şiiri böyle renkli düşer

Gazel 120

Civârında salınan o yasemin yüzlü selvi midir?
Cennet gülşeninde Sidre ile Tûbâ dalı mıdır?

Cânım! Göğsümün yarasındaki kanlı temrenin
Goncada gizli olan rânâ gül yaprağı mıdır?

Mürde-yi derd ü gama cânlar bağışlar cür'ası
Sâkiyâ billâh mey-i hamrâ dem-i 'Îsâ mıdur

Ağzuñ içre diş midür ya gonca içre jâle mi
Kevkeb-i dürrî midür ya lü'lû-yi lâlâ mıdur

Bâkî-yi dilḫasteye cevr-i firâvân itmeden
Kasduñ öldürmek mi yoğsa nâz u istiğnâ mıdur

Gazel 121
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gönlin alup goncaveş âl ile dilteng itdiler
Bülbül-i şûrîdeye güller 'aceb reng itdiler

Kıldı murgân-ı çemen kadd-i nihâl-i servi ḫam
Mutrib-i bezm-i bahâra gûyiyâ çeng itdiler

Cân ü dil bahs-i kitâb-ı 'aşkda bülbülleri
Goncaveş söyletmeyüp dembeste vü deng itdiler

Dil derûn-i sînede la'lüñle kıldı bahs-i 'aşk
Bir biriyle iki bülbül gûyiyâ ceng itdiler

Ruḫlaruñ medhin serâğâz itdi Bâkî bâğda
Düşdiler hep yanına bülbüller âheng itdiler

Gazel 122
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Mir'ât-ı gülde hüsn-i dilefrûz-i yâri gör
Ruḫsâre-yi hakîkate âyînedârı gör

Her nakş u her nigâr ki kılsañ müşâhede
Eltâf-ı sun'-ı Ḫâlik-i Perverdigârı gör

Dilbeste olma terliğine tâze goncanuñ
Ol pîrehende cilve kılan gül'izârı gör

Ḫâmûş yatma bister-i gafletde subhdem
Gel mergzâra gulgule-yi murg-i zârı gör

Dert ile gamdan ölene canlar bağışlar yudumu
Sâkî! Allâh aşkına, kırmızı mey İsâ nefesi midir?

Ağzındaki diş midir yoksa gonca içinde jâle mi?
İnci yıldızı mıdır yoksa parlak inci midir?

Gönlü yaralı Bâkî'ye çokça cevretmekten maksadın
Öldürmek midir yoksa nâz ile istiğna mıdır?

Gazel 121

Gonca gibi gönlünü alıp hileyle cân sıktılar
Coşkun bülbüle güller acayip oyun ettiler

Çimenlik kuşları selvi fidanının boyunu büktü
Bahar meclisinin çalgıcısına âdetâ çeng ettiler

Cân ile gönül aşk kitabı bahsinde bülbülleri
Gonca gibi söyletmeyip suskun, şaşkın ettiler

Gönül göğsümde lâl dudağınla aşk bahsi etti
Birbiriyle iki bülbül âdetâ cenk ettiler

Yanaklarının övgüsüne başladı Bâkî bahçede
Düştüler hep yanına bülbüller, dem tuttular

Gazel 122

Gül aynasında yârin gönül parlatan güzelliğini gör
Gerçeklerin yüzüne ayna tutanı gör

Hangi nakşı, hangi resmi müşahede edersen
Yüce Yaratıcı'nın yaratma lûtuflarını gör

Gönlünü kapatma parlaklığına taze goncanın
O gömlek içinde görünen gül yanağı gör

Suskun yatma gaflet yatağında sabah vakti
Gel çimenliğe, inleyen bülbülün şakımasını gör

Dîvânelik zamânıdur âvâre gönlini
Zencîrlerle zabt idemez cûybârı gör

Dâğ-ı derûn-i sîne nice tâzelenmesün
Gül ḫırmenine âteş uran nevbahârı gör

Bak sâgar-ı şikeste-yi pürḫûn-i lâleye
Cemşîdden nişâne kalan yâdigârı gör

Bâkî nesim gibi sebükḫîz olup seher
Gaflet gözini ḫâb-ı girândan uyarı gör

Seyr ü safa-yı bâğ u gülistan ise garaz
Gülzâr-ı hüsn-i pâdişeh-i kâmkârı gör

Âsûde zıll-i râyet-i 'adlinde kā'inât
Kevn ü mekâna sâye salan şâḫsârı gör

Gazel 123
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Şâḫ-ı gülde jâle düşmiş gonca-yı ra'nâ mıdur
Şâh elinde yâ murassa' sâgar-ı sahbâ mıdur

Zînet-i bâğ u bahâr olmış nihâl-i ergavân
'Îdgehde salınur mahbûb-i müstesnâ mıdur

Mevc urur bâd-ı seherden sebze-yi ter mi 'aceb
Yâ bisât-ı bezm-i 'ayş olmış yeşil ḫârâ mıdur

Su gibi zencîrler tutmaz dil-i dîvâneyi
Hâsılı âvârelik vakti, bahâr eyyâmıdur

Dehre meftûn olma ey Bâkî felek râm oldı tut
Bîvefâ dünyâ hele ben bildüğüm dünyâ mıdur

Divânelik zamanıdır; avâre gönlünü
Zincirlerle zaptedemez ırmağı gör

Göğsünde dağ yarası niçin tazelenmesin
Gül harmanını ateşe veren ilkbaharı gör

Bak lâlenin kan dolu kırık kadehine
Cemşid'den iz kalan yadigârı gör

Bâkî meltem gibi erken kalkar seherde
Gaflet gözünü ağır uykudan uyandıra gör

Bahçede, gülistânda seyir safâ ise maksat
Muratlı padişâhın güzellik gülşenini gör

Huzûrludur adalet sancağının gölgesinde kâinat
Varlığa, mekâna gölge salan dalları gör

Gazel 123

Gül dalında jâle düşmüş rânâ gonca mıdır?
Yoksa şâh elinde murassâ şarap kadehi midir?

Bahçenin, baharın süsü olmuş erguvan fidanı
Bayram yerinde salınır müstesna mahbûb mudur?

Seher yeliyle dalgalanır taze yeşillik mi acaba?
Yoksa işret meclisine yaygı olmuş yeşil ipek midir?

Su gibi zincirler tutmaz divâne gönlümü
Kısacası avârelik vakti, bahar günleridir

Dünyaya meftûn olma Bâkî, say ki felek râm oldu
Vefâsız dünya hele benim bildiğim dünya mıdır?

Gazel 124

[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Halka halka zülf kim ol ḫatt u ḫâl üstindedür
Şekl-i tuğrâdur misâl-i bîmisâl üstindedür

'Ârız-ı gülgûnuñ üzre ḫâl-i fettânuñ senüñ
Fitneden ḫâlî değül her lahza âl üstindedür

Sâ'id-i sâkî ile câm-ı mey-i gülgûna bak
Bir gül-i sîrâbdur gûyâ nihâl üstindedür

Nakş-ı ḫadd-i lâlereng ol 'ârız-ı pâkîzede
Berg-i güldür gûyiyâ âb-ı zülâl üstindedür

'Âşık-ı bîçâreler bâr-ı belâñ altındadur
Derdmend üftâdeler görseñ ne hâl üstindedür

Mîmdür gûyâ dehânuñ safha-yı mâh üzredür
Sîne beñzer şâne-yi zülfüñ ki sâl üstindedür

Rûy-i baḫtı bedr olur burc-i şerefde 'âkıbet
Her ki mâh-ı nev gibi kesb-i kemâl üstindedür

Çarḫ yüz döndürmedin gülşende 'ayş it Bâkiyâ
Sebzeler zîbâ hevâlar i'tidâl üstindedür

Gazel 125

[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Hele ben şöyle kıyâs eylerin ey gayret-i hûr
Kûyuña nisbet ola gülşen-i cennetde kusûr

Bezm-i hecrüñde müjeñ nîşteri mızrâbından
Reg-i cân nâle kılur niteki târ-ı tanbûr

Leblerüñ mâ'ili kaçmaz ḫat-ı nevḫâsteden
Gam değül tâlib-i nûş olana nîş-i zenbûr

Ser-i kûyuñda benüm âh-ı sehergâhlarum
Ne bilür 'aşk elemin çekmedi ol daḫi uyur

Ruḫlaruñ medhini eflâke çıkardı Bâkî
Şevkden toldı bu gün nûr ile Beytülma'mûr

Gazel 124

Halka halka zülüfler o ayva tüyü ile ben üstündedir
Tuğra şeklidir; emsâlsiz örnek üstündedir

Gül renkli yanağındaki fettan benin senin
Fitneden uzak değil, her ân hile üstündedir

Sakinin koluyla gül renkli mey kadehine bak
Parlak bir güldür âdetâ, fidan üstündedir

Lâle rengi yanak nakşı o temiz yanakta
Gül yaprağıdır, âdetâ duru su üstündedir

Bîçare âşıklar belanın yükü altındadır
Dertli âşıklar, görsen, ne hâl üstündedir

Mimdir ağzın âdetâ, ay sayfası üstündedir
Sine benzer zülüf tarağın, tıpkı sal üstündedir

Baht yüzü dolunay olur şeref burcunda nihayet
Kim ki yeni ay gibi mükemmellik üstündedir

Felek yüz çevirmeden gül bahçesinden, işret et Bâkî
Yeşillikler güzel, havalar ılımanlık üstündedir

Gazel 125

Hûrîlerin kıskandığı! Kıyas ederim ben şöyle
Cennet gülşenindeki kasırlar nisbettir evine

Kirpik neşterinin darbesinden ayrılık meclisinde
Tambur teli gibi cân damarı eder nâle

Dudaklarına meyleden kaçmaz yeni bitmiş tüylerden
Arı iğnesi gam vermez bal isteyene

Seher vakti âhlarımı ne bilir sokağının başında
Ne bilir aşk elemini? Çekmedi; uyur o da

Yanaklarının övgüsünü çıkardı Bâkî göklere
Şevkten doldu Beytülmâmur bugün nûr ile

Gazel 126
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Göñül almağa gelür, şîveye âğâz eyler
Dil-i bîçâreyi ben ʿarz idicek nâz eyler

Ne hümâ kaydı ser-i zülfi hevâsında baña
Göñül o mertebelerden yüce pervâz eyler

Kâmet-i naḫle göre hâlet-i reftâr olsa
Yine bu şîveyi ol serv-i serefrâz eyler

Göreyin tur seni bir lahza disem yollarda
Baña ol şûḫ-i cihân şîveyi turmaz eyler

Bend-i zülfinden elem çekme iñen ey Bâkî
Seni ağyârdan ol kayd ile mümtâz eyler

Gazel 127
[Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün]

Temâşâgâh-ı ʿuşşâk ol cemâl-i ʿâlemârâdur
Ser-i kûyında ʿâlem mest ü şeydâ bir temâşâdur

Harîf-i sâdedür sâgar velî mey ḫûb hemdemdür
Nedîm-i şûḫdur bülbül, gül ammâ meclisârâdur

Tekellefsüz gelür bâd-ı sabâ târâc ider bir gün
Çemen bezminde gûyâ sufre-yi gül ḫân-ı yağmâdur

Ḫat-ı menşûr-i devletdür benefşe rind-i meyḫâra
Çemende şâḫ-ı sünbül aña bir tuğrâ-yı garrâdur

Edâsı ḫûbdur, ma'nâsı ra'nâ şi'r-i Bâkînüñ
Aña reşk itdüren erbâb-ı nazmı hep bu ma'nâdur

Gazel 128
[Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün]

Ruḫun ʿaksiyle sahn-ı dîde bâğ u gülsitânumdur
Nihâl-i serbülendüñ ḫayliden ḫâtırnişânumdur

Göñül iñler gamuñdan dembedem rûh-i revân ağlar
Bu bâğuñ çeşmesârı hep benüm eşk-i revânumdur

Gazel 126

Gönül almaya gelir, işveye başlar
Zavallı gönlümü arz edince, nâz eder

Zülüflerinin ucunu isterim, yok hümâ kaydı
Gönlüm o mertebelerden yükseğe uçar

Fidanın boyuna göre yürüyüşü olsa
O başı yüce selvi yine bu tarzı tercih eder

Göreyim dur seni bir ân desem yollarda
O cihân şâhı bana durmaz işve eder

Zülfünün bağından çok elem çekme Bâkî
Seni başkalarından o bağ ile mümtâz eder

Gazel 127

Âşıkların seyir yeri âlemi süsleyen o cemâldir
Civârında âlem mest, çılgın bir seyir yeridir

Kadeh sâde arkadaştır, mey iyi hemdemdir
Şûh nedîmdir bülbül amma gül meclis süsleyendir

Tekellüfsüz gelir sabâ yeli, yağma eder bir gün
Çimenlik bezminde gül sofrası âdetâ yağma sofrasıdır

Menekşe devlet fermânı yazısıdır mey içen rinde
Çimenlikte sümbül dalı ona parlak bir tuğradır

Edâsı güzel, mânâsı parlaktır Bâkî'nin şiirinin
Şairleri kıskandıran şey hep bu mânâdır

Gazel 128

Yanağının aksiyle gözümün sahnı bağım, gülistânımdır
Uzun fidan boyun çoktan beri hatırımda bulunmaktadır

Gönlüm inler gamından her an, rûhum ağlar
Bu bahçenin pınarı hep benim akan yaşımdır

Temâşâ-yı gül ü gülşende ârâm eylemez cânum
Ser-i kûyında cânânuñ garaz ârâm-ı cânumdur

Şirâr-ı nâr-ı âhumla sipihrüñ tâs-ı pûlâdı
Döner her şeb belâ bezminde câm-ı zernişânumdur

Yaşum deryâdur ey Bâkî içinde şâḫ-ı mercânı
Ḫayâl-i naḫl-i bâlâ-yı nihâl-i ergavânumdur

Gazel 129
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Kûyuñ gedâsı oldı dil-i mübtelâyı gör
Sevdâ-yı mülk ü saltanat eyler gedâyı gör

Var ey Ḫutende ḫâli gibi misk olur diyen
Sahrâ-yı Çîni geşt ü güzâr it Ḫatâyı gör

Peşmîne geydi egnine zülfüñden aldı el
Göklerde uçdı âḫir efendi hümâyı gör

Âyînenüñ safâsı nedür sûreti nedür
Mir'ât-ı hüsn-i yâre nazar kıl safâyı gör

Ey mübtelâ-yı şîve-yi bâlâ-yı yâr olan
Sevdâ-yı zülfi başuña düşsün belâyı gör

Mağrûr idüñ vefâsına bir şûḫuñ ey göñül
Rüsvâ-yı 'âlem eyledi şimdi cefâyı gör

Göğsin gererdi zühd ile Bâkî bu 'arsada
Nâgeh tokındı tîr-i mahabbet kazâyı gör

Gazel 130
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

İrdi nesîm-i ma'delet-i Kisrî-yi bahâr
Zencîr-i 'adl çekdi çemenzâra cûybâr

Sildi gubâr-ı gussayı dilden nesîm-i subh
İrdi yitişdi himmet-i merdân-ı rûzigâr

Gülü, gülşeni temaşâda huzûr bulmaz cânım
Maksat cânânın civârında cânımın huzûrudur

Ateşli âhlarımın kıvılcımıyla gökyüzünün çelik tası
Döner her gece belâ meclisinde, altın işli kadehimdir

Gözyaşım deryadır Bâkî, içinde mercan dalı
Uzun boylu erguvan fidanımın hayâlidir

Gazel 129

Sokağının dilencisi oldu; müptelâ gönlümü gör
Mülk, saltanat sevdası güden dilenciyi gör

Huten'de onun beni gibi misk olur, diyen kişi!
Gez dolaş Çin sahrâsını, Hıtay'ı; hatâyı gör

Yünlü hırka giydi sırtına, zülfünden el aldı
Efendi! Göklerde uçtu sonunda, hümâyı gör

Aynanın safâsı nedir, sûreti nedir ki?
Yârin güzellik aynasına bak, safâyı gör

Sevgilinin boyunun işvesine müptelâ olan!
Zülfünün sevdası başına düşsün, belâyı gör

Gönlüm! Gururlanırdın bir şûhun vefâsıyla
Âleme rezil etti seni; şimdi cefâyı gör

Göğsünü gererdi Bâkî zâhidlik ile bu meydanda
Ansızın muhabbet oku isabet etti, kazâyı gör

Gazel 130

Bahar Kisrâsı'nın adalet rüzgârı esti
Irmak çimenliğe adalet zinciri çekti

Sabah rüzgârı keder tozunu gönülden sildi
Zamâne mertlerinin himmeti geldi yetişti

Güller siperler ile üleşdi fîloriyi
Mülk-i şitâyı gâret idüp leşger-i bahâr

Eflâk devr-i dâ'im ile turmayup sular
Neşv ü nemâda tâze vü ter sahn-ı sebzezâr

Meydâna girdi şevk ile şemşîrbâz-ı berk
Çok akçe şaçdı üstine ebr-i gühernisâr

Bir kîse içre lâle bu gün bezm-i bâğda
Gayb itdi jâle beyzaların hokkabâzvâr

Güller safâda ḫürrem u ḫandân u şâdmân
Bülbül belâda bencileyin zâr ü bîkarâr

'Arz itdi beñzer âyîne-yi gülde 'aksini
Rûy-i 'arûs-i baḫt-ı şehenşâh-ı kâmkâr

Bâkî bu şi'ri safha-yı çarḫ-ı berîne yaz
Görsün felekde söz nic'olur ḫasm-ı nâbekâr

Gazel 131
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Bâd şol dem ki gubâr-ı reh-i cânân getürür
Nazar-ı ehl-i dile kühl-i Sıfâhân getürür

Göricek mu'cize-yi nakşını sûretger-i Çîn
Götürüp ḫâmesıfat barmağın îmân getürür

Çihresinden lebi yâdıyla gelür dil gûyâ
Şarkdan ḫâce gelür la'l-i Bedaḫşân getürür

Eşk-i hasret yüzümüz âl ider añdukça lebin
Mey-i gülgûn içerüz beñzümüze kan getürür

Zülfi endîşesine varma sakın ey Bâkî
Anda mecmu' ileden 'aklı perîşan getürür

Güller kalkanlarla bölüştü filoriyi
Bahar mülkünü yağmalayıp bahar askeri

Felekler sürekli devir ile durmayıp sular
Gelişmekte taze ve canlı yeşillik bahçesi

Yıldırım kılıççısı şevk ile meydana girdi
İnci saçan bulut üstüne saçtı bolca inci

Bir kese içinde lâle bugün bağ meclisinde
Jâle hokkabaz gibi yumurtalarını kaybetti

Güller safâda kutlu, güleryüzlü, sevinçli
Bülbül belâda inliyor, kararsız benim gibi

Galiba gül aynasında aksini gösterdi
Muratlı şâhlar şâhının baht gelininin yüzünü

Bâkî! Yüksek felek sayfasına yaz bu şiiri
Hayırsız düşman görsün felekte sözün ne olduğunu

Gazel 131

Rüzgâr ne zaman ki cânân yolunun tozunu getirir
Gönül sahiplerinin gözüne İsfahan sürmesi getirir

Görünce nakşının mucizesini Çin ressamı
Kalem gibi götürür parmağını, imân getirir

Yüzüne bakar, dudağını anarak konuşur gönül
Tüccar Doğu'dan gelir, Bedahşan lâli getirir

Hasret gözyaşı kızıl eder yüzümüzü andıkça dudağını
Gül renkli mey içeriz, benzimize kan getirir

Zülfü yüzünden endişelenme sakın Bâkî
Orada her şeyi toptan götüren, aklı perişan getirir

Gazel 132
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Cemâlüñ âfitâbından alup nûr
Meh-i tâbâna döndi câm-ı billûr

Sürâhî hemnişînüñ, hemdemüñ câm
Niçün ben cür'a gibi atılam dûr

Cemâlüñ şevkine döymez göñüller
Tecellî tâbına sabr eylemez Tûr

Gehî vuslatda âşık gâh mehcûr
Bu dünyâdur gehî mâtem gehî sûr

Şaçuñ zencîri sevdâsında Bâkî
Beğüm dîvânedür dîvâne ma'zûr

Gazel 133
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Biñ mübtelâyı mihnet ile her dem öldürür
Dilber mülâyim olmayıcak âdem öldürür

Genc-i visâl tâlibini ejdehâsıfat
Ol halka halka zülf-i ḫamenderḫam öldürür

Çeşmüñ şu resme âşıkı gamzeñle katl ider
Bir nâtüvânı tîğ ile san Rüstem öldürür

Tursun yirinde gamze-yi kattâl-i ḫûnfeşân
Başdan belâlu âşıkı ol perçem öldürür

Bâkî peleng-i kûh-i gamuñ pençesindedür
Lutfuñ meded yitişmez ise bir dem öldürür

Gazel 134
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Cûy-i fenâyı ḫalk birer ikişer geçer
Bahr-i belâdan ehl-i tecerrüd yüzer geçer

Reşk-i zülâl-i ḫançeri ḫalkuñ bilin büker
Şehr-i dile gelince hezârân kemer geçer

Gazel 132

Cemâlin güneşinden alıp nûru
Billur kadeh parlak aya döndü

Birlikte oturduğun sürahi, kadeh hemdemin
Bir yudum gibi uzağa atılayım, neden?

Gönüller dayanmaz cemâlinin şevkine
Tûr sabredemez tecellî parlaklığına

Bazen vuslattadır âşık, uzak bazen
Bu dünya bazen mâtemdir, sevinç bazen

Bâkî saçının zinciri sevdasındadır
Beyim; divânedir, divâne mâzurdur

Gazel 133

Bin müptelâyı her ân mihnet ile öldürür
Dilber mülâyim olmadı mı, adam öldürür

Vuslat hazinesi talibini ejderha gibi
O halka halka kıvrımlı zülüf öldürür

Gözlerin âşığı gamzenle öyle katleder ki
Sanki bir zayıfı kılıçla Rüstem öldürür

Dursun yerinde kan saçan katil gamzen
Baştan belâlı âşığı o perçem öldürür

Bâkî gam dağı kaplanının pençesindedir
Lûtfun yardıma koşmazsa, bir anda öldürür

Gazel 134

Yokluk ırmağını halk birer ikişer geçer
Belâ denizinden tecerrüd ehli yüzer geçer

Hançerin duru kıskançlığı halkın belini büker
Gönül şehrine gelince binlerce kemer geçer

Irmaz gözini sâgar-ı meyden habâbvâr
Her rûzigârdîde ki sâhibnazar geçer

Yollarda görse ağladuğum baña taş atar
Gâhî bu çeşm-i eşkfeşânı siler geçer

Ḫalk-ı cihânı nakşına eyler fîrîfte
Nakkâş-ı rûzigâr ʿaceb rengler geçer

Geçmez tenaʾumından o kim bezm-i ʿâlemüñ
Câm-ı fenâyı ʿâkıbetülemr içer geçer

Gülzâr-ı câna su akıdur sanki Bâkiyâ
Dilden sinân-ı gamzeleri şöyle ter geçer

Gazel 135
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Safâ bezminde şol zerrînkadeh kim tolu sahbâdur
Kenâr-ı bâğ-ı ʿişretde açılmış verd-i raʾnâdur

Nihâl-i nârven sahn-ı çemende salınur gûyâ
Miyân-ı ʿîdgehde bir nigâr-ı servbâlâdur

Misâl-i ḫûn-i kurbândur şakâʾik sahn-ı gülşende
Cihân pürşûr u gavgâ şöyle beñzer ʿîd-i adhâdur

Dizilmiş lâleler sahn-ı harîm-i bâğa zeyn olmış
Sarây-ı şâhda san kâse kâse ḫân-ı yağmâdur

Gül ü nergis yine altun beneklü câme geymişler
Libâsı lâlenüñ egninde bir dîbâ-yı zîbâdur

Ne reng ü bûya meftûn ol ne hâyuhûya ey Bâkî
Bu fânîden bekâ itmez temennâ şol ki dânâdur

Eğer dünyâ vü dîn emrinde nâfiʾ bir ʿamel dirseñ
Duʾâ-yı devlet-i sultân muʾizz-i dîn ü dünyâdur

Ayırmaz gözünü mey kadehinden kabarcık gibi
Her görmüş geçirmiş görüş sahibi olarak geçer

Yollarda görse ağladığımı, bana taş atar
Bazen gözyaşı saçan gözümü siler geçer

Dünya halkını nakşı, güzelliğiyle aldatır
Zamâne nakkaşı acaip renkler geçer

Vazgeçmez dünya meclisinin nimetlerinden
O kişi sonunda yokluk kadehini içer geçer

Bâkî! Cân gülistânına su akıtır sanki
Gamze mızrakları gönülden öyle tez geçer

Gazel 135

Safâ meclisinde o altın kadeh şarap doludur
İşret bağı kenarında açılmış rânâ güldür

Nar fidanı çimenlik sahnında salınır güya
Bayram yeri ortasında selvi boylu bir dilberdir

Kurbân kanı misâlidir şakayık gül bahçesinde
Cihân kavga, gürültü içinde, sanki kurbân bayramıdır

Dizilmiş lâleler bahçe hareminde süslenmiş
Sanki şâh sarayında kâse kâse yağma sofrasıdır

Gül ile nergis yine altın benekli giysi giymiş
Lâlenin sırtındaki giysi güzel bir ipektir

Ne bu renge kokuya meftûn ol, ne haragüreye Bâkî
Bu fânîden bekâ temenni etmez kim ki bilgedir

Din ile dünya işinde faydalı bir iş dersen
Dini, dünyayı yücelten sultânın devletine duadır

Gazel 136
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Ḫûn-i dil mey, kâse-yi ser anda bir peymânedür
'İşretâbâd-ı mahabbet bir 'aceb meyḫânedür

Yanar od içre girür şem'-i ruḫuñ şevkiyle dil
Yanmadan pervâsı yok her ḫidmete pervânedür

Çarḫuñ ey dil umma bu sırça sarâyından sebât
Kim nice mîrâsa girmiş ḫâne-yi vîrânedür

Ma'nîde bir dûd peydâ kılmış âteşdür cihân
Sûretâ bir ḫûb kâşî kubbelü kâşânedür

Bâkiyâ baş eğme dehr-i dûna çün rûy-i niyâz
Âsitân-i Hazret-i Sultan Süleymân Ḫânadur

Gazel 137
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Ḫaber-i hecrüñ ile tende dil ü cân ditrer
Esicek bâd-ı ḫazân berg-i dıraḫtân ditrer

Gözlerüm seğridüği bu ki ḫayâlüñ üzre
Göricek lerze tutar dîde-yi giryân ditrer

Kûyuña karşu turup kıblenümâ mîli gibi
Ser-i peykân-ı gamuñda ten-i 'üryân ditrer

Teşnedildür şu kadar ḫûn-ı müselmân üzre
Tîğ-i kâfir gibi ol gamze-yi bürrân ditrer

Var ise bûseñe sarkar senüñ ol zer mengûş
Ruḫlarun üzre turup ey gül-i ḫandân ditrer

Şâh u dervîşe berâber yitişür cezbe-yi 'aşk
Hâsılı teb tutıcak her kişi yeksân ditrer

Bâkiyâ pîrehenin sanma o mâhuñ lerzân
Üstine pertev-i ḫurşîd-i dıraḫşân ditrer

Gazel 136

Gönül kanı mey, kafatası ondan bir kadehtir
Muhabbetin işret yeri bir acayip meyhanedir

Ateşe girer, yanar yüzünün şevkiyle gönül
Yanmaktan pervâsı yok, her hizmete pervânedir

Gönlüm! Umma feleğin bu sırça sarayından sebat
Çünkü nicelerine mirâs olmuş bir virânhanedir

Mânâda duman çıkarmış bir ateştir cihân
Görünüşte güzel çinili kubbeli kaşânedir

Bâkî! Baş eğme aşağılık dünyaya çünkü niyâz yüzü
Hazreti Sultân Süleyman Hân'ın eşiğinedir

Gazel 137

Ayrılık haberinle bedende cân, gönül titrer
Esince hazân yeli, ağaç yaprakları titrer

Gözlerimin seğrimesine gelince, hayâlin üzere
Görünce titreme tutar, ağlayan gözüm titrer

Sokağına karşı durup pusula iğnesi gibi
Gam temreninin ucunda çıplak beden titrer

Nasıl susamıştır müslüman kanı dökmeye
Kâfir kılıcı gibi o keskin gamze titrer

Varsa bûsene sarkar senin o altın küpe
Gülen gülüm! Yanaklarının üzerinde durur titrer

Şâh ile yoksula bir anda yetişir aşk cezbesi
Sonuçta ateş yükseldi mi, herkes aynı titrer

Bâkî! Gömleği, sanma, o ayın titrer
Üstünde parlak güneş ışığı titrer

Gazel 138
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

'Âşık ki sûz-i 'aşk ile 'üryân olup gezer
Abdâldur ki 'âlemi hayrân olup gezer

Eşküm döker sitâre gibi cevr ile o mâh
Ḫurşîd gibi ḫürrem ü ḫandân olup gezer

Dün toğdı mâh-ı nev gibi ol şûḫ-i mehlikâ
Şehr içre şimdi şöhre-yi devrân olup gezer

Dilber beşikden öğrenür oldı salınmağı
Her tıfl-ı nâresîde ḫırâmân olup gezer

Sultâna kayd-ı saltanat-ı dehr pâybend
Dervîş kendü başına sultân olup gezer

Fasl-ı ḫazânı gör ki gelür ayağına zer
Ebr-i bahar 'âlemi giryân olup gezer

Evrâk-ı bâğa n'eyledi bâd-ı ḫazânı gör
Bâkî gamuñda şöyle perişân olup gezer

Gazel 139
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Eser âhum yili kûyuñda cism-i nâtüvân ditrer
Çemen sahnında gûyâ bâddan berg-i ḫazân ditrer

Göñül bir nâzükendâmuñ visâli ḫânın özler kim
Teni pâlûde-yi ter gibi değşeñ bir zamân ditrer

Kamer câmı bu eyvân üzre dâ'im sınduğı bu kim
Sadâ-yı tôp-ı âhumdan zemîn ü âsumân ditrer

Şu mâhî gibi kim ḫâk üzre düşmiş sudan ayrılmış
Zülâl-i tîğ-i dilberden cüdâ cismünde cân ditrer

Mey-i dûşîneden Bâkî yine maḫmûra beñzersin
Elüñde turmayup câm-ı şarâb-ı ergavân ditrer

Gazel 138

Âşık aşk yangınıyla soyunur gezer
Abdaldır, hayran olup âlemi gezer

Gözyaşımı döker yıldız gibi cevr ile o ay
Güneş gibi güler, mesut olur gezer

Dün doğdu yeni ay gibi o ay yüzlü şûh
Şehir içinde şimdi devrânın meşhuru olur gezer

Dilber beşikten öğrenir oldu salınmayı
Büyümemiş her çocuk salınır da gezer

Sultâna dünya saltanatı kaydı ayak bağı
Derviş kendi başına sultân olur gezer

Güz mevsimini gör ki ayağına altın gelir
Bahar bulutu ağlayarak âlemi gezer

Bahçe yaprakları ne yaptı, gör hazân yelini
Bâkî gamında öyle perişan olur, gezer

Gazel 139

Âhımın yeli sokağında eser, zayıf bedenim titrer
Çimenlikte sanki rüzgârdan hazân yaprağı titrer

Gönül endâmı güzel birinin vuslat sofrasını özler
Teni, taze pelûze gibi, değsen, bir zaman titrer

Ay kadehinin hep bu eyvan üzerinde kırılması var ya
Âhımın top seslerinden yeryüzü, gökyüzü titrer

Tıpkı şu balık gibi düşmüş toprağa, sudan ayrılmış
Dilberin kılıç suyundan ayrı bedeninde cân titrer

Dün geceki şaraptan yine mahmûra benzersin Bâkî
Elinde durmaz, erguvan renkli şarabın kadehi titrer

Gazel 140
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Sînesin tîrüñe tutardı siper
Göbeğin kesdüğinde âhenger

Başumuñ yazusını hep gördüm
Benem erbâb-ı 'aşka serdefter

Yazdı sevdañı başumuzda kazâ
Kayd olındı rü'ûsa hükm-i kader

Tâbı gitmez o zülf-i şebrengüñ
Oldı hemsâye-yi meh-i enver

Gice sâkî delîl-i râh oldı
Âl fânûs elindeki sâgar

Bâkiyâ hemdem ü hevâdâruñ
Câm-ı gülreng ile habâb yiter

Biri ḫurşîd gibi rûşendil
Biri Nâhid gibi pâknazar

Gazel 141
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Dil kayd-ı aklı selb ideli şâd olup gider
San tıfldur ki ḫâceden âzâd olup gider

Ma'mûre-yi derûnı ḫarâb itdi gam velî
Mahrûsa-yı mahabbetüñ âbâd olup gider

Kûyuñ yolında döne döne akdı göz yaşı
Seylâb-ı dîde Dicle-yi Bağdâd olup gider

Erbâb-ı 'aşka sabr u tesellî tarîki yok
Varan harîm-i kûyuña nâşâd olup gider

Biz tâlib-i teveccüh-i ikbâl-i rûzigâr
Gülberg-i bâğ-ı 'ömr ise berbâd olup gider

Bîhûde yire cevri güzeller çoğ itmesün
Bâkî cefâ vü mihnete mu'tâd olup gider

Gazel 140

Göğsünü kalkan ederdi okuna
Demirci göbeğini kestiğinde

Başımın yazgısını hep gördüm
Benim âşıklar listesinin başında

Yazdı sevdanı kader başımızda
Kaderin hükmü kaydedildi rü'ûsa

Gitmez o gece renkli zülfün parlaklığı
Komşu oldu parıl parıl parlayan aya

Yol rehberi oldu sâkî gece vaktinde
Elindeki kadeh benzer al fânusa

Bâkî! Hemdemin, taraftarın diye
Gül renkli kadeh ile kabarcık yeter sana

Biri güneş gibi gönlü aydındır
Biri Nâhid gibi temiz bakışlıdır

Gazel 141

Gönül akıl kaydından kurtulalı şâd olup gider
Sanki çocuktur, hocadan âzad olup gider

Gönül mâmuresini harap etti gam ama
Senin muhabbet ülken âbad olup gider

Evinin yolunda döne döne aktı gözyaşı
Gözyaşı seli Bağdat Diclesi olup gider

Aşk erbâbına sabır, teselli yolu yok
Evinin haremine varan mutsuz olup gider

Biz talibiz zamâne ikbâlinin teveccühüne
Ömür bahçesinin gül yaprağı berbâd olup gider

Güzeller beyhûde yere cevri çok etmesin
Bâkî cefâ ile sıkıntı çekmeye alışıp gider

Gazel 142
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Hecr-i la'lüñle demâdem göz yaşı meygûn olur
Dîde dilden, dil ḫadeng-i gussadan pürḫûn olur

Ol melâhat Mısrınuñ Yûsufcemâli şevkine
Seyl-i eşküm Nîlveş günden güne efzûn olur

Âb-ı çeşmüm bahr ider hâmûnı tuğyân eylese
Sarsar-ı âhum tokınsa tağlar hâmûn olur

Pûte-yi hicrân içinde sîmtenler 'aşkına
Gerçi yanur yakılur âşık velî altun olur

Ehl-i 'aşkuñ nâlesin ney, kâmetin çeng eyledüñ
Pâdişehsin itdüğüñ şimden girü kânûn olur

Gâh gâhî gûşe-yi çeşmüñle kılmazsañ nigâh
Bâkî-yi bîçârenüñ ahvâli dîgergûn olur

Gazel 143
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Göñül bir rind-i 'âlemsûz şûḫ-i şehlevend ister
Ki 'aşk odına yakmağa dil ü cândan sipend ister

Belâ-yı bend-i zülfüñden ḫalâs it cân-ı miskîni
Esîr-i mihnet-i 'aşkuñ ne bend ü ne kemend ister

Karâr itmez göñül murgı bu bâğun değme şâḫında
Nihâl-i kadd-i dilber gibi bir serv-i bülend ister

Mezâkın zehr-i kahr-ı mihnet-i eyyâm telḫ itmiş
Lebüñden âşık-ı bîsabr u dil bir pâre kand ister

Murâdı sîneye ol serv-i sîmendâmı çekmekdür
Semend-i tab'-ı Bâkî bir gümişden sînebend ister

Gazel 142

Lâl dudağından ayrıyken gözyaşım sürekli mey rengi olur
Göz gönülden, gönül keder okundan kan içinde olur

O güzellik Mısır'ının Yusuf yüzlüsü şevkiyle
Gözyaşı selim Nil gibi günden güne artar olur

Gözyaşlarım denize çevirir çölü bir taşarsa
Âhımın kasırgası bir dokunsa, dağlar çöl olur

Hicran potası içinde gümüş bedenliler aşkına
Gerçi yanar yakılır âşık ama altın olur

Âşıkların iniltisini neye, boyunu çenge çevirdin
Padişâhsın; bundan böyle ettiklerin kanun olur

Zaman zaman göz ucunla bakmayacak olursan
Bîçare Bâkî'nin hâli değişir, bambaşka olur

Gazel 143

Gönül âlem yakan bir rinttir, leventler şâhı şûh ister
Aşk ateşinde yakmak için cân û gönülden üzerlik ister

Zülüf bağlarının belâsından kurtar miskin cânı
Aşkının mihnet esiri ne bağ, ne kement ister

Karar etmez gönül kuşu bu bahçenin her dalında
Dilberin fidan boyu gibi bir uzun selvi ister

Ağzını günlerin mihnet kahrının zehri acılaştırmış
Sabırsız, gönlü yitik âşık dudağından biraz şeker ister

Maksadı gümüş endâmlı selviyi sineye çekmektir
Bâkî'nin şairlik atı gümüşten bir göğüs kayışı ister

Gazel 144
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

İşiğüñ ḫâkine serçeşme-yi hayvân dirler
Kapuña matla'-ı ḫurşîd-i dıraḫşân dirler

Zülfüñüñ destresin tuydı meğer ruḫlaruña
Bâğda sünbülüñ ahvâli perîşân dirler

Ḫançer-i gamze-yi ḫûnrîzüñe tîğ-i Hayder
Safha-yı 'ârızuña Mushaf-ı 'Osmân dirler

Kimlerüñ rûşen ider menzilin âyâ bilsem
Giceler seyre çıkar ol meh-i tâbân dirler

La'lgûn katreler akıtduğı demler çeşmüm
Ayağuñ toprağına kân-ı Bedahşân dirler

Gözlerüm yaşı fenâ virdi dile ey Bâkî
'Âlemi gark ider ol bahr-i firâvân dirler

Gazel 145
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Oldı bir tıfluñ kemend-i zülfine cânlar esîr
Gamzesinden kan tamar ağzında ammâ bûy-i şîr

Hey niçe tıfl-ı belâengîz olur kim nicesin
Mihnet-i 'aşkı cevân olmazdan evvel itdi pîr

Zülf-i müşgefşânı vasfın yazduğum bildi devât
Ḫâmenüñ saldı ayağı altına miskî harîr

'Ârızuñ mir'âtına âb-ı zülâl olmaz şebîh
Dostum âyîneye bak görmek isterseñ nazîr

Ḫüsrevâ Bâkî kuluñ nazm içre Selmân olmağa
Hep senüñ lutfuñ mu'în olmışdur, ihsânuñ zahîr

Gazel 144

Eşiğinin toprağına hayat suyu pınarı derler
Kapına parlak güneşin doğuş yeri derler

Zülüflerinin yanaklarına ulaştığını duymuş olmalı
Bahçedeki sümbülün hâli pek perişandır derler

Kan dökücü gamze hançerine Haydar'ın kılıcı
Yanağının sayfasına Osman Mushafı derler

Kimlerin aydınlatır evini acaba, bilsem
Geceleri seyre çıkar o parlak ay derler

Lâl renkli damlalar düşürdüğü ânlar gözümün
Ayağının toprağına Bedahşan madeni derler

Bâkî! Gözlerimin yaşı fenalık verdi gönüle
Âlemi suya gark eder o engin deniz derler

Gazel 145

Cânlar esir oldu bir çocuğun zülüf kemendine
Gamzesinden kan damlar, ağzı süt kokar ama

Hey! Nice belâlı çocuk olur kim nicesini
Genç olmadan evvel yaşlandırdı aşk mihneti

Divit bildi misk saçan zülfünün vasfını yazdığımı
Kamış kalemin ayağı altına miskli ipekler yaydı

Yanağının aynasına duru su olamaz benzer
Dostum, aynaya bak, görmek istersen benzer

Padişâhım! Bâkî kulun Selman olmak için nâzım meydanında
Senin lûtfun yardımcı, ihsânın destek olmuştur daima

Gazel 146
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Yârdan cevr ü cefâ lutf u kerem gibi gelür
Gayrdan mihr ü vefâ derd ü elem gibi gelür

Fürkat-i yâr katı zâr u zebûn itdi beni
Döymeyem mihnet-i hicrâna ölem gibi gelür

Uydurup leşger-i ʻuşşâkını ol şâh-ı cihân
Nâz ile salını salını ʻalem gibi gelür

Dil-i pürḫûn elem-i ʻaşkuñ ile cûş ideli
Çeşme-yi çeşmüñ akan suları dem gibi gelür

Bâkiyâ kankı gönül şehrine gelse şeh-i ʻaşk
Bile endûh u belâ ḫayl ü haşem gibi gelür

Gazel 147
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Ruḫuñ gülberg-i bûstân-ı İremdür
Dehânuñ gonca-yı bâğ-ı ʻademdür

Ayağ elde tolu ḫûn-i kebûter
Bihamdillah yine dem der kademdür

O la'l-i nâb içün ḫûnâb akıtma
Mey-i gülgûnı ḫoş gördüm bu demdür

Semendüñ na'li mir'ât-ı Sikender
Seg-i kûyuñ sifâli Câm-ı Cemdür

Meh-i hüsnüñ olupdur şöhre-yi şehr
Bütün ʻâlemde kaddüñ ḫod ʻalemdür

Meğer ḫürrem tutan gülzâr-ı hüsnüñ
Nesîm-i lutf-i sultân-ı keremdür

O ḫurşîd-i sipihr-i saltanat kim
Öñinde kâmet-i eflâk ḫamdur

Gazel 146

Yârin cevri cefâsı lûtuf ile kerem gibi gelir
Başkasının sevgisi, vefâsı dert ile elem gibi gelir

Yârden ayrılık çok inletti, düşkünleştirdi beni
Dayanamıyorum hicran mihnetine; ölem gibi gelir

O cihân şâhı âşıklarını asker düzenine sokup
Nâz ile salına salına tıpkı sancak gibi gelir

Kanlı gönlüm aşkının elemiyle kabaralı
Gözyaşı pınarımın akan suları kan gibi gelir

Bâkî! Hangi gönül şehrine gelse aşk şâhı
Bilsin ki keder ile belâ maiyet alayı gibi gelir

Gazel 147

Yanağın İrem Bağı'nın gül yaprağıdır
Ağzın yokluk bahçesinin goncasıdır

Kadeh elde, dolu güvercin kanı
Yine de hamdolsun dem kademdedir

O saf lâl için kanlı su akıtma
Gül renkli meyi hoş gördüm bu demdir

Atının nalları İskender'in aynası
Sokağındaki köpeğin çanağı câm-ı Cemdir

Güzellik ayın şehirde meşhur olmuştur
Bütün âlemde boyun zaten âlemdir

Meğer kutlu tutan güzelliğinin gül bahçesini
Kerem sultânının lûtuf meltemidir

O saltanat gökyüzünün güneşi yok mu
Onun önünde felekler iki büklümdür

Dem-i tahrîr-i eltâfında ʿâlem
Tufeyl-i ḫâme-yi müşgînrakamdur

Beyâz-ı subhdem bir levh-i sîmîn
Şuʾâ-i âfitâb altun kalemdür

Ko şiʾri Bâkiyâ dâʾim niyâz it
Duʾâ-yı devlet-i sultân ehemdür

Gazel 148
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

İllere mihr ü vefâsı ḫoş gelür
Bendeye cevr ü cefâsı ḫoş gelür

Almazın kühl-i cilâyı ʿaynuma
Ḫâk-i pâyuñ tûtiyâsı ḫoş gelür

Bir ʿaceb dârüşşifâdur kûy-i yâr
Ḫaste varan mübtelâsı ḫoş gelür

Hûr u gılmân añma kim her âşıka
Kendü yâr-ı bîvefâsı ḫoş gelür

Mülk-i gamda eşk ü âh eğler beni
Ol yirüñ âb ü hevâsı ḫoş gelür

Gayrı dermân istemez Bâkî kuluñ
Zaḫmına derdüñ devâsı ḫoş gelür

Gazel 149
[Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün]

Ne laʾl-i kâna mâʾil ʿaşk eri ne tâlib-i zerdür
Sirişk-i âl ü rûy-i zerd añа ḫoş zîb ü zîverdür

Gamuñdan nevbet-i âh ü figân ü zâra kudret yok
Çemende bülbül-i şûrîde şimdi başka mehterdür

Rakîb âzâr ider yâr işiğinde eylesem secde
Yüzüme yapışur gûyâ gubâr-ı kûy-i dilberdür

Lûtufların yazılması sırasında âlem
Miskli yazılar yazan kalemin tufeylidir

Sabah vaktinin beyazlığı bir gümüş levha
Güneş ışınları onun için altın kalemdir

Bırak şiiri Bâkî, sürekli niyâz et
Sultânın davetine dua en önemlidir

Gazel 148

Ellere sevgisi, vefâsı hoş gelir
Ben kuluna cevri, cefâsı hoş gelir

Sürmem göz ilacını gözlerime
Ayağın toprağının tutyası hoş gelir

Acayip bir hastanedir yârin sokağı
Hasta giden müptelâsı, hoş gelir

Hûrîleri, gılmanı anma her âşığa
Kendi vefâsız yâri ona hoş gelir

Gam mülkünde gözyaşıyla âh eğler beni
O yerin havası, suyu hoş gelir

Artık derman istemez Bâkî kulun
Derdinin yarasına devâsı hoş gelir

Gazel 149

Aşk eri ne maden lâlini ister, ne altın talibidir
Kızıl gözyaşı ile sarı yüz ona hoş bir süstür

Gamından sıra gelmez âha feryâda, inlemeye
Çimenlikteki coşkulu bülbül şimdi başka mehterdir

Rakip incitir beni yâr eşiğinde etsem secde
Yüzüme yapışır âdetâ dilber sokağının tozudur

İzüñ tozına urmış rûy-i zerdin âşık-ı şeydâ
Fenâ ehli katında ḫâk ü zer ya'nî berâberdür

Şikest eylerse nâdân sözlerüñ gam çekme ey Bâkî
Yine ehl-i basîret tûtiyâ eyler bu cevherdür

Gazel 150
[Mefâîlün Feilâtün Mefâilün Feilün]

Akar yaşum olıcak dîdeden nihân ülker
Diler ki göstere çeşm-i güherfeşân ülker

Fetîli şu'le virür tâze dâğlar yakdum
Murâdum ol ki ide sînede mekân ülker

Çü zülfi halkalarından görine ruḫsârı
Şeb-i siyâhda gûyâ olur 'âyân ülker

Metâ'-ı hüsni bilürlerdi ne kumâş idüğin
Sen olmasan eğer ey şûḫ-i dilsitân ülker

'İzâr-ı yâr 'araknâk olınca ey Bâkî
Görenler itdi sanur mâh ile kırân ülker

Gazel 151
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Leşger-i fitne saña ḫayl-i ḫat u ḫâl yiter
Tîğ lâzım değül ol gamze-yi kattâl yiter

Fitneler kaynadup ey dost n'ider ḫâl u ḫatuñ
Göñül almağa ruḫuñ eyledüği âl yiter

Ayağuñ altına bak eyle nazar ben ḫâke
Şehsüvârum yiter itdüñ beni pâmâl yiter

Garazuñ sayd ise ey dil o hümâpervâzı
Şâhbâz-ı nazar-ı himmetüñi sal yiter

Ehl-i dil câme-yi dîbâ ile zîbâlanmaz
Bâkiyâ 'ârif olan kimseye bir şâl yiter

İzinin tozuna sürmüş sarı yüzünü çılgın âşık
Fenafillah ehli yanında toprak ile altın birdir

Cahil kırar geçer sözlerini, gam çekme Bâkî
Yine basiret ehli tutya eder bunu, bir cevherdir

Gazel 150

Gözyaşım akar gözümden gizlenince Ülker
Göstermek ister inci saçan gözlerimi Ülker

Fitili alev veren taze dağlar yaktım
Murâdım göğsümde yer etsin Ülker

Zülfünün halkalarından görününce yüzü
Karanlık gecede konuşmaya başlar Ülker

Bilirlerdi güzellik metâının ne kumaş olduğunu
Sen olmasan ey gönül alan şûh dilber Ülker

Bâkî! Sevgilimin yanağı terlemeye başlayınca
Görenler sanır ki yan yana geldi Ay ile Ülker

Gazel 151

Fitne askeri diye sana ayva tüyün, benin yeter
Kılıç lâzım değil, o öldürücü gamze yeter

Dostum! Fitneler kaynatıp nider benin, ayva tüyün
Gönül almak için yanağının ettiği oyun yeter

Ayağının altına bak, nazar et ben toprağa
Şehsüvarım, yeter, ayak altına aldın beni, yeter

Gönlüm! Maksadın avlamaksa o hümâ uçuşluyu
Himmet bakışının şahbazını sal yeter

Gönül ehli ipek giysiyle güzelleşmez
Bâkî! Ârif olan kimseye bir şal yeter

Gazel 152
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Sâkî zamân-ı 'ayş-ı mey-i ḫoşgüvârdur
Bir kaç piyâle nûş idelüm nevbahârdur

Bûy-i nesîm ü reng-i gül ü revnak-ı bahâr
Âsâr-ı fazl u rahmet-i Perverdigârdur

Gâfil geçürme fursatı kim bâğ-ı 'âlemüñ
Gül devri gibi devleti nâpâydârdur

Eyyâm-ı zühd ü mevsim-i zerk u riyâ değül
Hengâm-ı 'ayş u 'işret ü geşt ü güzârdur

Zâyi' geçürme 'ömri bu dem künc-i gamda kim
Menzil kenâr-ı bâğ u leb-i cûybârdur

Dil zevrakını lücce-yi gamdan hevâ-yı 'aşk
Elbette bir kenâra atar rûzigârdur

Bâkî nihâl-i ma'rifetüñ mîve-yi teri
'Ârif katında bir gazel-i âbdârdur

Gazel 153
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Kaşuñ añılsa gurre-yi garrâ kulak çeker
Hakkâ budur ki hüsnüñe dünyâ kulak çeker

Mâh-ı 'alem ki menzili evc-i hevâdadur
Reftâra gelse ol kad-i bâlâ kulak çeker

Sahn-ı çemende subhdem açıldığı bu kim
Hüsnüñ güline gonca-yı ra'nâ kulak çeker

Tâk-ı felekde hâle değüldür o mehveşüñ
Mihr-i ruḫına çarḫ-ı mu'allâ kulak çeker

Şemşîr-i dest-i kahruña Cemşîd baş eğer
Na'l-i semend-i 'azmüñe Dârâ kulak çeker

Gazel 152

Sâkî! İçimi hoş şarabın, işretin zamanıdır
Birkaç kadeh içelim, mevsim ilkbahardır

Meltem kokusu, gül rengi, bahar revnakı
Yaradan'ın fazilet, rahmet izleri vardır

Gafillikle kaçırma fırsatı çünkü âlem bağının
Gül devri gibi devleti kalıcı değildir

Zühd günleri, ikiyüzlülük, hile mevsimi değil
Güzel yaşama, işret, gezip tozma zamanıdır

Boş yere geçirme ömrünü şu gam köşesinde
Bahçenin bir yanıyla çay kenarında yer vardır

Gönül kayığını gam denizinden aşk havası
Elbette bir kıyıya atar; rüzgâr vardır

Bâkî! Marifet fidanının taze meyvesi
Ârif katında çok parlak bir gazeldir

Gazel 153

Kaşın anılsa, parlak hilâl kulak çeker
Gerçek budur; güzelliğine dünya kulak çeker

Âlem ayının menzili havanın üstündedir
Yürüyecek olsa, o uzun boylu kulak çeker

Çimenlikte sabah vakti açılmasına gelince
Güzelliğinin gülüne sarı kırmızı gonca kulak çeker

Felek tâkındaki hâle değildir; o ay yüzlünün
Yanak güneşine yüksek felek kulak çeker

Kahır elindeki kılıca Cemşid baş eğer
Azim atının nalına Dârâ kulak çeker

Keştîde bâdbân u su içre sadef değül
Emvâc-ı bahr-i eşküme deryâ kulak çeker

Bâkî kayırmaz olsalar a'dâ zebândırâz
Aduñ añılsa cümle ahibbâ kulak çeker

Gazel 154
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ebrûlaruñ gamını dil-i nâtüvân çeker
Şol pehlevâna döndi ki iki keman çeker

Çeksün livâ-yı saltanat-ı hüsni kadd-i yâr
Ol kâmeti ne serv ü sanevber ne bân çeker

Gelmez vücûda nakd-i visalüñ tasavvurı
'Aşkuñ metâ'ı ḫâceleri çok ziyân çeker

Hakkâ bu kim berât-ı hümâyûn-i hüsnine
Ebrû-yi dilfîrîbi ne garrâ nişân çeker

Sürdükçe nîzelerle yanuñdan müjeñ dili
Kullâblarla turra-yı 'anberfeşân çeker

Bâr-ı girân-ı gussayı çekmez şu kimse kim
Sahn-ı çemende gül gibi rıtl-ı girân çeker

Bâkî gamuñda ḫûn-i ciğer yutsa gûyiyâ
Bezm-i safâda câm-ı mey-i ergavân çeker

Gazel 155
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

İderken tîr-i müjgânuñ gibi hükmin revân ḫançer
Görüp şemşîr-i gamzeñ kendüden geçdi hemân ḫançer

'Adûnuñ tîğ-i kâfir gibi lerzân itdi endâmın
Miyânına takındı ḫüsrev-i sâhibkırân ḫançer

Çemende berg-i sûsen gökde mâh-ı nev değül peydâ
Çeker a'dâ-yı dîn üzre zemîn ü âsumân ḫançer

Gemide yelken, su içinde sedef değil
Gözyaşı denizimin dalgalarına derya kulak çeker

Bâkî! Düşmanların dil uzatıp sataşmasa
Düşman anılsa, bütün dostlar kulak çeker

Gazel 154

Kaşlarının gamını güçsüz gönlüm çeker
O pehlivana döndü hani iki yay çeker

Çeksin güzellik saltanatının sancağını yârin boyu
O boyu ne selvi ile çam ne Ban ağacı çeker

Vuslatının nakdi öyle tasavvura gelir şey değil
Aşkın metâı tüccarı çok zarar ziyana çeker

Gerçekten de güzelliğinin hümâyun berâtına
Gönül çelen kaşları ne parlak nişan çeker

Sürdükçe kargılarla yanından kirpiklerin gönlümü
Kancalarla amber saçan perçemler çeker

Kederin ağır yükünü çekmez o kimse çünkü
Çimenlik sahnında gül gibi iri kadeh çeker

Bâkî gamında ciğer kanı yutsa âdetâ
Safâ meclisinde erguvan renkli mey kadehi çeker

Gazel 155

Geçirirken kirpik okun gibi hükmünü hemen hançer
Görüp gamze kılıcın kendinden geçti hemen hançer

Düşmanın kâfir kılıcı gibi titretti endâmını
Beline takındı sahipkıran hüsrev hançer

Çimende süsen yaprağı gökte yeni ay değil peydâ
Çeker din düşmanları üzerine yer ile gök hançer

Şehâ bir dem ney-i ḫâmeñ cihân bezminde diñlensün
İçürsün düşmene câm-ı fenâyı bir zamân ḫançer

'Adûnuñ kılsun endâmın serâpâ kana müstağrak
Bitürsün bâğ-ı nusretde nihâl-i ergavân ḫançer

Nisâr itdi gazâ yolına dergâh-ı şehenşâha
Murassa' bir kemer gerdûn meh-i nev zernişân ḫançer

Tazarru' demleri geldi Cenâb-ı Hakka ey Bâkî
İdüp Feth âyetin ezber dilin kılsun revân ḫançer

Gazel 156
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Sâkiyâ câm-ı mey ne ḫoş gül olur
Eline kim alursa bülbül olur

Dir gören tâze dâğı başumda
Ne güzel kırmızı karanfül olur

Gam-ı zülfüñle dûd-i âh-ı kebûd
Lâciverdî latîf sünbül olur

Rişte-yi mûy-i dilbere tolaşan
Beste-yi bend-i zülf ü kâkül olur

Bâkîye âb-ı vasluñ irmez ise
Âteş-i hecr ile yanur kül olur

Gazel 157
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Var iken kûyuñ ki seyr-i bâğ-ı 'ukbâ bundadur
Cennet evsâfın kılur vâ'iz temâşâ bundadur

Hûr u Kevserden mey ü mahbûb ise maksûd eğer
'Ayş u nûş esbâbı hep hâzır müheyyâ bundadur

Mürdeye cânlar virür bîmâra sıhhat lebleri
Hikmet-i Lokmân u i'câz-ı Mesîhâ bundadur

Şâhım! Bir ân kalem kamışın cihân meclisinde dinlensin
İçirsin düşmana yokluk kadehini bir zaman hançer

Düşmanın bıraksın endâmını baştan ayağa kan içinde
Bitirsin zafer bahçesinde erguvan fidanı hançer

Saçtı gazâ yolunda şâhlar şâhının dergâhına
Murassâ bir kemer felek, yeni ay altın işli hançer

Yakarış anları geldi Cenâb-ı Hakka ey Bâkî
Edip Feth ayetini ezber, dilini akıcı kılsın hançer

Gazel 156

Sâkî! Mey kadehi ne hoş gül olur
Eline kim alırsa, bülbül olur

Gören der: Taze dâğı başımda
Ne güzel kırmızı karanfil olur

Zülfünün gamıyla mor âh dumanı
Lâcivert renkli lâtif sümbül olur

Dilberin saç zincirine dolaşan
Zülüf ile kâkül bendine bağlı olur

Bâkî'ye vuslatının suyu yetişmezse
Ayrılık ateşiyle yanar kül olur

Gazel 157

Sokağın varken âhiret bahçesinin seyri bundadır
Cennet vasıflarını seyreden vaiz bundadır

Hûrîden, Kevser'den maksat mey ile mahbûb ise
İşret, yeme içme düşkünleri hazırdır, bundadır

Ölüye cân, hastaya sağlık veren dudakları bundadır
Lokman'ın hikmeti, Mesih'in mucizesi bundadır

Zülfüñ el bir eyleyüp turrañla pinhân itdiler
Ḫâtem-i dil hâsılı ya andadur ya bundadur

'Âkıbet kim serfurû kılmaz gedâ vü şâhdan
Bârgâh-ı 'aşka kim a'lâ vü ednâ bundadur

Hâyuhûy-i ḫânkâh u na're-yi mestâneden
Hep visâlüñ küncidür maksûd gavgâ bundadur

İctinâb it sohbet-i ehl-i riyâdan Bâkiyâ
Kim rızâ-yı Hazret-i Bârî Teâlâ bundadur

Gazel 158
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Kühsârda olsa n'ola üftâde sanevber
Üftâde geçer sen boyı şimşâde sanevber

Dîvânesıfat böyle niçün tağlara düşdi
Olmadı ise kaddüñe üftâde sanevber

Turmaz ayağın almağa kasd eyler anuñ âb
Serkeşlik ider var ise tenhâda sanevber

Reftâr yolın göster eyâ naḫl-i ḫırâmân
Varsun o sehî kaddüñe istâde sanevber

Bâkî o boyı serve hevâdâr geçermiş
Allâh nice beñzer dil-i nâşâde sanevber

Gazel 159
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Hecr-i la'lüñle demâdem dîde ḫûnefşân olur
Gözlerüm sildükçe destüm pençe-yi mercân olur

Şol göñül kim devr ider pîrâmen-i bâğ-ı ruḫuñ
Zülf-i müşgînüñ gibi yıllarca sergerdân olur

Ağzumuz şîrîn ider bir nükte-yi rengîn ile
La'l-i nâbuñ ey yüzi gülşen ne nâzük cân olur

Zülfünü el bir edip perçeminle gizlediler
Sonuçta Hatem'in gönlü ya onda ya bundadır

Sonuçta başını eğmez ne yoksuluna ne şâhına
Aşkın sarayında en düşkünü, en yücesi bundadır

Hankâhın hayhuylarından, sarhoşça narâlardan
Hep vuslat köşendir maksat; bütün kavga bundadır

Bâkî! Uzak dur ikiyüzlülerle sohbet etmekten
Çünkü Hazreti Allâh Teâlâ'nın rızâsı bundadır

Gazel 158

Dağlarda olsa ne çıkar âşık fıstık çamı
Düşkün âşıktır sen boyu şimşire fıstık çamı

Deliler gibi niçin böyle dağlara düştü
Olmadıysa boyunun düşkünü fıstık çamı

Durmaz ayağın almaya kast eder onun su
Serkeşlik eder varsa tenhada fıstık çamı

Gidiş yolunu göster ey salınıp giden fidan
Varsın o selvi boyuna karşı dursun fıstık çamı

Bâkî o selvi boylunun arzulusu diye geçinirmiş
Yârabbi, nasıl da benzer mutsuz gönlüme fıstık çamı

Gazel 159

Lâl dudağından ayrıyken göz hep kan saçar olur
Gözlerimi sildikçe elim mercan pençesi olur

O gönül devreder yüzünün bahçesinin çevresini
Miskli zülüflerin gibi yıllarca avâre olur

Ağzımızı tatlandırır bir renkli nükte ile
Yüzü gülşen! Saf lâl dudağın ne nâzik cân olur

Dökme yaşuñ katresin hercâyî dilber yolına
Yüzi açılmış güzel gül gibi terdâmân olur

Câm-ı'işret nûş iden bir katresin dökmez yire
Ehl-i dil bir cür'aya değmez 'aceb devrân olur

Pertevin bir gün salar mihr-i 'inâyet Bâkiyâ
Zerre-yi nâçîzler ḫurşîd-i nûrefşân olur

Gazel 160
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Fark-ı felekde zâhir olup tâc-ı zernigâr
Üsküflerin menârelerüñ kapdı rûzigâr

Meydân-ı 'îdgehde perîçihreler gibi
Fâḫir libâslar ile ḫırâm itdi nevbahâr

Câm-ı şarâb-ı nâb ile rindân-ı meygede
Öz 'âleminde her biri bir şâh-ı tâcdâr

Sun bezm-i 'ayşa destüñi kim câm-ı mey gibi
Girmez elüñe bir gül-i ter bîcefâ-yı ḫâr

Gülgûn olurdı çihre-yi Bâkî şafak gibi
Devrân sunaydı destine bir câm-ı zernigâr

Gazel 161
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Dil-i ḫûnînüñ o tîr-i müje demsâzı geçer
Nîze-yi gamzesinüñ âşıkına nâzı geçer

Kimse pervâz uramaz 'aşkı hevâsında anuñ
Gördüğüñ şûḫ-i cihân Rûm ili şehbâzı geçer

Lebler ile nice zîbâ dirilür mürdeleri
Gerçi üftâdeleri gamze-yi gammâzı geçer

Başına murg-i çemen gibi üşer nâlelerüm
Dûd-i dil bâğ-ı gamuñ serv-i serefrâzı geçer

Dökme gözyaşı damlasını hercayi dilber yoluna
Yüzü açılmış güzel gül gibi iffetsiz olur

İşret kadehinden içen bir damlasını dökmez yere
Gönül ehli bir yuduma değmez, acayip bir devrân olur

Işığını gönderir bir gün inayet güneşi Bâkî
Naçiz zerreler nûr saçan güneş olur

Gazel 160

Altın işlemeli tâc feleğin üstünde belirdi
Rüzgâr minarelerin üsküflerini kaptı

Bayram yerinde peri yüzlüler gibi
İlkbahar değerli giysiler giyip salındı

Saf şarap kadehiyle meyhane rintleri
Kendi âlemlerinde tâclı şâhtır her biri

Uzat elini işret meclisine mey kadehi gibi
Diken cefâsı olmadan geçmez eline taze gülü

Gül renkli olurdu Bâkî'nin yüzü şafak gibi
Devrân sunaydı eline altın işlemeli bir kadehi

Gazel 161

O kirpik oku kanlı gönlün arkadaşı diye geçer
Gamzeleri mızrak olur, âşığına nâzı geçer

Kimse uçmak istemez aşkının havasından onun
Gördüğün cihân şûhu Rumeli şehbazı diye geçer

Dudaklar ile nasıl güzel dirilir ölüleri
Gerçi düşkünleri gammaz gamzelerini geçer

Başına çimenlik kuşu gibi üşüşür nâlelerim
Gönül dumanı gam bahçesinin yüce selvisini geçer

Nice ağyâr gibi ağzı kara var gerçi
İtlerinüñ seg-i tâzî gibi mümtâzı geçer

Yâr Bâkîyle ne hemḫâne ne hemrâh-ı sefer
Derdmendüñ bu recâlarla kışı yazı geçer

Gazel 162
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Âsumân kim libâsı ezrakdur
Delkpûşân-ı zerka mülhakdur

Çoğ olur güftügûy-i bihâsıl
Anı gûş eyle kim musaddakdur

N'eylesün kâbil olmayınca püser
'Akl-ı kül kim pederden eşfakdur

Yiğ bilür tab'-ı nüktedânı hakîm
Ol ki hâl-i 'alîle evfakdur

Kalem-i sun'-i Hakda sehv olmaz
Öyle idrâk idenler ahmakdur

Şu kadar var ki iktizâ-yı kazâ
Gâh mübrem gehî mu'allakdur

Tâ'at u ma'siyet 'ibâde çıkar
Hak Teâlâ Gânî-yi Mutlakdur

Virdi hakk-ı edâyı ma'nâya
Kavl-i Bâkî ki mâbihilhakdur

Gazel 163
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Kaşuñ kemânı kendüyi ḫayli gerer çeker
Korkum bu sîne tîr-i müjeñden zarar çeker

Ḫurşîd esîr-i 'aşkuñ olupdur eşi'adan
Boynında tavk-ı şevk ile zencîr-i zer çeker

Nice ağyâr gibi ağzı kara var gerçi
İtlerinin tazı köpeği mümtâzı geçer

Yâr Bâkî'yle ne evde oturur ne yola çıkar
Dertlinin bu umutlarla kışı yazı geçer

Gazel 162

Gökyüzünün giysisi lâciverttir
Hilekâr hırka giyenlere katılmıştır

Çok olur sonuçsuz dedikodular
Onu dinle sen; onaylanmıştır

Ne yapsın kabiliyetli olmayınca oğlan
Akl-ı kül babasından da müşfiktir

Hikmet sahibi iyi bilir nükteli şairi
Hangisi illetli olanın hâline uygundur

Tanrı'nın yaratış kaleminde hatâ olmaz
Öyle idrak edenler varsa, ahmaktır

Şu kadar var ki kaderin gereğidir
Bazen zorunlu bazen askıdadır

İbadet ile günah kulların işidir
Hak Teâlâ ise mutlak gânidir

Mânâyı hakkıyla edâ etmiştir
Bâkî'nin sözleri gerçeği yansıtır

Gazel 163

Kaşının kemanı kendini hayli gerer çeker
Korkum bu göğüs kirpik okundan zarar çeker

Güneş aşkının esiri olmuştur ışınlardan
Boynunda şevk boyunduruğuyla altın zincir çeker

Mihnetsarây-ı dehre gelüp ʿayş u nûş iden
Bir dem ḫoş olsa bir nice gün derd-i ser çeker

Açılma câm-ı bâde-yi gülgûna goncavâr
Nâzüklik ile laʾl-i lebüñden ḫaber çeker

Bâkî hemîşe gör bu ḫum-ı nîlgûnı kim
Dürd-i belâ vü derdini merd-i hüner çeker

Gazel 164
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Çarḫ-ı gaddârda vefâ n'eyler
Kâse-yi sernigûnda mâ n'eyler

Cevr-i ağyârdur belâyı iden
Yoğsa yâr itdüği cefa n'eyler

Gelemez bezm-i ʿayşa vâʾiz ü şeyḫ
Bunda nâsâz u nâsezâ n'eyler

Bîriyâdur bisât-ı ʿayş u safâ
Sahn-ı cennetde bûriyâ n'eyler

Seni hüşyâr yazdılar beni mest
Kalem-i sun'da ḫatâ n'eyler

Düşdi Bâkî belâlalara dimedüñ
ʿAceb ol derde mübtelâ n'eyler

Gazel 165
[Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün]

Göñül Yûsuf gibi çâh-ı zenaḫdânuñda kalmışdur
Ḫalâs eyle benüm şâhum ki zindânuñda kalmışdur

Metâʾ-ı vasluña cândan ḫarîdâr olmak ister dil
Hemân ey ḫâce ancak şübhe hicrânuñda kalmışdur

Beğüm merdümlik it kendü ciğergûşeñ gibi besle
Yaşum tıfl-ı yetîmüñdür ki dâmânuñda kalmışdur

Dünyanın mihnet sarayına gelip gününü gün eden
Bir ân hoş olursa, bir nice gün baş ağrısı çeker

Açılma gül renkli bâde kadehine gonca gibi
Nâziklik ile dudağının lâlinden haber çeker

Bâkî daima gör bu lâcivert renkli küpü
Dert ile belâ şarabını hüneri olan çeker

Gazel 164

Gaddar felekte vefâ neyler
Başaşağı kâsede su neyler

Ağyârın cevridir belâyı eden
Yoksa yârin ettiği cefâ neyler

Gelemez işret meclisine vaiz ile şeyh
Burada geçimsiz, uygunsuz olan neyler

Riyâ yüzü yoktur işret, safâ sofrasında
Cennet bahçesinde hasır neyler

Seni ayık yazdılar beni sarhoş
Yaratış kaleminde hatâ neyler

Düştü Bâkî belâlara, demedin
Acaba o derde müptelâ olan neyler

Gazel 165

Gönül Yusuf gibi çenenin çukurunda kalmıştır
Kurtar onu benim şâhım! Zindanında kalmıştır

Vuslatının metâına candan alıcı olmak ister gönül
Efendim benim! Ancak şüphe hicranında kalmıştır

Beyim! İnsanlık et; kendi ciğerköşen gibi besle
Gözyaşım yetim çocuğun senin. Eteğinde kalmıştır

Benüm'çün acıyup ağlar görenler zaḫm-ı şemsîrüñ
Baña itdüklerüñ ey ḫûnî hep yanuñda kalmışdur

Re'îs-i bahr-i nazm olduñ bu gün 'âlemde ey Bâkî
Gazel dimek senüñ tab'-ı dürefşânuñda kalmışdur

Gazel 166
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Kaçan kim nâz ile reftâr iderler servkâmetler
Kopar âşıklaruñ başına ol demde kıyâmetler

Benüm bilmezdi kimse âşık-ı şeydâlığum hergiz
Tenümde tâze tâze yakmasam dâğ-ı mahabbetler

Koyup nâmûs ile 'ârı düşüp kûy-i ḫarâbâta
Yürür çâk-i girîbân olup erbâb-ı melâmetler

Olur mıydum gehî giryân gehî sûzân gehî nâlân
Felek âyînesi göstermeyeydi dürlü sûretler

Birine beñzemez ben sevdüğüm dildâr hüsn ile
Cihân içinde çokdur Bâkiyâ gerçi ki âfetler

Gazel 167
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Ne sâkîdür lebüñ gam bezmine yaşum şarâb eyler
Ne âteşdür mahabbet odı kim bağrum kebâb eyler

Ne serkeş servdür kaddüñ benüm ey naḫl-i bustânum
Cemâlüñ nûrına zülf-i şebâsâsın hicâb eyler

Na'îm-i vuslat añsam dûzaḫ-ı hecre salar cânum
Baña bîmûcib ol kaddi kıyâmet çok 'azâb eyler

Hisâb olmaz benüm yolında cânlar virdüğüm ammâ
Baña bir bûse virse kendü yüz kerre hisâb eyler

Yitişgil ölmedin ey cân tabîbi destgîr ol kim
Bedenden cân-ı Bâkî turmayuben ıztırâb eyler

Benim için acıyıp ağlar, görenler kılıç yarasının
Bana ettiklerin, ey kanlı; hep yanında kalmıştır

Nâzım denizinin reisi oldun bugün âlemde Bâkî
Gazel demek inciler saçan şairliğinde kalmıştır

Gazel 166

Ne zaman nâz ile davransa selvi boylular
Kopar âşıkların başına o anda kıyametler

Kimse bilmezdi benim çılgın âşık olduğumu
Bedenimde taze taze yakmasam muhabbet dağlarını

Koyup namus ile arı, düşüp meyhane sokağına
Yürür yakasını yırtarak melâmet sahipleri

Bazen ağlar bazen yanar bazen inler olur muydum
Felek aynası göstermeseydi türlü türlü sûretler

Benim sevdiğim dilber benzemez kimseye güzellikte
Bâkî! Gerçi çoktur âfetler cihân içinde

Gazel 167

Ne sâkîdir dudakların! Gam meclisinde gözyaşımı şarap eder
Ne ateştir muhabbet ateşi! Bağrımı kebap eder

Ne serkeş selvidir boyun! Bahçenin selvi fidanısın
Cemâlinin nûruna gecemsi saçlarını örtü eder

Vuslat Naîmini ansam, hicran cehennemine atar cânımı
Bana gerekçesiz olarak o kıyamet boylu çok azap eder

Hesaba gelmez benim yolunda canlar verdiğim amma
Bana bir öpücük verse, kendi yüz kere hesap eder

Ben ölmeden yetiş cânımın tabîbi! Tut elimden
Bâkî'nin cânı bedeninde durmaz, ızdırap eder

Gazel 168
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Kevkeb-i baḫtum benüm burc-i hilâl üstindedür
Âfitâb-ı tâli'üm her gün zevâl üstindedür

Mihnet ü züll ü belâ ehline vasl ızhâr idüp
Derd ü gam şerhinde tab'um kîlükâl üstindedür

Devlete meyl eylemez dânâ-yı mahmiyyülcenâb
Kim bilür bir ândur ol da intikâl üstindedür

Mansıb-ı 'izz ü 'alâ'ikden 'alâka kat' iden
Merd-i dânâdur begâyet hüsn-i hâl üstindedür

Yire geçse yiridür ehl-i fazîlet çünki âh
'İzz u câhuñ ḫâr ü ḫes deryâmisâl üstindedür

'Unfuvân-ı sıhhate ey Bâkî mağrûr olma kim
Lâcerem her hayy-i dânâ irtihâl üstidedür

Gazel 169
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün]

İçilse bâde lebüñsüz harâreti yokdur
Şeker yinilse sözüñsüz halâveti yokdur

Eğerçi 'ar'ar-ı bâğuñ bülend kâmeti var
Nihâl-i kaddüñe nisbet letâfeti yokdur

Hevâ-yı kâküli bir yaña bir yaña zülfi
Başumda derd ü belânuñ nihâyeti yokdur

Sipâh-ı gam n'ola ayaklar ise 'uşşâkı
Ra'iyyetine o şâhuñ ri'âyeti yokdur

Çemende goncaya bakup dimiş bir ehl-i nazar
O yârüñ ağzına nisbet tarâveti yokdur

Cihañda derd ü belâñı çeker gider Bâkî
Ölürse dünyede senden ferâgati yokdur

Gazel 168

Bahtımın yıldızı benim hilâl burcu üstündedir
Talihimin güneşi her gün zevâl üstündedir

Mihnet, zillet, belâ ehline vuslat ızhâr edip
Dert, gam şehrinde şairliğim dedikodu üstündedir

Devlete meyil göstermez makâmını bilen bilge
Kim bilir bir ândır, o da intikâl üstündedir

İzzet mevkiinden, dünya bağlarından ilgi kesen
Bilgili insandır, son derece iyi hâl üstündedir

Yere geçse yeridir fazilet ehli çünkü âh
Çerden çöpten adamlar deniz gibi makâm üstündedir

Bâkî! Sağlığın yerindeyken gurura kapılırım deme
Kuşkusuz her bilgili canlı göçüp gitme üstündedir

Gazel 169

İçilse bâde dudağın yokken, harâreti yoktur
Şeker yenilse sözün olmadan, halâveti yoktur

Gerçi bahçedeki selvinin yüksek boyu var
Boyunun fidanına nispetle letâfeti yoktur

Kâkülünün havası bir yana, zülüflerin bir yana
Başımda derdin, belânın nihayeti yoktur

Ne çıkar gam ordusu ayaklar altına alsa âşıkları
O şâhın kendi tebâsından olana saygısı yoktur

Çimenlikte goncaya bakıp demiş bir görüş sahibi
O yârin ağzına nispetle tazeliği yoktur

Cihânda derdini, belânı çeker gider Bâkî
Ölürse dünyada senden kurtuluşu yoktur

Gazel 170

[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Değül pehlû efendi cism-i pâküñ bir içim sudur
Miyânuñ havz-ı sîmîn içre düşmiş sanki bir mûdur

Değüldür la'l-i nâbuñda görinen sîm dendânuñ
Dizilmiş hokka-yı yâkût-i ahmer içre lü'lüdur

Siyeh zülfeynüñi sihr ile çeşmüñ gösterür su'bân
Ruḫuñda ḫâlüñ âteşler saçar ol 'ayn-i câdûdur

Didüm müşgîn saçuñ mıdur mu'attar iden âfâkı
Perîşân eyleyüp kâküllerini didi kim budur

O şâhun dergeh-i pâkinde ḫidmet kılmada Bâkî
Gözi sakkâ yaşı âb-ı revân müjgânı cârudur

Gazel 171

[Mef'ûlü Mefâîlün Mef'ûlü Mefâîlün]

Âlâyiş-i dünyâdan el çekmeğe niyyet var
Yakında 'adem dirler bir şehre 'azîmet var

Uçdı bu fezâlardan murg-i dil-i nâlânum
Ârâm idemez oldum efkâr-ı seyahat var

Nûş eylese bir âşık tâ haşre dek ayılmaz
Bezm-i feleküñ bilmem câmında ne hâlet var

Bu hâlet ile ey dil sağ olmada 'âlemde
Derd ü gam-ı dilber ile ölmekde letâfet var

Gitdükçe ḫarâb eyler mülk-i dil-i vîrânı
Dehrüñ bu cefâsından bir şâha şikâyet var

Ser terkine kâ'ildür dünyâya göñül virmez
Terk ehlinüñ ey Bâkî başında sa'âdet var

Gazel 170

Karın böğür değil efendi, temiz vücûdun bir içim sudur
Belin gümüş havuz içine düşmüş sanki bir tüydür

Değildir lâl dudaklarından görünen inci dişlerin
Kırmızı yâkut hokkasına dizilmiş incidir

Siyah örgülü saçlarını sihirle gözlerin yılan gösterir
Yanaktaki benin ateşler saçar; âdetâ bir büyücüdür

Dedim miskli saçın mıdır hoş kokutan havayı
Dağıttı saçlarını da dedi bana: İşte budur

O şâhın temiz dergâhında hizmet etmede Bâkî
Gözü saka, yaşı akarsu, kirpikleri süpürgedir

Gazel 171

Dünya gösterişinden el çekmeye niyet var
Yakında yokluk derler bir şehre gitmek var

Uçtu bu fezalardan inleyen gönül kuşum
Yerimde duramaz oldum, seyahat fikri var

İçecek olsa bir âşık ta haşre kadar ayılmaz
Felek meclisinin bilmem kadehinde ne var

Bu hâl ile, gönlüm, sağ olmada âlemde
Dilber derdi, gamıyla ölmekte letâfet var

Gittikçe harap eder virân gönül mülkünü
Dünyanın bu cefâsından bir şâha şikayet var

Başını terk etmek ister, dünyaya gönül vermez
Bâkî! Terk ehlinin başında saadet var

Gazel 172
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Gönlümi bende çeken kâkül-i pürtâb nedür
Cânuma ḫurde geçen gevher-i nâyâb nedür

Başuma ʿayn-i belâdur şeb-i hecrüñde gözüm
Ne görür rûz-i visâlüñ ne bilür ḫâb nedür

Seng-i cevrüñle ne dem dökse gönül şîşesini
Gözlerümden dökilür katre-yi nâyâb nedür

Bahr-i ʿaşk içre şinâver geçinenler ne bilür
Düşmese çâh-ı zenaḫdânuña girdâb nedür

Nûr-i Hakdur çü mezâhirdeki eşya Bâkî
Görinen arada bu sûret-i esbâb nedür

Gazel 173
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Gönül câm-ı lebüñle sâkiyâ âvâre düşmişdür
Görelden çeşm-i mestüñ ḫâne-yi ḫammâre düşmişdür

Belâ âşıklara rûz-i ezelde kısmet oldukda
Tabîbüm derd-i hicrânuñ dil-i bîmâre düşmişdür

Benefşe kendüyi zülfüñe teşbîh itse incinme
Ki ol bir şâhid-i kâşânedür bâzâre düşmişdür

Ser-i zülfüñle zencîrin sürer dîvânedür sünbül
Gam-ı ḫâlüñle yanup lâleler kühsâre düşmişdür

Meded Bâkîye ey pîr-i mugân bir cür'a himmet kıl
Elin alup ayaklandur ki ol bîçâre düşmişdür

Gazel 172

Gönlümü bende çeken kıvrım kıvrım kâkül nedir
Cânımı ezip geçen o bulunmaz inci nedir

Başıma belânın kendisidir ayrılık gecende gözüm
Ne görür vuslat gününü, ne bilir uyku nedir

Cevrinin taşıyla ne zaman dökse gönül şişesini
Gözlerimden dökülen eşi yok damlalar nedir

Aşk denizinde yüzme bilir geçinenler ne bilir
Düşmese çenenin çukuruna, girdap nedir

Hak nûrudur mazharlardaki eşya Bâkî
Arada görünen bu sebepler sûreti nedir

Gazel 173

Sâkî! Gönül dudağının kadehiyle avâre düşmüştür
Mest gözlerini göreli meyhane dükkânına düşmüştür

Belâ âşıklara ezel gününde kısmet edildiğinde
Tabîbim! Hicran derdin hasta gönlüme düşmüştür

Menekşe kendini zülüflerine benzetse, incinme
O da bir kaşâne dilberidir; pazara düşmüştür

Zülüflerinin ucuyla zincirini sürükler divânedir sümbül
Beninin gamıyla yanıp lâleler dağlara düşmüştür

Meyhane pîri! Medet, Bâkî'ye bir yudum himmet et
Elini tutup kaldır ayağa; o bîçare düşmüştür

Gazel 174
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Sevdüğüm kadd-i bülendin gösterür
Ḫûb olan elbette kendin gösterür

Dilrübâlar mâ'il-i 'uşşâk olur
Bir birine derdmendin gösterür

'Âşık oldum bir sipâhîzâdeye
Ḫışm idüp baña levendin gösterür

Yüğrük atuñ kılıcuñ keskin didüm
Gâh tîğin geh semendin gösterür

Bâkî mecnûnuñ olupdurur didüm
Ol saçı Leylâ kemendin gösterür

Gazel 175
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Serv ile kâmetüñe kimse dimez hemserdür
Müntehâ kâmetüñ andan daḫi bâlâterdür

Gül dirin gülmez açılmaz baña ol goncadehen
Gâlibâ hep yüzine gül didüğüme terdür

Seyr-i deryâya ne hâcet dem-i sahrâ geldi
Gûyiyâ sahn-ı çemen şimdi yem-i ahdardur

N'ola gül şevkine çalup çağurursa bülbül
Mutribâ ol daḫi başka başına mehterdür

Şöyle şol kan olacağı bize sunsun Bâkî
Nevbahâr irdi gedâlar içecek demlerdür

Gazel 174

Sevdiğim uzun boyunu gösterir
Güzel olan elbette kendini gösterir

Gönül çelenler âşıklara meyilli olur
Birbirlerine dertlilerini gösterir

Âşık oldum bir sipahiden doğmaya
Öfkelenip bana leventlik gösterir

Atın yüğrüktür, kılıcın keskin, dedim
Bazen kılıcını bazen atını gösterir

Bâkî senin Mecnûnun olmuştur dedim
O saçı Leylâ bana kemendini gösterir

Gazel 175

Selvi ile boyuna kimse demez eşittir
Ancak senin boyun ondan daha yüksektir

Gül derim, gülmez, açılmaz bana o gonca ağızlı
Galiba hep yüzüne gül dediğim için tazedir

Deniz seyrine ne hacet, kırların vakti geldi
Sanki çimenlikler şimdi bir yeşil denizdir

Ne çıkar gül şevkiyle çalıp çağırsa bülbül
Çalgıcı! O da başlı başına bir mehterdir

Sonunda kan olacak şeyi bize sunsun Bâkî
İlkbahar geldi; yoksulların içeceği demdir

Gazel 176
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Nâr-ı hecrüñle olan sînemde yir yir dâğlar
Hâlüme rahm itdüğinden dembedem kan ağlar

Şöyle beñzer mübtelâdur bir perî dîdârına
Eşk-i âşık gibi ağlayup akar ırmağlar

Düşeli şîrîn lebüñ sevdâsına cânâ göñül
Ḫoş gelür Ferhâdveş ben nâtüvâne tağlar

Gûyiyâ yir yir açılmış lâlelerdür ḫâkde
Sîne üstinde görinen tâze tâze dâğlar

Başını alur giderdi Bâkî derdüñden senüñ
N'eylesün ey servkad ümmîd-i vasluñ bağlar

Gazel 177
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Ne revâdur ki müjeñle kaşuñ el bir ideler
Beni öldürmek içün re'y ile tedbîr ideler

Müşg ü'anber ezilürken göricek kâkülüñi
Yine anlar başuñ üstinde senüñ yir ideler

Zaḫm-ı tîr-i müjeñ ile ger ölem ey kaşı ya
Üstüḫânum alalar kavs ile zihgîr ideler

Beni öldürmeğe gel ey püser ihmâl itme
Atalar dimediler ḫayr işi te'hîr ideler

Görse seyrinde seni bir gice nâgeh Bâkî
Hep mu'abbirler anı vuslata ta'bîr ideler

Gazel 176

Hicran ateşiyle beliren göğsümde yer yer dağlar
Hâlime acıdığından sürekli, her ân ağlar

Görünüşe bakılırsa müptelâdır bir peri yüzüne
Âşığın gözyaşı gibi ağlayıp akar ırmaklar

Sevdiğim! Düşeli şirin dudağının sevdasına gönül
Hoş gelir Ferhâd gibi ben güçsüze ağlar

Âdetâ yer yer açılmış lâlelerdir yerde
Göğsüm üstünde görünen yer yer dağlar

Başını alır giderdi Bâkî derdinden senin
Ne yapsın selvi boylum? Vuslat umudunu bağlar

Gazel 177

Revâ mıdır kirpiğinle kaşın el bir edeler
Beni öldürmek için oy birliğiyle tedbir edeler

Misk ile amber ezilirken görünce kâkülünü
Yine onlar başın üstünde senin yer edeler

Kirpik oklarının yarasıyla ölürsem yay kaşlım
Kemiklerimi alalar, yay ile kiriş edeler

Beni öldürmeye gel ay oğlan, ihmal etme
Atalar demediler hayır işte tehir edeler

Görse dolaşırken seni bir gece ansızın Bâkî
Yorumcular onu hep vuslata tâbir edeler

Gazel 178
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Başdan meclisde sâkîler karârum aldılar
Çekdiler evvel elümden iḫtiyârum aldılar

Ḫâr-ı hecrüñde görüp hâlüm baña öykündiler
Bülbülân-ı bâğ-ı ʿâlem âhüzârum aldılar

Zâğlar bir kebk-i raʾnâdan üşüp ayırdılar
Şâhbâz-ı ʿaşk iken elden şikârum aldılar

Saff-ı müjgânın görüp ol şâha dil virdüm hemân
Tôp-ı gabgabla beden gibi hisârum aldılar

Sîneme çeksem elifler dâğlar yaksam nʾola
Bâkiyâ bir servkâmet gülʾizârum aldılar

Gazel 179
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Ḫayâlüñ âşıka eğlence besdür
Visâlün istemek zâʾid hevesdür

Ucından zülfüñüñ çok baş kesildi
Meded ʿömrüm anı bir pâre kesdür

Nʾola ger sohbetine tâlib olsak
Katı şevk ehlidür ehl-i nefesdür

ʿİzâruñda şehâ ḫâl-i siyâhuñ
Şeker üstine konmış bir megesdür

Ser-i kûyuñdaki efgân-ı Bâkî
Hicâzuñ kâfilesinde ceresdür

Gazel 178

Mecliste sâkîler baştan kararımı aldılar
Çektiler önce elimden, irademi aldılar

Ayrılığının dikeninde görüp hâlimi bana öykündüler
Âlem bahçesinin bülbülleri âhımı, iniltimi aldılar

Kargalar üşüştü, güzel bir keklikten beni ayırdılar
Aşk şahbazıydım ben, elimden avımı aldılar

Kirpiklerinin safını görüp o şâha gönül verdim hemen
Gıdısının topuyla beden gibi beni hisara aldılar

Göğsüme çeksem elifler, dağlar yaksam ne çıkar
Bâkî! Bir selvi boylumu, gül yanaklımı aldılar

Gazel 179

Hayâlin âşık için eğlence olarak yeterlidir
Vuslatını istemek fazladan bir hevestir

Zülüflerinin ucu yüzünden çok başlar kesildi
Ömrüm! Medet; onu bir parça kestir

Onunla sohbete talip olmaktan ne çıkar ki?
Çok şevk ehlidir, hem nefes sahibidir

Şâhım! Yanağındaki siyah benin
Şeker üstüne konmuş bir sinektir

Sokağının başında Bâkî'nin feryâdları
Hicâz kervanında çalınan bir çandır

Gazel 180
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

Nat'-ı zemîne at salıcak fâris-i bahâr
Düşdi şükûfeler hep öñine piyâdevâr

Sildi süpürdi sahn-ı çemende gubârı bâd
Yeldi yopurdı turmadı ferrâş-ı rûzigâr

Tâvûsvâr cilveler itmekde bâğda
Gûyâ ki nev'arûsa dönüpdür şükûfezâr

'Ayşuñ zamânı 'işretüñ eyyâmıdur diyü
'İşretgeh-i çemende salar ellerin çenâr

Sahn-ı çemende servi kenâr eylesem diyü
Dökilmede saçılmada etrâfa cûybâr

Sen ḫâr ile salınmada gülzâr-ı dehrde
Ben zâr olam reva mıdur ey serv-i gül'izâr

Bâkî bu demde seyr-i gülistân idenlerüñ
Ayağına çemen zer ü gevher ider nisâr

Gazel 181
[Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün]

Bahâr eyyâmı geldi tâze âşıklık zamânıdur
Sular cûş itdüği demdür bulanıklık zamânıdur

Çemende su gibi sûfî şarâb içmek gerek şimdi
Behey sûfî bu mevsimler ne ayıklık zamânıdur

Müdâm içen münâfıkdur dimiş minberde bir vâ'iz
Ne çâre hey müselmânlar münafıklık zamânıdur

Açılsun gönlümüz sâkî kadeh sun var ise bâkî
Temâşâ eyle âfâkı çü açıklık zamânıdur

Senüñ nazm-ı ciğersûzuñ tutupdur dehri ey Bâkî
Gözin açsun kamu şâ'ir uyanıklık zamânıdur

Gazel 180

Yeryüzü tavlasına at salınca bahar süvarisi
Düştü çiçekler hep önüne piyade gibi

Rüzgâr sildi süpürdü çimenlikteki tozları
Koşturdu durdu, durmadı rüzgâr temizlikçisi

Cilveler etmekte bahçede tavus gibi
Yeni geline dönmüş çiçek bahçesi sanki

Yaşama zamanı, işret günleridir diye
Çınar çimenlik işret meclisinde salar elini

Çimenlikte kucaklasam diye selvi
Dökülüp saçılmada etrafa ırmak gibi

Sen diken ile salınırsın dünyanın gül bahçesinde
Ben inleyeyim, revâ mıdır, gül yanaklı selvi?

Bâkî! Gül bahçesinde dolaşanların şimdi
Ayağına çimenlik saçar altınları, incileri

Gazel 181

Bahar günleri geldi, şimdi âşıklık zamanıdır
Suların kabardığı demdir, bulanıklık zamanıdır

Sûfî! Çimenlikte su gibi şarap içmek gerek şimdi
Behey sofu! Sanma bu mevsimler ayıklık zamanıdır

Sürekli şarap içen münafıktır demiş minberde bir vaiz
Ne çare, hey müslümanlar! Münafıklık zamanıdır

Açılsın gönlümüz sâkî! Kadeh sun varsa kalmış şarap
Temaşâ et ufukları çünkü açıklık zamanıdır

Ciğer yakan nazmın dünyayı kaplamıştır Bâkî
Gözünü açsın bütün şairler; uyanıklık zamanıdır

Gazel 182
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Oklaruñ kim tende zaḫm-ı ḫûnfeşâna girdiler
Öldürüp ben ḫasteyi yok yire kana girdiler

Gözlerüñ sabr u karâr u ʿaklı târâc itdiler
Şol harâmîler gibi kim kârbâna girdiler

Cân evinden ḫânümânum aldı düzd-i gamzeler
Olmadı hîç kimse vâkıf nâzükâne girdiler

Sîmtenler cûybâr-ı eşkümi akıtdılar
Derkenâr olmağ içün âb-ı revâna girdiler

Halka-yı zikre girüp âşıklar itdiler semâ'
Ehl-i diller ʿaşk odına yana yana girdiler

Sîne-yi pürdâğ-ı Bâkîde gezer nâveklerüñ
Servkadler goncafemler gülsitâne girdiler

Gazel 183
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Meclisüñde şol ki dâ'im sâkiyâ sâgar çeker
Ḫayl-i gam tâlânına her cür'ası leşger çeker

Mâ'î câmeñ üzre şemşîrüñ takınsan nâz ile
San melekler âsumâne ey kamer ejder çeker

Gülşen-i bâğ-ı mahabbetde diker tâze nihâl
Her elif kim sîneme ol kameti ʿar'ar çeker

Kâtib-i gam nâme-yi a'mâl-i ʿaşkum yazmağa
Tîğ-i dilber şerhalardan sîneme mıstar çeker

Çarḫ bir sarrâfdur mihr ile meh mîzân aña
Çârsû-yi dehr içinde gice gündüz zer çeker

Gülsitân-ı tende oldı çeşm-i pürḫûn bâğbân
Ḫâk-i pâye tuhfe ey gonca gül-i ahmer çeker

Bâkiyâ gökde şihâb atılmadı Mirrîḫ-i çarḫ
Rûy-i yâre öykünür diyü mehe ḫançer çeker

Gazel 182

Okların bedende kan saçan yaralara girdiler
Öldürüp ben yaralıyı yok yere kana girdiler

Gözlerin sabrı, kararı, aklı talan ettiler
Hani o haramiler gibi; kervana girdiler

Cân evinden her şeyimi aldı hırsız gamzeler
Olmadı hiç kimse haberdar; nâzikçe girdiler

Gümüş bedenliler gözyaşı ırmağımı akıttılar
Kucaklaşmak için akarsuya yan yana girdiler

Zikir halkasına girip âşıklar semâ ettiler
Gönül sahipleri aşk ateşine yana yana girdiler

Bâkî'nin dağlı göğsünde gezer durur okların
Selvi boylular, gonca ağızlılar gülistâna girdiler

Gazel 183

Sâkî! Kim ki senin meclisinde sürekli kadeh çeker
Her yudumu gam ordusuna karşı asker çeker

Mavi giysin üzerine kılıcını takınsan nâz ile
Ay yüzlüm! Sanki melekler gökyüzüne ejder çeker

Muhabbet bahçesinin gülşeninde taze fidan diker
Her elifi ki göğsüme o selvi boylum çeker

Gam kâtibi aşkımın amel defterini yazmak için
Dilberin kılıcı göğsüme dilim dilim mıstar çeker

Felek bir sarraftır; güneş ile ay terazidir ona
Dünya çarşısında gece gündüz altın çeker

Beden gülistânında kanlı gözyaşım bahçıvan oldu
Goncam benim! Ayağının toprağına kızıl gül çeker

Bâkî! Gökte akanyıldız atılmadı; Felek Merihi
Yârin yüzüne öykünür diye Aya hançer çeker

Gazel 184
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Ehl-i diller şiken-i zülfüñe şebbû didiler
'Âlemi kıldı mu'attar nice şeb bu didiler

Götürüp ayağı rindân-ı selef kesretden
Çekdiler câm-ı fenâyı bize yâ Hû didiler

Nâfeye beñzedicek ḫâlüñi erbâb-ı nazar
Nergis-i mestüñi yâd eyleyüp âhû didiler

Ölmedin yoluña cân virmeğe 'ahd itmiş idüm
Şol zaman 'âlem-i ervâha ki mûtû didiler

Gördiler ḫançerüñüñ zaḫmı virür câna hayât
'Âşık-ı teşneciğerler bir içim su didiler

İltifâtuñ göricek Bâkîye kapuñda şehâ
Hased ehli nice bir bunda gelür bu didiler

Gazel 185
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Lebüñle çeşmüñe 'âlem bizi dildâdedür dirler
Su sorsak pürḫumâr ancak su içsek bâdedür dirler

Nihâl-i serv-i bâlâñuñ görenler 'aksini suda
Ayağuñ öpmeğe düşmiş saña üftâdedür dirler

Sözüm vasf-ı leb-i la'lüñle hem rengîn ü hem şîrîn
'Adûlar nükteyi fehm eylemezler sâdedür dirler

Kapuñda ḫâk-i râh olmak baña vallâhi rif'atdür
Eğerçi kim beni düşkün sanup üftâdedür dirler

Ruḫuñ vasfıyla Bâkînüñ görüp güftâr-ı rengînin
Nazardan düşmesün lutf eyle merdümzâdedür dirler

Gazel 184

Gönül sahipleri zülfünün kıvrımına şebboy dediler
Gecelerce âlemi hoş kokuyla doldurdu bu dediler

Eski rintler kesretten çektiler ayaklarını
Yokluk kadehini çektiler, bize yâhû dediler

Nâfeye benzetince benini nazar sahipleri
Mest nergis gözünü andı da âhû dediler

Ölmeden yoluna cân vermeye ahdetmiştim
Bir zamanda; rûhlar âlemine ölün dediler

Baktılar ki hançerinin yarası hayat verir câna
Ciğeri susamış âşıklar bir içim su dediler

Şâhım! Kapında Bâkî'ye iltifatını görünce
Kıskançlar "Daha ne kadar gelecek buraya?" dediler

Gazel 185

Elâlem dudağınla gözüne gönül verdiğimizi derler
Su sorsak, mahmûrdur; ancak su içsek, bâdedir derler

Selvi fidanı boyunun aksini suda görenler
Ayağını öpmek için düşmüş âşıktır derler

Sözüm lâl dudağının vasfıyla hem renkli hem şirindir
Düşmanlar anlamaz ki nükteyi; basittir derler

Kapında toprak olmak vallâhi benim için yükseliştir
Gerçi beni düşkün sanıp zavallı üftâdedir derler

Yanağının vasfıyla Bâkî'nin görüp renkli sözlerini
Gözden düşmesin; lûtfet, kişizâdedir derler

Gazel 186
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Dil-i mahzûna vuslatdan firâk-ı dilrübâ yigdür
Cihânda yâr-i hâdisden kadîmî âşinâ yigdür

Kapuñda kullara zulm ü cefâ itme vefâ eyle
Benüm şâh-i cihântâbum kerem eyle vefâ yigdür

Ayak basmak ne lâzım meclis-i 'uşşâka ey sûfî
Rakîb-i bedlikâ ile ırakdan merhabâ yigdür

Dilâ bir nevcevânı sev vefâsı olsun olmasun
Cihânda 'aşksuz olmakdan ise mübtelâ yigdür

Güşâde olmağa dembeste iken gonca-yı ḫâtır
Elüñde gül gibi câm-ı şarâb-ı dilgüşâ yigdür

Şeb-i fürkatde ey Bâkî tulû'-i mihr-i enverden
Bu göñlüm ḫânesin rûşen iden ol mehlikâ yigdür

Gazel 187
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Öper meclisde la'l-i dilberi peymâneler vardur
Sunar destin ser-i zülf-i nigâra şâneler vardur

Cihâna savt-ı zencîr-i cünûnı gulgule salmış
Bu gün vîrânelerde ey perî dîvâneler vardur

Seg-i kûyuñ sifâlin sâgar-ı Cemşîde virmezler
Ḫârâbat illerinde sâkin-i meyḫâneler vardur

Sevâd-ı çeşm-i havrâya değişmez âdem ey sûfî
Saçılmış ḫırmen-i hüsninde yârüñ dâneler vardur

Sipihrüñ bu tokuz peymânesin bir demde ey Bâkî
Mahabbet meclisinde nûş ider mestâneler vardur

Gazel 186

Mahzun gönlüme gönül çelenin ayrılığı vuslattan yeğdir
Dünyada yeni yârden ise kadîm âşina olan yeğdir

Kapında kullara zulüm, cefâ etme; vefâ göster
Dünyayı aydınlatan şâhım! Kerem et, vefâ yeğdir

Hey sofu! Ayak basmak ne lâzım âşıklar meclisine
Çirkin rakip ile uzaktan merhaba etmek yeğdir

Gönlüm! Bir yeni yetmeyi sev; vefâsı olsun olmasın
Dünyada aşksız kalmaktansa, müptelâ olmak yeğdir

Açılmaya hazırlanmışken hatırımın goncası
Elinde gül gibi gönül açıcı şarap kadehi olması yeğdir

Bâkî! Ayrılık gecesinde parlak güneşin doğmasından
Gönlümün evini aydınlatan o ay yüzlü yeğdir

Gazel 187

Mecliste dilberin lâl dudağını öpen kadehler vardır
Sevgilinin zülfünün ucuna elini uzatan taraklar vardır

Dünyayı cinnet zincirlerinin sesi velveleye vermiş
Ey peri! Bugün virânelerde divâneler vardır

Sokağındaki köpeğin çanağını Cemşid kadehine vermez
Harâbat diyârlarında meyhanede oturanlar vardır

Hey sofu! Hûrîlerin gözünün karasına değişmez
Yârin güzellik harmanına saçılmış taneler vardır

Bâkî! Feleğin bu dokuz kadehini bir demde
Sevgi meclisinde içen mestâneler vardır

Gazel 188
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Mest olup âşık-ı rüsvâ yakasın çâk eyler
Düşüben kûy-i ḫarâbâta özin ḫâk eyler

Bilmezem nice göreyüm ben o mâhuñ yüzini
Bakıcak gün yüzine gözünü nemnâk eyler

Sûziş-i 'aşkuñ ile âh idicek ben her dem
Şerer-i âteş-i dil 'azmini eflâk eyler

Dil-i dîvâne senüñ görmeyeli zülf ü ruḫuñ
Sanma cânâ giceden gündüzi idrâk eyler

Görüp ağyâruñ elinde ayağın dildâruñ
Bâkî gamdan çeküben yakasını çâk eyler

Gazel 189
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Nazm-ı rengînüme kim vasf-ı leb-i dilberdür
Diyemez kimse nazîre katı rengînterdür

Gonca mecmû'asınuñ her varak-ı rengîni
Vasf-ı la'l-i leb-i dildâruma bir defterdür

Görmedin dîde yüzin oldı göñül aşüfte
Göñlüme çeşm-i güherbâr bu yüzden terdür

Sanki kûyuñda felek encüm-i seyyâre ile
Bir nice aḫger ile tûde-yi ḫâkisterdür

Bâkiyâ duḫter-i rez girdi yine meydâne
Ayağın kim çeke bilürse er oğlı erdür

Gazel 188

Mest olup rüsvây âşık yakasını yırtar eder
Düşerek meyhane sokağına kendini toprak eder

Bilmem nasıl görürüm ben o ayın yüzünü
Bakınca güneş yüzüne gözü yaşla pür eder

Aşkının yangınıyla âh edince ben her dem
Gönül ateşinin kıvılcımı yönünü gökler eder

Divâne gönlüm görmeyeli zülüflerinle yanağını
Sevdiğim! Sanma ki gece ile gündüzü ayırt eder

Ağyârın elinde sevgilinin ayağını görünce
Bâkî gamdan çekip yakasını yırtar eder

Gazel 189

Renkli nazmım dilber dudağını vasfeder
Kimse nazire yazamaz ona; çok renklidir

Gonca mecmuasının her renkli yaprağı
Sevdiğimin lâl dudağını vasfeden defterdir

Gözlerim daha yüzünü görmeden gönlüm karıştı
İnci yağdıran gözüm bu yüzden gönlümde terdir

Felek onun diyârında gezgin yıldızlarıyla
Bir çok kor ateş ile kül yığını demektir

Bâkî! Üzümün kızı girdi yine meydana
Ayağını kim çekebilirse, er oğlu erdir

Gazel 190
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Dehân-ı gonca-yı hamrâda gûyâ jâleler yir yir
Olupdur la'l-i dilberde dilâ tebḫâleler yir yir

Dilerlerse dür-i dendân-ı la'l-i dilberi ey dil
Revâdur âşinâlar bahr-i 'aşka talalar yir yir

Görenler ruḫlaruñda halka halka zülfüñi dirler
Meh-i bedr ile san kim cem' olupdur hâleler yir yir

Görinen cism-i zerdümde değüldür dâğ-ı ḫûnâlûd
Bitüpdür sahn-ı sahrâ-yı belâda lâleler yir yir

Kaçan mestâne gezsen çârsû-yi dehri ey Bâkî
Olur ol demde peydâ her tarafdan nâleler yir yir

ZÂ'
Gazel 191
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Biz ki tab'-ı pâk ü kalb-i pürsafâya mâliküz
Gûyiyâ âyîne-yi 'âlemnümâya mâliküz

Ḫânümânı n'eylerüz bu günbed-i mînâda biz
'Âlemüñ sultânıyuz sırça sarâya mâliküz

Cismümüz şekl-i murakka'dur serâser dâğdan
Şimdilik 'âlemde bir köhne kabâya mâliküz

Yaşumuz deryâlara döndürdi cevr-i rûzigâr
Hâliyâ ey mâhrû bahr-i belâya mâliküz

Yakdı yandurdı gamuñda dostum düşmen beni
Didi kim biz dûzaḫ-ı cevr ü cefâya mâliküz

Tîredildür lâle-yi nu'mânı 'arz itmeñ bize
Gül gibi câm-ı şarâb-ı dilgüşâya mâliküz

Serfirâz olsak bu devr içre 'aceb mi Bâkiyâ
Biz sürâhîveş bu gün rengîn edâya mâliküz

Gazel 190

Gönlüm! Kızıl goncanın ağzında güya jâleler yer yer
Olmuştur dilberin lâl dudağında uçuklar yer yer

Gönlüm! Dilerlerse dilberin lâl dudağındaki diş incisini
Değer doğrusu, yüzme bilenler dalsın aşk denizine yer yer

Görenler yanaklarında halka halka zülfünü derler
Dolunay ile sanki bir araya gelmiş hâleler yer yer

Sararmış cismimde görünen değildir kanlı dağlar
Bitmiştir belâ kırlarında lâleler yer yer

Bâkî! Ne zaman mestâne gezsen dünya çarşısında
Peydâ olur o anda her taraftan iniltiler yer yer

Gazel 191

Biz temiz tabiata, safâlı kalbe sahibiz
Âdetâ dünyayı gösteren aynaya sahibiz

Evi barkı neyleriz bu minâ kümbette biz
Âlemin sultânıyız, sırça saraya sahibiz

Bedenimiz murakkâ şeklinde tümüyle dağdan
Şimdilik âlemde bir köhne abâya sahibiz

Yaşımızı deryalara döndürdü zamânenin cevri
Ay yüzlüm! Şimdilik belâ denizine sahibiz

Dostum! Yaktı yandırdı gamınla düşman beni
Dedi ki biz cevir cefâ cehennemine sahibiz

Gönlü karalar! Numân lâlesini göstermeyin bize
Gül gibi gönül açan şarap kadehine sahibiz

Başımız yücelse bu devirde, şaşılır mı Bâkî?
Biz sürahi gibi bugün renkli edâya sahibiz

Gazel 192
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Fermân-ı 'aşka cân ile var inkiyâdumuz
Hükm-i kazâya zerre kadar yok 'inâdumuz

Baş eğmezüz edânîye dünyâ-yı dûn içün
Allâhadur tevekkülümüz i'timâdumuz

Biz müttekâ-yi zerkeş-i câha tayanmazuz
Hakkuñ kemâl-i lutfınadur istinâdumuz

Zühd ü salâha eylemezüz ilticâ hele
Tutdı eğerçi 'âlem-i kevni fesâdumuz

Meyden safâ-yı bâtın-ı ḫumdur garaz hemân
Erbâb-ı zâhir añlayamazlar murâdumuz

Minnet Ḫüdâya devlet-i dünyâ fenâ bulur
Bâkî kalur sahîfe-yi âlemde adumuz

Gazel 193
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

'Âlemde zerre deñlü değülken vücûdumuz
Müşkil budur ki zerreden artuk hasûdumuz

Evtâr-ı çeng-i bezm-i safâdur sanur gören
Künc-i belâda gözden akan iki rûdumuz

Tâc-ı zümürrüdî görinür var ise meğer
Bâlâ-yı serde illere dûd-i kebûdumuz

Zerbeft câme geydi serâser sanur gören
İtse ihâta cismümüzi yanar odumuz

Bâkî metâ'-ı nazm ile bâzâr-ı dehrde
Cevr-i li'âm u mihnet-i eyyâm sûdumuz

Gazel 192

Aşkın fermânına cân ile var bağlılığımız
Kazânın hükmüne karşı zerre kadar yok inadımız

Baş eğmeyiz alçaklara alçak dünya için
Allâh'adır tevekkülümüz, itîmâdımız

Biz makâmın sırmalı yastığına dayanmayız
Hakk'ın lûtfunun kemâlidir dayandığımız

Zâhidliğe, salâha sığınmayız biz hele hele
Sardı her ne kadar bütün âlemi fesadımız

Meyden maksat, küpün içindeki safâdır yalnız
Görünüşe bakanlar anlamaz, nedir murâdımız

Minnet Hüdâ'ya, dünya devleti yok olur
Bâkî kalır âlem sayfasında bizim adımız

Gazel 193

Âlemde zerre kadar değilken vücûdumuz
Sorun şurada: Zerreden fazladır kıskancımız

Safâ meclisinin çeng telleridir sanır gören
Belâ köşesinde gözden akan iki mor ırmağımız

Zümrüt tâc görünür her hâlde başkalarına
Başımızın üzerindeki mor dumanlarımız

Baştan başa sırmalı giysi giydi sanır gören
Anlasa bizim cismimizi, yanar ateşimiz

Bâkî! Nazım metâı ile dünya pazarında bizim
Kötülerin cevri ile günlerin mihnetidir kazancımız

Gazel 194
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Dehen-i goncada ol la'l-i şekerbâr olmaz
Bülbül-i bâğda bu lezzet-i güftâr olmaz

Bulmadum câna gamuñ gibi muvâfık mahrem
Çok olur yâr velî yâr-ı vefâdâr olmaz

Nice pinhân ideyin sînede dâğ-ı 'aşkuñ
Gül gibi zâhir olan nesneye inkâr olmaz

İde gör var ise lutfuñ beni söyler sanma
Gencdür nakd-i visâlüñ aña ikrâr olmaz

Şöyle nâz uyḫusına varmış o yâr ey Bâkî
Ki cihân ḫalkı figân eylese bîdâr olmaz

Gazel 195
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Dilâ bezm-i cihânda kimse âḫir pâyidâr olmaz
Müdâm elden koma ayağı fursat berkarâr olmaz

Sakın Mecnûnı sanmañ ehl-i 'aşkuñ iḫtiyârıdur
Güzel sevmekde zîrâ kimseye hîç iḫtiyâr olmaz

Kenâr itsem diyen ol gevheri ka'r-ı yem-i gamdan
Kenâra çıkmasun hergiz ki gevher derkenâr olmaz

Ne kanlar ağların hecrinde yâruñ derd-i fürkatden
'Aceb bir dem mi vardur çeşm-i pürḫûn eşkbâr olmaz

Ol âhûyı saña sayd ola sanma iltiyâmından
Öñüñce kaçar ammâ Bâkiyâ âḫir şikâr olmaz

Gazel 194

Goncanın ağzında şeker yağdıran o lâl olmaz
Bahçedeki bülbülde bu söz lezzeti olmaz

Bulmadım câna gamın gibi uygun arkadaş
Çok olur yâr ama vefâlı yâr olmaz

Ne kadar saklayayım göğsümdeki aşkın dağını
Gül gibi görünen bir nesneyi inkâr etmek olmaz

Ede gör varsa lûtfun, beni söyler sanma
Hazinedir vuslatının nakdi; onu söylemek olmaz

Bâkî! Öyle bir nâz uykusuna varmış ki o yâr
Dünya halkı feryâd etse, uyanacak olmaz

Gazel 195

Gönlüm! Dünya meclisinde kimse sonunda kalıcı olmaz
Elinden asla bırakma kadehi; fırsat hep kalıcı olmaz

Sakın Mecnûn'u sanmayın, aşk ehlinin ihtiyârıdır
Güzel sevmekte kimsenin elinde ihtiyâr olmaz

Kucaklasam diye o cevheri gam denizinin dibinden
Çıkmasın hiç sahile asla çünkü cevher kenarda olmaz

Yârin ayrılığında ne kanlar ağlarım ayrılık derdinden
Acaba bir ân mı var ki kanlı gözlerim yaşlı olmaz

O âhûyu sana av olur sanma kavuşacaktır diye
Önünce kaçar ama, Bâkî, sonunda av olmaz

Gazel 196
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Gören dil ân-ı hüsnin va'de-yi cânâne katlanmaz
Belî âşıkda sabr olmaz gönül ol âne katlanmaz

Hevâdan men'ider pendüñi muhkem sanma ey zâhid
Kırar zencîr-i pûlâdı dil-i dîvâne katlanmaz

Nasîhat diñlemez tâlib olınca şevk-i dil gâlib
Vücûdın şu'le-yi şem'a salar pervâne katlanmaz

Gönül çeng-i mahabbetde yine sabr itse mümkindür
Reg-i cân lîk zaḫm-i nâḫun-i hicrâne katlanmaz

Yiter ḫatt u ruḫ-i sâkî bu bezme zînet ey Bâkî
Kadeh nûş it ki dil vakt-i gül ü reyhâne katlanmaz

Gazel 197
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Her nefes dûd-i âha mensûbuz
Ya'nî dûd-i siyâha mensûbuz

Tûtiyâ-yı basar letâfetde
Yine bir ḫâk-i râha mensûbuz

Kevkeb-i baḫtumuz sa'îd olmaz
Çünki baḫt-ı siyâha mensûbuz

Gayra baş eğmesek 'aceb midür
İşiği secdegâha mensubuz

Yakamaz bedr-i âfitâb-ı sitem
Bir yüce bârgâha mensûbuz

Cünd-i gam şâhısın ne gam Bâkî
Bunca ḫayl ü sipâha mensûbuz

Gazel 196

Güzelliğini gören gönül cânânın vadesine katlanmaz
Evet, âşıkta sabır olmaz, gönül o ana katlanmaz

Zâhid! Öğütlerini arzularıyla engeller sanma
Kırar çelik zinciri divâne gönül, katlanmaz

Nasihat dinlemez talip, gönül şevki galip olunca
Varlığını bırakır mum şûlesine pervâne, katlanmaz

Gönül mahabbet pençesinde sabretse yine mümkündür
Ancak cân damarı hicran tırnağının yarasına katlanmaz

Bâkî! Sâkînin ayva tüyü beni, yeter süs diye bu meclise
Kadeh kaldır; gönül gül ile reyhan vaktine katlanmaz

Gazel 197

Her nefes âh dumanına mensûbuz
Yani biz siyah dumana mensûbuz

Göz ilacı tutyasının letâfetinde
Yine bir yol toprağına mensûbuz

Bahtımızın yıldızı kutlu olmaz
Çünkü kara bahta mensûbuz

Başkalarına baş eğmezsek şaşılır mı
Eşiği secdegâh olana mensûbuz

Yakamaz sitem güneşinin dolunayı
Bir yüce şâhın bargâhına mensûbuz

Gam ordusunun şâhısın; ne gam Bâkî?
Bunca orduya, askere mensûbuz

Gazel 198
[Mefâîlün Feilâtün Mefâîlün Feilün]

Bisât-ı ʿayşa kadem basdı nâz ile nevrûz
Şükûfe perdesarây-ı ʿademden itdi bürûz

Ne ḫûbdem ne kıyâmetzamân olur bu kim
Nücûm indi yire yir yüzine çıkdı künûz

Hemîşe ḫürrem ü ḫandân elinde sâgar-ı zer
Felekde olmaya gün gibi rind-i ʿâlemsûz

Toğarsa matlaʾ-ı subh-i safâdan ol mehrû
Zihî sitâre-yi ferḫunde tâliʾ-i fîrûz

Henüz gonca murâkıb derûn-i perdede gül
Ümîd bu ki ide ʿankarîb keşf-i rumûz

Cemâl-i yâre nazar kıl derûnuñ it rûşen
Ki nûrbaḫşdur ol talʾat-i cihânefrûz

Derûna tâb-ı ruḫı düşmeyince ey Bâkî
Ne câm-ı sâfda buldum safâ ne sâzda sûz

Gazel 199
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Eğer biñ zaḫm ura gamzeñ ten-i ʿüryâne incinmez
Ucından tek hemân bir hisse çıksun câne incinmez

Gam u gussa dil-i ʿuşşâka yârân-ı safâdandur
Göñül hazz eyler anlardan kişi yârâne incinmez

Dil-i sad çâk o mûy-i müşgbûnuñ bendine kalmaz
Çeker zülf-i dilâvîzüñ cefâsın şâne incinmez

Döker âşık yoluñda dâne dâne gevher-i eşki
Yatur ḫâk-i mezelletde yine bir dâne incinmez

Zebân-ı taʾn-ı aʿdâdan perîşan olma ey Bâkî
Hezârân tîşe-yi âzâr ururlar kâne incinmez

Gazel 198

Nevruz işret sofrasına nâz ile ayak bastı
Çiçek yokluk sarayından ortaya çıktı

Ne güzel andır, ne kıyamet zamanıdır bu
Yıldızlar yere indi, hazineler yeryüzüne çıktı

Hep mesuttur, güler, altın kadeh elinde
Felekte yok âlem yakan rint yok gün gibi

Doğarsa safâ sabahının doğusundan o ay yüzlü
Ne kutlu yıldızdır, ne muzaffer talihtir bu

Henüz gonca gözlüyor, gül perde içinde
Umudu var, yakında keşfeder rumuzları

Yârin cemâline bak, aydınlat sonra içini
Dünyayı aydınlatan o yüz veriyor nûrunu

Gönlüme yanağının parıltısı düşmeyince Bâkî
Ne saf kadehte buldum safâyı, ne sazda yangıyı

Gazel 199

Bin yara açsa gamzen çıplak bedenime, incinmez
Ucundan sadece bir hisse çıksın câna; incinmez

Gam ile keder âşıkların gönlüne safâ yârânındandır
Gönül hazzeder onlardan; kişi yârâna incinmez

Yüz parçalı gönlüm o misk kokulu saçın bendine kalmaz
Çeker güzelim saçların cefâsını tarak, incinmez

Döker aşk yolunda tane tane gözyaşı incisini
Yatar düşkünlük toprağında, bir kez incinmez

Düşmanların kınama dilinden perişan olma Bâkî
Binlerce incitme kazması vururlar madene, incinmez

Gazel 200
[Feilâtün Mefâîlün Feilün]

Dil teb-i hecr-i yâre katlanmaz
Kimse ihrâk-i nâre katlanmaz

Rind olan câm alur eline müdâm
Lâleveş nevbahâre katlanmaz

Gül-i maksûd ele getürmez o kim
Zaḫmet-i zaḫm-ı ḫâre katlanmaz

Kullanur zevrak-ı meyi sâkî
Çekdürür rûzigâre katlanmaz

Tevbe âsân idi velî ʿâşık
Bâde-yi ḫoşgüvâre katlanmaz

Belki dil sabr ideydi amma ʿömr
Vaʾde-yi vasl-ı yâre katlanmaz

Bir çakım kav olur gamuñda göñül
Tutışur bir şirâre katlanmaz

Sözi vâʾiz dırâz ider ʿârif
Ol asıl yâdigâre katlanmaz

Neye dirlerse katlanur Bâkî
Mihnet-i intizâre katlanmaz

Gazel 201
[Mefʿûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Feryâduma ol kâmeti şimşâd yitişmez
Beñzer ki anuñ gûşına feryâd yitişmez

Sermenzile ʿuşşâk irişür cümleden evvel
Ol mertebeye saʾy ile zühhâd yitişmez

Âhumdan öñürdi yitişür kapuña eşküm
Germiyyet ile şöyle gider bâd yitişmez

Gazel 200

Gönül yârin ayrılık ateşine katlanmaz
Kimse ateşin yakmasına katlanmaz

Rint olan kadeh alır eline daima
Lâle gibi ilkbahara katlanmaz

Maksat gülünü elde edemez o kimse
Diken yarasının zahmetine katlanmaz

Kullanır mey kayığını sâkî
Çektirir; rüzgâra katlanmaz

Tövbe kolaydı ama âşık
İçimi hoş badeye katlanmaz

Belki gönül sabredeydi ama ömür
Yârin vuslat vaadine katlanmaz

Bir çakım kav olur gamınla gönül
Tutuşur, bir kıvılcıma katlanmaz

Sözü vaiz uzatır durur; ârif
O asıl yadigâra katlanmaz

Neye derlerse katlanır Baki
Bekleme sıkıntısına katlanmaz

Gazel 201

Feryâdıma o şimşir boylu yetişmez
Galiba onun kulağına feryâdım yetişmez

Menziline âşıklar erişir herkesten önce
O mertebeye zâhidler çalışarak yetişmez

Âhımdan önce yetişir kapına gözyaşım
Harâretle öyle gider ki rüzgâr yetişmez

Yollarda kalur râhrev-i Ka'be-yi vasluñ
'Ömr âḫir olur mevt irişür zâd yitişmez

Bu arsada Bâkî nice üstâda yitişdi
'Âlemde bu gün aña bir üstâd yitişmez

Gazel 202
[Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün]

Gûş senüñ ḫaberlerüñ almağa olsa çâremüz
Kâş kulağumuz kadar eyleyelerdi pâremüz

Çeşm-i sitâre gibi biz alçağa nâzır olmazuz
Himmetümüz bülenddür kaddüñedür nezâremüz

Nevbet-i iştihârumuz bâm-ı felekde çalınur
Gulgule saldı 'âleme velvele-yi nakâremüz

Dilde ḫırâş-ı ḫâr-ı gam dîdede eşk dembedem
'Arz olınur cenâbuña gizlümüz âşikâremüz

Dâğ-ı siyâh-ı sinemüz örtile mevc-i eşk ile
Bir gün ola ki Bâkiyâ görmeye kimse karamuz

Gazel 203
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Gerçi dil turrañ elinden yakasın kurtaramaz
Ruḫuña meyl idene zülf-i siyâh el karamaz

Âşıkı şürb-i müdâm eylese ma'zûr tutuñ
Gözine gelmiyecek sevdüğine yalvaramaz

Her perîrûnuñ olur meyli rakîb-i dîve
Cân ü dil virmek ile bunlara âdem yaramaz

Şâneden zaḫm irişür diyü dil-i mecrûha
Sakınur ḫâtır-ı âşüfteyi zülfın taramaz

Harem-i vuslatuña izn-i şerîf olmayıcak
İşiğüñ Ka'besine Bâkî-yi bîdil varamaz

Yollarda kalır vuslat Kâbesinin yolcusu
Ömür sona erer, ölüm yetişir, azık yetişmez

Bu meydanda Bâkî nice üstâda yetişti
Âlemde bugün ona bir üstâd yetişmez

Gazel 202

Kulak senin haberlerini almak için olsa çaremiz
Keşke kulağımız kadar basılsaydı paramız

Yıldız gözü gibi alçaklara bakmayız biz
Himmetimiz yüksek; boyuna bakarız biz

Felek damında çalınır şöhret davulumuz
Âleme bir velvele saldı nakkâremiz

Gönülde gam dikeninin tahrişi, gözde yaş sürekli
Arz edilir huzûruna gizlimiz, âşikârımız

Gözyaşı dalgasıyla örtülsün göğsümüzün kara dağı
Bâkî! Bir gün gelsin, kimse görmesin karamız

Gazel 203

Gerçi gönül kâkülünden yakasını kurtaramaz
Yanağına meyledene siyah zülfün el uzatmaz

Sürekli şarap içse âşık, mâzur görün onu
Gözüne görünmedikçe, sevdiğine yalvaramaz

Peri yüzlünün meyli hep şeytan rakibe olur
İnsan bunlara cân, gönül vermekle yaranmaz

Taraktan yara gelir diye yaralı gönlüne
Sakınır perişan hatırını, zülfünü taramaz

Vuslatının haremine izn-i şerif çıkmayınca
Âşık Bâkî eşiğinin Kâbesine varamaz

Gazel 204
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Derd ü gam bezmine kaddüm gibi bir çeng olmaz
Nâylar nâlelerüm sâzına âheng olmaz

Kankı gündür ki senüñ seng-i gamuñ zaḫmından
Günbed-i çarḫ-ı felek başumuza teng olmaz

Olamaz meşreb-i rindâna muvâfık şol kim
Câmveş bâde-yi gülgûn ile hemreng olmaz

İçeyin ʻâleme rüsvây olayın n'olsa gerek
ʻÂşıkam ʻâşık-ı bednâma gam-ı neng olmaz

Âl ile ruḫlaruñ alsun dil-i Bâkîyi hemân
Aña ey şûḫ-i cihân böyle güzel reng olmaz

Gazel 205
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Kızarur bâdeden ol nergis-i mestâne biraz
Mey-i nâb içse gözi mâ'il olur kana biraz

Çekemez kimse ayağum diyü lâf urma iñen
Sâkiyâ elleşelüm gel berü meydâne biraz

Câna kâr eylemesün dârû-yi kattâl-i gamı
Mey-i gülgûn içelüm bârî hakîmâne biraz

Behremend eyler idi bûs-i lebüñden cânı
Dönmese tursa eğer ʻahdine peymâne biraz

Nice bir dağdağa-yı bahs ü cidâl ey Bâkî
Varalum ʻayş idelüm meclis-i rindâne biraz

Gazel 204

Dert, gam meclisine boyum gibi bir çeng olmaz
Naylar iniltilerimin sazına ayak uyduramaz

Hangi gün senin gam taşının darbelerinden
Çarkıfeleğin kümbeti başımıza dar olmaz?

Olamaz rintlerin meşrebine uygun o kimse
Kadeh gibi gül renkli bâdeyle bir renk olmaz

İçeyim, âleme rüsvây olayım, ne olursa olsun
Âşığım, adı kötüye çıkmış âşığa ar gamı olmaz

Hileyle yanakların alsın Bâkî'nin gönlünü hemen
Ey cihân şûhu! Ona böyle güzel bir hile olmaz

Gazel 205

Kızarır bâdeden o sarhoş nergis göz biraz
Saf mey içse gözü meyleder kana biraz

Çekemez kimse ayağımı diye laf çarpma çok
Hey sâkî! Elleşelim gel beri meydana biraz

Câna işlemesin gamın öldürücü ilacı
Gül renkli mey içelim bari filozofça biraz

Nasiplendirirdi dudak öpücüğüyle cânı
Dönmese, dursa sözünde kadeh biraz

Ne kadar sürsün tartışma gösterisi Bâkî
Rintler meclisine varalım, işret edelim biraz

Gazel 206
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Var mı bir divâne kim geşt-i beyâbân istemez
'Uzlet idüp ḫalkdan bir beyt-i ahzân istemez

Fakr küncin iḫtiyâr itdi şu kim kâni' olur
Şem'ası şems olsa bakmaz tâk-ı eyvân istemez

Dûd-i âhın serv idüp kanlu yaşın gülşen bilen
Eylemez serve nazar seyr-i gülistân istemez

Ḫoş gelür aña rebâb âvâzesi gavgâsı yok
Pâdişâh-ı 'aşk olanlar kûs-ı ḫâkân istemez

Derd-i yâr ile şunuñ kim başı ḫoşdur Bâkiyâ
Ölmeğe cânlar virür derdine dermân istemez

Gazel 207
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ancak rakîb cevri değül infi'âlümüz
Ḫat geldi la'l-i yâre odur bu melâlümüz

Bend-i belâdan olmaduk âzâd bir nefes
Zülfüñ hevâsı olalı dilde ḫayâlümüz

Gîsûlaruñ firâkı helâk eyledi bizi
Boynuña alma ey saçı Leylâ vebâlümüz

Vasf ideli miyân u lebin ol perîveşüñ
Nâzük ḫayâl ile añılur kîlükâlümüz

Geh şi'r ü geh gazel diyü dildâra Bâkiyâ
'Arz iderüz nezâket ile hasb-i hâlümüz

Gazel 206

Var mı bir divâne ki çölde dolaşmak istemez
Uzaklaşıp halktan bir hüzünler kulübesi istemez

Fakirlik köşesini tercih etti o kimse. Kanaat eder
Mumu güneş olsa, bakmaz; eyvan kemeri istemez

Bilen kişi âh dumanını selvi, kanlı yaşını gülşen eder
Selviye dönüp bakmaz; gülistânda gezinmek istemez

Hoş gelir ona rebap sesi; kavgası yoktur
Aşk padişâhı olanlar hakân kösü istemez

Bâkî! O kimsenin yâr derdiyle başı hoştur
Ölmeye canlar verir, derdine derman istemez

Gazel 207

Sadece rakibin cevri değildir infialimiz
Yârin lâl dudağında tüy bitti; budur melâlimiz

Belâ bağından kurtulamadık bir nefes
Zülfünün arzusu olalı gönülde hayâlimiz

Saçlarından ayrı düşmek helâk etti bizi
Saçı Leylâm! Boynuna alma vebâlimiz

Vasfedeli belini, dudağını o peri yüzlünün
İnce hayâl ile anılır bizim sözlerimiz

Bazen şiir, bazen gazel diye sevgiliye, Bâkî
Arz ederiz nezaket ile hasbıhâlimiz

SİN

Gazel 208

[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Gel ey sâkî bulınmaz böyle ʿâlî dilgüşâ meclis
Getür câm-ı musâffâyı kim olsun pürsafâ meclis

Piyâle ʿaksi mir'ât-ı felekde âfitâb olsun
Furûğ-i sâgar-ı sahbâdan olsun pürziyâ meclis

Şarâb âb-ı hayât u câm-ı zerrîn âfitâb olsa
Cinân içre gerekmez baña cânân olmasa meclis

Kadeh kan ağlayup def sîne döğer ney figân eyler
Meğer derd ü gam-ı ʿaşka olupdur mübtelâ meclis

Kadeh fıskiyye mey su halka-yı rindân anuñ havzı
Sarây-ı şevke şâdırvan olupdur Bâkiyâ meclis

Gazel 209

[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Zülf-i nigâre şâneveş olursa destres
Mikrâz gibi rişte-yi peyvend-i gayrı kes

Kim gûş ururdı kavline meclisde def gibi
Nây olmayaydı nâle-yi ʿuşşâka hemnefes

Güftâra kâdir olsa eğer çalmasa dili
Takrîr iderdi derd-i derûnum saña ceres

Bâzâr-ı dehr içinde gözüme tokınmadı
Ḫâl-i ʿizâr-ı yâr gibi ʿanberîn meges

Bâkî hevâ-yı ʿaşk ne müşkil belâ imiş
Benden nasîhat ister iseñ eyleme heves

Gazel 208

Gel ey sâkî! Bulunmaz böyle yüce, gönül açan meclis
Getir saf şarap kadehini; safâyla dolsun meclis

Kadehin aksi felek aynasında güneş olsun
Şarap kadehinin ışığıyla ışıkla dolsun meclis

Şarap hayat suyu, altın kadeh güneş olsa
Cennet içinde gerekmez bana, cânân olmasa, meclis

Kadeh kan ağlar, def göğsünü döver, ney feryâd eder
Galiba aşk derdine, gamına müptelâ olmuştur meclis

Kadeh fıskiye, mey su, rintler halkası onun havuzu
Bâkî! Şevk sarayına şadırvan olmuştur meclis

Gazel 209

Sevgilinin zülfüne ulaşmak mümkünse tarak gibi
Başkalarının bağ ipini kes makas gibi

Kim kulak verirdi mecliste sözüne def gibi
Âşıkların iniltisiyle ney bir nefes olmasaydı

Söz söyleme gücü yetse, çalmasa dili
Gönül derdimi çan sana söylerdi

Dünya pazarı içinde gözüme ilişmedi
Amberli sinek yârin yanağındaki ben gibi

Aşk arzusu ne müşkül belâymış Bâkî!
Benden öğüt istersen, etme heves şimdi

Gazel 210
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Sînene ʿaşk ile elifler kes
Bilsün ol servi sevdüğüñ herkes

N'ola dilden figân ü zâr itsem
Dili ucından iñlemez mi ceres

Ḫâkümi kûy-i yâre irgürdüñ
Turma ey bâd-ı subh olup esen es

Oda yandı hezâruñ âhından
Sanma zeyn oldı güller ile kafes

ʿAşk yolında baş gide Bâkî
Başdan gitmeye hevâ vü heves

Gazel 211
[Fâilâtün Fîlâtün Fâilâtün Fâilün]

Pürhevâdur ney gibi ʿaşkuñla tab'-ı pürheves
Derd-i dilden bâḫaber ʿâlemde yok bir hemnefes

Çâk çâk itsün beni şemşîr-i gamzeñ şâneveş
Zülfüñe tek ʿâkıbet olsun müyesser destres

ʿAşkuñuñ deryâsına nisbet vücûd-i kâ'inât
Mevc-i bahr-i bîkerân üzre bir avuç ḫâr ü ḫes

ʿÂkil oldur gelmeye dünyâ metâ'ından gurûr
Müddet-i devr-i felek bir demdür âdem bir nefes

Devr elinden Bâkiyâ gam çekme âlem böyledür
Gül nasîb-i ḫâr ü ḫes bülbül giriftâr-ı kafes

Gazel 210

Göğsünde aşk ile elifler kes
Bilsin o selviyi sevdiğini herkes

Ne çıkar feryâd edip inlesem gönülden
Çan da inlemez mi dili yüzünden

Toprağımı yârin toprağına ulaştırdın
Durma seher yeli; esen ol, es

Ateşlere yandı bülbülün âhından
Sanma süslendi güller ile kafes

Bâkî! Aşk yolunda baş gider ama
Baştan gitmez hevâ ile heves

Gazel 211

Hevesli tabiatım havayla doludur ney gibi aşkınla
Gönül derdinden haberdar bir hemnefes yok dünyada

Parça parça etsin gamze kılıcın beni tarak gibi
Zülfüne ulaşmak mümkün olsun tek sonunda

Kâinatın varlığı aşkının deryasına nispetle
Bir avuç çer çöptür engin deniz dalgası üzerinde

Dünya metâından gurura kapılmayan kimse adamdır
Feleğin devir süresi bir dem, insan ömrü bir nefestir

Bâkî! Devir elinden gam çekme; âlem böyledir
Gül çer çöpe nasip olur; bülbül kafeste esirdir

Gazel 212
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ḫûn-i kebûter ile pür olup yine kü'ûs
Devr-i piyâle göstere mi dîde-yi ḫurûs

Meclisde câm-ı la'l-i lebüñ vasfın eyledüm
Tahsînler itdi cür'a baña kıldı ḫâkbûs

Ruḫsâr-ı sâf ü pâki ḫam-ı zülf-i yârda
Âyînedür ki deste vü pervâzı âbnûs

Câm-ı cihânnümâ-yı cemâlin göreydi ger
İtmezdi vaz' -ı âyine ferzend-i Fîlekûs

Ebrû-yi 'anberîn ile mihrâb-ı dîndür
Ruḫsâr-ı âteşîn ile ol kıble-yi Mecûs

Evsâf-ı la'lün ile pürefsûndur sözüm
K'eyler okınsa çihre-yi a'dâyı senderûs

Bâkî süḫanda nevbet-i şâhî saña değüp
Dehlûda gûş-i Ḫüsreve irdi sadâ-yı kûs

ŞIN
Gazel 213
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Yazdı nakkâş-ı kazâ levh-i bahâristâne nakş
Bağladı nevrûzda bülbül bir üstâdâne nakş

Bulmaya ol ḫadd-i gülgûn üzre ḫattuñ hâletin
Müşg-i terden yazsalar berg-i gül-i ḫandâne nakş

Âb-ı rûyuñdan irer âyîne-yi ḫurşîde tâb
Tâb-ı zülfüñden düşer levh-i zamîr-i kâne nakş

İşiğün ḫûnâbe-yi eşkümle rengâmîz idi
Yazmadın nakkâş-ı kudret bu bülend eyvâne nakş

Peyker-i zerd ü nizârum var iken 'âkil midür
Hey'et-i Mecnûn yazan sûretger-i dîvâne nakş

Gazel 212

Kadehler yine güvercin kanıyla doldu
Kadehin devri horoz gözünü gösterir mi

Mecliste ettim dudaklarının lâl kadehinin vasfını
Çok beğendi beni yudum; öptü ayaklarımı

Yârin zülüf kıvrımında saf, temiz yüzü
Bir aynadır abanozdan pervâzı, destesi

Göreydi cemâlinin dünyayı gösteren kadehini
Filekus'un oğlu ayna kondurmak istemezdi

Amberli kaşlarıyla din mihrâbıdır
Ateş gibi yüzüyle o Mecus kıblesi

Lâlinin vasıflarıyla afsunludur sözüm
Okunsa zamk gibi yapıştırır düşmanların yüzünü

Bâkî sözde sana gelmiştir şâhlık sırası
Delhi'de Hüsrev'in kulağına gitti kös sesi

Gazel 213

Yazdı kader nakkaşı baharistan levhasına nakış
Bağladı nevruzda bülbül üstâdane bir nakış

Bulmak için o gül renkli yanak üstündeki ayva tüyünün hâlini
Taze miskten yazsalar gülen gül yaprağına nakış

Yüzünün suyundan ulaşır güneş aynasına parlaklık
Zülfünün parlaklığından düşer maden içindeki levhaya nakış

Eşiğin kanlı gözyaşlarımla renk renk olmuştu
Yapmadan kudret nakkaşı bu yüksek eyvana nakış

Sararmış hasta vücûdum varken akıllı mıdır
Yaparsa divâne ressam Mecnûn için nakış

Rûy-ı zerd ü eşk-i ḫûnînüñle ey Bâkî yüri
Yaza gör ḫâk-i cenâb-ı Hazret-i Sultâne nakş

Şeh Selîm ol kim gubâr-ı na'l-i şebrengi yazar
Safha-yı ruḫsâre-yi ḫurşîd-i nûrefşâne nakş

Gazel 214
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Sîne-yi 'âşıkda sırr-ı la'l-i cânân gizlemiş
Kân-ı ebdân içre ol kim cevher-i cân gizlemiş

Dilde şol 'âşık ki sırr-ı 'aşkuñ itmişdür nihân
Gûşe-yi vîrânede genc-i firâvân gizlemiş

Dilde mühr-i ḫâtem-i la'lüñ nihân itmiş rakîb
Dîv işitdük bir zaman mühr-i Süleymân gizlemiş

Sîne çok seyr itdük ey dil var ise ol sîmber
Sihr ile koynında kurs-i mâh-ı tâbân gizlemiş

Bir sadefdür dürr-i evsâfuñla dîvânum benüm
'Ârif almış koynına mânend-i 'ummân gizlemiş

Ḫattınuñ pîrûzesin buldı çıkardı bâd-ı subh
Zîr-i dâmânında ol zülf-i perîşân gizlemiş

Biñ hicâb-ı kibriyâ ardında göstermez yüzin
Kendüyi gözlerden ol sultân-ı ḫûbân gizlemiş

Hep mezâhir üzre zâhir çeşm-i nâzırdan nihân
Kendü envârında kendin mihr-i raḫşân gizlemiş

Nükte-yi lâl-i revânbaḫş ile ey Bâkî yine
Zulmetâbâd-ı midâduñ âb-ı hayvân gizlemiş

Bâkî! Sararmış yüzün, kanlı gözyaşlarınla yürü
Yapa gör hazreti Sultânın yüksek eşiğine bir nakış

Şâh Selim gece rengi atının nalının tozları
Nûr saçan güneşin yüz levhasına işler nakış

Gazel 214

Âşığın göğsünde cânânın lâl dudağının sırrı gizlenmiş
Beden madenlerinde cân cevheri gizlenmiş

O âşık gönlünde aşkının sırrını gizlemiş
Virâne köşesinde birçok hazine gizlemiş

Gönlünde rakip lâl yüzüğünün mührünü gizlemiş
İşittik, bir zaman şeytan, Süleyman mührünü gizlemiş

Gönlüm! Çok göğüs seyrettik; o gümüş göğüslü yok mu
Sihirle koynunda parlak ay yuvarlağını gizlemiş

Bir sedeftir vasıflarının incisi bulunan divânım benim
Ârif almış koynuna, ummân gibi gizlemiş

Ayva tüyünün firûzesini buldu çıkardı sabah yeli
Eteğinin altında dağınık zülüfler gizlemiş

Bin ululuk perdesi arkasında göstermez yüzünü
O güzeller sultânı kendini gözlerden gizlemiş

Hep mazharlar üstünde görünür, bakanın gözünden gizli
Parlak güneş kendi nûrlarında kendini gizlemiş

Bâkî! Rûh bağışlayan lâl dudağın nüktesi ile yine
Kaleminin karanlıklar diyârı hayat suyunu gizlemiş

Gazel 215

[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Benem şol la'l-i meygûnuñ gamından eşki âl olmış
Ḫârâbât ehline göñli şikeste bir sifâl olmış

Temâşâ kılmağa gülzâr-ı hüsn-i yâri bîminnet
Sevâd-ı dîde-yi Mecnûn ruḫ-i Leylâda ḫâl olmış

Te'âlallâh ne ebrûlardur ol hüsn âfitâbında
Gamından kâmeti mâh-ı şebefrûzuñ hilâl olmış

Yine ol goncaleb bülbüllerüñ kanına girmişdür
Güzellik var bu gün gâyet kızarmış al al olmış

Temennâ kılsa Bâkî sen şehüñ vaslın n'ola Hakdan
Ne deñlüyse umar cândur tutalum kim muhâl olmış

Gazel 216

[Müstef'ilün Feûlün Müstef'ilün Feûlün]

Pâkîze dil safâdan ruḫsâr-ı yâre düşmiş
Bir katre şebnem olmış bir lâlezâre düşmiş

Eşküm götürdi gitdi kûyına cism-i zerdüm
Berg-i ḫazâne benzer bir cûybâre düşmiş

Bûs u kenâruñ özler 'aşkuñ gamında diller
Zevrakları bu bahrüñ hep ol kenâre düşmüş

Ḫâk-i harîm-i kûyuñ bir lâlezâre dönmiş
Ḫûn itdüğüñ ciğerler hep pâre pâre düşmiş

Bundan ziyâde 'âşık ferḫundefâl olur mı
Rûz-i ezelde kur'a nakş-ı nigâre düşmiş

Kısmetde tîr-i 'aşkuñ Bâkîye oldı rûzî
Sehm-i sa'âdet ol gün ol dilfigâre düşmiş

Reşk eylesün zamâne Sultân Murâd Ḫâna
Hep pertev-i sa'âdet ol kâmkâre düşmiş

Farkında ol siyeh per zıll-ı hümâya beñzer
Hakkâ bu kim yaraşmış ol tâcdâre düşmiş

Gazel 215

Benim, o mey rengi lâl dudağın gamından yaşı kan olmuş
Meyhane mensûplarına gönlü kırık bir çanak olmuş

Seyretmek için yârin güzellik gülzârını minnetsizce
Mecnûn'un gözünün karası Leylâ'nın yüzünde ben olmuş

Maşallah ne kaşlardır o güzellik güneşinde
Gamından geceyi aydınlatan ayın boyu hilâl olmuş

Yine o gonca dudaklı bülbüllerin kanına girmiştir
Güzellik var bugün, iyice kızarmış, al al olmuş

Temenni etse Bâkî sen şâhın vuslatını Hak'tan, ne çıkar?
Her neyse, umar; cândır; diyelim ki imkânsız olmuş

Gazel 216

Temiz gönül safâdan yârin yanağına düşmüş
Bir damla şebnem olmuş, bir lâlezâra düşmüş

Gözyaşım götürdü gitti civârına sararmış bedenimi
Sanki hazân yaprağı bir akarsuya düşmüş

Öpüp kucaklamanı özler aşkının gamında gönüller
Bu denizin kayıkları hep o kenara düşmüş

Sokak hareminin toprağı bir lâlezâra dönmüş
Kanattığın ciğerler hep parça parça düşmüş

Âşığın falı bundan ziyade kutlu olur mu?
Ezel gününde kura sevgilinin nakşına düşmüş

Kısmette aşkının oku Bâkî'ye nasip oldu
Saadet oku o gün gönlü yaralıya düşmüş

Kıskansın zamâne Sultân Murâd Hân'ı
Saadet ışığı hep o mutlu kişiye düşmüş

Başında o siyah tüyle hümâ gölgesine benzer
Gerçekten de o tâclı sultâna uygun düşmüş

Gazel 217
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

'Ârızuñ fîrdevs-i a'lâ kâmetüñ Tûbâ imiş
Bûse-yi la'lün alan ḫoş mîve-yi zîbâ imiş

Ruḫların teşbîh idersem n'ola cennet bâğına
Eksük olmaz tâze şeftâlûlar anda yaz u kış

Teşnediller vâdî-yi hicrânda sensüz yandılar
Ḫızrveş ey la'l-i nâbı âb-ı hayvânum yetiş

Geçdi sen serv-i semensîmâ tururken serfirâz
Gördi 'ar'ar lâcerem bâd-ı sabâdan serzeniş

Kâr düşvâr olsa kıl azm-i cenâb-ı meyfurûş
Himmet-i merdân ile âsân olur her müşkil iş

Göz yaşın çok çok revân it cürm ü 'isyân üzre kim
Akduğı yerde komaz âb-ı firâvân gıllugış

Bir güherdür tab'-ı Bâkî kân-ı imkân içre kim
Âfitâb-ı lutf-i sultân ile bulmış perveriş

Gazel 218
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Zülf-i siyâhı sâye-yi perr-i hümâ imiş
İklîm-i hüsne anuñ içün pâdişâ imiş

Bir secde ile kıldı ruḫ-i âfıtâbı zer
Ḫâk-i cenâb-ı dost 'aceb kîmyâ imiş

Âvâzeyi bu 'âleme Dâvûd gibi sal
Bâkî kalan bu kubbede bir ḫoş sadâ imiş

Görmez cihânı gözlerümüz yâri görmese
Mir'ât-ı hüsni var ise 'âlemnümâ imiş

Zülfüñ esîri Bâkî-yi bîçâre dostum
Bir mübtelâ-yı bend-i kemend-i belâ imiş

Gazel 217

Yanağın Firdevs-i âlâ, boyun Tûbâ imiş
Lâl dudağın bûsesini alan için hoş meyve imiş

Yanaklarını benzetsem cennet bahçesine, ne çıkar
Eksik olmaz taze şeftaliler onda yaz ile kış

Gönlü susuzlar hicran vadisinde sensiz yandı
Lâl dudağın hayat suyumdur; Hızır gibi yetiş

Sen yasemin yüzlü başı yüce dururken geçti
Dağ selvisi, işitti seher yelinden serzeniş

İş zor olsa da meyhaneci cenaplarına koş
Mertlerin himmetiyle kolaylaşır her zor iş

Cürmün, isyanın yüzünden bol bol akıt yaş
Bol su aktığı yolda bırakmaz kir, gıllügiş

Bir incidir Bâkî'nin şairliği imkân madeni içinde
Sultânın lûtuf güneşi sayesinde gelişmiş

Gazel 218

Siyah zülfü hümâ tüyünün gölgesi imiş
Onun için güzellik ülkesinin padişâhı imiş

Bir secde ile altın etti güneşin yanağını
Dostun huzûr toprağı acayip kimya imiş

Sesini bu âleme Davud gibi sal
Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sada imiş

Görmez cihânı gözlerimiz yâri görmese
Güzelliğinin aynası âlemi gösterirmiş

Dostum! Bîçare Bâkî zülüflerinin esiri
Belâ kemendiyle yakalanan müptelâ imiş

Gazel 219
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Göñül dâğ-ı gamuñla sînede bir şem' uyandurmış
Çerâğ-ı 'aşka bir garrâ kızıl altunı yandurmış

Göñüller nakdin almış yâr girmiş halka-yı zikre
Bir iki derdmend âvâreyi varmış tolandurmış

Dimeñ Mecnûna gelmiş 'akıbet Leylâdan istiğnâ
Belâ-yı 'aşk o sergerdânı cânından usandurmış

Bulup sakkâ-yı hicrân teşnedil sahrâda Mecnûnı
Ecel peymânesin sunmış hayât âbına kandurmış

Bu gün Bâkîye ol âfet visâlin va'deler kılmış
Yalanlar söylemiş miskîni gerçekden inandurmış

SÂD
Gazel 220
[Mefâîlün Feilâtün Mefâîlün Feilün]

'Avâm okur seni tesḫîr içün hemîşe ḫavâs
Bu muḫlisüñ işi dâ'im mahabbet ü iḫlâs

Olurdı pûte-yi 'aşkuñda yanmağa râzî
Bulaydı şast-ı gamuñdan dil-i fikende ḫalâs

Alındı 'aşkuña dil kaldı fikr bîhâsıl
Sipâhî gibi ki tîmârını iderler ḫâs

O dürri vasf iderin karşu bahr-i nazmumda
Sözüm güherlerine serfurû ider gavvâs

Elüñde ḫâtem-i fazl u belâgat ey Bâkî
'Adû-yi kecnazar inkâr iderse gözine bas

Gazel 219

Gönül gamının dağıyla göğsünde bir mum yakmış
Aşk çerağına bir parlak kızıl altını yandırmış

Gönüller nakdini almış, yâr girmiş zikir halkasına
Varmış, bir iki dertli avâreyi dolandırmış

Demeyin sonunda Mecnûn'a Leylâ'dan istiğna gelmiş
Aşk belâsı o avâreyi cânından usandırmış

Hicran sakası gönlü susuz Mecnûn'u sahrâda bulmuş
Ecel kadehini sunmuş, hayat suyuna kandırmış

Bugün o âfet Bâkî'ye vuslat vaadinde bulunmuş
Yalanlar söylemiş, zavallıyı gerçekten inandırmış

Gazel 220

Avam seni sahiplenmek için okur hep dua
Bu muhlisin işi muhabbet ile ihlas daima

Aşkının potasında yanmaya razı olurdu
Gamının oltasından atılmış gönlüm kurtulsaydı

Aşkına alındı gönül, düşünce sonuçsuz kaldı
Tıpkı bir sipahi gibi ki has ederler tımarını

Nâzım denizime karşı vasfederim o inciyi
Sözümün incilerine dalgıç eğer başını

Bâkî! Fazilet ile belâgatin yüzüğü elinde
Gözüne bas eğri bakışlı düşman inkâr ederse

DÂD
Gazel 221
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Âsitânuñ ḫâkidür firdevs-i a'lâdan garaz
Kâmetüñdür ravza-yı cennetde Tûbâdan garaz

Mürdeler ihyâ ider enfâs-ı müşgînüñ senüñ
Nutk-i cânbaḫşuñdur i'câz-ı Mesîhâdan garaz

Sîm-i eşküñ yolına ḫarc eylemekden ağlama
Yâ nedür ey 'âşık-ı şûrîde dünyâdan garaz

Ârizû-yi cilve-yi naḫl-i revânuñdur senüñ
Bâğda seyr-i ḫırâm-ı serv-i bâlâdan garaz

Bâkiyâ dil mülkini dilber niçün târâc ider
Pâdişâh olan nedür şehrini yağmâdan garaz

TÂ
Gazel 222
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Sahn-ı gülşen mülk-i Bağdâd oldı âb-ı cûy Şat
Yâsemenler su yüzinde seyr ider mânend-i bat

Sahn-ı bâğı tutdı encüm gibi nergis şöyle kim
Mestler fark eylemez yirden göği eyler galat

Bir Gülistân yazdı bir ay içre fasl-ı nevbahâr
Lâle yir yir sürḫ olupdur sebze ḫat şebnem nukat

Aldılar ol şem' -i bezmârâyı ağyâr ortaya
Zâhir oldı nükte-yi lâ ḫayre illâ filvasat

Ḫatt-ı la'lin Bâkiyâ ol gonca-yı nevrüstenüñ
Seyr idenler didiler yâkût olmakdur bu ḫat

Gazel 221

Eşiğinin toprağıdır Firdevs-i âlâdan maksat
Boyundur cennet bahçesinde Tûbâ'dan maksat

Ölüleri diriltir misk gibi kokan nefeslerin senin
Cân veren konuşmadır Mesih'in mucizesinden maksat

Gözyaşı gümüşünü yoluna harcamaktan ağlama
Hey coşkun âşık! Ya nedir dünyadan maksat?

Yürüyen fidanının cilvesini arzulamaktır senin
Bahçede uzun selvinin salınmasını seyirden maksat

Bâkî! Gönül mülkünü dilber niçin talan eder?
Padişâh olanın nedir şehrini yağmadan maksat?

Gazel 222

Gül bahçesi Bağdat mülkü oldu, Şat ise akarsu
Yaseminler su yüzünde seyreder ördek gibi

Bahçeleri öyle doldurdu nergis yıldızlar gibi
Sarhoşlar şaşırır, ayıramaz yerden göğü

Bir Gülistân yazdı bir ay içinde ilkbahar mevsimi
Lâle yer yer kızardı, yeşillik yazı, şebnem nokta oldu

Ağyâr aldı ortaya o meclis süsleyen mumu
"Ortadan başka hayır yok" nüktesi belirdi

Bâkî! O yeni yetme goncanın lâl tüyünü
Seyredenler "Bu hat Yâkut'undur" dedi

ZÂ
Gazel 223
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

N'ola gelse dil-i mecrûha derd-i dilrübâdan haz
İder ḫaste ne deñlü nâümîd olsa devâdan haz

Gam-ı 'aşkuñ cihân mülkinde buldum şâdmân oldum
Kişi gurbet diyârında idermiş âşinâdan haz

Safâ-yı câm-ı la'lüñden ne hâlet kesb ider sûfî
Ki tab'-ı bîmezâk itmez şarâb-ı dilgüşâdan haz

Beher takdîr olur mâ'il güzeller 'âşık-ı zâra
Tabîb olanlar elbette iderler mübtelâdan haz

Çerâğ-ı mâh-ı hüsnüñ karşu tutma çeşm-i ağyâra
Gözüm nûrı ne deñlü eyleye a'mâ ziyâdan haz

İlâhî tab'-ı Bâkîden rüsûm-ı gayrı mahv eyle
Ki aslâ kalmaya kalbinde nakş-ı mâsivâdan haz

'AYN
Gazel 224
[Mef'ûlü Fâilâtün Mefâîlü Fâilün]

Bahs itmesün 'izâruñ ile encümende şem'
Kanda çerâğ-ı mâh-ı şebefrûz kanda şem'

Çün subh olınca bellü olur yüzi karası
Germ olmasun o hüsn ile ey mâh inende şem'

Bâd-ı ḫazân irişmedin ir sahn-ı bâğa kim
Bezm-i bahâra nergis olupdur çemende şem'

Olsun çerâğı ruḫlarıñuñ rûşen ey sanem
Yakdukça mihr ü mâh bu deyr-i kühende şem'

Bâkî 'aceb mi şi'r-i dilefrûzuñ itseler
Erbâb-ı 'aşk cem' olıcak encümende şem'

Gazel 223

Ne çıkar gelse yaralı gönüle gönül çelenin derdinden haz
Eder hasta ne denli umutsuz olsa devâdan haz

Aşkının gamını cihân mülkünde buldum, şâd oldum
Kişi gurbet diyârında edermiş âşinadan haz

Lâl kadehinin safâsından ne hâle girer sûfî ?
Zevksiz tabiat etmez gönül açan şaraptan haz

Her halükârda mâyil olur güzeller inleyen âşığa
Tabip olanlar elbette ederler müptelâdan haz

Güzellik ayının çerağını tutma ağyârın gözüne
Gözümün nûru! Kör ne denli eder ışıktan haz

İlâhî! Bâkî'nin tabiatından sil başkasının resimlerini
Dünya nakışlarından kalmasın asla kalbinde haz

Gazel 224

Tartışmasın yanağınla toplulukta mum
Nerede geceyi aydınlatan ay çerağı, nerede mum

Sabah oldu mu belli olur yüzünün karası
Ay yüzlüm! O güzellikle çok harâretlenmesin mum

Hazân rüzgârı erişmeden bahçenin sahnına
Bahar meclisine nergis olur çimenlikte mum

Ey senem! Yanaklarının çerağı yansın
Yaktıkça ay ile güneş bu köhne manastırda mum

Bâkî! Şaşılır mı gönül parlatan şiirini etseler
Aşk erbâbı toplanıp encümen içinde mum

Gazel 225
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Şem'-i hüsnüñdür viren ḫalvetsarây-ı câna lem'
Olamaz ol meclise ḫurşîd-i 'âlemtâb şem'

Almağa âvâze-yi pây-i semendüñ gûş-i cân
Kaldı yollarda nişân-ı na'l-i esbüñ gibi sem'

Yakdı nâr-ı fürkat-i şehd-i lebüñ cân riştesin
Akıdursam tañ değül şem'-i şebârâ gibi dem'

Tôp-ı âhumla ider ḫayl-i sirişküm 'âkıbet
Kal'a-yı hicrânı kal'u leşger-i endûhı kâm'

Gam şebinde Bâkiyâ besdür perişândillere
Ḫânkâh-ı 'aşk arada gam fetîli şem' -i cem'

GAYN
Gazel 226
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Feryâda geldi bülbül-i destânserâ-yı bâğ
Ya'nî zamân-ı 'ayşdur eyler salâ-yı bâğ

'Ayş u safâya ḫâtırumuz turmayup çeker
Sünbüller oldı silsile-yi müşgsâ-yı bâğ

Gerd-i kederden âyine-yi kalbi sâf u pâk
Gûyâ derûn-i ehl-i safâdur fezâ-yı bâğ

Saçıldı sahn-ı sebzeye nesrîn varakları
Sakf-ı sipihre beñzedi ferş-i sarây-ı bâğ

Bâkî zamân-ı 'işret ü hengâm-ı 'ayşdur
Virmek gerek ne hâlet ise muktezâ-yı bâğ

Gazel 225

Güzellik mumundur parıltı veren cânın halvet sarayına
Dünyayı aydınlatan güneş mum olamaz o meclise

Cân kulağı duymak için atının ayak sesini
Kulağı yollarda kaldı atının nal izi gibi

Yaktı dudak balının ayrılık ateşi cân ipini
Kan akıtırsam şaşılmaz geceyi süsleyen mum gibi

Âhımın topuyla sonunda gözyaşımın ordusu
Siler süpürür ayrılık kalesiyle keder askerini

Bâkî! Gam gecesinde yeterlidir gönlü perişanlara
Aşk hankâhı, ortada topluluk mumu, gamdır fitili

Gazel 226

Bahçenin destancı bülbülü geldi feryâda
Yani işret zamanıdır; buyrun bahçeye

Durmayıp işrete, safâya çeker hatırımızı
Sümbüller oldu bahçenin miskli zinciri

Keder tozundan arındır kalb aynasını
Safâ ehlinin kalbi gibidir bahçe havası

Saçıldı yeşilliklere nesrin yaprakları
Gök tavanına benzedi bahçe sarayının yaygısı

İşret zamanı, eğlence vaktidir Bâkî
Her ne hâl ise vermeli bahçenin hakkını

Gazel 227
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Sînesine yakmada şem'-i ruḫun şevk ile dâğ
Mâh-ı enver mihr-i 'âlemtâbdan yakar çerâğ

Bîsütûnı gülşen itmiş ḫûn-i çeşm-i Kûhken
'Âşıka sevdâ-yı vasl-ı yâr ile tağ üsti bâğ

Gül gibi terdâmene teşbîh iden kimdür seni
Yâsemen gibi cihânda alnuñ açuk yüzüñ ağ

Mâh-ı çarḫ üzre nedür bilmek dilerseñ ol sevâd
Yakdı yâre sunmağa devrân turunç üstine dâğ

Şem'veş sûz-i derûnı 'arz ider Bâkî saña
Yana yana kalmadı bîçârenüñ bağrında yağ

FÂ'
Gazel 228
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ey dürr-i pâk ağzuña nisbet senüñ sadef
Deryâ sevâhilinde yatur pâre-yi ḫazef

Bahr-i muhît-i eşküme ger dil uzatmasa
Deryâ yüzine urmaz idi bâd-ı subh kef

Ḫâk-i rehüñden irdi meğer subhdem nesîm
Rûy-i 'abîr ü 'anber ile toldı bu taraf

Zaḫm-ı ḫadeng-i yâr sa'âdet nişânıdur
Sînem ideydi ol kaşı ya kâşkî hedef

Bir mâhdur ki çevresin almış sitâreler
Bezm-i şarâba gice 'aceb şevk virdi def

Eşküm gibi gamuñla kılup terk-i ḫânümân
İtdüm yoluñda varumı çeşmüm gibi telef

Esrâr keşfin itmek için sûfî Bâkiyâ
Başın murakka'ına çeker nitekim keşef

Gazel 227

Göğsüne yakmada yanak mumun şevk ile dağ
Parlak ay âlemi aydınlatan güneşten yakar çerağ

Bîsütun'u gülşen etmiş dağcı Ferhâd'ın göz kanı
Âşığa yârin vuslat sevdası ile dağ üstü bağ

Gül gibi iffetsize benzeten kimdir seni
Dünyada alnın açık, yüzün ak yasemin gibi

Bilmek istersen gökteki ayın üstündeki karayı
Yâre sunmak için devrân turunç üstüne dağ yaktı

Mum gibi içindeki yangını arz eder Bâkî sana
Bîçarenin bağrında yağ kalmadı yana yana

Gazel 228

Temiz incim! Sedef nispettir senin ağzına
Çömlek parçası yatır deniz kıyılarında

Dil uzatmasaydı gözyaşımın denizine
Sabah yeli köpük vurmazdı deniz yüzüne

Yolunun toprağından meltem esti sabah vakti
Bu taraflar miskle, amberle kaplandı

Saadet nişanıdır yârin açtığı ok yarası
O yay kaşlı keşke göğsümü hedef alaydı

Öyle bir aydır ki yıldızlar almış çevresini
Def şarap meclisine geceleyin ne şevk verdi

Gözyaşım gibi gamınla terk ettim evi barkı
Gözüm gibi telef ettim yolunda varımı

Bâkî! Sırlar keşfetmek için sûfî
Hırkasına çeker başını kaplumbağa gibi

Gazel 229
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Müje ḫaylin dizer ol gamze-yi fettân saf saf
Gûyiyâ cenge turur nîzegüzârân saf saf

Seni seyr itmek içün rehgüzer-i gülşende
İki cânibde turur serv-i ḫırâman saf saf

Leşger-i eşk-i firâvân ile ceng itmek içün
Gönderür mevclerin lücce-yi ʻummân saf saf

Gökde efgân iderek sanma geçer ḫayl-i küleng
Çekilür kûyuña murgân-ı dil ü cân saf saf

Câmi' içre göre tâ kimlere hemzânûsın
Şekl-i sakkâda gezer dîde-yi giryân saf saf

Ehl-i dil derd ü gamuñ ni'metine müstağrık
Dizilürler keremüñ ḫânına mihmân saf saf

Vasf-ı kaddüñle ḫırâm itse ʻalem gibi kalem
Leşger-i satrı çeker defter ü dîvân saf saf

Kûyuñ etrâfına ʻuşşâk dizilmiş gûyâ
Harem-i Ka'bede her cânibe erkân saf saf

Kadrüñi seng-i musallâda bilüp ey Bâkî
Turup el bağlayalar karşuña yârân saf saf

Gazel 230
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

Ey aslı pâk nesli güzîn zübde-yi ḫalef
Virdüñ cihâna şems-i münevver gibi şeref

Cism-i latîfüñ oldı senüñ dürr-i şâhvâr
Hıfz itmek içün anı olupdur cihân sadef

Hak virdi saña devlet ü baḫt u sa'âdeti
Bağlarsa n'ola karşuña ehl-i kemâl saf

Gazel 229

Kirpik askerlerini dizer o fettan gamze saf saf
Âdetâ cenge durur mızrakçılar saf saf

Seni seyretmek için gül bahçesi yolunda
İki tarafta durur salınan selvi saf saf

Kalabalık gözyaşı askeriyle cenk etmek için
Gönderir dalgaları Ummân Denizi saf saf

Gökte feryâd ederek sanma geçer kazma ordusu
Çekilir civârına gönül ile cân kuşları saf saf

Cami içinde görmek için kimlerle diz dize olduğunu
Saka şeklinde gezer ağlayan gözlerim saf saf

Gönül ehli dert ile gamının nimetine boğulmuş
Dizilirler kereminin sofrasına konuklar saf saf

Boyunun vasfıyla salınsa âlem gibi kalem
Satır askerini çeker defter ile divân saf saf

Evinin etrafına âşıklar dizilmiş âdetâ
Kâbe hareminde her tarafta erkân saf saf

Kadrini musallâ taşında bilip ey Bâkî
Durup el bağlasınlar karşında yârân saf saf

Gazel 230

Ey aslı temiz, nesli mümtâz, haleflerin seçkini
Şeref verdin dünyaya aydınlık güneş gibi

Lâtif vücûdun oldu senin şâhlara yaraşır inci
Dünya istiridye olmuştur korumak için onu

Hak verdi sana devleti, bahtı, saadeti
Şaşılır mı karşında saf bağlarsa kemâl ehli

Atduñ ḫadeng fazl u belâgat nişânına
Tîr-i murâduña ola her maksaduñ hedef

Bâkî kemâl-i vasfı ne mümkin du'âya gel
Ḫayrülkelâmı muḫtasarun didi çün selef

Gazel 231
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Bilini dikkat idüp fehm idemez mûyşikâf
Deheni sırrını her kim ki bilürse insâf

Mün'akis olmaz imiş anda ḫayâl-i ruḫ-i dôst
Âb-ı sâfî olamaz ger turılup olmasa sâf

Kemerüm gibi miyânını kenâr ide diyü
Korkaram va'de-yi vaslına nigâr ide ḫilâf

'Aşkdur bu geçürür 'âşıkı başdan cândan
'Âşıkuñ yoluña cân virdüğini sanma güzâf

Bâkiyâ ister iseñ kalbe safâ virmek eğer
Ka'be-yi kûyına var döne döne eyle tavâf

KÂF
Gazel 232
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Şeb-i târîk görinür gözüme rûz-i firâk
Dûd-i âhumla meğer toldı serâser âfâk

Yine bir kaşı hilâlüñ sitemi çarḫ gibi
Kaddümi kıldı kemer tâkatümi eyledi tâk

Tutdı ebrûña yüzin mihr-i izâruñla göñül
Kıbleye karşu kılur sanki salât-ı işrâk

Merd iseñ dehr-i denî mekrine meftûn olma
Er odur kim vire bu pîrezen-i dehre talâk

Bâkinüñ nâle vü zâriyle cihân toldı bu gün
Yine var ise 'adû eyledi yârine nifâk

Ok attın fazilet, belâgat nişangâhına
Her maksadın hedef olsun murâd okuna

Vasfetmek onu mümkün değil, duaya geç Bâkî
Çünkü selefler en iyi sözün özünü dedi

Gazel 231

Kılı kırk yaran dikkat etse anlayamaz belini
İnsaf! Kim bilebilir onun ağzının sırrını

Yansımazmış oraya dostun yanak hayâli
Su durulup saflaşmazsa saf su olamaz ki

Kemerim gibi kucaklayacak belimi diye
Korkarım sevgili durmayacak vuslat vaadinde

Aşktır bu; candan, baştan geçirir âşığı
Saçma bulma âşığın yoluna cân vermesini

Bâkî! Safâ vermek istersen eğer kalbine
Onun sokak Kâbesine var, tavâf et döne döne

Gazel 232

Karanlık gece görünür gözüme ayrılık günü
Meğer bütün ufuklar âhımın dumanıyla dolu

Yine bir hilâl kaşlının sitemi felek gibi
İki büklüm etti belimi, takâtimi tüketti

Gönül yüzünü çevirdi yanağının güneşiyle kaşına
Kıbleye karşı işrak namazı kılar âdetâ

Erkeksen meftûn olma alçak dünyanın hilesine
Er odur, boşar dünya kocakarısını üç talâk ile

Dünya doldu bugün Bâkî'nin iniltileriyle
Düşman değil mi; nifâk etti yârine yine

Gazel 233
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Bakmadı bâğa gönül yâr ile yâr olmayıcak
Akmadı su gibi gülzâre bahâr olmayıcak

Ey ki deryâ-yı gam-ı ʿaşkuña yok hîç kenâr
Bûse lutf eyle hele bârî kenâr olmayıcak

Bîhisâb itdi ḫatuñ ʿâşıka cevri ammâ
Kimse daʾvâ idemez rûz-i şümâr olmayıcak

Gülşen-i kûyuña varmağa göñül yüz gerek
Gül-i ruḫsâruña âşüfte hezâr olmayıcak

Bulmadı saʾy ile sermenzil-i maksûda vusûl
Himmet-i merd-i Ḫüdâ sâlike yâr olmayıcak

Talʾat-i şâhid-i ikbâl nümâyân olmaz
Sîne-yi ehl-i safâ âyinedâr olmayıcak

Olmaz ey Bâkî-yi bîdil ser-i aʾdâ pâmâl
Yine sen tabʾ semendine süvâr olmayıcak

Gazel 234
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Mahabbet ḫüsrev-i fermândih-i şâh u gedâ ancak
Musaḫḫar cümle ʿâlem ʿaşka bir sırr-ı Ḫüdâ ancak

Şikâyet cevr-i dilberden kadîmî resmdür ammâ
Hakîkatde cefâ ehl-i vefâya bir safâ ancak

Nazarda merhametden yok eser ey şûḫ-i sengîndil
Kıya bakışlaruñdan añlanur kalbüñ kaya ancak

Gözüme özge ʿâlemler temâşâ itdürür sîneñ
Nice sîne bu ḫod âyîne-yi ʿâlemnümâ ancak

Kazâ-yı âsumânîden sakınmak sûdmend olmaz
Rızâdur çâresi ʿaşkuñ görinmez bir belâ ancak

Gazel 233

Bakmadı gönül bahçeye yâr ile bir olmayınca
Akmadı su gibi gül bahçesine bahar olmayınca

Aşkının gam denizinin sahili yoktur
Bûse lûtfet hiç olmazsa, kucak olmayınca

Ayva tüylerin âşığa sayısız zulümler etti ama
Kimse dava edemez kıyamet günü olmayınca

Evinin gülşenine varmak için yüz gönül gerek
Yanağının gülü karşısında perişan bülbül olmayınca

Çalışmakla maksat menziline ulaşamadı
Allâh adamının himmeti sâlike yâr olmayınca

İkbâl denilen güzelin yüzü görünmez
Safâ ehlinin göğsü ayna tutar olmayınca

Âşık Bâkî! Ezilmez düşmanların başı
Yine sen şiir atının süvarisi olmayınca

Gazel 234

Muhabbet şâha, yoksula fermân veren hüsrevdir ancak
Fethedilmiş cümle âlem aşk tarafından; bir Tanrı sırrı ancak

Dilber cevrinden şikayet eski âdettir ama
Gerçekte vefâ ehline cefâ, safâdır ancak

Taş yürekli şûh! Bakışlarında merhametten eser yok
Acımasız bakışından anlaşılır, kalbin kayadır ancak

Gözüme başka âlemler seyrettirir göğsün
Nasıl göğüstür bu? Âlemi gösteren bir aynadır ancak

İlâhî kazâdan sakınmak yararlı olmaz
Rızâdır çaresi; aşkın görünmez bir belâ ancak

Cihân rûşen ziyâsından mahabbet ol Ḫüdâ hakkı
Çerâğefrûz-i ʿâlem nûr-i pâk-i Mustafâ ancak

Zarûrî serfurû kıldı edâña düşmen ey Bâkî
Senüñ şemşîr-i tab'uñ Zülfekâr-ı Murtazâ ancak

Gazel 235
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Geçdi ʿâlem ḫalkına hükm-i revân-ı tîr-i ʿaşk
Kesdi hep da'vâların şemşîr-i ʿâlemgîr-i ʿaşk

Pend ile dîvâne-yi ʿaşka selâsil bağlama
Bend ü zencîr eslemez zîrâ bilürsin şîr-i ʿaşk

Kıble-yi ikbâl-i ʿâlemdür cemâlüñ Ka'besi
Tâ irişdi ʿâleme âvâze-yi tekbîr-i ʿaşk

İrmese hadd-i kemâle kalsa dil mânend-i mis
Gıllugışdan sâf ü pâk altun ider iksîr-i ʿaşk

Şâh-ı kişverden dilâ gel çekme sancak minnetin
Kendü dûd-i âhıdur zîrâ livâ-yı mîr-i ʿaşk

Dilrübâ dilber sever dirler helâk oldum meded
Cânuma kâr eyledi şimden girü te'sîr-i ʿaşk

Bâkîyi zâr u zebûn itdüñ yiğitlik bu mıdur
Sen tüvânâ nevcevân ol nâtüvân bir pîr-i ʿaşk

Gazel 236
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Değme naḫcîrin şikâr itmez bu deştüñ şîr-i ʿaşk
Şîrmerdân-ı dilâverdür yine naḫcîr-i ʿaşk

Nâr-ı mihnet nerm ider 'âşık mülâyimtab' olur
Âhen-i pûlâd ise altun ider iksîr-i'aşk

Ḫüsrevâne penc nevbet çaldı heft iklîmde
Nuh kıbâbın yankulandurdı sipihrüñ mîr-i ʿaşk

Allâh için; dünya muhabbetinin ışığıyla aydınlanır
Âlem çerağını yakan Mustafa'nın temiz nûrudur ancak

İster istemez baş eğdi edâna düşman ey Bâkî
Senin şiir kılıcın Murtaza'nın Zülfikârıdır ancak

Gazel 235

Geçti âlem halkına aşk okunun etkili hükmü
Kesti hep davaları aşkın âlemi kaplayan kılıcı

Öğüt vererek aşk divânesine zincir vurma
Bağ, zincir dinlemez, bilirsin aşk aslanı

Âlemin ikbâl kıblesidir cemâlinin Kâbesi
Sonunda âleme erişti aşkın tekbir sesi

Gelmese kemâl derecesine, kalsa gönül bakır gibi
Karışıklıktan saf, temiz altın çıkarır aşk iksiri

Gönlüm! Gel, ülke şâhının çekme sancak minnetini
Kendi âh dumanıdır zira aşk emîrinin sancağı

Gönül çelen dilber sever derler; helâk oldum; medet!
Cânıma işledi bundan böyle aşkın tesiri

Bâkî'yi inletip düşkün ettin; yiğitlik bu mudur?
Sen güçlü bir delikanlı; ben güçsüz bir aşk ihtiyârı

Gazel 236

Bu kırların her avını avlamaz aşk aslanı
Cesaretli aslanlardır yine aşkın avı

Mihnet ateşi yumuşatır, âşık mülâyim olur
Çelikten olsa da altın eder aşk iksiri

Hüsrevler gibi beş kös çaldı yedi iklimde
Göğün dokuz kubbesini yankılandırdı aşk emîri

‘Aklumı itdi perîşân gönlümi kıldı ḫarâb
Vaz’-ı nâhemvâr-ı ‘âlem kâr-ı bîtedbîr-i ‘aşk

Lerze virdi ‘âleme saldı zemîne zelzele
Gulgul-i kûs u nefîr-i sît-i ‘âlemgîr-i ‘aşk

Gerden-i mihre eşi’a takdı altun silsile
Sîmtenler ideli dîvâne-yi zencîr-i ‘aşk

Zaḫmumuz ḫûn-i mey-i gülgûnumuzdur giceler
Bezmümüzde şem’-i rûşen şu’le-yi şemşîr-i ‘aşk

Ḫânkâhdan toğru ‘azm itse n’ola meyḫâneye
Bâkîyi çün böyle irşâd eylemişdür pîr-i ‘aşk

Gazel 237
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Şâm-ı gamda hâsıl olsa gönlüme nâgâh şevk
Şu’le-yi âhumla tolar nîlgûn ḫargâh-ı şevk

Bir’aceb hâletdurur bu ‘aşk olmaz müstemir
Gâh mihnet gâh hasret gâh fürkat gâh şevk

Pâykûbân destefşân na’rezen efgânkünân
‘Azm-i kûy-i dilrübâ itdüm olup der râh-ı şevk

Dâne-yi gendüm tahammül kılduğum añsam n’ola
Ḫırmen-i ‘âlemde saymaz kûh-i Kâfı kâh şevk

Bâkînüñ kârına yârân-ı safâ incinmesün
Gâh gâh anı özinden eylemez âgâh şevk

Gazel 238
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Hâl-i ‘âlem ezelî böyle perîşân ancak
Kimi ḫandân kimi giryân kimi nâlân ancak

Kimisi bülbül-i nâlân-ı gül-i ‘ârız-ı yâr
Kimi pervâne-yi şem’-i ruḫ-i cânân ancak

Aklımı darmadağın, gönlümü harap etti
Âlemin uygunsuz hâli, aşkın tedbirsiz işi

Titretti âlemi, zemine saldı zelzele
Aşkın âlemi kaplayan kös ile nefir sesi

Güneşin boynuna ışınlar taktı altın zincirli
Gümüş tenliler edeli onu aşk zincirinin divânesi

Yaramız gül renkli mey kanıdır geceleri
Meclisimizin aydınlık mumu aşk kılıcının şûlesi

Hankâhtan yönelse meyhaneye, şaşılır mı
Çünkü Bâkî'yi böyle irşâd etti aşkın pîri

Gazel 237

Gam akşamında ansızın şevk belirse gönlümde
Dolar şevkin lâcivert otağı âhımın şûlesiyle

Bir acayip hâldir bu aşk; göstermez süreklilik
Kâh mihnet, kâh hasret, kâh ayrılık, kâh şevk

Ayak vurarak, el çırparak, narâ atıp feryâdla
Gönül çelenin civârına yöneldim şevk yolunda

Söylesem buğday tanesine tahammül ettiğimi, ne var
Şevk âlem harmanında Kaf dağını saman yerine mi koyar

Bâkî'nin yaptıklarına safâ dostları incinmesin
Kendi hâlinden haberdar etmez şevk onu bazen

Gazel 238

Âlemin hâli ezelden beri böyle perişan ancak
Kimi güler, kimi ağlar, kimi inler ancak

Kimisi yârin yanak gülünün inleyen bülbülü
Kimi cânânın yanak mumunun pervânesi ancak

Bu cihân kimine kasr-ı tarâb u ayş u safâ
Kiminüñ mihnet ile başına zindân ancak

Pâymâl olmada âḫir şütür-i gerdûna
Pâdişâh ile gedâsı hele yeksân ancak

Bâkiyâ ḫânkah-ı ʿâlem-i hayretde hemân
Her gelen kimse bu esrâr ile hayrân ancak

Gazel 239
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Zâhidâ ibret gözin aç sûret-i zîbâya bak
Bir nazar âyîne-yi sun'-ı cihânârâya bak

Dildür ol bahr-i hakîkatden vücûduñ mülkine
Şol derûnuñ ʿâleminde mevc uran deryâya bak

Baḫt-ı bîbünyâd içün renc-i talebden fâriğ ol
Bâri bir kaç gün huzûr-i kalb ile dünyâya bak

Câmveş kimdür bu bezm içre ciğerḫûn olmayan
Gonca-yı gülzârı seyr it lâle-yi hamrâya bak

Hâl-i zâr-ı Bâkî-yi bîdilden istersen nişân
Kâmet-i çeng-i dütâya rûy-i zerd-i nâya bak

Gazel 240
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Seyr-i gülşende ne hâsıl bile yâr olmayıcak
Şâḫ-ı gülden ne biter tâze bahâr olmayıcak

Savt-ı murgân-ı çemen ʿâlemi tutdı gerçi
Mutribâ n'eyleyelüm nakş-ı nigâr olmayıcak

Menzilin bâğ-ı bihişt eyleseñ itmez ârâm
Cânda sabr u dil-i şeydâda karâr olmayıcak

Her gazâlüñ teküpû itmede ardınca göñül
Şâhlar eğlenemez sayd u şikâr olmayıcak

Bâkiyâ şâhid-i maksûd olur çihrenümâ
Sâf u pâk âyine-yi dilde gubâr olmayıcak

Bu dünya kimine eğlence, işret, safâ kasrı
Kiminin başına mihnetle zindandır ancak

Ezilir sonunda felek devesinin ayağı altında
Padişâh, yoksul fark etmez; birdir ancak

Bâkî! Hayret âleminin hankâhında âdetâ
Her gelen kimse bu sırlarla hayrandır ancak

Gazel 239

Zâhid! Aç ibret gözünü; güzel yüze bak
Bir kez de dünyayı donatan yaratış aynasına bak

Gönüldür, uzanır hakîkat denizinden varlık mülküne
O derûnun âleminde dalgalanan denize bak

Temelsiz baht için kurtul talep zahmetinden
Bari birkaç gün gönül huzûruyla dünyaya bak

Kadeh gibi kimdir bu mecliste ciğeri kanamayan?
Gülzârın goncasını seyret, kızıl lâleye bak

Âşık Bâkî'nin perişan hâlinden işaret istersen
İki büklüm olmuş çeng boyuna, sapsarı yüzüne bak

Gazel 240

Gülşende seyirden ne çıkar, yanda yâr olmayınca
Gül dalından ne biter taze bahar olmayınca

Çimenlik kuşlarının sesi âlemi tuttu gerçi
Çalgıcı! Ne yapalım sevgilinin nakşı olmayınca

Yerini cennet bağına çevirsen sakinleşemez
Canda sabır, şeydâ gönülde karar olmayınca

Koşturmadadır her ceylanın ardınca gönül
Şâhlar eğlenemez bir yerde av olmayınca

Bâkî! Maksat güzeli gösterir yüzünü
Tertemiz gönül aynasında toz olmayınca

Gazel 241
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Kasd eyler ağzuñ öpmek içün dâ'imâ kabak
Olur boğazı iplü değüldür şehâ kabak

Ḫoş şevk virdi meclise mihr-i münîrvâr
San kurs-i âfitâbdur ey mehlikâ kabak

Bezm-i gamuñda sanma kabak minnetin çekem
Eşküm şarâb u dîdelerümdür bana kabak

Bezmüñde gerçi sâgar-ı sahbâya baş eğer
Bedr-i münîre dil uzadur dilberâ kabak

'Âşık hadîs-i câm-ı lebüñ alsa ağzına
Meclisde çok lakırdamasun sâkiya kabak

Ol vâsıtayla la'l-i leb-i dilberi öper
Câmuñ yüzine gülse n'ola Bâkiyâ kabak

Gazel 242
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Yazdı bahâr âyet-i hüsnüñ varak varak
Gül mushafından okudı bülbül sebak sebak

'Aşkuñ yolında bulmadı dil emn ü râhatı
Tâtâr-ı gamzeñ eyledi yağmâ konak konak

Yâd-ı lebüñle 'işret içün bûstânlara
Allâh çekildi bâde-yi gülgûn kabak kabak

Dün gice ol gazâli kaçurmış rakîb-i seg
İtler gibi aradı bulınca yatak yatak

Kaddüñ nihâli ruḫlaruñ âli gerek bize
Gül deste deste tâze fidanlar kucak kucak

Mesken tutalı ol ḫam-ı ebrûda çeşm-i yâr
Âşûb u fitne gizlenür oldı bucak bucak

Bâkî işiği ḫâkine düşmiş niyâz ider
Miskin fütâde 'âşık-ı bîdil babak babak

Gazel 241

Kast eder ağzını öpmek için daima kabak
Olur ya, boğazı ipli değildir şâhım, kabak

Hoş şevk verdi meclise aydınlık güneş gibi
Ay yüzlüm! Sanki güneş yuvarlağıdır kabak

Gam meclisinde sanma ki kabağa minnet ederim
Gözyaşım şarap, gözlerimdir bana kabak

Meclisinde gerçi şarap kadehine baş eğer
Dilberim! Aydınlık dolunaya dil uzatır kabak

Âşık dudağına değen kadehten söz ederse
Sâkî! Mecliste çok lakırdamasın kabak

O vasıtayla dilberin dudak lâlini öper
Bâkî! Kadehin yüzüne gülse ne olur kabak

Gazel 242

Yazdı bahar güzelliğinin ayetini yaprak yaprak
Gül mushafından okudu bülbül dersini çok

Aşkının yolunda bulmadı gönül güven ile rahatı
Gamzenin tatarı yağma etti konak konak

Dudağının yâdıyla işret için bahçelere
Allâh! Çekildi gül renkli bâde kabak kabak

Dün gece o ceylanı kaçırmış elinden it rakip
İtler gibi aradı buluncaya kadar yatak yatak

Boyunun fidanı, yanağının alı gerek bize
Gül deste deste, taze fidanlar kucak kucak

Mesken tutalı kaşının kıvrımında yârin gözü
Kargaşa, fitne gizlenir oldu bucak bucak

Bâkî eşiğinin toprağına düşmüş, niyâz eder
Zavallı, düşkün âşık öyle korkak korkak

Gazel 243
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Nevbahâr açdı cemâlüñ mushafından bir varak
Ol varakdan başladı gülşende bülbüller sebak

Gül gül oldı bâde-yi ʿaşkuñla rûy-i gülsitân
Tâb-ı meydendür cebîn-i gonca-yı terde ʿarak

Bezm-i şevküñ içre devr eyler felek bir câmdur
Câmda bir cür'adur ʿaşkuñ şarâbından şafak

Nükte-yi sırr-ı vücûdı şerh ider her berg-i ter
ʿÂrif-i âgâha bu gülşende besdür bir varak

Ḫûbdur hüsn-i ʿamel takvâ vü tâ'at gerçi kim
Mâni' olmaz nesne ey Bâkî olınca feyz-i Hak

Gazel 244
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Sîne mecrûh-i gam-ı gurbet ü efgâr-ı firâk
Dil esîr-i elem-i hecr ü giriftâr-ı firâk

Dîdeden kanlu yaşum aksa demâdem ne ʿaceb
Ciğerüm pâreledi ḫançer-i âzâr-ı firâk

Gitdi mülk-i ʿademe kâfile-yi sabr u sükûn
Karşu tutdı yolına meş'ale-yi nâr-ı firâk

Şöyle bîkıymet olur ʿâşık-ı mihnetzede kim
ʿAkıbet hîçe satar ḫâce-yi bâzâr-ı firâk

Teşneleb iki gözi âb-ı visâlüñ gözedür
Pister-i gamda yatur Bâkî-yi bîmâr-ı firâk

Gazel 245
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün]

Kemâl ü fazl ile ʿâlemde iftiḫârum yok
Melâmet eylese ʿaşkuñ cihâna ʿârum yok

Hezâr mertebe ʿaşkuñda gâlibem Kaysa
Nihâyet ey sanem ol deñlü iştihârum yok

Gazel 243

İlkbahar cemâlinin mushafından bir yaprak açtı
Gülşende bülbüller o yapraktan derse başladı

Gül gül oldu gülistânın yüzü aşkının bâdesiyle
Taze goncanın alnındaki ter mey harâretiyle

Şevk meclisinde devreden felek bir kadehtir
Şafak ise kadehteki aşk şarabından bir yudumdur

Her taze yaprak şerh eder varlık sırrının nüktesini
Haberdar ârif için bu gülşende bir yaprak yeterli

İyidir güzel ahlâk, takvâ ile ibadet gerçi Bâkî!
Engel olmaz hiç bir şey, olunca Hakk'ın feyzi

Gazel 244

Göğsüm gurbet gamıyla, ayrılıkla yaralı
Gönül hicran eleminin, ayrılığın esiri

Gözden kanlı yaşım aksa sürekli, şaşılır mı
Ayrılığın inciten hançeri ciğerimi paraladı

Yokluk mülküne gitti sabır, sükûn kervanı
Ayrılık ateşinin meşâlesini yoluna karşı tuttu

Öyle değersiz olur mihnet çeken âşık ki
Sonunda hiçe sayar ayrılık pazarının tüccarı

Susuz olanın iki gözü vuslat suyunu gözetir
Ayrılık hastası Bâkî gam yatağında yatar

Gazel 245

Âlemde kemâlimle, erdemimle övündüğüm yok
Dünya önünde kınasa aşkın beni, ârım yok

Aşkında bin defa baskın çıkarım Kays'a
Nihayet, ey senem, o kadar şöhretim yok

Huzûr-i pîre yitişdüm eğerçi her fende
Velî güzelleri sevmekde iḫtiyârum yok

Çemende gonca-yı dil neyle gülsün açılsun
Yanumda sencileyin şûḫ-i gül'izârum yok

'Adem diyârına çokdan giderdüm ey Bâkî
Şarâb-ı 'aşk ile reftâra iktidârum yok

Gazel 246
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Kadehden gayrı bir la'lüñ öper yok
Kemerden gayrı bilüñi kucar yok

Pür oldı dîdemüz ḫâk-i rehüñle
Eser yilden velîkin hîç eser yok

Gelürse bir yire nakkâş-ı 'âlem
Bu resm ile seni tasvîr ider yok

Didüm var mı dehânuñla miyânuñ
Didi kim söyleme ortada var yok

Felek tâkındaki kandîl-i mâhı
Uyarmaz Bâkî âhum giceler yok

Gazel 247
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feulün]

İsterse n'ola ḫaste gönül yâre sarılmak
Mecrûh olıcak lâzım olur yara sarılmak

Olmadı müyesser baña bir serv-i revânuñ
La'lini öpüp biline bir pâre sarılmak

Öpdüm elini kucmağa bilin edeb itdüm
Güldi didi bilmez daḫi bîçâre sarılmak

Dilberlerüñ ey goncadehen 'âdeti budur
Gül ruḫlarını ara öpüp ara sarılmak

Zâyi' ola mı bunca belâ dünyede Bâkî
Yâ Rabbi nasîb ola mı dildâra sarılmak

Pîrin huzûruna yetiştim gerçi her fende
Ama güzel sevmek irademde yok

Gönül goncası çimenlikte neyle gülsün açılsın
Yanımda senin gibi gül yanaklı şûhum yok

Bâkî! Yokluk diyârına çoktan giderdim
Aşk şarabıyla birlikte gidecek hâlim yok

Gazel 246

Kadehten başka lâl dudağını öpen yok
Kemerden başka belini kucaklayan yok

Doldu gözlerimiz yolunun tozuyla
Ama esen yelden hiç haber yok

Gelirse bir yere âlem nakkaşı
Seni bu şeklinde tasvir edecek yok

Dedim: Var mı ağzın ile belin
Dedi: Sus söyleme, ortada var yok

Felek tâkındaki ay kandilini Bâkî
Âhımın uyandırmadığı gece yok

Gazel 247

İsterse n'olacak yaralı gönül yâre sarılmak
Yaralandı mı kişi lâzım olur yâre sarılmak

Müyesser olmadı bana bir yürüyen selvinin
Lâl dudağını öpüp, beline bir parça sarılmak

Öptüm elini, beline sarılmaktan edep ettim
Güldü dedi: Zavallı bilmez bir de sarılmak

Gonca ağızlım! Dilberlerin âdeti budur
Bazen gül yanaklarını öpmek, bazen sarılmak

Zayi olur mu bunca belâ dünyada Bâkî
Yârabbi nasip olacak mı sevdiğime sarılmak?

KÂF

Gazel 248

[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Ḫat-ı ruḫsâruña teşbîh idüp ey şûḫ senüñ
Bâğda gonca biraz rîşine güldi çemenüñ

Ḫat-ı nevḫâste kim 'ârızuñ üzre görinür
Döndi dendâneleri şekline sîn-i semenüñ

Bâğda dürr-i 'Aden gibi yine yâsemenüñ
Ciğerin deldi bu gün şîve-yi çâh-ı zekanuñ

Hele ey lâle-yi sîrâb-ı çemenzâr-ı cefâ
Bağrumuz yakdı senüñ hasret-i hâl-i dehenüñ

Elüñ irişmedi ol serve diyü ey Bâkî
Ta'n u teşnî' i belâsın çekerüz irişenüñ

Gazel 249

[Fâilâtün Mefâilün Feilün/Fa'lün]

Ḫatt-ı la'liyle kaşı cânânuñ
Bir rubâ'îsidür Gülistânuñ

Bâde-yi nâbdur leb-i la'lüñ
Sâgar-ı sîmdür zenaḫdânuñ

Göricek sîn-i miske benzetdüm
Şâne-yi zülf-i 'anberefşânuñ

Bir belâdur salındı 'uşşâka
Dostum kâmet-i ḫırâmânuñ

Sünbülüñ revnakın şikest itdi
Şiken-i turra-yı perîşânuñ

Değenek lâzım oldı ağyâre
Olmağ ister kapuñda derbânuñ

Bâkî senden cefâ vü cevr ummaz
Eğer olursa lutfuñ ihsânuñ

Gazel 248

Yanağındaki ayva tüyüne benzetip, ey şûh, senin
Bahçede gonca sakalına güldü biraz çemenin

Yeni bitmiş ayva tüyü görünür yanağın üzerinde
Döndü semenin sin harfindeki dişlerin şekline

Bahçede Aden incisi gibi yine yaseminin
Ciğerini deldi çene çukurunun işvesi bugün

Hele ey cefâ çimenliğinin suya kanmış lâlesi
Bağrımızı yaktı senin ağzındaki hâlin hasreti

Elin yetişmedi o selviye diye Bâkî
Çekeriz yetişenin kınama belâsını.

Gazel 249

Lâl dudak ayva tüyüyle kaşı cânânın
Bir rubâîsidir Gülistânın, gülzârın

Saf şaraptır lâl dudağın
Gümüş kadehtir çenen

Görünce "misk"in ortasında sin'e benzettim
Amber saçan iki zülfünün ortasındaki tarağı

Bir belâdır atılmış âşıkların üstüne
Dostum, senin salınan boyun

Sümbülün parlaklığını yok etti
Dağınık kâkülündeki kıvrımların

Sopa çekmek gerekti şimdi ağyâre
Değnek olmak ister kapında kapıcın

Bâkî cevir cefâ ummaz senden
Eğer olursa lûtfun, ihsânın

Gazel 250
[Mefâîlün Feilâtün Mefâîlün Feilün/Fa'lün]

Gönüller alduğın inkâr ider meğer zülfüñ
Elini Mushafa urmış yemîn ider zülfüñ

'Araklar eyler ise bâğ-ı 'ârızuñ gülgeşt
İñende olmasun andan efendi ter zülfüñ

Katuñda kanlar idüp oldı mu'teber gamzeñ
Yanuñda yollara indi idindi yir zülfüñ

Ayağuñ öpmeden el çekmez ol virür başın
Koyupdur ey boyı şimşâd o yolda ser zülfüñ

Misâl-i hüsnüñe tâvûs kuyruğı çekeli
Cihânı hükmüne râm itdi serbeser zülfüñ

Yolında nâfesıfat kıldı terk-i ser Bâkî
Terahhum itmedi miskîne kıl kadar zülfüñ

Gazel 251
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Görüp tâb-ı 'izâruñ ḫâtırı nerm oldı Nâhîdüñ
İçüp 'aşkuñ şarâbın kellesi germ oldı ḫurşîdüñ

Şikest olduğına râzî değüldi revnak-ı 'işret
Anuñ'çün düşmedi bir dem elinden câm Cemşîdüñ

Peyâm-ı ḫançer-i sertîzin ol mâhuñ değürmişdür
Anuñ'çün ditrer endâmı çemende bâddan bîdüñ

'Alâ'ikden mücerred ol ser-i kûyında mesken bul
Mesîhâveş mekânı âsumândur ehl-i tecrîdüñ

Gedâ-yı kûy-i cânâne sakın öykünme ey Bâkî
Sefâhatdür bilürsin muktezâsı şâha taklîdüñ

Gazel 250

Gönüller aldığını inkâr eder meğer zülfün
Elini Mushaf'a koymuş, yemin eder zülfün

Ter taneleri dolanmak isterse yanak bahçende
Efendi! O kadar da ıslak olmasın zülfün

Yanında kanlar döktü, muteber oldu gamzen
Yanında yollara indi, yer edindi zülfün

Ayağını öpmeden el çekmez, verir başını
Şimşir boylum! O yolda baş koymuştur zülfün

Güzelliğinin misâline tavus kuyruğu çekeli
Bütün dünyayı hükmüne râm etti zülfün

Yolunda nâfe gibi başını terk etti Bâkî
Merhamet etmedi zavallıya kıl kadar zülfün

Gazel 251

Görüp yanağındaki parlaklığı gönlü yumuşadı Nâhid'in
İçip aşkın şarabını başı harâretlendi güneşin

İşret canlılığının yok olmasına razı değildi
Onun için bir ân elinden düşmedi kadeh Cemşid'in

O ayın sivri uçlu hançerinin haberini iletmiştir
Onun için titrer endâmı çimende yelden söğütün

Dünya bağlarından soyutlan, onun civârında mesken bul
Mesih gibi mekânı gökyüzüdür tecrîd ehlinin

Cânânın sokağının yoksuluna sakın öykünme Bâkî
Sefahattir bilirsin olacağı şâha taklidin

Gazel 252
[Fâilâtün Mefâilün Feilün/Fa'lün]

Umaruz câm-ı la'lüñi emmek
Çok çekilmişdür ol ümîde emek

Katı eller dili ser-i zülfüñ
Dilek ey şûḫ-i şîvekâr dilek

Na're-yi mest-i 'aşka beñzedemez
Lâf çatlatmasun iñende tüfek

Bahs idüp bir dakîka hüsnüñden
Hâle mâh-ı sipihre asdı elek

Cûy-i eşküm yeñilmez ey Bâkî
Çok döner daḫi âsiyâb-ı felek

Gazel 253
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Fitneye âğâz idelden gamze-yi câdûlaruñ
Geh görinür gâh görinmez hilâl ebrûlaruñ

Bakmasa yıllarca Nâhîdüñ yüzine gam yimez
Ayda bir kez ḫâl-i ruḫsârın gören mehrûlaruñ

Yüzleri böyle kararmazdı eğer ey mâhrû
Âfitâba tapmayaydı turra-yı hindûlaruñ

Ḫürrem olsa gam değül eşk-i revânum görse yâr
'Âdeti tefrîh-i rûh itmekdür akar sularuñ

Ḫurdeler geçmişdürür dendânuñ evsâfında kim
Ḫâme-yi Bâkî delüpdür bağrını lü'lûlaruñ

Gazel 252

Umarız lâl dudağının kadehinden emmeyi
O ümitle çok emekler çekilmiştir

Dili dokunur durur zülüflerinin ucuna
Dilek, işveli şûhum benim, dilek

Aşk sarhoşunun narâsına benzetemez
O kadar da laf çatlatmasın tüfek

Bahsedip bir dakika güzelliğinden
Hâle gökteki aya astı elek

Bâkî! Yenilmez gözyaşı ırmağım
Daha çok döner gökteki değirmen

Gazel 253

Fitneye başlayalı beri büyücü gamzelerin
Bazen görünür bazen görünmez hilâl kaşların

Bakmasa yıllarca Nâhid'in yüzüne, gam yemez
Ayda bir kez yüz benini gören ay yüzlülerin

Yüzleri böyle kararmazdı eğer, ay yüzlüm
Güneşe tapmasaydı hindû kâküllerin

Mutlu olsa gam değil akan yaşımı görse yâr
Âdeti rûhunu rahatlatmaktır akarsuların

Nükteler söylenmiştir dişlerinin vasfında
Bâkî'nin kalemi delmiştir bağrını incilerin

Gazel 254
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Ey sabâ dil raḫtın ol gîsû-yi müşgîntâre çek
'Âşık-ı dîvâneyi zencîr-i zülf-i yâre çek

Ola kim bir pâre yaşın dindürüp kanın kese
Ḫâk-i pâyüñ tûtiyâsın dîde-yi ḫûnbâre çek

Câm-ı gülgûn al ele nûş eyle bîpervâ bu gün
Kuvvet-i bâzûn ile bir dilber-i mehpâre çek

Dür dişi vasfında ey dil bağla bir 'ıkd-ı güher
Lü'lû-yi lâlâ-yı nazmuñ rişte-yi efkâre çek

Sîne bir eğlenceden ḫâlî gerekmez Bâkiyâ
Yâre sen kâdir değülsin bârî miskîn yara çek

Gazel 255
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

Sâkî elüñde bülbüleyi bülbül eyleseñ
İçseñ şarâbı ruḫlaruñı gül gül eyleseñ

Gül devri 'ayş mevsimidür mutribâ bu gün
Bülbülsıfat çemende biraz gulgul eyleseñ

Söyletseñ ey sürâhî sen erbâb-ı meclisi
Mutrib ferâgat eyleyicek kulkul eyleseñ

Sevdâ-yi ḫâl-i yâr ile ey dil 'aceb değül
Meyl-i karanfül ârizû-yi fülfül eyleseñ

Destüñde Zülfekâr-ı Alî nevk-i ḫâmedür
Bâkî semend-i tab'uñ aña Düldül eyleseñ

Gazel 254

Sabâ! Gönül eşyasını o miskli saçlara çek
Divâne âşığı yârin zülüf zincirine çek

Ola ki bir parça yaşını dindirir, kanını keser
Ayak toprağının tutyasını kan yağdıran göze çek

Gül renkli kadeh al ele, iç pervâsızca bugün
Kol gücü ile bir ay parçası dilber çek

Gönlüm! İnci dişi vasfında bağla bir inci gerdanlık
Nazmın parlak incilerini düşünce ipine çek

Bâkî! Göğüs bir eğlenceden uzak kalmamalı
Madem yâre gücün yetmez, bari miskli bir yara çek

Gazel 255

Sâkî! Elindeki şarap sürahisini bülbül etsen
İçsen şarabı, yanaklarını gül gül etsen

Çalgıcı! Gül devri, işret zamanıdır bugün
Bülbül gibi çimenlikte şakısan, çalsan

Sürahi! Söyletsen mecliste bulunanları
Çalgıcı durunca, sen lıkır lıkır şarap döksen

Gönlüm! Şaşılmaz, yârin beninin sevdasıyla
Karanfil istesen, biber gibi ben arzu etsen

Elindeki kalem ucu Ali'nin Zülfikârıdır
Bâkî! Şiirinin atını ona Düldül eylesen

Gazel 256
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Subh-ı vasl-ı yârdur bezm-i şarâb itmek gerek
Sâgar-ı zerrîni reşk-i âfîtâb itmek gerek

Çok direng itmez bize bu şîşe-yi pîrûzereng
Sâkiyâ la'l-i müzâbı sun şitâb itmek gerek

Devlet-i dünyâ ḫayâl-i ḫâba benzer nesnedür
Baḫt-ı bîdâr isteyenler terk-i ḫâb itmek gerek

Gün gibi rif'atde olmak isteyen gerdûnsıfat
Bir mu'allâ bârgâha intisâb itmek gerek

Bâkiyâ mahsûl-i 'ömri vaktidür şimden girü
Akça döküp dîdeden bir bir hisâb itmek gerek

Gazel 257
[Mefâilün Feilâtün Mefâîlün Feilün]

Bahâr u bâğ ise maksûd hüsn-i yâri görüñ
Garaz cinân ise kûy-i nigâra varı görüñ

Meta'-ı zühd ü riyâ varmasun mı yağmâya
Çemen diyârına leşger çeken bahârı görüñ

Mey içdüğün lebi yâdına bildi beñzümden
Ne reng virdi baña câm-ı ḫoşgüvârı görüñ

Güler bu güfte-yi rengîni gûşvâr idinüp
Ruḫına şevk viren la'l-i âbdârı görüñ

Piyâle devrini devrândan öğrenür Bâkî
Felekde gerdiş iden câm-ı zernigârı görüñ

Gazel 256

Yâre kavuşma sabahıdır, şarap meclisi kurmak gerek
Güneşin altın kadehi kıskanmasını sağlamak gerek

Çok beklemez bizi şu firûze renkli şişe
Sâkî! Sun erimiş lâli; acele etmek gerek

Dünya devleti uykuda görülen hayâle benzer
Uyanık baht isteyenlerin uykuyu terk etmesi gerek

Güneş gibi yükselişte olmak isteyenin felek gibi
Yüce bir bargâha intisap etmesi gerek

Bâkî! Vaktidir; bundan böyle ömrün hâsılını
Gözden akça döküp bir bir hesap etmek gerek

Gazel 257

Bahar, bahçe ise maksat, yârin güzelliğini görün
Maksat cennet ise, gidiverin sevgilinin civârına, görün

Zühd, ikiyüzlülük metâı varmasın mı yağmaya
Çimen diyârına asker çeken baharı görün

Dudakları anısına mey içtiğimi bildi benzimden
Ne renk verdi bana içimi hoş şarap, görün

Güler bu renkli güfteyi kulağına küpe edip
Yanağına şevk veren parlak lâli görün

Kadeh devrini devrândan öğrenir Bâkî
Felekte dönen altın işlemeli kadehi görün

Gazel 258
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Câm la'lüñdür senüñ âyîne rûy-i enverüñ
Adı var Câm-ı Cem ü Âyîne-yi İskenderüñ

Kâḫ-ı hüsn-i yâre bak seyr it ḫam-ı ebrûsını
Adın añma tâk-ı Kisrâ ile kasr-ı Kayserüñ

Nûş iden câm-ı lebüñ ölmekden aslâ gam yimez
Kim ḫumârı olmaz ey sâkî ṣarâb-ı Kevserüñ

Nâr-ı âhumdan hazer kıl ey sipihr-i pîrezen
Tutışur bir gün sakın ol âsumânî çenberüñ

Bir içim su istedi hecrüñde Bâkî ḫastedil
Virmedi kat'â cevâb aña tayandı ḫançerüñ

Gazel 259
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün]

Dilâ cihânı şirişkümle pürṣarâb itdüñ
Behey ḫarâb olası 'âlemi ḫarâb itdüñ

Ṣarâb sohbetin illerle eyledüñ varduñ
Firâkuñ âteşine bağrumı kebâb itdüñ

Ne sende mihr ü vefâ var ne ben de sabr u karâr
O yok bu yok ne 'aceb bizden ictinâb itdüñ

Şemîm-i nâfe-yi ḫâlinden ey nesîm-i seher
Demâğ-ı 'âlemi pürbûy-i müşg-i nâb itdüñ

Saçı kelâmın o deñlü uzatdun ey Bâkî
İki sahîfe yiri başka bir kitâb itdüñ

Gazel 258

Kadeh lâl dudağındır senin, ayna parlak yüzün
Adı var Cem'in kadehiyle İskender Aynası'nın

Yârin güzellik kasrına bak, seyret kaşının eğrisini
Adını anma Kisrâ'nın tâkı ile Kayser'in kasrının

İçen dudağının kadehini, ölmekten asla gam yemez
Ey sâkî! Mahmûrluğu olmaz Kevser şarabının

Kocakarı gökyüzü! Sakın âhlarımın ateşinden
Sakın! Tutuşur bir gün o ilâhî çenberin

Bir içim su istedi ayrılığında gönlü yaralı Bâkî
Vermedi asla cevap ona, dayandı hançerin

Gazel 259

Gönlüm! Dünyayı gözyaşı şarabımla doldurdun
Behey harap olası! Âlemi harap ettin

Vardın, şarap sohbetini ellerle ettin
Ayrılık ateşiyle bağrımı kebap ettin

Ne sende sevgi vefâ var, ne bende sabır karar
O yok, bu yok! Tuhaf şey! Bizden kaçındın

Seher yeli! Yanaktaki benin kokusuyla
Âlemin burnunu saf misk kokusuyla doldurdun

Bâkî! Saçının sözünü öyle bir uzattın ki
İki sayfalık yeri bir başka kitap ettin

Gazel 260
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Âyîne-yi cemâl-i hakîkatnümâ yüzüñ
Âb-ı zülâl-i çeşme-yi sıdk u safâ sözüñ

Sen yüz virelden âyine buldı bu rağbeti
Hasret değüldi sûretine ḫalk o yüzsüzüñ

Bâ'is cemâlüñ oldı cihânuñ zuhûrına
Ḫurşîddür bahâne vücûdına gündüzüñ

Şâhîn eline düşmişe döndi tezerv-i dil
İndi süzildi üstine iki kara gözüñ

Kimi ayağuñ öpmeğe sarkar kimi elüñ
Bâkîye besdür ey gül-i ḫandân güler yüzüñ

Gazel 261
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Bir safâbaḫş kanı câm-ı musaffâdan yig
Bir tarabsâz mı var sâgar-ı sahbâdan yig

Kanı bir câm-ı musaffâ gibi sâfîmeşreb
Safha-yı sînesi mir'ât-ı mücellâdan yig

Câm-ı mey bezmde bir dilber-i ra'nâdur kim
Çihre-yi nâzüki gülberg-i mutarrâdan yig

Bir nefes hemdem olup def'-i melâl eyleyecek
Bulmadum dünyede câm-ı mey-i hamrâdan yig

Bâkiyâ meygedenün ehl-i ḫarâbat içre
Ḫidmet-i ḫâk-i deri devlet-i Dârâdan yig

Gazel 260

Gerçekleri gösteren cemâl aynasıdır yüzün
Doğruluk, safâ pınarının duru suyudur sözün

Yüz verdiğinden beri ayna buldu bu rağbeti
Yüzüne hasret değildi halk o yüzsüzün

Sebep cemâlin oldu dünyanın var oluşuna
Güneştir bahane varlığına gündüzün

Şahin eline düşmüşe döndü gönül sülünü
İndi, süzüldü üstüne iki kara gözün

Kimi ayağını öpmeye sarkar, kimi elini
Bâkî'ye yeterlidir, gülen gülüm, güleryüzün

Gazel 261

Safâ veren nerede saf kadehten yeğ
Neşelendiren var mı şarap kadehinden yeğ

Hani saf kadeh gibi meşrebi temiz biri
Göğsünün sayfası cilalı aynadan yeğ

Mey kadehi mecliste bir rânâ dilberdir
Nâzik çehresi parlak gül yaprağından yeğ

Bir nefes hemdemim olup melâlimi defedecek
Bulmadım dünyada kızıl mey kadehinden yeğ

Bâkî! Meyhanenin harâbat ehli içinde
Kapısında hizmet edeni Darâ devletinden iyi

Gazel 262
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Gönder efendi sîneme tîr-i belâlaruñ
Olsun siper belâlaruña mübtelâlaruñ

Mihr ü vefâlar itmez iseñ dôstum n'ola
Minnet değül mi cânuma cevr ü cefâlaruñ

Baş eğmez oldı gûşe-yi mihrâb-ı tâ'ate
Ebrûlarına secde kılan dilrübâlaruñ

Rez duḫterini sîneye çeksem 'aceb midür
Cevrinden özge nesnesi yok bîvefâlaruñ

Şehr içre ḫalk bir birine gösterür beni
Mihri hilâle beñzedeli mehlikâlaruñ

Bâkî-yi ḫastehâtırı iñletme dôstum
Makbûl olur du'âsı sakın mübtelâlaruñ

Gazel 263
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Kaddümi çeng eşkümi rûd eyledüñ
Cismüm âteş cânumı 'ûd eyledüñ

Ḫâli sevdâsıyla âh itdüñ dilâ
Cân meşâmın 'anberâlûd eyledüñ

Diñmese yaşum 'aceb mi ey göñül
Ḫânemi âh ile pürdûd eyledüñ

Her şeb ey dil âh-ı âteşnâkden
Çarḫ-ı bedmihrüñ yirin od eyledüñ

Kühl-i ḫâk-i pây-i yâri çeşmüñe
Sürmeden Bâkî 'aceb sûd eyledüñ

Gazel 262

Gönder, efendi, göğsüme belâ oklarını
Belâlarına siper olsun müptelâların

Sevgi, vefâ göstermezsen dostum, şaşılır mı
Minnet değil mi cânıma cevir cefâların

Baş eğmez oldu ibadet mihrâbının köşesine
Kaşlarına secde eden gönül hırsızlarının

Üzüm kızını göğsüme çeksem, şaşılır mı
Cevrinden başka bir şeyi yok vefâsızların

Şehir içinde halk birbirine gösterir beni
Güneşi hilâle benzeteli ay yüzlülerin

Gönlü yaralı Bâkî'yi inletme dostum
Sakın ha! Kabul edilir duası müptelâların

Gazel 263

Boyumu çeng, gözyaşımı ırmak ettin
Bedenimi ateş, cânımı öd ettin

Gönlüm! Beni sevdasıyla âh ettin
Cân burnunu amberle dolu ettin

Dinmese gözyaşım, şaşılır mı gönlüm
Evimi âhlarımla dumanla dolu ettin

Gönlüm! Her gece ateşli âhlarımdan
Sevgisiz feleğin yerini ateş ettin

Sevgilinin ayak toprağı ilacını gözüne
Sürmekle Bâkî, acayip bir kâr ettin

Gazel 264
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Şikâyet cevr-i dilberden dil-i şeydâyı söyletseñ
Günâh andan yine ol şûḫ-i bîpervâyı söyletseñ

Firâk-ı câm-ı la'lüñle ne çekdi sâgar-ı gamdan
Ne kanlar yutdı görsen gonca-yı ra'nâyı söyletseñ

Leb-i la'lüñle mey bahsinde gavgâ hadden aşmışdur
İşitsen kîlükâli şîşe-yi sahbâyı söyletseñ

Hadîs-i aşkı harf u lafz ile kılmaz edâ ammâ
Ne ra'nâ söyler ol ma'nâyı çeng ü nâyı söyletseñ

Nebât-ı ḫatt u kand-i la'l-i nâbuñ düşmez ağzından
Biraz gûş eyleseñ tûtî-yi şekkerḫâyı söyletseñ

Ne dillerden ne dürler dökdüğin deryâsıfat görseñ
Ḫurûş u cûş ile bir gün dil- i dânâyı söyletseñ

Kelâm-ı 'aşk ey Bâkî serâser sırr-ı vahdetdür
Murâdı cümlenüñ birdür bütün dünyâyı söyletseñ

Gazel 265
[Mefâîlün Feilâtün Mefâîlün Feilün/Fa'lün]

Çerâğ-ı hüsni ışıkdur o mehveşüñ girçek
Dehân-ı teng-i dilâvîzi bir güzel kûçek

Ḫadeng-i âhumuñ eflâke seyr ider güzerin
Hicâbı şöyle çeker yirlere geçer nâvek

Piyâle düşmez elümden hemîşe lâlesıfat
Şirâr-i nâr-ı gamuñdan tutışdı yandı yürek

Rakîb yanını tenhâ komaz ol âhûnuñ
Geçer hemân oturur karşusında âh o köpek

Sebât-ı dehre tayanmak olurdı ey Bâkî
Turaydı 'ahdine 'âlemde dönmeyeydi felek

Gazel 264

Şikayet dilberin cevrinden, âşık gönlü söyletsen
Günah ondan yine, o pervâsız şûhu söyletsen

Lâl kadehinden ayrı diye ne çekti gam kadehinden
Ne kanlar yuttu, görsen, o rânâ goncayı söyletsen

Lâl dudağınla mey bahsinde kavga haddini aşmıştır
İşitsen dedikoduları, şarap şişesini söyletsen

Aşk meselesini harfle, lâfızla edâ edemez ama
Ne güzel söyler o mânâyı, çeng ile neyi söyletsen

Ayva tüyü nebatın, saf lâl şekerin düşmez ağızdan
Biraz kulak versen, şeker çiğneyen duduyu söyletsen

Ne dillerden ne inciler döktüğünü deniz gibi görsen
Coşup taşarak bir gün bilge gönlü söyletsen

Bâkî! Aşk kelâmı baştan başa vahdet sırrıdır
Cümlenin murâdı birdir, bütün dünyayı söyletsen

Gazel 265

O ay yüzlünün güzel çerağı ışıktır gerçek
Hoş daracık ağzı ise bir güzel köçek

Seyreder âh okumun feleklere gidişini
Kaldırır utanmayı, yerlere geçer ok

Kadeh düşmez elimden daima lâle gibi
Gamının ateş kıvılcımında tutuştu yandı yürek

Rakip o âhûnun yanını boş bırakmaz
Geçer hemen oturur karşısına âh o köpek

Ey Bâkî! Dünyanın sebatına dayanmak olurdu
Duraydı ahdinde âlemde, dönmeseydi felek

Gazel 266
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Servkâmetler iki yanın alurlar yoluñ
Râh-ı gülzâre döner yolları İstanbûluñ

Ne ʿaceb dâğlaruñ işler ise ey dil-i zâr
Çürimiş nerd-i mahabbetde bir iki puluñ

Devr-i gamzeñde senüñ kimseye ḫançer çekmez
Boynuma alurın ey şûḫ-i dilârâ koluñ

Kad-i bâlâya göre şîve-yi reftâr gerek
Ey sanevber bize ʿarz itme iñende tûlüñ

Anlamaz dehr-i denî merdüm-i dânâ kadrin
Bâkiyâ minnetini çekmeyelüm her gülüñ

Gazel 267
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Dilrübâlarla ʿaceb kesreti var her yoluñ
Geçemez ḫûblarından göñül İstanbûluñ

Nic'olur dâğlarım işler ise ey abdâl
Çürimiş râh-ı mahabbetde bir iki pûluñ

Dökilür katreleri ʿâşık-ı mehcûr ağlar
Yılduzı düşkün olur pâdişehüm ma'zûlün

Bend-i fürkatde koma bendeñi âzâd eyle
Öldürürseñ de eğer kaçmaz efendi kuluñ

Yoluña Bâkî-yi dil-ḫaste revân eyler idi
Tuhfe-yi cân-ı hakîr olsa eğer makbûlüñ

Gazel 266

Selvi boylular iki yanını alır yolun
Gülşen yoluna döner yolları İstanbul'un

İnleyen gönlüm! Şaşılır mı dağlarını işlerse
Çürümüş muhabbet tavlasında bir iki pulun

Gamzenin devrinde kimseye hançer çekmez
Boynuma alırım kolunu gönül süsleyen şûhun

Uzun boya göre yürüyüş tarzı gerek
Bize çok gösterme uzunluğunu selvi boylum

Alçak dünya anlamaz bilge insan kadrini
Bâkî! Minnetini çekmeyelim her gülün

Gazel 267

Gönül çelenlerden acayip yoğunluğu var her yolun
Geçemez güzellerinden gönül İstanbul'un

Hey abdal! Ne olur sanki dağlarımı işlerse
Çürümüş muhabbet yolunda bir iki pulun

Dökülür damlaları, uzak düşmüş âşık ağlar
Padişâhım! Yıldızı düşkün olur ma'zûlün

Ayrılık bağında tutma kulunu, serbest bırak
Efendi! Öldürmek istesen de kaçmaz kulun

Gönlü yaralı Bâkî yoluna gönderirdi
Hâkir cân hediyesi olsa makbûlün

Gazel 268
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Goncayı dilteng ider la'l-i dürefşânuñ senüñ
Lâleye ḫoş reng ider gülberg-i ḫandânuñ senüñ

Serv ü şimşâdı yürütmez ta'n-ı bülbül bâğda
Seyr idelden cilve-yi naḫl-i ḫırâmânuñ senüñ

Sâdepehlû olmadum nâzükbeden bir şûḫ ile
Basmayınca bağruma şemşîr-i bürrânuñ senüñ

Sâgar-ı la'l-i leb-i cânbaḫş-ı dilber devridür
Döndi ey câm-ı mey-i gülreng devrânuñ senüñ

Nükte-yi rengîn ile elfâzuñ ey Bâkî revân
La'l-i dilberdür meğer serçeşme-yi cânuñ senüñ

Gazel 269
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Devrân ayağın şöyle şikest itdi şarâbuñ
Gûyâ ki mey-i nâba gözi değdi habâbuñ

Keyfiyyet-i esrâra döşendi zürefâ hep
Yârân ayağın almada hayrân mey-i nâbuñ

Esbâb-ı tarab seyl-i mey-i nâb ile gitdi
Âvâzı boğıldı giderek çeng ü rebâbuñ

Peymâne şikest oldı yatur ḫayli zamândur
Yanup yakılur ḫâtırı mecrûh kebâbun

Bâkî yine saçıldı nemek bâde-yi nâba
Bilsek 'acebâ aslı nedür bu şekerâbuñ

Gazel 268

Goncanın yüreğini daraltır inci saçan lâl dudağın senin
Lâleye güzel oyun oynar gülen gül yaprağın senin

Selviyi, şimşiri yürütmez bülbülün kınaması bağda
Seyredeli salınan selvi fidanı boyunu senin

Yan yana gelemedim nâzik bedenli bir şûh ile
Basmayınca bağrıma keskin kılıcın senin

Dilberin câna cân katan lâl dudak kadehi devridir
Gül renkli mey kadehi! Döndü devrânın senin

Bâkî! Renkli nüktelerinle sözlerin akar gider
Dilberin lâl dudağı sanki canının pınarı senin

Gazel 269

Devrân ayağını öyle kırdı ki şarabın
Sanki saf şaraba gözü değdi kabarcığın

Sırların niceliğini anlamaya çalıştı zarifler
Yârân ayağını almada hayran saf şarabın

Neşe sebepleri saf şarap seliyle gitti
Sesi boğuldu giderek çeng ile rebâbın

Kadeh kırıldı, yatır çok zamandan beri
Yanıp yakılır gönlü yaralı kebabın

Bâkî! Yine saçıldı tuz saf şaraba
Bilsek acaba aslı nedir bu tatsızlığın

Gazel 270

[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Bir iki gün çekelüm cevr ü cefâsın kadehüñ
Sürevüz bir dem ola zevk ü safâsın kadehüñ

Lâleveş bâğ-ı safâda iñen açılduğı yok
Ḫayli demdür göremez kimse karasın kadehüñ

Câm-ı mey böyle şikest olacağı bellü idi
Ḫalk çokdan okumışlardı du'âsın kadehüñ

Ḫaymeler kurduğı dem kanı habâbuñ 'ayşa
İ'tidâl üzre görüp âbühevâsın kadehüñ

Bâkiyâ dün gice meclisde gülefşânlar ile
Mâhtâb itmiş idük bezme ziyâsın kadehüñ

Gazel 271

[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Şarâb-ı dilgüşâ olmaz o la'l-i cânfezâdan yig
Müferrih hab bulınmaz ḫâl-i rûy-i dilrübâdan yig

Musaffâ la'li ol şûḫun safâda Câm-ı Cemden ḫoş
Mücellâ sînesi âyîne-yi 'âlemnümâdan yig

Mahabbet lezzetin idrâk iden mihnetden incinmez
Gelür derdüñ dil-i bîmâr-ı 'uşşâka devâdan yig

Seni cândan seven bîdillerüñ lutf eyle kadrin bil
Bulınmaz bende-yi mukbîl muhibb-i bîriyâdan yig

Güşâyiş gerd-i râhuñdan yitişdi dîde-yi câna
Safâ-yı ḫâk-i dergâhuñ cilâ-yı tûtiyâdan yig

Bülendâvâze kıl sâz u nevâ-yı 'aşkı ey mutrib
Ki kalmaz kubbe-yi gerduñda hergiz ol sadâdan yig

Umûruñ Hakka tefvîz it tevekkül eyle ey Bâkî
Ki cây-ı ilticâ olmaz cenâb-ı Kibriyâdan yig

Gazel 270

Bir iki gün çekelim cevrini cefâsını kadehin
Sürelim, bir dem olsun, zevkini safâsını kadehin

Lâle gibi safâ bahçesinde çok açıldığı yok
Çok zamandır göremez kimse karasını kadehin

Mey kadehinin böyle kırılacağı belliydi
Halk çoktan okumuştu duasını kadehin

Nerede kabarcığın işret çadırını kurduğu ân
İtidâl üzere görmüştü iklimini kadehin

Bâkî! Dün gece mecliste gül saçanlar ile
Meclise mehtâp edinmiştik ışığını kadehin

Gazel 271

Gönül açan şarap olmaz câna cân katan o lâlden yeğ
Ferahlatıcı hap bulunmaz gönül çelenin yüzündeki benden yeğ

O şûhun saf lâl dudağı Cem'in kadehinden hoş
Parlak göğsü dünyayı gösteren aynadan yeğ

Muhabbet lezzetini tadan mihnetten incinmez
Gelir derdin âşıkların hasta gönlüne devâdan yeğ

Seni candan seven âşıkların, lûtfet, kadrini bil
Makbûl kul bulunmaz riyâsız sevenden yeğ

Açılım yolunun tozundan yetişti cân gözüne
Eşik toprağının safâsı tutya cilasından yeğ

Yükselt aşkın saz nevâ sesini çalgıcı
Kalmaz zira gökkubbede asla o sedâdan yeğ

İşlerini Hakk'a ısmarla, tevekkül et Bâkî
Sığınacak yer yoktur Tanrı katından yeğ

Gazel 272
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

'Âşık-ı bîdillere cevr-i firâvân eyledüñ
Müstedâm ol dôstum lutf itdüñ ihsân eyledüñ

Âsumân-ı mihrüñe âhum şirârıdur nücûm
Şu'le-yi dâğ-ı derûnum mâh-ı tâbân eyledüñ

Gamzeñ okın çeşm-i fettânuñ yine almış ele
Şöyle benzer dôstum kâfir müselmân eyledüñ

Çıkmaz ağzundan ḫaber sırr-ı nihân-ı vasluña
'Âşıkuñ râzın derûn-i cânda pinhân eyledüñ

Bağrumı ḫûn eyledüñ şemşîr-i istiğnâ ile
N'eyledüñ hey âfet-i devrân yine kan eyledüñ

Bâkîyi gül gibi ḫandañ itdüñ evvel lutf ile
Soñra döndüñ mübtelâ-yı ḫâr-ı hicrân eyledüñ

Gazel 273
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Çeşm-i pürḫûnum yoluñda eşkbâr itsem gerek
Ayağuñ tozına gevherler nisâr itsem gerek

Gül gibi pîrâhen-i nâmûsı sad çâk eyleyüp
Lâleveş dâğ-ı nihânum âşikâr itsem gerek

Kırma yazıyla rakîbüñ dişleri vasfın yazup
Nüsḫa-yı çeşmi sevâdın pürgubâr itsem gerek

Eyleyüp zühdün binâ-yı süstbünyâdın ḫarâb
Ḫâne-yi 'aşkuñ esâsın üstüvâr itsem gerek

Bezm-i kesretden çekildi câmveş Bâkî göñül
Tekye-yi vahdetde 'uzlet iḫtiyâr itsem gerek

Gazel 272

Gönlü yitik âşıklara çok cevirler ettin
Böyle kal hep dostum, lûtfettin, ihsân ettin

Aşk güneşinin göğüne âhımın kıvılcımlarıdır yıldız
Gönlümdeki dağ şûlesini parlak ay ettin

Fettan gözün gamzenin okunu yine almış ele
Galiba dostum, kâfiri müslüman ettin

Çıkmaz ağzından haber vuslatının sırrı hakkında
Âşığının sırrını cânının içinde nihân ettin

İstiğna kılıcıyla bağrımı kan ettin
Ne yaptın hey âfet-i devrân, yine kan ettin

Bâkî'yi gül gibi güldürdün önce lûtfunla
Sonra döndün, hicran dikenine müptelâ ettin

Gazel 273

Kanlı gözlerimden yolunda yaş yağdırsam gerek
Ayağının tozuna inciler saçsam gerek

Namus gömleğini gül gibi yüz parça edip
Lâle gibi gizli dağımı âşikâr etsem gerek

Kırma yazıyla rakibin dişlerinin vasfını yazıp
Göz sayfasının karasını tozla doldursam gerek

Zâhidliğin gevşek temelli bînâsını harap edip
Aşk evinin temellerini sağlamlaştırsam gerek

Çokluk meclisinden çekildi kadeh gibi, Bâkî, gönül
Vahdet tekkesinde uzleti tercih etsem gerek

Gazel 274
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Devr-i la'lüñde ümîdüm bu ki hakkâk-i felek
Gevherüñ nâmın ide safha-yı 'âlemden hak

Dehenüñ var ise bir bûse kıl ikrâr didüm
Nâz ile yok didi ol gonca-î ḫandân gülerek

Telḫkâm itme beni dôstum acı söz ile
Lebüñ emdürmez iseñ tatlu dilüñ bâri gerek

Kimse hall eylemedi müşkil-i râz-ı feleği
Var ise 'ıkd-ı Süreyyâdur aña nokta-yı şek

İltifât itme bu alçaklara sen ey Bâkî
Himmetüñ murg-i hümâyûnı hümâdan yüksek

Destgîrüñ yine şâhenşeh-i devrân yaraşur
Sâki-yi devr-i felek câm sunarsa el çek

Ya'nî sultân-ı cevânbaḫt Mehemmed Ḫân kim
Yirde meddâhı beşer gökde senâḫânı melek

Gazel 275
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Elemin Kaysa kıyâs itme dil-i mahzûnuñ
Aklı yoğ idi ne derdi var idi Mecnûnuñ

Ey serefrâz geçen kimse ne gaddâr idüğin
Başuña tokunıcak añlayasıñ gerdûnuñ

Zîr-i ḫâk olsa gerek menzilüñ âḫir n'idelüm
Mâline mâlik imişsin tutalum Kârûnuñ

Mey-i râhat dileyü çekme gam-ı devrânı
Câm-ı gülreng yiter saña dil-i pürḫûnuñ

Yâre 'arz eyleyemez çihre-yi zerdin Bâkî
Virdüği rengi görün aña mey-i gülgûnuñ

Gazel 274

Lâl dudağının devrinde ümidim bu ki felek hakkâki
Âlem sayfasından kazısın incinin adını

"Ağzın varsa, bir bûse lûtfet" dedim
Nâz ile "Yok" dedi o gülen gonca gülerek

Muratsız bırakma beni dostum acı sözlerle
Dudağını emdirmezsen, bari tatlı dilin gerek

Kimse çözemedi feleğin sırrındaki meseleyi
Varsa Süreyyâ gerdanlığıdır ona şüphe noktası

İltifat etme sen bu alçaklara ey Bâkî
Hümâdan yüksektir himmetinin yüce kuşu

Elinden tutan olarak yaraşır yine devrânın şehinşâhı
Kadeh sunarsa feleğin devir sâkîsi, çek elini

Bahtı genç sultân Muhammed Hân'ın yani
İnsanlar yerde meddahı, melekler gökte övgücüsü

Gazel 275

Elemini karşılaştırma Kays'la mahzun gönlünün
Aklı yoktu; ne derdi vardı ki Mecnûn'un?

Hey yüce başlı geçinen! Ne gaddar olduğunu
Başına geldiği zaman anlarsın döner feleğin

Toprağın altı olmalı menzilin, ne yapalım peki
Diyelim ki malına sahip olmuşsun Kârun'un

Rahatlık veren mey dile, çekme devrânın gamını
Gül renkli kadeh olarak yeter sana kanlı gönlün

Yâre arz edemez sararmış yüzünü Bâkî
Ona verdiği rengi görün gül renkli meyin

Gazel 276
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Giceler kâküli sevdâsı ile dildâruñ
Haddi pâyânı mı var dûr u dırâz efkâruñ

'Âşıkuñ âh ü enîn olsa 'aceb mi kârı
Nâle vü zâr olur eğlenceleri bîmâruñ

Nevbahâr oldı yine geldi cünûn eyyâmı
Takdı zencîrlerin bâd-ı bahâr enhâruñ

Gülşene nergis ü gül ḫayli letâfet virdi
Şimdi açıldı daḫi yüzi gözi gülzâruñ

Mâ'il olmaz gül ü şimşâd u çemen seyrine dil
Göreli gülşen-i hüsnüñde kad ü ruḫsâruñ

Jâleler tamlamağ ister gül-i terden gûyâ
Görinen dürr-i bünâgûşı değüldür yârüñ

Bâkiyâ söyle lebi yâdına rengîn gazeli
Demidür nûş-ı meyüñ mevsimidür eş'âruñ

Gazel 277
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Goncalar içre nihân eyleme gülberg-i terüñ
Ya'nî seyr eyleyelüm sîneñi çöz düğmelerüñ

Revnâk-ı hüsne ḫalel virmez o ḫatt-ı müşgîn
Arturur belki şeb-i târ şu'â'ın kamerüñ

Kandasın biz de gel ey âfet-i devrân görelüm
Nice bir öpe kuca görişe tavk u kemerüñ

'Âşıka kühl-i cilâ yârüñ ayağı tozıdur
Hâsılı bendesiyüz 'ârif-i sâhibnazaruñ

Zâhidâ rind-i ḫarâbâta iñen ta'n itme
Var ise zerre kadar sırr-ı kazâdan ḫaberüñ

Gazel 276

Geceleri kâkülü sevdasıyla sevgilinin
Sınırı, sonu mu var uzun düşüncelerin

Âşığın âhı, iniltisi olsa, şaşılır mı, işi
İnim inim inlemektir eğlencesi hastanın

İlkbahar oldu, geldi yine cinnet günleri
Taktı zincirlerini bahar yeli nehirlerin

Gülşene nergis ile gül çok letâfet verdi
Şimdi açılmıştır yüzü gözü gül bahçesinin

Meyletmez gül, şimşir, çimenlik seyrine gönül
Göreli güzelliğinin gülşeninde boyunu yanağını

Jâleler damlamak ister taze gülden âdetâ
Görünen kulaktaki inci küpesi değildir yârin

Bâkî! Söyle dudakları adına renkli gazeli
Vaktidir mey içmenin, mevsimidir şiirlerin

Gazel 277

Goncalar içinde gizleme taze gül yaprağını
Yani seyredelim göğsünü, çöz düğmelerini

Güzellik revnakına hâlel vermez o miskli ayva tüyleri
Artırır belki karanlık gece ayın ışığını

Ey âfet-i devrân! Nerdesin? Gel, biz de görelim
Nasıl öpüşür, kucaklaşır, görüşür gerdanlığın kemerin

Âşığın göz ilacı yârin ayağının tozudur
Kısacası kuluyuz biz görüş sahibi ârifin

Hey zâhid! Çok kınama harâbat rintlerini
Varsa zerre kadar kazâ sırrından haberin

Cümle tedbîr pes-i perdeden üstâduñdur
İḫtiyârî mi sanursıñ harekâtın suverüñ

Şi'r-i Bâkîye kulak tutmasa câhid ne 'aceb
Söz güherdür ne bilür kadrini nâdân güherüñ

Gazel 278
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Görmez işiği Ka'besin ol kıble-yi cânuñ
Çöp düşdi meğer kim gözine kıblenümânuñ

Dildâdelerüñ hakkına söz geçmedi hergiz
İnsâf 'aceb teng imiş ey gonca dehânûñ

Rez duḫterini virmediler kimseye kaldı
Ağırlığını almadılar rıtl-ı girânuñ

Şol jâle düşen süsen-i âzâdeveş ey dil
Dür dişlerinüñ vasfı gerek vird-i zebânuñ

Ḫançersıfat ızhâr-ı safâ eyledi dilden
Nâzüklik ile gönlümüz almağa miyânuñ

Bâkî çemen-i cânda meğer perveriş itdüñ
Bir âlemi var rûh ile ol serv-i revânuñ

Gazel 279
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Reh-i meyḫâneyi kat' itdi tîğ-i kahrı sultânuñ
Su gibi arasın kesdi Sitanbûl u Kalâtânuñ

Miyân-ı âb u âteş oldı cây-ı keştî-yi sahbâ
Baturdı âyîn-i 'ayşın bezm-i rindânuñ

Yakan âb üzre âteş sanmañuz keştî-yi sahbâyı
Şu'â'-ı tîğ-i kahrından tutışdı Şeh Süleymânuñ

Hilâlâsâ furûzân oldı bahr-i nîlgûn üzre
Şafakdan dem urur âb-ı şarâbâlûdı deryânun

Bütün tedbirler perde ardında üstâdındır
İhtiyârî mi sanırsın hareketlerini sûretlerin

Bâkî'nin şiirine kulak vermese zâhid, şaşılır mı
Söz incidir; cahil ne bilir değerini incinin

Gazel 278

Görmez Kâbesinin eşiğini o cân kıblesinin
Çöp girmiş meğer gözüne o kıblenümânın

Gönül verenlerin hakkı için, söz geçmedi asla
İnsaf! Ne kadar darmış senin gonca ağzın

Üzümün kızını vermediler kimseye, kaldı
Ağırlığını almadılar büyük ölçekli kadehin

Gönlüm! Jâle düşmüş özgür tavırlı süsen
İnci dişlerinin vasfı olmalı senin vird'in

Hançer gibi safâsını gösterdi gönülden
Nâziklikle gönlümüzü almaya belin

Bâkî! Cân çimeninde mi besledin yoksa
Bir âlemi var rûh ile o yürüyen selvinin

Gazel 279

Meyhane yolunu kat etti kahır kılıcı sultânın
Su gibi arasını kesti İstanbul ile Galata'nın

Şarap gemisinin yeri su ile ateş arası oldu
Batırdı işret düzenini rintler meclisinin

Sanmayın su üstündeki ateştir yakan şarap gemisini
Kahır kılıcının ışınından tutuştu Şâh Süleyman'ın

Hilâl gibi parladı lâcivert renkli deniz üzerinde
Şafaktan dem vuruyor şarabî suyu deryanın

Semâ' -ı çeng ü nây u devr-i sâgar devleti döndi
Safâsın süre gör ey sûfî-yi sâlûs devrânuñ

Şarâb-ı nâbdan ḫumlar tehî ḫumḫâneler tenhâ
'Aceb ḫâlîliğin buldı riyâ ehli bu meydânuñ

Şu meclis içre kim dâ'im tokuz peymâne devr eyler
Ne deñlü ola ey Bâkî zamân-ı 'ayşı insânuñ

Gazel 280
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

İhsân u cûd u ma'delet oldıysa 'âdetüñ
Ḫurşîd ü mâha fer vire necm-i sa'âdetüñ

Sît u sadâ-yı 'aşkuñ ile toldı kâ'inât
Âfâkı tutdı velvele-yi kûs-i şöhretüñ

Zinhâr uzatma destüñi dînâr u dirheme
Sal mihr ü mâh tôpına çevgân-ı himmetüñ

Bir dilde meyl ü mihr ü mahabbet vatan tuta
Kalmaz karârı sabr u sükûn u selâmetüñ

Dilden giderdi ḫattı gamın 'aşk-ı hüsn-i yâr
Def itdi nâr u nûr hicâbını zulmetüñ

Geh şîve eyle bendeñe geh nâz u geh 'itâb
İrdi ânı lutf u kerem kıl 'inâyetüñ

Ezmânı tâ muhît ola eltâf-ı Zilcelâl
Bâkî hemîşe 'izzet ü ikbâl ü devletüñ

Gazel 281
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ey rehrevân-ı 'aşk reh-i râstân tutuñ
Mürşid gerekse dâmen-i pîr-i mugân tutun

Ey sâkinân-ı meygede tutman göñülde gam
Bezm-i safâda câm-ı mey-i ergavân tutuñ

Çeng ile ney semâı, kadeh devri devleti döndü
İki yüzlü sofu! Safâsını süre gör devrânın

Saf şarap küpleri boş, meyhaneler tenha
Bomboş olduğunu gördü riyâ ehli bu meydanın

Şu meclis içinde döner durur dokuz kadeh
Bâkî! Ne kadar sürer işret zamanı insanın

Gazel 280

İhsân, cömertlik, adalet olduysa âdetin
Güneşe aya fer veren saadet yıldızın

Aşkının sesi, yankısıyla kâinat doldu
Ufukları kapladı şöhret davulunun velvelesi

Sakın dinara dirheme uzatma elini
Vur güneş, ay topuna himmet çevgenini

Bir gönülde meyil, aşk, muhabbet vatan tutarsa
Kalmaz kararı sabrın, sükûnun, selâmetin

Gönülden giderdi ayva tüyünün gamını yârin güzellik aşkı
Def etti ateş ile nûr engelini karanlığın

Kâh işve yap kuluna, kâh nâz et, kâh çıkış
Lûtuf, kerem vakti geldi, göster inayetini

Bütün zamanları kaplasın Yüce Tanrı'nın lûtufları
Daima izzetin, ikbâlin, devletin olsun Bâkî

Gazel 281

Aşk yolcuları! Doğruların yolunu tutun
Mürşid gerekirse, meyhanecinin eteğini tutun

Meyhane sâkinleri! Tutmayın gönülde gam
Safâ meclisinde erguvanî mey kadehi tutun

Bâlâ-yı serde âteş-i âhum duḫânını
Şâh-ı mahabbet üstine bir sâyebân tutuñ

Ey ʿâşıkân-ı gamzede ʿayş u safâyı koñ
Kûy-i belâda her biriñüz bir mekân tutuñ

Dünyâ evinde olmayıcak bir huzûr-i kalb
Fânî cihânı n'eyleyelüm câvidân tutuñ

Bâkî şarâb-ı ʿaşk ile rüsvây olup gezer
Anı gerekse yaḫşi gerekse yaman tutuñ

Gazel 282
[Fâilâtün Mefâilün Feilün]

Ḫûbda çihre ile sîne gerek
Baña mahbûb böylesine gerek

Geçmeğe bahr-i gamdan ey sâkî
Zevrâk-ı mey gibi sefîne gerek

Bûseyi eksük eylemez cânân
Bundan artuk bana daḫi ne gerek

Mısr-ı hüsn içre ey şeh-i ḫûbân
Almağa vasluñı ḫazîne gerek

Künc-i gamda ko ağlasun Bâkî
Yâr sevmek anuñ nesine gerek

Gazel 283
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Kim çeker yâsını ey dil o kemânebrûnuñ
Kim görür yâ tozını ol ḫat-ı ʿanberbûnuñ

Gözümün kañlu yaşı devlet-i ʿaşkuñda şehâ
ʿAynına almaz olupdur akışın Ceyhûnuñ

Ehl-i diller geçinür ḫâk-i mezelletde zelîl
Gün gibi evc-i felekde yiri her bir dûnuñ

Baş üstünde âh ateşimin dumanını
Muhabbet şâhının üzerine gölgelik tutun

Gamlı âşıklar! İşreti, safâyı bırakın
Belâ sokağında her biriniz bir mekân tutun

Dünya evinde olmayınca bir kalp huzûru
Fânî dünyayı ne yapalım, ebedî olanı tutun

Bâkî aşk şarabıyla rüsvây olur gezer
Onu gerekirse iyi, gerekirse kötü tutun

Gazel 282

Güzelde yüz ile göğüs gerek
Bana böyle bir mahbûb gerek

Sâkî! Gam denizinden geçmek için
Mey şişesi gibi bir gemi gerek

Öpücüğünü eksik etmez cânân
Bundan başka bana ne gerek

Güzeller şâhı! Güzellik Mısır'ında
Vuslatını satın almak için hazine gerek

Bırak, gam köşesinde ağlasın Bâkî
Yâr sevmek onun neyine gerek

Gazel 283

Gönlüm! Kim çeker yayını o yay kaşlının
Kim görür tozunu o amber kokulu ayva tüyünün

Şâhım! Gözümün kanlı yaşı aşkının devletinde
Gözüne almaz olmuştur akışını Ceyhun'un

Gönül sahipleri düşkün geçinir zillet toprağında
Güneş gibi felek doruğundadır yeri her düşkünün

Başdan murg-i ʿakıl uçmaz idi başından
Tıfllar üstine taş atmasalar Mecnûnuñ

Döne döne anı zâr itmez idi âhum eğer
Bâkî çarḫına tokunmasa idi gerdûnuñ

LÂM

Gazel 284

[Mefʿûyü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

ʿAşkuñla kılup kâmetini dâl karanfül
ʿArz itdi saña mûy-i sefîd âl karanfül

Farkında kılup yâsemeni dâğına penbe
ʿAşkuñda geçer baş açuk abdâl karanfül

Kad serv-i çemen yâre dehen gonca-yı gülzâr
Ḫat müşg-i Ḫuten çihre semen ḫâl karanfül

Maksûdı bu kim lâlesıfat göstere pervâz
Ruḫsârı hevâsında açar bâl karanfül

Geh şîşe gehî köhne sifâl ile kılur ʿayş
Bâkîveş olup işrete meyyâl karanfül

Gazel 285

[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Zülfüñi görsem ʿizâruñ üzre ey hûr-i cemîl
Sanuram zencîr şeklin bağlamışdur Selsebîl

Secde-yi ḫâk-i ser-i kûyuñla mâh-ı çârdeh
Çihre-yi zerdin gubârâlûde kılmış bir zelîl

Câmi'-i ʿaşkında yârüñ çarḫ bir kandîldür
Âfitâb-ı ʿâlemefrûz aña bir rûşen fetîl

Yollar itdi çihre-yi zerdümde seyl-i eşk ile
Çeşm-i giryân beñzer ol sakkâya kim eyler sebîl

Muntazır olsa n'ola nergis gubâr-ı kûyına
Tûtiyâya Bâkiyâ muhtâc olur çeşm-i ʿalîl

İlkin akıl kuşu uçmazdı başından
Çocuklar üstüne taş atmasa Mecnûn'un

Döne döne onu inletmezdi âhım eğer
Bâkî çarkına dokunmasaydı feleğin

Gazel 284

Aşkınla boyunu iki büklüm edip karanfil
Arz etti ak saçını sana al karanfil

Yasemini başındaki yaraya pamuk edip
Aşkında geçer başı açık abdal karanfil

Boy çimen selvisi, yâre ağızdır gülşen goncası
Ayva tüyü Huten miski, yüz yasemin, ben karanfil

Maksadı uçmayı göstermektir lâle gibi
Yanakları havasında kanat açar karanfil

Kâh şişe kâh köhne çanakla işret eder
Bâkî gibi işrete meyyâl olur karanfil

Gazel 285

Güzel hûrî! Yanağın üzerinde görsem zülfünü
Sanırım zincir şeklini almıştır Selsebil suyu

Sokağının toprağında secde ile ayın öndördü
Bir düşkün kişi toza bulamış sararmış yüzünü

Felek yârin aşk camisinde bir nûrdur
Âlemi aydınlatan güneş onun aydınlık kandili

Sarı yüzümde gözyaşı seliyle yollar açtı
Ağlayan gözüm andırır sebil eden sakayı

Beklese ne çıkar nergis sokağının tozunu
İlletli göz tutyaya muhtaç olur Bâkî

Gazel 286
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Yaluñuz bülbül değül mest-i şarâb-ı câm-ı gül
Başumuzda hâlet-i câm-ı sürûrencâm-ı gül

Sâkiyâ sür câm-ı gülrengi değül vakt-i direng
Gâyet-i evvel bahâr u âḫir-i eyyâm-ı gül

Buldı zînet lü'lu-yi şehvâr-ı şebnemden yine
Tâc-ı la'l-i gonca vü taḫt-ı zümürrüdfâm-ı gül

Savt-ı murg u na're-yi mestâne tutdı 'âlemi
Hâsılı hengâmeden ḫâlî değül hengâm-ı gül

Zikr-i hüsn ü vasf-ı ruḫsâruñla herkes âşinâ
Yâda gelmez ruḫlaruñ devrinde ammâ nâm-ı gül

Bezme gelse bir dem eğlenmez gider ol goncaleb
Az olur gülşende gâyet müddet-i ârâm-ı gül

Sâgar-ı gülgûn-i 'işretvâye-yi Kâvûs-i ḫâr
Ḫançer-i ḫâr-ı melâmet behre-yi Behrâm-ı gül

Bâkiyâ devrân sitemger çarḫ bîrahm olmasa
Pister-i ḫâr üzre n'eyler nâzenîn endâm-ı gül

Gazel 287
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Devr-i gül irdi goncasıfat olma tengdil
'Azm eyle tarf-ı gülşene gül gibi gül açıl

İtdi nisâr 'âleme kef-i nesîm sîm
Gülşende şâḫ-ı gül gibi sen de dökil saçıl

Deryâ-yı ahdar oldı çemen mevc urup yatur
Rûy-i zemîni fasl-ı bahâr itdi yem yeşil

Bahs eyleme 'izâr-ı 'arakrîz-i yâr ile
Yüzüñ suyıyla ey gül-i ter yüri var açıl

Sahn-ı çemende nefha-yı bâd-ı bahâr ile
Bâkî gülâb u gâliye misk oldı âb u gil

Gazel 286

Yalnız bülbül değil gül kadehindeki şarabın mesti
Başımızda var gülün sevinç kadehinin hâlleri

Sâkî! Sür gel renkli kadehi; değil bekleme vakti
İlkbaharın bitimi, gül günlerinin son demi

Süslendi şebnemin şâhlara yaraşır incileriyle
Goncanın lâl tâcı ile gülün zümrütlü tahtı

Kuş sesi, sarhoş narâsı kapladı âlemi
Sonuçta hayhuydan uzak değil gül devri

Güzelliğinin zikri, yanağının vasfıyla herkes âşina
Akla gelmez ama yanaklarının devrinde gül adı

Meclise gelse, bir ân eğlenmez, gider o gonca dudaklı
Gülşende gayet az olur gülün dinlenme müddeti

Diken Kavus'unun işretçi gül renkli kadehi
Melâmet dikeninin hançeri gül Behrâm'ının nasibi

Devrân zâlim, felek merhametsiz olmasa Bâkî
Diken yatağı üstünde ne yapar nâzenin gülün endâmı

Gazel 287

Gül devri geldi, sıkma cânını gonca gibi
Git gül bahçesine doğru, gül, açıl, gül gibi

Âleme gümüşler saçtı meltemin eli
Sen de dökül saçıl gülşende gül dalı gibi

Yeşil deniz oldu çimenlik, dalgalanır yatar
Yeryüzünü yemyeşil etti bahar mevsimi

Tartışma yârin ter döken yanağıyla
Taze gül! Yürü, var açıl yüzünün suyuyla

Çimenlik sahnında bahar yelinin esintisiyle
Bâkî! Su gülsuyu oldu, balçık ise galiye

Gazel 288
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Kaddüñ nihâli hemser-i serv-i sehî değül
Tûbâyı alma sâyene ol kûtehi değül

Kevn ü mekânı şevk-i ruḫuñ şöyle tutdı kim
Ḫurşîdi kimse zerreye saymaz mehi değül

Sultân-ı çârbâliş-i iklîm-i dehre dil
Kemter gedânı beñzedemez sen şehi değül

Meclisde bûsene tolaşur şöyle añların
Câmuñ efendi bir garazı var tehî değül

Bâkî peleng-i kulle-yi kühsâr-ı 'aşkdur
Sâlûs u zerk bîşesinüñ rûbehi değül

Gazel 289
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Gülzâra gel nesîm-i sabâ gibi ḫoşdem ol
Açıl derûn-i gonca gibi şâd u ḫürrem ol

Sahn-ı harîm-i vaslına düşmek murâd ise
Evvel safâ-yı tab' ile mânend-i şebnem ol

Kesb-i letâfet eyle nesîm-i seher gibi
Andan derûn-i perde-yi esrâra mahrem ol

Akar su gibi irmeğe bir bahr-i kâmile
Seyr it basît-i ḫâkde seyyâh-ı 'âlem ol

Başuñ gerekse göklere irsün güneş gibi
Dervişlik dilerseñ eğer zerreden kem ol

Ḫâk-i harîm-i hürmet-i kûyın makâm idin
Erkân-ı Ka'be gibi mu'azzez mükerrem ol

Bâkî ḫisâl-i merdüm-i nâkısvücûdı ko
İnsân-ı kâmil olmağa sa'y eyle âdem ol

Gazel 288

Boyunun fidanı selvinin dengi değil
Tûbâ'yı alma gölgene, o cüceyi değil

Varlık âlemini yanağının şevki öyle kapladı ki
Güneşi bile kimse zerre saymaz, ayı değil

Gönlüm dünya ikliminin dört yastıklı sultânına
En küçük yoksulunu benzetemez, sen şâhı değil

Mecliste bûsene dolaşıyor; ben böyle anlıyorum
Efendi! Kadehinin bir garazı var, boşuna değil

Aşk dağının doruğundaki kaplandır Bâkî
Hile hurda, riyâ ormanının tilkisi değil

Gazel 289

Gül bahçesine gel, seher meltemi gibi hoş nefesli ol
Açıl goncanın içi gibi, şen şakrak, mesut ol

Onun vuslat haremine girmekse murâdın
Önce tabiatının saflığıyla şebnem gibi ol

Lâtiflik kazan seher meltemi gibi
Sonra sırlar perdesinin mahremi ol

Akarsu gibi ulaşmak için kâmil bir denize
Yeryüzünde dolaş, âlem gezgini ol

Gerekiyorsa başının göklere ermesi güneş gibi
Dervişlik dilersen eğer, zerreden küçük ol

Onun sokak hareminin hürmet toprağına yerleş
Kâbe erkânı gibi hem aziz hem mükerrem ol

Bâkî! Bırak eksik vücûtlu insanın hasletlerini
Kâmil insan olmaya çalış, adam ol

Gazel 290
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Cânlar fidâ mahabbet-i cânâne ser değül
Erbâb-ı 'aşka terk-i ser itmek hüner değül

Bâğ-ı ümîd içinde dilâ mîve-yi visâl
Bir mîve-yi garîbdür olur biter değül

Pervânedür ki yakdı perin şem'-i âhuma
Fark-ı felekde münḫasif olmış kamer değül

Şemşîr-i hecr yaralarıdur elem viren
Zaḫm-ı ḫadeng-i kavs-ı kazâ ol kadar değül

İki cihâna virmedi bir yâr-i sâdeyi
Bâkî esîr-i kayd-ı nukûş u suver değül

Gazel 291
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Sahrâlara düşerse n'ola nâfe-yi gazâl
Sevdâlara salupdur anı dilberâ o ḫâl

Na'l-i süm-i semendüñe beñzetdiler diyü
Sakf-ı sipihre değdi külehgûşe-yi hilâl

Şekl-i 'izâr-ı yâr gibi nakş-ı dilfirîb
Levh-i zamîre yazmadı sûretger-i ḫayâl

Yazıldı ḫaddüñ üzre ḫatuñ zâhir olmadın
Dirsem 'aceb mi zülfüñe tuğrâ-yı bîmisâl

Sâhibcemâlüñ ehl-i kemâlüñ muhibbiyüz
Bâkî kul eyledi bizi ol hüsn-i berkemâl

Gazel 290

Canlar fedâ cânânın muhabbetine, baş değil
Aşk erbâbının baştan vazgeçmesi hüner değil

Gönlüm! Ümit bahçesinde vuslat meyvesi
Garip bir meyvedir; olur biter şey değil

Pervâne yaktı kanadını âhımın mumunda
Feleğin tepesindeki tutulmuş ay değil

Ayrılık kılıcının yaralarıdır elem veren
Kader yayının ok yarası o kadar değil

İki dünyaya vermedi sâde yüzlü bir yâri
Bâkî nakışlar, sûretler bağında esir değil

Gazel 291

Sahrâlara düşerse ne çıkar o ceylanın nâfesi
Dilberim! O ben sevdalara salmıştır onu

Atının toynak nalına benzettiler diye
Gökyüzünün tavanına değdi hilâl külâhının köşesi

Sevgilinin yanak şekli gibi gönül çelen bir nakşı
Gönül levhasına resmetmedi hayâl ressamı

Yazıldı yanağın üzerine ayva tüyün belirmeden
Zülfüne emsâlsiz tuğra dersem şaşılır mı?

Cemâl sahibinin, kemâl sahibinin muhibbîyiz
O mükemmel güzellik kul etti bizi Bâkî

Gazel 292
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Gitdi hecr irdi dem-i vasl u telâkî berü gel
Olalum bezm-i mahabbetde mülâkî berü gel

Sâkiyâ sâgarı sun hecr ḫumârın yazalum
Nâmeden hakk idelüm nâm-ı firâkı berü gel

Zevk ü şevküñ yiridür raks uralum destefşân
Virelüm zelzeleye tâk u revâkı berü gel

Sunma la'l-i şekerefşânuñı bîzevklere
Eyle şîrîn dehen-i ehl-i mezâkı berü gel

Ḫıtta-yı Rûmdadur 'ırk-ı nihâl-i ikbâl
Özleme ḫâk-i Ḫorâsân u 'Irâkı berü gel

Çok tehî devr ide bu sâgar-ı mînâ bizden
Var iken şîşede bâkî hele sâkî berü gel

Umaruz himmet-i merdân-ı tarîkat yitişe
Nâgehân bir gün efendüm diye Bâkî berü gel

Gazel 293
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Saña teşbîh itmek olmaz ey meh-i sâhibcemâl
Âfitâba ger hilâl ebrû vü Nâhîd olsa ḫâl

Rûy u mûy-i yâre beñzer nesne daḫi görmedüm
Gerçi gördüm bîvefâ dünyâda nice mâh u sâl

Dikkat itdüm şol kadar vasf-ı miyânuñ kılmağa
Bulmadum aña münâsib hîç bir nâzük ḫayâl

Gördüm ol çeşm ü çerâğ-ı cânı şevküm var yine
Şem'-i 'aşka yakmağa pervâneâsâ perr ü bâl

Bâkiyâ 'işretdedür 'aşkıyla yârüñ kâ'inât
Nukl encüm mey şafak sâkî felek sâgar hilâl

Gazel 292

Gitti ayrılık, vuslat, görüşme vakti geldi, beri gel
Muhabbet meclisinde görüşelim, beri gel

Sâkî! sun kadehi, hicran mahmûrluğunu yazalım
Mektuptan silelim ayrılık adını, beri gel

Zevkin, şevkin yeridir, el çırparak raks edelim
Yeri, göğü zangır zangır titretelim, beri gel

Sunma şeker saçan lâl dudaklarını zevksizlere
Zevk sahiplerinin ağzını tatlandır, beri gel

Rum topraklarındadır ikbâl fidanının ırkı
Özleme Horasan, Irak toprağını, beri gel

Çok boş döner bu mine renkli kadeh bizden
Şişede kalmışken şarap, hele sâkî beri gel

Umarız tarîkat yiğitlerinin himmeti yetişir
Bâkî! Bir gün ansızın efendim diye beri gel

Gazel 293

Cemâl sahibi ayım! Teşbih etmek olmaz sana
Hilâl güneşe kaş olsa, Nâhid ona ben olsa

Görmedim yârin yüzüne, tüyüne benzer nesne
Gerçi aylarca, yıllarca vefâsız gördüm dünyada

Dikkat ettim, belinin özelliklerini saymaya
Hiçbir nâzik hayâl bulamadım münasip ona

Gördüm o gözü, cân çerağını, şevkim var yine
Pervâne gibi kol kanat yakmak için aşk mumuna

Bâkî! İşrettedir kâinat yârin aşkıyla
Çerez yıldızlar, mey şafak, sâkî felek, kadeh hilâl

Gazel 294
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Esb-i nâz ile beni yâr kılupdur pâmâl
Na'ller şekli aña sînede olmışdur dâl

Hasret-i kaddüñ ile bâğda seyl-i eşküm
Takdı serv-i çemenüñ pâyine sîmîn ẖalẖâl

Nic'olur gördi safâ âyine-yi hüsnüñde
Yirlere geçdi hayâdan utanup âb-ı zülâl

Ârizû eylemezin saltanat-ı dünyâyı
Ḫidmet-i ẖâk-i der-i yâr yiter câh u celâl

Bâkiyâ baña gedâ-yı der-i yâr olmakdur
Mâye-yi 'izz ü şeref pâye-yi baẖt u ikbâl

Gazel 295
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ebr-i bahâr-ı 'işvedür ebrû değüldür ol
Bârân-ı hüsn riştesidür mû değüldür ol

Tâvûsdur ki ravzada cevlâna başlamış
Ruẖsâruñ üzre zülf-i semenbû değüldür ol

Jengâr sanduñ âyînede nakş-ı ẖattuñı
Yañlış görişdüñ ey yüzi gül o değüldür ol

Zencîr-i zülf-i dilbere dîvâne olmayan
Bağlamaludur ey göñül uslu değüldür ol

Geşt itme deşt-i hasreti âhuñla Bâkiyâ
Sayd-ı kemend-i âh olur âhû değüldür ol

Gazel 294

Nâz atıyla yâr çiğnemiştir beni
Göğsümdeki nal şekli onun delili

Boyunun hasretiyle bahçede yaşımın seli
Çimen selvisinin ayağına gümüş halhal geçirdi

Nasıl olur? Güzelliğinin aynasında safâ gördü
Hayâdan utanıp duru su yerlere geçti

Arzu etmem ben dünya saltanatını
Makâm, ululuk olarak yeter yâr kapısının hizmeti

Yârin kapısında yoksul olmaktır bana Bâkî
İzzet, şeref sebebi, baht ile ikbâl payesi

Gazel 295

İşve baharının bulutudur, kaş değildir o
Güzellik yağmurunun ipidir, saz değildir o

Tavustur; bahçede dolaşmaya çıkmış
Yanağının üstündeki yasemin kokulu zülüf değildir o

Pas sandın aynadaki ayva tüyünün görüntüsünü
Yanlış görmüşsün, gül yüzlüm, o değildir o

Dilberin zülüf zincirine divâne olmayan
Bağlanmalıdır gönlüm; akıllı değildir o

Dolaşma hasret çölünü âhlarınla Bâkî
Âh kemendine av olan âhû değildir o

Gazel 296
[Failâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Yılda bir açılup ancak şen olur bâğda gül
Kanı ol gonca-yı ḫandân gibi şûḫ u şengül

Nakşlar bağladı nevrûz hevâsında çemen
Eylesün ḫûb edâlarla terennüm bülbül

Ruḫlaruñdur gül-i ter gonca leb-i meygûnuñ
Saña meyl itdi göñül baña gerekmez gül ü mül

Kendü başında değül mi niçün ol meh bilmez
Dil-i miskîne ne bend eyledüğin ol kâkül

Dûd-i âhın yine Bâkî şererâlûd itdi
Yâre 'arz eyledi bir dâne zerefşân sünbül

Gazel 297
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Her cefâ kim eyledüñ geldi vefâlar bilmiş ol
Rûha râhatdur gamuñ câna safâlar bilmiş ol

Gerçi sergerdân idüp salduñ belâ girdâbına
Yüz çevürmezler kadîmî âşinâlar bilmiş ol

Yanuña kalur ne kılsañ pâdişehsin dôstum
Şânuna lâyık değül amma cefâlar bilmiş ol

Cûy-i eşküm şöyle tuğyân itdi kim bir gün hemân
Âsumânuñ âsiyâsengin yuvalar bilmiş ol

Rişte-yi cânumda zülfüñ bir girih bend itdi kim
Halline kâdir değül müşkilgüşâlar bilmiş ol

Çok tolaşdı turra-yı müşgînüñe âşüftedil
Çîn-i zülfüñ bend ider bir gün ḫatâlar bilmiş ol

Pister-i hicrânda dâ'im zâr ü bîmâr olmada
Ölmeğe cânlar virürler mübtelâlar bilmiş ol

İltifâtuñ Bâkiyi dünyâya mahsûd eyledi
Hep senüñdür çekdüği derd ü belâlar bilmiş ol

Gazel 296

Yılda bir açılır ancak, şen olur bahçede gül
Hani o gülen gonca gibi şûh ve şengül

Nakışlara büründü nevruz havasında çimen
Güzel edâlarla terennüm etsin bülbül

Yanakların taze güldür, gonca mey renkli dudağın
Sana meyletti gönül; bana gerekmez şarap ile gül

Kendi başında değil mi, niçin o ay yüzlü bilmez
Zavallı gönlüme ne bağladığını o kâkül

Bâkî yine âhlı dumanlarını kıvılcımlandırdı
Yâre arz etti bir tane altın saçar sümbül

Gazel 297

Ne cefâ ettiysen, vefâlar geldi, bilmiş ol
Rûha rahattır gamın, câna safâ, bilmiş ol

Gerçi derbeder ettin, saldın belâ girdabına
Yüz çevirmez eski dostlar, bilmiş ol

Yanına kalır ne yapsan, padişâhsın dostum
Şânına lâyık değil ama cefâlar, bilmiş ol

Gözyaşı ırmağım öyle kabardı ki bir gün
Gökyüzünün değirmen taşını yuvarlar, bilmiş ol

Cân ipimi zülüflerin öyle bir düğümledi ki
Çözmeye kâdir değil müşkül çözenler, bilmiş ol

Çok dolaştı miskli kâkülüne perişan gönül
Zülfünün kıvrımı bağlar bir gün hatâları, bilmiş ol

Hicran yatağında sürekli inleyip hasta olmada
Ölmek için canlar verir müptelâlar, bilmiş ol

Bâkî'ye iltifatın bütün dünyayı kıskandırdı
Hep senin derdini, belânı çeker, bilmiş ol

Gazel 298
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Her tîr-i belâ kavs-i kazadan k'ola nâzil
Sahâ-yı dil-i ehl-i vefâdur aña menzil

Kaddüm gibi ḫâk-i kademüñ öpdi na'lçeñ
Meşhûrdur ed-dâlü 'alelḫayri kefâ'il

Ağız bir idüp söylemek âsân idi yâre
Zaḫmuñla gelüp olsa eğer ḫançeri yekdil

Cân câna olurduk dem-i vuslatda senüñle
Sînem eğer ey rûh-ı revân olmasa hâ'il

Bâkîyi kalem eyledi şemşîr-i fırâkuñ
Bir kerre nasîb olmadı takbîl-i enâmil

Gazel 299
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Fitne-yi 'âlemi ol kâmet-i ra'nâdan bil
Her belâ kim yitişür 'âlem-i bâlâdan bil

Hâlet-i 'aşk iledür âdeme nûrâniyyet
Reng-i rûy-i kadehi bâde-yi hamrâdan bil

Dil-i dânâya şeref pertev-i 'irfan iledür
Hüsn-i âyîneyi 'aks-i ruḫ-i zîbâdan bil

'İşve-yi dehre göñül virmez o kim 'âkildür
Almadı behre beğüm kimse bu dünyâdan bil

Devlet-i dâr-ı cihân devr-i zamân ey Bâkî
Pâyidâr olmaduğın kıssa-yı Dârâdan bil

Gazel 298

Her belâ oku kazânın yayından gelir
Vefâlıların gönül sahası ona menzildir

Boyum gibi nalçan da ayağının toprağını öptü
Meşhurdur; hayra delalet eden yapmış gibidir

Ağız bir edip söylemek kolaydı yâre
Yârânla hançeri gelip bir gönül olsa

Cân câna olurduk seninle vuslat zamanı
Rûhum benim! Göğsüm engel olmasaydı

Ayrılık kılıcın kaleme döndürdü Bâkî'yi
Parmaklarını öpmek bir kere nasip olmadı

Gazel 299

Âlemdeki fitneyi o güzel boyludan bil
Hangi belâ gelirse, yukardaki âlemden bil

İnsanın nûraniliği aşk hâliyle gerçekleşir
Kadehin yüzündeki rengi kızıl meyden bil

Bilge gönlün şerefi irfan ışığıyla ölçülür
Aynanın güzelliğini güzel yüzün aksinden bil

Akıllı kişi gönül vermez dünyanın işvesine
Beyim! Kimse bu dünyadan nasip almadı; bil

Dünya devletinin, zamanın devrinin ey Bâkî
Kalıcı olmadığını Dârâ hikâyesinden bil

Gazel 300
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gül gibi olmak dilerseñ şâd u ḫürrem ey göñül
Lâleveş elden düşürme câmı bir dem ey göñül

Devr elinden kâse kâse yutduğum kanlardur ol
Katre katre tamlayan gözden demâdem ey göñül

Devlet-i dünyâ içün hergiz ne gamgîn ol ne şâd
Berkarâr olmaz bilürsin hâl-i ʿâlem ey göñül

Gülşen-i kûyında meʾvâ bulsa ol hûrîveşüñ
İḫtiyâr eyler mi bâğ-ı ḫuldı âdem ey göñül

Devr ider Bâkîsıfat ḫurşîd o mâhuñ menzilin
ʿAşk sergerdânıdur Allâhu ʿalem ey göñül

Gazel 301
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Döndi bezm-i bâğda bir dilber-i tannâze gül
Cilve-yi hüsn eyledi girdi libâs-ı nâze gül

Elden evrâkın salup bir bir uçurdı göklere
Beñzedi bir dilber-i şûḫ-i kebûterbâze gül

Sînesin çâk eyledi mest-i sabûhîler gibi
Subhdem murg-i çemenden gûş idüp âvâze gül

Vasf-ı hüsn-i yâr ile bir tâze dîvân bağlasun
Târ-ı zülf-i hûrdan bend eylesün şîrâze gül

Bâğ-ı hüsn-i şâha bak görmek dilerseñ Bâkiyâ
Baḫt u devlet nevbahârında açılmış tâze gül

Gazel 300

Gül gibi şâd, mesut olmak istersen ey gönül
Lâle gibi elden düşürme kadehi bir ân ey gönül

Devir elinden kâse kâse yuttuğum kanlardır o
Gözümden her ân damla damla damlayan ey gönül

Dünya devleti için ne gamlı ne şâd ol asla
Bilirsin, sabit kalmaz âlemin hâli ey gönül

Diyârının gülşeninde sığınak bulsa ol hûrînin
Tercih eder mi cennet bahçesini insan ey gönül

Devreder Bâkî gibi güneş o ayın menzilini
Aşk avâresidir, doğrusunu Allâh bilir, ey gönül

Gazel 301

Döndü bahçe meclisinde cilveli bir dilbere gül
Güzelliğiyle cilvelendi, nâz giysisine girdi gül

Elinden yapraklarını salıp bir bir uçurdu göklere
Güvercinci şûh bir dilbere benzedi gül

Göğsünü yırttı sabûh içen sarhoşlar gibi
Sabahleyin çimen kuşundan şarkı dinleyip gül

Yârin güzelliğini vasfeden bir dîvân yazsın
Hûrînin zülüf teliyle bend etsin şirâze gül

Şâhın güzellik bahçesine bak görmek istersen Bâkî
Baht ile devlet ilkbaharında açılmış taze gül

Gazel 302
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Subhdem bülbül niyâz itdükçe geldi nâze gül
Râz-ı 'aşkı dermiyân itdi açıldı tâze gül

Oldı sahn-ı bâğda peydâ gülefşânlar yine
Hâsılı döndi çemen bezminde âteşbâze gül

Uymadı bir gün hevâ-yı bülbül-i şûrîdeye
Meyl ider dâ'im nesîm-i subh ile pervâze gül

Bir yire cem' eylemiş evrâk-ı nâz u şîveyi
Rişte-yi cânından itmiş bülbülüñ şîrâze gül

Göklere irgürdi Bâkî gulgul-i 'aşkuñ senüñ
Salmadın rûy-i zemîne hüsn ile âvâze gül

Gazel 303
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

Rahm eyle âb-ı dîde-yi gevhernisâre gel
Emvâc-ı bahr-i eşkümi seyr it kenâre gel

Zâhid ne lâzım ehl-i dile kîne-yi şütür
Gir bezm-i 'ayş u işrete sen de kıtâre gel

Meydür mihekk-i tecribe-yi pîr-i meyfurûş
'Arz eyle nakd-i kalbüñi sâhib'ayâre gel

Gördüñ kabâ-yı 'ömre bekâ yok bu bâğda
Gül gibi sen de pîreheni pâre pâre gel

Bâkî dem urma seyr-i makâmât-ı 'aşkdan
Geç âh u nâle nağmelerinden karâre gel

Gazel 302

Sabahleyin bülbül niyâz ettikçe nâza çekti gül
Aşk sırrını ortaya döktü, açıldı taze gül

Bahçe alanında gül saçanlar belirdi yine
Kısacası döndü çimenlik meclisinde ateşbaza gül

Uymadı bir gün âşık bülbülün arzularına
Meyleder sürekli seher yeliyle uçmaya gül

Bir yere toplamış nâz ile işve yapraklarını
Bülbülün cân ipinden şirâze dikmiş gül

Göklere ulaştırdı Bâkî aşkının ününü senin
Güzellikte ses getirmeden yeryüzünde gül

Gazel 303

Merhamet et! İnci saçan gözlerimin suyuna gel
Gözyaşı denizimin dalgalarını seyret, kenara gel

Zâhid! Gerekmez gönül ehline deve kini
İşret meclisine gir, sen de bu kafileye gel

Meydir mey satan pîrin tecrübe mihengi
Göster kalbindeki nakdi, ayar sahibine gel

Gördün, ömür cübbesinin kalıcılığı yok bu bağda
Gül gibi sen de gömleği parça parça gel

Bâkî! Söz etme aşk makâmlarında seyirden
Geç âh, nâle nağmelerinden, karara gel

Gazel 304
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

Gül gülse dâ'im ağlasa bülbül 'aceb değül
Zîrâ kimine ağla dimişler kimine gül

Pâkîzetab' u sâfdil ü pâkmeşrebüz
Hüsnüñ güline düşse n'ola jâleveş göñül

Bezm-i safâ vü 'ayşa salâdur bilenlere
Sît u sadâ-yı bülbül ü berg ü nevâ-yı gül

Hüsn-i ruḫuñla lutf-i lebüñden ḫaber virür
Hep âbutâb-ı cevher-i câm u safâ-yı mül

Bâkî 'acûz-i dehre er olmaz zebûn olan
Merdân-ı râh-ı 'aşk dimezler aña recül

Gazel 305
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

Lü'lû-yi jâleden takınup gûşvâr gül
İtdi çemende nâz ile 'arz-ı 'izâr gül

Gün toğdı sanma penbe-yi subh ile nevbahâr
Urdı sipihr sakfına bir yâdigâr gül

Bir dilsitâne döndi bu gün sahn-ı gülsitân
Kad serv ü çeşm nergis-i şehlâ 'izâr gül

Dîdâr-ı dôst bâğ u gülistân yiter baña
Zülf-i nigâr sünbül ü ruḫsâr-ı yâr gül

Dürme yüzüni goncasıfat bana nâz idüp
Aç verd-i bâğ-ı behceti ey gül'izâr gül

Çekmezdi ḫârḫârını gülzâr-ı 'âlemüñ
İñletmeyeydi bülbülini zâr zâr gül

Bâkî birinde görmedi ḫaddüñ letâfetin
Gülzâr-ı dehre gerçi gelüpdür hezâr gül

Gazel 304

Gül gülse, sürekli ağlasa bülbül, şaşılmaz buna
Kimine ağla, kimine gül demişler zira

Temiz tabiatlı, temiz kalpli, temiz meşrepliyiz
Ne çıkar jâle gibi düşse gönül güzelliğinin gülüne

Safâ, işret meclisine çağrıdır bilenlere
Bülbülün sesi, gülün yaprağı, nevâsı

Yanağının güzelliğiyle dudağının lûtfundan haber verir
Hep kadeh cevherinin parlaklığı, şarabın safâsı

Dünya kocakarısına koca olmaz zebûn olan Bâkî
Ona erkek demez aşk yolunun yiğitleri

Gazel 305

Jâle incisinden takınıp küpe gül
Çimende nâz ile gösterdi yanağını gül

Gün doğdu sanma sabah pembesiyle ilkbahar
Gökyüzü tavanına bir yadigâr koydu gül

Bir gönül alana döndü bugün gülistân
Boy selvi, göz şehlâ nergis, yanak gül

Dostun yüzü bahçe, gülistân olarak yeter bana
Sevgilinin zülfü sümbül, yârin yanağı gül

Buruşturma yüzünü gonca gibi bana nâz edip
Aç güzellik bahçesinin gülünü, gül yanaklım, gül

Çekmezdi âlem gülşeninin diken zahmetini
İnletmeseydi bülbülünü inim inim gül

Bâkî hiçbirinde görmedi yanağının letâfetini
Dünyanın gül bahçesine gelmiştir gerçi bin gül

Gazel 306
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Reşk-i ruḫuñla olmasa ger dilfigâr gül
Dâğ-ı nihânın itmez idi âşikâr gül

Gülzâre gel ki pâyüñe kasd-ı nisâr içün
Dâmânın itdi pürgüher-i şâhvâr gül

Bezminde sürdi lâle murassa' piyâlesin
Oldı emîr-i meclis-i bâğ u bahâr gül

Lutfuñ göziyle bir güle baksañ yiter baña
Bak sîne dâğın eyledüm ey gül-î 'îzâr gül

Aldı seherden üsküfini bâz goncanuñ
İtdi çemende bülbül-î zârı şikâr gül

Rengîn varaklar aldı ele tâ ki eyleye
Tahrîr-î medh-î ḫâce-î sâhibvekâr gül

Bâkîveş âḫir eyledi 'aczin müşâhede
Evrâkın itdi defterinüñ târümâr gül

Gazel 307
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Ehl-i dil cânlara meyl it şeref ü 'izzet bul
Nazaruñ kânlara kıl gevher-i zîkıymet bul

Gelme bînâm ü nişân ehl-i ḫârâbat içre
Yüri var şehr-i melâmetde biraz şöhret bul

Koyalum sâgarı zâhid sana hemreng olalum
Bize keyfıyyet-i sahbâ gibi bir hâlet bul

Meclis-i va'za oturmak katı alçaklıkdur
Sadr-ı meyḫâne-yi 'irfâna yitiş rif'at bul

Zâhid ol sıklet ile uçmağa hazırlanma
Çıkar ol cübbe vü destârı biraz ḫiffet bul

Gazel 306

Yanağını kıskanmaktan gönlü yaralı olmasa gül
Gizli dağını çıkarmazdı ortaya gül

Gülistâna gel, ayaklarına saçmak için
Eteğini şâh incileriyle doldurdu gül

Meclisinde sürdü lâle murassâ kadehini
Bağ bahçe meclisinin emîri oldu gül

Lûtuf gözüyle bir güle baksan yeter bana
Gül yanaklım! Bak, göğsümdeki dağı ettim gül

Aldı seherden üsküfünü yine goncanın
Çimende inleyen bülbülü avladı gül

Renkli varaklar aldı eline yazmak için
Vâkar sahibi vezirin övgüsünü gül

Bâkî gibi sonunda aczini gördü
Defterinin yapraklarını dağıttı gül

Gazel 307

Gönül ehli canlara meylet, şeref, izzet bul
Madenlere gözünü çevir, kıymetli inci bul

Gelme adsız, ünvansız meyhane ehli içine
Yürü git, melâmet şehrinde biraz şöhret bul

Bırakalım kadehi, zâhid, bir renk olalım seninle
Bize şarabın verdiği hâl gibi bir hâl bul

Vaaz meclisine oturmak çok alçaklıktır
İrfan meyhanesinin baş köşesine gel, yükseklik bul

Zâhid! O ağırlıkla cennete uçmaya hazırlanma
Çıkar o cübbeyi, sarığı, biraz hafiflik bul

Bîriyâ merd-i Ḫüdâsın bilürüz ey sûfî
Garazuñ rahmet-i Hakdur o kadar rahmet bul

Mey içüp mest-i müdâm olsa ʿaceb mi Bâkî
Derd ü gamsuz güzerân eyleye bir sâʾat bul

Gazel 308
[Mefʿûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

Gülşende itdi nâz ile ʿarz-ı cemâl gül
Kıldı belâlu bülbüli âşüftehâl gül

Geldi zuhûra çâh-ı ʿademden çıkup yine
Mîzâne girdi Yûsuf-ı Kenʾânmisâl gül

Döndi safâda encümen-i Mustafâya bâğ
Ḫayl-i şükûfe zümre-yi Ashâb u Âl gül

Câm-ı şarâbı içmez elinde tutar turur
ʿAşkun meyinden oldı meğer bîmecâl gül

Makbûl-i tabʾ-ı ḫalk-ı cihân oldı nitekim
Dîvân-ı nazm-ı Ḫüsrev-i sâhibkemâl gül

Bezm-i gam içre olmış iken bâde göz yaşı
Bâğ-ı belâda dâğ-ı dil-i pürmelâl gül

Lutfuñdan irdi Bâkîye rengîn filoriler
Gûyâ saçıldı meclise bir destmâl gül

Açdukça gonca beççe-yi bülbül gibi dehân
Aldukça jâle beyzaların zîr-i bâl gül

Bâğ-ı cihânda gül gibi ḫandân u ḫürrem ol
Bezm-i safâda ey şeh-i ferḫundefâl gül

Hey sûfî! Biliriz biz riyâsız olan Allâh adamını
Maksadın Hakk'ın rahmetidir; o kadar rahmet bul

Mey içip sürekli mest olsa Bâkî, şaşılır mı
Dertsiz, gamsız geçirilecek bir saat bul

Gazel 308

Gülşende nâz ile cemâlini gösterdi gül
Belâlı bülbülü perişan etti gül

Yokluk çukurundan çıkıp zuhûr etti yine
Kenanlı Yusuf gibi kıyamete girdi gül

Safâda Mustafa'nın encümenine döndü bağ
Çiçekler Ashab zümresi, Âl ise oldu gül

Şarap kadehini içmez, elinde tutar durur
Aşkın meyinden galiba hâlsiz kaldı gül

Cihân halkının tabiatınca makbûl oldu
Kemâl sahibi Hüsrev'in Dîvânı gibi gül

Gam meclisinde bâde olmuşken gözyaşı
Belâ bahçesinde melâlli gönül dağı gül

Lûtfundan geldi Bâkî'ye renkli filoriler
Sanki meclise saçıldı bir mendil gül

Açtıkça gonca bülbül yavrusu gibi ağzını
Aldıkça jâle yumurtalarını kanat altına gül

Cihân bahçesinde mesut ol, gül gibi gül
Falı kutlu şâhım, safâ meclisinde gül

Gazel 309

[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Ehl-i tecrîd ki kûyuñda yiri ḫâk değül
Pâye-yi kadri Mesîhâ gibi eflâk değül

Pertev-i mihrüñ ile buldı kemâlin ḫurşîd
Kameri n'eyleyelüm âyînesi pâk değül

Çok yanunca salınur şimdi serefgendelerüñ
Şehsüvârum saña kim beste-yi fitrâk değül

Mey içüp virmedüñ âyîne-yi idrâke cilâ
Gider ey şeyḫ-i riyâpîşe bu idrâk değül

Varmaz erbâb-ı safâ meclisüñe ey vâ'iz
Ağlamış sûretüñe kimse hevesnâk değül

Almadı bûy-i mahabbetden eser şunlar kim
Goncaveş dilleri ḫûn sîneleri çâk değül

Bâkiyâ bâğ-ı cihânda kanı bir nâzüktab'
Sînesi gül gibi âzürde-yi ḫâşâk değül

Gazel 310

[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Nakş-ı gül seyr it çemende savt-ı bülbül diñle gel
Şimdi savt u nakşdur 'ayş ehline sâlih 'amel

Başladı gülşende murg-i ḫoşnevâ nevrûzdan
Şâḫ-ı gül bezminde taksîm itdi bir garrâ gazel

Nâzenîn ebrûlaruñ hakkâ ki kılmış kıl kalem
Hüsnüñi şol dem ki tasvîr itmiş üstâd-ı ezel

Nâfe-yi müşgîn-i zülfinden ḫaber sor Çine var
Ey sabâ geşt ü güzâr it kâ'inâtı turma yil

Câm-ı mey sun sâkiyâ bir pâre gelsün cânumuz
Bîmecâl olduk gam-ı dehr ile öldürdi kesel

Gazel 309

Tecrîd ehlinin, civârındaki yeri toprak değil
Mesih gibi kâdir payeleri felekler değil

Güneşinin ışığıyla kemâle erdi güneş
Ayı ne yapalım? Aynası temiz değil

Yanınca çok salınır şimdi fedâîlerin
Şehsüvarım! Kimse atının arkasında değil

Mey içip parlatmadın idrak aynasını
Riyâkâr şeyh! Gider onu; idrak bu değil

Hey vaiz! Safâ ehli varmaz senin meclisine
Ağlamış suratına kimse hevesli değil

Muhabbet kokusundan etkilenmedi şunlar
Gonca gibi gönülleri kan, göğüsleri yırtık değil

Bâkî! Cihân bahçesinde hani bir nâzik tabiatlı
Göğsü gül gibi dikenlerden incinmiş değil

Gazel 310

Gülün nakşını seyret, çimende bülbülün sesini dinle, gel
Şimdi ses ile nakıştır işret ehli için salih amel

Başladı gül bahçesinde güzel sesli kuş nevruzdan
Gül dalı meclisinde taksim etti bir parlak gazel

Gerçekten kalem kıl gibi yapmış nâzenin kaşlarını
Güzelliğini tasvir ettiği zaman ezel üstâdı

Zülfünün miskli nâfesinden haber sor, var Çin'e
Hey sabâ! Dolan dur kâinatı, koş haydi durma

Mey kadehi sun, bir parça gelsin cânımız sâkî
Dünya gamıyla hâlsiz düştük, gevşeklik öldürdü

Üstümüzden yil gibi geçsün sabânuñ himmeti
İstemezse irdüğin ol serv-i sîmendâma el

Bâkiyâ serlevha-yı eş'ârı tezhîb eyle kim
Müşkilüñ lutf-i şehenşâh itdi altun gibi hal

Gazel 311
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Şîrîn lebüñ yanında olur şermsâr la'l
Rengîn sözüñ katında bulur inkisâr la'l

Ḫâl-i ruḫun gedâsı bir âvâre müşg-i Çîn
La'l-i lebüñ fütâdesi bir ḫâkisâr la'l

Dürc-i dehânı var ise billûr hokkadur
Andan görinür iki latîf âbdâr la'l

Nâzük nihâli ol leb ü ruḫsâr-ı âl ile
Bir şâḫdur ki olmış aña berg ü bâr la'l

Değdi dehânı söyledi bir gün kulağuma
Gûyâ takıldı gûşuma bir gûşvâr la'l

Dirsem 'aceb mi ḫâtem-i Cem devr-i meclise
Elmâs câm-ı sâde mey-i ḫoşgüvâr la'l

Nûş itmeyince cür'a-yı şâh-ı cihânı ḫâk
Kân içre hâsıl olmadı kâmil'ayar la'l

Ḫurşîd-i âsumân-ı sa'âdet Selîm Ḫân
Kim feyz-i câmı kâne bağışlar hezâr la'l

Bâğ içre dökse cür'asın altun piyâlesi
Zer hokkalarla bitüre şâḫ-ı enâr la'l

Hemvâre pây-i taḫt-ı şehenşâha Bâkiyâ
Rengîn sözünden eyle firâvân nisâr la'l

Üstümüzden yel gibi geçsin sabânın himmeti
İstemezse o gümüş endâmlı selviye el yetiştiğini

Şiirlerinin serlevhasını süslemeye bak Bâkî
Şehinşâhın lûtfu müşkülünü altın gibi hâlletti

Gazel 311

Tatlı dudağının yanında utanır lâl
Renkli sözünün yanında kırılır lâl

Yanak beninin dilencisi bir avâre Çin miski
Dudak lâlinin düşkünü bir zavallı lâl

Ağız kutusu varsa billur hokkadır
Oradan görünür iki lâtif parlak lâl

Nâzik fidanı o dudakla, al yanakla
Bir daldır, ona yaprak, meyve olmuş lâl

Ağzı değdi, söyledi bir gün kulağıma
Âdetâ takıldı kulağıma bir küpe, lâl

Dersem şaşılır mı Cem hatemidir meclis devrine
Elmas sâde kadeh, içimi hoş mey ise lâl

İçmeyince cihân şâhının yudumunu toprak
Madende oluşmadı tam ayarlı lâl

Saadet göklerinin güneşi Selim Hân
Kadehinin feyzi madene bağışlar bin lâl

Bahçede dökse yudumunu altın kadehi
Altın hokkalarla bitirir nar dalı lâl

Daima şehinşâhın tahtının ayağına Bâkî
Renkli sözlerinden bol bol saç lâl

Gazel 312
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Hakîkat sırrın ey zâhid dil-i bîgışş u gılden bil
Rumûz-i ʻaşkı fehm eyle biraz sen de bu dilden bil

Çeker dil mihnet ü derdi mahabbet riştesin kırmaz
Kesilmek var ise ol dilber-i peymângüsilden bil

Ḫat u ḫâl öldürür ʻuşşâkı tâb-ı ʻârız incitmez
Zevâli bilmek isterseñ ziyâdan bilme zıldan bil

Revâc-ı revnâk-ı hüsnüñ nesîm-i âhumuñdur hep
Safâ-yı nevbahârı sen hevâ-yı mu'tedilden bil

Vücûdun ḫâkini ter tut gözüñ yaşıyla ey Bâkî
Gül-i gülzâr-ı ma'nâ açılur bu âbugilden bil

Gazel 313
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Âlet-i hüsni mükemmel kad-i dilcû da güzel
Ol siyeh gözler ile hak bu ki ebrû da güzel

Ḫat-ı nevḫîzüm ile didi ne dirsin ruḫuma
Didüm ol rû da güzel ḫatt-ı semenbû da güzel

Yaluñuz gerden-i zîbâsı değül hâletbaḫş
ʻAnberâmîz o zülfeyn ile gîsû da güzel

Sahn-ı hammâmda dün gördüm o nâzük bedeni
Sînede mûdan eser yok daḫi pehlû da güzel

Eyledüm dikkat ile mûy-i miyânına nazar
Cümleten bîbedel ü sâ'id ü bâzû da güzel

Söylese lafz-ı dürerbârına söz yok Bâkî
Dürc-i la'lindeki her dâne-yi lü'lû da güzel

Gazel 312

Zâhid! Gerçeğin sırrını saf, katışıksız gönülden bil
Aşk rumuzlarını anla, biraz sen de bu dilden bil

Gönül çeker mihneti, derdi, muhabbet ipini koparmaz
Kesilmek varsa, sözünde durmaz o dilberden bil

Ayva tüyü, beni öldürür âşıkları, yanağının parıltısı incitmez
Zevâli bilmek istersen, ışıktan bilme, gölgeden bil

Güzelliğinin revnakı âhımın meltemi sayesinde hep
İlkbahar safâsını sen ılıman havadan bil

Vücûdunun toprağını ıslak tut gözyaşlarınla Bâkî
Mânâ gülşeninin gülü açılır bu sudan, topraktan bil

Gazel 313

Güzellik sebepleri mükemmel, hoş boyu da güzel
O siyahlar, gözlerle gerçekten kaşları da güzel

Dedi: Ne dersin yeni bitmiş tüylerimle yanağıma
Dedim: O yüz de güzel, yasemin kokulu tüy de güzel

Yalnız güzel gerdanı değil hava veren
Amberli iki örgüsüyle, saçları da güzel

Hamam sahanlığında gördüm dün o ince bedeni
Göğsünde kıldan eser yok, yanı böğrü de güzel

Dikkatlice baktım kıl gibi ince beline
Hepsi bedelsiz; eli, kolu da başka güzel

Konuşsa inci yağdıran sözlerine söz yok Bâkî
Lâl ağzındaki her inci tanesi de güzel

Gazel 314
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Yaraşur ey sipihr-i mâhcemâl
Kamerî yaka olsa saña hilâl

Gösterür gülşen içre kâmetüñi
Barmağ ile biri birine nihâl

Dir görenler dem-i gazabda seni
Bârekallâh zihî cemâl ü celâl

Ḫaymedür gözlerüm tınâb müjem
N'ola ger konsa aña şâh-ı ḫayâl

Öykünürmiş 'izâr-ı dildâra
Göricek Bâkiyâ güli ele al

MİM
Gazel 315
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

N'ola dehr içre nişânum yoğ ise 'ankâyem
Ne 'aceb seyl gibi çağlamasam deryâyem

Göze göstermez ise tañ mı beni her ednâ
Ki nazar fark idecek mertebeden a'lâyem

İltifât eylemezem zerre kadar nâdâne
Âsumân-ı hünere mihr-i cihânârâyem

Sûretâ gerçi gedâ şeklin urındum ammâ
Mesned-i memleket-i ma'rifete Dârâyem

Bâkiyâ dîn-i Muhammed hak içün 'âlemde
Dem-i cânbaḫş ile nazm içre bu gün 'İsâyem

Gazel 314

Yaraşır ay cemâlli gökyüzü
Kamerî yaka hilâl olsa sana

Boyunu gösterir gül bahçesi içinde
Fidanlar birbirine parmak ile

Kızdığın zaman der ki seni görenler
Maşallah! Bu ne cemâl, ne celâl

Çadırdır gözlerim, kirpiklerim onun ipi
Ne olur hayâl şâhı ona konsa sanki

Taklit edermiş sevgilinin yanağını
Görünce gülü eline al Bâkî

Gazel 315

Ne çıkar dünyada izim yoksa? Ben Anka'yım
Şaşılır mı sel gibi çağlamasam? Ben deryayım

Göze göstermezse beni her alçak, şaşılır mı
Gözün fark edeceği mertebeden yukardayım

Zerre kadar iltifat etmem ben cahillere
Hüner gökyüzünde dünyayı süsleyen güneşim

Gerçi görünüşte yoksul şekline büründüm ama
Marifet ülkesinin tahtında oturan Dârâ'yım

Bâkî! Muhammed dini hakkı için âlemde
Cân veren nefesle nazımda bugün İsâ'yım

Gazel 316

[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

İrişdüm bahre cûyâsâ basît-i ḫâkden geçdüm
Bisât-ı kurbe irdüm çenber-i eflâkden geçdüm

Şarâb-ı la'lfâm u zevrak-ı zerrîni terk itdüm
Ben ol keştî ile ol âb-ı âteşnâkden geçdüm

Gamuñ afyônını tiryâk diyü baña 'arz itme
Yüri sağ ol benüm 'ömrüm ben ol tiryâkden geçdüm

Beni âlûdedâmen sanma vâ'iz mest gördüñse
Senüñ bezmüñ gibi ben nice cây-ı pâkden geçdüm

Mugaylân-ı belâ tutmış tarîk-i Ka'be-yi vasluñ
Efendi ben o râh-ı pür ḫes ü ḫâşâkden geçdüm

Metâ'-ı dehr bir puldur akar su 'ömr-i müsta'cel
Anuñ'çün Bâkiyâ esbâbdan emlâkden geçdüm

Gazel 317

[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Mâsivâdan tama'-ı nusreti az eyleyelüm
Lutf u ihsânı çok Allâha niyâz eyleyelüm

Biñ günâh eylese bir kul yine rızkın kesmez
Şükr-i in'âm-ı şeh-i bendenüvâz eyleyelüm

Her tezervüñ nice bir saydı hevâsında yilüp
Dâimâ hırs u tama' çeşmini bâz eyleyelüm

Mâhdan mâhîye dek saldı cefâ kullâbın
Kıssa-yı gussa-yı zülfüñ ne dırâz eyleyelüm

Tutalum şîve-yi rindân-ı kanâ'atpîşe
Tâbekey ḫâtıra-yı ni'met ü nâz eyleyelüm

Harem-i vasla reh-i râst mahabbet yolıdur
Râh-ı 'uṣṣâkdan âheng-i hicâz eyleyelüm

Cân ü dilden sakın esrâr-ı gamıñ ey Bâkî
Dime bîgâneleri mahrem-i râz eyleyelüm

Gazel 316

Irmak gibi ulaştım denize, topraklardan geçtim
Yakınlık sofrasına ulaştım, feleğin çemberinden geçtim

Lâl renkli şarabı, altın zevrakı terk ettim
Ben o gemiyle o ateşli sudan geçtim

Gamının afyonunu bana tiryak diye gösterme
Yürü sağol benim ömrüm, ben o tiryakten geçtim

Beni iffetsiz sanma vaiz, sarhoş gördünse
Senin meclisin gibi ne temiz yerlerden geçtim

Belânın deve dikenleri bürümüş vuslat Kâbesinin yolunu
Efendi! Ben o dikenli, çalılık yollardan geçtim

Dünya metâı bir puldur; geçici ömür ise akarsu
Bâkî! Onun için sebeplerden, emlâktan geçtim

Gazel 317

Dünyadan zafer tamâhını az edelim
Lûtfu, ihsânı çok Allâh'a niyâz edelim

Bin günah etse bir kul, yine rızkını kesmez
Kulları okşayan şâhın nimetlerine şükredelim

Ne kadar her sülünü avlama arzusuyla koşup
Daima hırs, tamâh gözünü doğan edelim

Aydan balığa kadar saldı cefâ kancasını
Zülüfünün keder hikâyesini neden uzun edelim

Uyalım kanaatkâr rintlerin yöntemlerine
Daha ne kadar nimetin, nâzın hatırasını yâd edelim

Vuslat haremine giden doğru yol muhabbet yoludur
Uşşak yolundan Hicâz yoluna âhenk edelim

Candan, gönülden sakın gamının sırlarını Bâkî
Deme yabancıları sırra mahrem edelim

Gazel 318
[Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün]

'Âlem hayât-ı nev bulur cânlar bağışlar dembedem
Enfâs-ı Rûhullâhdur gûyâ nesîm-i subhdem

Sahn-ı felekte cilveger tâvûs-i zerrînbâl ü per
Bâğ-ı cihân pürnûr u fer 'âlem gülistân-ı İrem

Bezm-i safâ vü reşh-i câm bu zemzem olmış ol makâm
Meyḫâneler Beytülharâm pîr-i mugân şeyhülharem

Müşgîn nesîm oldı hevâ 'anberşemîm oldı sabâ
Gülzâra gelse gâlibâ urmaz Ḫutenden nâfe dem

Bâd-ı seherden ḫoşnesîm ḫulk-i Ḫüdâvend-i kerîm
Sultân-ı 'âdil Ḫân Selîm şâhenşeh-i sâhibkerem

Keyḫüsrev-i Cemşîdfer Cemşîd-i Keyḫüsrevgüher
Dârâ-yı İskenderzafer İskender-i Dârâhaşem

Ḫurşîdveş pürnûr u fer Nâhîdveş rûşengüher
Keyvânsıfat 'âlînazar şâhenşeh-i encümhaşem

Şâhâ murassa' câmdur sâkî-yi sîmendâmdur
'Ayş-ı mey-i gülfâmdur râhatresân-ı rûh-i Cem

'Ayş u tena'um vaktidür sâz u terennüm vaktidür
Bâkî tekellüm vaktidür güftâre sa'y it lâcerem

Ḫâmûşlık senden 'aceb tab'uñ müsellem tutdı hep
Sihrâferînân-ı 'Arab pâkîzegûyân-ı 'Acem

Gazel 319
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

La'lüñ göricek kana döner gözden akanum
Oynar yüreğüm derd ile diñmez ḫafakânum

Zerd oldı yüzüm derd ile san kim yarakândur
Lutf eyle beğüm dökme benüm yok yire kanum

Gazel 318

Âlem yeni hayat bulur, canlar bağışlar sürekli
Rûhullah'ın nefesleridir sabah meltemi sanki

Felek meydanında görünür altın kanatlı tavus
Dünya bahçesi nûr içinde, âlem İrem bahçesi

Safâ meclisi, kadeh sızıntısı bu, zemzem olmuş o makâm
Meyhaneler Beytülharam, şeyhülharemdir meyhane pîri

Misk nefesli oldu hava, amber kokuyor seher yeli
Gül bahçesine gelse, nâfe Huten'den söz etmez sanki

Seher yelinden hoştur Kerem sahibi padişâhın huyu
Âdil sultân Hân Selim, kerem sahibi şâhlar şâhı

Cemşid ferli Keyhüsrev, Keyhüsrev cevherli Cemşid
İskender zaferli Dârâ, Dârâ maiyetli İskender

Güneş gibi nûrlu, ferli, Nâhid gibi parlak incili
Keyvan gibi yüksek bakışlı, yıldız maiyetli şâhlar şâhı

Şâhım! Murassâ kadeh var, gümüş endâmlı sâkî var
Gül renkli mey işreti var, Cem'in rûhuna rahatlık verir

İşret, yemek vaktidir, saz ile terennüm vaktidir
Bâkî! Konuşmaya çalış mutlak, konuşma vaktidir

Sana susmak gerekir; verdi şairliğinin hakkını
Arabın sihirli söz ustaları, Acemin temiz sözlüleri

Gazel 319

Lâl dudağını görünce kana döner gözden akanım
Oynar yüreğim dert ile, dinmez hafakanım

Sarardı yüzüm dert ile san ki sarılıktır
Lûtfet beyim, dökme benim yok yere kanım

Âhum tolanur subha değin gökleri kat kat
Kûyuñ yörenür döne döne eşk-i revânum

Cânâne giden nâmedeki mühr değüldür
Ardınca kalur reşk ile çeşm-i nigerânum

Cânum özenür kim komaya şîşede Bâkî
Meclisde didüm ben de görince koma cânum

Gazel 320
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Cemâl-i âlemârâsından ol mâhuñ nikâb açdum
'Aceb ferḫunde geldi fâl-i ahvâlüm kitâb açdum

Yakam çâk eyledüm 'aşkuñ yolında dâğ-ı sînemde
İçinden gene peydâ oldı bir künc-i ḫarâb açdum

Letâîf söyledüm güldi açıldı hokka-yı la'li
Yine seyr eylesün yârâne dürc-i dürr-i nâb açdum

Hevâ-yı 'aşkuñ içre ben kaçurdum Kafa sîmurgı
Cenâh-ı himmeti ol dem ki mânend-i 'ukâb açdum

Salup şemşîr-i nazm-ı âbdârı dehre Bâkîveş
Belâgat kişverin ey pâdişâh-ı kâmyâb açdum

Gazel 321
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Rûşen ola tâ işiğüne varmağa râhum
Yil mûmlarını yakdı gice şu'le-yi âhum

Hemreng-i peleng itdi beni kûh-i belâda
Cismümde serâpâ görinen dâğ-ı siyâhum

Lutf eyle iñen kullanma cevri çoğ itme
Âh eylemesün kimseye zulm eyleme şâhum

Dildür saña 'arz itmeğe ahvâlümi gûyâ
Kabrümdeki ḫâk üzre biten tâze giyâhum

Bâkî dilemez dehr-i denî saltanatın dil
Yâr işiğinüñ ḫidmetidür devlet ü câhum

Âhım dolanır sabaha kadar gökleri kat kat
Civârını dolaşır döne döne akan gözyaşım

Cânâna giden mektuptaki mühür değildir
Ardınca kalır kıskançlıktan meraklı gözlerim

Cânım şişede bir şey bırakmamaya özenir Bâkî
Mecliste dedim ben de görünce "Bırakma cânım"

Gazel 320

O ayın âlemi süsleyen yüzünden örtüyü açtım
Çok iyi bir fal çıktı hâlime, kitap açtım

Yırttım yakamı aşkının yolunda göğsüm dağında
İçinden yine belirdi, bir harap köşe açtım

Lâtifeler söyledim, güldü, açıldı lâl hokkası
Yine seyretsinler, yârâna saf inci kutusu açtım

Aşkının havasında ben kaçırdım Kaf'a Simurg'u
Ne zaman ki himmet kanadını kartal gibi açtım

Salıp parlak nâzım kılıcını dünyaya Bâkî gibi
Muratlı padişâhım! Belâgat kişverini açtım

Gazel 321

Eşiğine varmak için yolum aydınlansın diye
Yel mumlarını yaktı âhımın şûlesi gece

Belâ dağında kaplanla bir renk etti beni
Bütün bedenimde görünen siyah dağım

Lûtfet, kullarına karşı artırma cevri
Âh etmesin, kimseye zulmetme şâhım

Dil olmuştur âdetâ sana arz etmek için hâlimi
Kabir toprağımda biten taze otum, bitkiyim

Bâkî! Gönlüm istemez alçak dünya saltanatını
Yâr eşiğinde hizmettir devletim, makâmım

Gazel 322
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Mahabbet bahridür âhum yilinden mevc urur yaşum
Melâmet fülkidür ser aña lengerdür iki kaşum

Peleng-i ʿaşk-ı yârüñ bîşesidür mûy-i jülîdem
Diyâr-ı derd ü mihnet kûhsârıdur benüm başum

Ne meclis içre nûş-i câm idersem yâd-ı la'lüñle
O bezm ehlinde kalmaz cür'adan gayrı ayakdaşum

Bilürsin nûr-i dîdem tûtiyâya katılur cevher
N'ola ağlarsa ḫâk-i pâyüñe çeşm-i güherpâşum

Ayırdı sihr idüp yâri sipihr-i pîrezen benden
Ne lu'b itdi baña gör billâhi oynaşum

Gazel 323
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Nevbahâr oldı gelüñ ʿazm-i gülistân idelüm
Açalum gonca-yı kalbi gül-i ḫandân idelüm

Komayup lâle gibi elden ayağı bir dem
Mest olup goncasıfat çâk-i girîbân idelüm

İçelüm la'l-i müzâbı saçalum cür'aları
Ḫâk-i gülzârı bu gün kân-ı Bedaḫşân idelüm

Menzil-i ʿayş u tarâb ḫürrem ü âbâd olsun
Yıkalum zerk ü riyâ deyrini vîrân idelüm

Okusun vasf-ı ruḫ-i yâr ile Bâkî şi'rin
Bülbül-i gülşeni meclisde gazelḫân idelüm

Gazel 322

Muhabbet denizidir âhım, yelinden dalgalanır yaşım
Melâmet gemisidir başım, ona demirdir iki kaşım

Yârin aşk kaplanının ormanıdır karışık saçım
Dert, mihnet diyârının dağlarıdır benim başım

Hangi mecliste kadeh kaldırırsam lâl dudağını anarak
Meclistekiler arasında yudumdan başka kalmaz kadeh arkadaşım

Bilirsin gözümün nûru, tutyaya cevher katılır
Ayağının toprağına ağlarsa ne çıkar inci saçan gözüm

Sihir yapıp yâri benden ayırdı kocakarı feleği
Ne oyun etti bana, gör, billâhi, oynaşım

Gazel 323

İlkbahar oldu, gelin gülistâna hareket edelim
Açalım kalp goncasını, gülen gül edelim

Bırakmayıp lâle gibi elden kadehi bir an
Mest olup gonca gibi yakamızı çâk edelim

İçelim erimiş lâli, saçalım yudumları
Gül bahçesi toprağını bugün Bedahşan madeni edelim

Eğlence, neşe menzili kutlu, mâmur olsun
Yıkalım hile hurda, riyâ manastırını, virân edelim

Okusun yârin yanağının vasfı ile Bâkî şirini
Gülşen bülbülünü mecliste gazel okur edelim

Gazel 324
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Zevrak-ı sahbâyı sâkî sundı çün nûş eyledüm
İrdi bir hâlet ki deryâlar gibi cûş eyledüm

'İşret-i bezm-i visâl-i yâr geldi yâduma
Gussa-yı dehri gam-ı devri ferâmûş eyledüm

Terk idüp tâc ü kabâyı şevk-i şem'-i hüsnüñe
Kendümi pervâneâsâ bir nemedpûş eyledüm

Fürkatüñde bâğa vardum hasret-i bâlâñ ile
Kalmadı sabrum görüp servi derâgûş eyledüm

Nâleler kıldum ser-i kûyında yârüñ Bâkiyâ
Bülbülân-ı gülsitân-ı dehri ḫâmûş eyledüm

Gazel 325
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Kimseye 'aşkuñda ızhâr itmedüm meftûnluğum
Bildiler hâl-i derûnum gördiler mahzûnluğum

La'lüñe teslîm ider cân borcın inkâr itmezin
Kılmasun gamzeñ tekâzâ çekmesün medyûnluğum

Âleme leylî saçuñ sevdâsın ızhâr eylerin
Nevbahâr eyyâmıdur bir gün tutar mecnûnluğum

Vaz geldi câna dilber tîr-i müjgân urmadan
Añlamışdur ol perîsûret meğer vurgunluğum

Olmadum Bâkîsıfat mâlik metâ'-ı vaslına
Gitdi elden nakd-i cân âḫir görüñ mağbûnluğum

Gazel 324

Şarap şişesini sundu sâkî, içince ben
Bir hâl geldi ki denizler gibi kabardım

Yârin vuslat meclisinin işreti geldi aklıma
Dünyanın kederini, devrin gamını unuttum

Güzellik mumunun şevkiyle tâcı cübbeyi terk ettim
Kendimi pervâne gibi keçe abâya büründürdüm

Ayrılığında bahçeye vardım boyunun hasretiyle
Sabrım kalmadı, görüp selviyi kucakladım

Bâkî! Yârin sokağı başında inledim
Dünya gülistânının bülbüllerini susturdum

Gazel 325

Kimseye belli etmedim aşkında meftûnluğumu
Bildiler gönül hâlimi, gördüler mahzunluğumu

Lâl dudağına teslim eder cân borcunu, inkâr etmem
Gamzen takaza yapmasın, çekmesin medyunluğumu

Âleme Leylâ saçının sevdasını gösteririm
Bahar günleridir; bir gün tutar mecnûnluğum

Dilber kirpik okunu cânıma atmaktan vazgeçti
Anladı galiba o peri yüzlü vurgunluğumu

Bâkî gibi vuslat metâına sahip olmadım
Gitti elden cân nakdi sonunda, görün aldatıldığımı

Gazel 326
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ağyâra kıldı ḫançer ile gamzesi hücûm
Küffâra çekdi tîğini san pâdişâh-ı Rûm

Ol kim livâ-yı feth ü zafer rehberin çeker
Sahn-ı fezâ-yı çarḫda ser'asker-i nücûm

Şemşîr-i tâbnâk u ziyâbaḫşı gûyiyâ
Âhendür oldı Hazret-i Dâvûd elinde mûm

Gelmez senüñle ma'rekeye ḫasm-ı kûrbaḫt
Olmaz hümâ-yı devlete hemsâye bûm-i şûm

Bâkî nisâr-ı ḫâk-i kadem kıl vücûduñı
Şol günde kim irişe gele müjde-yi kudûm

Gazel 327
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Meclis-i 'aşka girüp ayağı evvel çekdüm
Mâsivâdan götüri âḫir-i kâr el çekdüm

Sînem üzre görinen kanlu elifler sanmañ
Safha-yı derd ü gama sürḫ ile cedvel çekdüm

'Alev-i âteş-i âhum değül eflâke çıkan
Aḫter-i baḫtuma bir tîğ-i musaykal çekdüm

Nukre-yi eşküm ile sîmkeş oldum şimdi
Müjemüñ aralarından bir iki tel çekdüm

Dâğlar na'l ü eliflerle değül peyveste
Safha-yı sîneye bir ḫatt-ı müselsel çekdüm

Beden-i zerd ü nizârumla değül çihre-yi zer
'Aşk sernâmesine levha yazup hal çekdüm

Bâkiyâ ḫûn-i dili dîde düketdi gördüm
Mey-i nâbı bedel-i mâyetehallel çekdüm

Gazel 326

Ağyâra hücum etti hançer ile gamzesi
Küffâra çekti kılıcını sanki Rum padişâhı

Kim çekerse fetih, zafer sancağının rehberini
Felek fezasında olur yıldızların seraskeri

Parlak kılıcı ile ışık saçan kılıcı sanki
Demirdir, Hazreti Davud elinde mum oldu

Bahtı kör hasım seninle girmez savaşa
Uğursuz baykuş olmaz komşu devlet hümâsına

Ayağının toprağına saç vücûdunu Bâkî
O gün geldiğinde varışının müjdesi

Gazel 327

Aşk meclisine girip kadehi önce çektim
İşin sonunda dünyadan tümüyle el çektim

Göğsüm üstünde görünen kanlı eliflerin sanmayın
Dert ile gam sayfasına kırmızı cetvel çektim

Âh ateşimin alevi değil feleklere çıkan
Bahtımın yıldızına cilalı bir ok çektim

Gözyaşımın gümüşüyle simkeş oldum şimdi
Kirpiğimin aralarından bir iki tel çektim

Dağlar nal ve eliflerle bitişmiş değil
Göğsümün sayfasına müselsel hat çektim

Yüzümün sarılığı sararmış, cılız bedenimden değil
Aşk defterinin başına serlevha yazıp hâl çektim

Bâkî! Gözüm gönül kanını tüketti; gördüm
Saf şarabı; bedeli ödenebilir olduğu için çektim

Gazel 328
[Fâilâtün Mefâilün Feilün]

'Aşkı bülbül gibi beyân idelüm
Hâlümüz gül gibi 'ayân idelüm

Jâleveş bezme varumuz saçalum
Zeri gül gibi dermiyân idelüm

Çekelüm hükm-i 'aşka tuğrâyı
'Aklı bînâm ü bînişân idelüm

Gül gibi câm-ı 'ayşı güldürelüm
Rûh-i Cemşîdi şâdmân idelüm

Zer gibi kalbi sâf olan gelsün
Âteş-i meyde imtihân idelüm

Gelmesün bezm-i 'ayşa nâmahrem
Nergis-i bâğı dîdebân idelüm

Meclisüñ şûḫ-i gül'izârların
Goncaveş mest-i sergirân idelüm

Gül gül olsun ruḫ-i semenrûyân
Subhdem seyr-i gülsitân idelüm

Hemrikâb itdi 'îdi ḫüsrev-i gül
Câm-ı gülgûnı hem'inân idelüm

Akıdup halk-ı şîşeden mey-i nâb
Ḫûn-i kurbân gibi revân idelüm

Hîç te'ḫîre yir yok ey Bâkî
Niyyet-i ḫayrdur hemân idelüm

Gazel 328

Aşkı bülbül gibi beyan edelim
Hâlimizi gül gibi ayan edelim

Jâle gibi meclise varımızı saçalım
Beyaz şarabı gül gibi ortaya alalım

Çekelim aşk hükmüne tuğrayı
Aklı adsız sansız edelim

Gül gibi işret kadehini güldürelim
Cemşid'in rûhunu şâd edelim

Altın gibi kalbi temiz olan gelsin
Mey ateşinde imtihan edelim

Gelmesin işret meclisine yabancı
Bahçedeki nergisi gözcü edelim

Meclisin gül yanaklı şûhlarını
Gonca gibi fena sarhoş edelim

Gül gül olsun yasemin yüzlüler
Sabahleyin gülistânı seyredelim

Bayramı yanına kattı gül hüsrevi
Gül renkli kadehi ona maiyet edelim

Akıtıp şişenin boğazından saf meyi
Kurbân kanı gibi akar edelim

Bâkî! Gecikmenin zamanı değil hiç
Hayırlı bir niyettir, hemen edelim

Gazel 329
[Fâilâtün Mefâilün Feilün]

Ol iki zülf-i müşg-i gâliyefâm
Olmış ebrûlaruñ hilâline lâm

Kaş râ kad elif dehân ise mîm
Kılduñ ey mâh ḫalkı emrüñe râm

Sîme benzer diyenlerün tenüñi
Hele ey dôst sözleri katı ḫâm

Âbgîne içinde mey gibidür
Leb-i la'lüñ ḫayâli dilde müdâm

Olmasañ ger cihânda bir dâne
Zülfüñ olmazdı cân murgına dâm

Vuslatuñ 'îdine irersem eğer
Bâde-yi la'lüñ ile savmı sıyam

Kime vasf eylesem şehâ seni dir
Bâkiyâ oldum aña ben de gulâm

Gazel 330
[Fâilâtün Mefâilün Feilün/Fa'lün]

Ḫaste-yi derd-i 'aşk-ı cânânem
Mübtelâ-yı belâ-yı hicrânem

Çeşm-i bîmârı gibi ḫastedilem
Ser-i zülfî gibi perîşânem

Şem'veş subh olınca şevkümden
Gah ḫandân u gâh giryânem

N'ola sabrum yakası çâk olsa
Mest ü medhûş-i câm-ı hicrânem

Bunca cevr ü cefâ baña nice bir
Hây kâfir hele müselmânem

Bâkiyâ ḫân-ı vasla irmez isem
Gam tenûrında nice bir yanem

Gazel 329

Galiye renkli iki misk zülüf
Olmuş kaşlarının hilâline lam

Kaş râ, boy elif, ağız ise mim
Ay yüzlüm! Halkı kendine ettin râm

Gümüşe benzer diyenlerin tenini
Dostum; onların sözü pek de ham

Ayna içinde mey gibidir
Lâl dudağının hayâli gönülde daim

Dünyada bir tane olmasaydın
Cân kuşuna tuzak olmazdı zülfün

Vuslatının bayramına erişirsem
Lâl dudağının bâdesiyle oruç bozarım

Şâhım! Seni kime anlatsam der ki
Ben de ona kul oldum Bâkî

Gazel 330

Cânânın aşk derdi hastasıyım
Hicran belâsına müptelâyım

Hasta gözleri gibi gönlü hastayım
Zülüflerinin ucu gibi perişanım

Mum gibi sabah olunca şevkimden
Bazen gülerim bazen ağlarım

Ne çıkar sanki sabrımın yakası yırtılsa
Hicran kadehiyle fitil gibi sarhoşum

Bunca cevir cefâ ne kadar sürsün bana
Hey kâfir hey, ben müslümanım

Bâkî! Vuslatının sofrasına erişmezsem
Gam tandırında daha çok yanarım

Gazel 331
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Eyledi müjde-yi gül bülbüli şâd u ḫürrem
Goncanuñ göñli açıldı güle düşdi şebnem

'Âlemüñ n'eyleyeyin bâğ u bahârın sensüz
Baña sen ruḫları gülzâr ile ḫoşdur 'âlem

Var ise tâzeledi bâğ-ı nihâl-i emelin
Reşehât-ı kalem-i hazret-i sultân-ı kerem

Dâne-yi ḫâline bak cennet-i ruḫsârında
Nice sabr eylesün Allâhı severseñ âdem

Dil-i şûrîdeye kıl pend ü nasîhat geh geh
Nefesüñ gelsün eyâ sûfi-yi nâsih dem dem

Âbdâr olsa n'ola mîve-yi şi'r-i Bâkî
Urmadı kimse bu bâğ içre daḫi böyle kalem

Gazel 332
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Levh-i ḫâtırda ḫatuñ nakşını yazmak 'amelüm
Künc-i ḫalvetde senüñ fikr-i lebüñdür emelüm

Yitişinceydi hemân derdine ben bîmâruñ
Mîve-yi vaslına yârüñ n'ideyin irmez elüm

Bülbülün medh idüp ol şâḫ-ı gül-i ter didüği
Bir 'ömür dörpüsidür kaddüñe nisbet güzelüm

Benem ol şâḫ-ı nihâl-i çemen-i mihnet kim
Mîve-yi ma'rifet ü fazl u hüner bükdi bilüm

Âdemüñ ehl-i riyâ sözleri kanın kurıdur
Sâkiyâ toldur'a şol kan olacağı içelüm

Bâde-yi mihr ü vefâ sâgarıdur ey Bâkî
N'ola devr eyler ise bezm-i cihânı gazelüm

Gazel 331

Gül müjdesi şâd etti, sevindirdi bülbülü
Goncanın gönlü açıldı, güle şebnem düştü

Sensiz ne yapayım âlemin bağını bahçesini
Âlem bana hoş gelir yanımda olursan gül yanaklı

Varsa, emelin fidanlık bahçesini tazeledi
Kerem sultânının kalem sızıntıları

Bak yanağının cennetindeki bir tek bene
İnsan daha ne kadar sabretsin, Allâhını seversen

Coşkulu gönlüme nasihat et zaman zaman
Öğütçü sofu! Nefesin gelsin zaman zaman

Bâkî'nin şiir meyvesi sulu olsa şaşılır mı?
Bu bahçede kimse böyle aşı yapmadı

Gazel 332

Gönül levhasına ayva tüyünün resmini yapmak işim
Halvet köşesinde dudaklarını düşünmektir emelim

Yetişiverseydi hemen ben hastanın derdine
Ne yapayım, yârin vuslat meyvasına ulaşmaz elim

Bülbülün methedip taze gül dalı dediği
Boyuna nispetle bir ömür törpüsüdür güzelim

O mihnet çimenliğinin fidan dalı benim
Marifet, fazilet, hüner meyvesinden büküldü belim

İkiyüzlülerin sözleri insanın kanını kurutur
Sâkî! Doldur şu kan olacak şeyi, içelim

Bâkî! Sevgi ile vefâ bâdesinin kadehidir
Ne çıkar dünya meclisini dolaşırsa gazelim

Gazel 333
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Tapuñdur Ka'be-yi 'ulyâ-yı ashâb-ı safâ kıblem
Kapuñdur Mescid-i Aksâ-yı erbâb-ı vefâ kıblem

Harîm-i Beyt-i Ma'mûruñdan a'lâ olmaya Ka'be
Değüldür ṣâḫ-ı Sidre kâmetüñden müntehâ kıblem

Ḫayâl-i ḫâl-i ruḫsâruñ yoğ anuñ çünki gönlinde
Ne basdı bağrına seng-i siyâhı Ka'be yâ kıblem

Dil-i püriştiyâkı tek visâlüñ 'îdine irgür
Eğer kurbân dilerseñ yoluña cânlar fidâ kıblem

Eğer kûy-i habîbe secde kılmak câ'iz olmasa
Cihânda secdegâh olmazdı kûy-i Mustafâ kıblem

Bilürsin yüz sürerler âsitân-ı Ka'beye ben de
İşiğüñe yüzüm sürsem n'ola a Ka'bem a kıblem

Yüzüñ görüp n'ola vasluñ temennâ eylese Bâkî
Görinse Ka'be dirler müstecâb olur du'â kıblem

Gazel 334
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Aşüfte bend-i silsile-yi zülfüñe nesîm
Mâ'il nihâl-i kâmetüne tab'-ı müstakîm

Ayrıldı dil sadef gibi sen dürr-i pâkden
Şemşîr-i hecrüñ eyledi bîçâreyi dü nîm

Kadr ü şerefde sen güher-i kân-ı saltanat
Bahr içre dürr-i nâb gözi yaşlu bir yetîm

Sensüz cinâne kalmadı meylüm cihân değül
Kûyuñ riyâz-ı ḫuld visâlüñ yiter na'îm

Bâkîye virdi müjde-yi vasluñ hayât-ı nev
'Ömrün mezîd pâdişehüm yarıcuñ Kadîm

Gazel 333

Katındır safâ sahiplerinin yüksek Kâbesi olan kıblem
Kapındır vefâ sahiplerinin Mescid-i Aksası olan kıblem

Beytülmâmurunun hareminden yüksek değildir Kâbe
Sidre boyunun dalından başkası değildir kıblem

Onun gönlünde yok yanağındaki benin hayâli
Kâbe neden bastı kara taşı bağrına ey kıblem

İştiyaklı gönlümü vuslatının bayramına eriştir
Kurbân dilersen, yoluna canlar fedâ ey kıblem

Dostun sokağına doğru secde etmek caiz olmasa eğer
Dünyada Mustafa'nın diyârı secdegâh olmazdı ey kıblem

Bilirsin, Kâbe eşiğine yüz sürerler; ne çıkar sanki
Ben de eşiğine yüz sürsem a Kâbem, a kıblem

Ne olur sanki yüzünü görüp vuslatını istese Bâkî
Kâbe görünse dualar kabul olur derler a kıblem

Gazel 334

Dağılmış zülüf zincirinin bağında seher yeli
Meyliediyor boyunun fidanına dürüst şiir tabiatı

Sen temiz inciden ayrıldı gönül sedef gibi
Ayrılık kılıcın bîçareyi ikiye ayırdı

Kâdirde, şerefte sen saltanat madeninin incisi
Deniz içinde saf inci bir yetimdir gözü yaşlı

Sensiz dünya değil, cennete meylim kalmadı
Sokağın yeter cennet bahçesi, vuslatın naîm cenneti

Vuslatının müjdesi Bâkî'ye yeni hayat verdi
Padişâhım! Ömrün çok, yardımcın olsun Kadîm Tanrı

Gazel 335
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Safâ gülzârıdur sînem gül-i bîhârdur dâğum
Mahabbet gülşeninde açılan gülnârdur dâğum

Der-i ümmîdi kıldum beste ḫûbânuñ vefâsından
Görinür sînede yir yir ser-i mismârdur dâğum

Beni müflis sanur gerçi görenler rûy-i zerdümden
Velî ağ akçadur eşküm kızıl dînârdur dâğum

Şirâr-ı nâr-ı ḫırmensûz-i gamdan sîne yanmışdur
Nişân-ı âteş-i endûh-i ʿaşk-ı yârdur dâğum

Kızardı göz gibi nâr-ı gam-ı fürkatde ey Bâkî
Derûnum hâlin ağlar dîde-yi ḫûnbârdur dâğum

Gazel 336
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Beter buldum dil-i dîvâneyi her çend pend itdüm
Saçuñla bend idüp âḫir giriftâr-ı kemend itdüm

Hadîs-i târ-ı zülfüñden fakîhe bir suʾâl itdüm
Cevâba kâdir olmadı herîfi endbend itdüm

Furûğ-i şuʾle-yi dâğum güneşden tâbnâk oldı
Duḫân-ı âteş-i âhum felekden serbülend itdüm

Gice şemʾ-i ruḫuñ şevkinde bir kaç beyti yandurdum
ʿAceb ḫûb u dilefrûz eyledüm ḫoş dilpesend itdüm

Sözüm Bâkî kemâlin buldı vasf-ı nevcevânumla
Özüm lutf-i süḫanda hemser-i pîr-i Ḫocend itdüm

Gazel 335

Safâ gülşenidir göğsüm, dikensiz güldür dağım
Muhabbet gülşeninde açılan gül çiçeğidir dağım

Ümit kapısını kapattım güzellerin vefâsından
Görünür göğsümde yer yer çivi başıdır dağım

Beni müflis sanır gerçi görenler sarı yüzümden
Ama ak akçadır gözyaşım, kızıl dinardır dağım

Gamın harman yakan ateş kıvılcımından göğsüm yanmıştır
Yârin aşk kederinin ateşinden kalan izdir dağım

Bâkî! Ayrılığın gam ateşinde kızardı göz gibi
İç hâlime ağlayan kan yağdıran gözdür dağım

Gazel 336

Öğüt versem de divâne gönlümü beter buldum
Saçınla bağlayıp sonunda kemende giriftar ettim

Zülfünün teli hakkında fakîhe bir soru sordum
Cevap veremedi, herifi fena hâlde utandırdım

Dağımın şûle ışıkları güneşten parlak oldu
Âhımın ateş dumanını göklerden aşırdım

Gece yanak mumunun şevkiyle birkaç beyit yazdım
Çok güzel, gönül parlatır oldu, hoşa gider ettim

Bâkî! Yeni yetmenin vasfında kemâle erdi sözüm
Söz güzelliğinde Hucend pîriyle kendimi bir ettim

Gazel 337

[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün/Fa'lün]

Çemende servi kad-i dilsitâna beñzetdüm
Nihâli dilber-i nâzükmiyâna beñzetdüm

Nihâl-i bân ile her yanı şöyle zeyn olmış
Çemen vilâyetini şehr-i bâna beñzetdüm

Diyâr-ı Rûma gülistânın eyledüm teşbîh
Benefşezârını Hindûsitâna beñzetdüm

Gül ü şakâyıkuñ ol reng-i rûların gördüm
Hicâbı gâlib iki dilsitâna beñzetdüm

Sabâ ile harekâtın görüp nihâllerüñ
Tevâzu' ehli birer nevcevâna beñzetdüm

Tedârük eyle bu çağlar geçer gider kalmaz
Zamân-ı fursatı seyl-i revâna beñzetdüm

Cilâ-yı âyîne-yi âb-ı cûyı seyr itdüm
Safâ-yı meşreb-i şâh-ı cihâna beñzetdüm

Güli çemende serîr-i zümürrüdîn üzre
Selîm Ḫân-ı sipihrâsitâna beñzetdüm

Kolında şâhid-i baḫtı görince ol şâhı
Şikâra pençe uran arslana beñzetdüm

Cemâl-i devleti gül gibi ḫürrem ü ḫandân
Bisât-ı 'işretini gülsitâna beñzetdüm

Edâ-yı Bâkîyi vasfında selsebîl sanup
Riyâz-ı baḫtını bâğ-ı cinâna beñzetdüm

Gazel 337

Çimenlikte selviyi gönül çelenin boyuna benzettim
Fidanı ince belli dilbere benzettim

Ban fidanıyla her yanı öyle süslenmiş ki
Çimen vilayetini Ban şehrine benzettim

Gül bahçesini Rum diyârına benzettim
Menekşe bahçelerini Hindistan'a benzettim

Gülün, şakayığın yüz renklerini gördüm
Utanması baskın iki gönül alana benzettim

Sabâ ile hareketlerini görüp fidanların
Birer alçakgönüllü yeni yetmeye benzettim

Hazırlığını yap, bu çağlar geçer gider, kalmaz
Fırsat zamanını akıp giden sele benzettim

Akarsuyun aynasının cilasını seyrettim
Cihân şâhının meşrep safâsına benzettim

Çimenlikte gülü zümrüt taht üzerinde
Eşiği gökte olan Selim Hân'a benzettim

Kolunda baht güzelini görünce o şâhı
Avına pençe vuran aslana benzettim

Devletinin cemâli gül gibi kutlu, gülüyor
İşret sofrasını gülistâna benzettim

Bâkî'nin edâsını onun vasfında selsebil sanıp
Bahtının bahçesini cennet bahçesine benzettim

Gazel 338
[Mef'ûlü Mefâîlün Mef'ûlü Mefâîlün]

Şebnem gibi saçılsun koñ eşk-i firâvânum
Güller gibi açılsun tek gonca-yı ḫandânum

Ben âb-ı revân itmek cân üzre gözüm yaşın
Tek meyl-i kenâr itsün ol serv-i ḫırâmânum

Yâd-ı ser-i zülfüñle gülzâr-ı dil ü cânda
Sünbüller ider peydâ efkâr-ı perîşânum

Câm-ı mey-i 'işretdür 'aşkuñda dil-i pürḫûn
Şem'-i şeb-i vuslatdur dâğ-ı dil-i sûzânum

Sen gül gibi gülşende gülmekde açılmakda
İñler kafes-i tende murg-i dil-i nâlânum

Nâz uyḫusına varmış âlemden olup fâriğ
Âdem mi görür şimdi ol gözleri mestânum

Döksün güher-i eşki Bâkî reh-i kûyuñda
Mahsûl-i dil ü dîde hep yoluña sultânum

Gazel 339
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Dün gice dil ḫânesin bilcümle tenhâ eyledüm
Kapu yapdum gayra kesretden müberrâ eyledüm

Gözlerüm ebr-i bahârî gibi âb efşân idüp
Bâdveş sildüm anı pâk ü mücellâ eyledüm

Perde-yi 'izzet çeküp yakdum mahabbet şem'ini
Sandal-ı rûhı buḫûr idüp müheyyâ eyledüm

Bir ciğer kalmışdı anı da kebâb itdüm hemân
Dâğ-ı ḫûnâlûdelerden câm-ı sahbâ eyledüm

Sohbet-i ḫâs eylemek maksûd idindüm Bâkiyâ
Cânı âgâh itmedin cânânı peydâ eyledüm

Gazel 338

Bırakın şebnem gibi saçılsın bol gözyaşım
Güller gibi açılsın tek gülen goncam

Cân üzerinde akarsu etmek için gözüm yaşını
Sadece kucaklaşmak istesin salınan selvim

Zülüflerinin ucunun yâdıyla gönlümün, cânımın gülşeninde
Sümbüller çıkarır dağınık düşüncelerim

İşret meyinin kadehidir aşkında kanlı gönlüm
Vuslat gecesinin mumudur yanan gönlümün dağı

Sen gül gibi gülşende gülmekte, açılmakta
Beden kafesinde inler inleyen gönül kuşum

Nâz uykusuna yatmış, âlemden sıyrılmış
Adam mı görür şimdi o sarhoş gözlüm

Döksün gözyaşı incisini Bâkî sokağının yolunda
Gözümün, gönlümün mahsûlü yoluna fedâ sultânım

Gazel 339

Dün gece gönül evini tamamen boşalttım
Kapı yaptım başkasına, çokluktan arındırdım

Bahar bulutu gibi yaş saçtı gözlerim
Rüzgâr gibi sildim onu, temizleyip cilaladım

İzzet perdesini çekip muhabbet mumunu yaktım
Rûh sandalını buhur yapıp hazır ettim

Bir ciğer kalmıştı, hemen onu da kebap ettim
Kanlı dağlardan şarap kadehi imâl ettim

Haslarla sohbeti maksat edindim Bâkî
Cânı uyandırmadan cânânı peydâ ettim

Gazel 340
[Fâilâtün Mefâilün Feilün]

'Arz-ı hüsn it niyâza başlayalum
Nağme-yi 'aşka tâze başlayalum

Goncaveş dâğ-ı sînemüz açalum
Gül gibi keşf-i râza başlayalum

Dil-i saḫt-ı nigârı nerm idelüm
Âh-ı âhengüdâza başlayalum

Gam-ı zülfin çeküp ıraklardan
Fikr-i dûr u dırâza başlayalum

Gitmesün sâgar elden ey Bâkî
San'at-ı şîşebâza başlayalum

Gazel 341
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Dil-i pürderd-i mecrûhı der-i cânâne tapşurdum
Varup dârüşşifâya yine bir dîvâne tapşurdum

Ruḫ-ı gülgûnına ol goncanuñ dil murgını virdüm
Yine bir bülbül-i gûyâ gül-i ḫandâne tapşurdum

Nigehbân eyledüm genc-i gama bir heftser ejder
Ḫayâl-i zülfini çün bu dil-i vîrâne tapşurdum

'Acûz u pîrezen dehrüñ çü kasdı cân imiş bildüm
Erenler himmetinde anı ben merdâne tapşurdum

Ser-i zülfî ucında 'âkıbet ser terkini urdum
Girüp meydâne Bâkî tôpumı çevgâne tapşurdum

Gazel 340

Güzelliğini göster, niyâza başlayalım
Aşk nağmesine yeniden başlayalım

Gonca gibi göğsümüzün dağını açalım
Gül gibi sırları keşfe başlayalım

Sevgilinin katı gönlünü yumuşatalım
Demir eriten âh çekmeye başlayalım

Zülfünün gamını çekip uzaklardan
Eni konu düşünceye başlayalım

Bâkî! Elimizden kadeh gitmesin
Şişe oyununu sergilemeye başlayalım

Gazel 341

Yaralı dertli gönlümü cânânın kapısına bıraktım
Şifahaneye varıp yine bir divâne buldum

O goncanın gül yanağına gönül kuşunu verdim
Yine konuşan bir bülbülü gülen güle bıraktım

Gözcü ettim gam hazinesine yedi başlı ejderi
Çünkü zülfünün hayâlini bu virâne gönüle bıraktım

Kocakarı dünyanın kastı canmış, anladım
Erenler himmetinde ben onu mertlere bıraktım

Zülfünün ucu uğruna sonunda terk ettim başımı
Bâkî! Meydana girip topumu çevgene bıraktım

Gazel 342
[Fâilâtün Mefâilün Feilün/Fa'lün]

Ḫâne-yi kalbüm eylesün termîm
Ka'be yapmak dilerse İbrâhîm

Kühl idinmek gubâr-ı makdemüñi
Cümle a'yân içinde resm-i kadîm

Ḫaber-i bûy-i zülfüñ alınca
Ne hevâlarda yeldi bâd-ı nesîm

'Âlem-i vuslatuñ riyâz-ı bihişt
Mâtem-i fürkatüñ 'azâb-ı cahîm

Şi r-i Bâkî müsellem olsa n'ola
Vasf-ı pâküñ ider bu tab'-ı selîm

Gazel 343
[Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün]

Öpelden la'lüñi âl ile bâde câm u sâgar hem
Benüm'çün dembedem ağlar sürâhî şem'-i enver hem

Sen ol sultân-ı ḫûbân-ı cihânsın kim işiğüñde
Kuluñdur nice kul oğlı güzeller belki beğler hem

Görüp bezmüñde sûzum ḫâl-i ruḫsâruñ firâkıyla
Tutışdı odlara yandı benüm'çün 'ûd u micmer hem

'Aceb ey serv-i serkeş sen ne naḫl-i âlemârâsın
Ki kaddüñ dikmesidür gökde Tûbâ yirde 'ar'ar hem

Görüp bu dürlü dürlü nazm-ı pâküm şermden Bâkî
Kızardı pençe-yi mercân bozardı lü'lû-yi ter hem

Gazel 342

Onarsın kalbimin evini
Kâbe yapmak isterse İbrahim

Göz ilacı yapmak ayağının tozunu
Bütün âyan içinde âdettir kadîm

Alınca zülüf kokusunun haberini
Ne havalarda esti seher yeli

Cennet bahçesidir vuslatının âlemi
Cehennem azâbıdır ayrılığının mâtemi

Ne çıkar tartışılmazsa Bâkî'nin şiiri
Bu selim tabiat anlatır temiz vasfını

Gazel 343

Öptüğünden beri hileyle bâde, kadeh bir de
Benim için sürekli ağlar sürahi, parlak mum bir de

Sen dünya güzellerinin sultânısın çünkü eşiğinde
Kulundur nice kul oğlu güzeller, belki beyler bir de

Görüp mecliste yangımı yanak beninin ayrılığından
Tutuştu, ateşte yandı benim için öd, buhurdân bir de

Serkeş selvim! Âlemi süsleyen ne acayip fidansın
Boyun dikmiştir Tûbâ'yı gökte, yerde selviyi bir de

Bâkî! Türlü türlü temiz nâzım incilerimi görünce
Kızardı mercan pençesi, bozardı taze inci bir de

Gazel 344
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Gülistân-ı cihânı bâda virmişdür dem-i serdüm
Sakın âhum yilinden ey nihâl-i nâzperverdüm

Teb-i tâb-ı mahabbetden şu deñlü nâtüvânem kim
Hayâtum gülşeninde za'ferân oldı ruḫ-i zerdüm

Diyâr-ı gurbete düşdüm cüdâ oldum mekânumdan
Bu yirlerde garîbem yokdurur yanunca hemderdüm

Mürîd-i 'aşk oldum ben tecerrüd iḫtiyâr itdüm
Eğer meyl eyler isem bir zen-i dünyâya nâmerdüm

Tabîb-i şehre baş eğmem güzellerden şifâ ummam
Oñulmaz yaradur yaram devâsuz derddür derdüm

Dil-i dermânde-yi Bâkî gibi hemrâzum olsaydı
Belâ küncinde bir bir çekdüğüm derdüm aña dirdüm

Gazel 345
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Bir ḫaber vir ey sabâ n'oldı gülistânum benüm
Kimler ile salınur serv-i ḫırâmânum benüm

Bülbül-i müştâkunuñ ağladuğın yâr işidüp
Ḫârlarla açılur mı verd-i ḫandânum benüm

Hîç bilür mi mey yirine dembedem kan yutduğum
İşidür mi ney yirine âh ü efgânum benüm

Sebzeler dil uzadup toprağa sürerler yüzin
Kimseden incinmesün bu naḫl-i bûstânum benüm

Bâkiyâ bir murgdur gûyâ giriftâr-ı kafes
Kûy-i yâri añıcak uçmak diler cânum benüm

Gazel 344

Dünya gülistânını yele vermiştir soğuk nefesim
Sakın âhımın yelinden ey nâzlı fidan boylum

Muhabbet harâretinin ateşiyle öyle güçsüzüm ki
Hayatımın gülşeninde safran oldu sarı yüzüm

Gurbet diyârına düştüm, ayrıldım mekânımdan
Bu yerlerde garibim; yoktur yanımda derttaşım

Aşk mürîdi oldum, soyutlanmayı tercih ettim
Bir dünya kadınına meyledersem namerdim

Şehir tabîbine baş eğmem, güzellerden şifa ummam
Onulmaz yaradır yaram, devâsız derttir derdim

Bâkî'nin âciz gönlü gibi sırdaşım olsaydı
Belâ köşesinde çektiğim dertleri ona derdim

Gazel 345

Ey sabâ! Bir haber ver, ne oldu gülistânım benim
Kimlerle salınır salınan selvi boylum benim

Yâr müştak bülbülünün ağladığını işitmiş
Dikenlerle açılır mı gülen gülüm benim

Hiç bilir mi mey yerine sürekli kan yuttuğumu
İşitir mi ney yerine âhımı, feryâdımı benim

Yeşillikler dil uzatıp toprağa sürer yüzünü
Kimseden incinmesin bahçe fidanım benim

Bâkî! Bir kuştur âdetâ kafeste hapsedilmiş
Yârin sokağını anınca uçmak diler cânım benim

NUN

Gazel 346

[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Ne belâlar çekile zülf-i perîşânuñdan
Ne fıten kopsa gerek nergis-i fettânuñdan

Kâmetüñ nice kıyâmet koparup etrâfa
Ne ḫaberler salına serv-i ḫırâmânuñdan

Bilmezin sîne midür sîmden âyîne midür
Yine yüz gösteren ol çâk-i giribânuñdan

'Âşık-ı teşneciğer şerbet-i la'lüñ bulamaz
Hele ağzı sulanur çâh-ı zenaḫdânuñdan

Görüp ol sâ'id-i sîmîni gümişden bilüñi
İştihâ keskin olur ḫançer-i bürrânuñdan

Şem'veş cân viricek başuñ ucından ey dil
Şu'le-yi âhuñ ola sîne-yi sûzânuñdan

Ser-i şemşîrüñ ile toğrasalar hâmesıfat
Baş kaldurmaya 'âşık ḫat-ı fermânuñdan

Dür-i fazl ile murassa' kılıcuñdur Bâkî
Anı dûr itme benüm pâdişehüm yanuñdan

Gazel 347

[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Dilâ teng olsan ol şîrîndehenden tüng-i şekkersin
Gam-ı la'lin çeküp kanlar yudarsañ kân-ı gevhersin

Gör ey tûtî ne şekkerrîz olupdur hokka-yı la'li
Eğerçi dürre-yi dürc-i fesâhat nükteperversin

Senüñ kâruñ hevâyılıkdur ancak ey kebûter sen
Hevâ-yı 'aşk-ı dilber neydüğin bilmezsin oynarsın

Çekilmiş kaddüñ eflâke dökilmiş sünbülüñ ḫâke
Letâfet gülşeninde bir nihâl-i sâyegüstersin

Gazel 346

Ne belâlar çekilir perişan zülüflerinden
Ne fitneler kopsa gerek fettan nergisinden

Boyun ne kıyametler koparır etrafta
Ne haberler salınır salınan selvinden

Bilmem göğüs müdür, gümüşten ayna mıdır
Yine yüz gösteren o yakanın yırtığından

Ciğeri susamış âşık lâl dudak şerbetini bulamaz
Hele ağzı sulanır çenenin kuyusundan

Görüp o gümüş kolları, gümüşten belini
İştah keskin olur keskin hançerinden

Gönlüm! Mum gibi cân verince başın yüzünden
Ahının şûlesi çıkar yanan göğsünden

Kılıcının ucuyla doğrasalar kalem gibi
Baş kaldırmaz âşık fermânının hattından

Fazilet incisi ile murassâ kılıcındır Bâkî
Onu uzaklaştırma benim padişâhım yanından

Gazel 347

Gönlüm! Dar olsan da o tatlı ağızlıdan, şeker kabısın
Lâl dudak gamı çekip, kan yutarsın, inci madenisin

Hey dudu! Bak nasıl şeker döküyor lâl hokkası
Gerçi fesâhat kutusunun incisisin, ince söz edersin

Senin işin havayiliktir ancak ey güvercin sen
Dilber aşkının havası nedir bilmez, oynarsın

Boyun çekilmiş göğe, sümbüllerin dökülmüş yere
Letâfet gül bahçesinde gölge salan bir fidansın

Letâfetde tenüñ bir sükkerî pâlûdedür dirsem
Hemân incinmek istersin iñen nâzük iñen tersin

Murassa' câmdur ağzuñ lebâleb sükkerî şerbet
Mu'anber şem'dür kaddüñ ki sertâpâ mu'attarsın

İşüñ altun ider kâr-ı mahabbet rûy-i zerd ile
Hezâr ahsent ey Bâkî bu gün fennüñde zergersin

Gazel 348
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Şimdi bildürdi cihâna gamzeñ âfet neydüğin
'Âleme gösterdi ol kâmet kıyâmet neydüğin

Baña derdüñ evvelâ bildürmedi dünyâ nedür
Gerçi 'âkil bilmedi dünyâda râhat neydüğin

Cân nisâr itmekdür evvel şart bezm-i 'aşkına
Mahrem olmaz bilmeyen âdâb-ı sohbet neydüğin

Hasret-i câm-ı lebi çeşmüm tolu kan eyledi
Yâr bilmez mi tolu üstinde 'âdet neydüğin

Zâhidâ olmaz riyâ mânî' nihânî 'işrete
Gülsen gâyetde bilmezsin zarâfet neydüğin

Gark ider 'âlemleri bir katre âb-ı mağfiret
Var kıyâs it vüs'at-i deryâ-yı rahmet neydüğin

Hakdan istersen na'îm-i câvidânı iste kim
Gördüñ işitdüñ bekâ-yı 'ömr ü devlet neydüğin

Öldürür kattâl-i gamzeñ dirgürür la'l-i lebüñ
'Âşık-ı bîmârı bilmez kimse hikmet neydüğin

Mâverâ-yı perde-yi esrâra bulmaz kimse râh
Hazret-i Hakdur bilen ancak hakîkat neydüğin

Şâh işiğinden kıl istimdâd-ı himmet Bâkiyâ
Çarḫ dûnperverdür ol bilmez mürüvvet neydüğin

Âsitânı ḫâkini mesken kılan kemter gedâ
Gösterür Dârâlara dârât u şevket neydüğin

Lâtiflikte tenin şekerli bir pelûzedir dersem
Hemen incinmek istersin, çok nâzik, çok tazesin

Murassâ kadehtir ağzın, lebaleb dolu şekerli şerbet
Amberli mumdur boyun, baştan aşağı ıtır kokarsın

İşini altın eder muhabbet işi sararmış yüz ile
Bin aferin sana Bâkî! Bugün sanatında kuyumcusun

Gazel 348

Şimdi bildirdi dünyaya gamzen âfetin ne olduğunu
Âleme gösterdi o boy, kıyametin ne olduğunu

Dünya ilkin bana bildirmedi derdinin ne olduğunu
Gerçi akıllı kişi bilmedi dünyada rahatın ne olduğunu

Cân saçmaktır birinci şart aşkının meclisine
Mahrem olmaz bilmeyen sohbet âdâbının ne olduğunu

Dudak kadehine hasretim gözlerimi kanla doldurdu
Yâr bilmez mi dolu kadeh üstünde âdet ne olduğunu

Hey zâhid! İkiyüzlülük engel olmaz gizli işrete
Çok da gülsen, bilmezsin zarafetin ne olduğunu

Batırır âlemleri bir damla mağfiret suyu
Var kıyasla rahmet denizinin ne engin olduğunu

Hak'tan istersen ebedî Naîm cennetini iste zira
Gördün, işittin ömür, devlet bekâsının ne olduğunu

Öldürür gamzenin katili, hayat verir dudağının lâli
Hasta âşığa; kimse bilmez hikmetin ne olduğunu

Sırlar perdesinin ötesine yol bulamaz kimse
Hazreti Hak'tır bilen ancak gerçeğin ne olduğunu

Bâkî! Himmet dileyeceksen şâh eşiğinden dile
Felek sefilleri korur, bilmez mürüvvetin ne olduğunu

Eşiğinin toprağını mesken edinen en küçük yoksul
Gösterir Dârâlar'a varlık ile şevketin ne olduğunu

Gazel 349
[Feûlün Feûlün Feûlün Feul]

Olur sebzezâr-ı hüner ḫâk olan
Nem-i eşk ile ḫâki nemnâk olan

Olur kâbil-i feyz-i nûr-i Kıdem
Güneş gibi âyînesi pâk olan

Nedür câna mir'ât-ı hüsn-i ezel
Güzel fehm ider sâhibidrâk olan

Kaçan râh-ı vasluñdan eyler güzer
Bu seylâb-ı eşk üzre ḫâşâk olan

Bu râh-ı ḫatarnâkdan Bâkiyâ
Güzâr itmez illâ ki bîbâk olan

Gazel 350
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Ele câm-ı musaffâ al derûnuñ pürsafâ olsun
Harîm-i bezmüñe tâb-ı mey-i rûşen ziyâ olsun

Ne yâd eyle geçen cevrin ne yaşuñdan dem ur hergiz
Ne fikr-i mâmezâ olsun ne zikr-i mâcerâ olsun

Gedâ gûş itse düşnâmuñ du'âlar eyler alkışlar
Bir iki sen de söğ bârî du'â olsun senâ olsun

Keşâkeşden elüñde câme-yi cism ey dil-i şeydâ
Çeker çâk eylerin bir gün ne saña ne baña olsun

Nisâr itdümse ḫâk-i dergehinden gayra ey Bâkî
Cihânda lü'lû-yi mensûr-i nazmum hep hebâ olsun

Gazel 349

Marifet yeşilliği olur toprak olan
Gözyaşıyla toprağı nemli olan

Alabilir Kıdem nûrunun feyzini
Güneş gibi aynası temiz olan

Nedir cân için ezel güzelliğinin aynası
Güzel anlar bunu idrak sahibi olan

Vuslatının yolundan geçer gider
Bu gözyaşı seli üstünde çer çöp olan

Bâkî! Bu tehlikeli yoldan
Geçmez; geçer korkusuz olan

Gazel 350

Saf kadehi eline al, için safâ dolu olsun
Meclisinin haremine mey parıltısı ışık olsun

Ne ân geçen cevirleri, ne gözyaşından söz et
Ne geçenleri düşün, ne zikrin macera olsun

Yoksul dinlese küfürlerini, dua eder alkışlar
Sen de bir iki söv bari, dua olsun, övgü olsun

Âşık gönlüm! Keşmekeşten elinde beden giysisini
Çeker yırtarım bir gün; ne sana ne bana olsun

Eşiğinin toprağını saçtımsa başkalarına Bâkî
Dünyada nazım dizelerimin incisi hep hebâ olsun

Gazel 351
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Nice bir mübtelâ-yı ʿaşka hicrânı belâ olsun
İlâhî kendü gibi bîvefâya mübtelâ olsun

Hemân ol Yûsuf-ı sânî iner ancak terâzûdan
ʿAdîl olmaz gerekse iki ʿâlem bir yana olsun

Çemende bülbül âvâzı nasîhat dinledür mi gör
Bahâr irsün yine âfâk pürsît u sadâ olsun

Tehîdest olsañ ey rind-i gedâ gam çekme kim elde
Zer-i sürḫ olmasun gülgûn şarâb-ı dilgüşâ olsun

Yine Bâkî visâlüñ günlerin görsün gözüm nûrı
Gubâr-ı âsitânuñ çeşm-i câna tûtiyâ olsun

Gazel 352
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Şeb-i zülfüñ nihân eyle ruḫuñ rûşen nehâr olsun
Gider ebr-i ḫatuñ yüzden cemâlüñ nevbahâr olsun

Cemâlüñ pertevinden nûrbaḫş ol mâh u ḫurşîde
Güneş âyîne-yi hüsnüñ felek âyînedâr olsun

Der ü dergâhına sultân-ı ʿaşkuñ serfurû eyler
Esîr-i tâcdâr olsun gedâ-yı ḫâksâr olsun

Ne deñlü telḫkâm eylerse nûş it zehr-i eyyâmı
Ḫayâl-i la'l-i nâbı tek şarâb-ı ḫoşgüvâr olsun

Bırakdı yok hisâbına felek ben zâr ü bîmârı
Hele gâhî gelür yoklar gam-ı dildâr var olsun

Çıkarsun keştî-yi bâde kenâr-ı ʿişretâbâde
Dilâ sabr eyle bir kaç gün muvâfık rûzigâr olsun

Cenâb-ı şâha ey Bâkî nisâr it lü'lû-yi nazmuñ
Bu sandûk-ı sadefkârîde dürr-i şâhvâr olsun

Gazel 351

Aşk müptelâsına hicranı ne kadar belâ olsun
İlâhî! Kendi gibi vefâsıza müptelâ olsun

Sadece o ikinci Yusuf iner teraziden
Dengi yoktur; isterse iki âlem bir yana olsun

Çemende bülbül sesi nasihat dinletir mi bak
Bahar gelsin, yine her yer sesle dolsun

Yoksul rint! Elin boş olsa, üzülme çünkü elde
Kızıl altın olmasın, gülrenkli ferahlatıcı şarap olsun

Yine Bâkî vuslat günlerini görsün gözümün nûru
Eşiğinin tozu cân gözüne tutya olsun

Gazel 352

Zülfünün gecesini gizle, yanağın aydın gündüz olsun
Gider yüzünden ayva tüyü bulutunu, cemâlin ilkbahar olsun

Cemâlinin nûrundan ışık saç ay ile güneşe
Güneş güzelliğinin aynası, felek ayna tutucu olsun

Aşk sultânının kapısına, eşiğine baş eğer
Tâclı esir olsun, zavallı bir yoksul olsun

Ne kadar acıtırsa ağzını, iç günlerin zehrini
Saf lâl dudak hayâli gibi içimi hoş şarap olsun

Hiçe saydı felek ben inim inim inleyen hastayı
Bazen gelir yoklar, sevgilinin gamı var olsun

Yanaştırsın bâde gemisini işretâbad sahiline
Gönlüm! Sabret, birkaç gün uygun rüzgâr olsun

Bâkî! Şâhın huzûruna saç nâzım incilerini
Bu sedef kakmalı sandıkta şâh incisi olsun

Gazel 353
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Saçuñ zencîrine bend it dil-i âvâre eğlensün
Mukayyed kıl biraz ol zülf-i müşgîntâre eğlensün

Dil ü cân nâleler kılsun reg ü pey virsün âvâze
Tek olsun yâr mâ'il nağme-yi evtâre eğlensün

Dehânuñ tüng-i sükker iki şekkerpâredür la'lüñ
Sun ey cân 'âşık-ı zâra hele bir pâre eğlensün

Ruḫuñ seyr itdür ey rûy-i zemînüñ mâh-ı tâbânı
Biraz baksun felekden seb'a-yı seyyâre eğlensün

Leb-i şîrîni vasfında 'aceb rengîn gazel düşdi
Okuñ bu şi'ri tûtî-yi şekergüftâre eğlensün

Şarâb-ı dilgüşâ eğler dil-i mehcûrı ey Bâkî
İlet ol derdmendi ḫâne-yi ḫammâre eğlensün

Gazel 354
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Tende bir köhne kabâ elde biraz nân olsun
'Âşık-ı bîser ü pâ başına sultân olsun

Yüri ey bâd elüñ kendüñe çek zülfinden
Nice bir ḫâtır-ı 'uşşâk perîşân olsun

Ruhlaruñ şevkine matla' diyelüm kâfiyeler
Mâh-ı tâbân ile ḫurşîd-i dıraḫşân olsun

Kâmetüñ yâdına bir âh ideyin kim dûdı
Gülşen-i 'aşkuña bir serv-i ḫırâmân olsun

Bâkiyâ söyle biraz lebleri esrârından
Ehl-i dil nazm-ı dilâvîzüñe hayrân olsun

Gazel 353

Saçının zincirine bağla, avâre gönül eğlensin
Bağla biraz o misli zülüflere, eğlensin

Gönül, cân inlesin, damar, sinir ses versin
Sadece yâr meyletsin saz sesine, eğlensin

Ağzın şeker kutusu, iki şekerparedir lâl dudağın
Cânım benim! Sun inleyen âşığa, bir parça eğlensin

Yanağını seyrettir ey yeryüzünün parlak ayı
Biraz baksın, gökteki yedi gezegen eğlensin

Tatlı dudağı hakkında çok renkli bir gazel oldu
Okuyun bu şiiri şeker sözlü duduya, eğlensin

Bâkî! Gönül açan şarap eğlendirir ayrı düşmüş gönlü
İlet o dertliyi meyhanecinin yurduna, eğlensin

Gazel 354

Üstte köhne bir abâ, elde biraz ekmek olsun
Zavallı, tükenmiş âşık başına sultân olsun

Hey rüzgâr! Yürü çek elini onun zülfünden
Âşıkların gönlü daha ne kadar perişan olsun

Yanaklarının şevkine matla diyelim kafiyeler
Parlak ay ile parlak güneş olsun

Boyunun anısına bir âh çekeyim ki dumanı
Aşkının gül bahçesi için salınan selvi olsun

Bâkî! Söyle onun dudaklarının sırlarını
Gönül ehli güzel şiirine hayran olsun

Gazel 355
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gün yüzin hem gösterür hem dir göze nem gelmesün
Çeşme-yi çeşme nice eşk-i demâdem gelmesün

Sâz-ı âhum baña bes bülbül gerekmez hemnefes
Nây-i nâlem var iken bir daḫi hemdem gelmesün

Tâlib-i dîdâr iseñ mir'ât-ı kalbüñ sâf tut
Ḫâtırâ endîşe-yi cennet cehennem gelmesün

Eşk-i sîm ü çihre-yi zerdi yiter vech-i ma'âş
Bir cihetden 'âşıka dînâr u dirhem gelmesün

Gussamuz yâd eyleyüp yanında bârî dostlar
Adumuz añmañ mübârek ḫâtıra gam gelmesün

Na're-yi mestânemi gûş eyleyüp dilber dimiş
Kûyuma bir daḫi ol rüsvây-ı 'âlem gelmesün

Câm zehrâlûd ise gelsün kef-i dildârdan
Bâkiyâ ağyâr elinden sâgar-ı Cem gelmesün

Gazel 356
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Başlar kesilür zülf-i perîşânuñ ucından
Kanlar dökilür gamze-yi bürrânuñ ucından

Peykân-ı belâ cânuma işler geçer oldı
Ey kaşları ya nâvek-i müjgânuñ ucından

Dil darbın urur kalbe firâkuñda demâdem
Kan ağlasa zaḫmum n'ola peykânuñ ucından

Yüz sürmek umar pâyüñe üftâdeler ammâ
Nevbet mi değer kimseye dâmânuñ ucından

Murg-i dil-i Bâkîyi görüñ fâhteâsâ
Efgân ider ol serv-i ḫırâmânuñ ucından

Gazel 355

Güneş yüzünü hem gösterir, hem der göze yaş gelmesin
Göz pınarına nasıl sürekli gözyaşı gelmesin

Âhımın sazı bana yeter, bülbül gerekmez hemnefes
İnilti neyim varken bir daha arkadaş gelmesin

Görüşme talibiysen kalbinin aynasını saf tut
Hatırına cennet cehennem düşüncesi gelmesin

Gümüş gözyaşıyla sarı yüz yeter bana geçimlik
Bu sebeple âşığa dinar, dirhem gelmesin

Kederimizi anıp yanında bari dostlar
Adımızı anmayın, mübarek hatıra gam gelmesin

Sarhoşça narâmı dinleyip dilber demiş
Civârıma o âlem rezili bir daha gelmesin

Kadeh zehirliyse gelsin sevgilinin elinden
Bâkî! Ağyârın elinden Cem'in kadehi gelmesin

Gazel 356

Başlar kesilir perişan zülüflerin yüzünden
Kanlar dökülür kesici gamzen yüzünden

Belâ temreni cânıma işler geçer oldu
Yay kaşlım! Kirpik okların yüzünden

Dil darbe vurur kalbe ayrılığında her zaman
Kan ağlasa yaram ne çıkar temrenin yüzünden

Yüz sürmeyi umar ayağına âşıklar ama
Sıra mı gelir kimseye eteklerin yüzünden

Bâkî'nin gönül kuşunu görün kumru gibi
Feryâd eder o salınan selvi yüzünden

Gazel 357
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

İrdüm figân u zâr ile ol âsitâne ben
Çıkdum kemend-i nâle ile âsumâne ben

Lü'lû dişüñ gamıyla şirişküm güherlerin
Dizdüm ümîd riştesine dâne dâne ben

Yâd-ı lebüñle câm-ı mey-i la'lfâm içün
Kûy-i mugânı geşt iderin ḫâne ḫâne ben

Subh-ı visâlüñ irmedi pâyâne yitdi ömr
Şâm-ı gamuñda şem' gibi yana yana ben

Cevr ü cefâñı çekmeğe sevdi göñül seni
Derd ü belâya geldüm efendi cihâne ben

Bâkî musaḫḫar oldı baña kişver-i süḫan
Geçdüm serîr-i nazma bu gün ḫüsrevâne ben

Gazel 358
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Nagamât eylemeğe başladı sanma anı sen
Ehl-i sûzuñ sanemâ âteşin üfler neyzen

Meclis-î 'aşkda neyzen ne çalar yanumda
Gam-ı hecrüñle serâğâz idicek nâleye ben

Şem' lâzım değül ey sâkî yiter meclisde
Şu'le-yi câm-ı şebefrûz çerâğ-ı rûşen

Sahn-ı gülzâra düşersek demidür jâlesıfat
Nevbahâr oldı gül açıldı güzellendi çemen

Goncalar düğmelerin çözdi bahâr oldı diyü
Sînesin açdı girîbânını çâk itdi semen

Bâkîye 'işret ü 'ayş itmeğe hecrüñde yiter
Nâle ney göz yaşı mey fikr-i visâlüñ gülşen

Gazel 357

Feryâdla, inleyerek eriştim o eşiğe ben
Çıktım inilti kemendiyle gökyüzüne ben

İnci dişinin gamıyla gözyaşı incilerini
Dizdim ümit ipine tane tane ben

Dudağının yâdıyla lâl renkli mey kadehi için
Meyhaneler sokağını dolaşırım hâne hâne ben

Vuslat sabahının sonu gelmedi, ömür tükendi
Gamının akşamında mum gibi yana yana ben

Cevrini cefânı çekmek için sevdi gönül seni
Dert ile belâ için geldim, efendi, dünyaya ben

Bâkî! Elime geçti benim söz ülkesi
Çıktım nazım tahtına bugün şâhça ben

Gazel 358

Terennüm etmeye başladı sanma onu sen
Senemim! Yananların ateşini üfler neyzen

Aşk meclisinde neyzen ne çalar yanımda
Ayrılığının gamıyla başlayınca iniltiye ben

Sâkî! Mum lâzım değil, yeter mecliste
Geceyi aydınlatan kadeh şûlesi aydınlık çıra

Gül bahçesine düşersek zamanıdır jâle gibi
İlkbahar oldu, gül açıldı, güzelleşti çimen

Goncalar düğmelerini çözdü bahar oldu diye
Göğsünü açtı, yakasını yırttı yasemen

Bâkî'ye senin ayrılığında yeter işret etmek için
İnilti ney, gözyaşı mey, vuslatının düşüncesi gülşen

Gazel 359
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Çâk oldı yakam cevr-i firâvânuñ elinden
Sad pâre iken dâmen-i dil anuñ elinden

Kaddüm bükilüp derdüñ ile döndi kemâne
Kullâb-ı ser-i zülf-i perîşânuñ elinden

İl bezm-i vefâñ içre safâlarda velî ben
Kanlar yudarın sâkî-yi hicrânuñ elinden

La'l-i leb-i dildâra özin nisbet idelden
Âzürdedilem pençe-yi mercânuñ elinden

Ey nice serefrâzlaruñ kellesi tôpı
Galtân ola bu 'arsada çevgânuñ elinden

Fâş itmez idi râz-ı dili Yûsuf-ı Ken'ân
Çâk olmasa dâmânı Züleyẖânuñ elinden

Bâkî nice bir fâẖteveş bâğ-ı belâda
Nâlân olam ol serv-i ẖırâmânuñ elinden

Gazel 360
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Ḫayâl-i 'âlem-i vuslat ẖalâs eyler dili gamdan
Ki 'aşk ehline vasl-ı yârdur maksûd 'âlemden

Ḫat-ı la'lüñde bulmaz cây-ı engüşt i'tirâz ehli
'Aceb zâhirdür ey gonca dehânuñ farkı ẖâtemden

Nihânî 'işrete mâni' değüldür kisvet ey zâhid
İçerler bunda 'ârifler toluyı tâc-ı Edhemden

Metâ'-ı dehr-i fânîden bu gün peymânedür varlık
Ne kaldı câmdan gayrı nişân-ı devlet-i Cemden

Cemâli şem'ine pervânedür Bâkî o mâhuñ kim
Yakar hüsn-i dilefrûzı çerâğı nûr-i a'zamdan

Gazel 359

Yırtıldı yakam aşırı cevrin elinden
Yüz parça iken gönül eteği onun elinden

Boyum büküldü derdinle, döndü yaya
Dağınık zülüflerinin çengeli elinden

Eller vefânın meclisinde safâ içinde ama ben
Kanlar yutarım hicran sâkîsinin elinden

Sevgilinin dudak lâline nispet ettiğinden beri
Kalbim kırıktır mercanının pençesi elinden

Nice yücebaşlıların kellesi topu
Yuvarlanır bu meydanda çevgenin elinden

Açığa vuramazdı gönül sırrını Kenanlı Yusuf
Yırtılmasa eteği Züleyha'nın elinden

Bâkî! Daha ne kadar kumru gibi belâ bahçesinde
İnleyeyim o salınan selvinin elinden

Gazel 360

Vuslat âleminin hayâli kurtarır gönlü gamdan
Aşk ehlinin maksadı yâre vuslattır âlemden

Lâl dudak tüyünde bulmaz parmak izi itirazcılar
Ey gonca! Çok belirgindir ağzının farkı hâtemden

Hey sofu! Gizli işrete engel değildir kisvet
İçerler bunda ârifler kadehi Edhem tâcından

Fânî dünya metâından bugün kadehtir varlık
Kadehten başka ne kaldı Cem devletinin eserinden

Cemâlinin mumuna pervânedir Bâkî o ayın zira
Gönül parlatan güzelliği yakar çerağı en büyük nûrdan

Gazel 361
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Tesellî virmez ey dil derdüñ ol cânâne söylersin
Açılmaz saña gûyâ gonca-yı ḫandâne söylersin

Varup Mecnûn gibi âhuñ kemendin salma sahrâya
Ol âhû saña sayd olmaz ʿabes yâbâne söylersin

Koyup tesbîh-i mercânı seni kim dinler ey vâʾiz
Mufassal kıssa başlarsın garîb efsâne söylersin

Anuñçün gonca-yı gül râzın açmaz saña ey bülbül
Hezârân hemzebânuñ var çıkar yârâne söylersin

Yanup yakılmağ ister kimse yok yanuñca ey Bâkî
Hadîs-i ʿaşk-ı ʿâlemsûz-i yâri ya ne söylersin

Gazel 362
[Mefʿûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Cânân odur ki meyl ide anı görince cân
Esbâb-ı hüsni ḫûb ola ammâ beşart-ı ân

Cânâ metâʾ-ı mihrüñe dil müşterî iken
Olmamış idi ʿaşk iline kârvân revân

Mihmân olınca derd ü gamuñ dilde mâhazar
İki enâr dâneledi çeşm-i ḫûnfeşân

Ceng itmeğe sitâre-yi baḫtumla eyledüm
Bu âh-ı pürşirârumı bir tîğ-i zernişân

Aʾdâya baş eğdüremez kimse Bâkiyâ
Şemşîr gibi olmayıcak serbeser zebân

Gazel 361

Gönlüm! Teselli etmez; derdini cânâna ne söylersin
Açılmaz ki sana. Gülen goncaya söylersin

Mecnûn gibi varıp, âhının kemendini bırakma sahrâya
O âhû sana av olmaz, boş yere, yabana söylersin

Mercan tespihi bırakır da kim dinler seni vaiz
Uzun hikâyeye başlar, tuhaf masal söylersin

Bu yüzden gül goncası sırrını açmaz sana bülbül
Binlerce dildaşın var; çıkar, yârâna söylersin

Bâkî! Yanında yanıp yakılmak isteyen kimse yok
Yârin âlem yakan aşk sözünü peki niye söylersin

Gazel 362

Cânân şudur: Meyleder görünce onu cân
Amma şartı var; güzellik sebepleri olur güzel

Cânım benim! Sevginin metâına gönül müşteriyken
Aşk eline hareket etmemişti kervan

Misafir olunca gönülde derdin gamın
İki nar taneledi kan saçan gözlerim

Bahtımın yıldızıyla cenk etmek için
Kıvılcımlı âhımla altın kakmalı kılıç yaptım

Bâkî! Düşmanlara baş eğdiremez kimse
Kılıç gibi baştan başa dil olmayınca

Gazel 363
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Ser-i kûyuñ sanemâ cennet-i a'lâ bilürin
Müntehâ kâmetüñi Sidre vü Tûbâ bilürin

Seni Yûsufla güzellikde sorarlarsa baña
Yûsufı bilmezin ammâ seni ra'nâ bilürin

Zâ'il olmaz heves-i zülf-i siyâhuñ dilden
Hâsıl olmayacağın gerçi bu sevdâ bilürin

Bilmezin n'eyleye derd ü gam-ı cânâne baña
Ne müdârâya meded var ne müdâvâ bilürin

Bâkiyâ gülşen-i firdevsi baña 'arz itme
Asitânın ben anuñ menzil ü me'vâ bilürin

Gazel 364
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Nâle-yi dil ol ḫam-ı zülf-i hümâpervâzdan
San figân-ı murgdur serpençe-yi şehbâzdan

Beydak-ı ḫâl-i ruḫun zülfüñle mestûr eyleme
Almağa şâhum göñül ferzânesin açmazdan

Ağlayu ağlayu gözden çıkdum âḫir katrevâr
Ayru düşdüm çeşm-i ḫûnbârum gibi demsâzdan

Muttasıl gamzeñ geçer bir lahza baksañ hâlüme
'Âciz olduk dôstum velhâsıl ol gammâzdan

Vasf-ı nâz-ı nâzenînümdür bu şi'rüm Bâkiyâ
Mutrib-i meclis serâğâz eylesün şehnâzdan

Gazel 363

Senemim! Senin civârını yüksek cennet bilirim
Uzun boyunu Sidre ile Tûbâ bilirim

Yusuf'la güzelliğini karşılaştırmamı isteseler
Yusuf'u bilmem ama seni güzel bilirim

Gitmez siyah zülüflerinin hevesi gönülden
Gerçi bu sevdanın gerçekleşmeyeceğini bilirim

Cânânın derdi, gamı bana ne yapar, bilmem
Ne geçinmeye yardım eder ne tedavi bilirim

Bâkî! Bana gösterme cennetin gül bahçesini
Ben onun eşiğini menzil, sığınak bilirim

Gazel 364

Gönlün iniltisi o hümâ uçuşlu zülfün kıvrımından
Kuşun feryâdıdır sanki şahbaz pençesinden

Yüzündeki ben piyonunu zülfünle örtme
Almak için şâhım gönül veziri açmazdan

Ağlaya ağlaya gözden çıkardım sonunda damla gibi
Ayrı düştüm kan yağdıran gözüm gibi arkadaştan

Sürekli gamzen geçer bir ân baksan hâlime
Âciz olduk dostum sonuçta o gammazdan

Bâkî! Bu şiirim nâzlı sevgilimin nâzını anlatır
Meclisteki çalgıcı başlasın şehnâz makâmından

Gazel 365
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Cânâ görinse tarf-ı 'izâruñ nikâbdan
Ḫalk âfitâb toğdı sanurlar sehâbdan

La'lüñden itme tîğ-i müjeñ birle cânı men'
Mümkin değüldür aña kesilmek şarâbdan

Kanmaz şarâb-ı nâba lebüñ ârizû iden
Sîrâb olur mı teşne-yi Kevser serâbdan

Sâkî-yi devr minnet ile sunsa içmezin
Âb-ı hayâtı câm-ı zer-i âfitâbdan

Bezm-i belâda nâle vü âhuñla Bâkiyâ
Müstağnîyüz terâne-yi çeng ü rebâbdan

Gazel 366
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Cilâ vir çeşme ey sâkî mey-i sâf-ı muravvakdan
Kamaşdı gözlerüm câm-ı hilâl-i 'îde bakmakdan

Ne zîbâdur ol engüşt-i muhannâ pây-ı sâgarda
Sakın dûr itme ey sâkî o zer ḫalḫâli ayakdan

Çıkarsun lücce-yi gamdan kenâre keştî-yi bâde
Necât ümmîdin eylerseñ bir iki çek bu zevrakdan

Sakın mey dirsem ey zâhid mey-i engûrı fehm itme
Hüner esrâr-ı ma'nâ anlamakdur lafz-ı muğlakdan

Güzeller tıfl iken eyler kuculmağa heves şimdi
Sarılmak resm ü âyînin bilürler daḫi kundakdan

Mukayyed olma ey Bâkî kemend-i keyd-i a'daya
'İnâyet Hazret-i Hakdan kerem Feyyâz-ı Mutlakdan

Gazel 365

Cânım benim! Görünse yanağının kenarı peçeden
Halk güneş doğdu sanır bulut ardından

Lâl dudaktan etme kirpik okuyla cânı men
Mümkün değildir onun kesilmesi şaraptan

Kanmaz saf şaraba dudaklarını arzu eden
Kanar mı hiç Kevser'e susamış olan seraptan

Devrin sâkîsi minnet ile sunsa, içmem
Hayat suyunu güneşin altın kadehinden

Bâkî! Belâ meclisinde iniltinle âhınla
Müstağniyiz çengin, rebâbın terânesinden

Gazel 366

Sâkî! Cila ver gözüme parlak, saf şaraptan
Kamaştı gözlerim bayram hilâli kadehine bakmaktan

Ne güzeldir o kınalı parmak kadeh ayağında
Sakın uzaklaştırma sâkî o altın halhalı ayaktan

Çıkarsın gam denizinden sahile bâde gemisi
Kurtuluş umudundaysan, bir iki çek bu kadehten

Hey zâhid! Mey dersem sakın üzüm meyini anlama
Hüner mânâ sırlarını anlamaktır karmaşık lâfızdan

Güzeller çocukken kucaklanmaya heves eder şimdi
Sarılmak yolunu yordamını bilirler daha kundaktan

Bağlı kalma Bâkî düşmanların hile kemendine
İnayet Hazreti Hak'tan, kerem mutlak Feyyaz'dan

Gazel 367
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Garaz yâr ile ʿişretdür bu nüzhetgâh-ı ḫürremden
Mey ü mahbûbdan gayrı nedür maksûd bu ʿâlemden

Bulınmaz cây-ı engüşt ol leb-i şekkerfeşân üzre
Mezâk ehli bilürler şehd-i nâbuñ farkın ol femden

Mahabbet resm ü âyînin be sûfî ben mi vaz' itdüm
Mu'ayyen kıssadur sevmek sevilmek mâtekaddemden

Furûğ-i câm-ı ʿişretden harîm-i cânı rûşen kıl
Ki envâr-ı sa'âdetdür çerâğ-ı devlet-i Cemden

İşâret besdür ey Bâkî saña sermâye-yi devlet
Ḫüdâvend-i kaderkudret şehenşâh-ı mu'azzamdan

Gazel 368
[Feûlün Feûlün Feûlün Feul]

Saña kûyuñ içre olana karîn
Melek hemnişîn ü felek şehnişîn

Görüp çîn-i ebrû-yi müşgînüñi
Siyeh çeşmüñi sandum âhû-yi Çîn

Sücûd itdi mihrâb-ı ebrûna mâh
Anı bilmeyenler sanurlar cebîn

İzüñ tozına yüzlerin sürmeğe
Dökildi saçıldı gül ü yâsemin

Sorarsañ kapuñda şehâ Bâkiyi
Gulâm-ı kemîn bende-yi kemterîn

Gazel 367

Maksat yâr ile işrettir bu kutlu gezinti yerinden
Mey ile mahbûbdan başka nedir maksat bu âlemden

Bulunmaz parmak yeri şeker saçan o dudak üzerinde
Zevk sahipleri bilir saf balın farkını o ağızdan

Hey sofu! Muhabbet yolunu yordamını ben mi koydum
Bilinen meseledir sevmek sevilmek ta eskiden

Cân haremini aydınlat işret kadehinin parıltısından
Çünkü saadet nûrlarıdır Cem'in devlet çerağından

İşaret yeter sana Bâkî devlet sermayesi olarak
Kader kudretli hükümdâr, muazzam şehinşâhtan

Gazel 368

Civârında sana yakın olanın
Melek yanındadır, felek şahnişîn

Görüp miskli saçlarının kıvrımını
Siyah gözünü sandım Çin âhûsu

Secde etti kaşının mihrâbına ay
Onu bilmeyenler alın sanır

İzinin tozuna yüzlerini sürmek için
Döküldü saçıldı gül ile yasemin

Şâhım! Sorarsan kapında Bâkî'yi
Değersiz bir kölen, en küçük kulun

Gazel 369
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Pervâne gibi şu'le-yi şevküñle yanmadın
'Âşık mahabbet adın añar mı utanmadın

Pertev salardı sînede dâğ-ı mahabbetüñ
Sahn-ı felekde meş'ale-yi mihr yanmadın

Cânâ ḫayâlüñ eğler idi ḫaste göñlümi
Subh-ı ezelde ḫâb-ı 'ademden uyanmadın

Ḫoş 'âdil idi sâkî-yi bezm-i cihân eğer
Câm-ı şarâb-ı vuslatı almasa kanmadın

Kesb-i hevâ-yı 'aşk ide gör Bâkiyâ hemân
Dil ḫânesine revzen-i dîdeñ kapanmadın

Gazel 370
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Dil giriftâr-ı belâ dilber hevâyî n'eylesün
Dâme düşmez yirlere konmaz hümâyı n'eylesün

Kâ'inâtuñ seyr iden nakşın safâ-yı câmdan
Safha-yı âyîne-yi 'âlemnümâyı n'eylesün

Göñlin eğler nâle-yi zencîr ile mecnûn-i 'aşk
Nağme-yi 'ûd u sadâ-yı çeng ü nâyı n'eylesün

Mübtelâ-yı 'aşkuñuñ dermândan istiğnâsı var
Derdüñe mu'tâd olan diller devâyı n'eylesün

Ḫalk-ı 'âlem Bâkiyâ 'aşkında yârüñ ḫastehâl
Bir tabîb andan bu deñlü mübtelâyı n'eylesün

Gazel 369

Pervâne gibi şevkinin şûlesiyle yanmadan
Âşık muhabbet adını anar mı utanmadan

Işık saçardı göğsümde muhabbetinin dağı
Felek sahnında sevgi meşâlesi yanmadan

Cânım benim! Hayâlin eğlerdi hasta gönlümü
Ezel sabahında yokluk uykusundan uyanmadan

Hoş âdildi dünya meclisinin sâkîsi eğer
Vuslat şarabının kadehini almasa kanmadan

Bâkî! Aşk havasını almaya çalış hemen
Gönül evinde göz penceresi kapanmadan

Gazel 370

Gönül belâya tutulmuş, dilber havayi, neylesin
Tuzağa düşmez, yere konmaz hümâyı neylesin

Kâinatın nakşını seyreden kadeh safâsından
Âlemi gösteren ayna sayfasını neylesin

Gönlünü eğler zincir iniltisiyle aşk mecnûnu
Ûd nağmesini, çeng ile ney sesini neylesin

Aşkına müptelâ olan derman olmak istemez
Derdine alışan gönüller devâyı neylesin

Bâkî! Âlem halkı yârin aşkında hasta hâlli
Ona müptelâ bu kadar hastayı bir tabip neylesin

Gazel 371

Nâm ü nişâne kalmadı fasl-ı bahârdan
Düşdi çemende berg-i dıraḫt itibârdan

Eşcâr-ı bâğ ḫırka-yı tecrîde girdiler
Bâd-ı ḫazân çemende el aldı çenârdan

Her yañadan ayağına altun akup gelür
Eşcâr-ı bâğ himmet umar cûybârdan

Sahn-ı çemende turma salınsun sabâ ile
Âzâdedür nihâl bu gün berg ü bârdan

Bâkî çemende ḫayli perîşân imiş varak
Beñzer ki bir şikâyeti var rûzigârdan

Gazel 372
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Gam-ı ḫattıyla yârüñ nice bir dil pürmelâl olsun
Sür ey sâkî ayağı mûr-i gussa pâymâl olsun

Visâlüñ bezmiñe tek mahrem eyle cân-ı mahrûmı
İçerlerse harâmî gözlerüñ kanum helâl olsun

Yiter sît u sadâ-yı cân-ı nâlânum bu gülzâra
Çemen bülbülleri şimden girü ḫâmûş u lâl olsun

Ser-i kûyunda ger gavgâ-yı ʻuşşâk olmasun dirseñ
Rakîb-i kâfiri öldür ne ceng ü ne cidâl olsun

Dirîğ eyler mi Bâkî cânı kurbân olduğum senden
Fidâ yoluña varı tek hemân ʻîd-i visâl olsun

Gazel 371

Ad, iz kalmadı bahar mevsiminden
Düştü çimende ağaç yaprağı itibardan

Bahçedeki ağaçlar tecrîd hırkasına girdi
Hazân rüzgârı çimende el aldı çınardan

Her yandan ayağına altın akıp gelir
Bahçedeki ağaçlar himmet umar ırmaktan

Çimenlikte durmasın, salınsın sabâ ile
Özgürdür fidan bugün yapraktan meyvadan

Bâkî! Çimenlikte çok perişanmış yaprak
Galiba bir şikayeti var rüzgârdan

Gazel 372

Yârin ayva tüyünün gamıyla gönül ne kadar melâlli olsun
Sâkî! Sür ayağı; keder karıncası çiğnenir olsun

Vuslatının meclisine mahrem et sadece mahrum cânımı
Harami gözlerin kanımı içerse, helal olsun

Yeter inleyen cânımın çıkardığı sesler bu gülistâna
Çimen bülbülleri bundan böyle sussun, dilsiz olsun

Civârında âşıkların kavgası olmasın dersen
Öldür kâfir rakibi, ne cenk ne cidâl olsun

Esirger mi Bâkî cânını, kurbân olduğum, senden
Varı yoluna fedâ olsun, sadece vuslat bayramı olsun

Gazel 373
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Çihresinde görinen sanmañ o ḫûnînüñ dehân
'Âşıkın kurbân iderken sıçramış bir katre kan

Bâğa sen serv-i revânı bir kadem bassun diyü
Ḫayli dökildi saçıldı yoluna berg-i ḫazân

Görinen encüm değül gûyâ ḫazân evrâkınuñ
'Aksidür âyîne-yi eflâke düşmişdür 'ayân

Al ele câm-ı şarâb-ı la'lfâmı lâlevâr
Eylesün derd-i hased rûy-i 'adûyı za'ferân

Gelmeye sen gül'izârı vasf ider bülbülsıfat
Gülsitân-ı 'âleme Bâkî gibi bir nüktedân

Gazel 374
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Yâd ider lebleri yanında nebâtuñ adın
Var ise bilmez o şîrîndehen ağzı dadın

Zülfüñüñ kaldı göñül murgı Kara Bağında
Ruḫuñuñ görmeğe 'azm itmiş iken Bağdâdın

Beni öldürmedüğin merhametinden sanmañ
Ḫoş olur gûş idicek ḫastelerüñ feryâdın

Cür'a-yı câmın eğer sunsa yitişdürmek olur
Pîr-i deyrüñ nice terk eyleyelüm irşâdın

Kesilüp sohbet-i ashâb-ı riyâdan Bâkî
Kesmedi pîr-i ḫarâbâtdan istimdâdın

Gazel 373

Sanmayın ağızdır o kanlının yüzünde görüneni
Sıçramış bir damla kandır kurbân ederken âşığını

Bahçeye sen yürüyen selvi bir ayak bassın diye
Hayli döküldü saçıldı yoluna hazân yaprağı

Görünen yıldızlar değil, hazân yapraklarının âdetâ
Aksi düşmüştür felekler aynasına açıkça

Al eline lâl renkli şarap kadehini lâle gibi
Düşmanın yüzünü safrana döndürsün kıskançlık derdi

Gelmek için sen gül yanaklıyı vasfeder bülbül gibi
Âlem gülistânına bir nüktedân Bâkî gibi

Gazel 374

Anar dudakları yanında nebatın adını
Varsa bilmez o tatlı ağızlı ağzının tadını

Gönül kuşu zülfünün Kara Bağ'ında kaldı
Görmek için niyetlenmişken yanağının Bağdat'ını

Sanmayın merhametinden öldürmemiştir beni
Mutlu olur dinleyince hastaların feryâdını

Yetiştirmek demektir sunsa kadeh yudumlarını
Nasıl terkedelim tekke pîrinin irşâdını

İkiyüzlülerle sohbeti bırakmıştır Bâkî
Meyhane pîrinden kesmedi yardım talebini

Gazel 375
[Mef'ûlü Mefâilün Feûlün]

Ruḫsâruña ḫatt-ı 'anberefşân
'Abd-i Habeşîdür adı reyhân

Ol ḫâl-i siyeh Bilâl ü lebler
Yâkût biri birisi mercân

Zülf-i siyehüñ mübârek olsun
Zîḫil'at-i 'anberîngirîbân

İrüp şerefe sa'îd olurdı
Kul olsa eğer o mâha Keyvân

Bâkî sözi gibi cevher itsün
Perverde iderse kân-ı imkân

Gazel 376
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Nice tûfân oldı peydâ dîde-yi ḫûnpâşdan
Nûh çeşmüm yanına gelse dem urmaz yaşdan

Tîr-i gamzeñ nice garrâ râstlar ḫayretdeyem
Kana müstağrık ciğer aslâ görinmez başdan

Jâle düşmiş berg-i sûsendür murassa' ḫançerüñ
Berkdür ey sengdil ammâ demürden taşdan

Ḫânkâh-ı 'aşkuñuñ mihmânlarıdur cân ü dil
Tekyedür ḫâlî değül evbâşdan kallâşdan

Bâkîyi gam öldürür 'aşkuñ yolında korkarın
Şimdi mi çekdi belâyı râhrev yoldaşdan

Gazel 375

Yanağına amber saçan ayva tüyü
Habeşî kuldur, adı Reyhan

O siyah ben Bilâl, o dudaklar
Biri yâkut, birisi mercan

Siyah zülüflerin mübarek olsun
Amber yakalı hil'ati olan

Şerefe erer, mesut olurdu
Kul olsa eğer o aya Keyvan

Bâkî sözü gibi cevher etsin
Yetiştirirse maden, olursa imkân

Gazel 376

Ne tufanlar belirdi kan saçan gözlerimden
Nuh gözlerimin yanına gelse, söz etmez yaştan

Gamze okların nasıl güzel hedef alır, hayretteyim
Kana batmıştır ciğer, asla görünmez baştan

Lâle düşmüş süsen yaprağıdır murassâ hançerin
Taş yürekli! Yıldırımdır ama demirden, taştan

Aşk hankâhının konuklarıdır cân ile gönül
Tekkedir, uzak değil ayak takımından, kalleşten

Bâkî'yi gam öldürür aşkının yolunda, korkarım
Şimdi çekti mi belâyı yolcudan, yoldaştan

Gazel 377
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Rûşen gerekse ḫâne-yi dil ʿaks-i yârdan
Âyîne gibi sîneñi sâf it gubârdan

Devr-i piyâle devlet-i Cemden ḫaber virür
Her bir habâbı remz ile bir tâcdârdan

ʿAyş u safâ-yı ʿahd-i Cem ü devr-i câmı gör
Bahs itme rezm-i Rüstem ü İsfendiyârdan

Şol ḫoş ḫaber ki andan ire bûy-i vasl-ı yâr
Yigdür demâğ-ı ʿâşıka bâd-ı bahârdan

Bâkî yitişdi gözlerüñ aydın nesîm-i subh
Ḫâk-i cenâb-ı sâye-yi Perverdigârdan

Gazel 378
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Aksa gözden kad-i mevzûnı gamından iki ʿayn
İki mısrâ'a döner kaşlarumuz zülbahreyn

İltifât eylese üftâdelere yâre ne ʿâr
Ḫâkden pertev-i ḫurşîd-i cihântâba ne şeyn

Şererâlûde görüp dûd-i kebûd-i âhum
Sandılar gök yüzidür encüm ile olmış zeyn

Şöyle ra'nâlığı var nergis-i şehlânuñ kim
Çeşmüñe nisbet iderlerse ne gayr ola ne ʿayn

İrmedin rûz-i firâk eyleyelüm cânı revân
Bâkiyâ çün dinilür ey güne katlanmaz deyn

Gazel 377

Aydınlık gerekse gönül evi yârin aksinden
Ayna gibi göğsünü saflaştır tozdan

Kadeh devri Cem devletinden haber verir
Her bir kabarcığı rumuz ile bir tâcidârdan

Cem devrinin işretini, safâsını, kadeh devrini gör
Bahsetme Rüstem ile İsfendiyar'ın savaşından

Hani var güzel bir haber; ondan gelir yârin vuslat kokusu
Yeğdir âşığın burnuna bahar rüzgârından

Bâkî! Seher yeli yetişti, gözlerin aydın
Yaradan'ın gölgesinin eşik toprağından

Gazel 378

Aksa gözden düzgün boyu gamından iki pınar
İki mısraya döner kaşlarımız iki bahirli

İltifat etse düşkün âşıklara, ar olur mu yâre
Topraktan utanç gelir mi dünyayı aydınlatan güneş ışığına

Kıvılcımlı görüp âhımın mor dumanını
Sandılar yıldızlarla süslenmiş gökyüzü

Şehlâ nergisin öyle güzelliği var ki
Gözüne nispet ederlerse ne başkası olur ne kendisi

Gelmeden ayrılık günü, gönderelim cânı
Borç iyi güne katlanmaz denilir zira Bâkî

Gazel 379
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

Sahrâlara döşendi bisât-ı zümürrüdîn
Devlet anuñ ki lâleruḫı oldı hemnişîn

Cârûkeş oldı sünbül-i ter bâğa nitekim
Sahn-ı bihişte turra-yı müşgîn-i hûr-i 'în

Çîn içre yok saçuñ gibi bir müşk-i ter velî
Müşgîn saçuñda bulmağ olur sad hezâr çîn

Âb-ı revân-ı gülşen-i emn ü emân yiter
Tîğ-i cihângüşâ-yı şehenşâh-ı pâkdîn

Bâkî işiği ḫâkine tutsun kimüñ ki var
Aḫter gibi bülendnazar çeşm-i dûrbîn

Gazel 380
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Bir lebi gonca yüzi gülzâr dirseñ işte sen
Ḫâr-ı gamda 'andelîb-i zâr dirseñ işte ben

Lebleri mül saçları sünbül yanağı berg-i gül
Bir semenber serv-i ḫoşreftâr dirseñ işte sen

Pâyine yüzler sürer her serv-i dilcûnûn revân
Su gibi bir 'âşık-ı dîdâr dirseñ işte ben

Zülfi sâhir turrası tarrâr şûḫ-i şîvekâr
Çeşmi câdû gamzesi mekkâr dirseñ işte sen

Fürkatüñde teşneleb ḫâtırperîşân ḫastedil
Künc-i gamda bîkes ü bîmâr dirseñ işte ben

Gözleri sabr u selâmet mülkini târâc ider
Bir amânsuz gamzesi Tâtâr dirseñ işte sen

Bâkiyâ Ferhâd ile Mecnûn-i şeydâdan bedel
'Âşık-ı bîsabr u dil kim var dirseñ işte ben

Gazel 379

Zümrüt yaygılar döşendi kırlara
Devlet onundur, lâle yanaklısı yanındaysa

Süpürgeci oldu taze sümbül bahçede tıpkı
Cennette hûrîlerin miskli kâkülü gibi

Çin'de yok saçın gibi taze misk ama
Yüz bin kıvrım bulunur miskli saçında

Emniyet gül bahçesinin akarsuyu olarak yeter
Dini temiz, şâhlar şâhı dünya fâtihinin kılıcı

Bâkî! Eşiğinin toprağına çevirsin gözü olan
Yıldız gibi uzağı gören yüksek bakışlı gözü

Gazel 380

Dudağı gonca, yüzü gül bahçesi dersen, işte sen
Gam dikeninde inleyen bülbül dersen, işte ben

Dudakları şarap, saçları sümbül, yanağı gül yaprağı
Yasemin göğüslü, hoş yürür selvi dersen, işte sen

Ayağına yüzler sürer her gönül alan selvinin hemen
Su gibi sevgilinin yüzüne âşık dersen, işte ben

Zülfü sihirbaz, kâkülü yankesici, işveli şûh
Gözleri büyücü, gamzesi hilekâr dersen, işte sen

Ayrılığında dudağı susamış, gönlü perişan, hasta
Gam köşesinde kimsesiz, hasta dersen, işte ben

Gözleri sabır selâmet ülkesini yağmalar
Bir amansız gamzeli Tatar dersen, işte sen

Bâkî! Âşık Ferhâd ile Mecnûn'a bedel
Sabırsız âşık kim var, dersen, işte ben

Gazel 381
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Mâhrûlar bî'aded bir 'âşık-ı rüsvâyı ben
Yitmeye biñ pâre kılsam bu dil-i şeydâyı ben

'Aşkınuñ sevdâsına düşdüm yitürdüm kendümi
Kanda buldum bilmezin ol şûḫ-i bîpervâyı ben

Bir harâret bağladum tâb-ı teb-i 'aşkuñla kim
Sûzumı def' eylemez nûş eylesem deryâyı ben

Hep senüñ'çündür benüm dünyâ cefâsın çekdüğüm
Yoğsa 'ömrüm varı sensüz n'eylerin dünyâyı ben

La'l-i şîrînüñ ümîdin kılsa gönlüm 'âkıbet
Pârelerdüm Kûhken gibi nice ḫârâyı ben

Âsitân-ı yârda mesken bulursam Bâkiyâ
Kâfda seyr itdürem 'ankâya istiğnâyı ben

Gazel 382
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Bildüñ mi sen de kendüñi ey bîvefâ nesin
Âşûb-i dehr ü âfet-i devr-i zamânesin

Saña bahâ ne idi cefâpîşe olmasañ
Hakkâ budur ki bîbedel ü bîbahânesin

Kandîl gibi dîde pürâb u dilümde tâb
Eflâke çekdüm âteş-i âhum zebânesin

Müşkil belâ değül mi vefâsuz güzel sevüp
Gussayla yata derd ü gam ile uyanasın

Gâhî cenâb-ı Leylîye mektûb uçurmağa
Urındı Kays başına murg âşiyânesin

Ey çarḫ gerçi cânuma geçdi cefân okı
Ammâ ḫadeng-i âhuma sen de nişânesin

Bâkî yolında döke saça ḫarc idüp gözüm
Âḫir düketdi nakd-i şirişküm ḫizânesin

Gazel 381

Ay yüzlüler sayısız, onların rüsva âşığı ben
Yetmez bin parça etsem bu âşık gönlü ben

Aşkının sevdasına düştüm, yitirdim kendimi
Nerede buldum bilmem o pervâsız şûhu ben

Bir harâret bastı aşk ateşinin harâretiyle ki
Yangımı gideremez içsem deryayı ben

Hep senin içindir dünya cefâsını çektiğim
Yoksa, ömrümün varı, sensiz ne yaparım deryayı ben

Şirin lâl dudağını umsa gönlüm sonunda
Parçalardım Ferhâd gibi nice graniti ben

Yârin eşiğinde mesken bulursam Bâkî
Kaf'da seyrettiririm Anka'ya istiğnayı ben

Gazel 382

Bildin mi sen de kendini, ey vefâsız, nesin
Dünyayı karıştıran, zamâne devrinin âfetisin

Sana paha biçilir miydi cefâ edici olmasan
Gerçek budur, bedelsizsin, bahanesizsin

Kandil gibi gözüm sulu, gönlümde harâret
Göklere çektim âh ateşlerimin yalazlarını

Zor belâ değil mi vefâsız güzel sevip
Kederle yatıp, dertle, gamla uyanasın

Bazen Leylâ tarafına mektup uçurmak için
Geçirdi Kays başına kuş yuvasını

Hey felek! Gerçi cânıma işledi cefânın oku
Ama âhımın okuna sen de hedefsin

Bâkî yolunda döke saça harc edip gözüm
Sonunda tüketti gözyaşı nakdinin hazinesini

Gazel 383
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Dil çeker ol târ-ı mûy-i ʻanberînüñ minnetin
İstemez ʻâlemde zülf-i hûr-i ʻînüñ minnetin

Gerd-i râhın çihre-yi ağyâra kondurmış sabâ
Yükledük ol gâve hep rûy-i zemînüñ minnetin

Dôstum her sengdil bilmez dehânuñ kıymetin
Câna bas ol ḫâtem-i gevhernigînüñ minnetin

Ḫançer-i elmâs-ı gamzeñ var iken ḫûnî gözüñ
Çekmesün ʻâlemde tîğ-i âhenînüñ minnetin

Ârizû-yi ḫâl-i müşgînüñ alurduk nâfeden
Dil götürmez hâsılı âhû-yi Çînüñ minnetin

Câm-ı laʼlüñ cürʼasın lutf eyle dürdîkeşlere
Çekmesün erbâb-ı himmet her denînüñ minnetin

Silk-i gevher maʼnî-yi bârîk ü nazm-ı ter yiter
Bâkiyâ çekmez gönül dürr-i semînüñ minnetin

Gazel 384
[Fâilâtün Feilâtün Feilün]

Seyre çıksun ne temâşâ ola peydâ göresin
Bir iki gün hele sabr eyle temâşâ göresin

Leb-i cânbaḫşı ile mürdeler ihyâ itsün
Nicʼolur muʼcize-yi Hazret-i ʻÎsâ göresin

Çekinür silsile-yi zülf-i siyehkâruña dil
Beni dîvâne kılur bir gün o sevdâ göresin

O mehüñ şevkine yir yir yakayın nice fetîl
Sînemüñ dâğların şekl-i Süreyyâ göresin

Sûret-i mihrine ey dil katı mağrûr olma
Bîvefâdur felek-i âyinesîmâ göresin

Gazel 383

Gönül çeker o amberli saç telinin minnetini
İstemez âlemde hûrînin zülfünün minnetini

Yolunun tozunu ağyârın yüzüne kondurmuş sabâ
Yükledik o öküze hep yeryüzünün minnetini

Dostum, her taş yürekli bilmez ağzının kıymetini
Câna bas o mücevher işlemeli yüzüğün minnetini

Gamzenin elmas hançeri varken kanlı gözün
Çekmesin âlemde demir kılıcın minnetini

Miskli beninin arzusunu duyardık nâfeden
Gönül çekmez artık Çin âhûsunun minnetini

Lâl dudak kadehinin yudumunu lûtfet tortu çekenlere
Çekmesin himmet sahipleri her alçağın minnetini

Cevher dizisi, ince mânâ, taze nâzım yeter
Bâkî! Çekmez gönül değerli incinin minnetini

Gazel 384

Seyre çıksın hele, ne temaşâlar olacak, göresin
Hele bir iki gün sabret, temaşâyı göresin

Câna cân katan dudağıyla ölüleri diriltsin
Nasıl olurmuş Hazreti İsâ mucizesi, göresin

Kötü işli zülüf zincirinden çekinir gönlüm
Beni delirtir bir gün o sevda, göresin

O ay yüzlünün şevkine yakayım yer yer fitil
Göğsümün dağlarını; nasılmış Süreyyâ şekli, göresin

Gönlüm! Onun sevgisine bakıp çok gururlanma
Vefâsızdır ayna yüzlü felek, göresin

Seni bir sûret-i zîbâ ile aldar ammâ
'Âkıbet sana ne yüz göstere dünyâ göresin

Bâkiyâ cilve kılur sûret-i ikbâl ol dem
Ki gönül âyînesin pâk ü mücellâ göresin

Gazel 385
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Bâğ pürnakş u nigâr oldı bahârı severin
Mâ'ilem nakşına gâyetde nigârı severin

Dâğlarla bedenüm olsa n'ola nakş-ı peleng
Ben ol âhûbeçe-yi şîrşikârı severin

Yakma dâğum göricek sen de beni ey sûfî
Severin n'eyleyin ol lâle'izârı severin

Bâde-yi sâf-ı safâbaḫşda hayrânem ben
Ne küdûret götürür dil ne gubârı severin

'Âşıkuñ raksda hempâlarıdur destefşân
Bâkiyâ anuñ içün serv ü çenârı severin

Gazel 386
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Hergiz ne kadr ü câh u ne sîm ü zer isterin
Bir serv boylu dilber-i sîmînber isterin

Bâğ-ı bihişt-i kûyına yârüñ irem diyü
Hakdan hemîşe uçmağa bâl ü per isterin

Sahrâ vü kûhı geşt ü güzâr itdüğüm bu kim
Dîvâne gönlüm eğleyecek bir yir isterin

Sîm-i sirişki ḫarc iderin ḫâk-i pâyüñe
İksîr-î 'aşk tâlibiyin cevher isterin

Rûz-i gamuñda gamzeñe meyl itdüğüm bu kim
Kendüm helâke kasd iderin ḫançer isterin

Seni güzel bir yüzle aldatır ama
Sonunda sana ne yüz gösterir dünya, göresin

Bâkî! Cilvelenir ikbâl yüzü ne zaman ki
Gönül aynasını temiz, parlak göresin

Gazel 385

Bahçe nakışla, desenle doldu, baharı severim
Meylim var nakşına çok, sevgiliyi severim

Dağlarla bedenim kaplan deseni alsa, ne çıkar
Ben aslan avlayan o âhû yavrusunu severim

Yakma dağımı görünce sen de beni hey sofu
Severim, ne yapayım, o lâle yanaklıyı severim

Safâ veren saf bâdede hayranım ben
Ne bulanıklığa dayanır gönül, ne tozu severim

Âşığın raksta el çırpan hempalarıdır Bâkî
Onun için ben selvi ile çınarı severim

Gazel 386

Asla ne kâdir, mevki, ne gümüş, altın isterim
Bir selvi boylu, gümüş göğüslü dilber isterim

Yârin civârının cennet bağına erişmek için
Hak'tan daima uçmak için kol kanat isterim

Sahrâyı dağı dolaşmamın sebebine gelince
Divâne gönlümü eğleyecek bir yer isterim

Gözyaşı gümüşünü harcarım ayağının toprağına
Aşk iksiri talibiyim; cevher isterim

Gam gününde gamzene meylediyorsam
Kendimi öldürmeye kast eder, hançer isterim

Meylüm cihânda bâde-yi gülgûnadur benüm
Ma'cûn olursa bârî leb-i dilber isterin

Bâkî gedâ-yı meygede-yi 'aşk olup yine
Bezm-i gamından ol sanemüñ sâgar isterin

Gazel 387
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün]

Gülşende kurdılar yine taḫt-ı zümürrüdîn
Sultân-ı 'îd güller ile oldı hemnişîn

Bir zînet itdi 'âlemi nakkâş-ı sun' kim
Hayretde kaldı nakşına sûretnigâr-ı Çîn

Bir tarh saldı safha-yı dehr-i dürenge kim
Eşkâl-i cümle nakş görindi zamân zemîn

Şükr-i Ḫüdâya başın açar lâle-yi çemen
Rûy-i niyâzı ḫâke sürer berg-i yâsemîn

Uyḫu gözine girmez ider sûz-i derd ile
Vakt-i seherde murg-i çemen nâle-yi hazîn

Bir ḫâb-ı gaflet içre ḫayâl-i muhâlde
Geçdi nesîm-i subh gibi 'ömr-i nâzenîn

Bülbül edâ-yı medh-i gül ü gülsitân ider
Bâkî du'â-yı devlet-i sultân-ı pâkdîn

Gazel 388
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Geh cefâ kılsun niyâz ehline geh nâz eylesün
Nâz iderse 'âşıka ol şûḫ-i tannâz eylesün

Nâle kılsun kâmetüñ yâdına murg-i ḫoşnevâ
Râstdan bir nağme-yi dilkeş serâğâz eylesün

Bûs-ı la'lin isteyen ol mutrib-i 'İsîdemüñ
Nâyveş kendin belâ bezmine demsâz eylesün

Meylim dünyada gül renkli bâdeyedir
Mâcun olursa bari dilber dudağı isterim

Bâkî aşk meyhanesinin yoksulu oldu yine
O senemin gam meclisinden kadeh isterim

Gazel 387

Gül bahçesinde kurdular yine zümrüt tahtı
Bayram sultânı güllerle birlikte oturdu

Yaratış nakkaşı âlemi öyle bir süsledi ki
Nakşına hayretler içinde kaldı Çin ressamı

İki renkli dünya sayfasına öyle bir şekil verdi ki
Zaman zemin göründü bütün nakışların şekli

Allâh'a şükür için başını açar çimen lâlesi
Niyâz yüzünü yere sürer yasemin yaprağı

Dert yangısıyla girmez gözüne uyku
Seher vaktinde hazin inler çimen kuşu

Bir gaflet uykusu içinde, imkânsız hayâlde
Nâzenin ömür geçti seher yeli gibi

Bülbül edâ eder gül ile gülistân medhini
Temiz dinli sultânın devletine dua Bâkî

Gazel 388

Kâh cefâ etsin niyâz ehline kâh nâz etsin
Nâz ederse âşığa o tannaz şûh nâz etsin

Sesi güzel kuş boyunun anısına inlesin
Rasttan gönül çeken bir nağmeye başlasın

Lâl dudağını öpmek isteyen o İsâ nefesli çalgıcının
Ney gibi kendini belâ meclisine demsaz etsin

Pâybûsın isteyen ol sâkî-yi gülçihrenüñ
Kendüyi nergis gibi mest-i serendâz eylesün

Mâ'il ol Bâkîsıfat dâ'im hümâlar saydına
Şâhbâz-ı himmetüñ göklerde pervâz eylesün

Gazel 389
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Ḫavf ider sanma beni ḫançer-i bürrânuñdan
Değme nesneyle kesilmem sanemâ yanuñdan

Gül gibi pâreledüñ sînemüzi 'aşk ile lîk
Almaduk bûy-i vefâ gonca-yı ḫandânuñdan

Niçün ol yâre rakîbâ didüñ îmânumsın
Göreyin ayrılasın son demi îmânuñdan

Cezbe-yi 'aşkuñ ile olmasa meczûb güneş
Her seher atmaz idi kendüyi eyvânuñdan

Ḫüsrev-i mülk-i süḫan olduğum ey Bâkî
Fehm ider ehl-i nazar defter ü dîvânuñdan

Gazel 390
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Ergavânî câme geymiş ol gül-i gülzâr-ı cân
Bâğ-ı hüsn içre nihâl-i ergavân olmış hemân

Ergavânî câmeñi görüp n'ola kan ağlasam
Yaraşur âb-ı revâna karşu zîrâ ergavân

Lâlezâr itmiş letâfet gülsitânın serteser
Ruḫlaruñla ergavânî câmeñ ey naḫl-i revân

Ergavânî câmeñ içre oldı cismüñ ey perî
Ergavânî cild ile gûyâ kitâb-ı Gülsitân

Servkadsin serve 'âdet sebzpûş olmağ iken
Ergavânî câmeye girmek neden ey nevcevân

Kanına girmiş boyınca Bâkî-yi dilḫastenüñ
Ergavânî câme geymiş sanmañ ol serv-i revân

Ayağını öpmek isteyen o gül yüzlü sâkînin
Kendini nergis gibi başını atan sarhoş etsin

Meylet Bâkî gibi daima hümâ avına
Himmet şahbazın göklerde uçsun

Gazel 389

Korkar sanma beni keskin hançerinden
Sıradan nesneyle kesilmem, senemim, yanından

Gül gibi parçaladın göğsümüzü aşk ile ama
Almadık vefâ kokusu gülen goncandan

Hey rakip! Niçin o yâre dedin "İmânımsın"?
Göreyim inşallah ayrılırsın son nefeste imânından!

Aşkının cezbesiyle meczûb olmasa güneş
Her seher atmazdı kendini eyvanından

Söz ülkesinin hüsrevi olduğumu ey Bâkî
Anlar görüş sahipleri defterinden dîvânından

Gazel 390

Erguvan rengi giysi giymiş o cân gülzârının gülü
Güzellik bahçesi içinde olmuş erguvan fidanı

Ne çıkar erguvanî giysini görüp kan ağlasam
Yaraşır akarsuya karşı zira erguvan

Lâlezâra dönüştürmüş baştan başa letâfet gülistânını
Yanaklarınla erguvanî giysin ey yürüyen fidan

Erguvanî giysin içinde oldu cismin ey peri
Erguvanî cilt ile sanki Gülistân kitabı

Selvi boylusun; selvinin âdeti yeşil giyinmek iken
Hey delikanlı! Erguvanî giysi giymek neden

Boyunca kanına girmiş gönlü yaralı Bâkî'nin
O yürüyen selvi erguvanî giysi giymiş sanmayın

Gazel 391
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Müheyyâ oldı meclis sâkiyâ peymâneler dönsün
Bu bezm-i rûhbaḫşuñ şevkine mestâneler dönsün

Dilâ câm-ı şarâb-ı 'aşk-ı yâri şöyle nûş it kim
Felekler güm güm ötsün başuña ḫumḫâneler dönsün

Ḫayâl-i şem'-i ruḫsâruñ ko yansun ḫâne-yi dilde
Perin ol şem'e yakup şevk ile pervâneler dönsün

Sen ağyâr ile devr itdür şehâ peymâneyi dâ'im
Ser-i kûyuñ tolaşup 'âşık-ı dîvâneler dönsün

Bu bezm-i dilgüşâya mahrem olmaz Bâkiyâ her kes
Di gelsün ehl-i diller gelmesün bîgâneler dönsün

Gazel 392
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Reşk-i firdevs-i berîn oldı yine rûy-i zemîn
Âb-ı cû Kevser aña nergis ü gül hûr-i 'în

Demidür bezm-i safâda açıla sufre-yi gül
Yiridür nergis alursa ele câm-ı zerrîn

Lâleler kâselere döndi ḳola cevherdâr
Jâlelerle görinür gül sadef-i dürr-i semîn

Sûretâ çîn görinür çihre-yi gülde ammâ
Bir safâ var ki görenler sanur âyîne-yi Çîn

Rûz-i 'îd irdüğini tuydılar etfâl-i çemen
Subhdem geydiler envâ'-ı libâs-ı rengîn

Ḫân Mehemmed şeh-i 'âdil ki zamân-ı 'adli
'Îd u nevrûz gibi kıldı cihânı tezyîn

'Âleme 'îd-i sa'îd ol yiter ey Bâkî kim
Ola pâyende sa'âdetde şehenşâh-ı güzîn

Gazel 391

Sâkî! Hazırlandı meclis, kadehler dönsün
Câna cân katan bu meclisin şevkine mestâneler dönsün

Gönlüm! Yârin aşk şarabı kadehini öyle iç ki
Felekler güm güm ötsün, meyhaneler başında dönsün

Yanak mumunun hayâli, bırak, yansın gönül evinde
O mumda kanadını yaksın pervâneler, şevk ile dönsün

Şâhım! Sen ağyâr ile dolaştır kadehi sürekli
Civârını dolaşsın, divâne âşıklar dönsün

Gönül açan bu meclise mahrem olmaz Bâkî herkes
Söyle gelsin gönül erbâbı, gelmesin yabancılar; dönsün

Gazel 392

Yüksek cenneti kıskandırır oldu yine yeryüzü
Akarsu Kevser'dir ona, nergis ile gül ise hûrî

Vaktidir, safâ meclisinde açılsın gül sofrası
Yeridir, nergis alırsa eline altın kadehi

Lâleler kâselere benzedi olmak için cevherli
Jâlelerle görünür gül, değerli inci sedefi

Görünüşte kırışık görünür gülün yüzünde ama
Bir safâ var ki görenler sanır Çin aynası

Bayram günü geldiğini duydu çimen çocukları
Sabahleyin giydiler rengârenk türlü giysileri

Hân Mehemmed, âdil şâh, onun adalet zamanı
Saadetle daim olsun seçkin şâhların şâhı

Âleme kutlu bayram olarak o yeter ey Bâkî
Kalıcı olsun saadette seçkin şâhlar şâhı

Gazel 393
[Mefâîlün Mefâîlün Feülün]

Çeker göz göre gamzeñ tîğ-i bürrân
Diler kim eyleye bir demde biñ kan

Urupdur lâleye mihr-i ruḫuñ dâğ
İdüpdür sünbüli zülfüñ perîşân

Yolında nûrdur gûyâ ki ḫurşîd
Kabâ-yı ezrak üzre rûy-i cânân

N'ola nergis gibi beñzüm sararsa
Nazar kılmaz baña ol çeşm-i fettân

Nice ağlamayam kim acımaz yâr
İdersem yaşumı ey Bâkî 'ummân

Gazel 394
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Çarḫa baş eğme göñül hergiz daḫi ac olmadan
Yigdür ölmek merd olan nâmerde muhtâc olmadan

Pâdişehseñ terk-i tâc u kisvet itmekdür yoluñ
Pâdişâh olmaz kişi başında bir tâc olmadan

Zaḫm-ı tîğinden o mâhuñ sanma ten âzürdedür
Hazz ider cân tîr-i müjgânına âmâc olmadan

Var ise ol dilber-i serrâc sayd itmek diler
Müdde'înüñ sağrıdur maksûdı serrâc olmadan

Pîrezâl-i dehre Bâkî kimse muhtâc olmasun
Saklasun Hak kulların nâmerde muhtâc olmadan

Gazel 393

Göz göre göre çeker gamzen keskin kılıcı
İster ki bir anda döksün bin kanı

Dağ vurmuştur lâleye yanağının güneşi
Perişan etmiştir zülüflerin sümbülü

Yolunda nûrdur güneş sanki
Mavi kaftan üstünde cânânın yüzü

Ne çıkar benzim sararsa nergis gibi
Bakmaz bana o fettan gözlü

Yâr acımaz bana; neden ağlamayım ki
Gözyaşımı ummân edersem ey Bâkî

Gazel 394

Gönlüm! Feleğe baş eğme asla aç olmadan
Yeğdir mert olanın ölmesi namerde muhtaç olmadan

Padişâhsın, tâcı giysiyi terk etmektir yolun
Padişâh olmaz kişi başında bir tâc olmadan

Sanma, o ayın kılıç yarasından beden incinmiştir
Cân zevk alır onun kirpik okuna hedef olmaktan

O saraç dilber yok mu hep avlamak ister
İddiacının maksadı sağrıdır saraç olmaktan

Bâkî! Dünya kocakarısına kimse muhtaç olmasın
Allâh saklasın kullarını namerde muhtaç olmaktan

Gazel 395
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Söylemez küsmiş baña cânâne söyleñ söylesün
N'eyledüm ol yâr-ı 'âlîşâne söyleñ söylesün

Nâz ile güftâre gelmezse helâk eyler beni
Ol cefâ vü cevri bîpâyâne söyleñ söylesün

Derd-i 'aşkı gayrıdan sormañ ne bilsün çekmeyen
Anı yine 'âşık-ı nâlâne söyleñ söylesün

Ḫâr zaḫmından neler çekdüğümi gülzârda
Bâğbân-ı bülbül-i giryâne söyleñ söylesün

Bâkiyâ diñ durmasun güftâra tâkat var iken
Vaktidür ol ḫüsrev-i devrâne söyleñ söylesün

Gazel 396
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Fenâya virdi bülbül zâr ile gülzârı tuymazsın
İşitmezsin hezâruñ zârın ey gül zârı tuymazsın

Görüp ben zârı dâmengîr olursın ey seg-i dilber
Gelür kûy-i nigâra her gice ağyârı tuymazsın

Tabîbüm eyle müstağnîsin ehl-i derd hâlinden
Ki kapuñda figân u zâr iden bîmârı tuymazsın

Ko cengi çeng-i 'aşkuñ n'eydüğin bilmezsin ey vâ'iz
Ne ra'nâ söyler ol çeng ile mûsîkârı tuymazsın

Vefâ eyler sanursın Bâkiyâ ḫandân görüp yârı
Ne kasd-ı cân ider ol gamze-yi ḫûnḫârı tuymazsın

Gazel 395

Konuşmaz, küsmüş bana cânâne, söyleyin, söylesin
Ne yaptım ben şânı yüce yâre? Söyleyin, söylesin

Nâz ile konuşmayacak olursa, öldürür beni
Cefâsı, cevri sonsuz olana söyleyin, söylesin

Aşk derdini başkasına sormayın, ne bilsin çekmeyen
Onu yine inleyen âşığa söyleyin, söylesin

Diken yarasından neler çektiğimi gül bahçesinde
Ağlayan bülbül bahçıvanına söyleyin, söylesin

Bâkî! Söyleyin, durmasın, söyleyecek gücü varken
Vaktidir, o devrân hüsrevine söyleyin, söylesin

Gazel 396

Mahvetti gül bahçesini bülbül inleyerek, duymazsın
Gülüm! İşitmezsin bülbülün iniltisini, duymazsın

Dilberin köpeği! Ben inleyeni görünce, eteğimi tutarsın
Sevgilinin civârına her gece gelen ağyârı duymazsın

Tabîbim! Öyle uzaksın ki dertlilerin hâlinden
Kapında feryâd edip inleyen hastayı duymazsın

Vaiz! Bırak cengi. Aşk çenginin ne yaptığını bilmezsin
Ne güzel söyler o güzel çeng ile mûsîkârı duymazsın

Bâkî! Yâri güleryüzlü görünce vefâ gösterir sanırsın
Kan içen gamzesi câna kast eder ama duymazsın

Gazel 397
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Âhum göğe boyandı göğe gök boyanmadın
Yandum o şem' şevkine pervâne yanmadın

Âşüfte olup ol göze hayrân u zâr idüm
Nergîs henüz ḫâb-ı 'ademden uyanmadın

Ḫûnîn olup akardı yaşum ırmağı müdâm
Cûş u ḫurûş ile sular akup bulanmadın

Döne döne tolanur idüm kûyını anuñ
Çarḫa girüp felek daḫi tokuz tolanmadın

Mihr ile raks iderdi tozum zerreveş benüm
Gırbâl ile bu ḫâk-i vücûdum elenmedin

Bâkî yanardı âteş-i 'aşk ile odlara
Tâk-ı felekde meş'ale-yi mihr yanmadın

VAV
Gazel 398
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Kıyâm itdi çemende yâre karşu
Çenâr u 'ar'ar u şimşâd kamu

Görüp zülfüñ 'izâruñ üzre bildüm
Mukarrer batmaz imiş suya câdû

Değül mi bezm-i vasl-ı yâr fırdevs
Belâ-yı sohbet-i ağyâr tamu

İdermiş zülfüñe perrini teşbîh
Katı alçak kaçar geh geh perestû

Takılur saña ḫançer gibi eğri
Atılur ok gibi yâbâne toğru

Yakardı tâb-ı ruḫsârı cihânı
Güneşde olsa ger ol çeşm ü ebrû

Gazel 397

Âhum göklere çıktı, gök göğe boyanmadan
Yandım o mumun şevkiyle, pervâne yanmadan

Vuruldum o gözlere, hayranlıkla inledim
Nergis henüz yokluk uykusundan uyanmadan

Kanlanıp akardı gözyaşı ırmağım sürekli
Coşup kabaran sular akıp bulanmadan

Döne döne dolanırdım onun civârını
Felek dönmeye başlayıp dokuz dolanmadan

Güneş ile raks ederdi benim tozum zerre gibi
Kalbur ile vücûdumun toprağı elenmeden

Bâkî aşk ateşiyle alevler içinde yanardı
Felek tâkında güneş meşâlesi yanmadan

Gazel 398

Ayaklandı çimenlikte yâre karşı
Çınar, selvi, şimşirin tümü

Yanağı üstünde zülfünü gördüm, bildim
Kesinlikle suya batmazmış büyü

Yârin vuslat meclisi cennet değil mi
Cehennemdir ağyâr ile sohbet belâsı

Zülüflerine benzetirmiş kanatlarını
Kırlangıç çok alçaktan uçar zaman olur ki

Takılır sana hançer gibi eğri
Atılır ok gibi yabana doğru

Yanağının parıltısı dünyayı yakardı
O kaş ile göz güneşte olsaydı

Gelüp miskînlik itdi ḫâl-i yâre
Ḫatâdan nâfe-yi müşgîn-i âhû

Sevâd-ı ḫatda nazm-ı âbdârum
Çemenzâr içre olmışdur akar su

Ya ḫod bir nevḫat a'lâ dilrübâdur
İki mısrâ' olupdur aña ebrû

Cihân enfâs-ı müşgînüñle toldı
Saña Hakdan 'atâdur Bâkiyâ bu

Gazel 399
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

İtdürür zühhâda ol mihrâb-ı ebrû serfurû
Kıldurur 'uşşâka ol ḫâk-i ser-i kû serfurû

'Ârız-ı gülgûnuñuñ dâ'im ḫat-ı fermânına
Ḫâh u nâḫâh eyler ol zülf-i semenbû serfurû

Bûy-i zülfüñ şemmesin irgürse deşt-i Çine bâd
Eylemezdi sünbül-i müşgîne âhû serfurû

Bâğa gel âyîne-yi âb üzre gâhî cilve kıl
Eylesün ol kâmete her serv-i dilcû serfurû

Dürr-i nazmuñ Bâkiyâ baş eğdürür tâliblere
Kim zarûrî itdürür gavvâsa lü'lû serfurû

Gazel 400
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Cânâ şafakda sanma tulû' itdi mâh-ı nev
Yakdı cihânı 'aşkuñ odı çıkdı bir 'alev

Destâr-ı ḫâce ḫırka-yı sûfî ridâ-yı şeyḫ
Devr-i lebüñde meygedelerde yatur girev

Tutdı çemende nâle-yi bülbül cihânı lîk
Gülde ne çâre olmasa gûş-i süḫanşinev

Gelip yârin benine miskinlik etti
Hatâdan dolayı âhûnun miskli nâfesi

Yazı yazmakta parlak şiirlerim
Çimenlik içinde olmuştur akarsu

Yahut tüyü yeni bitmiş güzel dilberdir
İki mısram ona kaş olmuştur

Dünya miskli nefesleriyle doldu
Bâkî! Sana Hak'tan gelen bağıştır bu

Gazel 399

O kaş mihrâbı zâhidlere baş eğdirir
O civâr toprağı âşıklara baş eğdirir

Gül renkli yanağının fermân hattına daima
Yasemin kokulu zülüf ister istemez baş eğer

Rüzgâr zülfünün bir parça kokusunu götürse Çin'e
Baş eğmezdi âhû misk kokulu sümbüllere

Bahçeye gel, görün arada bir su aynasında
Her gönül alan selvi baş eğsin o boya bosa

Bâkî! Nâzım incin taliplere baş eğdirir
İnci de dalgıçlara zoraki baş eğdirir

Gazel 400

Sevgilim! Sanma şafakta bir yeni ay doğdu
Aşkının ateşi dünyayı yaktı, bir alev çıktı

Hocanın sarığı, sûfînin hırkası, şeyhin cübbesi
Dudağının devrinde meyhanelerde rehin yatar

Bülbülün iniltisi çimenlikten dünyayı tuttu ama
Ne çare, gülde laf dinleyecek kulak yoksa

Öykündüğî'çün işiğüñe ey şeh-i cihân
Daḫi ne kulplar taka eflâke mâh-ı nev

Bâkî çek imdi câm-ı gam-ı bezm-i fürkatin
Kim didi saña yâr gibi bîvefâyı sev

Gazel 401
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ol âfitâbtal'ata kim dirse mâhrû
Olsun cihânda meh gibi dâ'im siyâhrû

Sandum kenâr-ı bâmda ol mâh-ı tâmdur
Ḫurşîd ufukda göstericek subhgâh rû

Ruḫsâr-ı zerdi ḫâke bulaşmış benüm gibi
Beñzer ayağı toprağına sürdi mâh rû

Burc-i şerefde aḫter-i baḫtum tulû' ider
Gösterse yâr manzaradan gâh gâh rû

Kûyun yolında Bâkî-yi üftâde var iken
Hayfâ o keff-i pâye süre ḫâk-i râh rû

Gazel 402
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Cihânuñ göñlin aldı evc-i istiğnâda bir mehrû
'Aceb mi çıksa her yirden sipihre na're-yi yâ Hû

Mu'attar zülf ü ḫâlüñ seyr idenler ey gözi âhû
Dimişlerdür hakîkat misk odur 'âlemde 'anber bu

Kapuñda çok revân oldı daḫi çok seyl olur yaşum
Meseldür akduğı yirde dimişler yine akar su

Garîb aḫşama karşu zâr u sergerdân olur gâyet
Perîşan olduğı oldur göñül hep zülfüñe karşu

Ḫayâli her dem ey Bâkî gezer nice ser ü sîne
Hezârân kûh u deşti geşt ider bir demde bir âhû

Cihân şâhı! Öykündüğü için eşiğine
Hilâl daha ne kulplar takar göklere

Çek şimdi ayrılık meclisinin gam kadehini Bâkî
Sana yâr gibi vefâsız birini sev diye kim dedi

Gazel 401

O güneş yüzlüye kim derse ay yüzlü
Olsun dünyada ay gibi daima kara yüzlü

Sandım ki bir dolunaydır dam kenarında
Güneş yüzünü gösterince sabahleyin ufukta

Sararmış yüzü toprağa bulaşmış benim gibi
Galiba ayağının toprağına sürmüş ay yüzünü

Şeref burcunda doğar bahtımın yıldızı
Gösterse yâr manzaradan arada bir yüzünü

Civârının yolunda düşkün Bâkî varken
Yazık! Yol toprağı o ayak tabanına sürer yüzünü

Gazel 402

Dünyanın gönlünü aldı istiğna doruğunda bir ay yüzlü
Şaşılır mı çıksa her yerden göğe Ya Hû narası

Itırlı zülfünü, benini seyredenler, ey gözü âhû
Demişlerdir, gerçek misk odur âlemde, amber bu

Kapında çok aktı, daha çok sel olur yaşım
Atasözüdür; demişler: Aktığı yerde yine akarsu

Garip akşama karşı çok inler, avâre olur
Bu yüzden gönül zülfüne karşı hep avâre olur

Bâkî! Hayâli her ân gezer nice başı göğsü
Binlerce dağı çölü dolanır bir nefeste bir âhû

Gazel 403

[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

İrdi nesîm nefha-yı ʻanberşemîm ile
Etrâf-ı bâğ u râg pür oldı nesîm ile

Yaklaşdı ol ki bâd ola enfâs-ı ʻİsevî
Şâḫ-ı gül ide bahs dıraḫt-ı Kelîm ile

ʻÂkil odur ki şimdi koyup pend-i nâsihi
ʻAyş u tena'üm eyleye kavl-i hakîm ile

Urmañ gedâ-yı kûy-i ḫarâbâta seng-i ta'n
Koñ anı kendü hâline Rabb-i Rahîm ile

Devrân nihâl-i servi saña beñzedem diyü
Besler kenâr-ı cûyda nâz u na'îm ile

Hüsnüñ kemâle irdüğin isbât ider ḫatuñ
Âyât-ı beyyinât-ı Kelâm-ı Kadîm ile

Toldurdı gerçi cûd u seḫâ gösterüp felek
Ceyb-i cibâl ü dâmen-i sahrâyı sîm ile

Bakî velîk biz felek-i dûnnüvâzdan
Müstağnîyüz mürüvvet-i şâh-ı kerîm ile

Minnet Ḫüdâya baḫt müsâ'id sitâre yâr
İkbâl-i Ḫân Murâd-ı sa'âdetnedîm ile

Gazel 404

[Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün]

Müşkil imiş ki dilrübâ tıfl ola dilsitân ola
ʻÂşık-ı zâr u mübtelâ pîr ola nâtüvân ola

Yaşuma bakmaz ol perî bilmedi kadr-i gevheri
Tâlib ola bu demleri bulmaya bir zamân ola

Gûş tutup münâfıka cevri ko yâr-ı sâdıka
Dilber odur ki âşıka müşfik ü mihribân ola

Gazel 403

Meltem geldi amber kokulu esinti ile
Bağ bahçenin çevresi doldu meltem ile

Zamanı geldi, rüzgâr İsâ nefesini verir
Gül dalı tartışır Kelîm'in ağacı ile

Akıllı olan bırakır şimdi öğütçünün öğütünü
Yaşar, nimetten nasiplenir hakîmin sözü ile

Vurmayın meyhane sokağının yoksuluna suçlama taşını
Bırakın onu kendi hâline Rahmân Rabbi ile

Devrân selvi fidanını sana benzeteyim diye
Besler ırmak kenarında nâz ile nimet ile

Güzelliğinin mükemmelleştiğini ispatlar ayva tüyün
Kadîm Kelâm'ın beyyinat ayetleri ile

Doldurdu gerçi cömertliğini gösterip felek
Dağların cebini, sahrânın eteğini gümüş ile

Bâkî! Sefilleri destekleyen felekten ama
Müstağniyiz kerem sahibi şâhın mürüvveti ile

Minnet Hüdâ'ya. Baht müsait, yıldızımız yardımcı
Saadeti nedîm olan Murâd Hân'ın ikbâli ile

Gazel 404

Müşkülmüş gönül çelenin çocuk, gönül alıcı olması
Perişan, müptelâ âşığın ihtiyâr veya genç olması

Yaşıma bakmaz o peri, bilmedi inci kadrini
Talip olsun; bir zaman bulmayabilir o demleri

Kulak verip münafığa bırak cevri sâdık yârine
Dilber dediğin müşfik, sevgili olur âşığına

Ḫayl-i şirâr-ı nâr-ı dil cünd-i nücûma muttasıl
Böyle kalursa şöyle bil gökde nice kırân ola

Bakîye sâkiyâ ferah vir ki fenâ bula terah
Şol meyi sun ki bir kadeh pîr içe nevcevân ola

Gazel 405
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Sabr eyle dilâ derdüñi cânâne tuyurma
Cân içre nihân eyle veli câna tuyurma

Zinhâr sakın mey yirine kanuñ içerler
Keyfiyyetüñ ol gözleri mestâne tuyurma

Esrâruñı keşf eyleme tahsîl-i mizâc it
Nûş eyle mey-i nâbı hakîmâna tuyurma

Sûfî gelicek açma sakın 'aşk hadîsin
Dânâdil isen sırruñı nâdâne tuyurma

Ya'kûbsıfat Bâkîyi ol Yûsuf-ı sânî
Hüzn içre komaz kıssayı iḫvâne tuyurma

Gazel 406
[Feûlün Feûlün Feûlün Feul]

Cihân cevr ider derd-i 'aşkuñla câne
Seni sevmek oldı bahâne cihâne

Cihânuñ fenâsın bilen rind-i 'ârif
Mukayyed gerekmez bahâr u ḫazâne

Mey-i lâlereng elde meclis müheyyâ
Ne hâcet zamân-ı gül ü gülsitâne

Ruḫ-i dilber ü câm-ı sâkî nazarda
Ne minnet bahâr u gül ü ergavâne

Demüñ 'ayşa sarf eyle Bâkî niyâzuñ
Cevânbaḫt sultân-ı Sâhibkırâne

Gönül ateşinin kıvılcım ordusu yıldız askerlerinin yanında
Anla bu hep böyle kalırsa gökte nice kıran olacağını

Sâkî! Bâkî'ye ferahlık ver; yok olsun üzüntüsü
O meyi sun, bir kadeh içince pîrin gençleşeceği

Gazel 405

Gönlüm! Sabret, derdini cânâna duyurma
Cân içinde gizle ama câna duyurma

Aman sakın! Mey yerine kanını içerler
Durumunu o sarhoş gözlüye duyurma

Keşfetme sırrını, mizaç elde etmeye çalış
İç saf şarabı, hakîmlere duyurma

Sûfî gelince açma sakın aşk bahsini
Bilgili biriysen, sırrını cahile duyurma

Bâkî'yi Yakub gibi o ikinci Yusuf
Hüzünde bırakmaz; meseleyi kardeşlere duyurma

Gazel 406

Dünya cevreder aşkının derdiyle câna
Seni sevmek bahane oldu cihâna

Dünyanın yokluğunu bilen ârif rindin
Bağlanması gerekmez bahara, hazâna

Lâle renkli mey elde, meclis amâde
Ne hacet gül ile gülistân zamanına

Dilberin yanağı ile sâkînin kadehi gözde
Ne minnet bahara, güle, erguvana

Vaktini işretle geçir Bâkî; niyâzın
Olsun bahtı genç, sahipkıran sultâna

Gazel 407
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Âferîn ol rûzigâruñ Hayder-i Kerrârına
Zülfekâr olmaz mu'âdil tîğ-i cevherdârına

La'l ü yâkût eyledi elmâs tîğinden revân
Ḫalk tahsîn itdiler şemşîr-i gevherbârına

Ḫûn-i düşmenden mi rengîn oldı ol yalın kılıç
'Aks-i âteş düşdi yâ âyîne-yi ruḫsârına

Âteş-i rezm içre yâ âhendür oldı âl reng
Ceng âl ister belî kâr-ı zaferkirdârına

Ceng meydânında yâ ḫod kırmızı dîbâ geyer
Rezmgâhuñ tâ mehâbet göstere küffârına

Tîğı resmin ehl-i dil mânend-i şekl-i Zülfekâr
Ḫânkâh-ı 'âlemüñ nakş eylesün dîvârına

Dâ'im ey Bâkî budur şâhuñ yüzi ağ olduğı
Ak güldür tal'at-ı ḫûbı cihân gülzârına

Gazel 408
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Ḫûblar mâ'ildür elbet 'âşık-ı şeydâsına
Dilber-i 'âlîcenâbuñ bakma istiğnâsına

Bakmaz ammâ sendedür gül gibi gûşı n'eylesün
Kühl-i istiğnâ çekilmiş nergis-i ra'nâsına

Pertev-i mihr-i melâhat saldılar subh-i ezel
Safha-yı âyîne-yi ruḫsâr-ı mehsîmâsına

İşiğüñ taşıyla başı ḫoş gedâ-yı kûyuñuñ
Ser furû kılmaz sipihrüñ günbed-i mînâsına

Vaktine mâlik olan dervîşdür sultân-ı vakt
'İzz ü câh-ı saltanat değmez cihân gavgâsına

Gazel 407

Aferin o devrin Haydar-ı Kerrârına
Zülfikâr olmaz denk cevherli kılıcına

Elmas kılıcından lâl ile yâkut akıttı
Halk inci yağdıran kılıcını takdir etti

O yalın kılıç düşman kanıyla mı renklendi
Yoksa yanağının aynasına ateşin resmi mi düştü

Yoksa savaş ateşinde mi oldu böyle al renkli
Zafer için yapılan savaşta, evet, hile gerekli

Yoksa kırmızı ipek mi giyer cenk meydanında
Savaşın heybetini göstermek için küffârına

Gönül sahipleri Zülfikâr gibi kılıcının resmini
İşlesinler âlem hankâhının duvarlarına

Bâkî! Şâhın yüzünün hep ak olmasının sebebi
Cihân gülistânında ak güldür güzel yüzü

Gazel 408

Güzeller meyillidir elbet çılgın âşığına
Alicenap dilberin bakma istiğnasına

Bakmaz ama sendedir gül gibi kulağı, ne yapsın
İstiğna ilacı çekilmiş parlak nergis gözlerine

Güzellik güneşinin ışığını gönderdiler ezel sabahı
Ay yüzündeki yanak aynasının sayfasına

Civârındaki yoksulun başı hoştur eşiğinin taşıyla
Baş eğmez gökyüzünün mine renkli kubbesine

Vaktine sahip çıkan derviş vaktin sultânıdır
Saltanat izzeti, makâmı değmez cihân kavgasına

Geç otur sedd-i Sikender gibi künc-i ʿuzlete
Başuñ eğme dehr-i dûnuñ efser-i Dârâsına

Kul olursañ Bâkiyâ ol şâh-ı ʿâlîşâne ol
Kim virilmiş ʿizz ü devlet dînine dünyâsına

Ḫân Murâd ol pâdişâh-ı sûret ü maʾnâ kʾanuñ
Saltanat hakkâ kabâ-yı râstdur bâlâsına

Dürr-i yektâ-yı saʾâdet zîb ü zîver tâcına
Gevher-i vâlâ-yı nusret ḫançer-i elmâsına

Gazel 409
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gör ne ḫilʾatdur nazar kıl sünbül-i raʾnʾâsına
ʿÂlem-i bâlâdan inmiş kâmet-i zîbâsına

Ḫaslet ü ḫûy-i melâʾik yaraşur merdümlere
Uymasun dîv-i rakîbüñi ol perî iğvâsına

Gerçi ʿâlemden ganîdür hüsn-i bîhemtâ ile
Sad hezârân âferîn ammâ ki istiğnâsına

Şemʾ-i ruḫsâruñ komaz rağbet sipihrüñ zerrece
Mihr-i ʿâlemtâbına mâh-ı cihânârâsına

Bâkiyâ tîğ-i cefâdan sîne kim sad çâk ola
Kâdir olmaz ʿaşk eri derd-i dilüñ iḫfâsına

Gazel 410
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Meded öldürdi beni derd ü gam-ı cânâne
Kâbil olmaz dil-i dîvâne ise dermâne

Kaldum ayakda ser-i zülf-i perîşânı gibi
Dil viren böyle mʾolur dilber-i ʿâlîşâne

Rûzigâruñ sitemin gör düşürüp gîsûña
Yine dil zevrakını saldı Firengistâne

Geç otur İskender seddi gibi uzlet köşesine
Başını eğme aşağılık dünyanın Dârâ tâcına

Kul olursan Bâkî, ol şânı yüce o şâha
Çünkü izzet, devlet verilmiş dinine, dünyasına

Sûret ve mânâ padişâhı o Murâd Hân'ın
Gerçekten saltanat doğru kaftandır boyuna

Saadetin biricik incisi süstür onun tâcına
Yüksek zafer hançeri onun elmas hançerine

Gazel 409

Gör ne hil'attir, bak güzel sümbül saçına
Yukarıdaki âlemden inmiş güzel boyuna

Melek hasleti, huyu yakışır insanlara
Uymasın o peri rakip şeytanının aldatmasına

Gerçi âlemden zengindir benzersiz güzelliğiyle
Yüz binlerce aferin ama onun istiğnasına

Yanak mumun zerre kadar rağbet etmez gökyüzünün
Âlemi aydınlatan güneşine, dünyayı süsleyen ayına

Bâkî! Cefâ kılıcıyla göğüs yüz parça olursa
Aşk erinin gücü yetmez gönül derdini saklamaya

Gazel 410

Medet! Öldürdü beni cânânın gamı
Mümkün değil divâne gönlün dermanı

Kaldım ayakta perişan zülfünün ucu gibi
Böyle mi olur şânı yüce dilbere veren gönlünü

Gör rüzgârın sitemini, saçlarına düşürdü
Yine Frengistan'a saldı gönül kayığını

Düşmesin silsile-yi zülf-i perîşânuña dil
'Aklını başına cem' eylesün ol dîvâne

'İd yaklaşdı salıncağa binüp salına mı
Yine ol Yûsuf-ı sânî gire mi mîzâne

Yazmadı defterine 'âşık-ı Mecnûnsıfatı
Hâsılı sığmadı bir deftere bir dîvâne

Bâkiyâ çün ezelî başuña yazu bu imiş
Ser furû eyle kalem gibi ḫat-ı fermâne

Gazel 411
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Nice demdür sabr ider ol tîğ-i bürrân zaḫmına
Şimdi katlanmaz göñül şemşîr-i hicrân zaḫmına

Bîgünâh öldürmede gamzeñ ne kâfir nesnedür
Nice mazlûm uğradı ol nâmüselmân zaḫmına

Kimse râh-ı Ka'be-yi vasluñda cân kurtarmadı
Zaḫm-ı gamzeñ beñzemez ḫâr-ı mugaylân zaḫmına

Goncalarla zeyn olınmış naḫle döndi kâmetüm
Şöyle gark itdi ḫadeng-i yâr peykân zaḫmına

Sîne-yi mecrûh-i mehcûruñ oñulmaz yarası
Merhem-i vasluñ olur olursa dermân zaḫmına

Bâkiyi söyletmez olduñ la'lüñ alsa ağzına
Döymez ol nâzük lebüñ beñzer ki dendân zaḫmına

Gazel 412
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Şebângeh mâh-ı nev gösterdi câm-ı zernigâr elde
Ki ya'nî subhdem ḫoşdur şarâb-ı ḫoşgüvâr elde

Salındı 'îdgehde servkadler mest-i nâz olmış
İderdük biz de ayak seyrin olsa dest-i yâr elde

Gönül düşmesin perişan zülüflerinin zincirine
Aklını başına toplasın o divâne

Bayram yaklaştı, salıncağa binip salınır mı
Yine o ikinci Yusuf mizana girer mi

Mecnûn sıfatlı âşığı defterine yazmadı
Kısacası, bir divâne bir deftere sığmadı

Madem ezelden başının yazgısı buymuş Bâkî
Fermân yazısına boyun eğ kalem gibi

Gazel 411

Ne zamandır sabreder o keskin kılıcın yarasına
Şimdi dayanmaz gönül ayrılık kılıcının yarasına

Günahsız öldürmede gamzen ne kâfir nesnedir
Nice mazlum uğradı o müslüman olmayanın yarasına

Kimse cânını kurtarmadı vuslat Kâbenin yolunda
Gamze yaran benzemez deve dikeni yarasına

Goncalarla süslenmiş nahıla döndü boyum
Öyle batırdı yârin oku beni temren yarasına

Uzak düşmüş yaralı göğsün iyileşmez yarası
Olursa, vuslat merhemin derman olur yarasına

Bâkî'yi söyletmez oldun, alsa lâl dudağını ağzına
O nâzik dudağın dayanamaz galiba diş yarasına

Gazel 412

Gece vakti gösterdi yeni ay, altın işlemeli kadeh elde
Yani sabah vakti hoştur içimi hoş şarap elde

Salındı bayram yerinde selvi boylular nâz sarhoşu
Biz de kadeh seyrini ederdik olsa yârin eli elde

Ne mümkin murg-i dil vasluñ hevâsından güzâr itmek
Tutar sayyâd-ı gamzeñ şâhbâz-ı cânşikâr elde

Koyup ol zülf-i şebdîzi göñül geçmek diler gâhî
Velî görsem yine kalmaz 'inân-ı iḫtiyâr elde

Nisâr it bezmine Bâki bu dürr-i pâki seyr itsün
Murassa' câmı tutdukça o şâh-ı tâcdâr elde

Gazel 413
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Cây itmiş idi Leylîye Mecnûn dil içinde
Bir sûret idi cilve kılan mahmil içinde

Derdüñle ölüp ḫâb-ı 'adem içre yatandur
Âsâyiş ider var ise bu menzil içinde

Meydân-ı gama çıkmağa Mecnûna berâber
Bir merd bulınmaz bu kadar 'âkil içinde

Bu cism-i dütâ içre figânı reg-i cânuñ
Şol çengdeki nağmeye benzer kıl içinde

Göz yaşını şol denlü revân eyledi Bâkî
Kaldı reh-i 'aşkuñda ayağı gil içinde

Gazel 414
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Tağıdup her yaña zülfın 'anberefşân itmede
Âh kim bîdillerin ḫâtırperîşân itmede

Turralar boynın burup hüsnin temâşâlanmada
Zülfi tâvûsı İrem bâğında cevlân itmede

Kendü güller gibi ḫandân lîk çeşm-i 'âşıkı
Dembedem ebr-i bahârî gibi giryân itmede

Deşt-i gamda her yaña tenler götürdi seyl-i ḫûn
Turmayup Tâtâr-ı gamzeñ tîrbârân itmede

Gönül kuşunun vuslatının havasından geçmesi mümkün değil
Gamze avcın cân avlayan şahbaz tutar elde

Bırakıp o siyah zülüfleri gönül geçmek ister bazen
Ama görsem, yine kalmaz ihtiyâr dizgini elde

Bâkî meclisine saçmaz bu temiz inciyi; seyretsin
Murassâ tâcı tuttukça o tâclı şâh elde

Gazel 413

Yer açmıştı Leylâ'ya Mecnûn gönül içinde
Bir sûretti görünen şey mahfe içinde

Derdinle ölüp yokluk uykusunda yatandır
Huzûrla yatan varsa bu menzil içinde

Gam meydanına çıkmak için Mecnûn'la beraber
Bir erkek bulunmaz bu kadar akıllı içinde

Cân damarının bu iki büklüm beden içinde feryâdı
O çengdeki nağmeye benzer, çıkar kıl içinde

Gözyaşlarını öyle bir akıttı ki Bâkî
Kaldı aşkının yolunda ayağı balçık içinde

Gazel 414

Dağıtıp her yana zülfünü, amber saçmada
Âh âh, âşıkların gönlünü perişan etmede

Kâküller boynunu büküp güzelliğini seyretmede
Zülfünün tavusu İrem bahçesinde gezinmede

Kendi güller gibi gülüyor ama âşığın gözünü
Her ân bahar yağmuru gibi ağlatmada

Gam çölünde her yana bedenler götürdü kan seli
Gamzenin Tatarı durmayan ok yağdırmada

Bakmaz ol sultân-ı Mısr-ı hüsn hergiz hâlüme
Nîlveş cûy-i sirişküm turma tuğyân itmede

Gönlümüz ma'mûresin ol ḫüsrev-i bîdâdger
Mülk-i İrân sandı beñzer turma vîrân itmede

Derd-i 'aşk artar 'ilâc itdükçe Bâkî şöyle bil
'Âciz olmışdur etibbâ aña dermân itmede

Gazel 415
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Fürkatüñde gönlüm eğlerdüm gül-i gülzâr ile
Gül de gitdi yaluñuz kaldum gamuñda zâr ile

Devlet anuñ kim ḫayâl-i yâr ola eğlencesi
Ḫürrem ol dem kim geçer endîşe-yi dildâr ile

Ḫân-ı ihsân-ı firâvân çekdi şîrîn sözlerüñ
Ni'metullâhîlere ol la'l-i şekkerbâr ile

Rûşen itdi gün gibi âsâr-ı hüsn-i tal'atüñ
Nûrbaḫşîler çerâğın pertev-i envâr ile

Kılmaz ey Bâkî hevâ-yı bâğ u meyl-i bûstân
Gülşen-i firdevs olan ḫâtır ḫayâl-i yâr ile

Gazel 416
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

İrdi bahâr müjde-yi vasl-ı nigâr ile
'Âlem mu'attar oldı nesîm-i bahâr ile

Çeşm-i ümîdi eyledi rûşen nesîm-i subh
Ḫâk-i cenâb-ı sâye-yi Perverdigâr ile

Âḫir peyâm-ı vasl ile gülberg-i ter gibi
İrdi ḫuceste nâmeleri rûzigâr ile

Etvâr-ı 'aşkı itmedi çün iḫtiyâr 'akl
Andan ferâgat eyleyelüm iḫtiyâr ile

Bakmaz o güzellik Mısır'ının sultânı asla hâlime
Gözyaşı ırmağım Nil gibi sürekli kabarmada

Gönlümüzün mâmuresini o zâlim hüsrev
İran mülkü sandı galiba, sürekli virân etmede

Tedavi ettikçe aşk derdi artar Bâkî; bil şunu
Âciz kalmıştır hekimler onu tedavi etmede

Gazel 415

Ayrılığında gönlümü eğlerdim gül bahçesinin gülüyle
Gül de gitti yalnız kaldım gamında inlemekle

Devlet onundur, eğlencesi yârin hayâli ise
Ne kutlu ândır o ân, geçer sevgiliyi düşünmekle

Büyük ihsân sofrası kurdu tatlı sözlerin
Nimetullahîlere şeker yağdıran lâl dudak ile

Aydınlattı gün gibi yüzündeki güneşin eserleri
Nûrbahşîlerin çerağını nûr ışıkları ile

Bâkî! Bağa meyil vermez, bahçeye heves etmez
Firdevs'in gül bahçesi olan gönül yârin hayâliyle

Gazel 416

Geldi bahar sevgilinin vuslat müjdesiyle
Âlem kokuya büründü bahar meltemiyle

Ümit gözünü aydınlattı sabah meltemi
Tanrı gölgesinin eşiğinin toprağı ile

Sonunda vuslat haberiyle taze gül yaprağı gibi
Geldi kutlu mektupları rüzgâr ile

Madem aşk tavırlarını tercih etmedi akıl
Ondan vazgeçelim biz kendi isteğimizle

Biñ mübtelâyı ʿaşkuñ ider her birini zâr
Gül gibi kim muʾâmele eyler hezâr ile

Pâbûsuñ özler oldı görelden izüñ tozın
Bâkî ʿaceb ḫayâle döşendi gubâr ile

Gazel 417
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Ne ʿîde beñzedür rûz-i visâlüñ dil ne nevrûze
Şeb-i Kadre ilişenler irer ol rûz-i fîrûze

Temâşâ bunda kim fasl-ı bahâr eyyâm-ı ʿîd oldı
Dahi künc-i riyâzetde tutarlar ehl-i dil rûze

Bihişt-i câvidânîdür cemâlüñ ol dehen gûyâ
Lebâleb âb-ı Kevserle tolu bir laʾlden kûze

Ne hâlet hâsıl itmişdür kim oldı böyle kan hayrân
Gözini dikdi kaldı zaḫmum ol tîr-i ciğerdûze

Cihâna tâ ebed zînet vire bu gevher ey Bâkî
Aña kıymet olur mı devlet-i dünyâ-yı deh rûze

Niçün mahrûm ola sâʾiller ey şâh-ı Sikenderder
Revâdur kâḫuña Dârâ gelüp eylerse deryûze

Olur atuñ öñince âsumân peyk-i cihânpeymâ
Aña ḫurşîd tâc-ı zer hilâl-i çarḫ sermûze

Cihânda ʿarsa-yı ikbâl ü baḫtuñ şehsüvârısın
Virür naʾl-i semendüñ şuʾle mihr-i ʿâlemefrûze

Muʾallâ bârgâhuñda güneş bir şemse-yi zerrîn
Murassaʾ pâyitaḫtunda felek bir dâne pîrûze

Aşkın bin müptelânın her birini inletir
Gül gibi hani muamele eder bülbül ile

İzinin tozunu gördüğünden beri özler ayağını öpmeyi
Bâkî acayip hayâllere daldı tozlar ile

Gazel 417

Ne bayrama benzetir vuslat gününü gönül ne nevruza
Kâdir gecesine erenler erişir o kutlu güne

Bahar mevsimi, bayram günleri geldi; değer seyre
Riyâzet köşesinde oruç tutar gönül sahipleri de

Ebedî cennettir cemâlin; o ağız âdetâ benzer
Kevser suyuyla dolu lâlden bir testiye

Nasıl bir hâl almışsa kan hayran kaldı böyle
Gözünü dikti kaldı yaram ciğer delen o oka

Bâkî! Sonsuza dek süs versin bu cevher dünyaya
On günlük dünya devleti değer mi hiç buna

Niçin mahrum kalsın dilenciler ey İskender kapılı şâh
Değer doğrusu kasrına gelip Dârâ dilencilik etse

Gökyüzü cihânı kat eden ulak olur atının önünde
Güneş altın taçtır ona, gökteki hilâl ise çizme

İkbâlin meydanı, bahtın şehsüvarısın dünyada
Atının nalı şûle verir dünyayı aydınlatan güneşe

Yüksek sarayında güneş altından bir şemse
Murassa payitahtında felek bir tane firûze

Gazel 418
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Sâkî-yi pâkmeşreb ü pâkîzezât ile
Sa'y it safâya bâde-yi sâfîsıfat ile

Şekker dökerdi bâğa mükerrer şitâda berf
Ebr-i bahâr geldi pür itdi nebât ile

Kılma 'alâka 'âleme rûh-i mücerred ol
Ya'nî mukayyed olma kuyûd-ı cihât ile

Şeşḫâne-yi zamâne değül çünki sâzgâr
Bezm-i cihâna kılma nazar iltifât ile

La'lüñden alsa lezzeti milh-i ücâc-i bahr
Bahs eyler idi çeşme-yi 'azb-i furât ile

Bâkî edâ-yı ḫûb ile vasf itse leblerüñ
Kand-i nebât hall ider âb-ı hayât ile

Gazel 419
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Nevâ-yı dil hevâ-yı vasl-ı yâr-i dilsitân üzre
Sadâ-yı savt-ı bülbül nakş-ı bâğ u bûstân üzre

Harîm-i gülsitân reşk-i Nigâristân-ı Çîn oldı
Zemîn nakşın gören tercîh ider şimdi zamân üzre

Basît-i ḫâke bir garrâ bisât-ı nev salup âzer
Girihler bağladı bâd-ı sabâ âb-ı revân üzre

Gül ü gonca yine rûmî ḫatâyı resm idüp sûsen
Serâpâ çekdi ḫançer berg-i levh-i gülsitân üzre

Murassa' sâyebânından dökildi ebr-i nîsânuñ
Dür ü yâkût-ı rummânî nihâl-i ergavân üzre

Serâğâz itdi nevrûz-i 'Acemden bülbül-i şeydâ
Kılup bir savt peydâ feth-i Âzerbaycân üzre

Gazel 418

Meşrebi temiz, zâtı temiz sâkî ile
Sür safânı saf sıfatlı bâde ile

Kışın kar sürekli şeker dökerdi bahçeye
Bahar bulutu geldi, doldurdu nebat ile

İlgi gösterme âleme, soyutlan, mücerred ol
Yani bağlı kalma cihetlerin bağları ile

Zamanın şeşhanesi değil madem uyumlu
Dünya meclisine bakma iltifat ile

Lâl dudağından alsa acı, tuzlu deniz suyu
Tartışırdı Fırat'ın tatlı pınarı ile

Bâkî dudaklarını anlatsa güzel edâ ile
Nebat şekerini eritir hayat suyu ile

Gazel 419

Gönlün nevâsı gönül alan yârin vuslat havası üzere
Bülbülün şakımaları bağın, bahçenin nakşı üzere

Gülistân haremi Çin Nigâristanı'nı kıskandırdı
Zemin nakşını gören tercih eder şimdi zaman üzere

Toprak yaygısına yeni parlak bir sofra kurup
Düğümler bağladı seher yeli akarsu üzere

Gül ile gonca yine Rûmî, sûsen resmetti Hatâ'yı
Baştan ayağa hançer çekti gül bahçesinin yaprağı üzere

Murassa sayvanından döküldü Nisan bulutunun
İnci ile rummanî yâkut erguvan fidanı üzere

Başladı Acem nevruzu makâmından âşık bülbül
Bir âhenk tutturup Azerbaycan fethi üzere

Göñül bâğ-ı cihândan ârizû-yi berg-i ʿayş eyler
Felek mahz-ı hayât-ı bîsebâta imtinân üzre

Duʾâ-yı devlet-i sultân-ı ʿâdil bizden ey Bâkî
Himâyet ol nigehdâr-ı zemîn ü âsumân üzre

Bahâr oldı yine yüzler süre geldi gül ü lâle
Gubâr-ı âsitân-ı ḫüsrev-i kişversitân üzre

Gazel 420
[Mefʿûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Göster ruḫuñ ki nûr-i tecellî zuhûr ide
Ḫurşîd gibi âyîneler feyz-i nûr ide

Ol gün toğar mı başa ki subh-ı visâl irüp
Hüsnüñ ziyâsı zulmet-i hicrânı dûr ide

Tâvûs gibi cilve kılup bâğ-ı ʿayşumuz
Reşk-i cinân u ravza-yı Rıdvân u hûr ide

Râhat yüzini ḫâbda görmez şu kimse kim
Meyl-i huzûr-i menzil-i dârülgurûr ide

Devr-i zamâne cünbişi nâdânlık üzredür
Nâdân komaz ki merdüm-i dânâ huzûr ide

Bâtıl hemîşe bâtıl u bîhûdedür velî
Müşkil budur ki sûret-i hakdan zuhûr ide

Bâkî ʿaceb mi seng-i belâ irse pâyine
Her kim bu rehgüzâr-ı fenâdan mürûr ide

Hemvâre tâ ki zevrak-ı zerrîn-i mâh-ı nev
Deryâ-yı nîlgûn-i felekden ʿubûr ide

Deryâ-yı tabʾ-ı pâk-i güherrîz-i şâhdan
Lüʾlû-yi fazl u dürr-i kerâmet sudûr ide

Gönül dünya bahçesinden işret sofrasını arzu eder
Felek sebatsız hayata minnet etmek üzere

Âdil sultânın devletine dua bizdendir Bâkî
Himaye yerin, göğün koruyucusu üzere

Bahar oldu, yine yüzler sürdü gül ile lâle
Ülkeler alan Hüsrev'in eşik tozu üzere

Gazel 420

Gösterir yanağını tecellî nûru zuhûr etsin diye
Aynalar güneş gibi nûr feyzetsin diye

O gün nasip olur mu? Vuslat sabahı gelir
Güzelliğinin ışığı hicran karanlığını uzaklaştırır

İşret bahçemiz tavus gibi cilvelenir
Cenneti, Rıdvan'ın bahçesini, hûrîyi kıskandırır

Uyurken rahat yüzü göremez şu kimse
Meyleder aldanma dünyasının huzûruna

Zamânenin devri cahillikle hareket eder
Cahil olan bilgili olana huzûr mu verir?

Bâtıl daima bâtıldır, boşunadır ama
Sorun şurda: Hak sûretinden zuhûr eder

Bâkî! Ayağına belâ taşı gelse şaşılır mı?
Kim ki bu yokluk geçidine girip geçer

Yeni ayın altın kayığı daima
Feleğin lâcivert denizinden geçer

Şâhın inci saçan temiz tabiat denizinden
Fazilet ile cömertlik incileri çıkar

Gazel 421
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Ol şeh-i hüsnüñ gözi üzre bakanlar kaşına
Sâye-yi perr-i hümâ düşmiş sanurlar başına

Gayrıdan ḫâlî anuñ'çün eyledüm dil ḫânesin
Tâ senüñ raḫt-ı gam-ı 'aşkuñ içine taşına

Sûret-i zîbâya meyl itsem baña ta'n eyleme
Var su'âl it böyle dilkeş nakş iden nakkâşına

Bâde-yi 'aşka vücûdı câmesin rehn itdi Kays
Âferînler ol melâmet bezminüñ kallâşına

Şöyle ağlar merdüm-i çeşmüm ki gark itdi özin
Gûyiyâ bir tıfldur ol şimdi girdi yaşına

Meclis-i cânâneye sâkî çoğ alsun bâdeyi
Başka bir desti gerek zîrâ rakîbuñ başına

Nakş-ı hüsnüñ kimse Bâkî gibi tasvîr itmeye
Safha-yı eş'ârda anca kalemler aşına

Gazel 422
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Tutalum mihri görem tal'at-ı dilber yirine
Kime dil bağlayam ol zülf-i mu'anber yirine

Giceler sanma sipihr üzre kamerdür görinen
Cânumuz 'aksi geçer mihr-i münevver yirine

Görmese yâr gazabnâk olıcak ağyârı
Ḫışm idüp 'âşıkın âzârlar itler yirine

Yâr işiğinde rakîbüñ yirin umma sûfi
Bağlamaz kimse seni ol kapuda ḫar yirine

Isınurdum yirüme nâr-ı firâka nisbet
Ben olaydum eğer âteşde semender yirine

Gazel 421

Bakanlar o güzellik şâhının gözü üzre kaşına
Hümâ kanadının gölgesi düşmüş sanır başına

Başkalarından boşalttım gönül evini
Aşkının gam eşyası taşınsın diye ona

Güzel yüze meyletsem, kınamayın beni
Var sor böyle gönül çekici resim yapan nakkaşına

Vücût giysisini rehin etti Kays aşk bâdesine
Aferin o melâmet meclisinin yüreklisine

Öyle ağlar ki gözbebeğim, batırdı kendini
Sanki bir çocuktur o, şimdi girdi yaşına

Sâkî cânâne meclisine çok alsın bâdeyi
Başka bir testi gerek zira rakibin başına

Kimse Bâkî gibi tasvir edemez güzelliğinin resmini
Onca kalemler aşınır şiirler sayfasında

Gazel 422

Diyelim güneşi görürüm dilberin yüzü yerine
Kime gönül bağlayım o amber saçlı yerine

Geceleri sanma gökyüzünde aydır görünen
Cânımızın aksi geçer aydınlık güneş yerine

Görmese yâr öfkelenince ağyârı
Hışımlanıp âşığını azarlar itler yerine

Yâr eşiğinde rakibin yerini umma sûfî
Bağlamaz kimse seni o kapıda eşek yerine

Isınırdım yerime ayrılık ateşine nispetle
Ben olaydım eğer ateşte semender yerine

Kafes-i gamda n'ola kaldum ise tûtîvâr
Vasf-ı la'lüñ hele ağzumda ya şekker yirine

İşiğüñ taşı ile ḫâk-i harîmüñ besdür
Bâkî-yi ḫastedile bâliş ü bister yirine

Gazel 423
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Elüm irmez n'ideyin âh o boyı şimşâde
İdeyin minneti yirden göke dek feryâde

Yazmada nakş-ı 'izâruñ müje-yi ḫûnâlûd
Katı çok renk virüpdür kalem-i Bihzâde

Nâle beñzer tenümüñ didi gören tasvîrin
Âferin anı kalemden çıkaran üstâde

Sâkiyâ câm-ı şarâb u felek-i bîencâm
Şîşelerdür biri pürbâd u biri pürbâde

Mey-i nâb ile şarâb olsun iki kâfiyesi
Bir gazel söyleyeyin la'lüñe harf-i bâde

Rûz-i şek irdi yakîn geldi meh-i rûze yine
Bâdeden rengpezîr olsa gerek seccâde

Mey içüp mest-i müdâm olmayıcak ey Bâkî
Ne göñül bağlasun âdem bu ḫarâbâbâde

Gazel 424
[Fâilâtün Mefâilün Feilün]

Tıfl iken dâyesi kucağında
Gül idi kopmaduk budağında

Leb-i cânâne gibi gonca-yı ter
Kopmadı daḫi dehr bâğında

Ruḫunuñ lâle baş açuk delüsi
Ḫâli sevdâsı var dimâğında

Ne çıkar gam kafesinde kaldımsa dudu gibi
Lâl dudağın vasfı ağzımda ya, şeker yerine

Eşiğinin taşı ile hareminin toprağı yeter
Gönlü yaralı Bâkî'ye yastık, yatak yerine

Gazel 423

Elim yetişmez ne yapayım âh o boyu şimşire
Feryâd edeyim, minneti yerden göğe

Yapmada yanağının resmini kanlı kirpikler
Çok fazla renk vermiştir Bihzad'ın kalemine

Kamışa benzer bedenimin resmini gören dedi
Aferin onu kalemden çıkaran üstâda

Sâkî! Şarap kadehi ile ne olduğu belirsiz felek
Şişedir bunlar, biri hava dolu, biri dolu bâde

Saf mey ile şarap olsun iki kafiyesi
Bir gazel söyleyeyim lâl dudağına, harfi bâde

Şüphe günü geldi, yaklaştı oruç ayı yine
Bâdeden renk alacak galiba seccade

Mey içip sürekli mest olmayınca Bâkî
Neden gönül bağlasın insan bu harap yere

Gazel 424

Çocukken dadısının kucağında
Bir güldü kopmadık dalında

Cânânenin dudağı gibi taze gonca
Çıkmadı daha dünya bağında

Lâle, yanağının başı açık delisi
Benin sevdası var dimağında

Sadakât u zekât-ı çeşmüñdür
Sîm ü zer nergisüñ çerâğında

Bâde ḫaylî alındı meclisde
Öpdiler sâkîyi dudağında

Sâkî rez duḫterinüñ ol engüşt
Sîm ḫalḫâlidür ayağında

İki ḫançer takınmış ey Bâkî
Ḫaste çeşmi solında sağında

Gazel 425
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Bîtekellüf yüz sürer her şeb ruḫ-i rengînüñe
Böyle niçün yüz virürsin dostum bâlînüñe

'Âşık-ı bîdil ruḫ-i zerd ile yasdansun koluñ
Yaraşur zerrîn hamâ'il sâ'id-i sîmînüñe

'Ârızuñ turmaz öper zülf-i siyehrû göz göre
Hiç yüz virmezsin ammâ 'âşık-ı miskînüñe

Ey nihâl-i bâğ-ı hüsn andan ne dadı dalı var
La'l-i nâbı beñzedürlermiş leb-i şîrînüñe

Ey felek ol gözleri şehlâ gamından ḫâk olan
Nergis-i kabrin değişmez ḫûşe-yi Pervînüñe

Cilvegâh-ı şâhid-i ma'nâ olaldan Bâkiyâ
Reşk ider âyîneler tab'-ı safâ-âyînüñe

Gazel 426
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Gelüñüz yüz tutalum bârgeh-i Gaffâre
Cân ü dilden gelelüm tevbe vü istiğfâre

Tutalum Ka'be-yi tevfîk-i İlâhî yolını
Bu beyâbânda 'abes gezmeyelüm âvâre

Gözünün sadakası, zekâtıdır
Gümüş ile altın nergisin çerağında

Bâde çokça içildi mecliste
Öpücük kondurdular sâkî dudağına

Sâkî o parmak üzüm kızının
Gümüş halhalıdır ayağında

İki hançer takınmış ey Bâkî
Hasta gözü solunda, sağında

Gazel 425

Teklifsiz yüz sürer her gece renkli yanağına
Dostum; niçin böyle yüz verirsin yastığına

Zavallı âşık sarı yüz ile yaslasın kolunu
Yaraşır altın hamayıl gümüş kollarına

Durmadan yanağını öper kara yüzlü zülüf göz göre göre
Hiç yüz vermezsin ama miskin âşığına

Güzellik bahçesinin fidanı! Tadı olmamasının sebebi
Saf lâli benzetirlermiş tatlı dudağına

Hey felek! O şehlâ gözlünün gamından toprak olan
Kabrinin nergisini değişmez Pervin'inin salkımına

Mânâ güzelinin göründüğü yer olalı Bâkî
Kıskançlık güder safâlı şiir tabiatına

Gazel 426

Geliniz, döndürelim yüzümüzü Gaffar'ın katına
Cân û gönülden başlayalım tövbeye, istiğfara

Tutalım ilâhî tevfik Kâbesi'nin yolunu
Bu çölde boş yere gezmeyelim avâre

Çarḫ-ı kecrevde kalur ʻakl-ı mühendis hayrân
Bir yirin uyduramaz cedvele vü pergâre

Mülk-i bâkî dir iken bâġ-ı İremden çıkdı
Yine mağrûr olur âdem bu fenâ gülzâre

ʻAceb ol tâʼat u takvâ diyü zuʼm itdüğümüz
Varıcak nʼolsa gerekdür nazar-ı Cebbâre

Zulmet-i cehlde cevher diyü cemʼ itdüğümüz
Korkum oldur çıka ol rûzda seng-i ḫâre

Bu tasavvurlar eğer bâtıl olursa nicʼolur
Katı hayret yiridür bir gözüñ aç bîçâre

Katı el virdi hevâ gâyet açılduk gâyet
İşümüz kaldı kemâl-i kerem-i Settâre

Bâkîyi lezzet-i vasluñ tamaʼı söyletdi
Tûtiyi şevk-i şekerdür getüren güftâre

Gazel 427
[Mefʻûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Âyînesıfat saf gerek safha-yı sîne
Gün gibi ziyâgüster ola rûy-i zemîne

ʻUşşâk idemez ol kad-i mevzûnı derâgûş
Açılmayıcak ḫayme gibi nice ḫazîne

İnsâf budur kim çıkarup misk-i gazâli
İzüñ tozını tolduralar nâfe-yi Çîne

Âyîne gibi herkese yüz virmesün ol mâh
Bir bağrı yanuk ʻâşıkuñ uğrar nefesine

Pürdür güher-i pâk ile mecmûʼa-yı Bâkî
Deryâ dil-i dânâdur aña sîne sefîne

Yamuk gidişli felekte kalır mühendis akıl hayran
Bir yerini uyduramaz cetvele, pergele

Bâkî mülk derken İrem bağlarından çıktı
Yine mağrur olur insan bu yokluk gül bahçesiyle

Acaba o ibadet, takvâ diye sandığımız
Varınca ne olacak Cabbar Tanrı'nın nezdinde

Cehalet karanlığında cevher diye topladığımız
Korkarım ki çıkacak o gün bir granit taşı diye

Bu tasavvurlar bâtıl olursa ne olacak
Çok hayret verici şey; gözünü aç bîçare

Hava el verdi, açıldık da açıldık
İşimiz kaldı Settar Tanrı'nın keremine

Bâkî'yi vuslat lezzetinin tamâhı söyletti
Şeker şevkidir papağanı getiren dile

Gazel 427

Ayna gibi saf olmalı göğüs sayfası
Güneş gibi yeryüzüne ışık saçmalı

Âşıklar kucaklayamaz o düzgün boyu
Açılmayınca nice hazine çadır gibi

İnsaf budur ki çıkarıp ceylan miskini
Çin nâfesine doldursunlar izinin tozunu

O ay yüz vermesin ayna gibi herkese
Bir bağrı yanık âşığın kapılır nefesine

Temiz inciyle doludur Bâkî'nin mecmuası
Deniz onun bilgili gönlüdür, göğsü ona gemi

Gazel 428
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Mestâne düşmişin bu gice sâgar üstine
Sâkî-yi bezm didi yüzüñ güller üstine

Peykân-ı dôst kala diyü zaḫm-ı sînede
Görseñ nihâl-i tîri nice ditrer üstine

Turrañdan indi gamzeñe cânbâz-ı dil yine
Çenberden atdı kendüsini ḫançer üstine

Lâyık budur ki vasf-ı ruḫuñ mihr-i âsumân
Altun kalemle yaza meh-i enver üstine

Nûşîn lebinde ḫattını kim görse Bâkiyâ
Şîrînlik yazıldı sanur şekker üstine

Gazel 429
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Peykânuñ açdı zaḫmumı cism-i ḫarâbda
Güller bitürdi katre-yi bârân türâbda

Dürdi bisât-ı 'ayşı kodı yâdigâr gül
Rengîn şarâb-ı nâbda bûyın gülâbda

Kan içmek ola bâde-yi gülgûn içilmeye
Mollâ-yı 'asr böyle mi görmiş kitâbda

Cism-i hakîr ḫâk-i mezelletde pâymâl
Ḫâtır hevâ-yı dilber-î 'âlîcenâbda

Bâkî kim ola dirse o şâh-ı felekcenâb
Kemter kemîne südde-yi devletme'âbda

Gazel 428

Bu gece sarhoşça düşenin kadeh üstüne
Meclis sâkîsi dedi: Yüzün güller üstüne

Dostun temreni kalsın diye göğüs yarasında
Görsen, ok fidanı nasıl titrer üstüne

Kâkülünden indi gamzene gönül cambazı yine
Çemberden attı kendisini hançer üstüne

Lâyığı budur: Yanağının vasfını gökteki güneş
Altın kalemle yazsın parlak ay üstüne

Bâkî! Onun tatlı dudağında ayva tüyünü kim görse
Şirinlik yazıldı sanır şeker üstüne

Gazel 429

Temrenin açtı yaramı harap vücûdumda
Güller bitirdi yağmur damlası toprakta

İşret sofrasını kaldırdı, yadigâr bıraktı gül
Kokusunu renkli saf şarapta, gülsuyunda

Kan içmek gül renkli bâde içmek demek
Asrın mollası böyle mi görmüş kitapta

Hâkir cismim eziliyor zillet toprağında
Gönlüm eşiği yüksek dilber havasında

Bâkî! Eşiği felek kadar yüksek olan o şâh derse
Kim olur en küçük kulu yüksek devlet eşiğinde

Gazel 430
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Câmeḫâb ol âfeti aldukça tenhâ koynına
Sanuram ebrüñ girür mâh-ı şebârâ koynına

Subhdem ey fâḫte bîhûde efgân eyleme
Çün girürsin her gice bir serv-i bâlâ koynına

Niçün ağlarsın felekden bilsem ey şebnem seni
Çün girürsin her zamân bir verd-i ra'nâ koynına

Dür dişüñ vasfında şi'rüm defterin gördi meğer
Kim sadef mecmû'asını saldı deryâ koynına

Ruḫlaruñ şevkiyle pürdâğ itdi Bâkî sînesin
Bir avuç berg-i gül-i ter koydı gûyâ koynına

Gazel 431
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

'Ârızuñ kılmış kazâ hemreng o ḫadd-i mehveşe
Gör ne yüzden imtizâc itdürmiş âb u âteşe

Gûşına takmış iki la'l-i musaffâ leblerüñ
Hep budur revnak viren câm-ı şarâb-ı bîgışa

Sen güzellik taḫtınuñ sultân-ı 'âlîşânısın
Mihr ü mâh iki kuluñ girmiş kabâ-yı zerkeşe

Üstüñe düşmez ne deñlü mest olursa zâhidâ
Böyle istiğnâ virilmiş 'âşık-ı dürdîkeşe

Ma'nî-yi pâkîze ey Bâkî edâ-yı ḫûb ile
Sîmten dildâre beñzer kim libâsı yaraşa

Gazel 430

Yatak o âfeti aldıkça bir başına koynuna
Sanırım, geceyi süsleyen ay girer bulutun koynuna

Kumru! Sabah sabah boşuna feryâd etme
Her gece girersin uzun bir selvinin koynuna

Niçin ağlarsın felekten? Bilsem, ey şebnem, seni
Her zaman girersin bir rânâ gülün koynuna

İnci dişin vasfındaki şiir defterimi gördü galiba
Deniz istiridye topluluğunu saldı koynuna

Yanaklarının şevkiyle dağladı Bâkî göğsünü
Bir avuç taze gül yaprağı koydu sanki koynuna

Gazel 431

Yanağını bir renk etmiş kazâ o mehveşin yanağıyla
Bak nasıl imtizaç ettirmiş onu ateşle, suyla

Dudakların iki saf lâl takmış kulağına
Revnak veren hep budur saf şarap kadehine

Sen güzellik tahtının şânı yüce sultânısın
Güneş ile ay iki kulundur, girmiş sırmalı kaftana

Zâhid! Üstüne düşmez ne kadar sarhoş olsa da
Böyle istiğna verilmiş tortulu şarap içen âşığa

Bâkî! Temiz mânâ, güzel edâsı varsa
Benzer giydiği üstüne yakışan gümüş tenli dildâra

Gazel 432
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Kalupdur eşk-i çeşmüm gerçi kim ḫâk-i mezelletde
Bihamdillâh hele âh ü fiġânum evc-i rif'atde

Kesildüm sîḫ-i mihnetden çekildüm câm-ı 'işretden
Kebâbum dil şarâbum eşk-i çeşmüm künc-i 'uzletde

Der-i dildârdan dûrem diyâr-ı gamda mehcûrem
Müselmânlar esirgeñ ḫaste kaldum dâr-ı gurbetde

Ḫayâl-i ḫâl ü ḫattuñdan beni ḫâlî olur sanma
Göñülden çıkmaz ol endîşeler vahdetde kesretde

Eğer Bâkînüñ ahvâlinden istifsâr iderlerse
Gam-ı dildâra hemdem vakti ḫoş devletde 'izzetde

Gazel 433
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Dili al ey büt-i Çîn ḫayruña bir deyr eyle
Saña bir bûseye satduk yüri var ḫayr eyle

Bahr-i sîmâb yaşum zevrak-ı la'lîn çeşmüm
Gel deñiz yüzlerin ol zevrak ile seyr eyle

Nefesüñ rûh virüp tâ ola murg-i bâmuñ
Ey Mesîhâdem ölürsem gilümi tayr eyle

Cânı def' eyle dilâ gelse ḫayâl-i cânân
Sohbet-i ḫâs idelüm ḫâneyi bîgayr eyle

Ḫayra gir dilde yir it diñle sözin Bâkînüñ
Dili al ey büt-i Çin ḫayruña bir deyr eyle

Gazel 432

Gözyaşım kalmıştır gerçi zillet toprağında
Hamdolsun, âhım, feryâdım yükseliş doruğunda

Mihnet şişinden uzakta, çekildim işret kadehinden
Kebabım gönül, şarabım gözyaşımdır uzlet köşesinde

Sevgilinin kapısından uzağım, gam diyârında garibim
Müslümanlar! Esirgeyin! Hasta kaldım gurbet elde

Beninin, ayva tüyünün hayâlinden uzak kalır sanma beni
Gönülden çıkmaz o düşünceler vahdet, kesret hâlinde

Bâkî'nin hâlini soracak olurlarsa bir yol eğer
Sevgilinin gamıyla arkadaş, vakti hoş, devlette, izzette

Gazel 433

Çin putum! Gönlü al, hayrına bir mâbed et
Sana bir bûseye sattık, yürü var, hayr et

Civa denizi gözyaşım, lâlden kayık gözüm
Gel deniz yüzünü o kayıkla seyret

Damında kuş olmak için nefesin rûh verir
Mesih nefeslim! Ölürsem, toprağımı kuş et

Gönlüm! Cânânın hayâli gelirse, cânı defet
Özel sohbet edelim, başkalarını evden çıkart

Bâkî'nin sözünü dinle; hayra gir, gönülde yer et
Çin putum! Gönlü al, hayrına bir mâbed et

Gazel 434
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Korkum oldur göz değe ḫâk-i der-i cânânuma
Yoğsa kühlâsâ çekerdüm çeşm-i ḫûnefşânuma

Bâğda dôlâbı çok çekdi çevürdi bâğbân
Öykünür diyü gamuñda nâle vü efgânuma

Çeşm ü ebrû ḫâl-i hindû zülf-i câdû bulsa ger
Öykünürdi âfitâb ol âfet-i devrânuma

Düşmese ağzumdan ol şîrîndehânuñ lebleri
Vasf-ı la'lin turmasam zikr eylesem yârânuma

Yâr defterden yine Bâkî kazınmak var dimiş
Yañlış anlatmış 'adûlar ben kulın sultânuma

Gazel 435
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Sîneye çekmeğe bir serv-i dilârâm olsa
Serkeş olmasa iñen âşıkına râm olsa

Biz daḫi kâ'ilüz insâfa dilâ bûs u kenâr
Her gün olmasa hele bâri her aḫşâm olsa

Mevsim-i gülde n'olur medrese vü mescidden
Leb-i cûy u leb-i cânân u leb-i câm olsa

Künc-i meyḫâne ile gûşe-yi gülşen birdür
Sâkî-yi lâle'izâr u mey-i gülfâm olsa

Terk iderdi mey ü mahbûb hevâsın Bâkî
Cânda sabr u dil-i âvârede ârâm olsa

Gazel 434

Korkum odur, göz değer cânânımın kapı toprağına
Yoksa ilaç gibi sürerdim kan saçan gözlerime

Bahçede dolabı çok çekti çevirdi bahçıvan
Öykünür diye gamında iniltime feryâdıma

Göz, kaş, hindû ben, büyücü zülüf bulsa eğer
Öykünürdü güneş o âfet-i devrân dildârıma

Düşmezse ağzımdan o tatlı ağızlının dudakları
Lâl dudak vasfını sürekli anlatsam yârânıma

Bâkî! Sevgilinin defterinden yine silinmek varmış
Yanlış anlatmış düşmanlar ben kulunu sultânıma

Gazel 435

Göğsüme çekmeye selvi boylu bir dilber olsa
Çok da serkeş olmasa, âşığına râm olsa

Gönlüm! Biz de insaflıyız; öpücük, kucaklaşma
Her gündüz olmasa da, bari her akşam olsa

Gül mevsiminde ne olur ki medreseden, mescitten
Su kenarı, cânân dudağı, kadeh dudağı olsa

Meyhane köşesiyle gülşen köşesi birdir
Lâle yanaklı sâkî, gül renkli mey olsa

Terkederdi mey ile mahbûb arzusunu Bâkî
Canda sabır, avâre gönülde huzûr olsa

Gazel 436
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Mübtelâ oldı göñül câm-ı şarâb-ı nâba
Âh kim zevrak-ı dil düşdi yine girdâba

Ser-i zülfüñde iken çeşmüñe meyl itse göñül
Beñzer ol tıfla varur evvel-i şebden ḫâba

Ser-i zülfiyle çeker kendüye serkeşleri yâr
Ne kadar saḫt kemân olsa urur kullâba

Kûyuña gayrıları çekse rakîb-i ḫartab'
Seyl-i eşkümle döner kadd-i dütâ dôlâba

Tâk-ı ebrû-yi nigârı göreli ey Bâkî
Serfurû kılmadı 'aşk ehli daḫi mihrâba

Gazel 437
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Lebüñi âl ile öpmiş ola mı peymâne
İçeyin ölmez isem kanını kana kana

Nûş-i câm eyler iken meclis-i mestân içre
Lebüñ ol hâlet ile girmemek olmaz kana

Bezm-i meydür güzelüm kan ola şâyed arada
Çekmesün ḫançerini gamzelerüñ mestâne

Râzumı nâle ile 'âleme fâş itdi göñül
Bizi rüsvây-ı cihân eyledi bir dîvâne

'Ayş u 'işret demidür çekme gam-ı devrânı
Bâkiyâ gel berü sâgar çekelüm rindâne

Gazel 436

Müptelâ oldu gönül saf şarap kadehine
Âh âh! Gönül kayığı düştü yine girdaba

Zülfünün ucundayken gözüne meyletse gönül
Benzer o çocuğa, varır akşam vaktinden uykuya

Zülfünün ucuyla çeker kendine serkeşleri yâr
Ne kadar sert yay olsa, vurur, geçirir kancaya

Civârına başkalarını çekse eşek tabiatlı rakip
Gözyaşı selimle döner iki büklüm dolaba

Sevgilinin kaş tâkını göreli ey Bâkî
Boyun eğmedi aşk ehli bir daha mihrâba

Gazel 437

Kadeh hile ile dudağını öptü mü yoksa
Ölmezsem, içeyim kanını kana kana

Kadeh çekerken sarhoşlar meclisi içinde
Dudağının kana girmesi olmaz o hâl ile

Mey meclisidir güzelim, belki kan çıkar arada
Çekmesin gamzelerin hançerini sarhoşça

Gönlüm sırrımı inleyerek ifşa etti âleme
Bizi dünyaya rezil etti bir divâne

İşret zamanıdır; devrânın gamını çekme
Bâkî! Beri gel, kadeh kaldıralım rintçe

Gazel 438
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Düşse zülfinden ʿarak ruḫsâr-ı cânân üstine
Gûyiyâ şebnem düşer gülberg-i ḫandân üstine

Bulmaz ol ruḫsâr ile ol kadd-i zîbâ hâletin
Bağlasañ bir deste gül serv-i ḫırâmân üstine

Kâküli sanmañ görinen tâcir-i devlet hümâ
Sâye salmışdur o şâhenşâh-ı ḫûbân üstine

Niçün ol ḫurşîd-i ʿâlemtâba öykündüñ diyü
Mâh-ı nev ḫançer çeker mihr-i dıraḫşân üstine

Zîr-i zülfüñde görenler ḫattuñı ebr-i bahâr
Sâye salmış sandılar sahn-ı gülistân üstine

Gam değül gelse dile Bâkî peyâpey derd ü gam
Eksük olmaz tekyedür mihmân mihmân üstine

Gazel 439
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Düşse göñlüm nʾola ol ḫançer-i ḫûnefşâne
Müjeñ oklarınuñ eylükleri batdı câne

Zülfi zencîrine âşüfte göñül bende geçer
Kendüsin lâyık-ı ḫidmet sanur ol dîvâne

Bir kul oğlınuñ esîr oldı kapusında göñül
İntisâb itdi gedâ bârgeh-i sultâne

Zer devâtın takınup çıksa evinden seherî
Âfitâb aña berâber gelemez meydâne

Cân nisâr eyledi Bâkî bilini kuçmak içün
Dermiyân itdi bu gün varını dervîşâne

Gazel 438

Düşse zülfünden ter cânânın yanağı üstüne
Âdetâ şebnem düşer gülen gül yaprağı üstüne

Bulmaz o yanakla o güzel boyun hâllerini
Bağlasan bir demet gül salınan selvi üstüne

Sanmayın görünen kâkülü devlet taciri hümâdır
Gölge salmıştır o güzellerin şehinşâhı üstüne

Niçin âlemi aydınlatan güneşe öykündün diye
Yeni ay hançer çeker parlak güneş üstüne

Zülfünün altında ayva tüyünü görenler, bahar bulutu
Gölge salmış sandılar gül bahçesinin üstüne

Bâkî! Peşpeşe dert ile gam gelse, sorun değil
Eksik olmaz; tekkedir; misafir misafir üstüne

Gazel 439

Düşse gönlüm, ne çıkar, o kan saçan hançere
Kirpik oklarının iyilikleri battı cana

Zülüflerinin zincirine perişan gönül kuldur
Kendisini hizmete lâyık sanır o divâne

Gönül bir kul oğlunun kapısında esir oldu
İntisap etti yoksul, o sultânın sarayına

Altın yazı takımını alıp çıksa evinden seherde
Güneş meydana çıkamaz onun karşısında

Cânını saçtı Bâkî belini sarmak için
Ortaya koydu bugün vârını dervişçe

Gazel 440
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Karşu tutdum sîne-yi sad çâki senden cânibe
Gönder ey kaşı kemânum tîri benden cânibe

Defterin bâd-ı sabâ lü'lû-yi lâlânuñ dürer
İlter olsa dişlerüñ vasfın 'Adenden cânibe

Görmesün kimse sakın diyü lebin dişler baña
Bakduğumca ol büt-i şekkerşikenden cânibe

Seyr idelden gülşen-i hüsnüñde kadd ü ḫaddüñi
Çekmez oldı ḫâtırum serv ü çemenden cânibe

Ḫüsrevâ yıllardurur yolunda Ferhâduñ geçer
Mâ'il ol gel Bâkî-yi şîrînsüḫanden cânibe

Gazel 441
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ten pâymâl ü serde gam-ı 'aşk-ı yâr ise
Ayakda kaldum elde değül iḫtiyâr ise

Mahbûb u mey mülâzemetinden kaçardı dil
Geldi yitişdi bir yañadan nevbahâr ise

Ḫâtır kenâre mâ'il iken bahr-i 'aşkda
Girdâba saldı fülk-i dili rûzigâr ise

Cevr ü cefâlar itmede ḫod başdan aşdı çarḫ
Turmaz 'itâb u nâz ider ol şîvekâr ise

Bâki cihânda resm-i vefâdan nişâne yok
Yâr adın añma 'akluñ eğer saña yâr ise

Gazel 440

Karşı tuttum yüz parça göğsümü senden tarafa
Keman kaşlım! Gönder oklarını benden tarafa

Seher yeli parlak incinin defterini dürer
İletir olsa dişlerinin vasfını Aden tarafına

Sakın kimse görmesin diye dudaklarını ısırır bana
Baktıkça ben şeker kıran o güzel putun tarafına

Seyredeli güzelliğinin gül bahçesinde boy ile yanağını
Çekmez oldu gönlüm selvi ile çimenlik tarafına

Hüsrev'im! Yıllardır yolundan Ferhâd'ın geçer
Meylet, gel şirin sözlü Bâkî tarafına

Gazel 441

Vücût çiğnenmiş, başta var yârin aşk gamı
Ayakta kaldım, elimde değil ihtiyârım

Mahbûbla, meyle ilgilenmekten kaçardı gönlüm
Geldi, yetişti ilkbahar da bir yandan

Aşk denizinde sahile meylederken gönlüm
Rüzgâr girdaba saldı gönlümün gemisini

Cevir cefâ etmede felek ölçüyü kaçırdı
Durmaz çıkışır, nâzlanır o işveli sevgili

Dünyada vefâ denilenden işaret yok Bâkî
Aklın sana yâr ise, anma yârin adını

Gazel 442
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Dâne dâne ol ʿaraklar turra-yı pürtâbda
Katre katre jâlelerdür sünbül-i sîrâbda

Rûy-i zerdi göz yaşı gerd-i riyâdan sâf ider
Zer bilürsin gıll u gışdan pâk olur tîzâbda

Gör visâlüñ gicesi şevk-i derûnın ʿâşıkuñ
Seyr-i deryâ ḫûb olur cânâ şeb-i mehtâbda

Jâlelerdür lâle-yi sîrâba düşmiş gûyiyâ
Dürr-i dendânuñ ḫayâli çeşm-i pürḫûnâbda

Çün teb-i ʿaşkıyla yârüñ Bâkiyâ sûzân değül
Bu harâretler nedür ḫurşîd-i ʿâlemtâbda

Gazel 443
[Fâilâtün Mefâilün Feilün/Fa'lün]

Nergis-i mest bezm-i gülşende
Çeşmüñe bende-yi serefgende

Zülfüñüñ boynı bağlu kulları çok
Geçmedük kimse kalmadı bende

Hüner ehli zamânede gülmez
ʿÂkil itmez ʿabes yire ḫande

Terkin urdum ʿâsâ ile tâcuñ
Geyeli pîr-i ʿaşkdan jende

Bulamaz destres bu dâ'ireye
Bâkiyâ şimdi değme gûyende

Gazel 442

Tane tane terler kıvrım kıvrım kâkülde
Damla damla jâlelerdir parlak sümbülde

Sararmış yüzü gözyaşı riyâ tozundan arıtır
Bilirsin altın yabancı maddeden arınır kezzapta

Gör vuslat gecende âşığın içindeki şevki
Sevgilim! Deniz seyri güzel olur mehtâpta

Jâlelerdir parlak lâleye düşmüş âdetâ
Diş incilerinin hayâli kanlı gözlerimde

Bâkî! Yanmıyor madem yârin aşk ateşiyle
Bu harâretler nedir âlemi aydınlatan güneşte

Gazel 443

Sarhoş nergis gül bahçesi meclisinde
Gözlerine olmuş fedâî bir bende

Zülfünün boynu bağlı kulları çok
Geçmedik kimse kalmadı bende

Hüner ehli zamânede gülmez
Akıllı olan kişi gülmez beyhûde

Terk ettim asâm ile tâcını
Giyeli aşk pîrinden hırka

Eli yetişmez bu daireye
Bâkî şimdi iyi bir gûyende

Gazel 444
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün]

Metâ'-ı bâde-yi gülreng şimdi ayakda
Kumâş-ı zühd ü riyâ turmayup satılmakda

Kenâr-ı 'ayş u safâya geçilse tolmış ile
Yine pür olsa mey-i ḫoşgüvâr zevrakda

Şarâbı zevrak ile içmenüñ zamânı değül
Efendi keştiyi kâğıdda suyı bardakda

Bihişt şevkine şâdîlig eyleyüp vâ'iz
Miyân-ı meclise atıldı yek mu'allakda

Semend-i tab'a süvâr oldı 'azm ider Bâkî
Belâgat ehline yâ Hû göñüller alçakda

Gazel 445
[Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün]

Nesîm-i subh eser cânbaḫş olup âheste âheste
Cihânda böyle cân virmiş değüldür daḫi bir ḫaste

Ayağı elde 'ayş eyler çemende baş kaldurmaz
Sunılmış sâgar-ı 'işret ezelden nergis-i meste

Tolaşmakdan değül fâriğ kemend-i kâküli dâ'im
Ulaşmakdan değül ḫâlî kemân ebrûsı peyveste

Temâşâgâh-ı hüsnüñde cihânı hayret almışdur
Ganînüñ gözleri hayrân fakirüñ çeşmi dembeste

Bir elde Bâkiyâ gül gibi sâgar var iken geldi
Ḫayâl-i kâkül-i müşgîni sünbül sundı bir deste

Gazel 444

Gül renkli bâde metâı şimdi kadehte
Zühd, riyâ kumaşı hep satılmakta

Ayş, safâ sahiline geçilse kadehle
Yine dolsa içimi hoş mey kayıkta

Şarabı kadeh ile içmenin zamanı değil
Efendi, gemiyi kâğıtta, suyu bardakta

Cennet zevkiyle seviniyor vaiz
Bir takla attı meclis ortasında

Şiir atına bindi, niyetlidir Bâkî
Belâgat ehline yâ Hû, gönüller alçakta

Gazel 445

Seher yeli eser, câna cân katar aheste aheste
Dünyada böyle cân vermiş değildir bir hasta

Kadeh elde, işret eder, baş kaldırmaz çimende
İşret kadehi sunulmuş ezelden sarhoş nergise

Dolaşmaktan kurtulmuş değil kâkül kemendi sürekli
Ulaşmaktan uzak değil keman kaşları birbirine

Dünya hayrete düşmüştür güzelliğinin seyir yerinde
Zenginin gözleri hayran, suskun yoksulun gözleri ise

Bâkî! Bir elde gül kadeh varken geldi
Miskli kâkülün hayâli, sümbül sundu bir deste

Gazel 446
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Dergâh-ı Hakka derd ile 'âşık niyâzda
Bâtıl tasavvur itmede zâhid namazda

'Uşşâkvâr şevk ile huccâc raks ider
Âheng-i âh ü nâlelerümden Hicâzda

'Aşkımla Zühre çarḫda gerdûn semâ'da
Ḫurşîd ü mâh şevk ile sûz u güdâzda

Üftâdeler şikeste vü mecrûh u pâymâl
Ḫûbân semend-i nâza binüp türktâzda

Bâkî karîn-i fürkatüñ olmak revâ mıdur
Akrân içinde böyle iken imtiyâzda

Gazel 447
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Yazmış debîr-i hikmet ezel safha-yı güle
Bülbül demâdem ağlaya her bâr gül güle

Şol deñlü itdi güllere bülbül şetâreti
Düşdi çemende katre-yi şebnem güle güle

Müşgîn saçuñda ey yüzi gül cân-ı nâtüvân
Ol rişte dür ki bağlana bir deste sünbüle

Sînemde zaḫmuñ içre olan penbe-yi fetîl
Ol yâsemîne döndi ki korlar karanfüle

Bâkî çemende şîşe-yi mey kulkul eylese
Bülbül terâne başlayıcak uysa bülbüle

Gazel 446

Âşık Hak dergâhında derd ile niyâzda
Bâtıl şeyler düşünür zâhid namazda

Hacılar raks eder âşıklar gibi şevk ile
Âh, inilti âhengimden Hicâz'da

Aşkımla Zühre dönüyor, felek semâda
Güneş ile ay şevk ile yanıp yakılmada

Âşıklar kırgın, yaralı, ayak altında
Güzeller nâz atına binmiş, saldırmada

Bâkî'nin senden ayrı kalması revâ mıdır
Akrânı içinde hem de böyle imtiyazda

Gazel 447

Hikmet kâtibi yazmış ezelde gül sayfasına
Bülbül sürekli ağlasın, gülsün gül daima

Bülbül güllere nasıl da şakıdı ama
Çimende şebnem damlası düştü güle

Gül yüzlüm! Güçsüz cânım, miskli saçında
Bir bağdır, bağlanır bir deste sümbüle

Göğsümdeki yarada olan fitil pamuk
Döndü karanfile koyulan yasemine

Bâkî! Çimende mey şişesi lukur lukur etse
Terâne başlayınca bülbül uysa bülbüle

Gazel 448
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Gümişden pâleheng ol naḫl-i bâlânuñ miyânında
Görinür mâh-ı tâbândur nihâl-i serv yanında

Takınsun pâlehengin şehsüvârum aylandursın
Cihâna nûr u fer virsün güzellik âsumânında

Meğer ḫân-ı melâhatde gümişden bir tabakdur ol
Açılmış ak güldür ya letâfet gülsitânında

Düşer fülk-i dil-i ehl-i mahabbet aña kurtılmaz
Cemâli bahrinüñ girdâba dönmişdür miyânında

Görenler ol kemerde Bâkiyâ tâk-ı melâhatde
Yazılmış şemsedür dirler güzellik ḫânümânında

Gazel 449
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Dilâ bülbül sanurdum ben hemân gülşende dildâde
Belâ bu güllerüñ ruḫsârına şebnem de üftâde

Numûne gonca-yı gülşen leb-i rengîn-i Şîrîne
Nişâne lâle-yi sahrâ dil-i ḫûnîn-i Ferhâde

Disem bir bûse vir cânâ dir ihsân itdi mi Leylâ
Cemâli bâğınuñ şeftâlûsından Kays-ı nâşâde

İşitdük âḫiretde hûr u Kevser var imiş ammâ
Nazîr olur mı hey sûfî mey ü mahbûba dünyâda

Sözüm diñle muganni nağmesin gûş eyle ey Bâkî
Garaz saña nasîhatdur kulak tut kavl-i üstâde

Gazel 448

Gümüşten kemer o uzun fidanın belinde
Görünür parlak aydır selvi fidanı yanında

Takınsın kemerini şehsüvarım, aylandırsın
Dünyaya ışık, fer versin güzellik gökyüzünde

Güzellik sofrasında gümüş tabaktır sanki
Açılmış ak güldür yahut letâfet gülşeninde

Muhabbet ehlinin gönül gemisi düşer ona, kurtulmaz
Girdaba dönmüştür cemâl denizinin ortasında

Bâkî! Görenler o kemerde, alımlılık tâkında
Nakşedilmiş şemsedir derler güzellik ocağında

Gazel 449

Gönlüm! Bu gül bahçesinde âşık sanırdım bülbülü
Bu güllerin yanağında belâ, şebnem de düşkün âşığı

Gülşen goncası örnektir Şirin'in renkli dudağına
Kır lâlesi işarettir Ferhâd'ın kanlı gönlüne

"Sevgilim, bir bûse ver" desem, der: İhsân etti mi Leylâ
Cemâl bahçesinin şeftalisinden mutsuz Kays'a

İşittik, âhirette hûrî ile kevser varmış ama
Hey sofu! Benzer mi dünyadaki mey ile mahbûba

Sözümü işit, çalgısı nağmesini dinle Bâkî
Maksat sana öğüttür, kulak ver üstad sözüne

Gazel 450
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Sâkiyâ şevk-i ruḫuñ câm-ı şarâb-ı nâbda
'Aks-i mâh-ı 'âlemârâdur miyân-ı âbda

Ağzuñ içre ey letâfet gülsitânı ol zebân
Kırmızı gül yaprağıdur gonca-yı sîrâbda

Kaşuñ üzre târ-ı mûyuñla cebînüñ gördiler
Nûrdan kandîl asılmış sandılar mihrâbda

Berk-i âh-ı sûznâk içre şirâr-ı nâr-ı dil
Zernişân ḫatdur görinür tîğ-i âteştâbda

İhtiyârı yok kapuñda âh ü efgân itmeğe
Pâdişâhum Bâkîyi ma'zûr tut ol bâbda

Gazel 451
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Eltâf u hüsn ü ḫulk u melâhat kemâlde
Endâm u şekl ü kâmet ü kadd i'tidâlde

Muzmer ḫayâl-i la'l-i lebüñ her latîfede
Müdgam miyân-ı bîbedelüñ her ḫayâlde

Biñ meşk iderse safha-yı çarḫ üzre mâh-ı nev
Ebrû-yi yâre öykünebilmez misâlde

Dil mübtelâ-yı künc-i gam-ı fürkat ü henüz
Ḫâtır ḫayâl-i 'işret-i bezm-i visâlde

Ashâb-ı zühd bezm-i füsûn u fesânede
Erbâb-ı 'aşk 'arsa-yı ceng ü cidâlde

Bâkî letâfet-i gazel-i âbdâruñı
Hakkâ budur ki görmedük âb-ı zülâlde

Gazel 450

Sâkî! Yanağının şavkı saf şarap kadehinde
Âlemi süsleyen ay aksidir düşmüş suya

Letâfetin gülistânı! Ağzın içindeki o dil
Kırmızı gül yaprağıdır parlak goncada

Kaşının üzerinde saç telini, alnını gördüler
Nûr kandili asılmış sandılar mihrâpta

Yanık âh şimşeği içinde gönül ateşinin kıvılcımı
Zernişân hattır, görünür ateş gibi parlayan kılıçta

İhtiyârı yok kapında âh, feryâd etmeye
Padişâhım! Bâkî'yi mâzur gör o konuda

Gazel 451

Lûtuf, güzellik, huy, alımlılık kemâlde
Endâm, şekil, boy bos dengede

Gizlenmiş dudak lâlinin hayâli her lâtifede
Yan yanadır bedelsiz belin her hayâlde

Bin meşk ederse felek sayfasında yeni ay
Yârin kaşlarına öykünemez misâlde

Gönül ayrılık gam köşesinde müptelâ, henüz
Hatır vuslat meclisinin işreti hayâlinde

Zâhidler afsun ile masallar meclisinde
Aşk erbâbı cenk, mücadele meydanında

Bâkî! Parlak gazellerinin lâtifliğini
Gerçek bu ki görmedik duru suda

Gazel 452
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Açılsa gonca mânend-i leb-i la'l-i nigâr olsa
Saçılsa ḫurde-yi pîrûze sahrâ sebzezâr olsa

Getürsem pendini bir bir yirine vâ'iz-i şehrüñ
Bahâr olsa nigâr olsa şarâb-ı ḫoşgüvâr olsa

Elinden sâkî-yi dehrüñ ne kanlar yutduğum görseñ
Açılsa lâleveş dâğ-ı nihânum âşikâr olsa

N'olur bîrahm u sengîndil cefâḫû tünd ü serkeşden
Göñüller inlese şûḫ olsa dilber şîvekâr olsa

Piyâle dönse ey Bâkî yine gül devrini görsek
Kenâr-ı cûdâ 'ayş itdükçe dilber derkenâr olsa

Gazel 453
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Geçüp güller serîr-i 'izz ü nâza
Seherden geldi bülbüller niyâza

Makâmın âsitân-ı yâr idenler
Koyup gitmez Sıfâhân u Hicâza

Tururlar kıble-yi kûyına karşu
Çemende servler saf saf namâza

Hakîkat sırrına vâkıf değülsin
Alâkañ var ise aşk-ı mecâza

Yakarlar Bâkîyi nâlân iderler
Güzeller mâ'il olur söz ü sâza

Gazel 452

Açılsa gonca, sevgilinin lâl dudağı gibi olsa
Saçılsa firûze kırıntıları, kırlar çimenlik olsa

Getirsem öğütünü bir bir yerine şehir vaizinin
Bahar olsa, sevgili olsa, leziz şarap olsa

Dünya sâkîsinin elinden ne kanlar yuttuğumu görsen
Açılsa lâle gibi gizli dağım aşikâr olsa

Ne olur acımasız, taş yürekli, cefâcı, sert, serkeşten
Gönüller inlese, dilber şûh olsa, işveli olsa

Bâkî! Kadeh dönse, yine gül devrini görsek
Su kenarında işret ettikçe dilber kucakta olsa

Gazel 453

Geçip güller izzet, nâz tahtına
Seherden geldi bülbüller niyâza

Yârin eşiğini makâm edenler
Koyup gitmez İsfahan'a, Hicâz'a

Dururlar civârının kıblesine karşı
Çimende selviler saf saf namaza

Hakîkat sırrına vakıf değilsin
Alâkan varsa mecazî aşka

Yakarlar Bâkî'yi, inletirler
Güzeller meyilli olur söze, saza

Gazel 454
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Nem-i eşkümle göñül dâğı demâdem tâze
Gül-i ruḫsâruñ ile gülşen-i ʿâlem tâze

Tâzeler derd-i dili mihnet-i eyyâm-ı firâk
Dâğın abdâluñ ider mâh-ı Muharrem tâze

Rûz-i hecriñde güler dâne-yi eşküm göricek
Berg-i güldür ki tutar katre-yi şebnem tâze

Sîneden kan bulaşık penbe-yi dâğum kopıcak
Şimdi kopmış gül-i rengîne döner tam tâze

Olıcak ḫûb göñül virmeğe ʿirfân ehli
Şi'r-i Bâkî gibi hem şûḫ gerek hem tâze

Gazel 455
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Devr-i gül eyyâm-ı ʿayş u nûş-i sahbâdur yine
Mevsim-i gülgeşt-i bâğ u seyr-i sahrâdur yine

Turra-yı müşgîni sünbül ʿârız-ı rengîni gül
Subhdem ruḫsâr-ı ʿâlem şöyle zîbâdur yine

Günbed-i eflâke çıkdı gulgul-i murgân-ı bâğ
Dembedem başında servüñ şûr u gavgâdur yine

Gösterür sahn-ı gülistân çarḫ-ı mînâdan nişân
Şâḫ-ı nergis bâğda şekl-i Süreyyâdur yine

Kayd-ı ʿâlemden ḫalâs ol câm-ı mey nûş eyle kim
Niceler nâbûd olur dünyâ bu dünyâdur yine

Leblerüñ vasfında şekkerrîz olup güftâr ider
Bâkî-yi şîrînsüḫan tûtî-yi gûyâdur yine

Gazel 454

Gözyaşı nemimle gönül dağı sürekli taze
Yanağının gülüyle âlemin gül bahçesi taze

Tazeler gönül derdini ayrılık günlerinin mihneti
Abdalın dağını Muharrem ayı eder taze

Ayrılık gününde güler gözyaşı tanemi görünce
Gül yaprağıdır, tutar şebnem damlasını taze

Göğsümden kan bulaşmış dağ pamuğum kopunca
Şimdi kopmuş renkli güle döner taptaze

Olunca güzel, irfan ehlinin gönül vermesi için
Bâkî'nin şiiri gibi hem şûh gerek hem taze

Gazel 455

Gül devri, işret, şarap içme günleridir yine
Bahçede gezinti, kırlarda seyir mevsimidir yine

Miskli kâkülü sümbül, renkli yanağı gül
Sabahleyin âlemin yanağı güzeldir yine

Gökkubbeye çıktı bahçe kuşlarının cıvıltısı
Selvinin başında sürekli kavga var yine

Gösterir gül bahçesi mine felekten nişan
Nergis dalı bahçede Süreyyâ şeklinde yine

Âlem bağından kurtul, mey kadehini iç
Niceleri yok olmuştur; dünya bu dünyadır yine

Dudakların vasfında şeker döker, söz eder
Tatlı sözlü Bâkî konuşan papağandır yine

Gazel 456
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Geyer gülşende la'lîn tâc lâle
Elinde nergisüñ altun piyâle

Çemende 'ayşa gelmiş gonca-yı ter
Biraz gül bağlamış bir destmâle

Felek cevlân ider bâğ-ı cihânde
Düm-i tâvûs nakşın virdi hâle

Cihân pürbûy-i müşg-i nâfe-yi Çîn
Hamel burcında seyr eyler gazâle

Çemen pürmevc bir deryâ sadef gül
İçinde lü'lû-yi şehvâr jâle

Kıl ey Bâkî seher bülbülleriyle
Hezârân hamd pâk ol Lâyezâle

Gazel 457
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Sancağın dikmezden evvel mâh çarḫun bâmına
Sikke-yi şâhî yürürdi mîr-i 'aşkuñ nâmına

Emrine râm oldılar sultân-ı aşkuñ kâ'inât
Kaşlaruñ tevkî' u tuğrâ çekdiler ahkâmına

Öykünür sen serv-i sîmendâma beñzer serv-i bâğ
Yâsemenler dikdiler tolaşdılar endâmına

'Âkıbet bîhûş olur tâkat getürmez âdemî
Sâkî-yi devrüñ tokuz câm-ı zümürrüdfâmına

Tevbe meyden Bâkiyâ âsândur ammâ korkarın
Döymeyem sâkî-yi sîmînsâ'idüñ ibrâmına

Gazel 456

Giyer gülşende lâlden tâc lâle
Nergisin elinde altın piyâle

Çimende işrete gelmiş taze gonca
Biraz gül bağlamış bir mendile

Felek dolaşır dünya bahçesinde
Tavus kuyruğu nakşını verdi hâle

Çin nâfesinin misk kokusuyla dolu dünya
Ceylan gezer dolanır Koç burcunda

Çimen dalgalı bir deniz, sedefler gül
İçinde şâhlara yaraşır inci jâle

Hamdet Bâkî seher bülbülleriyle
O münezzeh Lâyezâle binlerce

Gazel 457

Sancağını dikmezden önce ay feleğin damına
Şâhlık sikkesi yürürdü aşk emîrinin adına

Kâinat râm oldu aşk sultânının emrine
Kaşların tevkî, tuğra çekti ahkâmına

Sen gümüş endâmlı selviye öykünür sanki bahçe selvisi
Yasemin diktiler, dikilenler dolaştı endâmına

Sonunda kendinden geçer, dayanamaz insan
Devir sâkîsinin dokuz zümrüt kadehine

Bâkî! Tövbe meyden; kolaydır ama korkarım
Dayanamam gümüş kollu sâkînin ısrarına

Gazel 458
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Gönül akdı gözüm yaşı gibi ol kadd-i dilcûya
Niçün meyl itmez ol serv-i ḫırâmânum akar suya

Bana devlet yüzin göstermeyen baḫt-ı siyâhumdur
Kara zülfüñ ki çekmiş perde ol ruḫsâr-ı nîkûya

Şu 'âşık kim senüñ 'aşkuñ belâsından helâk oldı
San ol bîmârdur sıhhat yitişdi vardı uyḫuya

Felekde ay ü gün sen şehriyâruñ şehr-i 'aşkında
Kesilmiş başlardur kim dikildi burc u bârûya

Yine cisminde Bâkî ḫançerüñle yaralar çizdi
Sanasın sâderû bir dilrübâyı çekdi pehlûya

Gazel 459
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Dilâ meyl itme vasl-ı dilrübâya
Hevâ-yı saltanat düşmez gedâya

Hümâ-yı evc-i istiğnâdur ol mâh
Anun'çün böyle mâ'ildür hevâya

'İzâruñ yâdı bir rengîn latîfe
Dehânuñ zikri bir şîrîn hikâye

Olur la'l-i musaffâ dilkeş ammâ
Nazîr olmaz şarâb-ı dilgüşâya

Ferâmûş it gam-ı ferdâyı Bâkî
Bu gün sıhhatteyüz minnet Ḫüdâya

Gazel 458

Gönlüm aktı gözyaşlarım gibi o güzel boyluya
Niçin meyletmez o salınan selvim akarsuya

Bana devlet yüzünü göstermeyen kara bahtımdır
Kara zülüflerin perde çekmiş o güzel yanağa

Şu âşık aşkının belâsından helâk oldu
Say ki hastadır, sağlık yetişti, daldı uykuya

Gökte ay ile güneş sen şehriyârın aşk şehrinde
Kesilmiş başlardır, dikilmiş hisara, burca

Bâkî yine bedeninde hançerinle yaralar çizdi
Sanki güzel yüzlü bir gönülçeleni almış kucağa

Gazel 459

Gönlüm! Meyletme gönülçelenin vaslına
Saltanat arzusu uygun değil yoksula

İstiğna doruğunun hümâsıdır o ay
Onun için böyle meyillidir havaya

Yanağının hatırası renkli bir lâtife
Ağzının zikri şirin bir hikâye

Saf lâl gönül çekici olur ama
Benzer olamaz gönül açan şaraba

Unut gitsin yarının gamını Bâkî
Bugün sıhhatteyiz, minnet Allâh'a

Gazel 460
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Devlet el virse yüzin gördüğüm eyyâm olsa
Merhabâ eylesem ol şûḫ ile bayram olsa

Olıcak yâr gibi dilber-i şîrînharekât
Teni pâlûde-yi ter gözleri bâdâm olsa

Gül gibi bâde-yi rengîne ne ibrâm gerek
Zâhidüñ kanın içerdüm eğer ibrâm olsa

Hasret-i kaddüñ ile kanlu elifler çeksem
Sînede her biri bir serv-i gülendâm olsa

Bâkiyâ 'ayş-ı bahâr eyler idük meclisde
Sâkî-yi lâle'izâr u mey-i gülfâm olsa

Gazel 461
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Şu'le-yi tîğ-i cihântâbuñ kaçan kim berk ide
'Âlemi bir lahzada bârân-ı eşküm gark ide

Matla'ından subhdem gün toğdı sanurlar kaçan
Âfîtâb-ı hüsne pîrâhen yakasın şark ide

Dâne-yi tesbîhüñe ey zâhid aldanmaz göñül
Murg-i zîrek sanma hergiz meyl-i dâm-ı zerk ide

İrmese bir dem eğer mevc-i sirişküm her yaña
Şu'le-yi âhum zemîn ü âsumânı hark ide

Bâkiyâ ehl-i nazar oldur ki kûy-i yârda
Sûret-i dîvârdan cism-i nizârum fark ide

Gazel 460

Devlet el verse, yüzünü gördüğüm günler olsa
Merhaba desem, o şûh ile bayram olsa

Olunca yâr gibi şirin hareketli dilber
Bedeni taze pelûze, gözleri badem olsa

Gül gibi renkli bâdeyi zorlamaya ne gerek
Zâhidin kanını içerdim eğer ısrar olsa

Boyunun hasretiyle kanlı elifler çeksem
Göğsümde her biri bir gül endâmlı selvi olsa

Bâkî! Bahar işreti ederdik mecliste
Lâle yanaklı sâkî, gül renkli mey olsa

Gazel 461

Dünyayı aydınlatan kılıcının şûlesi ne zaman parlarsa
Âlemi bir anda gözyaşı yağmurun gark eder

Doğuş yerinden sabah gün doğdu sanırlar
Güzellik güneşine gömlek yakasını şark ettiğinde

Hey zâhid! Tespihinin tanesine aldanmaz gönül
Akıllı kuş sanma asla hile tuzağına meyleder

Ulaşmasa bir ân gözyaşı dalgam her yana
Âhımın şûlesi yeryüzünü, gökyüzünü yakar

Bâkî! Bakmasını bilenler yârin civârında
Duvar resminden cılız bedenimi fark eder

Gazel 462
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Ḫâk-i kademüñ kühli gelürse gözüm üzre
Kûyuñ yolınuñ ḫidmeti başum yüzüm üzre

Rûşen kılalı meş'ale-yi âh-ı derûnum
Gâlib görinür gicelerüm gündüzüm üzre

Güller bitüre gülşen ola ḫâk-i mezârum
Peykânuñ eğer su sepelerse tozum üzre

Gözden sakınur ḫâk-i derin beñzer o mâhuñ
Âhum dütüni perde çeker yılduzum üzre

Bâkî gibi nazm eyler iken dür dişi vasfın
Dâmân-ı müjem dökdi cevâhir sözüm üzre

Gazel 463
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Ol perîrû güzelüñ oldı mukâbil yüzine
Yine âyînenüñ ey dil görinür var gözine

Ḫat değüldür görinen âb-ı 'izârında velî
Bîvefâlık o mehüñ kir getürüpdür yüzine

Nağme-yi nâleme demsâz geçinmezdi benüm
Mutribâ 'ûduñ eğer uymasa iller sözine

Kâmet-i naḫl-i ḫırâmânuña öykünmez idi
Himmeti ḫayli bülend olmasa servüñ özine

Göremez külḫan-ı sînemde olan âteşümi
Bâkiyâ girsem eğer mankal-i nâruñ gözine

Gazel 462

Ayak toprağının ilacı gelirse gözümün üzerine
Civârının yolunun hizmeti, başım yüzüm üzerine

Yaktığımdan beri içimdeki âh meşâlesini
Baskın görünür gecelerim gündüzüm üzerine

Güller bitirir, gülşen olur mezar toprağım
Temrenin eğer su sepelerse tozum üzerine

Galiba o ayın kapı toprağını gözden sakınır
Âhımın dumanı perde çeker yıldızımın üzerine

Bâkî gibi nâzmederken inci dişleri vasfını
Kirpiklerimin eteği döktü inciler sözümün üzerine

Gazel 463

O peri yüzlü güzelin oldu mukabil yüzüne
Gönlüm! Yine aynanın görünür var gözüne

Ayva tüyü değildir görünen yanak suyunda ama
Vefâsızlık o ayın kir getirmiştir yüzüne

İnilti nağmeme demsaz geçinmezdi benim
Mutrip! Ûdun eğer uymasa eller sözüne

Salınan fidan boyuna öykünmezdi
Himmeti çok yüksek olmasa selvinin özüne

Göremez göğüs külhanımda olan ateşimi
Bâkî! Girsem eğer ateş mangalının gözüne

Gazel 464
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Çıkar eflâke derûnum şereri döne döne
Dökilür ḫâke yaşum katreleri döne döne

'Âşık-ı ḫastedilüñ niteki fânûs-i ḫayâl
Nâr-ı 'aşkuñla yanupdur ciğeri döne döne

Pister-i gamda gözüm giceler uyḫu görmez
İderin subha değin nâleleri döne döne

Zevrakâsâ gam-ı 'aşkuñla yaşum girdâbı
Gark idüpdür sanemâ çeşm-i teri döne döne

'Îdgâhuñ göreyin iñlesün ol dôlâbı
İle seyr itdürür ol sîmberi döne döne

Dîde-yi encüme kühl olmağ içün eflâke
Girdbâd ile çıkar ḫâk-i deri döne döne

Tolaşaldan ruḫı şem'ine dil-i sergeşte
Yakdı pervânesıfat bâl ü peri döne döne

Katre-yi eşkine öykündi diyü Bâkînüñ
Çarḫ-i hakkâk yonupdur güheri döne döne

Gazel 465
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Diller revâne oldılar ol mehlikâyile
Etfâl-i şehr sanki seğirdürler ay ile

Eykâş tavf-ı Ka'be-yi kûy-i nigâr içün
Hemrâh olaydı ḫâk-i vücûdum sabâyile

Hecrüñ gamıyla dîde ne demler geçürdüğin
Fürkat şebinde ben bilürin bir Ḫüdâyile

Ey çarḫ nice cevr idüp ağladasın beni
İller yüzine gülüci bir bîvefâyile

Gazel 464

Çıkar göklere içimin kıvılcımı döne döne
Dökülür toprağa yaşımın damlası döne döne

Gönlü yaralı âşığın gibi hayâl fânusu
Aşkının ateşiyle ciğeri yanar döne döne

Gam yatağında gözüm geceleri uyku görmez
Sabahlara kadar inlerim döne döne

Kayık gibi aşkının gamıyla yaşımın girdabı
Batırmıştır, senemim, ıslak gözü döne döne

Göreyim, inlesin bayram yerinin o dolabı
Ele seyrettirir o gümüş göğüslüyü döne döne

Yıldızların gözüne ilaç olmak için göklere
Hortum ile çıkar kapısının toprağı döne döne

Dolaşalı yanağının mumuna avâre gönül
Yaktı pervâne gibi kanatlarını döne döne

Gözyaşı damlana öykündü diye Bâkî'nin
Hakkâk felek yontmaktadır inciyi döne döne

Gazel 465

Gönüller yola koyuldu o ay yüzlü ile
Şehir çocukları seğirtir sanki ay ile

Keşke sevgilinin civâr Kâbesini tavâf için
Yoldaş olaydı vücûdumun toprağı sabâ ile

Ayrılığının gamıyla gözün ne demler geçirdiğini
Ayrılık gecesinde ben bilirim bir Allâh ile

Hey felek! Ne kadar cevredip ağlatacaksın beni
Ellerin yüzüne gülen bir vefâsız ile

Bana ʿadû yanında cefâlar ider o serv
Nâgâh yolda rast gelürse kazâyile

Şekl-i dehânuñ eyledi levh-i kalemde mîm
Cânâ ol iki ʿaynı yazan iki yâyile

Bir kerre bûseñ alımaduk ḫattuñ irmedin
Âḫir müyesser oldı hele biñ belâyile

Dâğ üzre dâğ urındı felek ʿaşk-ı yâr ile
Mihr-i sipihre sanma küsûf irdi ayile

Ümmîd-i vasl-ı yârdan el çekme Bâkiyâ
Şâyed ki destgîr ola bir merhabâyile

Gazel 466
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Jâlelerden takınur tâcına gevher lâle
Şâh olupdur çemen iklîmine beñzer lâle

Saltanat bârgehin kurdı yine fasl-ı bahâr
Taḫt-ı Cemşîd çemen tâc-ı Sikender lâle

Bûy-i müşgîn-i bahâr irdi dimâğ-ı dehre
Yakalı dâmen-i kühsârda micmer lâle

Âl fânûs ile geldi giceden gülzâra
Virdi sahn-ı çemenüñ yollarına fer lâle

Ergavânlar tutışup ḫırmen-i gül yanmağ içün
Gülsitân milkine âteş kodı yir yir lâle

Dâğ-ı hicrân elemin kılmağa dilden bîrûn
Sahn-ı gülşende tutar gül gibi sâgar lâle

Jâle nakdin kadehe koydı çemen bezminde
Cem' idüp saklamadı gonca gibi zer lâle

Şol kadar toğradı şemşîr-i firâkuñ ki gören
Dil-i ḫûnîni ḫayâl eyledi katmer lâle

Zînet-i gülşen-i ikbâle yiter ey Bâkî
Çihre-yi baḫt-ı şehenşâh-ı muzaffer lâle

Bana düşmanlar yanında cefâlar eder o selvi
Ansızın yolda rast gelirse kaza ile

Ağzının şeklini etti kalem levhasında mim
Sevgilim! O iki gözü ayn'ı yazan iki yay ile

Bir kere öpücüğünü almadık bitmeden ayva tüyün
Sonunda müyesser oldu hele bin belâ ile

Dağ üzere dağ vurundu felek yârin aşkı ile
Gökteki güneş tutuldu sanma ay ile

Yârin vuslat umudundan el çekme Bâkî
Belki elinden tutacaktır bir merhaba ile

Gazel 466

Lâlelerden takınır tâcına mücevher lâle
Şâh olmuştur çimen iklimine galiba lâle

Saltanat otağını kurdu yine bahar mevsimi
Cemşid'in tahtı çimen, İskender'in tâcı lâle

Baharın misk kokusu erişti dünyanın burnuna
Yakalı dağların eteğinde buhurdân lâle

Al fener ile geldi geceden gül bahçesine
Fer verdi çemenzârın yollarına lâle

Erguvanlar tutuşup gül harmanını yakmak için
Gülistân mülküne ateş koydu yer yer lâle

Hicran dağının elemini çıkartmak için
Gül bahçesinde tutar gül gibi kadeh lâle

Jâle nakdini kadehe koydu çimen meclisinde
Toplayıp saklamadı gonca gibi altın lâle

O kadar doğradı ayrılık kılıcın ki gören
Kanlı gönlümü hayâl etti katmerli lâle

İkbâl gülşeninin ziyneti olarak yeter Bâkî
Muzaffer şehinşâhın baht yüzü lâle

Gazel 467
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Kâmeti vasfını 'arz eyledîler Tûbâya
Ser furû eyledi ol serv-i sehîbâlâya

Var ise turra-yı müşgînüñüñ âşüftesidür
Bîsebeb düşmedi âhû-yi Ḫuten sahrâya

'Anberîn ḫattuñ anuñ sâyesidür ḫaddüñde
Kim göñül bağlamaz ol turra-yı 'anbersâya

Nâzenînâ daḫi sen tıfl iken Allâh bilür
Seni emzürmeğe ne cânlar eritdi dâye

Pençe-yi mihri burarsa n'ola hüsniyle o mâh
Beñzer engüşti hilâle kef-i desti aya

Ḫâk-i pâyın sakın ey bâd-ı sabâ nergisden
Hayfdur kühl-i cilâ dîde-yi nâbînâya

Kemer eylerdi kolın ince bilüñe Bâkî
Girmese ḫançer-i ḫûnrîzüñ eğer araya

Gazel 468
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Kanâ'at kıl göñül pâbûs-i yâre
Elinden bûse alınmaz ne çâre

Saña tasvîr-i mâhı beñzedince
Ne gözler nûrını dökdi sitâre

Miyân-ı bahr-i istiğnâdan âḫir
Gelürsin rûzigâr ile kenâre

Yıkar bünyâd-ı çarḫı bâd-ı âhum
Efendi nesne döymez rûzigâre

Belâdur gel bu sevdâdan geç ey dil
Tolaşma halka-yı zülf-i nigâre

Gazel 467

Boyunun vasfını arz ettiler Tûbâ'ya
Başını öne eğdi o uzun boylu selviye

Miskli kâkülünün aşüftesi olmuştur
Boşuna düşmedi Huten âhûsu sahrâya

Amberli ayva tüyün onun yanağındaki gölgesidir
Kim gönül vermez o amber kokulu kâküle

Nâzeninim! Sen de çocukken Allâh bilir
Dadın ne canlar eritti seni emzirsin diye

Sevgi pençesini burarsa ne çıkar güzelliğiyle o ay
Benzer parmakları hilâle, avuç ayası aya

Seher yeli! Onun ayak toprağını sakın nergisten
Yazıktır göz ilacı sürülür mü körün gözüne

Kemer ederdi kolunu ince beline Bâkî
Girmese kan dökücü hançerin araya

Gazel 468

Kanaat et gönlüm yârin ayağını öpmeye
Elinden öpücük alınmaz; ne çare

Ayın tasvirini sana benzetince
Yıldız çok göz nûru döktü hem de

Nihayet istiğna denizinin ortasında
Gelirsin rüzgâr ile birlikte sahile

Feleğin temelini yıkar âhımın rüzgârı
Efendi! Kimse dayanamaz rüzgâra

Belâdır; gel bu sevdadan geç gönlüm
Dolaşma sevgilinin zülüf halkasına

Kıyâmı kâmet-i bâlâña eyler
Anun'çün mescide girmez menâre

Saña açmaz efendi gerçi Bâkî
Gamuñdan göğsin itdi pâre pâre

Gazel 469
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Yokdur sebât çünki cihân-ı ḫarâbda
Birdür hezâr sâl ile yek dem hisâbda

Devr-i gül irdi tâze cevândur cihân yine
Sa'y eyle 'ayş u 'işrete 'ahd-i şebâbda

İnkâr itme sûfî şarâbuñ menâfi'in
Üstâd-ı hikmet öyle buyurmış kitâbda

Rûyında la'li üzre ḫat-ı müşgbâr-ı yâr
Şîrînlik yazar şeref-i âfıtâbda

Kapuñda nâle kılmamağa iḫtiyâr yok
Vallâhi bîgünâhın efendi bu bâbda

Bâkî şafakda mihr-i münevver sanur gören
'Aks-i 'izâr-ı sâkîyi câm-ı şarâbda

Gazel 470
[Müstef'ilün Feûlün Müstef'ilün Feûlün]

Açdı gülüñ nikâbın bâd irdi gülsitâne
Gösterdi rûy-i baḫtı âyîne-yi zamâne

Şâḫ-ı şükûfe döndi bir sîmten nigâre
Her bir nihâl-i mevzûn bir servkad cevâne

Bülbülde savt-ı rengîn güllerde sûret-i Çîn
Fasl-ı bahâr Mânî gülşen Nigârhâne

Fâḫir libâsa koydı eşcâr-ı bâğı devrân
Bâdâm nakşı kemḫâ geydürdi ergavâne

Yüksek boyuna karşı kıyâm eder
Bu yüzden mescide girmez minare

Efendi! Sana açmaz gerçi Bâkî
Gamından göğsünü etti pare pare

Gazel 469

Madem sebat yoktur harap dünyada
Birdir bin yıl ile bir ân hesapta

Gül devri geldi, taze civandır dünya yine
İçip eğlenmeye çalış gençlik devrinde

Hey sofu! Şarabın faydalarını inkâr etme
Hikmet üstâdı kitapta buyurmuş böyle

Yüzünde lâl dudak üstünde yârin miskli ayva tüyü
Şirinlik resmini yapar güneşin şerefinde

Kapında inlememek elimde değil
Vallâhi günahsızım, efendi, bu konuda

Bâkî şafakta aydınlık güneş sanır gören
Sâkî'nin yanağının aksini şarap kadehinde

Gazel 470

Açtı gülün peçesini, gülistâna rüzgâr geldi
Gösterdi baht yüzünü zamâne aynası

Çiçek dalı benzedi gümüş tenli sevgiliye
Her düzgün fidan selvi boylu civana

Renkli ses bülbülde, Çin resmi güllerde
Bahar mevsimi Mani, gülşen Nigârhane

Devrân bahçedeki ağaçlara giydirdi kıymetli elbise
Badem nakışlı kemhâ giydirdi erguvana

Mektûbın elde tutmış zanbak reh-i çemende
Arz ide tâ ki hâlin sultân-ı kâmkâre

Ya'nî o şâh-ı mukbil ol nüktedân-ı kâmil
Sâhibkırân-ı 'âdil Sultân Selîm Ḫâne

Zât-ı kerîmi vasfın Bâkî ne gûne kılsun
Melhûz olan ma'ânî mümkin değül beyâne

Gazel 471
[Fâilâtün Mefâilün Feilün/Fa'lün]

Gülşen isterseñ işte meyḫâne
Gül-i ḫandân gerekse peymâne

Tâlib-i şem'-i vasl olınca kişi
Oda yanmakdan aña pervâ ne

Kîşden çok çıkarduñ ey kaşı ya
Ok gibi bâri atma yâbâne

Ḫâk-i râh olduğum görüp ayağın
Yirlere basmaz oldı cânâne

Süm-i esbine ruḫ süren o şehüñ
'Arsa-yı dehrde oldı ferzâne

Sûz-i 'aşkımla bir şeb âh idicek
Korkaram oda yanar kâşâne

Bâkiyâ tarz-ı şi'r böyle gerek
Hem zarîfâne hem levendâne

Gazel 472
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Var ise geldi şarâb-ı la'l-i nâbuñ 'aynına
Kim görinmez bâde-yi gülgûn habâbuñ 'aynına

Kanlu yaşlar dökdüği meyden cüdâlık derdidür
Yoḫsa gelmez âteş-i sûzân kebâbuñ 'aynına

Mektubunu elde tutmuş zambak çimen yolunda
Arz etmek için hâlini murâda ermiş sultâna

Yani o mukbil şâh, incelikleri bilen kâmil
Adaletli sahipkıran Sultân Selim Hân'a

Bâkî nasıl anlatsın kerîm zâtının özelliğini
İstenilen mânâ mümkün değil gelmez beyana

Gazel 471

Gül bahçesi istersen, meyhane işte
Gülen gül gerekirse, kadeh işte

Vuslat mumuna talip olunca kişi
Ateşte yanmaktan çekinir mi

Okluktan çok çıkardın yay kaşlı
Yabana atma ok gibi bari

Yolunun toprağı olduğumu görüp ayağını
Cânâne yerlere basmaz oldu

O şâhın atının toynağına yüz süren
Dünya meydanında bilge oldu

Aşkımın yangısıyla bir gece âh edince
Korkarım ateşlere yanar kaşâne

Bâkî! Böyle gerekir şiir tarzı
Hem zarif hem leventçe olmalı

Gazel 472

Varsa geldi saf lâl şarabın gözüne
Görünmez gül renkli bâde kabarcığın gözüne

Kanlı yaşlar dökmesi meyden ayrılık derdidir
Yoksa gelmez yakıcı ateş kebabın gözüne

Ḫâk-i râh-ı yâre tutmış mîl-i zerrînin şihâb
Kühl içün her aḫter-i gerdûncenâbuñ ʿaynına

Katre-yi bârân değül dürler dökerdi çekseler
Ḫâk-i pâyuñ tûtiyâsından sehâbuñ ʿaynına

Devr-i laʾlüñde ne zevkin buldı bilsem şekkerüñ
Var ise şîrîn görinmişdür zübâbuñ ʿaynına

Nevbahâr eyyâmıdur yaz uyḫusından Bâkiyâ
Döndi nergis merdüm-i maḫmûr-i ḫâbuñ ʿaynına

Gazel 473
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Lebüñden lezzet-i şekker şikeste
Sözüñden kıymet-i gevher şikeste

O çeşm-i nâtüvân u zülf elinden
Göñüller ḫaste ḫâtırlar şikeste

Ruḫ-i zîbâsı bir genc-i güşâde
Kemend-i zülfî mâr-ı serşikeste

Gamuñdan sûret-i Erjeng bîhûş
Firâkuñdan büt-i Âzer şikeste

Olur ʿaşk içre ḫûn-i dîde rîzân
Dil-i ʿuşşâk-ı gamperver şikeste

Belî bezm ehli bîhûş olsa Bâkî
Olur mey rîḫte sâgar şikeste

Gazel 474
[Mefʿûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Bend-i kabâ çözilmeye tâ câme çıkmaya
Nakd-i visâl ʿâşık-ı nâkâme çıkmaya

Berr-i Hicâza şemme-yi zülfüñ yitürse bâd
Huccâc kala bâdiyede Şâma çıkmaya

Yârin yol toprağına tutmuş altın milini akanyıldız
İlaç için her felek eşikli yıldızın gözüne

Yağmur damlası değil, inciler dökerdi çekseler
Ayağının toprağı tutyasından bulutun gözüne

Lâl dudağının devrinde ne zevkini buldu, bilsem, şekerin
Varsa, şirin görünmüştür sineğin gözüne

İlkbahar günleridir, yaz uykusundan, Bâkî
Döndü nergis uyku mahmûru insanın gözüne

Gazel 473

Dudağından şekerin lezzeti kırılmış
Sözünden incinin kıymeti kırılmış

O zayıf göz ile zülüf yüzünden
Gönüller hasta, hatırlar kırılmış

Güzel yanağı açılmış bir hazine
Zülfünün kemendi bir yılan, başı kırılmış

Gamından Erjeng'in resmi baygın
Ayrılığından Azer'in putu kırılmış

Aşk içinde kanlı gözyaşı döker
Gamlı âşıkların gönlü kırılmış

Evet, meclis ehli baygın olsa Bâkî
Mey dökülmüş olur, kadeh kırılmış

Gazel 474

Abasının bağı çözülmesin, giysisi çıkmasın
Vuslatın nakdi murâdsız âşığa çıkmasın

Hicâz toprağına zülfünden koku götürse rüzgâr
Hacılar çölde kalır, ulaşamaz Şam'a

Vâ'iz çıkarsa kürsîye her cum'a gam değül
Ammâ bolayki lutf ide bayrama çıkmaya

Bâmuñda pâsbânlığuñ itmezse mâh-ı nev
Şâma irişmeye dilerin bâme çıkmaya

Kaldı ḫayâl-i ḫançeri sad pâre sînede
Mâhîye beñzer ol ki düşe dâme çıkmaya

Dâ'im revâ mı gayra çıka tîğ ü ḫançerüñ
Bir hisse daḫi 'âşık-i nâkâme çıkmaya

Bâkî harîr-i zülfi gibi şöyle añlaram
Sâ'ir kumâş o serv-i gülendâme çıkmaya

Gazel 475
[Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Baña cevr ile cefâ eyleme ihsân eyle
Gayrıya mihr ü vefâ eyleme ihsân eyle

Sunuben ḫân-ı visâlüñi rakîbe her dem
Gamuñı baña gıdâ eyleme ihsân eyle

İllere lutf u kerem eyleyicek sultânum
Cevr ile kahrı baña eyleme ihsân eyle

Ok gibi toğruyam atma beni yâbâne şehâ
Kâmetüm hecr ile yâ eyleme ihsân eyle

Bâkî-yi ḫastedili derd ile dermânde koyup
Gayrı derdine devâ eyleme ihsân eyle

Gazel 476
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilün/Fa'lün]

Ḫaddüñ ey meh şol ḫat-ı reyhânda
Sûre-yi Ve'ş-Şemsdür Kur'ânda

Hokka-yı la'lüñde dendânuñ senüñ
Jâle sandum gonca-yı ḫandânda

Gam değil, vaiz çıkarsa kürsüye her Cuma
Ama bakarsın lutfeder, çıkmaz bayramda

Yeni ay bekçiliğini etmezse damında
Akşama erişmesin, dilerim çıkmasın dama

Hançerinin hayâli yüz parça kaldı göğsümde
Balığa benzer hayâlin, düşer ağa, çıkmaz bir daha

Revâ mı başkasına çıksın kılıcın, hançerin daima
Bir hisse bile çıkmasın murâdsız âşığa

Bâkî! Zülfünün ipeği gibi şöyle anlarım ben
Diğer kumaşlar yakışmaz gül endâmlı o selviye

Gazel 475

Bana cevrederek cefâ etme, ihsân et
Başkasına sevgi, vefâ gösterme, ihsân et

Sunarak vuslat sofranı rakibe her ân
Gamını bana gıda etme, ihsân et

Ellere lûtuf, kerem edince sultânım
Cevrini, kahrını bana etme, ihsân et

Ok gibi doğruyum, atma beni yabana şâhım
Boyumu ayrılıktan yay etme, ihsân et

Gönlü yaralı Bâkî'yi dert ile âciz bırakıp
Başkasının derdine devâ bulma, ihsân et

Gazel 476

Ay yüzlüm! Yanağın o ayva tüyünde
Ve'ş-Şems sûresidir Kur'ân'da

Lâl hokka ağızda dişin senin
Jâle sandım gülen goncada

Dembedem dil üzredür biz ʿâşıka
Tîzlik var ḫançer-i cânânda

ʾÂlem-i vuslatdadur her dem rakîb
Âh kim ʿâşıklaruñ hicrânda

Seyl-i eşküm içre çeşm-i dürfeşân
Bâkiyâ gûyâ sadef ʿummânda

Gazel 477
[Mefʿûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Gül gibi ʿişret olmaz ise berg ü sâz ile
Sünbül gibi geçinmek olur bir piyâz ile

Saf saf çemende serv dizilsün selâmuña
Sen sahn-ı gülşen içre salın ʿizz ü nâz ile

Gamzeñ gamuñda dil varakın şöyle toğradı
Efşânper olsa gül kesemez böyle gâz ile

ʿAşk ehline ḫadeng-i belâ nâgehân irer
Tîr-i kazâdan umma ḫalâs ihtirâz ile

Bâkî safâ-yı Kaʾbe-yi vuslat murâd ise
Saʾy it hemîşe saʾy iden irdi menâzile

Gazel 478
[Müstefʿilün Feûlün Müstefʿilün Feûlün]

Olmasa sûz-i ʿaşkuñ dilde eğer ziyâde
Ḫâkister olmaz idüm yanup bu ben fütâde

Cem komadı elinden içdi müdâm câmı
ʿAks-i lebüñ görelden câm-ı cihânnümâda

Yâ terk-i nâm u neng it yâ ʿaşkı ko göñül gel
Neng ile nâm sığmaz ʿaşk ile bir arada

Gir bir nemed içine âyîne gibi sâf ol
Sultân-ı ʿâlem ol var gez sûret-i gedâda

Vasl-ı nigâre irüp olmadı bermurâd ol
Ağla gözüm yan ey dil Bâkî-yi nâmurâde

Sürekli dili biz âşıkların üzerinde
Keskinlik ve cânânın hançerinde

Rakip her ân vuslat âleminde
Âh âh! Âşıkların hicranda

Gözyaşı selim içinde inci saçan gözüm
Bâkî! Âdetâ sedeftir ummânda

Gazel 477

Gül gibi işret olmaz düzen ile, saz ile
Sümbül gibi geçinmek olur bir soğan ile

Selviler saf saf çimende dizilsin selâmına
Sen gül bahçesinde salın izzet ile, nâz ile

Gamzen gamında gönül yaprağını şöyle doğradı
Kanat çırpsa gül, kesemez böyle makas ile

Aşk ehline belâ oku ansızın gelir
Kazâ okundan umma kurtulmayı çekinmekle

Bâkî! Vuslat Kâbesinin safâsı murâd ise
Çalış daima, çalışan ulaşmıştır menzile

Gazel 478

Olmasa aşkının yangısı gönülde ziyade
Kül olmazdım yanıp ben âşık böylesine

Cem bırakmadı elinden, içti sürekli şarabı
Dudağının aksini göreli dünyayı gösteren kadehte

Ya ar namusu bırak ya aşkı gönül, gel
Ar ile namus sığmaz bir araya aşk olan yerde

Gir bir keçe içine saf ol ayna gibi
Âlem sultânı ol, var gez dilenci sûretinde

Sevgilinin vuslatına kavuşup ermedi murâda
Ağla gözüm, yan gönlüm, murâdsız Bâkî'ye

Gazel 479
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Güvleyüp düşdi sabâ bâğda âb-ı cûya
Beñzemiş ʿaks-i ruḫuñ gördi bir içim suya

Âh ider dil bakup ol turra-yı müşgînbûya
Eser itmez n'idelüm âh o gözi âhûya

ʿAcabâ bâd-ı süḫançîn ne ḫatâ gördi geçer
Dil-i âşüfteyi ol turra-yı müşgînbûya

Asdı hallâcsıfat ʿaşk u mahabbet yayın
Atılup penbe gibi dil o kemânebrûya

Ne ʿaceb meyl-i kenâr eylemez ol serv-i revân
Cûy-i dil turmaz akar ḫod o kad-i dilcûya

Bir devâ sor dil-i bîmâra lebinden Bakî
Hele sabr eyle biraz varsun o yâr uyḫuya

Gazel 480
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

İrmedi hîç pâye-yi kasr-ı zümürrüdfâmına
Na'relerle âhlar çıkdı felekler bâmına

ʿArz idince şîve-yi reftârını bâd-ı sabâ
Lerze düşdi serv-i bâğuñ cümle-yi endâmına

Ârzû-yi dâne-yi ḫâl-i ruḫuñla ʿâkıbet
Düşdi hayfâ murg-i dil sayyâd-ı zülfüñ dâmına

Bezm-i gamda câm-ı ʿaşkuñ nûş ide âvâreler
Bâde-yi nâbuñ yazuk câm-ı sürûrencâmına

Bâkî-yi dilḫasteye cevr ü cefâlar eylemek
Ol güzeller pâdişâhınuñ düşer mi şânına

Gazel 479

Gürleyip düştü sabâ bahçede akarsuya
Gördü, yanağının aksi benzemiş bir içim suya

Âh eder gönül bakıp o misk kokulu kâküle
Etki etmez, ne yapalım, âh o gözü âhûya

Lât taşıyan rüzgâr acaba ne hatâ gördü
Bırakır karışık gönlümü geçer miskli kâküle

Hallaç gibi astı aşk ile muhabbet yayını
Pamuk gibi atılır gönül o keman kaşlıya

Şaşılır mı, su kenarı istemez o yürüyen selvi
Gönül ırmağı durmaz akar o güzel boyluya

Bir devâ sor hasta gönlüne onun dudağından Bâkî
Biraz bekle hele, varsın o yâr uykuya

Gazel 480

Ulaşmadı hiç zümrüt renkli kasrının temeline
Naralarla âhlar çıktı göklerin damına

Arz edince yürüyüş tarzını seher yeli
Titreme düştü bahçedeki selvinin endâmına

Yanağındaki ben tanesinin arzusuyla sonunda
Ne yazık düştü gönül kuşu zülüf avcısının tuzağına

Gam meclisinde aşkının kadehinden içsin avâreler
Yazık olur saf şarabın sevinç getiren kadehine

Gönlü yaralı Bâkî'ye cevirler cefâlar etmek
Düşer mi o güzeller padişâhının şânına

Gazel 481
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Zülfüñe bend eyle ben mecnûnı didüm dilbere
Didi kayd itdüm seni dîvâne geçdüñ deftere

Bâğda âb-ı revân üzre dökilür berg-i bîd
Cûylar dîdâruñuñ reşkiyle düşdi ḫançere

Dil lebüñ yâkûtına iksîr ile vasl olmadı
Nakd-i 'ömrin harc idüp varın çüritdi cevhere

Âh kim ol serv-i bâlânuñ irişmez gûşına
Gerçi kûyında olan feryâdum irdi göklere

Sûret itdüñ şi'rüñi girdüñ nigâruñ göñline
Bâkiyâ bu nakş ile sen nükte kazduñ mermere

Gazel 482
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gül gam-ı ḫattuñla düşmiş ḫançer-i ḫâr üstine
Gelmiş efgân eyler anuñ bülbül-i zâr üstine

Kaşuñ ol râdur ki yazmış anı kudret kâtibi
Kıl kalemle safha-yı hüsnüñde ruḫsâr üstine

Pençe-yi mâhı sanasın kapladı ebr-i sefîd
Çihre-yi tâbânuñuñ kim indi destâr üstine

Olduğî'çün na'l-i esb-i dilbere kaşum şebîh
İtdi anı merdüm-i çeşmüm güherbâr üstine

Ayağuñ altında ḫâk olduğî'çün ey meh zemîn
Eşk-i Bâkî kıldı anuñ la'l îsâr üstine

Gazel 481

Zülfüne bağla ben mecnûnu dedim dilbere
Dedi: Kaydettim seni, divâne olarak geçtin deftere

Bahçede akarsu üzerine dökülür söğüt yaprağı
Sular yüzünü kıskandı da düştü hançere

Gönül dudağının yâkutuna iksir ile bağlanmadı
Ömrünün nakdini harcetti, vârını çürüttü cevhere

Âh âh, o selvi boylunun gitmez kulağına
Gerçi civârında olan feryâdım çıktı göklere

Resmettin şiirini, girdin sevgilinin gönlüne
Bâkî! Bu nakış ile sen nükte kazdın mermere

Gazel 482

Gül ayva tüyünün gamıyla düşmüş diken hançeri üstüne
Perişan bülbül gelmiş feryâd eder onun üstüne

Kaşın râ'ya benzer, yazmış onu kudret kâtibi
Kıl kalemle güzellik sayfanda yüz üstüne

Sanki beyaz bulut kapladı ayın yüzünü
Sarık ince parlak yüzünün üstüne

Kaşım benzediği için dilberin atının nalına
Gözbebeğim inciler yağdırdı onun üstüne

Ay yüzlüm! Yeryüzü ayağının altında toprak olduğu için
Bâkî lâl gibi gözyaşlarını yağdırdı onun üstüne

YÂ

Gazel 483

[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Müstedâm ola fenâ kûyınuñ evbâşları
Kim olur bir biri yolında fıdâ başları

'Arsa-yı 'aşkda gör Hazret-i Mevlânâyı
Turmayup daḫi döner üstine yoldaşları

Dehri bir âh-ı sehergehleri berbâd eyler
'Âlemi seyle virür gözlerinüñ yaşları

Sanma şebdîz ile bir âh-ı sehergâhların
Mey-i gülgûn olur olursa ayakdaşları

Gözüme ḫâk ile yeksân görinür dürr ü güher
Ḫâke yaş dökse kaçan çeşm-i güherpâşları

Cür'a saçdıkları yir kân-ı Bedaḫşâna değer
La'l ü yâkûtı n'ider meygede kallâşları

Garazı bu ki fenâ meygedesinde Bâkî
Kıla müjgânını cârûb ola ferrâşları

Gazel 484

[Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün]

Belürmez hüsnüñe karşu çerâğ-ı subhdem nûrı
Ne deñlü fer vire ḫurşîd öninde şem'-i kafûrî

Rahîk-i câm-ı la'lüñden alur bir cür'a Cemşîdi
Şarâb-ı bezm-i 'aşkuñdan yıkar bir kâse Fağfûrı

Hezârân 'özr-i leng eyler kaçar meydâna gelmezdi
Eğer Tâtâr-ı gamzeñ da'vet itse cenge Tîmûrı

Gice kan oldı meclisde bulındı bu diyü mutrib
Bir iki tâziyâneyle bu gün söyletdi tanbûrı

Kemendendâz-ı dehrüñ kimse bendinden ḫalâs olmaz
Zamâne gösterür Behrâm olursañ 'âkıbet gûrı

Gazel 483

Sürekli olsun yokluk sokağının fedâileri
Birbirinin yolunda fedâ olur başları

Aşk meydanında gör Hazreti Mevlânâ'yı
Hiç durmaz, döner önünde yoldaşları

Dünyayı yok eder bir seher vakti âhları
Âlemi sele verir gözlerinin yaşları

Sanma şebdiz ile birdir seher vakti âhları
Gül renkli mey olur olursa ayaktaşları

Gözüme yerle bir görünür inci ile cevher
Toprağa yaş dökse ne zaman inci saçan gözleri

Yudum saçtıkları yer Bedahşan madenine değer
Lâli yâkutu ne yapsın meyhane arkadaşları

Maksadı şudur: Yokluk meyhanesinde Bâkî
Kirpiğini süpürge eder, olur onların ferraşları

Gazel 484

Belirmez güzelliğinin karşısında sabah çerağının nûru
Ne kadar ışık verir güneş önünde kâfurî mumu

Lâl kadehinin şarabından alır bir yudum Cemşid'i
Aşk meclisinin şarabından bir kâse yıkar Fağfur'u

Binlerce saçma özür diler, kaçar meydana gelmezdi
Gamzenin Tatarı davet etse cenge Timur'u

Gece kan çıktı, mecliste bulundu bu diye çalgıcı
Bir iki tezeneyle bugün söyletti tamburu

Dünya kementçisinin bağından kurtulamaz kimse
Zamâne gösterir Behrâm olsan da çukuru

Añarlar devlet-i şâh-ı cihânda nâmuñ ey Bâkî
Süleymân yâd olındukça bile mezkûr olur mûrı

Ḫüdâvend-i ʿatâbaḫş u keremgüster ki devrinde
Gedâ-yı bîser ü pâlar geyer sincâb u semmûrı

Gazel 485
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Kanı bir şîrînsüḫan laʾl-i şekerbâruñ gibi
Kanda gördi tûtî bir âyîne ruḫsâruñ gibi

Gönlümüz alur ele zülf-i dilâvîzüñ hele
Vechden ḫâric değül ḫatt-ı siyehkâruñ gibi

Sîmsîmâ servbâlâ mehlikâlar çok velî
Kimsede yokdur senüñ evzâʾ u etvâruñ gibi

Sen semenber serv-i sîmendâma bir kez sarılañ
Başa iletdi işin ʿâlemde destâruñ gibi

Öğmesün ʿâşıklara vâʾiz riyâz-ı cenneti
Bâğ-ı ḫürrem olmaz ehl-i ʿaşka dîdâruñ gibi

Karşu tut şemʾ-i ruḫuñ billâhi ben dilḫasteye
Künc-i târîk içre kaldum çeşm-i bîmâruñ gibi

Nükte-yi mihr ü mahabbetdür serâser Bâkiyâ
Bulmaya ʿaşk ehli bir eğlence eşʾârun gibi

Gazel 486
[Mefʿûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Cism-i zaʾîf ü zârı görüp yâr bilmedi
Geçdi ḫadeng-i gamze-yi dildûzı ilmedi

Zülfüñ gibi yanuñca salınmak diler göñül
Tîğ-i cefâ vü cevr ile senden kesilmedi

Nakd-i revânı almada bî-iḫtiyâr iken
Eşküm güherlerini o ʿayyâr silmedi

Anarlar cihân şâhının devletinde adını ey Bâkî
Süleyman anıldıkça, anılır bir de karıncası

Bağışçı, kerem sahibi Padişâhımızın devrinde
Yok yoksullar giyer sincap ile samur kürkü

Gazel 485

Hani tatlı dili, şeker yağdırır lâl dudağı olan senin gibi
Papağan nerde görmüştür bir ayna yanağın gibi

Gönlümüzü alır eline o hoş zülüflerin
Yüzünden dışarda değil o kara işli ayva tüyün gibi

Gümüş yüzlü, selvi boylu, ay yüzlüler çoktur ama
Kimsede yoktur senin hâllerin, tavırların gibi

Sen yasemin göğüslü, gümüş bedenliye bir kez sarılan
Başa iletmiştir işini âlemde sarığın gibi

Övmesin âşıklara vaiz cennet bahçelerini
Kutlu bahçe olmaz aşk ehline yüzün gibi

Karşımda tut yanak mumunu, Allâh için ben gönlü hastaya
Karanlık köşede kaldım hasta bakışlı gözlerin gibi

Her şey sevgi, muhabbet nüktesidir Bâkî
Bulamaz âşıklar bir eğlence şiirlerin gibi

Gazel 486

Yâr zayıf, inleyen vücûdumu gördü de bilmezlendi
Gönül delen gamze oku deldi geçti ama etkilemedi

Gönlüm zülfün gibi yanında salınmak diler
Cevir cefâ oku gelse de senden ayrılmadı

Rûhumun nakdini elinde olmadan alıyordu
O hilekâr yok mu; gözyaşı incilerimi silmedi

Meydân-ı ʻaşka derd ile ḫasmâne girdi dil
Hâsıl şu deñlü menʼ ide gördüm yeñilmedi

Ebrûlaruñ gamıyla kemân oldı kâmeti
Bakî cefâ vü cevrüñ elinden çekilmedi

Gazel 487
[Mefʼûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Berfüñ eritdi bâd-ı sabâ bağrı yağını
Yakdı çemende nergisüñ altun çerâğını

Gülşende lâle sanma ʻaraknâk olup çemen
Bir âl destmâl ile sildi yañağını

Odlar yakardı başına murguñ çemende gül
Şebnem suvarmayaydı seherden kulağını

Bâğ-ı ruḫuñda ḫattuñ irişse benefşenüñ
ʻÂlemde kimse almazdı mankıra bağını

Ḫâlüñ ḫaberleriyle muʼattar kılur nesîm
Deşt-i Ḫutende nâfe-yi misküñ demâğını

Yıllardurur ki şemʼ-i ruḫuñ reşkine mehüñ
Hakkâk-i dehr çarḫa dutar şebçerâğını

Rez duḫterinüñ adı çekilse ʻaceb değül
Hınnâlar oldı illere karşu ayağını

Mestâne soydı o mehi Bâkî geçen gice
Nâzüklik ile çözdi mukaddem kuşağını

Gazel 488
[Feilâtün Mefâilün Feilün]

Baña ebrû-yi rûy-i cânânı
Bülbüle gûşe-yi gülistânı

Menzil-i mâhdur ḫam-ı zülfi
Matlaʼ-ı mihrdür giribânı

Aşk meydanına dertle hasım gibi girdi gönlüm
Bana engel olacaktı, baktım ki yenilmedi

Kaşlarının gamıyla yaya döndü boyum
Bâkî cevrin cefânın elinden çekilmedi

Gazel 487

Seher yeli karın eritti bağrının yağını
Yaktı çimenlikte nergisin altın çerağını

Gül bahçesinde lâle sanma, terleyip çimen
Bir al mendil ile sildi yanağını

Ateşler yakardı başına kuşun çimende gül
Şebnem sulamasaydı seherden kulağını

Yanağının bahçesinde ayva tüyün yetişse, menekşenin
Âlemde kimse almazdı üç paraya bağını

Beninin haberleriyle ıtırlandırır meltem
Huten çölünde misk nâfesinin burnunu

Yıllardan beri yanağının mumunu kıskanır
Dünya hakkâki çarka tutar ayın şebçerağını

Üzüm kızının adı çekilse şaşılmaz buna
Kına yakar oldu ellere karşı ayağına

Sarhoş kafaya soydu o ay yüzlüyü Bâkî geçen gece
Nâzik nâzik çözdü kuşağını en önce

Gazel 488

Cânânın yüzündeki kaş bana
Gül bahçesinin köşesi bülbüle

Zülfünün kıvrımı ayın menzili
Güneşin doğuş yeridir yakası

Sîbdür gabgabı ruḫı nârenc
Leb-i rengîni la'l-i rummânî

Göz karardur düşerdi ḫâk-i rehin
Görse ger sürme-yi Sıfâhânı

Âh kim düşdi nâgehân gönlüm
Göricek ol çeh-i zenaḫdânı

Sâkinân-ı harîm-i kûy-i habîb
Dilemezler riyâz-ı Rıdvânı

Mâ'il ol 'ayş u nûşa ey Bâkî
Bîvefâdur çü 'âlem-i fânî

Gazel 489
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün/Fa'lün]

Bu gice leşger-i ḫâb ile ḫayli ceng oldı
Fezâ-yı dîde sipâh-ı sirişke teng oldı

Gamuñla farkuma bir tâze na'l kesmiş idüm
Başumda âle boyanmış per-i küleng oldı

Karardı mühre-yi dâğum kızardı şerhalarum
Bu cism-i zerd baña câme-yi se reng oldı

Sarardı beñzi hasedden benümle yâri görüp
Rakîb-i rûsiyehe bir garîb reng oldı

Yüzin eline alup geldi meclise sûfi
Bu gice rişte-yi tesbîhi târ-ı çeng oldı

Mahabbet içre giriftâr-ı hecr olan 'âşık
Deñizlere düşüben tu'me-yi neheng oldı

Figânum ile felek çın çın ötdi ey Bâkî
Berîd-i âhuma gûy-i sipihr zeng oldı

Gümüştür gıdısı, yanağı portakal
Rummanî lâldir renkli yanağı

Gözünü karartır düşerdi, yolunun toprağını
Görse eğer İsfahan sürmesi

Âh âh! Ansızın gönlüm düştü
Görünce o çene çukurunu

Dostun civârındaki harem sâkinleri
İstemez Rıdvan'ın cennet bahçesini

Meylet yiyip içmeye Bâkî
Vefâsızdır zira âlem-i fânî

Gazel 489

Bu gece uyku ordusuyla hayli cenk oldu
Gözümün fezası gözyaşı ordusuna dar oldu

Gamından başıma bir taze nal kesmiştim
Başımda ala boyanmış turna tüyü oldu

Karardı dağımın mühresi, kızardı yaralarım
Bu sararmış cisim bana üç renkli giysi oldu

Sarardı benzi kıskançlıktan, benimle yâri görüp
Kara yüzlü rakibe bir tuhaf oyun oldu

Yüzünü eline alıp geldi meclise sûfî
Bu gece tespihinin ipi çenge tel oldu

Muhabbet içinde hicran müptelâsı âşık
Denize düştü de timsaha yem oldu

Feryâdımla gökyüzü çın çın öttü Bâkî
Âhımın ulağına feleğin kulağı çan oldu

Gazel 490
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Zülfüñe dil virmeyen ḫâtırperîşân olmadı
Pâyüñe yüz sürmeyen ḫâk ile yeksân olmadı

Gonca-yı ümmîd-i bâğ-ı ʿömri ḫandân görmedi
Dîde kim ebr-i bahârî gibi giryân olmadı

Toğmadı ḫurşîd-i ʿâlemtâb-ı devlet ʿâşıka
Dilrübâ kim ʿâlem-i vuslatda ʿüryân olmadı

Bir cevâb itdüm temennâ ol dehân-ı tengden
Hâsılı söz geçmedi güftâre imkân olmadı

Derdine dil zaḫmınuñ lutf eyle dermân ol didüm
Şol kadar minnetler itdüm yâre dermân olmadı

Bâkiyâ germ oldı gerçi mihr-i ʿâlemsûz-i ʿaşk
Mîve-yi bâğ-ı ümîd-i vasl-ı cânân olmadı

Gazel 491
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

ʿAklumı gamze-yi câdûları meftûn itdi
Gönlümi silsile-yi mûları mecnûn itdi

Sâkiyâ ölmedin irgür mey-i rûhefzâyı
Hâlümi derd ü gam-ı ʿaşk digergûn itdi

Eksük olmaz ten-i sad pâreden işler yara
Bana bu işleri hep tâli'-i vârûn itdi

Rûz-i fürkatde hücûm eyleyüp eşk-i gülgûn
Sipeh-i sabr u sükûn üzre şebîḫûñ itdi

Nîle gark itdi tenüm seng-i cefâ zaḫmından
Yaşumı cevr-i fırâvân ile Ceyhûn itdi

Ruḫına mâ'il iken sevdi ʿizârını göñül
Âh kim derdümi günden güne efzûn itdi

Bâkiyâ şâdîlik eylerse ʿaceb mi ağyâr
Çarḫ anuñ tâli'ini gör nice meymûn itdi

Gazel 490

Zülfüne gönül vermeyen kişinin gönlü perişan olmadı
Ayağına yüz sürmeyen kişi yerle bir olmadı

Ömür bahçesinin umut goncasını güler görmedi
Gözler ne zaman ki bahar bulutları gibi ağlar olmadı

Doğmadı devletin âlemi aydınlatan güneşi âşığa
Ne zaman ki gönül çelen, vuslat âleminde soyunmadı

Bir cevap istedim o daracık ağızdan
Hâsılı söz geçmedi, konuşmaya imkân olmadı

Lûtfet, gönül yarasının derdine derman ol dedim
O kadar minnetler ettim yâre, derman olmadı

Bâkî! Gerçi ısındı aşkın âlem yakan güneşi
Cânânın vuslat umudunun bahçesindeki meyve olmadı

Gazel 491

Aklımı büyücü gamzelerin meftûn etti
Gönlümü saçlarının zinciri mecnûn etti

Sâkî! Ölmeden yetiştir câna cân katan meyi
Hâlimi aşkın derdi, gamı bir başka etti

Eksik olmaz, yüz parça bedenimde yaralar
Bana bu işleri hep ters talihim etti

Ayrılık günü hücum edip gül renkli gözyaşı
Sabır, sükûn ordusu üzerine baskın etti

Nil'e batırdı bedenimi cefâ taşı yarasıyla
Yaşımı nice cevirlerle Ceyhun etti

Yüzüne meyilliyken sevdi yanağını gönül
Âh âh! Derdimi günden güne çok etti

Bâkî! Sevinç gösterirse şaşılır mı ağyâr
Bak, felek onun talihini nasıl uğurlu etti

Gazel 492
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Ḫalk-ı ʿâlem gül seveydi kâşki bülbül gibi
Ol lebi gonca baña tenhâ kalurdı gül gibi

Zülf-i ʿanberbûyunuñ sevdâlarıdur dôstum
ʿÂşıkuñ hâlin perîşân eyleyen sünbül gibi

Eksük olmaz sîneden gül gibi tâze dağlar
Nâleler kılsa ʿaceb mi murg-i dil bülbül gibi

Kâkülüñ sevdâlarından düşdi göñlüm zülfüñe
Bir belâ daḫi ol oldı başuma kâkül gibi

Çeşmüm üzre görinen ḫûnâbe sanma Bâkiyâ
Gözüme geldi şarâb-ı ʿaşk-ı dilber mül gibi

Gazel 493
[Fâilâtün Feilâtün Feilün]

Çeng çün nâleme demsâz oldı
Sâzlar içre serefrâz oldı

Mâhdan çihre-yi zîbâ-yı nigâr
Çeşm ü ebrû ile mümtâz oldı

Kimse bilmezdi derûnum râzın
Âh kim göz yaşı gammâz oldı

Dil giriftâr-ı ser-i zülfüñ olup
Sayd-ı serpençe-yi şehbâz oldı

Bâkiyâ mihr ü vefâsın o mehüñ
Çok tama' eyler idük az oldı

Gazel 492

Âlem halkı gül seveydi keşke bülbül gibi
O gonca dudaklı sadece bana kalırdı gül gibi

Amber kokulu saçının sevdalarıdır dostum
Âşığın hâlini perişan eden sümbül gibi

Eksik olmaz göğsümde gül gibi taze dağlar
İnlese şaşılır mı gönül kuşu bülbül gibi

Kâkülünün sevdasıyla düştü gönlüm zülfüne
Bir belâ da o oldu başıma kâkül gibi

Gözüm üstünde görünen kanlı sudur sanma Bâkî
Gözüme geldi dilber aşkının şarabı bâde gibi

Gazel 493

Çeng iniltilerime eşlik eder oldu
Böylece sazların içinde mümtâz oldu

Aydan sevgilinin güzel yüzü
Gözü, kaşı ile mümtâz oldu

Kimse bilmezdi içimdeki sırları
Âh âh! Gözyaşı gammaz oldu

Gönül zülüflerinin ucuna yakalandı
Şahbazın pençesinde av oldu

Bâkî! O ayın sevgisini vefâsını
Çok tamâh ederdik ama az oldu

Gazel 494
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Bahâr-ı ʿâlem-i vuslatda ol sultân-ı ḫûbânı
Temâşâ itdüğüm gündür bana nevrûz-i sultânî

Bahâr oldı dem-i seyr ü temâşâdur Ḫüdâvendâ
Semend-i ʿazmüñ itsün ʿarsa-yı ʿâlemde cevlânı

Yüri Rûm illerin seyr it ḫırâmân eyle yanuñca
ʿÂlem gibi sehîkâmet nigâr-ı pâkdâmânı

Nihâl-i serv-i bâğâsâ nesîm-i feth ü nusretden
Salınsun nâz ile nîzeñ ḫırâmânî ḫırâmânî

Cihânuñ ḫâr u ḫâşâkin götürsün âb-ı şemşîrüñ
Gülistân eylesün rûy-i zemîni düşmenüñ kanı

Felekden seyr idüp rezmüñ disün Behrâm-ı ḫasmefgen
Hezâr ahsent ey rûz-i vegânuñ merd-i meydânı

Du'âmuz oldur ey Bâki ḫatâdan saklasun Bârî
Ḫüdâvend-i cihân sultân-ı ʿâdil Şeh Süleymânı

Gazel 495
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Var iken ḫançerinüñ ʿâşıka dildârlığı
Gam değül eylese peykânı dilâzârlığı

Dili dilber yapar ağyâr yıkılsun gitsün
Gelmesün görmeyelüm kendüye mi'mârlığı

ʿAşka Mansûr eğer olmasa fermânberdâr
İḫtiyâr itmez idi kendüye berdârlığı

Ḫâl ü ḫat milket-i Rûm üstine leşger çekdi
Virdiler kâkül-i müşgînüñe serdârlığı

Virelüm cânı dilâ bûs-i dehân-ı yâre
ʿÂkıbet yoklığa tebdîl iderüz varlığı

Gazel 494

Vuslat âleminin baharında o güzeller sultânını
Temaşâ ettiğim gündür bana sultânî nevruzu

Bahar oldu, seyir, temaşâ vaktidir padişâhım
Âlem arsasında dolaşsın azminin atı

Yanında salınarak yürü, seyret Rum illerini
Âlem gibi selvi boylu, iffetli sevgiliyi

Bahçedeki selviyi andırır fidan fetih, zafer meltemiyle
Salınsın nâz ile mızrağın bir o yana bir bu yana

Dünyanın çer çöpünü götürsün kılıcının suyu
Gülistân etsin yeryüzünü düşmanın kanı

Düşman düşüren Behrâm felekten seyretsin savaşını, desin
Binlerce aferin, ey savaş gününün meydan eri

Duamız odur Bâkî; hatâdan saklasın Allâh
Dünya hükümdârı, âdil sultân, Şâh Süleyman'ı

Gazel 495

Var iken hançerinin âşığa dilberliği
Gam değil, gönlümüzü incitse temreni

Dili dilber onarır, ağyâr yıkılsın gitsin
Gelmesin, görmeyelim, kendinedir mimarlığı

Mansûr aşkın emrine boyun eğmeseydi
Tercih etmezdi dar ağacına çekilmeyi

Ben ile ayva tüyü Rûm mülkü üstüne asker çekti
Verdiler misk kokulu kâkülüne komutanlığı

Gönlüm! Yârin ağzından öpmeye verelim cânı
Sonunda yokluğa dönüştürürüz varlığı

Kâseler sun bize meclisde gınâ virmez ayak
Sâkiyâ ḫâtırı teng eyledi el tarlığı

Zerger-i kâmilidür san'at-ı şi'rüñ Bâkî
Nic'olur gel berü seyr eyle kalemkârlığı

Gazel 496
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Olmayaydum 'âleme 'aşkuñla rüsvâ kâşki
Gülmeyeydi hâlüme hecrüñde a'dâ kâşki

Zâhide 'aşkuñ gamın hemhâl sandum söyledüm
Kılmayaydum derdümi bîderde ifşâ kâşki

Bend-i zülfüñden ne mihnet çekdüğin bilseñ göñül
Başuña kâkül gibi düşse bu sevdâ kâşki

Gam çeken mâl ü metâ'-ı dehr-i bîbünyâd içün
Neydüğin bilse me'âl-i hâl-i dünyâ kâşki

'Aşk ile sermest olan bilmez dü 'âlemden ḫaber
Aña hergiz olmasa dünyâ vü 'ukbâ kâşki

Câm-ı 'aşkuñ cür'asın kılsañ bu bezm ehline feyz
Sulha müncer olsa bu bîhûde gavgâ kâşki

Mahrem-i esrâr-ı ma'nâ hemzebân-ı hâl yok
'Aşk sırrın kılmasañ Bâkî hüveydâ kâşki

Gazel 497
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün/Fa'lün]

Esirgemek gereğe 'âşık-ı dilefgârı
'Alelḫusûs ki bir bîvefâ ola yârı

Gönüllerini cihân ḫalkınuñ senüñ 'aşkuñ
Akıtdı kendüye deryâ niteki enhârı

Ne derd-i 'aşkı bilürsin ne mihnet-i hecri
Hey âfet-i dil ü cân kadr-i hüsni bil bârî

Kâseler sun bize, mecliste zenginlik vermez kadeh
Sâkî! Gönlümüzü daraltti bizdeki el darlığı

Mükemmel kuyumcusudur şiir sanatının Bâkî
Nasıl olurmuş, gel seyret kalem sanatını

Gazel 496

Olmasaydım âleme aşkınla rezil keşke
Gülmeseydi hâlime ayrılığında düşmanlar keşke

Aşk gamıyla hemhâldir sandım, söyledim zâhide
Etmeseydim derdimi dertsize ifşa keşke

Zülfünün bağından ne dert çektiğini bilsen gönül
Başına düşse bu sevda kâkül gibi keşke

Gam çeken temelsiz dünya malı mülkü için
Dünya hâlinin ne olduğunu bilse keşke

Aşk ile sarhoş olanın olmaz iki dünyadan haberi
Onun hiç mi hiç olmasa dünyası ukbâsı keşke

Aşk kadehinin yudumunu feyz etsen meclistekilere
Barış ile sonlansa bu boşu boşuna kavga keşke

Mânânın sırlarına mahrem, hâl ile bir dilli olan yok
Aşkın sırrını vurmasan açığa Bâkî keşke

Gazel 497

Esirgemek gerek gönlü yaralı âşığı
Hele hele vefâsız biriyse onun yâri

Cihân halkının gönüllerini senin aşkın
Akıttı kendine, nitekim deniz de nehirleri

Ne aşk derdini bilirsin ne ayrılık mihnetini
Gönlün cânın âfeti! Güzelliğini kadrini bil bari

Çemende jâledurur sanma bülbül-i şeydâ
Suladı eşk ile sahn-ı sarây-ı gülzârı

Hemîşe kâmet-i bâlâñı vasf ider Bâkî
Bülendmertebe olsa ʿaceb mı eş'ârı

Gazel 498
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Göñül şevk-i ruḫuñla yana geldi
Cemâlüñ şem'ine pervâne geldi

Ḫam-ı zülfüñ ki devr eyler yanağuñ
İrem tâvûsıdur cevlâne geldi

Gelüp kâfir saçuñ ruḫsâruñ üzre
Yüzüñ nûrın görüp îmâne geldi

Dil-i pürḫûn baña bezm-i ezelden
Lebâleb bir tolu peymâne geldi

Zebûn olmaz ʿacûz-i dehre Bâkî
Bu meydâne beğüm merdâne geldi

Gazel 499
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Tutsa câm-ı bâde-yi gülgûnı verd-i ter gibi
Sâ'id-i sâkî olur ṣâḫ-ı gül-i ahmer gibi

Sâkiyâ ʿaks-i ʿizâruñdan furûğ-i câm-ı mey
Rûşen eyler bezmi ḫurşîd-i ziyâgüster gibi

Murg-i cânı şöyle beñzer itmek isterler şikâr
Ol kara gözler süzildi iki şâhînler gibi

Cûybâr-ı eşküm içre çihre-yi zerdüm benüm
Görinür âb-ı revân içinde nîlûfer gibi

Sad hezârân nevbahâr olsa bu fânî bâğda
Bir gül-i bîḫâr açılmaz Bâkiyâ sâgar gibi

Çimenlikteki jâledir sanma; âşık bülbül
Gülşen sarayının avlusunu gözyaşıyla suladı

Daima uzun boyunu vasfeder Bâkî
Yüksek dereceli olursa, şaşılır mı, şiirleri

Gazel 498

Gönül yanağının şevkiyle yana geldi
Cemâlinin mumuna pervâne geldi

Zülfünün kıvrımı devreder yanağını
İrem tavusu sanki, dolaşmaya geldi

Gelip kâfir saçın yanağının üzerine
Yüzünün nûrunu görüp imâna geldi

Kanlı gönlüm bana ezel meclisinden
Ağzına kadar dolu bir kadeh geldi

Zebûn olmaz dünya kocakarısına Bâkî
Beyim! Bu meydana mertçe geldi

Gazel 499

Tutsa gül renkli bâde kadehini taze gül gibi
Sâkînin kolu olur kızıl gül dalı gibi

Sâkî! Yanağının aksiyle mey kadehinin parıltısı
Aydınlatır meclisi ışık saçan güneş gibi

Galiba cân kuşunu avlamak isterler
O kara gözler süzüldü iki şahin gibi

Gözyaşı ırmağım içinde sarı yüzüm benim
Görünür akarsu içinde nilüfer gibi

Yüz bin kere ilkbahar olsa bu fânî bahçede
Bâkî! Bir dikensiz gül açılmaz kadeh gibi

Gazel 500
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Sitem ol ḫüsrev-i ḫûbâne geldi
Kerem sultân-ı ʿâlîşâne geldi

Kaçup dil tâb-ı ḫurşîd-i sitemden
Penâh-ı sâye-yi Yezdâne geldi

Kapuñda dâd umar ey şâh-ı ʿâdil
Dil-i mecnûnı gör dîvâne geldi

Cihânda ʿadl ü dâd u fazl u ihsân
Şeh-i ʿâdil Süleymân Ḫâne geldi

Diler kim dâd ola Bâkî felekden
Cenâb-ı Hazret-i Sultâne geldi

Gazel 501
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Sîne gencînesini ḫançer-i cânân deldi
Bu gün ol şûḫ-i dilârâ yine bir kân deldi

Müje-yi dîde-yi pürnem gibi terdest olmaz
Yine bir demde nice la'l-i Bedaḫşân deldi

Cân gam-ı gamzeñ ile mahbes-i tenden çıkdı
Sanki bir merdüm-i mahbûs idi zindân deldi

Tîrüñüñ ey kaşı yâ mankıra geçmez sa'yi
Sînemüñ dâğını ol ḫançer-i bürrân deldi

Bâkiyâ bezm-i belâda neye döndük görseñ
Nâyveş bağrumuzı nâle vü efgân deldi

Gazel 500

Sitem etmek o güzeller sultânına geldi
Kerem etmek şânı yüce sultâna geldi

Gönül kaçıp sitem güneşinin parıltısından
Tanrı'nın gölgesine sığınmaya geldi

Âdil şâhım! Kapında adalet umar
Mecnûn gönlümü gör, divâna geldi

Dünyada adalet, fazilet, ihsân
Âdil şâh Süleyman Hân'a geldi

Bâkî adalet olmasını ister; felekten
Adalet Hazreti Sultân'ın eşiğine geldi

Gazel 501

Göğüs hazinesini cânânın hançeri deldi
Gönül süsleyen o şûh bugün yine bir maden deldi

Islak gözlerimin kirpiği gibi eli kıvrak olamaz
Yine bir anda nice Bedahşan lâli deldi

Cân gamzenin gamıyla beden hapsinden çıktı
Sanki mahpus insandı, kaçmak için zindan deldi

Yay kaşlım! Okunun çabası beş para etmez
Göğsümün dağını o keskin hançer deldi

Bâkî! Belâ meclisinde neye döndük, görsen
Bağrımızı ney gibi inilti feryâd deldi

Gazel 502
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

ʿAşkuñuñ zaḫmeti ḫod cânuma rahmetler idi
Dôstum cevr ü cefâlar da ne zaḫmetler idi

Kâşkî cânı saçuñ dârına berdâr itseñ
Ḫâkden ref' idi bîçâreye rif'atler idi

Âşinâ olmasun ağyâr ile dirdüm olduñ
Çekdüğüm derd ü belâlar hep o gayretler idi

Gelse ol şûḫ-i cefâpîşe dil-i vîrânı
Tîşe-yi cevr ile bir pâre meremmetler idi

Ten-i Bâkîyi serâpâ kılıcuñ pârelese
Şöyle vallâhi beğüm cânına minnetler idi

Gazel 503
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

ʿAşkuñ hevâsı esdi nesîm-i seher gibi
Eşküm dökildi pâyüñe gülberg-i ter gibi

Bend-i belâ-yı zülfüñ ile künc-i gamda dil
Zencîrlerle bağlu yatur şîr-i ner gibi

Ḫatt-ı ʿizârı geh görinür gâh olur nihân
Çıkmaz beyâza bahs-i kazâ vü kader gibi

Serrişte-yi visâl daḫi girmedi ele
Bağrum delindi hecr ile dürr ü güher gibi

Bâkî ʿacûz-i dehre zebûn olma key sakın
Merdâne bas ayağuñı meydâne er gibi

Gazel 502

Aşkının zahmeti zaten cânıma rahmetler idi
Dostum! Bu cevirler cefâlar ne zahmet idi

Keşke cânımı saçının darağacına assan
Topraktan yükselişti bu, bîçare için yükseliş idi

Tanışmasın ağyâr ile derdim, sonunda oldun
Çektiğim dert ile belâ hep o kıskançlık idi

Gelse o cefâcı şûh virân olmuş gönlüme
Cevir keseriyle bir parça onarılır idi

Bâkî'nin vücûdunu tümüyle parçalasa kılıcın
Vallâhi beyim, cânına minnetim olur idi

Gazel 503

Aşkının havası esti seher yeli gibi
Gözyaşım döküldü ayağına taze gül yaprağı gibi

Zülfünün belâ bağıyla gam köşesinde gönül
Zincirlerle bağlı yatar erkek aslan gibi

Yanağının ayva tüyü kâh görünür kâh gizlenir
Temize çekilmez kazâ kader bahsi gibi

Vuslatın ipucu da geçmedi elime
Bağrım delindi hicranla inci gibi

Bâkî dünya kocakarısına zebûn olma, çok sakın
Erkekçe bas ayağını meydana er gibi

Gazel 504
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Beñzetdiler o mâha diyü mihr-i enveri
Biri birine koydı figânum felekleri

Çekdi çevürdi sâkî-yi meclis piyâleyi
Âl ile öpdi diyü leb-i la'l-i dilberi

'Âşık güşâdemeşreb olur câm-ı mey gibi
Hemdem idinse kendüsine tañ mı sâgarı

Yarüñ rakîbi gibi iti görmedüm daḫi
Olmaya gerçi eşk-i revânum gibi çeri

Bâkî sarîr-i kilk-i bedâyi'nigârdur
Şehbâz-ı dest-i fikretümüñ sît-i şehperi

Gazel 505
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Çerâğ-ı bezm-i vasl olmağa bir şeb 'ârızı nûrı
Kefîli boynıdur ol mehlikânuñ şem' -i kâfûrî

Takılup yanına her gün bile salındığı yitmez
Ayağın öpmeğe sarkar nigâruñ şâh destûrı

Güvâhî zûr-i bâzûsın getürmiş Kûhken 'aşka
Bu devr içre kabûl itmezler ammâ şâhid-i zûrı

Fenâsın bildi dünyânuñ çekildi dâr-ı 'ukbâya
Sa'âdet mülkine Bârî muzaffer kıldı Mansûrı

Virildi câna ey Bâkî nigâruñ mansıb-ı 'aşkı
Elifler na'llerdür sînede tuğrâ-yı menşûrı

Gazel 504

Benzettiler o aya diye parlak güneşi
Birbirine düşürdü feryâdım felekleri

Çekti çevirdi meclis sâkîsi kadehi
Hileyle öptü diye dilberin lâl dudağını

Âşık geniş meşrepli olur mey kadehi gibi
Şaşılır mı hemdem edinse kendine kadehi

Görmedim yârin rakibi gibi bir köpeği
Gerçi yoktur akan gözyaşım gibi çeri

Bâkî harikalar yaratan kaleminin cızırtısı
Düşünce elimdeki şahbazın kanat sesi

Gazel 505

Vuslat meclisine çerağ olmak için bir gece yanağının nûru
Boynuna kefildir o ay yüzlünün kâfurî mumu

Her gün yanına tıkılıp birlikte salındığı yetmez
Sevgilinin ayağını öpmeye kalkar şâh emri

Kol gücünü şahit getirmiş dağcı Ferhad aşka
Bu devirde kabul etmezler ama kuvvet tanığını

Fânîliğini bildi dünyanın, çekildi ukbâ evine
Tanrı saadet mülkünde muzaffer etti Mansûr'u

Bâkî! Câna verildi sevgilinin aşk mansıbı
Elifler nallardır göğüste fermân tuğrası

Gazel 506
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Getürür başuma ferdâları dünyâ gamını
Nice ʻâkildür o kim çekmeye ferdâ gamını

Sâkiyâ cür'a-yı câm-i leb-i cânbaḫşuñı sun
Çekmesün ehl-i safâ bâde-yi hamrâ gamını

Alayın başuma ol kâkül-i müşgîn elemin
Çekeyin her ne belâ ise o bâlâ gamını

Dil olup derd-i derûnum saña takrîr itse
Ḫançerüñ söylese görseñ dil-i şeydâ gamını

Kâkülüñ bend-i belâdan beni âzâd itsün
Alayın boynuma ol zülf-i semensâ gamını

Bu şikâyet nedür insâf idelüm ey Bâkî
Sen safâsın süresin il mi çeker ya gamını

Gazel 507
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Ağlayup iñlemeden derd ile dôlâb gibi
Oldı çihremde yaşum yolları mîzâb gibi

Ağlamakdan gam-ı hicrân ile bîhûş oldum
ʻAklumı kanlu yaşum aldı mey-i nâb gibi

Başumı kesdüğine râzıyem ol ḫûnînüñ
Ayağın bassa yüzüm üstine kassâb gibi

Gönlümi rûşen ider şu'le-yi dâğ-ı ʻaşkuñ
Pertev-i meş'ale-yi mihr-i cihântâb gibi

Bâd gîsûların açdukça görinür ruḫ-i yâr
Bâğ-ı cennetde açılmış gül-i sîrâb gibi

Şâyed ol servi kenâre getürem ey Bâkî
Varayın yüz süreyin ayağına âb gibi

Gazel 506

Yarın getirir başıma dünyanın gamını
Akıllı olan kişi çekmez yarının gamını

Sâkî! Câna cân katan dudak kadehinden yudum ver
Safâ ehli çekmesin kırmızı bâdenin gamını

Alayım başıma o miskli kâkülün elemini
Çekeyim her ne belâ ise o uzun boylunun gamını

Dil olup hançerin, anlatsa sana içimdeki derdi
Söylese, görsen, çılgın gönlümün gamını

Kâkülün belâ bağından kurtarsın beni
Alayım boynuma o yaseminli zülfün gamını

Bu şikayet nedir? İnsaf edelim Bâkî
Sen safâsını sür, el mi çeksin gamını?

Gazel 507

Ağlayıp inlemekten dert ile dolap gibi
Oldu yüzümde yaşımın yolları oluk gibi

Ağlamaktan hicranımın gamıyla bayıldım
Aklımı kanlı yaşım aldı baştan saf bâde gibi

O kanlının başımı kestiğine razıyım
Ayağını bassa yüzümün üstüne kasap gibi

Gönlümü aydınlatan aşkının dağ şûlesi
Dünyayı aydınlatan güneş meşâlesi gibi

Rüzgâr saçlarını açtıkça görünür yârin yanağı
Cennet bahçesinde açılmış parlak gül gibi

Belki o selviyi kucağıma alırım Bâkî
Varayım, yüz süreyim ayağına su gibi

Gazel 508
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Ḫoş geldi baña meygedenüñ âb u hevâsı
Vallâhi güzel yirde yapılmış yıkılası

Men' eyler imiş mes'ele-yi 'aşkı müderris
Ey ḫâce anuñ var ise yaklaşdı kazâsı

Gitmez o mehüñ râ gibi ḫançer kemerinden
Üftâdelerin öldürür âh işte burası

Zîbâ yaraşur ḫil'at-i nâz o boyı serve
İki kolumı kılsam aña bil tolaması

Dikkatler ile seyr iderüz yâri serâpâ
Görmez mi idük biz de eğer olsa vefâsı

Dünyâ değer ol mâhlikâ dilber-i garrâ
Yûsufda daḫi yokdur anuñ hüsn ü bahâsı

Meddâh olalı çeşm-i gazâlâneñe Bâkî
Öğrendi gazel tarzını Rûmun şu'arâsı

Gazel 509
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Ârizû eyler kemend-i kâkül-i cânâneyi
Bağlasañ zencîrler tutmaz dil-i dîvâneyi

Gerdiş-i câm-ı meyi görsün sürâhî üstine
Şem'-i bezmi devr iderken görmeyen pervâneyi

Medh iderdüñ lebleri devrinde ey pîr-i mugân
'Akıbet îmânuña döndürdiler peymâneyi

Tâzeler ol sünbül-i müşgîni beñzer yâsemin
Eylemiş peydâ gümiş dendânelü bir şâneyi

Ḫâb-ı gaflet nice bir ey tâlib-i dünyâ-yı dûn
Var ise râhat yiri sanduñ bu mihneṯâneyi

Zâhidâ 'aşk içre te'sîr eylemez Bâkîye pend
Mest-i lâya'kil bilürsiñ diñlemez efsâneyi

Gazel 508

İyi geldi bana meyhanenin suyu havası
Vallâhi güzel yerde yapılmış yıkılası

Yasaklarmış aşk meselesini müderris
Hocam! Yaklaştı, onun var ise kazâsı

Gitmez o ayın râ gibi hançer kemerinden
Âşıklarını öldürür, âh işte yeri burası

Çok yaraşır nâz kaftanı o selvi boyluya
İki kolumu dolasam ona şöyle bel dolaması

Dikkatle seyrederiz yâri baştan ayağa
Görmez miydik biz de eğer olsa vefâsı

Dünyaya değer o ay yüzlü parlak dilber
Yusuf'ta bile yoktur onun güzelliği, havası

Övgücü olalı ceylan gözlerine Bâkî
Öğrendi gazel tarzını Rûm'un şuarası

Gazel 509

Arzu eder cânânenin kâkül kemendini
Bağlasan, zincirler tutmaz divâne gönlü

Mey kadehinin dönüşünü görsün sürahi üstüne
Görmeyen meclis mumunu devrederken pervâneyi

Methederdin dudakları devrinde hey meyhane pîri
Sonunda senin imânına döndürdüler kadehi

Tazeler o miskli sümbülü galiba yasemin
Bulup çıkarmış gümüş dişli bir tarağı

Daha ne kadar gaflet uykusu hey sefil dünya talibi
Rahat yeri varsa burası sandın bu mihnet evini

Zâhid! Aşkta tesir etmez Bâkî'ye öğütlerin
Fitil gibi sarhoş, bilirsin, dinlemez efsaneyi

Gazel 510
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Reftâre gelüp nâz ile mestâne salındı
Âyâ ne belâdur ki yine câne salındı

Eğlendi biraz kaddi hevâsiyle çemende
Dil murgı konup serv-i ḫırâmâne salındı

Şemşîri ki bu sîne-yi pürdâğa salupdur
Bir âb-ı revândur ki gülistâne salındı

Kûyında revân eyledüğüm eşk-i mahabbeṭ
Kevser suyıdur ravza-yı Rıdvâne salındı

Salındı yürek za'f ile sînemde kaçan kim
Gûşındaki ol gevher-i yekdâne salındı

Allâh oñara düşmeye girdâb-ı belâya
'Aşkuñda gönül zevrakı 'ummâne salındı

Bâkî görelüm n'ola gerek dest-i kazâdan
Şehbâz-ı dil ol kebk-i ḫırâmâne salındı

Gazel 511
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Riyâz-ı cennetüñ ey reşk-i hûrî
Bulınur kûyuña nisbet kusûrı

Değer bir kez yüzin görmek o mâhuñ
Güneş kursı gibi yüz biñ fîlori

Hezârân mülk ü mâl ü câhdan yig
Cihânda bir nefes kalbüñ huzûrı

Düşürdi efser-i ikbâli serden
İçüp bîhûş olan câm-ı gurûrı

Cihân mülkinden ey Bâkî ne hâsıl
Bilürsin behre-yi Behrâm-ı Gûrı

Gazel 510

Yürümeye başladı, nâz ile sarhoşça salındı
Acaba bu ne belâdır ki yine câna salındı

Eğlendi biraz boyunun arzusuyla çimende
Gönül kuşu konup salınan selviye, salındı

Kılıcını bu dağlı göğsüme salmıştır
Bir akarsudur o, gülistâna salındı

Civârında akıttığım muhabbet gözyaşı
Kevser suyudur, Rıdvan'ın bahçesine salındı

Salındı yürek zayıflıkla göğsümde ne zaman ki
Kulağındaki o bir tanecik inci salındı

Allâh onarır, düşmesin belâ girdabına
Aşkında gönül kayığı ummâna salındı

Bâkî! Görelim ne gelecekse kazânın elinden
Gönül şahbazı o salınan kekliğe salındı

Gazel 511

Cennet bahçelerinin, ey hûrînin kıskandığı
Bulunur civârına nispetle kusuru

Değer o ayın bir kez görmek yüzünü
Güneş kursu gibi yüz bin filori

Binlerce mal, mülk, makâmdan iyi
Dünyada bir nefes kalbin huzûru

Düşürdü başından ikbâl tâcını
İçip kendinden geçen gurur kadehini

Dünya mülkünden ne hâsıl olur Bâkî
Bilirsin Behrâm-ı Gûr'un nasibini

Gazel 512
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Çıksa eflâke n'ola âteş-i âhum şereri
Çarḫdur encüm-i seyyârenüñ ey mâh yiri

Şem'dan sufresidür hâle değüldür görinen
Kodılar encümen-i 'aşka çerâğ-ı kameri

Gerçi şevk ehli geçer şem'-i şebefrûz ammâ
Şevk pervânededür k'oda yakar bâl ü peri

Gözüme 'âlemi göstermez idüm nergisvâr
Sahn-ı gülşende alaydum elüme câm-ı zeri

Lebine öykünür ol ḫüsrev-i şîrîndehenüñ
Bâkiyâ ḫalk 'aceb mi mezelense şekeri

Gazel 513
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

'Âşık öldürmekdür ol mâhuñ tamâm endîşesi
Yolına cân virmedür eksüklünüñ kem pîşesi

Ben şarâbuñ incesin câmuñ tolusın gözlerin
Fikr-i la'lüñle lebâleb olalı dil şîşesi

Her şirârın aḫter-i devlet bilürdi Kûhken
Sîne-yi ḫârâdan âteşler çıkarsa tîşesi

Cism-i pürdâğ u ten-i zerd ile merd-i 'aşkdan
Serbeser şîr ü peleng olmış mahabbet bîşesi

Tâze dilber sevdi Bâkî şimdi fikr-i vasl ider
Bir güzel eğlencesi var bir latîf endîşesi

Gazel 512

Göklere çıksa ne olur âh ateşimin kıvılcımı
Ey ay! Felektir seyyare yıldızlarının yeri

Şamdan sofrasıdır, hâle değildir görünen
Koydular aşk encümenine kamer çerağını

Gerçi şevk ehli geçinir geceyi aydınlatan mum ama
Şevk pervânededir, ateşe yakar kolunu kanadını

Gözüme âlemi göstermezdim nergis gibi
Gül bahçesinde alaydım elime altın kadehi

O tatlı ağızlı hüsrevin dudağına öykünür
Bâkî! Halk o şekeri meze etse, şaşılır mı

Gazel 513

Âşık öldürmektir o ayın bütün endişesi
Yoluna cân vermektir eksik olanın işi

Ben şarabın incesini, kadehin dolusunu gözlerim
Lâl dudağını düşünerek dolalı gönlümün şişesi

Her kıvılcımını devlet yıldızı bilirdi Ferhad
Granitin göğsünden ateşler çıkarsa kazması

Dağlı cisim, sararmış bedenle aşk adamından
Baştan başa aslan, kaplan olmuş muhabbet ormanı

Taze dilber sevdi Bâkî, şimdi düşünür vuslatı
Bir güzel eğlencesi var, bir lâtif endişesi

Gazel 514
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Çemende lâle geydi efser-i Key
Elinde tâc u taḫt-ı Behmen-i dey

'Aceb mi şekl-i tûmâr olsa gonca
İder hüsn-i ruḫuñ gül defterin tey

Harâretden dilinde lâlenüñ dâğ
Ḫacâletden yüzinde güllerüñ ḫey

Gülistân-ı gamuñdur sahn-ı sîne
Açılmış ak gülidür penbe-yi key

Göñül virdük bu fânî mülke Bâkî
'Aceb gafletde kalduk hey meded hey

Gazel 515
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Yâr olup ağyâra âdemler beğenmez ol perî
Kendüye hemrâz idindi ya'nî bizden yigleri

İtlerüñden gayriyi görmez rakîbüñ gözleri
Böyle ḫodbîn eyleyen hep sensin anı ey perî

Şâm-ı gamda meskenüm bir künc-i zulmetdür velî
Şû'le-yi âhum yakar her subh şem'-i ḫâveri

Bezm-i meyde bûse-yi la'l-i nigâra kasd ider
Göğsine ursa n'ola câmuñ sürâhî ḫançeri

Almaz oldum Bâkiyâ kühl-i cilâyı 'aynuma
Tûtiyâ-yı çeşm idelden ḫâk-i pây-ı dilberi

Gazel 514

Key tâcı giydi çimenlikte lâle
Dey Behmeni'nin tâcı tahtı elinde

Tomar şeklinde olsa gonca şaşılır mı
Yanağının güzelliği çevirir gül defterini

Dağ var harâretten lâlenin dilinde
Ter var utançtan güllerin yüzünde

Gamının gül bahçesidir göğsümün yeri
Açılmış ak gülüdür dağ yeri pamuğu

Bâkî! Gönül verdik bu fânî mülke
Yardım edin! Acayip kaldık gaflette

Gazel 515

Dost olur ağyâra, kimseyi beğenmez o peri
Kendine sırdaş edindi yani bizden iyileri

İtlerinden başkasını görmez rakibin gözleri
Onu böyle bencil eyleyen hep sensin ey peri

Gam akşamında meskenim karanlık bir köşedir
Doğunun mumunu yakar ama her sabah âhımın şûlesi

Mey meclisinde sevgilinin lâl dudağını öpmek ister
Kadehin göğsüne vursa ne olur sürahi hançeri

Gözüme sürmez oldum göz ilacını Bâkî
Dilberin ayak toprağını göz ilacı edeli

Gazel 516
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Görinmez dâğdan cismüm serâpây
Beni yakmağa cânâ kalmadı cây

Göñül sâfî cevâb ister lebinden
Dilin çeyner o tûtî-yi şekerḫây

Ḫazân beñzüm zemistân âh-ı serdüm
Yüzüñ evvel bahâr olmış kaşuñ yay

Virür zevk ehline şevki demâdem
Şeb-i ʿişretde bir yil mûmıdur nây

Nişân itsün dil-i Bâkîyi gamzeñ
Öñine hep müjeñ oklarını yay

Gazel 517
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Cevr ile terk ider mi kişi şehr-i yârını
Lâyık mıdur ki terk ide kul şehriyârını

Şâyed terahhum ide görüp ḫâksârını
ʿÖmrüm geçince bekleyeyin rehgüzârını

Sarf itdi dîde sîm-i şirişkin vefañ içün
Bilmezlik ile yok yire ḫarc itdi varını

Ḫâric vecihden ey sanem-i dilrübâ ḫatuñ
Yazmış kitâb-ı hüsnüñ eğerçi kenârını

Cân virdi şevk-i hüsnüñe Bâkî-yi ḫastedil
Pürnûr ide Ḫüdâ-yı Teʿâlâ mezârını

Gazel 516

Dağdan görünmez baştan ayağa cismim
Beni yakacak yer kalmadı sevdiğim

Gönül açık cevap ister dudağından
Dilini çiğner o şeker yiyen papağan

Hazândır benzim, kıştır soğuk âhım
Yüzün ilkbahar, yay olmuş kaşın

Şevki sürekli zevk verir ehline
Bir yel mumudur ney işret gecesinde

Gamzen nişan etsin Bâkî'nin gönlünü
Yay önüne hep kirpiğinin oklarını

Gazel 517

Terkeder mi kişi yârinin şehrini
Kulun terk etmesi lâyık mı şehriyârını

Belki acır görüp düşkün âşığını
Ömrümce bekleyeyim onun yolunu

Sarfetti gözüm gözyaşı gümüşünü vefân için
Bilmeyerek yok yere harcadı vârını

Gönül çelen senemim! Ayva tüyün ayrıdır yüzünden
Yazmış güzellik kitabının gerçi kenarını

Güzelliğinin şevkiyle cân verdi gönlü yaralı Bâkî
Nûr içinde bıraksın Yüce Allâh mezarını

Gazel 518
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Sîne dâğın görüp ol goncadehen lâle gibi
Bir avuç kanuma girmek diledi jâle gibi

Za'fdan şöyle gam-ı 'aşk ile nâpeydâyem
Ki hemân sît u sadâm işidilür nâle gibi

Seg rakîbe nic'olur göstereyin ölmez isem
Dehen-i yâre uyuzlanmağı tebḫâle gibi

Umarın kevkeb-i baḫtum ire burc-i şerefe
Sîneye ol meh-i tâbânı çekem hâle gibi

Dil-i Bâkîyi ser-i zülfüñ elinden cânâ
Çeküben ḫışm ile çeşm-i siyehüñ ala gibi

Gazel 519
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Komaz serkeşliğin bu nefs-i ḫodrây
Müdârâ eyleseñ vay itmeseñ vay

Felek bir ejdehâ-yı heftserdür
Tolanmış genc-i dünyâyı serâpây

Ḫalâs eyler mi şol cânı kimesne
Ki aña halka-yı ejder ola cây

Gedâya kısmeti rûz-i ezelden
Lekedkûb-i melâmetdür değen pây

'Atâ kıl Bâkîye lutfuñ İlâhî
Saña muhtâc eğer yoḫsul eğer bay

Gazel 518

Göğsümün dağını görüp o gonca ağızlı lâle gibi
Bir avuç kanıma girmek istedi jâle gibi

Aşk gamıyla zayıflıktan görünmez oldum
Sadece sesim işitilir oldu inilti gibi

Köpek rakibe göstereyim, nasıl olurmuş, ölmezsem
Yârin ağzına sokulup sürtünmeyi tıpkı uçuk gibi

Umarım bahtımın yıldızı çıkar şeref burcuna
Göğsüme o parlak ayı çekerim hâle gibi

Sevdiğim! Bâkî'nin gönlünü zülfünün ucundan
Çekip siyah gözün hışımla alacak gibi

Gazel 519

Bu başına buyruk nefis bırakmaz serkeşliği
Geçinsen vay, geçinmesen vay ki vay

Felek dediğin bir ejderdir yedi başlı
Bir baştan bir başa dolanmış dünyanın hazinelerini

O kimse cânını kurtarır mı
Olmuşsa yeri ejder halkası

Ezel gününden dilencinin kısmeti
Melâmet, kınanma tekmesi

İlâhî! Lûtfunu bağışla Bâkî'ye
Sana muhtaçtır yoksulu zengini

Gazel 520
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Oldı dil bir büt-i şîrîndehenüñ Ferhâdı
Ana lâlâ geçinür Ḫüsrev ü Şîrîn dadı

Billah ey naḫl-i ter ol şîve-yi reftâr nedür
Serv-i âzâduña kul eyledüñ'a şimşâdı

Ey sabâ zülf-i dilâvîzini tahrîk itdüñ
Bu kadar fitne vü âşûba sen olduñ bâdî

Hemdemümdür şeb-i fürkatde diyü ḫaste gönül
Öğerek göğe çıkardı bu gice feryâdı

Cevre katlanmak olurdı n'idelüm ey Bâkî
'Ahd-i ḫûbân gibi yok sabrumuzuñ bünyâdı

Gazel 521
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Gülşende kûyuñ işideli serv oturmadı
Zencîrlerle bağladılar âb turmadı

Öykündi gerçi çeşmüme çok çeşme lûlesi
Ammâ kulağın iller anuñ az burmadı

Cem' oldı eşkıyâ ile bir gün rakîb-i ḫar
Ehl-i şekâdan üstine kimse oturmadı

Bir dil mi var ki zülfiñe dîvâne kılmayup
Dârüşşifâ-yı 'aşkda zencîre urmadı

Bâkî lebinden oldı bize hayf o zâlimüñ
Ammâ ne çâre n'eyleyelüm kimse sormadı

Gazel 520

Oldu gönül şirin ağızlı bir dilberin Ferhâd'ı
Ona lâla geçinir Hüsrev, Şirin ise dadı

Taze fidan! Allâh aşkına nedir o yürüyüş
Selvi boyluna kul ettin ya şimşâdı

Hey sabâ! Sen hareketlendirdin güzel zülfünü
Bu kadar fitnenin kargaşanın, sensin sebebi

Hemdemimdir ayrılık gecesi diye hasta gönül
Överek göklere çıkardı bu gece feryâdı

Cevre katlanmak olurdu, ne yapalım Bâkî
Güzellerin ahdi gibi yok sabrımızın temeli

Gazel 521

Gülşende civârını işiteli selvi oturmadı
Zincirlerle bağladılar, su durmadı

Öykündü gerçi gözüme çok çeşme borusu
Amma kulağını eller onun az burmadı

Toplandı eşkıya ile bir gün eşek rakip
Eşkıyadan kimse üstüne oturmadı

Bir gönül mü var ki zülfüne divâne etmeyip
Aşkın darüşşifasında zincire vurmadı

Bâkî! O zâlimin dudağından bize yazık oldu
Ama ne çare; ne yapalım, kimse sormadı

Gazel 522
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Kıymet gerekse kavlüñe dürr-i Necef gibi
Bîhûde yire açma dehânuñ sadef gibi

Gûş eyle râzı perde-yi sâz u terâneden
Her yaña tut kulağuñı meclisde def gibi

Şol dil ki câm gibi el üzre tutardı Cem
Dest-i zamâne yirlere çaldı ḫazef gibi

Dilde ḫayâl-i ḫâl-i ruḫ-i yâr dermiyân
Sevdâ-yı ḫattı gerçi biraz bertaraf gibi

Vasf-ı cemâl-i yâr ile Bâkî gazellerin
Biri birine sundı güzeller tuhaf gibi

Gazel 523
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Şarâb-ı bezm-i gam zevkin ne mîr ü ne vezîr itdi
Anuñ keyfiyyetin benden su'âl eyleñ fakîr itdi

Saçıldı cür'a-yı câm-ı mahabbet bâğ-ı Rıdvâna
Suyın Kevser nebâtın neyşeker ḫâkin 'abîr itdi

Binâyı 'aşka tûfân-ı havâdis kârger olmaz
Esâsın gûyiyâ bennâ-yı Kudret kârgîr itdi

Cevânlık 'âlemi gitdi ne vaktin toğrılam yâ Rab
Eğildüm bâr-ı 'aşk-ı yâr kaddüm bükdi pîr itdi

Cihânda başuma sultân iken âzâde vü fâriğ
Beni zencîr-i 'aşkuñ boynı bağlu bir esîr itdi

Ne gam endîşe-yi zilletden ey Bâkî bu menzilde
Hidâyet rehberi lutfın aña kim destgîr itdi

Gazel 522

Kıymet gerekirse sözüne, Necef incisi gibi
Boş yere açma ağzını sedef gibi

Dinle sırrı saz ile terâne perdesinden
Her yana tut kulağını mecliste def gibi

O gönlü Cem kadeh gibi elde tutardı
Zamâne eli yerlere çaldı çömlek gibi

Gönülde yârin yanak beninin hayâli ortada
Ayva tüyünün sevdası gerçi biraz geçmiş gibi

Yârin cemâlinin vasfı ile Bâkî gazellerini
Birbirine sundu güzeller hediye gibi

Gazel 523

Gam meclisinin şarap zevkini ne emir ne vezir etti
Onun keyfiyetini bana sorun; şu fakir etti

Saçıldı muhabbet kadehinin yudumu Rıdvan bağına
Suyunu Kevser, nebatını şeker kamışı, toprağını âbir etti

Aşkın bînâsına hadiseler tufanı tesir etmez
Galiba temelini Kudret bânisi kârgir etti

Gençlik âlemi gitti, ne zaman doğrulayım Yârab
Eğildim, yârin aşk yükü boyumu büktü, pîr etti

Dünyada başıma sultân iken özgür ve rahat
Beni aşkının zinciri boynu bağlı esir etti

Bâkî! Gam çekme zillet endişesinden bu menzilde
Hidâyet rehberinin lûtfunu kim onun elinden tutar etti?

Gazel 524
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Etrâf-ı çemenzârı yine âb tolandı
Gülzâra girüp her yana salındı bulandı

Beñzetdi dehânuñda olan habb-i nebâta
Şebnem göricek gonca hemân ağzı sulandı

Bağlarsañ eğer deste-yi reyhân ile turmaz
Tâ rişte-yi cân turrası târına ulandı

Ârâmgeh-i murg idi dirler ser-i Mecnûn
Meydân-ı mahabbetde ne başlar yuvalandı

Bâkîyi mey-i nâba yemîn itdi dimişler
Gül gibi ele sâgar alup içmez ol andı

Gazel 525
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Sâkiyâ kalmaz imiş çünki bu sohbet bâkî
Mey-i gülgûn içelüm bâde-yi cennet bâkî

Ḫâbda almış idüm bûs-i leb-i cânânı
Cân demâğında daḫi şimdi o lezzet bâkî

Beni öldürdi firâkuñ meded ey dôst yitiş
Hele bir pâre daḫi tende harâret bâkî

Ağlamazdum bu kadar zâr u zebûn olduğuma
Kalsa bir pâre gamuñ çekmeğe tâkat bâkî

Bâkî ölsün yoluña pâdişehüm sen sağ ol
Baḫt pâyende Ḫüdâ yâr sa'âdet bâkî

Gazel 524

Çimenliğin etrafını yine su dolandı
Gülzâra girdi, her yana salındı, bulandı

Benzetti ağzında olan nebat şekerine
Gonca şebnem görünce, hemen ağzı sulandı

Bağlarsan eğer reyhan destesiyle durmaz
Cân ipi kâkülünün teline ulandı

Kuşların yuvasıydı derler Mecnûn'un başı
Muhabbet meydanında ne başlar yuvarlandı

Bâkî için saf şaraba yemin etti demişler
Eline gül gibi kadeh alır, içmez o andı

Gazel 525

Sâkî! Kalmazmış madem bu sohbet bâkî
Gül renkli mey içelim, cennet bâdesi bâkî

Uykuda cânânın dudağından öpücük almıştım
Cân burnumda şimdi o lezzet hâlâ bâkî

Beni öldürdü ayrılığın, medet dostum, yetiş
Hele bir parça daha bedende sıcaklık bâkî

Ağlamazdım bu kadar zebûn, inler olduğuma
Kalsa bir parça gamını çekmeye takât bâkî

Bâkî ölsün yoluna padişâhım, sen sağ ol
Bahtın kalıcı, Hüdâ yardımcın, saadet bâkî

Gazel 526
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Terk itdi ben za'îfini gitdi revân gibi
Gelmek müyesser olmadı bir daḫi cân gibi

Serkeşlik eylemezse o servüñ ayağına
Yüzler süriyü varâyın âb-ı revân gibi

Devr içre gerçi sen de serâmedsin ey güneş
Olmayasın ol âfet-i devr-i zamân gibi

Ey âh mâhuñ irişemezsin kulağına
Başuñ gerekse göklere irsün figân gibi

Tîr-i gamuñ nişânesidür diyü Bâkîyi
Allâh ki ḫalk çekdi çevürdi kemân gibi

Gazel 527
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Dil-i pâk ol 'izâr-ı âle düşdi
Gül-i rengîne gûyâ jâle düşdi

Ruḫ-i rengînüñ âb-ı 'ârızuñda
Gören dir suya 'aks-i lâle düşdi

Siyâh atlas gibi zülfüñ yaraşdı
'İzâr-ı âl-i müşgînḫâle düşdi

Hümâyün bâl açup şehbâz-ı zülfüñ
Tezerv-i 'aklı nâgeh ala düşdi

Saçuñ bendinde dil derdin sorarsañ
Garîb üftâde müşkil hâle düşdi

Ezelde kur'a-yı mihr ü mahabbet
Dil-i fîrûz-i ferruḫfâle düşdi

Kemâle mâ'il oldı tab'-ı Bâkî
Mahabbet ḫalk içinde mâle düşdi

Gazel 526

Terk etti ben zayıfını, gitti rûh gibi
Gelmek müyesser olmadı bir daha cân gibi

Serkeşlik etmezse o selvi boylunun ayağına
Yüz sürüyerek varayım akan su gibi

Devir içinde sen başta gelirsin gerçi ey güneş
Olma sakın zamanın o âfet-i devrânı gibi

Ey âh! Ayın erişemezsin kulağına
Gerekirse başın göklere ersin feryâd gibi

Gam okunun nişânesidir diye Bâkî'yi
Aman aman! Halk çekti çevirdi yay gibi

Gazel 527

Temiz gönlüm o al yanağa düştü
Renkli güle âdetâ jâle düştü

Renkli yüzünün yanak suyunda
Gören der: Suya lâlenin aksi düştü

Siyah atlas gibi zülfün yaraştı
Misk benli kırmızı yanağa düştü

Büyük kanat açtı zülfünün şahbazı
Aklın sülününü ansızın ala düştü

Saçına bağlı gönlümün derdini sorarsan
Garip düşkün âşık müşkül hâle düştü

Ezelde aşk, muhabbet kur'ası
Falı kutlu muzaffer gönüle düştü

Kemâle meyletti Bâkî'nin şairliği
Halk içinde muhabbet mala düştü

Gazel 528
[Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün]

Derd ü belâ vü gam baña ʿayş u safâ saña didi
Şol ki ezelde derdüñe kâʾil olup belâ didi

Derd ü mahabbet ehlini ʿaşkuña daʾvet eyleyen
Gel berü maʾşer-i belâ derd ü gama salâ didi

Dil bir içim su istedi çeşme-yi laʾl-i yârdan
Âb-ı zülâl-i ḫançerin gösterüp işte mâ didi

Laʾl-i lebüñle talʾatuñ ravza-yı Cennetüʾn-naʾîm
Kaddüñe Cebreʾîl-i ʿakl Sidre-yi müntehâ didi

Nüktelerüñde Bâkiyâ ʿâlem-i ʿaşkı seyr iden
Meşreb-i sâf ü pâküñe Câm-ı cihânnümâ didi

Gazel 529
[Mefʿûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Çeşmümden akan ḫûn ile sâgar tola yazdı
Meclisde geçen gice yine kan ola yazdı

Pend eylemiş ol sâderuḫa zâhid-i nâdân
ʿAşk ehli hücûm eyledi rîşin yola yazdı

Bir pâre yaşum tâzeledi vâdî-yi derdi
Mecnûn gideli lâle-yi mihnet sola yazdı

Yoluñda delîl oldı dütâ kılmağa kaddüm
Her dâl ki naʾl-i süm-i esbüñ yola yazdı

Ḫâsiyyet ile yâre yakîn itmek içündür
Bâkî ki biraz kanlu elifler kola yazdı

Gazel 528

Dert, belâ, gam bana, işret, safâ sana dedi
O ki ezelde derdine inandı, belâ dedi

Dert, muhabbet ehlini aşkına davet eden
Gel beri, belâ, dert kalabalığı derde, gama gel dedi

Gönlüm bir içim su istedi yârin lâl çeşmesinden
Hançerinin duru suyunu gösterdi "İşte su" dedi

Lâl dudağınla yüzün Naîm cennetinin bahçesi
Boyuna akıl Cebraili Sidre-yi Müntehâ dedi

Bâkî! İnce sözlerinde aşk âlemini seyredenler
Saf, temiz meşrebine dünyayı gösteren kadeh dedi

Gazel 529

Gözümden akan kanla kadeh dola yazdı
Mecliste geçen gece yine kan çıka yazdı

Öğüt vermiş o sâde yüzlüye cahil zâhid
Âşıklar hücum etti, sakalını yola yazdı

Bir parça gözyaşım tazeledi dert vadisini
Mecnûn gideli mihnet lâlesi sola yazdı

Yolunda delil oldu iki büklüm etmeye boyumu
Her dal, atının toynağındaki nalı yola yazdı

Özellikle yâre yakın etmek içindir
Bâkî biraz kanlı elifleri kola yazdı

Gazel 530
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Mu'attâr kıldı âfâkı nesîm-i bâd-ı nevrûzî
Furûzân oldı ḫurşîdüñ çerâğ-ı 'âlemefrûzı

Dil-i mecnûna şimdi yig gelür leyli nehârından
Olaldan âsitânbûsuñ şeb-i târîkde rûzî

Hakîm-i feylesûf oldı velî pîr-i ḫıred olmaz
Mu'allimḫâne-yi 'aşkuñ daḫi tıfl-ı nevâmûzı

Bize esrârını açmaz meye ta'n itmeden geçmez
Gel ey sâkî geçür bundan bu 'akl-ı dânişendûzı

Gözümüñ katresinden şîşeler toldı derûnumda
Mahabbet tâkını tâ kim diküpdür tîr-i dildûzı

Şu 'âşık kim visâlüñ mîvesinden ârizû eyler
Nihâl-i kâmet-i nîzeñ gerek zihninde merkûzı

Sabâ ḫâk-i rehin bûs itdi muğber oldun ey 'âşık
Gubâr-ı ḫatt-ı müşgîni belürsin göresin tozı

Derûna şu'le saldı tîğ-i âteştâbı gûyâ kim
Ḫüdâvend-i cihânuñ berk-i şemşîr-i cihânsûzı

Diler Bâkî Ḫüdâdan ol Ḫüdâvend-i cihândâna
Bekâ-yı baḫt-ı bihrûzı devâm-ı feth-i fîrûzı

Nizâm-ı devletüñ dâ'im ḫıyâm-ı rif'atüñ kâ'im
Cihâna sâye saldukça bu 'âlî çetr-i zerdûzı

Gazel 531
[Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün]

Ḫattum hisâbın bil didüñ gavgâlara salduñ beni
Zülfüm ḫayâlin kıl didüñ sevdâlara salduñ beni

Geh âbveş giryân idüp geh bâdveş pûyân idüp
Mecnûn-i sergerdân idüp sahrâlara salduñ beni

Gazel 530

Itırlandırdı ufukları nevruz mevsiminin meltemi
Yandı güneşin âlemi aydınlatan çırası

Mecnûn gönüle hafif gelir şimdi gecesi gündüzünden
Karanlık gecede eşiğini öpmek nasip olalı beri

Filozof bilge oldu ama olmaz akıl pîri
Aşk okulunun derse başlamış öğrencisi

Bize sırlarını açmaz, suçlamadan geçmez meyi
Gel ey sâkî; geçir bundan bilgili aklı

Gözümün damlasından içimde şişeler doldu
Muhabbet tâkını diktiğinden beri gönül delen oku

Şu âşık vuslatının meyvesini eder arzu
Zihninde dikilmesi gerek mızrak boyunun fidanı

Meltem yolunun toprağını öptü, sen alındın be âşık
Misk kokulu ayva tüyü tozu belirsin, gör sen tozu

Gönlüme alev saldı ateş gibi parlayan kılıcı âdetâ
Dünya padişâhının dünyayı yakan kılıç şimşeği

Allâh'tan diler dünyayı bilen o padişâha Bâkî
İyi gün bahtının bekâsını, muzaffer fethin devamını

Devletinin nizamı daim, yükseliş çadırın kurulu olsun
Dünyaya gölge saldıkça bu yüksek, sırmalı otağı

Gazel 531

Ayva tüyümün hesabını bil dedin, kavgalara saldın beni
Zülfümü hayâl et dedin, sevdalara saldın beni

Kâh su gibi ağlattın, kâh yel gibi koşturdun
Avâre Mecnûn edip sahrâlara saldın beni

Vaslum dilersin çün didüñ lutf idüben olsun didüñ
Yarın didüñ bir gün didüñ ferdâlara salduñ beni

Yûsuf gibi ʿizzetde sen Yaʾkûbveş mihnetde ben
Dil sâkin-i Beytülhazen tenhâlara salduñ beni

Bâkîsıfat virdüñ elem itdüñ gözüm yaşını yem
Kılduñ garîk-i bahr-i gam deryâlara salduñ beni

Gazel 532
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Allar geymiş ḫırâm eyler nihâl-i gül gibi
Günde ʿuşşâkuñ hezârın zâr ider bülbül gibi

Kâkül-i müşgîni sevdâsıyla yansam dûd-i dil
Gûşe-yi destârdan peydâ olur sünbül gibi

Âteşîn ruḫsârı üzre ḫâli vasfında sözüm
ʿÂşık-ı bîdillerüñ ağzın yakar fülfül gibi

Vasf-ı hüsninde serâğâz itdi dil nevrûzda
Bülbül-i şûrîdenüñ itdükleri gulgul gibi

Tabʾ-ı Bâkî ol şeh-i Hayderşecaʾât şevkine
ʿArsa-yı kevn ü mekânı geşt ider Düldül gibi

Gazel 533
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gitdi Kayser kasrınuñ tâk u revâkı kalmadı
Nice Kisrâ geçdi tâk u tumturâkı kalmadı

Bezm-i kesretden biz en evvel götürdük ayağı
Meclis âḫir oldı gitdi bâde sâkî kalmadı

Şevk ü zevk ehli çekildi biz daḫi yâ Hû didük
Zevki gitdi ʿâlemüñ ehl-i mezâkı kalmadı

Tolu urmış tarlaya döndürdi devrân sohbeti
Câm sınmış mey dökilmiş dest-i sâkî kalmadı

Gam değül Bâkî bekâ semtine kılsa irtihâl
Nice şehler bu fenâ mülkinde bâkî kalmadı

Vuslatımı istersin, dedin, lûtfettin, olsun dedin
Yarın dedin, bir gün dedin, yarınlara saldın beni

Yusuf gibi izzette sen, Yakup gibi mihnette ben
Gönül Hüzünler Kulübesi sâkîni, tenhalara saldın beni

Bâkî gibi verdin elem, ettin gözümün yaşını deniz
Gam denizine gark ettin, deryalara saldın beni

Gazel 532

Allar giymiş salınır, gül fidanı gibi
Günde bin âşığını inletir bülbül gibi

Miskli kâkülü sevdasıyla yansam, gönül dumanı
Sarığımın ucundan belirir sümbül gibi

Ateşli yanağı üstündeki beni vasfında sözüm
Zavallı âşıkların ağzını yakar biber gibi

Güzelliğinin vasfında başladı gönül nevruzda
Coşkulu bülbülün ettikleri dem çekme gibi

Bâkî'nin şairliği o Haydar yürekli şâhın şevkiyle
Varlık meydanını dolaşır Düldül gibi

Gazel 533

Gitti Kayser, kasrının tâkı, revakı kalmadı
Nice Kisrâ geçti, tâkı, görkemi kalmadı

Çokluk meclisinden biz en önce götürdük ayağı
Meclis sona erdi, gitti bâde, sâkî kalmadı

Şevk, zevk ehli çekildi, biz de yâ Hû dedik
Âlemin zevki gitti, zevk ehli kalmadı

Dolu vurmuş tarlaya döndürdü devrân sohbeti
Kadeh kırılmış, mey dökülmüş, sâkînin eli kalmadı

Gam değil Bâkî bekâ semtine göç etsen
Nice şâhlar bu yokluk mülkünde bâkî kalmadı

Gazel 534
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Âh kim sevdüm yine bir dilber-i ra'nâcuğı
Şimdiden biñ var yanında 'âşık-ı şeydâcuğı

Nice şîrîn olmasun kim süd yerine anası
Sükker ile beslemiş ol tûtî-yi gûyâcuğı

Takınur göz değmesün diyü hamâ'il boynına
Sakınur yavuz nazardan n'eylesün anacuğı

Yaluñuz nevrüstedür seyr itmeğe korkar daḫi
Kanda gitse bilesince salınur lâlâcuğı

Dünyede öldüğüme hîç gam yimezdüm Bâkiyâ
Bir gice pehlûya çeksem ol meleksîmâcuğı

Gazel 535
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Kûyında göñül dâmen-i dildâre sarıldı
Hâcî gibi kim Ka'bede estâre sarıldı

'Arz itdüm aña nâme ile lü'lû-yi eşküm
Cân riştesi mektûb-i dürerbâre sarıldı

Zaḫm urdı velî yaralarum sarmadı ol yâr
Ağyâr işidüp tâ dimeye yâre sarıldı

Göklerde gören gice sanur kâhkeşândur
Âhum dütüni günbed-i devvâre sarıldı

Bâkî görüp ol pîreheni yâre sarılmış
Sandum ki semen kadd-i sefîdâre sarıldı

Gazel 534

Âh âh! Sevdim yine güzel bir dilberciği
Şimdiden bin var yanında şeydâ âşıkçığı

Nasıl şirin olmasın ki süt yerine anası
Şekerle beslemiş o konuşan papağancığı

Takınır göz değmesin diye hamayıl boynuna
Sakınır kötü gözden, ne yapsın anacığı

Yalnız yeni yetmedir, dolaşmaya korkar
Nereye gitse, yanında salınır lâlacığı

Dünyada öldüğüme hiç gam yemezdim Bâkî
Bir gece kucağıma alsam o meleksîmâcığı

Gazel 535

Civârında gönül sevgilinin eteğine sarıldı
Hacı gibi sanki Kâbe'de perdeye sarıldı

Arz ettim ona mektupla gözyaşı incimi
Cân ipi inci yağdıran mektuba sarıldı

Yaraladı ama yaramı sarmadı o yâr
Ağyâr işitti, dur demeden, yâre sarıldı

Göklerde geceleyin gören, samanyolu sanır
Âhımın dumanı dönen gökkubbeye sarıldı

Bâkî görüp o gömleği, yâre sarılmış
Sandım ki yasemin akçakavağa sarıldı

Gazel 536
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gördiler ol bîvefâyı terk ider her dem beni
Özlerine eylediler nâleler hemdem beni

Bûy-i ʿaşk ile sarıldum nâfe gibi posta
Bir kılına asmadı ol kâkül-i pürḫam beni

Varayın kan ağlayayın âsitân-ı yârda
Fürkatinde kana yudı dîde-yi pürnem beni

Benden öğren gel hakîkat yolını ey yâr kim
İtmezem terk günde biñ kez öldürürken gam beni

Bûy-i zülfinden sabâ geldi dem urdı cânuma
ʿÂşık-ı âşüfte itdi Bâkiyâ ol dem beni

Gazel 537
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

ʿÂlemi tâze bahâr itdi ruḫ-i zîbâsı
Virdi âfâka ziyâ tal'at-i mehsîmâsı

Batdı sâl-ı kühenüñ sît u sadâsı şimdi
Çıkdı murg-i çemenüñ nağme-yi nevpeydâsı

Yine âyîne-yi nevrûzda peydâ oldı
Nevbahâruñ seherî hüsn-i cihânârâsı

Açdı ol gonca-yı ra'nâyı libâs-ı gülgûn
Düşdi ruḫsârına zülfi başuma sevdâsı

İltifât ile bulur mürdeleri gerçi hayât
ʿÂşık-ı ḫastedili öldürür istiğnâsı

ʿİdden rûz-i visâli bilürüz a'lâdur
Kutlu gündür o gün ammâ katı çok ferdâsı

Bâkiyâ şâh-ı cevânbaḫt-ı cihân sağ olsun
Gayra minnet komadı himmet-i bîhemtâsı

Câm-ı ḫurşîd-i cihântâba ziyâ feyz eyler
Ḫâtem-i devletinüñ şa'şa'a-yı elmâsı

Gazel 536

Gördüler o vefâsızı, terkeder her ân beni
İniltilerim etti kendilerine hemdem beni

Aşk kokusuyla sarıldım nâfe gibi posta
Bir kılına asmadı o kıvrımlı kâkül beni

Varayım, kan ağlayayım yârin eşiğinde
Ayrılığında kanla yıkadı yaşlı gözler beni

Benden öğren gel hakîkat yolunu ey yâr
Terk etmem günde bin kez öldürürken gam beni

Sabâ geldi, zülfünün kokusundan dem vurdu cânıma
Perişan âşık etti Bâkî o anda o dem beni

Gazel 537

Âlemi taze bahar etti güzel yanağı
Ufuklara ışık verdi ayı andıran yüzü

Kalmadı eski yılın sesi soluğu
Çıktı çimen kuşunun yeni ezgisi

Yine nevruz aynasında gösterdi kendini
İlkbaharın seherdeki dünyayı süsleyen güzelliği

Açtı o rânâ goncayı gül renkli giysi
Düştü yanağına zülfü, başıma sevdası

İltifatla ölenleri hayat bulur gerçi
Gönlü yaralı âşığı öldürür istiğnası

Biliriz ki vuslat günü daha iyidir bayramdan
Kutlu gündür o gün ama çok kötüdür yarını

Bâkî! Dünyanın bahtı genç şâhı sağ olsun
Başkasına minnet bırakmadı benzersiz himmeti

Dünyayı aydınlatan güneş kadehine ışık verir
Devlet yüzüğünün elmas parıltısı

Gazel 538
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Saçuñ sevdâsı şeydâ ideli ben zâr u mahzûnı
Unutdı ḫalk-ı ʿâlem kıssa-yı Leylâ vü Mecnûnı

Olupdur çârpâre ney gibi âh itmeden bağrum
Meğer kim bezm-i ʿaşkuñ sâkiyâ bu oldı kânûnı

Turuncî gabgabuña el suna diyü rakîb ey mâh
Günüm eyvâ ile geçdi vü beñzüm oldı leymûnî

İkisinüñ daḫi bir benden özge vârisi yokdur
Cihânda ben var iken kim añar Ferhâd u Mecnûnı

Cemâlüñ mushafını dilberâ gördükçe bu Bâkî
Okur Veʾş-Şems yüzüñe kaşuña sûre-yi Nûnı

Gazel 539
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Derd-i çeşmüñ gördüğümce derdnâk eyler beni
Gözlerüñ derdi senüñ bir gün helâk eyler beni

Kanlu bâğlar gibi dilber bağlamış ḫûnî gözin
Gark-ı ḫûn âḫir o çeşm-i ḫışmnâk eyler beni

Dehre-yi dehr-i denî bâğ-ı belâda yaşumı
Katre katre akıdur mânend-i tâk eyler beni

Turra-yı müşgînüñe olmazsa rûzî destres
Şâneveş minşâr-ı mihnet çâk çâk eyler beni

Zikrüñi dilden düşürmez sebze-yi ḫâküm kaçan
Dâneveş dihkân-ı devrân zîr-i ḫâk eyler beni

Pertev-i hüsniyle rûşen mülk-i ʿâlem Bâkiyâ
Râh-ı ʿaşka mühtedî ol nûr-i pâk eyler beni

Gazel 538

Saçının sevdası âşık edeli ben inleyen mahzunu
Unuttu âlem halkı Leylâ ile Mecnûn hikâyesini

Bağrım çarpâre ney gibi dört parça oldu âh ederek
Sâkî! Yoksa bu mu oldu aşk meclisinin kanunu

Ay yüzlüm! Turunç şekilli adem elmana el uzatır diye rakip
Günüm eyvahlarla geçti, benzim oldu limon rengi

İkisinin de benden başka varisi yoktur
Dünyada ben varken kim anar Ferhâd ile Mecnûn'u

Dilberim! Cemâlinin mushafını gördükçe bu Bâkî
Okur yüzüne Ve'ş-Şems, kaşına Nûn sûresini

Gazel 539

Gözünün derdi gördükçe dertlendirir beni
Gözlerinin derdi bir gün helâk eder beni

Kanlı bağlar gibi dilber bağlamış kanlı gözünü
O öfkeli gözler sonunda kan içinde bırakır beni

Alçak dünyanın palası belâ bahçesinde yaşımı
Damla damla akıtır, taka döndürür beni

Bir gün miskli kâkülüne ulaşamazsam
Mihnet testeresi tarak gibi dilim dilim eder beni

Zikrini dilden düşürmez toprağımdan biten ot
Tohum gibi devrân çiftçisi toprağa koyunca beni

Güzelliğinin ışığıyla âlem mülkü aydınlıktır Bâkî
Aşk yoluna gir; tertemiz nûr eder beni

Gazel 540
[Fâilâtün Mefâilün Feilün]

İrdi vakt-i sabâh ey sâkî
Bize sun var ise mey-i bâkî

Kilk-i âhum yazarsa sûz-i dili
Dutışur nuh sipihrüñ evrâkı

Ḫâk-i râh olduğın görüp cânân
Katı ayaklar oldı ʻuşşâkı

Ḫaste çeşmi nigâr beste kılup
Göze göstermez oldı âfâkı

Bâkiyâ gör ḫarâb ider âḫir
Seyl-i eşküm bu nîlgûn tâkı

Gazel 541
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Câm gibi diler iseñ k'ola kalbüñ sâfî
Çeke gör sûfî safâ ile şarâb-ı sâfı

Lebüñüñ sâfiyesi vire diyü sâfi cevâb
Bu göñül ḫastesinüñ virdidurur yâ Ṣâfî

Toludur dil kafesi genc-i mahabbetle bu gün
ʻAşk bâzârınuñ ey ḫâce benem sarrâfı

N'ola zeyn olsa yine meclisümüz güller ile
Gözümüñ kanlu yaşı eyledi pür etrâfı

Kim ide vasf-ı cemâlüñ senüñ âyînesıfat
Bâkî-yi tab' gibi olmaya hîç vassâfı

Gazel 540

Sabah vakti geldi ey sâkî
Bize sun varsa kalan meyi

Gönlümün yangısını yazarsa âhımın kalemi
Tutuşur dokuz feleğin yaprakları

Yola toprak olduğunu görüp cânân
Âşıklarına çok kadehler verdi

Hasta gözünü kapatıp sevgili
Göze göstermez oldu ufukları

Gör, harap eder sonunda Bâkî
Gözyaşı selim bir gün lâcivert tâkı

Gazel 541

Dilersen kalbinin saf olmasını kadeh gibi
Safâ ile saf şarabı çeke gör sûfî!

Açık cevap verir diye dudağının saflığı
Bu gönül hastasının virdidir yâ Şâfî

Doludur gönül kafesi muhabbet hazinesiyle bugün
Efendi! Benim aşk pazarının sarrafı

Ne çıkar süslense meclisimiz güller ile
Gözümün kanlı yaşı doldurdu çevreyi

Ayna sıfatlı? Kim vasfedebilir cemâlini
Şiirde Bâkî gibi yoktur hiç vasfedici

Gazel 542
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Ey göñül a'yân-ı devlet içre himmet kalmadı
Kimden umarsın kerem ehl-i mürüvvet kalmadı

Nefse nefsi oldı 'âlem her kişi ḫayretdedür
Kimseden hîç kimseye dermâna tâkat kalmadı

Ey dirîğâ lutf u ihsânuñ kapusın yapdılar
Zikri ḫayr olsun dinür sâhibsa'âdet kalmadı

Gel zuhûr it kandasın ey Mehdî-yi sâhibkırân
Kim cihânda zâhir olmaduk 'alâmet kalmadı

Câhil ü nâdân olı gör ister iseñ mertebe
Kim kemâl ehline Bâkî şimdi rağbet kalmadı

Gazel 543
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Elinden geldüğince râz-ı 'aşkuñ dil nihân itdi
Akup cûy-i sirişk ol sırrı hayfâ kim 'ayân itdi

Tonatdı dâğ ile bâzûlarını ol gülendâmuñ
Açınca kolların etrâfı gûyâ gülsitân itdi

Lebin ağyâr-ı bedḫâhuñ virüp ağzına dişletdi
Dirîğâ dôstlar meclisde ol meh yine kan itdi

Gelüp konmışken ey kaşı kemânum dilde peykânuñ
Göñülden geçdi âḫir cân evin vardı mekân itdi

Kadüñ servine göz dikmişdi ey serv-i revân ammâ
Bu gün Bâkî yine gamzeñ okın ḫâtırnişân itdi

Gazel 542

Gönlüm! Devlet âyânı içinde himmet kalmadı
Kimden kerem umarsın? Mürüvvet ehli kalmadı

Nefse nefsi âlem oldu; her kişi hayrettedir
Kimsenin kimseye dermana takâti kalmadı

Çok yazık! Lûtfun, ihsânın kapısını kapadılar
Adı hayırla anılacak saadet sahibi kalmadı

Gel, zuhûr et, nerdesin ey sahipkıran Mehdî
Çünkü dünyada zâhir olmadık alâmet kalmadı

Sen de bir cahil oluver mertebe istiyorsan
Bâkî! Kemâl ehline şimdi rağbet kalmadı

Gazel 543

Gönül elinden geldiğince aşkının sırrını sakladı
Gözyaşı ırmağı aktı, yazık ki o sırrı ifşa etti

Dağ ile donattı o gülendâmın kollarını
Açınca kollarını çevreyi âdetâ gülistân etti

Kötü niyetli ağyârın ağzına verip dudağını dişletti
Çok yazık dostlar! O ay mecliste yine kan etti

Keman kaşlım! Temrenin gelip konmuşken gönlüme
Gönülden geçti gitti, sonunda cân evimi mekân etti

Yürüyen selvi boyunun selvisine göz dikmişti ama
Bugün Bâkî yine gamzenin okunu gönlüne dikti

Gazel 544
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Dilâ nûş it ciğer kanın mey-i gülgûn ise gitdi
Yüri zehr-i belâya kâni' ol afyôn ise gitdi

Leb-i la'lini emmek mey gibi kânûn idi ammâ
Anı def eylediler şer' ile kânûn ise gitdi

Gubâr-ı ḫatt-ı rûyıyla meğer hayrân ola gönlüm
Dirîğ elden leb-i dilber gibi ma'cûn ise gitdi

O Leylîveş gamından n'ola olsam pâdişâh-ı gam
Cünûn mülkin baña ısmarladı Mecnûn ise gitdi

Dil-i mahzûn bulurdı kahve vü berş ile Bâkî zevk
Dirîğâ aradan zevk-i dil-i mahzûn ise gitdi

Gazel 545
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Gel bâğa temâşâ ide gör âb-ı revânı
Seyr eyle nedür sür'at-i 'ömr-i güzerânı

N'eyler seni bildüñ mi hevâ 'âkıbet-i kâr
Gör bâd-ı vezân üzre giden berg-i ḫazânı

Bir cây-ı ḫatar olmasa 'âlemde nedendür
Ebrüñ bu gözi yaşı vü berküñ ḫafakânı

Bilmez bu kazâ rehgüzer-i seyl-i fenâdur
Pâyende sanan kasr-ı dilefrûz-i cihânı

Bâkî gider endîşe-yi dünyâyı gönülden
Değmez bu kadar rağbete bu menzil-i fânî

Gazel 544

Gönlüm! İç ciğer kanını; gül renkli mey gitti
Yürü, belâ zehrine kanî ol; afyon gitti

Lâl dudağını emmek mey gibi kanun idi ama
Onu şeriatla uzaklaştırdılar, kanun gitti

Yüzündeki ayva tüyü tozuyla belki hayran olur gönlüm
Yazık! Dilber dudağı gibi mâcun da elden gitti

O Leylâ'yı andıranın gamıyla ne çıkar gam padişâhı olsam
Cinnet ülkesini bana ısmarladı, Mecnûn da gitti

Mahzun gönlüm kahveyle, berşle zevk bulurdu Bâkî
Çok yazık! Aradan mahzun gönlümün zevki gitti

Gazel 545

Bahçeye gel, seyrede gör akarsuyu
Seyret, nedir geçici ömrün sürati

Hava seni ne yapar bildin mi sonunda
Gör esen rüzgârla giden hazân yaprağını

Tehlike yeri olmasa dünyada nedendir
Bulutun bu gözyaşı, şimşeğin hafakanı

Bilmez bu kazâ yokluk selinin yoludur
Ebedî kalır sanan dünyanın gönül parlatan kasrını

Bâkî! Gider dünya düşüncesini gönülden
Bu fânî menzil bu kadar rağbete değer mi

Gazel 546
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Bihamdillâh ki yârî kıldı ferr-i baḫt-ı sultânî
Müyesser eyledi Bârî Te'âlâ feth-i Şirvânı

İrişdi nevbenev nusret o mansûr oldı her nevbet
Muzaffer eyledi şâh-ı cihânı fazl-ı Rabbânî

Şehenşâh-ı felekmesned şeh ü şehzâde cedberced
Murâd ibni Selîm ibni Süleymân Ḫân-ı 'Osmânî

Buyur kemter kuluñ şâhum irişsün Çîn ü Mâçîne
Açup iklîm-i Türkistânı alsun taḫt-ı ḫâkânı

Tırâş itdi ser-i a'dâyı bir bir tîğ-i bürrânı
Atañ feth itdi kürsî-yi bilâd-ı Berberistânı

Gubâr-ı na'l-i esbin dîde-yi a'dâya kühl itdi
Ne Tebrîzin kodı ceddüñ ne Kazvîn ü Sıfâhânı

Esâs-ı mülki muhkem kıl kıbâb-ı kadri müstahkem
Binâ-yı baḫtuña lâzımdur alsunlar Ḫorâsanı

Du'âsı Bâkî-yi üftâdenüñ ol kim kıyâm itsün
Felekler sakfı turdukça binâ-yı 'ömrüñ erkânı

Çerâğ-ı kevkeb-i baḫtuñ güneşden tâbnâk olmış
Felekden serfirâz olsun sarây-ı kadrüñ eyvânı

Gazel 547
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Ḫatuñdur şâm-ı zulmet gerdenüñdür şem' -i kâfûrî
Furûzân olmağa gülnâr ḫaddüñden alur nûrı

Beyâz-ı safha-yı ruḫsâra ol ḫatt-ı cemâlüñle
Muhakkak ḫatt-ı Nûrî mi ki yazmış âyet-i Nûrı

Eğerçi kahvenüñ bir gûne vardur 'âlemi ammâ
İki kâse mey içre seyr iderler Çîn ü Fağfûrı

Gazel 546

Hamdolsun, yardım etti sultânın baht ışığı
Müyesser etti Yüce Tanrı Şirvan'ın fethini

Sürekli nusret erişti, her defasında muzaffer oldu
Allâh'ın fazlı cihân şâhını muzaffer etti

Felek tahtlı şehinşâh, şâh ile şehzâde atadan oğula
Süleyman Hân oğlu, Selim oğlu Murâd, Osmanlı

Şâhım! Buyur, en küçük kulun erişsin Çin'e, Maçin'e
Fethetsin Türkistan'ı, alsın hakânın tahtını

Tıraş etti düşmanların başını bir bir keskin kılıcı
Atan fethetti Berberistan beldelerinin kürsüsünü

Atının nalındaki tozu düşmanların gözüne ilaç etti
Ne Tebriz'i bıraktı atan, ne Kazvin ile İsfahan'ı

Sağlamlaştır mülkün temelini, kâdir kubbelerini
Bahtının bînâsına lâzımdır, alsınlar Horasan'ı

Şudur düşkün Bâkî'nin duası; kıyâm etsin
Felekler tavanı durdukça ömür bînâsının erkânı

Bahtının yıldız çerağı güneşle parlamış
Felekten yukarda olsun kâdir sarayının eyvanı

Gazel 547

Ayva tüyün karanlık gece, boynun kâfurî mum
Parlamak için nar çiçeği yanağından alır ışığı

Yüz sayfasının beyazına cemâlinin ayva tüyüyle
Nûrî'nin hattı mı muhakkak? Yazmış Nûr âyetini

Kahvenin bir türlü âlemi vardır, yine de
İki kâse mey içince seyrederler Çin'i, Fağfur'u

O goncaleb yanında ḫoş gör ey dil ḫâr-ı ağyârı
'Asel cem' eyleyen nûş eyler ekser nîş-i zenbûrı

Gubâr-ı dergeh-i şâha sürer yüz yirde yüz Bâkî
Süleymâna mukârin olmağ ister seyr idüñ mûrı

Gazel 548
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Nice yıldur deşt-i gamdur cân-ı mahzûnuñ yiri
Ey saçı Leylâ virildi baña Mecnûnuñ yiri

Kâmetün 'aksi düşerse tañ mı eşk-i çeşmüme
Bâğda âb-ı revândur serv-i dilcûnuñ yiri

Kûyına varsa 'aceb mi dilberüñ gâhî rakîb
Cennet idi bir zamân İblîs-i mel'ûnuñ yiri

Bir huzûrum vardurur kûyuñda olmakdan şehâ
'Arz olınsa almazam baña Feridûnuñ yiri

Dirhem-i eşküm dükenmez nice demdür Bâkiyâ
Ḫâk-i cismümdür meğer kim mâl-i Kârûnuñ yiri

O gonca dudaklı yanında hoş gör gönlüm ağyârın dikenini
Bal toplayan çok defa çeker arı iğnesinin acısını

Şâhın eşik toprağına yüz sürer yüz yerde Bâkî
Süleyman'a yakın olmak ister, seyredin karıncayı

Gazel 548

Nice yıldır gam çölüdür mahzun cânının yeri
Leylâ saçlım! Bana verildi Mecnûn'un yeri

Boyunun aksi düşerse gözyaşlarıma şaşılır mı
Bahçede akarsudur gönülde yer eden selvinin yeri

Rakip, dilberin civârına varsa şaşılır mı
Bir zamanlar Cennetti mel'un İblis'in yeri

Bir huzûrum vardır civârında olmaktan şâhım
Arz edilse bana, almam asla Feridun'un yerini

Gözyaşı dirhemim tükenmez ne zamandır Bâkî
Cismimin toprağıdır herhâlde Kârun malının yeri

Musammatlar

Musammat l
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

I

Ey pâybend-i dâmgeh-i kayd-ı nâm u neng
Tâ key hevâ-yı meşgale-yi dehr-i bîdireng

Añ ol güni ki âḫir olup nevbahâr-ı 'ömr
Berg-i ḫazâne dönse gerek rûy-i lâlereng

Âḫir mekânuñ olsa gerek cür'a gibi ḫâk
Devrân elinden irse gerek câm-ı 'ayşa seng

İnsân odur ki âyineveş kalbi sâf ola
Sîneñde n'eyler âdem iseñ kîne-yi peleng

'İbret gözinde niceye dek gaflet uyḫusı
Yitmez mi saña vâki'a-yı Şâh-ı şîrceng

Ol şehsüvâr-ı mülk-i sa'âdet ki raḫşına
Cevlân deminde 'arsa-yı âlem gelürdi teng

Baş eğdi âb-ı tîğine küftâr-ı Üngürûs
Şemşîri gevherini pesend eyledi Fireng

Yüz yire kodı lutf ile gülberg-i ter gibi
Sandûka saldı ḫâzin-i devrân güher gibi

II

Hakkâ ki zîb ü zînet-i ikbâl ü câh idi
Şâh-ı Sikenderefser ü Dârâsipâh idi

Gerdûn ayağı tozına eylerdi serfurû
Dünyâya ḫâk-i bârgehi secdegâh idi

Kemter gedâyı az 'atâsı kılurdı bay
Bir lutfı çok mürüvveti çok pâdişâh idi

Musammat I

I

Ar namus tuzağının bağında ayağın bağlı
Ne kadar sürsün durmaz dünyanın meşgâle arzusu

An o günü; sona erer ömrün ilkbaharı
Hazân yaprağına dönecektir lâle renkli yüzü

Sonunda mekânın toprak olacak yudum gibi
Devrân elinden kırılır taşla işret kadehi

İnsan dediğinin kalbi saf olur ayna gibi
İnsansan göğsünde ne yapar kaplan kini

İbret gözünde ne kadar sürsün gaflet uykusu
Yetmez mi sana aslan savaşlı şâhın hadisesi

Binse atına o saadet mülkünün usta binicisi
Dolaşırken âlem arsası ona dar gelirdi

Baş eğdi kılıcının suyuna Üngürüs kâfirleri
Firenkler kılıcının cevherini beğendi

Yüzünü yere koydu taze gül yaprağı gibi
Sandukaya bıraktı devrân haznedarı inci gibi

II

Gerçekten ikbâlin, makâmın süsü, ziynetiydi
İskender tâclı, Dârâ ordulu bir şâh idi

Felek ayağının tozuna baş eğerdi
Sarayının toprağı dünyaya secdegâh idi

En yoksul insanı az bağışı zengin ederdi
Lûtfu çok, mürüvveti çok bir padişâh idi

Ḫâk-i cenâb-ı hazreti dergâh-ı devleti
FazI u belâgat ehline ümmîdgâh idi

Hükm-i kazâya virdi rızâyı eğerçi kim
Şâh-ı kazâtüvân u kaderdestgâh idi

Gerdûn-i dûna zâr u zebûn oldı sanmañuz
Maksûdı terk-i câh ile kurb-i İlâh idi

Cân u cihânı gözlerimüz görmese n'ola
Rûşen cemâli 'âleme ḫurşîd ü mâh idi

Ḫurşîde baksa gözleri ḫalkuñ tola gelür
Zîrâ görince ḫâtıra ol mehlikâ gelür

III

Döksün sehâb kaddin añup katre katre kan
İtsün nihâl-i nârveni naḫl-i ergavân

Bu acılarla çeşm-i nücûm olsun eşkbâr
Âfâkı tutsun âteş-i dilden çıkan duḫân

Kılsun kebûd câmelerin âsumân siyâh
Geysün libâs-ı mâtem-i Şâhı bütün cihân

Yaksun derûn-i sîne-yi ins ü perîde dâğ
Nâr-ı firâk-ı Şâh Süleymân-ı kâmrân

Kıldı firâz-ı küngüre-yi 'arşı cilvegâh
Lâyık değüldi şânına hakkâ bu ḫâkdân

Murg-i revânı göklere irdi hümâ gibi
Kaldı hazîz-i ḫâkde bir iki üstüḫân

Çâpüksüvâr-ı 'arsa-yı kevn ü mekân idi
İkbâl ü 'izzet olmış idi yâr ü hem'inân

Serkeşlik itdi tevsen-i baḫ-ı sitîzekâr
Düşdi zemîne sâye-yi eltâf-ı Kirdigâr

Huzûrundaki eşiğin toprağı, devletinin dergâhı
Fazilet, belâgat sahiplerinin ümit yeriydi

Gerçi kazânın hükmüne rızâ verdi
Kazâ güçlü, kader düzenli bir şâh idi

Sanmayın aşağılık dünyaya zebûn oldu
Maksadı makâmı terk ile Allâh'a yaklaşmak idi

Ne çıkar gözlerimiz görmese cânı, dünyayı
Aydınlık cemâli âleme güneş ile ay idi

Güneşe baksa halkın gözleri dola gelir
Zira görünce hatıra o ay yüzlü gelir

III

Bulut boyunu anıp damla damla kan döksün
Nar fidanını erguvan fidanı etsin

Bu acılarla yıldızların gözü yaş döksün
Gönül ateşinden çıkan duman ufukları tutsun

Gökyüzü lâcivert giysilerini siyah etsin
Bütün dünya şâh için mâtem elbisesi giysin

İnsanların, perilerin göğüslerinde dağ yaksın
Murâdına ermiş Şâh Süleyman'dan ayrılık ateşi

Cilvegâh edindi arş burcunun yükseklerini
Gerçekten bu dünya şânına lâyık değildi

Rûh kuşu göklere çıktı hümâ gibi
Toprak çukurunda bir iki kemik kaldı

Kevn ü mekân meydanının usta binicisiydi
İkbâl ile izzet onunla yâr idi beraberdi

Mücadeleci güçlü at serkeşlik etti
Tanrı lûtfunun gölgesi yere düştü

IV

Olsun gamuñda bencileyin zâr u bîkarâr
Âfâkı gezsün ağlayurak ebr-i nevbahâr

Tutsun cihânı nâle-yi murgân subhdem
Güller yolınsun âh u figân eylesün hezâr

Sünbüllerini mâtem idüp çözsün ağlasun
Dâmâne döksün eşk-i firâvânı kûhsâr

Añdukça bûy-i ḫulkuñı derdüñle lâleveş
Olsun derûn-i nâfe-yi müşg-i Tâtâr târ

Gül hasretüñle yollara tutsun kulağını
Nergis gibi kıyâmete dek çeksün intizâr

Deryâlar itse ʿâlemi çeşm-i güherfeşân
Gelmez vücûda sencileyin dürr-i şâhvâr

Ey dil bu demde sensin olan baña hemnefes
Gel nây gibi iñleyelüm bârî zâr zâr

Âheng-i âh ü nâleleri idelüm bülend
Ashâb-ı derdi cûşa getürsün bu heft bend

V

Gün toğdı Şâh-ı ʿâlem uyanmaz mı ḫâbdan
Kılmaz mı cilve ḫayme-yi gerdûncenâbdan

Yollarda kaldı gözlerümüz gelmedi ḫaber
Ḫâk-i cenâb-ı südde-yi devletme'âbdan

Reng-i ʿizârı gitdi yatur kendü ḫuşkleb
Şol gül gibi ki ayru düşüpdür gülâbdan

Gâhî hicâb-ı ebre girür ḫüsrevâ felek
Yâd eyledükçe lutfuñı terler hicâbdan

IV

Gamında benim gibi inlesin kararsız kalsın
İlkbahar bulutu ağlayarak ufukları gezsin

Sabah vakti kuşların iniltisi dünyayı tutsun
Güller yolunsun, bülbül âh ile feryâd etsin

Yas tutup sümbüllerini çözsün, ağlasın
Dağlar eteklerine bolca yaş döksün

Andıkça güzel huyunu derdinle lâle gibi
Tatar miskinin nâfesinin içi kara olsun

Gül hasretinle kulağını yollara tutsun
Nergis gibi kıyamete kadar beklesin

Denizler inci saçan göz hâline getirse âlemi
Vücûda gelmez senin gibi şâhlara yaraşır inci

Gönlüm! Şu anda bana hemnefes olan sensin
Gel inim inim inleyelim bari ney gibi

Yükseltelim âhların, iniltilerin âhengini
Bu yedi bend coştursun dert sahiplerini

V

Gün doğdu, âlem şâhı uyanmaz mı uykudan
Görünmez mi felek eşikli otağından

Yollarda kaldı gözlerimiz, gelmedi haber
Devletli yüksek eşiğinin toprağından

Yanak rengi gitti, yatır kendisi dudağı kuru
Bir gül gibi sanki ayrı düşmüş gülsuyundan

Bazen bulut örtüsüne girer, padişâhım, felek
Andıkça lûtfunu terler utancından

Tıfl-ı sirişki yirlere girsün du'âm odur
Her kim gamuñdan ağlamaya şeyḫ ü ṣâbdan

Yansun yakılsun âteş-i hecrüñle âfîtâb
Derdüñle kara çullara girsün sehâbdan

Yâd eylesün hünerlerüñi kanlar ağlasun
Tîğuñ boyınca karaya batsun kırâbdan

Derd ü gamuñla çâk-i girîbân idüp kalem
Pîrâhenini pârelesün gussadan 'alem

VI

Tîğuñ içürdi düşmene zaḫm-ı zebânları
Bahs itmez oldı kimse kesildi lisânları

Gördi nihâl-i serv-i serefrâz-ı nîzeñi
Serkeşlik adın anmadı bir daḫi bânları

Her kanda bassa pây-ı semendüñ nisâr içün
Ḫânlar yoluñda cümle revân itdi cânları

Deşt-i fenâda murg-i hevâ turmayup konar
Tîğuñ Ḫüdâ yolında sebîl itdi kanları

Şemşîr gibi rûy-i zemîne taraf taraf
Salduñ demür kuşaklu cihân pehlevânları

Alduñ hezâr bütgedeyi mescid eyledüñ
Nâkûs yirlerinde okutduñ ezânları

Âḫir çalındı kûs-i rahîl itdüñ irtihâl
Evvel konağun oldı cinân bûstânları

Minnet Ḫüdâya iki cihânda kılup sa'îd
Nâm-ı şerîfüñ eyledi hem gâzî hem şehîd

Gözyaşı çocuğu yerlere girsin, duam odur
Kim gamından ağlamazsa gencinden, yaşlısından

Yansın yakılsın ayrılığının ateşiyle güneş
Derdinle kara çullara girsin buluttan

Ansın hünerlerini, kanlar ağlasın
Kılıcın boyunca karaya batsın kınlardan

Derdinle, gamınla yakasını yırtsın kalem
Gömleğini parçalasın üzüntüden âlem

VI

Kılıcın içirdi düşmana dil yaralarını
Bahsetmez oldu kimse, kesildi dilleri

Gördü mızrağının yüce başlı selvi fidanını
Serkeşlik adını anmadı bir daha Banları

Nereye bassa atının ayağı, saçmak için
Bütün hanlar yolunda akıttı canları

Yokluk çölünde istek kuşu durmayıp konar
Kılıcın Allâh yolunda sebil etti kanları

Kılıç gibi yeryüzüne taraf taraf
Saldın demir kuşaklı cihân pehlivanları

Aldın bin puthaneyi, mescide çevirdin
Çan yerlerinde okuttun ezanları

Sonunda çalındı göç çanı, göç ettin
İlk konağın oldu cennet bahçeleri

Minnet Allâh'a, iki dünyada edip saîd
Şerefli adını etti hem gazi hem şehid

VII

Bâkî cemâl-i Pâdişeh-i dilpezîri gör
Mir'ât-i sun'-ı Hazret-i Hayy-i Kadîri gör

Pîr-i ʿazîz-i Mısr-ı vücûd itdi intikâl
Mîr-i cevân-ı çâpük-i Yûsufnazîri gör

Gün toğdı şimdi gâyete irdi sepîdedem
Ruḫsâr-ı ḫûb-i ḫüsrev-i rûşenzamîri gör

Behrâm-ı vakti gûra yitürdi bu saydgâh
Var işiğine ḫidmet-i Şâh Erdşîri gör

Berbâd kıldı taḫt-ı Süleymânı
Sultân Selîm Ḫân-ı Sikenderserîri gör

Vardı peleng-i küh-i vegâ ḫâb-ı râhate
Kühsâr-ı kibriyâda turan nerreşîri gör

Cevlâne gitdi ravzaya tâvûs-i bâğ-ı kuds
Ferr-i hümâ-yı evc-i sa'âdetmesîri gör

İkbâl ü baḫt-ı ḫüsrev-i âfâk müstedâm
Rûh-i revân-ı Şâha tahiyyât vesselâm

VIII

Kıldukça Şâh-ı ʿâleme Hak fazl u rahmeti
Virsün cihânda Hazret-i Pâşâya devleti

Sâhibkırân-ı ʿarsa-yı iklîm-i saltanat
Ol dem ki kıldı mülk-i bekâya ʿazîmeti

Ol cism-i pâki cânı gibi eyledi nihân
Âsûde kıldı hâl-i sipâh u ra'iyyeti

Ḫalk-ı cihâna kırk sekiz gün tuyurmayup
Bir hafta kıldı gayrılar ancak bu hâleti

VII

Bâkî! Gönlün beğendiği padişâhın cemâlini gör
Hayy, Kadîr Tanrı'nın yaratış aynasını gör

Varlık Mısır'ının aziz pîri göç etti
Yusuf'a benzeyen, kıvrak, genç emîri gör

Gün doğdu, şimdi sona erdi seher vakti
Gönlü aydın Hüsrev'in güzel yüzünü gör

Vaktin Behrâm'ını mezara soktu bu av yeri
Var eşiğine, Şâh Erdeşîr'in hizmetini gör

Süleyman'ın tahtını yele verdi
İskender tahtlı Sultân Selim Hân'ı gör

Vardı savaş dağının kaplanı rahat uykusuna
Kibriya dağlarında duran erkek aslanı gör

Dolaşmaya gitti bahçeye kutsallık bağının tavusu
Saadet doruklarında uçan hümânın ferrini gör

Ufukların hüsrevinin ikbâli, bahtı müstedam
Şâhın rûhuna fâtiha okuyalım vesselâm

VIII

Kıldıkça âlemin şâhına Hak fâzlı rahmeti
Versin dünyada hazreti Paşaya devleti

Saltanat ikliminin meydanındaki sahipkıran
Ne zaman ki bekâ mülküne gitti

O temiz vücûdu cânı gibi gizledi
Rahatlattı ordunun, halkın hâlini

Dünya halkına kırk sekiz gün duyurmadı
Başkaları bir hafta sandı bu hâleti

Tedbîri gör ki irmedi kimse ḫayâline
Âsaf cihâna gelse göreydi vezâreti

Gayret kemerlerini kuşandı kılıç gibi
Aldı hisârı virdi Ḫüdâ feth ü nusreti

Râhat yüzini görmedi çalışdı cân ile
Çekdi Efendi yolına bu deñlü zaḫmeti

Yâ Rab kemâl-i lutfuña kaldı senüñ hemân
Pâşâ kuluñ cihânda tamâm itdi ḫidmeti

Âsîb-i dehr ü âfet-i devr-i zamâneden
Hıfz u himâyet eyle o sâhibsa'âdeti

Dâ'im çerâğ-ı devlet ü baḫtın münevver it
İki cihânda göñli murâdın müyesser it

Musammat 2
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

I

Cây-ı âsâyiş olur sanma cihân-ı fânî
Eyleme kasd-ı 'imâret bu ḫarâb eyvânı

Menzil-i bâr-ı belâ köhneserâdur dünyâ
Künc-i râhat yiri zann eyleme bu vîrânı

Felegüñ kasr-ı dilâvîzine meftûn olma
Nice mîrâsa girüpdür bu sarây-ı fânî

Düşmen-i ehl-i keremdür felek-i siflenüvâz
Görüñüz n'itdi o Şehzâde-yi 'âlîşânı

Âb u tâbın giderüp teff-i semûm-i kahrı
Berg-i nîlûfere döndürdi gül-i ḫandânı

Kanı ol küngüre-yi tâc-ı sa'âdet güheri
Kanı ol bârgeh-i lutf u kerem sultânı

Tedbire bak, kimsenin aklına gelmedi
Âsaf dünyaya gelip görseydi bu vezirliği

Gayret kemerlerini kuşandı kılıç gibi
Aldı hisarı, Allâh verdi fethi, nusreti

Rahat yüzünü görmedi, çalıştı can ile
Çekti Efendi yoluna bu denli zahmeti

Lûtfunun kemâline kaldı senin Yârabbi
Paşa kulun dünyada tamamladı hizmeti

Dünyanın musibetinden, zamâne devrinin âfetinden
Koru, himaye et o saadet sahibini

Daima devlet, baht çerağını münevver et
İki dünyada gönlünün murâdını müyesser et

Musammat 2

I

Sanma fânî dünyayı huzûr yeri
Mâmur etmeye niyetlenme bu harap eyvanı

Belâ yükünün menzili, eski saraydır bu bînâ
Rahat köşesi sanma bu virâneyi

Feleğin câzibeli kasrına meftûn olma
Bu fânî saray nice mirâsa girdi

Kerem sahiplerinin düşmanıdır sefilleri koruyan felek
Görün, o şânı yüce şehzâdeye ne etti

Parlaklığını yok etti kahır, sam yelinin sıcaklığı
Nilüfer yaprağına döndürdü gülen gülü

Hani o saadet tâcının burcundaki inci
Hani o lûtuf, kerem sarayının sultânı

Kanı ol dürr-i dilefrûz-i seḫâ deryâsı
Kanı ol gevher-i nâyâb-ı mürüvvet kânı

Mihr ü mâh-ı felek-i baḫt u sa'âdet Sultân
Şem'-i eyvân-ı serâperde-yi 'ismet Sultân

II

Ebr-i bârân ki yağar bâğ u gülistân üzre
Katreler kim dökilür sünbül ü reyhân üzre

Cûylar kim tolanur dâmen-i sahrâlarda
Jâleler kim görinür lâle-yi nu'mân üzre

Hep o göz yaşlarıdur akdı bisât-ı arza
Ağlaşur ehl-i semâ Hazret-i Sultân üzre

Mâtemin tutsa n'ola 'âlem-i 'ulvîde melek
Sâye-yi rahmet-i Rahmân idi insân üzre

Bu fenâ gülşeninüñ ḫâr u ḫesinden göçürüp
Kurdılar bârgehin ravza-yı Rıdvân üzre

Cism-i pâkin götürüp ḫâkden aldı Rıdvân
Döşedi ḫâbgehin gurfe-yi gufrân üzre

Serbeser salmış idi sâye-yi fazl ü ihsân
Şehper-i 'âtıfeti ḫayl-i yetîmân üzre

Ağlañ ey ḫayl-i yetîmân u garîban ağlañ
Yâd idüp ni'met-i Sultânı fırâvân ağlañ

III

'Îd yaklaşdı döşensün yine kasr u dîvân
Çıkup eyvân-ı sa'âdetde buyursun Sultân

Der-i dergâhına 'azm eylesün eşrâf-ı diyâr
İşiği ḫâkine yüzler süre gelsün a'yân

Hani cömertliğin gönül parlatan inci denizi
Hani o mürüvvetin bulunmaz inci madeni

Baht ve saadet feleğinin güneşi ayı olan sultân
İsmet otağının eyvan mumu olan sultân

II

Yağmur bulutu yağar bahçe, gülistân üzerine
Damlalar dökülür sümbül, reyhan üzerine

Irmaklar dolanır ovaların kenarında
Jâleler görünür gelincikler üzerinde

Hep o gözyaşları aktı yeryüzü yaygısına
Ağlaşır semâ ehli Hazreti Sultân üzerine

Mâtemini tutsa, ne çıkar, yüce âlemde melek
Rahmet-i Rahmân'ın gölgesiydi insan üzerine

Bu yokluk gülşeninin çer çöpünden göçürüp
Kurdular otağını Rıdvan bahçesi üzerine

Temiz vücûdunu götürüp topraktan aldı Rıdvan
Döşedi yatağını gufrân odası üzerine

Baştan başa salmıştı fazilet, ihsân gölgesini
Yufka yüreklilik kanadı yetimler topluluğu üzerine

Ağlayın yetimler, garipler, ağlayın
Anıp sultânın nimetini, çokça ağlayın

III

Bayram yaklaştı, yine kasır divân döşensin
Sultân saadet eyvanına çıkıp buyursun

Diyârın eşrafı dergâhının kapısına gitsin
Âyân eşiğinin toprağına yüz süre gelsin

Hâlâ Sultân diyü şehzâdeler ikbâl itsün
Gelsün ol lutf u kerem kânına şâd u ḫandân

Âh kim ḫâb ü ḫayâl oldı bu devletler hep
Turmadı ʿaksine devr eyledi çarḫ-ı gerdân

Gelüp ahbâb serîrüñde seni görmeyicek
Kanı Sultân diyü eflâke irişsün efgân

Ne ḫatâ eyledüñ ey tîr-i kecendâz-ı felek
Merdüm-i dîde-yi devrâna tokındı peykân

Kimse ummazdı bu târîḫe değin çak bu kadar
Bîvefâlık yüzini göstere mir'ât-ı zamân

Meded Allâh meded ʿavn ü ʿinâyet senden
Bu firâk âteşine döymeğe takat senden

IV

Bir yire cem' olalum ḫâtırı mahzûnlar ile
Zâr zâr ağlaşalum dîde-yi pürḫûnlar ile

Gülmenüñ oynamanuñ ʿâlemi gitdi şimdi
Hâlümüz söyleşelüm hâli digergûnlar ile

Şöyle bîhûş u ḫarâb eyledi efsâne-yi gam
ʿAklumuz başumuza gelmeye efsûnlar ile

Nakd-i vakt oldı bize eşk-i sefîd ü ruḫ-i zerd
Derd ü gam tâlibiyüz akçeler altunlar ile

Ni'met-i rahmet-i Rahmâna yitişdi o velî
Biz ciğer ḫûnı yirüz bunda ciğerḫûnlar ile

Kondı sahn-ı çemene ravza-yı firdevs içre
Sâyebânlar kurılup çetr-i hümâyûnlar ile

Kapusında işiği ḫidmetin eyler gılmân
Hûriler karşu turur atlas u eksûnlar ile

Minnet Allâha kemâl-i kerem-i Rabbânî
Eyledi iki cihân devletini erzânî

Hâlâ şehzâdeler sultân diye karşılasın
O lûtuf, kerem madenine sevinçle, gülerek gelsin

Âh âh, bu devletler hep rüyâ, hayâl oldu
Dönen felek durmadı, aksine devretti

Dostlar gelip tahtında seni görmeyince
"Sultân hani?" diye feryâdlar yükselsin göğe

Ne hatâ ettin ey feleğin yamuk giden oku
Temrenin devrânın gözbebeğine dokundu

Bu tarihe kadar kimse böyle ummazdı
Vefâsızlık yüzünü gösterecek zaman aynası

Medet Allâhım medet, yardım, inayet senden
Bu ayrılık ateşine dayanmaya takât senden

IV

Bir yere toplanalım kalbi hüzünlüler ile
Zârı zârı ağlaşalım kanlı gözler ile

Gülmenin oynamanın zamanı geçti şimdi
Hâlimizi söyleşelim hâli değişenler ile

Öyle bayılttı, harap etti ki gam efsanesi
Aklımız başımıza gelmez afsunlar ile

Vaktin nakdi oldu bize beyaz gözyaşı, sararmış yüz
Dert ile gam talibiyiz akçeler altınlar ile

Rahmân'ın rahmet nimetine erişti o ama
Biz ciğer kanı içeriz burada ciğeri kanlılar ile

Çimenliğe koyuldu firdevs bahçesi içinde
Sayvanlar kuruldu şâh otağları ile

Kapısında eşiğinin hizmetini eder gılman
Hûrîler karşısında durur atlaslar, eksunlar ile

Minnet Allâh'a, ilâhî keremin kemâli
Lâyık gördü iki dünya devletini

V

Lâyık-ı mağrifet-i Hazret-i Gaffâr olsun
Devlet-i nâmütenâhîye sezâvâr olsun

Ḫil'at-i fâḫiresi dâmen-i 'afv-i Settâr
Rûh-i pâkine gıdâ lezzet-i dîdâr olsun

Merkad-i pâkin idüp şem'-i hidâyet rûşen
Meşhed-i tâḫiri müstağrık-ı envâr olsun

Âkıbet yoklık imiş kâr-ı cihân ey Bâkî
N'idelüm Şâh-ı cevânbaḫt-ı cihân var olsun

Daḫi ol duḫter-i sa'daḫter-i pâkizegüher
Çeşm-i Nâhîd gibi rûşen ü bîdâr olsun

Âb-ı rûy-i vüzerâ Hazret-i Ahmed Pâşâ
Mazhar-ı lutf-i Ḫüdâvend-i cihândâr olsun

Ak gül goncaları gibi güzel körpelerin
Ḫâr-ı âzârdan Allah nigehdâr olsun

Garka-yı rahmet ola rûh-i revân-ı Sultân
Hûrîler mûnis ola gülşen-i firdevs mekân

Musammat 3
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

I

Tâli' oldı neyyir-i ikbâl ü devlet subhdem
Şu'le saldı 'âleme necm-i hidâyet subhdem

Kâ'inâtı kıldı mir'ât-ı cemâl-i Şâhdan
Gark-ı envâr-ı hidâyet Rabb-i 'izzet subhdem

Çokdan eylerdi cemâl-i bâkemâlin ârizû
Bermurâd oldı hele tâc-ı sa'âdet subhdem

Şeş cihâtı rûşen itdi tal'atından gün gibi
Buldı zînet çârsû-yi mülk ü millet subhdem

V

Gaffar Rabbimin mağfiretine lâyık olsun
Sonsuz devlete lâyık olsun

Değerli hil'ati Settar Allâh'ın af eteği
Temiz rûhuna gıda, buluşma lezzeti olsun

Temiz mezarını aydınlatsın hidâyet mumu
Temiz meşhedi nûrlar içinde olsun

Sonunda yoklukmuş dünyanın işi ey Bâkî
Ne yapalım; dünyanın genç talihli şâhı var olsun

Temiz cevherli, kutlu yıldızlı o kızı da
Nâhid'in gözü gibi aydınlık, uyanık olsun

Vezirlerin yüz suyu Ahmed Paşa hazretleri
Dünya sahibi padişâhın lûtfuna mazhar olsun

Ak gül goncaları gibi güzel körpelerini
İncitici dikenlerden Allâh koruyucu olsun

Sultânın rûhu rahmet içinde olsun
Hûrîler can dostu, firdevs gülşeni mekân olsun

Musammat 3

I

Doğu ikbâl, devlet güneşi sabah vakti
Şûle saldı âleme hidâyet yıldızı sabah vakti

Kâinatı şâhın cemâl aynasıyla bıraktı
Hidâyet nûru içinde Rabbim sabah vakti

Çoktandır arzu ederdi mükemmel cemâlini
Murâdına erdi hile saadet tâcı sabah vakti

Altı yönü aydınlattı yüzüyle güneş gibi
Süslendi mülk, millet çarşısı sabah vakti

Nâgehân bir toz kopardı bâdpây-ı devleti
Rûşen oldı dîde-yi a'yân-ı devlet subhdem

Nevbet ol Şâh-ı cevânbaḫt-ı cihânuñdur diyü
Çaldılar eflâkdan kûs-i beşâret subhdem

Âfitâb-ı 'âlemârâ gibi zerrîn tâc ile
Taḫt-ı sîmîn üzre saldı ferr-i devlet subhdem

Sâye-yi Yezdân penâh-ı dîn ü devlet Ḫân Murâd
Dâver-i devrân mu'izz-i saltanat Sultân Murâd

II

Tab'ı mir'ât-i cemâl-i cânfezâ-yı saltanat
Sînesi âyîne-yi 'âlemnümâ-yı saltanat

Âsitânı toprağından tûtiyâ-yı çeşm-i baḫt
Ḫâk-i pâyı cevherinden kîmyâ-yı saltanat

Çeşmesâr-ı sebzezâr-ı devletinden reşhadur
Âb-ı rûy-i ḫançer-i kişvergüşâ-yı saltanat

Gûşe-yi destârına sandum otağa takdılar
Sâye salmış farkına perr-i hümâ-yı saltanat

Düşmene salınsa tîğ-i ḫûnfeşânı yaraşur
Yiridür olsa ḫırâmân ol livâ-yı saltanat

Kim biri bir dilber-i zerrînkülâh-ı baḫtdur
Ol biri bir şâhid-i la'lînkabâ-yı saltanat

Kilk-i üstâd-ı kader kılmış bu garrâ matla'ı
Zînet-i eyvân-ı kasr-ı kibriyâ-yı saltanat

Sâye-yi Yezdân penâh-ı dîn ü devlet Ḫân Murâd
Dâver-i devrân mu'izz-i saltanat Sultân Murâd

Ansızın bir toz kaldırdı devletin hızlı atı
Aydınlandı devlet âyânının gözü sabah vakti

Sıra bahtı genç dünya şâhınındır diye
Çaldılar feleklerden müjde kösü sabah vakti

Âlemi süsleyen güneş gibi altın tâc ile
Gümüş taht üzerine devlet ışığı saldı sabah vakti

Tanrı'nın gölgesi, dinin, devletin sığındığı Hân Murâd
Devrânın hâkimi, saltanata izzet veren Sultân Murâd

II

Tabiatı saltanatın cana can katan cemâl aynası
Göğsü saltanatın âlemi gösteren aynası

Eşiğinin toprağından baht gözünün tutyası
Ayak toprağı cevherinden saltanat kimyası

Devlet yeşilliğinin pınarlarından sızıntıdır
Saltanatın ülke alan hançerinin yüz suyu

Sarığının köşesine sandım sorguç taktılar
Gölge salmış başına saltanat hümâsının kanadı

Yaraşır düşmana salınsa kan saçan kılıcı
Yeridir salınsa o saltanat sancağı

Bahtın altın külâhlı dilberidir biri
Saltanatın lâl kaftanlı şâhidi diğeri

Kader üstâdının kalemi kılmış bu parlak matlaı
Saltanat büyüklerinin kasrının eyvan ziyneti

Tanrı'nın gölgesi, dinin, devletin sığındığı Hân Murâd
Devrânın hâkimi, saltanata izzet veren Sultân Murâd

III

Sensin ey çeşm-i çerâğ-ı dûdmân-ı ma'delet
Şem'-i nûrefşân-ı bezm-i ḫânedân-ı ma'delet

Hüsn-i re'yüñ âfitâb-ı bîzevâl-i mülk ü dîn
Lutf-i tab'un nevbahâr-ı biḫazân-ı ma'delet

Zât-ı pâküñ vasfı dergâh-ı refî'üñ ismidür
Âfıtâb-ı baḫt u devlet âsumân-ı ma'delet

Şebçerâğ-ı zulmet-i zulm ol vücûd-i pâkdür
Gevherin hakkâ ki izhâr itdi kân-ı ma'delet

Sidre vü Tûbâya bağlandı tınâb-ı kibriyâ
Çarḫdan a'lâ kurıldı sâyebân-ı ma'delet

Saltanat menşûrına ism-i şerifüñ yazdılar
Daḫi peydâ olmadın nâm u nişân-ı ma'delet

Hep bu beyt-i dilkeş üzre bağlanur gûş eylesen
Savt u nakş-ı bülbülân-ı gülsitân-ı ma'delet

Sâye-yi Yezdân penâh-ı dîn ü devlet Ḫân Murâd
Dâver-i devrân mu'izz-i saltanat Sultân Murâd

IV

Şâd oluñ kim Pâdişâh-ı dâdgüsterdür gelen
Ḫüsrev-i 'âdil şehenşâh-ı muzafferdür gelen

Dâver-i Dârâhaşem Dârâ-yı İskenderkadem
Ḫüsrev-i fermânrevâ-yı heft kişverdür gelen

Nefha-yı müşgîn-nesîm-i ḫulkı tutdı 'âlemi
Her tarafdan şimdi bûy-i cûd u 'anberdür gelen

Sâhib-i fazl u kemâlüñ virdi hakkın
Ol kemâl-i fazl-ı Hakdan lutfa mazhardur gelen

III

Sensin adalet hanedanının çerağının gözü
Adalet hanedanının meclisinin nûr saçan mumu

Güzel düşüncen mülkün, dinin zevâlsiz güneşi
Tabiatındaki lûtuf adaletin hazânsız ilkbaharı

Yüksek dergâhın ismidir temiz zâtının vasfı
Baht, devlet güneşi, adaletin gökyüzü

Zulüm karanlığının şebçerağı o temiz vücûttur
Gerçekten gösterdi cevherini adalet madeni

Sidre'ye, Tûbâ'ya bağlandı kibriya ipi
Felekten yüksek kuruldu adalet sayvanı

Saltanat menşûruna yazdılar şerefli ismini
Daha ortada yokken adaletin adı, nişanı

Hep bu cazip beyit üzerine bağlanır kulak verirsen
Adalet gülistânındaki bülbüllerin nakşı, sesi

Tanrı'nın gölgesi, dinin, devletin sığındığı Hân Murâd
Devrânın hâkimi, saltanata izzet veren Sultân Murâd

IV

Şâd olun; adaleti yayan padişâhtır gelen
Âdil hüsrev, muzaffer şehinşâhtır gelen

Dârâ ihtişamlı hükümdâr, İskender kademli Dârâ
Yedi ülkeye hükmünü geçiren Hüsrev'dir gelen

Huyunun miskli nefesinin kokusu sardı âlemi
Her taraftan şimdi cömertlik, amber kokusudur gelen

Fazilet, kemâl sahibinin verdi hakkını
Hakk'ın fazilet kemâlinden lutfa mazhardır gelen

Devletinde mihnet-i devrândan ey Bâkî ne gam
Hamdülillâh Pâdişâh-ı bendeperverdür gelen

Tab'-ı pâküñ gevherinden feyzin eyler mi dirîğ
Nûrbaḫş-ı çeşme-yi ḫurşîd-i enverdür gelen

Destgîr-i ehl-i dil kimdür diyü fâl eyledüm
İşbu beyt-i rûşen ü pâkîzegevherdür gelen

Sâye-yi Yezdân penâh-ı dîn ü devlet Ḫân Murâd
Dâver-i devrân mu'izz-i saltanat Sultân Murâd

V

Gül gibi ḫalkı nesîm-i ḫulkı ḫandân eylesün
Nevbahâr-ı 'adli âfâkı gülistân eylesün

Âsumânuñ gûşe-yi bâm-ı zümürrüdfâmına
Kadri tâvûsı çıkup gün gibi cevlân eylesün

Kârgâh-ı dîn ü devletde düşen düşvâr işin
Hak Teâlâ hazreti lutfından âsân eylesün

Târ-ı zülf ü turra-yı ḫûbân-ı müşgînmû gibi
Sâl-i ikbâlin Ḫüdâ bîhadd ü pâyân eylesün

Karşusında ayağın tursun mülûk el bağlasun
Kendü çıksun bârgâh-ı 'adle dîvân eylesün

Şevket-i İskender ü dârât-ı Dârâ bîkusûr
Mesnedin şimden girü taḫt-ı Süleymân eylesün

Mülk-i Mısra nitekim bir bendesin sultân ider
Bir kulın salsun diyâr-ı Çîne ḫâkân eylesün

Sâye-yi Yezdân penâh-ı dîn ü devlet Ḫân Murâd
Dâver-i devrân mu'izz-i saltanat Sultân Murâd

Bâkî! Devletinde devrânın mihnetinden ne gam
Hamdolsun, kulları gözeten padişâhtır gelen

Temiz tabiatının cevherinden feyzini esirger mi
Parlak güneş pınarına nûr verendir gelen

Gönül ehlinin elinden tutan kimdir diye fal açtım
İşte bu aydınlık, temiz cevherli beyittir gelen

Tanrı'nın gölgesi, dinin, devletin sığındığı Hân Murâd
Devrânın hâkimi, saltanata izzet veren Sultân Murâd

V

Halkı huyunun meltemi gül gibi gülen etsin
Adaletinin ilkbaharı ufukları gülistân etsin

Gökyüzünün zümrüt renkli damının köşesine
Kadrinin tavusu güneş gibi çıksın gezinsin

Din, devlet atölyesinde çıkan güç işini
Hak Teâlâ hazretleri lûtfuyla kolay etsin

Misk saçlı güzellerin kâkülü, zülüf teli gibi
İkbâl yılını Allâh sınırsız, sonsuz etsin

Karşısında ayakta dursun melikler, el bağlasın
Kendisi çıksın adalet sarayına, divân etsin

İskender'in şevketi, Dârâ'nın varlığı kusursuz
Bundan böyle mesnedini Süleyman tahtı etsin

Nasıl Mısır mülküne bir bendesini sultân ederse
Bir kulunu göndersin, Çin diyârına hakân etsin

Tanrı'nın gölgesi, dinin, devletin sığındığı Hân Murâd
Devrânın hâkimi, saltanata izzet veren Sultân Murâd

Musammat 4
[Fâilâtün Fâilatün Fâilâtün Fâilün]

I

Câme-yi sıhhat Ḫüdâdan halka bir ḫil'at gibi
Bir libâs-ı fâḫir olmaz cisme ol kisvet gibi
Var iken baḫt u sa'âdet kuvvet ü kudret gibi

Ḫalk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi

II

Ehl-i vahdet kâ'inâtuñ 'âkil ü dânâsıdur
Merd-i fâriğ 'âlemüñ mümtâz ü müstesnâsıdur
Gör ne dir ol kim sözi gûyâ Mesîh enfâsıdur

Saltanat didükleri ancak cihân gavgâsıdur
Olmaya baḫt u sa'âdet dünyede vahdet gibi

III

Tâ'at-i Hak mûnis-i bezm-i bekâdur 'âkıbet
Sıhhat-i cân u beden senden cüdâdur 'âkıbet
Bâd-ı sarsardur fena 'âlem hebâdur 'âkıbet

Ko bu 'ayş u 'işreti çünkim fenâdur 'âkıbet
Yâr-i bâkî ister iseñ olmaya tâ'at gibi

IV

Âlemi gözden geçürseñ eyleseñ biñ yıl rasad
Devr içinde turmasañ görseñ hezârân nîk ü bed
Her tarafdan aksa dünyâ mâlı gelse lâyu'ad

Olsa kumlar sağışınca 'ömrüñe hadd ü 'aded
Gelmeye bu şîşe-yi çarḫ içre bir sâ'at gibi

Musammat 4

I

Sağlık giysisi Allâh'tan halka bir hil'at gibi
Kıymetli bir giysi olmaz bedene o kisvet gibi
Varken baht ile saadet, kuvvet ile kudret gibi

Halk içinde itibarlı bir nesne yok devlet gibi
Yoktur devlet dünyada bir nefes sağlık gibi

II

Vahdet ehli kâinatın akıllısı, bilgilisidir
Fârig insan âlemin seçkini, müstesnasıdır
Gör ne diyor o ki sözü âdetâ Mesih nefesidir

Saltanat dedikleri ancak dünya kavgasıdır
Yoktur baht ile saadet dünyada vahdet gibi

III

Allâh'a ibadet bekâ meclisinin mûnisidir sonunda
Can, beden sağlığı senden ayrıdır sonunda
Kasırgadır fânîlik, âlem hebâdır sonunda

Bırak bu işreti çünkü fenadır sonunda
Kalıcı yâr istersen, yoktur ibadet gibi

IV

Âlemi gözden geçirsen, bin yıl gözlem yapsan
Devir içinde durmasan, binlerce iyiyi, kötüyü görsen
Sayısız dünya malı aksa gelse her taraftan

Kumların sayısınca sonsuz olsa ömrün
Gelmez bu felek şişesi içinde bir saat gibi

V

Menzil-i âsâyiş-i ʿukbâya isterseñ vüsûl
Hubb-i dünyâdan ferâgat gibi olmaz toğrı yol
Şâdmân erbâb-ı ʿuzletdür hemân Bâkî melûl

Ger huzûr itmek dilerseñ ey Muhibbî fâriğ ol
Olmaya vahdet makâmı gûşe-yi ʿuzlet gibi

Musammat 5
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

I

Ey cemâlüñ pertev-i envâr-ı subh-ı lemyezel
Berter olsa menziliñ ḫurşîd-i enverden mahal
Sende göstermiş kemâl-i sun'ın üstâd-ı ezel

Kudretin izhâr idüp Hak Hazreti ʿazze ve cel
Cümle ḫûbân içre sen cânânı kılmış bîbedel

II

İşiğüñ üftâdesi kemter gedâ mihr-i münîr
Pençe-yi ḫurşîd-i ʿâlemtâba hüsnüñ destgîr
Her gedâ-yı âsitânuñ bir şeh-i sâhibserîr

Mısr-ı dilde şâh olur yüzüñ görüp olan esîr
Hüsni ey Yûsufdan ahsen ey güzellerden güzel

III

ʿÂşıka yâd-ı lebüñ câm-ı şarâb-ı dilgüşâ
Câna ol la'l-i musaffâdur mey-i bezm-i safâ
Rûhbaḫş olmış Mesîhâveş o la'l-i cânfezâ

La'l-i meygûnûn görüp cân virmeyen kimdür şehâ
Pes meğer âdem değül ʿaklında vardur yâ ḫalel

V

Kavuşmak istersen âhiretin huzûr menziline
Dünya sevgisinden vazgeçmek gibi yoktur doğru yol
Uzlete çekilenler sevinçli, Bâkî ise melûl

Huzûra kavuşmak istersen Muhibbî, fâriğ ol
Yoktur vahdet makâmı uzlet köşesi gibi

Musammat 5

I

Cemâlin Lemyezel sabahının nûrlarının ışığı
Parlak güneşten daha yüksekte olmalı yerin
Sende göstermiş yaratma kudretini ezel üstadı

Hak azze ve cel hazreti göstermiş kudretini
Bütün güzeller içinde bedelsiz kılmış sen sevgiliyi

II

Aydınlık güneş eşiğinin düşkünü, en küçük kulu
Güzelliğin elinden tutar âlemi aydınlatan güneşin yüzünü
Eşiğindeki her yoksul bir şâhtır taht sahibi

Yüzünü görüp esir olan gönül Mısır'ında şâh olur
Ey güzelliği Yusuf'tan güzel, güzellerden de güzel

III

Âşığa dudağını anmak gönül açan şarap kadehidir
Cana o saf lâl dudak safâ meclisinin meyidir
Cana can katan o lâl dudak Mesih gibi can verir

Şâhım! Mey renkli lâl dudağını görüp can vermeyen kimdir
Can vermeyen adam değildir veya aklında bozukluk vardır

IV

Ḫalka-yı zülf-i siyâhuñ ey saçı müşg-i Ḫuten
Na'l-i şebdîz-i ḫatuñdur dirler erbâb-ı süḫan
Kimdür ol ruḫsâre-yi gülgûn ile senden geçen

Hüsnüñi bir dem gören ey ḫüsrev-i şîrîndehen
'Aşkuña Ferhâd olup yoluñda cân virse mahal

V

Kaddüñe ḫil'at biçelden hüsni ḫayyât-ı kazâ
Gün gibi yakduñ cihânı ey meh-i zerrînkabâ
Çâk idüpdür gerçi kim sabrum girîbânın cefâ

Dâmenüñ cevr ile elden koya sanma dilberâ
Ol olacak iş değül yakam tutınca tâ ecel

VI

Gözdeki ḫûnâbe-yi âlüm görüp rahm itmedüñ
Yollar üzre cism-i pâmâlüm görüp rahm itmedüñ
Bu perîşân olmış ahvâlüm görüp rahm itmedüñ

Derdmend-i 'aşkuñam hâlüm görüp rahm itmedün
Yol olur dilden dile dirlerdi ḫod vardur mesel

VII

Bâkiyâ kûy-i ḫarâbâtı nişîmen kılduğum
Bezm-i 'aşkı şem'-i âhumla müzeyyen kılduğum
Sernüviştüm hâlidür âfâka rûşen kılduğum

Ey Selîm ebrû diyüp çeşm üzre mesken kılduğum
Alnuma 'aşk ile yazılan yazulardur ezel

IV

Ey saçı Huten miski olan! Siyah zülfünün halkası
Ayva tüyü atının nalıdır derler söz erbâbı
Kimdir gül renkli o yanak varken senden geçen

Ey şirin ağızlı Hüsrev! Güzelliğini bir ân gören
Aşkına Ferhâd olup, yolunda can verse değer

V

Boyuna hilât biçeli güzelliğini kazâ terzisi
Altın kaftanlı ay! Yaktın güneş gibi dünyayı
Cefân gerçi yırtmıştır sabrımın yakasını

Dilberim! Cevredince eteğini elden bırakırım sanma
O olacak iş değil; ne zaman ecel yakamı tutarsa

VI

Gözümdeki kanlı gözyaşını görüp acımadın
Yollarda çiğnenmiş bedeni gördün, acımadın
Bu perişan olmuş hâlimi gördün, acımadın

Aşkının dertlisiyim, hâlimi görüp acımadın
Gönülden gönüle yol vardır derler; var bir darbımesel

VII

Ey Bâkî! Meyhane sokağını oturacak yer ettiğim
Aşk meclisini âhımın mumuyla süslediğim
Alınyazımın hâlidir ufuklara açıkladığım

Ey Selim! Kaş deyip gözümün üstünde mesken ettiğim
Alnıma aşk ile yazılan yazılardır ezel

Musammat 6
[Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

I

Geşt ü güzâr-ı bâğ ne ḫoşdur nigâr ile
Bir nevresîde goncadehen gül'izâr ile
Çün tâzelendi gülşen-i 'âlem bahâr ile

Ḫoşdur çemende seyr idelüm tâze yâr ile
Tâ düşmenüñ yüreği yana tâze yarıla

II

Erkân-ı 'aşka zerk ü riyâdan ḫalel virüp
Zühd adın anma tab'a n'idersin kesel virüp
Bâğ-ı bihişt çünki alınmaz bedel virüp

Nakd-i cinân değül mi bu kim devlet el virüp
Vasl-ı habîbe fursat ola nevbahâr ile

III

Terk eyle zühdi mezheb-i rindân-ı 'aşka gir
Nakd-i revânı bir büt-i zîbâcemâle vir
Bir kaç piyâle bâde çeküp deyr-i bâğa ir

Bülbül kitâbın almış ele pendi bu ki dir
Ḫoşdur piyâle bir sanem-i gül'izâr ile

IV

Ḫâtır ḫarâb u 'akl müşevveş sen irmeseñ
Gülzâr-ı cennet olmaya dilkeş sen irmeseñ
Güller çemende görinür âteş sen irmeseñ

Ey nevbahâr-ı hüsn Hızırveş sen irmeseñ
Gülşen gözüme dûzaḫ olur intizâr ile

Musammat 6

I

Bahçede gezip dolaşmak ne hoştur sevgili ile
Yeni yetme, gonca ağızlı, gül yanaklı ile
Tazelendi madem âlem gülşeni bahar ile

Hoştur, çimende dolaşalım taze yar ile
Böylece düşmanın yüreği yana, yarıla

II

Aşk erkânına hile, ikiyüzlülükle halel verip
Zühd adını anma, ne yaparsın tabiatıma bıkkınlık verip
Cennet bahçesi madem alınmaz bedel verip

Cennet nakdi değil mi bu ki devlet el verip
Dostun vuslatına fırsat olsun ilkbahar ile

III

Terk et zühdü, aşk rindlerinin mezhebine gir
Rûhunun nakdini güzel yüzlü bir puta ver
Birkaç kadeh bâde çekip bahçe mâbedine gir

Bülbül kitabı almış ele, öğütü şu: Der
Hoştur kadeh gül yanaklı bir senem ile

IV

Hatır harap, akıl karışık sen gelmesen
Cennet gülzârı cazip olmaz sen gelmesen
Güller çimende ateş görünür sen gelmesen

Güzellik ilkbaharı! Hızır gibi sen gelmesen
Gülşen gözüme cehennem görünür beklemek ile

V

Olsun hezâr-ı zâr u dilefgâr çâkerüñ
Kılsun figân u nâleler üftâde-yi derüñ
Dellâl-i hüsni murg-i çemendür gül-i terüñ

İncinme âh-ı âşıka cânâ ki güllerüñ
Artar cemâli revnakı âh-ı hezâr ile

VI

Virmiş ʿizâr-ı yâra safâ ḫatt-ı dilgüşâ
Yazmış ruḫında sûre-yi Veʾş-şemsi Veʾd-duhâ
Bulmış cemâli âyinesi mâhveş cilâ

Mirʾât-ı hüsne sanma keder irişe dilâ
Nûr âyeti yazılsa ḫat-ı müşgbâr ile

VII

Seylâb gibi saldı belâ leşgeri akın
Tîr-i kazâya oldı berâber ırak yakın
Senġ-i fenâya çaldı hevâ sabr zevrakın

Taʾn itme emr-i Hakka yüri müddeʾî sakın
Ahvâl-i ʿaşk çünki değül iḫtiyâr ile

VIII

Gül gibi şiʾr-i Bâkîye bir dem kulağuñ ur
Derd-i derûnı bülbül-i şürîdehâle sor
Gel bir kenâra meclis-i mihr ü vefâyı kur

Sun laʾl-i cânfezâyı Selîme şehâ kʾolur
Yârüñ safâ-yı vuslatı bûs u kenâr ile

V

Olsun inleyen, gönlü yaralı bülbül kulun
Feryâd etsin, inlesin kapındaki düşkünün
Güzellik tellâlı çimen kuşudur taze gülün

Sevgilim, incinme âşığın âhıyla; güllerin
Artar cemâlinin revnakı bülbülün âhı ile

VI

Gönül açan ayva tüyü safâ vermiş yârin yanağına
Yanağında yazılı sûre var: Ve'ş-Şemsi Ve'd-Duhâ
Bulmuş cemâlinin aynası ay gibi cila

Gönlüm! Sanma bulanıklık gelir güzellik aynasına
Nûr âyeti yazılsa, misk yağdıran hat ile

VII

Sel suyu gibi saldı belâ askeri akın
Kazâ okuna beraber oldu ırak yakın
Yokluk taşına çaldı hevâ sabır kayığın

Suçlama Hakk'ın emrini, yürü iddiacı, sakın
Çünkü aşk hâlleri değil ihtiyâr ile

VIII

Gül gibi Bâkî'nin şiirine bir ân kulak ver
Gönül derdini coşkun hâlli bülbüle sor
Gel bir kenara, sevgi, vefâ meclisini kur

Cana can katan lâ'li sun Selim'e şâhım çünkü olur
Yârin vuslat safâsı öpüşüp kucaklaşmak ile

Musammat 7
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

I

Ne mümkindür nazar bir lahza hüsn-i tal'at-ı yâre
Değül çünkim müyesser lem'a-yı ḫurşîde nezzâre
Gubâr-ı dergehin kühl itmedin çeşm-i güherbâre

Nice tâkat getürsin çeşm-i âşık rûy-i dildâre
Getürmez tâb çün bir lahza berk-i tâb-ı envâre

II

Çerâğın şem'-i dâğumdan yakar ḫurşîd-i 'âlemgerd
Ocağın sîne-yi germüñ furûzân eyler âh-ı serd
Ciğer pürzaḫm-ı hicrân şerha şerha cism-i gamperverd

Mukîm-i ḫânkâh-ı 'aşk olaldan bu dil-i pürderd
Olur abdâl-ı mihnet bağrı yara cismi sad pâre

III

Ḫayâlüñ taḫtgâhıdur derûn-i sîne-yi rûşen
Sezâvâr olmaz ol sadre eğer Dârâ eğer Behmen
Yaraşmaz mesned-i ḫalvetsarây-ı dilde illâ sen

Tefekkür eylemez bir dem göñül efkâr-ı gayriden
Bu dil yârüñ serîridür virilmez yol ağyâre

IV

Eğerçi tîğ-i bîdâdı derûnum toğradı muhkem
Akıtdı çeşme-yi çeşmüm gamından nice demler dem
Dil-i mecrûha şemşîrinden ayru urmadı merhem

Ne çâre çâre andandur dil-i bîçâreye her dem
Çü yara uran oldur yine andan merhem ü çâre

Musammat 7

I

Ne mümkün bir ân bakmak yârin yüz güzelliğine
Mümkün değil çünkü bakmak güneşin alevine
Eşiğinin tozunu ilaç etmeden inci yağdıran göze

Nasıl dayansın âşığın gözü sevgilinin yüzüne
Dayanamaz çünkü bir ân nûrların aydınlık şimşeğine

II

Âlemi dolaşan güneş dağımın mumundan yakar çerağını
Soğuk âhım parlatır sıcak göğsünün ocağını
Ayrılık yarasıyla dolu ciğer, gamlı beden dilim dilim

Bu dertli gönül aşk tekkesinde mukîm olalı
Bağrı yara olur mihnet abdalının, yüz parça bedeni

III

Hayâlinin taht yeridir aydınlık göğsümün içi
Dârâ veya Behmen olsa da o köşeye lâyık olmaz ki
Gönlün halvet sarayının mesnedine yaraşırsın ancak sen

Düşünmez gönlüm başkalarını bir ân bile
Bu gönül yârin tahtıdır, yol verilmez ağyâra

IV

Zulmünün kılıcı içimi kesip doğradıysa da
Gözümün çeşmesi gamından ne kanlar akıtsa da
Yaralı gönlüne merhem koymadı onun kılıcından başka

Çare ne? Çare ondandır her ân çaresiz gönlüme
Yaralayan odur madem, yine ondan gelir merhem ile çare

V

Marîz-i ʻillet-i ʻaşka şarâb-ı laʼlidür şerbet
Bulur câm-ı visâlinden ölümlü ḫasteler sıhhat
Garaz dermân ise Bâkî yüri var derde kıl himmet

Murâduñ sözlerinüñ gösterür her harfî bir hikmet
Ne hikmet belki ʻibretdür devâdur cümle bîmâre

Musammat 8
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

I

Râyet-i fitne çeküp ol kad-i dilcû beğler
Üşdiler yanına her şûḫ-i cefâḫû beğler
Bir yire geldi nice gamzesi câdû beğler

Bir âlây oldı perî şîvelü âhû beğler
Gözi âhûlaruñ âlâyına yâ Hû beğler

II

Kaynadup nâr-ı gam-ı ʻaşk ile ḫûn-i ciğeri
Gözlerümden akıdur kendü görinmez o perî
Sanmañuz nevʼ-i beşerden gele bu şîveleri

Bir perî içün akar iki gözüm çeşmeleri
Sakınuñ bilmiş oluñ ılıdur ol su beğler

III

Cân yidürseñ eğer ol ḫüsrev-i şîrîndehene
Gâlib olsañ reh-i ʻaşkında bu gün Kûhkene
Ne kadar nakd-i revânuñda nisâr olsa yine

Bîvefâlıklar ider yolına cânlar virene
ʻAcebâ böyle mʼolur dünyede hep bu beğler

V

Aşk illeti hastasına lâl dudak şarabıdır şerbet
Bulur vuslatının kadehinden ölümlü hastalar sıhhat
Maksat derman ise, Bâkî, yürü var, derde kıl himmet

Murâd'ın sözlerinin her harfi gösterir bir hikmet
Ne hikmet; belki ibrettir, devâdır, bütün hastalara

Musammat 8

I

Fitne bayrağını çekip o boyu güzel beyler
Üşüştüler yanına her cefâ huylu şûh beyler
Bir yere geldi nice gamzesi büyücü beyler

Bir alay oldu peri işveli âhû beyler
Gözü âhûların alayına yâ Hû beyler

II

Kaynatıp aşk gamının ateşiyle ciğer kanını
Gözlerimden akıtır, kendi görünmez o peri
Sanmayın insanoğlundan gelir bu işveleri

Bir peri için akar iki gözümün çeşmeleri
Sakının, bilmiş olun, ılıktır o su beyler

III

Can yedirsen eğer o şirin ağızlı Hüsrev'e
Galip olsan aşkının yolunda bugün dağcı Ferhâd'a
Ne kadar rûhunun nakdi saçılsa da yine

Vefâsızlıklar eder yoluna canlar verene
Acaba böyle mi olur dünyada hep bu beyler

IV

Pâkrû tâzecevâñdur baña cânumdan e'az
Gelmedi yanuma zen kısmı meğer duhter-i rez
Bakmadum atlas u dîbâsına dehrüñ bir kez

Raḫt u baḫtum götüri oda ursursañ dütmez
Bir iki gün beni bu dünyede mahbûb eğler

V

Boynuña hîle kemendin biri bağlar nâgâh
Çıkarur toğru yoluñdan biri eyler gümrâh
Bu belâya bulımaz çâre ne dervîş ü ne şâh

Kimseye uymasun ulaşmasun Allâh Allâh
Zülf-i bîdîn ile ol gamze-yi câdû beğler

VI

Bâkiyâ gel olalum Ka'be-yi dil yolına peyk
Diyelüm sem'a nidâ iricek âḫir Lebbeyk
Girelüm râh-ı Ḫüdâya diyüp e's-sa'yü ileyk

Ne Necâtî ne güzeller ne selâmün ne ʿaleyk
Fâriğüz eylemezüz kimseye tapu beğler

Musammat 9
Muhammes
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

I

Ne hengâm-ı safâ-yı ʿişret-i mül gibi bir dem var
Ne sâz-ı mutribâsâ cânfezâ-yı mürde-yi gam var
Ne mânend-i ḫayâl-i yâr bezm-i dilde mahrem var
Ne câm-ı bâde-yi gülgûna beñzer yâr-ı hemdem var
Ne sadr-ı gûşe-yi meyḫâne gibi cây-ı ḫürrem var

IV

Temiz yüzlü taze civandır, cânımdan aziz bana
Gelmedi yanıma kadın kısmı üzümün kızından başka
Bakmadım bir kez dünyanın ipeğine atlasına

Pılımı pırtımı hepten ateşe vursan, tütmez
Bir iki gün beni bu dünyada mahbûb eyler

V

Biri ansızın boynuna hile kemendini bağlar
Doğru yolundan çıkarır biri, gümrâh eder
Bu belâya çare bulmaz ne şâhlar ne dervişler

Kimseye uymasın, ulaşmasın aman Allâh
Dinsiz zülüflü, büyücü gamzeli beyler

VI

Bâkî! Gel ulak olalım gönül Kâbesi yoluna
Lebbeyk diyelim ses gelince kulağa sonunda
Sa'iy sana düşer deyip girelim Allâh yoluna

Ne Necatî, ne güzeller, ne selâmün ne aleyk
Kurtulmuşuz, kimse önünde eğilmeyiz beyler

Musammat 9
Muhammes

I

Ne şarabın işret safâsı vakti gibi bir dem var
Ne mutribin sazı gibi gam ölüsünü dirilten var
Ne yârin hayâli gibi gönül meclisinde mahrem var
Ne gül renkli bâde kadehine benzer hemdem yâr var
Ne meyhanenin baş köşesi gibi kutlu yer var

II

Leb-i meygûn-i sâkî yâdına cûş eyleyüp ey dil
Ciğer ḫûnâbesin demdür olursam nûş idüp kanzil
Gerekmez ʿakla yâr olmak ḫârâbat ehli velhâsıl
Beni ʿayb eylemeñ dâʾim olursam mest-i lâyaʾkil
Ki bîhûş olmasam âsûde kılmaz bende bir gam var

III

Beni ol kaşı ya ger atmasa yâbâna tîrâsâ
Kesilmezdüm yanından bir nazar ḫançer gibi katʿâ
Dem-i fürkat değüldür kavl-i muḫtâr-ı ulülârâ
Gam-ı hicrânda hâlet var dimişler ehl-i derd ammâ
Mülâyim dilber-i şûḫuñ dem-i vaslında ʿâlem var

IV

Görem diyü seni aʾyân-ı erbâb-ı nazar her gün
Kapuñdan halka-yı der gibi gitmez çeşm-i ter her gün
Tolanur peyk-i âhum kûyuñı şâm u seher her gün
Ruḫuñ bâğın rakîb-i dîvsîret seyr ider her gün
Yüzüñi göremez yıllarca ammâ bunda âdem var

V

Sıyup seng-i havâdis yine câm-ı bezm-i ʿuṣṣâkı
Elin çekse kadeh sunmakdan erbâb-ı dile sâkî
Perîşân olsa cümle defter-i eş'âruñ evrâkı
Safâ-yı safvet-i tabʾuñ yiter eğlence ey Bâkî
Bihamdillâh ne gam yirsin elüñde sâgar-ı Cem var

II

Sâkînin mey renkli dudağı anısına coşarsam gönlüm
Vaktidir, ciğer kanını içip de fitil gibi sarhoş olursam
Gerekmez akla yâr olması harâbat ehlinin madem
Beni ayıplamayın sürekli küfelik sarhoş olursam
Bulut gibi olmasam, rahat bırakmaz bende bir gam var

III

O yay kaşlı beni ok gibi yabana atmasa
Ayrılmazdım yanından bir an, hançer gibi, asla
Görüş sahiplerinin seçkin sözüdür, ayrılık vakti değil
Hicran gamında bir hâl var demiş dertliler amma
Mülâyim şûh dilberin vuslatı sırasında âlem var

IV

Göreyim diye görüş sahiplerinin âyânı seni her gün
Kapından kapı halkası gibi gitmez ıslak göz her gün
Dolanır âhımın ulağı civârını sabah akşam her gün
Yanağının bahçesini şeytan kılıklı rakip seyreder her gün
Yüzünü göremez yıllarca ama burada insan var

V

Kırıp olaylar taşı yine âşıkların meclisindeki kadehi
Elini çekse kadeh sunmaktan gönül erbâbına sâkî
Dağılsa şiir defterinin bütün yaprakları
Tabiatındaki temizlik safâsı yeter eğlenceye ey Bâkî
Hamdolsun; ne üzülürsün, elinde Cem'in kadehi var

Kıt'alar

Kıt'a 1
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Ey şehenşâh-ı keremgüster ü dânişperver
Sâye-yi lutf-i Ḫüdâ pertev-i envâr-ı ezel

Ḫâce-yi rûy-i zemîn pâdişeh-i devr-i zamân
Ḫüsrev-i Cem'azamet dâver-i Cemşîdmahal

Kef-i dest-i keremüñ ebr-i bahâr-ı ihsân
Nem-i cûduñla ter ü tâze gülistân-ı emel

Ḫâk-i pâyüñle olur çeşm-i cihânbîn rûşen
Gerd-i râhuñla bulur âyîne-yi cân saykal

Eyledi keşf ile ızhâr-ı kerâmet keremüñ
İtdi müşkillerümüz ḫâce-yi ihsânuñ hal

Kime kim rehber ola bedraka-yı ihsânuñ
Yolına karşu tutar şem'-i hidâyet meş'al

Gerçi kâmillere 'âlemde nihâyet yokdur
Minnet Allâha seni cümleden itmiş ekmel

Dergeh-i Hakka niyâz eyleyelüm ey Bâkî
Cümleden dergeh-i sultâna du'âdur efdal

Nitekim levh-i zerefşânına çarḫuñ çekile
Subhdem şa'şa'a-yı mihrden altun cedvel

Ola vasfuñla müzeyyen safahât-ı eyyâm
Tola medhüñle kütübḫâne-yi edyân u milel

Hâris-i memleket ü devlet ü ikbâlüñ ola
Mâlikülmülk Ḫüdâvend-i cihân 'azze ve cel

Kıt'a 1

Ey kerem sahibi, bilimden yana şâhlar şâhı
Allâh'ın lûtuf gölgesi, ezel nûrlarının ışığı

Yeryüzünün efendisi, zaman devrinin padişâhı
Cem azâmetli hüsrev, Cemşid makâmlı hükümdâr

Cömertlik avucun ihsân baharının bulutu
Cömertliğinin nemiyle terütazedir emel gülistânı

Ayağının tozuyla aydınlanır dünyayı gören gözler
Yolunun toprağıyla cilalanır can aynası

Keremin keşf ile keramet gösterdi
İhsânının efendisi müşküllerimizi hâlletti

İhsân kılavuzun kime rehberlik ederse
Yoluna meşale tutar hidâyet mumu

Gerçi kâmillere âlemde nihayet yoktur
Minnet Allâh'a, herkesten mükemmel yaratmış seni

Hakk'ın dergâhına niyâz edelim Bâkî
Sultânın dergâhına duadır en iyisi

Nakkâş çekilsin feleğin zerefşân levhasına
Güneşin şaşaasından altın cetvel sabah vakti

Vasfınla süslensin günlerin sayfaları
Methinle dolsun dinlerin kütüphanesi

Memleketin, devletin, ikbâlinin koruyucusu olsun
Mülk sahibi, azze ve cel Yüce Tanrı

Kıt'a 2
[Fâilâtün Mefâilün Feilün]

Der Vasf-ı Şitâ

Kalmayup ferri düşdi destinden
Ḫançer-i âbgûnı Behrâmuñ

Bilmeyen anı sandı kim yaḫdur
İlişüpdür kenârına bâmuñ

Kıt'a 3
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Âfâkı şehâ ma'deletüñ nûrı pür itsün
Ḫurşîd gibi encümen-i dehre çerâğ ol

Geh nâfe gibi eyle der ü deşti mu'attar
Geh gonca gibi gülşene gel zînet-i bâğ ol

Dârâ-yı cihân eylemesün 'âlemi sensüz
Her kanda iseñ pâdişehüm dünyede sağ ol

Kıt'a 4
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün/Fa'lün]

Ne yana 'azm-i hümâyûn iderseñ ola şehâ
Nesîm-i subh-i sa'âdet yoluñda ferrâşuñ

Öñüñce peyk-i hidâyet delîl ü rehber ola
Yanuñca Ḫızr 'aleyhi's-selâm yoldaşuñ

Kıt'a 5
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Kühsâra irse şu'le-yi şemşîr-i heybeti
Deryâlara atardı özin ḫavfdan peleng

Deryâya düşse sâye-yi tîğ-i mehâbeti
Pertâb iderdi kendüyi sahrâlara neheng

Kıt'a 2

Kış Hakkında

Ferri kalmadı, düştü elinden
Su renkli hançeri Behrâm'ın

Onu bilmeyen sandı ki buzdur
İlişmiştir kenarına damın

Kıt'a 3

Şâhım! Adaletinin nûru ufukları doldursun
Güneş gibi dünya encümenine çerağ ol

Bazen nâfe gibi kokulandırır kırı çölü
Bazen gonca gibi gülşene gel, bahçeye süs ol

Dünyanın sahibi etmesin âlemi sensiz
Padişâhım, dünyada neredeysen, sen sağ ol

Kıt'a 4

Ne tarafa hareket edeceksen şâhım, olsun
Saadet sabahının meltemi yolunda ferraşın

Önün sıra hidâyet ulağı delilin, rehberin olsun
Yanın sıra Hızır aleyhisselâm yoldaşın

Kıt'a 5

Dağlara ulaşsa heybet kılıcının şûlesi
Kaplan korkudan denizlere atardı kendini

Denize düşse heybet kılıcının gölgesi
Timsah sahrâlara atardı kendini

Kıt'a 6
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Mu'ammâ be ism-i Sührâb

Gamzelerden tîğ ü ḫançer çekse kasd-ı 'âşıka
Rüstem irmez Kahramân-ı çeşmüñe rûz-i mesâf

Tîrüñe ey sîmten olsun nişân âşüftedil
Ḫoş yaraşur ol miyâne ḫançer-i zerrîngılâf

Kıt'a 7
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Tab'uñ ki genc-i gevher-i nazm oldı Bâkiyâ
İrmez senüñ ḫayâlüñe bir iki bengîler

Başdan bu faḫr saña yiter kim şeh-i cihân
Ḫil'at geyürdi nazmuña garrâ fırengiler

Kıt'a 8
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Tab'-ı sâhirpîşeñe Bâkî gönüller meyl ider
Şekker-i şi'r-i dilâvîzüñ meğer efsûnludur

Derme çatma geydürür iller libâsı şi'rine
Ḫil'at-i nazm-ı cihângîrüñ senüñ altunludur

Kıt'a 9
[Fâilâtün Feilâtün Feilün]

Söz değül dürr ü güher nazm itsem
Kadr ü kıymet bilenüñ bendesiyüz

Hakşinâs ehl-i nazar yârânuñ
Ayağı tozı serefgendesiyüz

Kıt'a 6

Sührâb adına muamma

Âşığa kast edip gamzelerden kılıç, hançer çekse
Savaş günü Rüstem yetişemez gözünün Kahraman'ına

Gümüş bedenlim! Perişan gönlüm nişan olsun okuna
Altın kılıflı hançer hoş yaraşır o bele

Kıt'a 7

Şairliğin nazmın inci hazinesi oldu Bâkî
Birkaç afyonkeş senin hayâline erişir mi

Baştan bu kıvanç sana yeter, çünkü cihân şâhı
Nazmın için parlak frenk kumaşı hil'at giydirdi

Kıt'a 8

Sihirli şairliğine Bâkî gönüller meyleder
Güzel şiirinin şekeri galiba afsunludur

Eller şiirine derme çatma giysi giydirir
Senin dünyaya yayılan nazım hil'atin altınlıdır

Kıt'a 9

Söz değildir, inci, cevher nazmetsem
Kâdir kıymet bilenin kuluyuz

Hakşinas, görüş sahibi dostların
Ayağının tozuna baş koymuşuz

Kıt'a 10
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Şîrdilsin Bâkiyâ âzürdeḫâtır olma sen
Ta'n u teşnî' itseler bir nice 'âk-ı bîhüner

Görme misin itlerüñ gavgâsını bâzârda
İltifât itmez güzâr eyler ḫırâmân şîr-i ner

Kıt'a 11
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Şâ'ir olup kişi söz söylemeğe ey Emrî
Bizdeki tab' gerek sencileyin gûl olmaz

Dâd-ı Hakdur bu süḫan her kişinün Bâkîvâr
Tarz-ı eş'ârı pesendîde vü makbûl olmaz

Yüri var bulduğuñ ağaca kaşınma miskîn
Sen anuñ'çün götüñi yırtar iseñ ol olmaz

Kıt'a 12
[Fâilâtün Mefâilün Feilün]

Geydügüñ eski püski şol kapamañ
Kotan mı bilmezin yâ ḫod boğası

Geyicek Emriyâ olursın anı
Boynuzı eğri bir geyik boğası

Kıt'a 13
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Emrînüñ iñen avreti hîç evde oturmaz
Ol bilüp ider ḫidmetini kendü eliyle

Oğlancuğı yestehliyicek kalkar o miskîn
Kendüsi siler bokını saçı sakalıyla

Kıt'a 10

Aslan gönüllüsün Bâkî, kırılmasın kalbin
Bir nice hünersiz kısır tarafından kınansan

Çarşıda itlerin kavgasını görmez misin
İltifat etmez, geçer gider salınan erkek aslan

Kıt'a 11

Hey Emrî! Kişinin şair olup söylemesi için
Bizdeki şairlik gerek; senin gibi hödük olmaz

Allâh vergisidir bu söz Bâkî gibi; yoksa her kişinin
Şiir tarzı beğenilir, kabul görür olmaz

Yürü var bulduğun ağaca; kaşınmasana miskin
Götünü yırtsan da istediğin şey olmaz

Kıt'a 12

Giydiğin şu eski püskü kapaman var ya
Bilmem ki kotan mıdır yahut boğası mı

Hey Emrî! Bilir misin, giyince sen onu
Olursun boynuzu eğri bir geyik boğası

Kıt'a 13

Emrî'nin karısı var ya, hiç evde oturmaz
O da bilir bunu, hizmetini eder kendi eliyle

Oğlancığı yestehleyince kalkar o miskin
Kendisi siler bokunu saçı, sakalıyla

Kıt'a 14
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Yâr bir meclis kurar mı k'anda bu gamgîn gönül
Devr elinden tâs tâs ağuyı bir dem içmeye

Bir mübârek 'îd olur mı kim bu ḫayyât-ı felek
Egnüme ḫil'at diyü mihnet libâsın biçmeye

Kıt'a 15
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Kaldı bucakda eskidi dîvânuñ Emriyâ
Söz yok eğerçi bîbedel ü bînazîrdür

Anı Delü Musannife bağışla sen hemân
Varsun götini silsün o da bir fakîrdür

Kıt'a 16
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

'Ömrüm oldukça güzel sevmeyeyin dirdüm lîk
N'ideyin bu dil-i şeydâ beni yalan itdi

Yine bir şûḫ-i cefâpîşe güzel cânânuñ
Uğrın uğrın bakışı gönlümi tâlân itdi

Kıt'a 17
[Fâilâtün Mefâilün Feilün]

Lutf idüp ol şeh-i firişteḫisâl
Kuzılar eylemiş kulına 'atâ

Dâ'imâ kıl du'âyı ey Bâkî
Kuzıların bağışlasun Mevlâ

Kıt'a 18
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Yaşum dökilür âh idicek dîde-yi terden
Berg-i gül-i bâdâm gibi bâd-ı seherden

Geh la'lüñe şekker ezilür gâh mey-i nâb
Feryâd mey-i nâbdan u dâd şekerden

Kıt'a 14

Yâr bir meclis kurar mı, orada bu gamlı gönül
Devir elinden tas tas ağıyı bir anda içmesin

Bir mübarek bayram olur mu; bu felek terzisi
Sırtıma hil'at diye mihnet giysisini biçmesin

Kıt'a 15

Hey Emrî! Köşede kaldı, eskidi Divân'ın
Söz yok, gerçi bedelsiz, eşsizdir

Onu Deli Musannif'e bağışla sen hemen
Varsın götünü silsin; o da bir fakirdir

Kıt'a 16

Ömrüm oldukça güzel sevmeyeyim derdim ama
Ne yapayım şu yalancı gönül beni yalancı etti

Yine cefâcı şûh bir güzel cânânın
Hırsız hırsız bakışı gönlümü talan etti

Kıt'a 17

Melek huylu o şâh lutfedip
Kuzular bağışlamış kuluna

Bâkî! Dua et daima
Kuzularını bağışlasın Mevlâ

Kıt'a 18

Yaşım dökülür âh edince yaşlı gözden
Badem çiçeği yaprağı gibi seher yelinden

Kâh lâl dudağına şeker ezilir kâh saf şarap
Âh o saf şaraptan, elaman o şekerden

Kıt'a 19
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Nice yıllar 'izz ü ikbâl ile olduñ kâmrân
Serfigende emrüñe me'mûr idi ḫalk-ı cihân

Gamm-ı dil tağyîr-i vaz' itse eğer devr-i zamân
Her kişi dünyâda geh mahzûn olur geh şâdmân

Kıt'a 20
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

'Âkil odur kim cihânda yâd idüp 'isyânını
Dûd-i âhından demâdem gözlerin nemnâk ide

Künc-i 'uzlet iḫtiyâr idüp varup bir gûşede
Ḫâk bilüp kendüzin ölmezden evvel ḫâk ide

Kıt'a 21
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Tarih

'Adem iklîmine 'azm eyledi çünkim Süleymân Ḫân
İlâhî kabrine revzenler aç firdevs-i a'lâdan

İşitdüm fevtin ol Sultân-ı 'âlîşânuñ ey Bâkî
Didüm târîhin 'azm itdi bekâya dâr-ı dünyâdan (= 974)

Kıt'a 19

Murâdına erdin nice yıllar izzet ikbâl ile
Dünya halkı başı önde memurdu emrine

Gönül gamını değiştirse de zamâne
Kişi kâh sevinir kâh üzülür dünyada

Kıt'a 20

Akıllı dediğin dünyada hatırlar isyanını
Âh dumanıyla gözlerini yaşartır sürekli

Uzlet köşesini tercih eder, varır bir yerde
Toprak bilir kendini, toprak eder ölmeden önce

Kıt'a 21

Tarih

Yokluk ülkesine gidince Süleyman Hân
İlâhî! Kabrinde pencereler aç Firdevs-i A'lâdan

İşittim ölümünü o şânı yüce sultânın ey Bâkî
Tarihi söyledim: Azmetti bekâya dâr-ı dünyadan

Matla'lar

Matla l
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Kaysı cennet mîvesi la'l-i şekerbârıca bar
Yâ gülistân sebzesi ol ḫatt-ı jengârıca bar

Matla 2
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Kesb ider derd ü gamuñ dil çeşm-i giryân ḫarcanur
Cem' ider deryâ-yı 'umman ebr-i bârân ḫarcanur

Matla 3
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Ḫayliden kaldı göñül ḫâk-i der-i cânândedür
Mübtelâ-yı derd ü gam bir 'âciz ü dermândedür

Matla 4
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Her derd ü her sekâmete hâzık tabîb olur
İllâ marîz-i 'aşka bulınmaz devâ bilür

Matla 5
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Tâze tâze dâğlarla kanlu kanlu şerhalar
Ḫırka-yı hindûya döndürdi ten-i sad çâkimüz

Matla 6
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Bûseyle mürde dilleri ihyâya başladuñ
İhyâ-yı mu'cizât-ı Mesîhâya başladuñ

Matla 7
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün/Fa'lün]

Teninde şerhaları 'âşık-ı dilefgâruñ
Ḫırâş-ı pençesidür şîr-i 'aşk-ı ḫûnḫâruñ

Matla 1

Kayısı cennet meyvasıdır, şeker yağdıran dudakta var
Yahut gülistân yeşilliği o pas rengi ayva tüyünde var

Matla 2

Gönül kazanır derdini, gamını; ağlayan göz harcanır
Toplar Ummân Denizi'ni, yağmur bulutu harcanır

Matla 3

Gönlüm ne zamandır cânânın kapı toprağındadır
Derde, gama müptelâ çaresiz kalmış bir âcizdir

Matla 4

Hazık tabip bulunur her derde, hastalığa
Devâ bilen bulunmaz ama aşk hastasına

Matla 5

Taze taze dağlarla kanlı kanlı yara dilimleri
Hint hırkasına döndürdü yüz parça bedenimizi

Matla 6

Öpücükle ölü gönülleri diriltmeye başladın
Mesih'in mucizelerini göstermeye başladın

Matla 7

Bedenindeki yara dilimleri gönlü yaralı âşığın
Pençe tahrişidir hunhar aşk aslanının

Matla 8
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Kıymaduñ sâkin-i kûyuñ olana peykânuñ
Bir içim su ile ağırlamaduñ mihmânuñ

Matla 9
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Kesdi 'ırkın Kargazâdedür diyen düşmenlerüñ
Zâğlanmış bir kılıçdur Bâkiyâ şi'rüñ senüñ

Matla 10
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Dâ'im olmaz devr-i gül devrân ise bâkî değül
Gel beğüm dönsün kadeh bundan yig olmaz devr-i gül

Matla ll
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Tutdı gülşende yine bülbül-i ḫoşḫân menzil
Başlasun devre kadeh oldı müzeyyen mahfil

Matla 12
[Failâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Meşrebi 'âşık-ı meyḫâresıfat sâf değül
Da'vî-yi sıdk u safâ sûfîye insâf değül

Matla 13
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün]

Bu devr içinde benem pâdişâh-ı mülk-i süḫan
Bana sunıldı kasîde bana virildi gazel

Matla 14
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Zaḫm-ı şemşîrüñ vefâ resmin gidermez sîneden
Âb nakş-ı sûreti mahv eylemez âyîneden

Matla 8

Civârında oturana temrenini saplamadın
Misafirini bir içim su ile ağırlamadın

Matla 9

Kesti sinirini Kargazâdedir diye düşmanların
Zağlanmış bir kılıçtır Bâkî senin şiirin

Matla 10

Sürekli olmaz gül devri, devrân ise değil bâkî
Gel beyim, dönsün kadeh, bundan iyi olmaz gül devri

Matla 11

Tuttu gül bahçesinde yine güzel şakıyan bülbül menzil
Başlasın dönmeye kadeh, süslendi mahfil

Matla 12

Meşrebi mey içen âşık gibi saf değil
Doğrudur, safâ davası sûfîye yaraşır değil

Matla 13

Bu devir içinde benim söz ülkesinin padişâhı
Bana sunuldu kasîde, bana verildi gazel

Matla 14

Kılıcının yarası vefâ resmini silmez göğsümden
Su yüz görüntüsünü silemez aynadan

Matla 15
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Bâkîye ḫoş bulındı bu kaht-ı keremde gam
Ol derdmend şimdi ne yir olmasaydı gam

Matla 16
[Müstef'ilün Feûlün Müstef'ilün Feûlün]

Ḫattuñ ḫadüñ yüzini tutmış nitekim ey cân
Ebr-i siyâh içinde gizlendi mâh-ı tâbân

Matla 17
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Öykünürmiş serv-i ḫoşreftâre naḫl-i bûstân
Kâşkî alsa yürüyi virse ey serv-i revân

Matla 18
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Ellerin dilber yüzine tutdı sanmañ nâzdan
'Âşıka bu vech ile yüz gösterür açmazdan

Matla 19
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

N'ola mûdan eser olmasa hîç ol servkâmetde
Şeb olmaz hep serâser rûz olur dirler kıyâmetde

Matla 20
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Gam-ı ḫâlüñle sergerdân benefşe
Gehî tôp oldı geh çevgân benefşe

Matla 21
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Şimşâd u serv yüz yire korlar niyâz ile
Sen kim çemende salınasın 'izz u nâz ile

Matla 15

Bâkî'ye bu kerem kıtlığında hoş gam bulundu
O dertli şemdi ne yerdi gam olmasaydı

Matla 16

Cânım benim! Ayva tüyün kaplamış yanaklarını
Kara bulut içinde parlak ay gizlendi sanki

Matla 17

Bahçedeki fidan öykünürmüş hoş salınan selviye
Yürüyen selvim! Keşke alsa yürüyüverse

Matla 18

Sanmayın, dilber ellerini yüzüne tuttu nazdan
Âşığa böylelikle yüz gösterir açmazdan

Matla 19

Ne çıkar, kıldan eser olmasa hiç o selvi boyluda
Gece olmaz, daima gündüz olur derler kıyamette

Matla 20

Beninin gamıyla avâre oldu menekşe
Bazen top, bazen çevgen oldu menekşe

Matla 21

Şimşir ile selvi yüzlerini yere koyar niyâz ile
Sen salın diye çimende izzet ile naz ile

Matla 22
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Mihr-i ruḫsârını vasf it o mehüñ matla'da
Ser-i a'dâyı nihâyet añasın makta'da

Matla 23
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Ne gam 'azl-i ebed nefy-i beled olduñsa ey Bâkî
Cihânuñ mansıb u câhı değüldür kimseye bâkî

Matla 24
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Mu'ammâ be ism-i Behmen

Sahn-ı bâğuñ havzınuñ her cânibi serv-i sehî
Yâri girmiş suya sandum göricek 'aks-i mehi

Matla 25
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Nihân olmaz mahabbet gizlü kalmaz 'âşıkuñ şûrı
Ne mümkindür gele bir araya mestî yü mestûrî

Matla 26
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Nâgeh görince pertev-i ruḫsâr-ı Ahmedi
Bî-iḫtiyâr zâhidüñ îmânı gevredi

Matla 27
[Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün]

Ḫalvetde enîs eyleyüp ol şûḫ-i cihânı
'Âlemde müyesser ola mı 'ayş-ı nihânî

Matla 28
[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün/Fa'lün]

Câm-ı nazmı sunıcak bezm-i ezelde sâkî
Cür'aveş kalmış idi anda kelâmı bâkî

Matla 22

O ayın yanak güneşini vasfet matlada
Düşmanların başını nihayet anasın maktâda

Matla 23

Ebedîyen azledilip sürgün yedinse ne gam Bâkî
Dünyanın mevkii makâmı değildir kimseye bâkî

Matla 24

Behmen adına muamma

Bahçedeki havuzun her yanı sehî selvi
Yâri suya girmiş sandım görünce ayın aksini

Matla 25

Saklanmaz muhabbet, gizli kalmaz âşığın coşkusu
Sarhoşluk ile gizliliğin bir araya gelmesi mümkün mü?

Matla 26

Ansızın görünce Ahmed'in yüzündeki ışığı
Elinde olmadan zâhidin imânı gevredi

Matla 27

Halvette can dostu edip o cihân şûhunu
Âlemde gizli işret mümkün olur mu

Matla 28

Nazım kadehini sununca ezel meclisinde sâkî
Bir yudum şarap gibi kelâm kalmıştı onda bâkî

Matla 29
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Ruḫ-i mâh-ı şebârâdan ʻizâr-ı yâr zîbâdur
Kamer a'lâ ise mihr-i münîr a'lâdan a'lâdur

Matla 30
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Medh eyledüm nigârı bir a'lâ gazel didüm
Garrâ latîf ü dilkeş ü gâyet güzel didüm

Matla 31
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Özüñ ḫâl-i 'izâr-ı yâre beñzetmişsin ey aḫter
Ne bilsünler karañuda anuñ göz kıpduğın iller

Matla 29

Yârin yanağı geceyi süsleyen ayınkinden âlâdır
Ay âlâ ise aydınlık güneş âlâdan da âlâdır

Matla 30

Methettim sevgiliyi bir âlâ gazel dedim
Parlak, lâtif, gönül çekici, gayet güzel dedim

Matla 31

Hey yıldız! Kendini yârin yanak benine benzetmişsin
Onun karanlıkta göz kırptığını eller ne bilsin

Kasîdeler

Kaside l
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Hengâm-ı şeb ki küngüre-yi kasr-ı âsumân
Zeyn olmış idi şu'lelenüp şem'-i aḫterân

Ḫayl-i kevâkib içre yanup meş'al-i kamer
Sahn-ı semâda rûşen idi râh-ı kehkeşân

Dest urmış idi kilk-i şihâba debîr-i çarḫ
Tuğrânüvîs-i hükm-i Ḫüdâvend-i ins ü cân

Bezm-i felekde urmış idi Zühre sâza çeng
'Ayş u safâda ḫürrem ü ḫandân u şâdmân

Bu çarḫ-ı çenberîde tutup devr usûlini
Deflâf-ı mihr kılmış idi çihresin nihân

Bir tîğ-i zernişân ile girmişdi 'arsaya
Şemşîrbâz-ı ma'reke-yi sahn-ı âsumân

Tedbîr-i mu'zamât-ı umûr-i cihân içün
Yakmışdı şem'-i fıkreti Bircîs-i nüktedân

Bâlâ-yı çarḫ-ı heftüme Keyvân-ı köhnesâl
Oturmış idi niteki Hindû-yi pîlbân

Âyâ bu zîb ü zînet-i 'âlem nedür diyü
'İbret göziyle nâzır iken dehre nâgehân

Etrâfa saldı ṣa'ṣa'asın gûşe gûşe mihr
Oldı ufukda mühr-i Süleymân gibi 'ayân

Kıldı bu hâli dîde-yi 'ibret müşâhede
Tuydı bu sırrı 'âkıbetü'l-emr gûş-i cân

Kim bu nizâmı virmedi 'âlem sarâyına
İllâ ki yümn-i devlet-i Şâh-ı cihânsitân

Bâlânişîn-i mesned-i şâhân-ı tâcdâr
Vâlânişân-ı ma'reke-yi 'arsa-yı Keyân

Kasîde l

Gece vakti gökyüzü kasrının şerefesi
Yıldızların mumu şûlelenip süslenmişti

Yıldız topluluğu içinde yanıp ay meşâlesi
Gökyüzünde aydınlattı samanyolunun yolunu

El atmıştı kayanyıldız kalemine felek kâtibi
İnsanın, cinin Tanrısının hüküm tuğracısı

Felek meclisinde Zühre saza el atmıştı
İşrette, safâda mesut, gülüyor, sevinçliydi

Bu çember şekilli felekte tutmuştu devir usûlünü
Güneş defçisi yüzünü gizlemişti

Altın kakmalı kılıç ile meydana girmişti
Gökyüzündeki savaşın kılıç kullanıcısı

Dünyanın büyük işlerinin tedbiri için
Nüktedân Bircis düşünce mumunu yakmıştı

Yedinci kat feleğe yaşlı Keyvan
Filci hindû gibi oturmuştu

Acaba âlemdeki bu süs, ziynet nedir diye
İbret gözüyle bakarken dünyaya âniden

Güneş köşe bucak saldı etrafa şaşaasını
Süleyman mührü gibi ufukta belirdi

Gözlemledi bu hâli ibret gözü
Duydu bu sırrı sonunda can kulağı

Âlem sarayına bu nizamı verdi
Dünya fâtihi şâhın devletinin uğuru

Tâclı şâhların tahtında oturan
Kayların savaş meydanında oturan

Cemşîd-i ʿayş ü ʿişret ü Dârâ-yı dârugîr
Kisrî-yi ʿadl ü reʾfet ü İskender-i zamân

Sultân-ı şark u garb şehenşâh-ı bahr ü ber
Dârâ-yı dehr Şâh Süleymân-ı kâmrân

Ol şehsüvâr-ı memleket-i ʿadl ü dâd kim
Atı öñince olsa revâ ḫusrevân revân

Serkeşlik itdi emrine beñzer peleng-i çarḫ
Zencîr ile getürdi yine kehkeşân keşân

Sâhibvücûd-i memleket-i lutf u cûd o kim
Mebzûl ḫân-ı lutfına mahsûl-i bahr u kân

Müştâk bûy-i ḫulkına ʿattâr-ı nevbahâr
Muhtâc dest-i himmetine ḫâce-yi ḫazân

Devrüñde kimse cevr-i sitemgerden iñlemez
Bîşer' ider iderse eğer çeng ü ney fıgân

ʿAdlüñ katında cevr ü sitem dâd-ı Keykubâd
Ḫışmuñ yanında lutf u kerem kahr-ı Kahramân

Lerzende görse ḫavfuñ ile teb tutar sanur
Bağlar şihâb gerden-i gerdûna rîsmân

Tîğuñ ʿadem diyârına rûşen tarîkdür
Aʿdâ-yı dîni turma kılıçdan geçür hemân

Deryâmisâl ʿaskerüñ içre ʿalemlerüñ
Feth ü zafer sefinesine açdı bâdbân

Minkârına dilerse alur çarḫı dânevâr
ʿAnkâ-yı Kâf-ı kadriñe bir tuʾmedür cihân

Çevgân urupdur aña ezel dest-i himmetüñ
Ol dem bu demdurur ki döner gûy-i âsmân

Bâğ-ı senâ vü gülşen-i medhüñde murg-i dil
Bu nazm-ı rûhbaḫşı okur su gibi revân

İşret meclisinin Cemşidi, savaşların Dârâsı
Adalet, yükseliş Kisrâsı, zamanın İskenderi

Doğunun, batının sultânı, karaların, denizlerin şehinşâhı
Dünyanın sahibi, murâdlı Süleyman Şâh

Adalet ülkesinin usta binicisi
Şâhlar yürüse atı önünde, revâ

Galiba emrine serkeşlik etti felek kaplanı
Zincirle sürükleyerek getirdi samanyolu

Lûtuf, cömertlik ülkesinin varlık sahibi
Lûtuf sofrasına saçılmıştır denizlerin, madenlerin mahsûlü

Müştaktır huyunun kokusuna ilkbahar attarı
Muhtaçtır himmet eline hazân efendisi

Kimse zâlimin cevrinden inlemez devrinde
Şeriatsız figân eder çeng ile ney ederse

Adaletinin yanında cevir, sitemdir Keykubad'ın adaleti
Hışmının yanında lûtuf keremdir Kahraman'ın kahrı

Titrer görse korkundan ateş tutar sanır
Akanyıldız feleğin boynuna ip bağlar

Kılıcın yokluk diyârına giden aydınlık yoldur
Din düşmanlarını durma, hemen kılıçtan geçir

Deniz gibi askerlerinin içinde alemlerin
Fetih, zafer gemisine açtı yelken

İsterse gagasına feleği tane gibi alır
Kadrinin Kaf Ankası'na dünya bir yemdir

Himmetinin eli ezelde ona çevgen vurmuştur
O gün bu gündür gökyüzü topu döner durur

Senâ bağında, övgü gülşeninde gönül kuşu
Cana can katan bu nazmı okur su gibi

Cân olmayaydı ol dehen ey şûḫ-i dilsitân
Niçün olurdı cân gibi ya dîdeden nihân

Ruḫsâruñ üzre turralar olmış girih girih
Güyâ Hicâza bağladılar Şâmiyân miyân

Görsün nihâl-i serv-i sanevber ḫırâmuñı
Ayruk çemende beslemesün bâğbân bân

La'lüñ ḫayâli hokka-yı ḫâtırda var iken
Yâkût-i nâba olmamış idi mekân kân

Bârîkbîn olanlar ider kaşlaruñ ḫayâl
Dendâduñı tasavvur ider tab'-ı ḫurdedân

Mesken şeh-i mahabbetüñe taḫtgâh-ı dil
Menzil ḫayâl-i la'lüñe ḫalvetsarây-ı cân

Kıldı sücûd haddüñe karşu gül ü semen
Itdi kıyâm kâmetüñe serv-i bûstân

Tutdı cihânı pertev-i hüsnüñ güneş gibi
Toldı sadâ-yı 'aşkuñ ile kâh-ı Künfekân

Eflâke çıkdı velvele-yi 'arsa-yı zemîn
İndi zemîne gulgule-yi âsmâniyân

Bâkîsıfat ne bülbül-i rengînedâ gele
Ne ola tal'atuñ gibi ferḫunde gülsitân

Hüsnüñ güliyle bâğ-ı cihân gülşen-i İrem
Her sû hezâr bülbül ü sad gûne dâstân

Dergâh-ı Hakka yüz tutalum bermezîd ola
Câh u celâl-i saltanat u baḫt-ı câvidân

Tâ şem'-i âfitâb-ı cihântâba subhdem
Devrân ufukda vaz' ide bir sîm şem'dân

Şem'-i bekâñı bâd-ı fenâdan nigâh ide
Dâmân-ı 'avn ü 'ismet-i dârende-yi cihân

Bezmüñde baḫt sâkî vü ikbâl hemnişîn
Câm-ı sipihr sâgar-ı pûlâd-ı zernişân

Gönül alan şûh! O ağız can olmasaydı
Can gibi gözden niçin saklanırdı

Yüzün üstündeki kâküller düğüm düğüm olmuş
Âdetâ Şamlılar Hicâz'a meyan bağlamış

Dağ selvisinin fidanı görsün salınmanı
Artık çimende beslemesin bahçıvan sorgunu

Lâl dudağının hayâli hatırımın hokkasında varken
Saf yâkuta olmamıştı maden mekân

İnce görüşlü olanlar hayâl eder kaşlarını
Kılık kırk yaran tabiat tasavvur eder dişlerini

Meskendir muhabbetinin şâhına gönül tahtı
Menzildir lâl dudağının hayâline cânın halvet sarayı

Yanağına karşı gül ile yasemin secde etti
Boyuna karşı bahçe selvisi kıyâm etti

Tuttu dünyayı güzelliğinin ışığı güneş gibi
Doldu aşkının sesiyle Künfekân Kasrı

Yeryüzünün uğultusu göklere çıktı
Göklerdekinin uğultusu yeryüzüne indi

Ne Bâkî gibi renkli edâlı bülbül gelir
Ne yüzün gibi kutlu gülistân olur

Dünya bahçesi İrem gülşeni olmuş güzelliğinin gülüyle
Bin bülbül, yüz türlü hikâye var her yerde

Hakk'ın dergâhına yönelelim, çok olsun
Saltanatın, görkemin, ebedî bahtın

Dünyayı aydınlatan güneş mumuna sabahtan
Devrân ufukta koysun gümüşten bir şamdan

Korusun yokluk rüzgârından kalıcılık mumunu
İlâhî yardım eteği, cihân sahibinin ismeti

Meclisinde baht sâkî olsun, ikbâl yanında otursun
Gökyüzü kadehi altın işlemeli çelik kadeh olsun

Kaside 2
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

İtdi şehri şeref-i makdem-i Sultân-ı cihân
Reşk-i bâğ-ı İrem ü gayret-i gülzâr-ı cinân

Şâdmân oldı bu gün devr-i kühensâl yine
Vuslat-ı Yûsuf ile niteki pîr-i Ken'ân

Rûşen oldı açılup dîde-yi Ya'kûb-i emel
Demidür menzil-i 'işret ola Beytülahzân

Ol zamân irdi ki biñ şevk ile tâvûs-ı neşât
İde sahn-ı harem-i bâğ-ı cihânda cevlân

Mehçe-yi râyet-i mansûr-i cihânefrûzı
Matla'-ı subh-i zaferden yine oldı tâbân

Umaruz kim bulına Ka'be-yi maksûda vusûl
Geçdi çün devlet ile yirlü yirine erkân

Devlet ikbâl kılup eyledi tâli' yârî
Hâsılı üstümüze döndi sipihr-i gerdân

Nice dem derd ile dembeste kalup goncasıfat
Bağrumuz delmiş idi mihnet-i ẖâr-ı hicrân

Hamdülillâh visâl-i Şeh-i ferẖundeẖisâl
Kalbümüz açdı yine niteki verd-i ẖandân

Güher-i kân-ı kerem nakd-i hayât-ı 'âlem
Rûhdur cismi cihân milketine hükmi revân

Hâfız-ı dîn-î kavî hâmî-yi şer'-i Nebevî
Tâyi'-i emr-i Ḫüdâ tâbi'-i nass-ı Kur'ân

Ḫüsrev-i Cem'azamet dâver-i ẖâkânsatvet
Belki eñ kem kulı Cem 'abd-i hakîri ẖâkân

Dâver-i devr-i zamân Şâh Süleymân ol kim
Yüz sürer pây-i semendine mülûk-i devrân

Kasîde 2

Cihân sultânının gelip şehri şereflendirmesi
İrem bağlarını, cennetin gül bahçesini kıskandırdı

Eski yılın devriyle bugün yine sevindi
Yusuf'a kavuşan Kenan pîri gibi

Aydınlanıp açıldı emel Yakubunun gözleri
Vaktidir, Hüzünler Evi olsun işret yeri

Geldi zamanı, bin şevk ile neşe tavusu
Dolaşsın dünya bahçesinin hareminde

Dünyayı aydınlatan mansûr sancağın alemi
Zafer sabahının matlaından yine parladı

Umarız, maksat Kâbesine ulaşılır
Çünkü erkân devletle yerli yerine geçti

Devlet karşıladı, talih yardım etti
Sonuçta dönen gökkubbe üstümüzde döndü

Ne zamandır dert ile suskun kalıp gonca gibi
Ayrılık dikeninin mihneti bağrımızı delmişti

Hamdolsun, hasleti kutlu Şâhın gelişi
Kalbimizi açtı yine gülen gül gibi

Kerem maʿdeninin cevheri, âlem hayatının nakdi
Rûhtur cismi, dünya mülküne geçer hükmü

Kuvvetli dinin koruyucusu, Peygamber şeriatının hâmisi
Allâh'ın emrine uyan, Kur'ân nassının tâbîsi

Cem azâmetli hüsrev, hakân satvetli hükümdâr
Belki Cem en küçük kulu, Hakân hâkir kulu

O Şâh Süleyman zamâne devrinin hükümdârı
Yüz sürer atının ayağına devrân melikleri

Şâh-ı Cemşîdhaşem Ḫüsrev-i ḫurşîd'alem
Ser ü serdâr-ı serefrâz-ı selâtîn-i zamân

Ḫâk-i râhı güher-i tâc-ı selâtîn-i cihân
Ayağı toprağıdur sürme-yi ʿayn-ı aʾyân

Tâcdârân-ı cihân sâyenişîn-i ʿalemi
Serfirâzân-ı memâlik yolına serbâzân

Güher-i tâcı ziyâsıyla memâlik rûşen
Ḫançer-i ʿadli cilâsıyla cihân pürleme'ân

Harem-i kadrine bir günbed-i zerkâr felek
Aña bir tâk-ı murassa' kemer-i kâhkeşân

Âteş-i şu'le-yi şemşîr-i cihântâbından
Küfr ü ilhâd kütübḫânesin itdi sûzân

Tâcdârâ başına teng ola tâc-ı Dârâ
Ḫidmet-i ḫâk-i derüñ bilmez ise rif'at-i şân

Felek-i saltanatuñ seb'a-yı seyyâresidür
Kâmkârâ o yedi ser'alem-i nûrefşân

Eyledi leşger-i mansûruñ o bayraklar ile
Vâdî-yi nusret ü deşt-i zaferi lâlesitân

Gâzîler pây-i semendin yine hınnâladılar
Ḫûn-i aʾdâyı o dem kʾeylediler seyl-i revân

Tôp idüp kellelerin ʿarsada tîğuñ dâyim
Düşmen-i dîni bu üslûba kılur sergerdân

Ser-i aʾdâñı boyar kana demâdem kılıcuñ
Anlara ḫalk anuñ'çün didiler sürḫserân

Lutf-i Hakk ile bu gün oldı eyâ kân-ı kerem
Bir nice fazl senüñ şân-ı şerîfüñde ʿayân

ʿAdl ü dâd-ı ʿÖmer ü sıdk u safâ-yı Sıddîk
ʿİlm ü ʿirfân-ı ʿAlî hilm ü hayâ-yı ʿOsmân

Cemşid ihtişamlı şâh, güneş alemli hüsrev
Zamâne sultânlarının yüce başlı serdarı

Yolunun toprağı dünya sultânlarının tâcındaki inci
Ayağının toprağı âyânın gözlerinin sürmesi

Âleminin gölgesinde oturur cihânın tâc sahipleri
Yoluna fedâ olur ülkelerin yüce başlıları

Tâcının mücevher ışığıyla aydınlanır ülkeler
Adalet hançerinin cilasıyla dünya parıldar

Kadrinin haremine felek altın işlemeli kubbedir
Samanyolu kemeri ona murassâ bir tâktır

Dünyayı aydınlatan kılıcının alevleriyle
Küfür, ilhâd kütüphanesini verdi ateşe

Tâclı şâhım! Başına dar gelsin Dârâ'nın tâcı
Kapının toprağında hizmeti bilmezse şân yüceliği

Saltanat feleğinin yedi gezegenidir
Muratlı şâhım! Nûr saçan o yedi alem

Çevirdi muzaffer askerin o bayraklar ile
Nusret vadisini, zafer ovasını lâleliğe

Gaziler kınaladı atlarının ayağını
Sel gibi akıttılar düşmanların kanını

Top edip başlarını meydanda kılıcın sürekli
Bu şekilde avâre eder din düşmanlarını

Kılıcın kana boyar sürekli düşmanların başını
Halk onun için bunlara kızılbaşlar dedi

Allâh'ın lûtfu ile ey kerem madeni
Nice fazilet şerefli şânında belirdi

Ömer'in adaleti, Sıddık'ın doğruluğu, safâsı
Ali'nin ilmi irfanı, Osman'ın hilmi hayâsı

Saña Kisrîyi ʿadâletde muʾâdil tutsam
Fazladur sende olan devlet-i dîn ü îmân

Ravza-yı dîn ü çemenzâr-ı şerîʾat olalı
Matar-ı lutfuñ ile milket-i Rûm âbâdân

Menzil-i zendeka vü mecmaʾ-ı ilhâd olalı
Sarsar-ı kahruñ ile ḫıtta-yı Îrân vîrân

Mahv olupdur ser-i şemşîr-i cihângîrüñ ile
Levh-i ʿâlemde olan nakş-ı dalâl u tuğyân

Ḫalk râhatda sehâb-ı keremüñ feyzinden
Belî uyḫu getürür tabʾa hevâ-yı bârân

Bârekallâh zihî Pâdişeh-i ʿâdil kim
Şarkdan garba değin buldı cihân emn ü emân

Levhaşallâh zihî saltanat-ı kâḫire kim
Kâfdan Kâfa cihân cümle mutîʾ-i fermân

ʿArsa-yı medh ü senânuñ bulımaz pâyânın
Peyk-i endîşe eğer biñ yıl olursa pûyân

Oldı vasf-ı süḫanârâñ ile şiʾr-i Bâkî
Rifʾat-i pâyede hemsâye-yi nazm-ı Selmân

İrdi Selmâna sözi şiʾri kemâlin buldı
Lutfuña kaldı eyâ ḫüsrev-i sâhibdîvân

Bahr-i nazm içre bu gün dürr-i girânmâye iken
Ḫâk-i zilletde kalupdur nitekim gevher-i kân

Ḫâkden kaldur eyâ dâver-i dînperver kim
Nüsḫadur cümle serâpây Hadîs ü Kurʾân

Serverâ devr-i felekden yine şekvâmuz var
Tapuñâ ʿarz idelüm ruḫsat olursa elʾân

Muktedâ-yı ʿulemâ Hazret-i Kâdîzâde
Maʾdin-i fazl u hüner menbaʾ-ı ʿilm ü ʿirfân

Adalette denk tutsam sana Kisrâyı
Fazladır sende olan din, imân devleti

Din bahçesi, şeriat çemenzârı olalı
Lûtfunun yağmuruyla mâmurdur Rûm ülkesi

Olalı zındıkların, mülhidlerin menzili
Kahrının kasırgasıyla yıkıldı İran ülkesi

Silinmiştir cihangir kılıcının ucuyla
Alem levhasında olan sapıklık, taşkınlık nakşı

Halk rahatta kerem bulutunun feyzinden
Evet, uyku getirir tabiata yağmur havası

Allâh mübarek etsin, ne âdil padişâhtır
Doğudan batıya dünya buldu emniyeti

Allâh korusun; ne kahredici saltanattır
Kaf'tan Kaf'a bütün dünya emrinin itaatkârı

Övgü meydanının bulamaz sonunu
Bin yıl koştursa da düşünce ulağı

Sözü süsleyen vasıflarınla Bâkî'nin şiiri
Rütbe yüksekliğinde Selman nazmının dengi

Sözü Selman'a erişti, şiiri kemâle erdi
Ey divân sahibi Hüsrev! Lûtfuna kaldı

Nazım denizi içinde bu değerli inciyken
Zillet toprağında kalmıştır maden cevheri gibi

Dini koruyan hükümdâr! Kaldır topraktan
Çünkü baştan başa nüshâdır hadîs ile Kur'ân

Önderim! Feleğin dönüşünden yine şikayetçiyiz
İznin olursa, huzûruna arz edelim şimdi

Hazreti Kadızâde, âlimlerin önderi
Fazilet, hüner madeni, ilim, irfan menbâî

Ol zamân kim birisin medrese-yi ʿâliyenüñ
Eyledüñ aña kemâl-i keremüñden ihsân

Bu tarîküñ nice yıl künc-i medârisde yatup
Elemin çekmiş iken her birümüz nice zamân

Şeref-i ḫidmetine yüz süre geldük gûyâ
Cûylar kim olalar tâlib-i bahr-i ʿummân

ʿArsa-yı bahse girüp cevherümüz ʿarz itdük
Tîğveş her birümüz şimdi kalupdur ʿüryân

Zillet ü mihnet ile şimdi tamâm üç yıldur
Yaturuz zâviye-yi hücrede bînâm ü nişân

İrdiler pâye-yi aʿlâya serâser emsâl
Buldılar mertebe-yi ʿâliye cümle akrân

Ne revâdur fuzalâ kala kıbâb altında
Kim görüpdür kʾola deryâyı habâb içre nihân

Mihnet-i fakr belâ gayret-i akrân müşkil
Fukarâ bendelerüñ arada deng ü hayrân

Bir yıl emrüñle binâ ḫidmetine nâzır olup
Gördük ol maslahat-ı ḫayrı bikadrilimkân

Bu fakîr anda turup ḫidmete meşgûl oldum
İtmeyüp zerrece saʾyinde kusûr u noksân

Hâsılı cûd u kerem vakti irişdi şimdi
Lutfuña nâzıruz ey Pâdişâh-ı âlâşân

Sûz-i dilden bu kadar yanmaz idüm ḫidmetüñe
Câna kâr eylemese âteş-i dâğ-ı hirmân

Merhamet mevsimi ihsân demidür sultânum
Lutfkıl her ne ise devletüñe lâyık olan

Bezl ile az ola mı niʾmet-i cûd u keremüñ
Yimeden eksile mi ḫân-ı Ḫalîlüʾr-Rahmân

O zaman yüksek medreselerden birisini
Kereminin kemâliyle ona ihsân ettin

Bu yolda, medrese köşelerinde yatıp yıllarca
Her birimiz uzun süre elemini çekmişken

Hizmet şerefine yüz süre geldik âdetâ
Ummân Denizi'ne talip olan ırmaklar gibi

Bahis meydanına girip cevherimizi gösterdik
Kılıç gibi şimdi her birimiz kaldı üryan

Zilletle, mihnetle şimdi tam üç yıldır
Hücre zaviyesinde yatarız ne ad var ne nişan

Bütün emsâlimiz nail oldu yüksek payeye
Yüksek mertebeler buldu bütün akrân

Fazılların kubbe altında kalması revâ mıdır
Kabarcık içine gizlenmiş denizi kim görmüştür

Fakirlik sıkıntısı belâ, akrânın kıskançlığı müşkül
Fukara bendelerin ara yerde kalmış şaşkın

Bir yıl emrinle bînâ hizmetinde nâzır olduk
Mümkün olduğu kadar hayırlı işler gördük

Ben fakir orada kalıp hizmetle meşgul oldum
Çalışmamda zerre kadar kusur etmedim

Sonuç olarak cömertlik vakti geldi şimdi
Şânı yüce padişâhım! Bekleriz lûtfunuzu

Gönül yangısıyla bu kadar yanmazdım huzûrunda
Cana işlemese mahrumluk dağının ateşi

Merhamet mevsimi, ihsân zamanıdır sultânım
Lûtfet, her ne ise devletine lâyık olan

Saçarak azalır mı kerem, cömertlik nimetin
İbrahim Halil sofrası yemeden eksilir mi?

Serverâ tevsen-i eyyâm katı serkeşdür
Aña lutf eyle iñen eyleme irḫâ-yı ʿinân

Emr-i ʿâlî yine dergâh-ı mu'allâñuñdur
Hele biz eyleyelüm vâki'-i ahvâli beyân

Zehre-yi çûn u çirâ kimsede yokdur hâşâ
Südde-yi devletüñüñdür yine bâkî fermân

Her seher tâ ki nücûm üzre niyâm-ı şebden
Çıkara tîğ-i cihângîrini mihr-i raḫşân

Kılıcuñ üstün ola niteki tîğ-i ḫûrşîd
Sâye-yi saltanatuñda ola âsûde cihân

Kaside 3
[Feûlün Feûlün Feûlün Feûlün]

Ḫat-ı müşgfâmuñla ey gonca-yı ter
Şekerdür o lebler mümessek mükerrer

Ne zibâ yaraşmış o leblerle dendân
Ne ḫûb imtizâc eylemiş şîr ü şekker

Göñül nakdini aldı ʿayyâr-ı gamzeñ
Gamuñdan virüp câna dârû-yi huşber

Eğerçi serâmed geçer şâḫ-ı sünbül
Mu'anber saçuñla kaçan ola hemser

Tolar bûy-i müşgîn-i zülfüñle ʿâlem
Döner nâfe-yi miske çarḫ-ı müdevver

Meğer çîn-i zülfüñde pinhân olupdur
Gubâr-ı der-i Şehriyâr-ı muzaffer

Cihân-ı kerem Ḫân Süleymân-ı Gâzî
Şeh-i âsmântaḫt u ḫurşîdefser

Ḫüdâvend-i kâmil şehenşâh-ı ʿâdil
Cihândâr-ı mukbil şeh-i dâdgüster

Padişâhım günlerin atı çok serkeştir
Kuluna çok lûtfet, gevşetme dizginleri

Yüksek emir yine yüksek dergâhındır
Hele biz beyan edelim hâlimizi

Nasıl, niçin cesareti yoktur kimsede, asla
Devletinin eşiğindedir yine bâkî fermân

Her seher yıldızlar üzere gecenin kınından
Çıkardıkça parlak güneş cihangir kılıcını

Kılıcın üstün olsun güneş kılıcı gibi
Saltanatının gölgesinde huzûrlu olsun cihân

Kasîde 3

Misk renkli ayva tüyünle ey taze gonca
O dudaklar benzer kat kat miskli şekere

O dudaklarla dişler ne güzel yaraşmış
Süt ile şeker ne güzel imtizaç etmiş

Gamzenin yankesicisi aldı gönül nakdini
Gamından cana verip akıl alan ilacı

Başa yarışsa da sümbül dalı
Amberli saçınla eşit olur mu

Âlem dolar zülfünün miski kokusuyla
Döner yuvarlak felek misk nâfesine

Galiba zülfünün kıvrımında gizlendi
Muzaffer şehriyârın kapısının tozu

Kerem dünyası Gazi Süleyman Hân
Gökyüzü tahtlı, güneş tâclı şâh

Kâmil hükümdâr, âdil şehinşâh
İkbâlli cihândar, adalet yayan şâh

Vücûd-i şerîfiyle dünyâ müşerref
Zamîr-i münîriyle ʿâlem münevver

O Şâh-ı felekkadr kim dergehine
Mülûk-i cihân bende ʿâlem musaḫḫar

Rikâbında kürsî gerek tâc-ı Kisrâ
Ola şol zamân kim süvâr-ı tekâver

Mülûk-i zamâne öñünce revâne
Rikâb-ı hümâyûnda ḫâkân u Kayser

Ne yaña buyursa revâdur getürmek
Devâtın Aristô silâhın Sikender

Eğer peyk olurlarsa lâyık öñince
İnüp tâc-ı zerrîn ile heft aḫter

Saçar bezme nûrı döker rezme nârı
O tâc-ı murassaʾ o tîğ-i mücevher

Ḫat-ı nazm-ı pâki çemenzâr-ı cennet
Elinde kalem çeşme-yi âb-ı Kevser

Buḫâr-ı baḫûrıyla ʿâlem demâğın
Kılupdur muʾattar o kilk-i muʾanber

Zamân-ı kitâbetde kilk ü mürekkeb
Elinde olur var ise ʿûd u ʿanber

Nazar ehline mîl-i kuhlüʾl-cevâhir
Reg-i cân-ı bedḫâha nebtîz ü nîşter

Nesîm-i revânbaḫş-ı subh-ı safâdan
Süḫan gülşeninde ḫırâman sanevber

O güftâr-ı mevzûn u reftâr-ı dilkeş
O sîmâ-yı matbûʾu bâlâ-yı ḫoşter

Selâtîne dîvân olur çünki lâzım
Nʾola kılsa tertîb-i dîvân u defter

Şerefli vücûduyla dünya şereflenmiş
Aydınlık gönlüyle âlem aydınlanmış

Felek, kâdirli o şâhın dergâhına
Cihân melikleri bende, âlem zaptında

Rikâbında basamak olmalı Kisrâ'nın tâcı
O usta binici ata bineceğinde

Önü sıra gider zamâne melikleri
Hümâyun rikâbında hakân ile kayser

Ne yana buyursa, revâdır getirmesi
Aristo'nun diviti, İskender'in silahı

Ulak olurlarsa lâyık önü sıra
Yedi yıldız iner altın tâc ile

Saçar meclise nûru, döker savaşa ateşi
O murassâ tâcı, o mücevher kılıcı

Temiz nazım hattı cennet çemenzârı
Elinde kalem Kevser suyu pınarı

Tütsü buharıyla âlemin burnunu
Itırlandırır amber kokulu kalemi

Yazdığı zaman kalem ile mürekkebi
Elinde olur var ise öd ile amberi

Görüş sahiplerine sürme milidir
Kötü niyetlinin can damarına keskin neşterdir

Safâ sabahının cana can katan meltemi
Sözün gül bahçesinde salınan selvidir

O düzgün sözler, gönül çeken hareketler
O hoş sîma, o hoş boyu bosu

Değil mi ki sultânlara divân lâzımdır
Divânını, defterini tertip etse

Debîr-i felek yazmağa vâridâtın
Eşi'a getürmişdür altun kalemler

Yazınmağa mânend-i nazm-ı Süreyyâ
Varaklar zerefşân ider çarḫ-ı ahdar

Yanar şem'-i Nâhid öñinde şihâbuñ
Çeker her gice subha dek cedvel-i zer

Aña cild-i garrâ müzehheb mutallâ
Meh-i 'âlemârâ vü ḫurşîd-i enver

Süḫan matla'ından güneş gibi toğsun
Kosunlar şerîf adını genc-i gevher

Fesâhat gülistânı içre demâdem
Su gibi revân ide bülbüller ezber

Senâsında Bâkîsıfat ola câ'iz
Hezârân ola 'andelîb-i süḫanver

Du'â idelüm rûy-i ikbâl u baḫtı
Demâdem ola gül gibi tâze vü ter

İlâhî be âb-ı ruḫ-i âl-i Ahmed
Be nûr-i cebîn-i mübîn-i Peyember

Be dîn-i güzîn-i Nebiyy-i mükerrem
Be rûh-i revân-ı Resûl-i mutahhar

Ümîdin revâ eyle 'ömrin ziyâde
Mühimmin müheyyâ murâdın müyesser

Kaside 4
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

Cihân-ı ma'delet kân-ı mürüvvet
Penâh-ı mülk ü millet nusretüddîn

Şeh-i 'âdil Süleymân Ḫân-ı Gâzî
Mu'izzü'd-devle sultânü's-selâtîn

Vâridâtını yazmak için felek kâtibi
Işınla getirmiştir altın kalemler

Süreyyâ dizisi gibi süslenmek için
Mavi gökkubbe varaklar zerefşân eder

Akanyıldızın önünde Nâhid'in mumu yanar
Her gece sabaha kadar altın cetvel çeker

Müzehhep, altınlı parlak cilttir ona
Âlemi süsleyen ay, parlak güneş

Söz matlaından güneş gibi doğsun
Koysunlar şerefli adını inci hazinesi

Fesâhat gül bahçesi içinde sürekli
Bülbüller ezber eder su gibi

Övmek için Bâkî gibi âciz kalır
Binlercedir, söz bilen bülbüller

Dua edelim, ikbâlinin, bahtının yüzü
Peygamber'in parlak alnının nûru için

İlâhî, Ahmet ailesinin yüzü suyu için
Peygamber'in parlak alnının nuru için

Mükerrem Nebî'nin seçkin dini için
Tertemiz Resûl'ün rûhu için

Umudunu revâ, ömrünü ziyade et
İşlerini hazır, murâdını müyesser et

Kasîde 4

Adalet dünyası, mürüvvet madeni
Mülkün, milletin sığındığı, dinin yardımcısı

Âdil Şâh Gazi Süleyman Hân
Devlete izzet veren, sultânların sultânı

Ne ḫoş kıldı görüñ âsâr-ı lutfı
Cihân-ı sûret ü ma'nâyı tezyîn

Virüp fazl u kemâli ḫüsrevâne
Ma'ânî mülkine tertîb ü âyîn

Yine nazm eylemiş bir 'ıkd-ı gevher
İder biñ kerre Hassân görse tahsîn

Misâl-i ḫurde-yi pîrûze ḫattı
Mücellâ safhası bir levh-i sîmîn

Ya ḫod zîbâ ter ü tâze benefşe
Derâgûş eylemiş gülberg-i nesrîn

Beyâzı gurre-yi subh-i sa'âdet
Sevâdı sürme-yi çeşm-i cihânbîn

Sevâd-ı ḫatt içinde noktalardan
Şeb-i târîk içinde şekl-i Pervîn

Eğerçi noktadur sûretde anlar
Velî ma'nâ yüzinde ḫâl-i müşgîn

Edâsı Selsebîl-i bâğ-ı Rıdvân
Hurûfı ravzadan gelmiş reyâhîn

Ne deryâdur bu şi'rüñ bahri yâ Rab
Ki andan kâ'inât olmış güherçîn

Nice nâzükdür ol şi'r-i şekerbâr
Leb-i dilber gibi şîrîn ü rengîn

Pes-i âyîne-yi tab'ından itdi
Yine tûtîsıfat Bâkîye telkîn

Şikâr itmek nedür ma'nâ hümâsın
Bulınsa tab'-ı şâhî gibi şâhîn

Kemâlin añlayup bir bir öñinde
Komışlar yüz yire şâhân-ı pîşîn

Ne hoş süsledi görün lûtfunun eserleri
Sûret ile mânâ dünyasını

Fazileti, olgunluğu hüsrev gibi
Düzenledi mânâlar mülkünü

Yine nazmetmiş bir inci gerdanlığı
Hassan görse bin kere över onu

Hattı küçük firûze yazı gibi
Cilalı sayfası gümüş levha gibi

Yahut güzel, terütaze menekşeyi
Kucaklamış yaban gülünün yaprağı

Beyazı saadet sabahının başlangıcı
Sevâdı dünyayı gören gözün sürmesi

Yazdığı yazıların noktaları
Karanlık gece içinde Pervin şekli

Gerçi görünüşte onlar noktadır
Ama mânâ yüzünde miskli beni

Edâsı Rıdvan bahçesinin selsebili
Bahçeden gelmiş reyhanlardır harfleri

Ne deryadır bu şiirin bahri Yârabbi
Kâinat oradan toplamış incileri

Ne incedir şeker yağdıran o şiiri
Şirin, tatlıdır dilber dudağı gibi

Şairlik gücünün aynasının arkasından
Bâkî'ye telkin etti yine papağan gibi

Avlamak nedir mânânın hümâsını
Şahin bulunsa şâhlığın tabiatı gibi

Kemâlini anlayıp bir bir önünde
Önceki şâhlar yere koymuş yüzlerini

Cihânda geydüğince şâh-ı encüm
Zümürrüd taḫtı üzre tâc-ı zerrîn

Ḫüdâ virsün serîr-i saltanatda
Sa'âdet tâcı birle 'izz ü temkîn

Belâlardan emîn olsun cihânda
İlâhî izzetüñ hakk içün âmîn

Kaside 5
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Bihamdillâh şeref buldı yine mülk-i Süleymânî
Cülûs itdi sa'âdet taḫtına İskender-i sânî

Toğup gün gibi zerrîn tâc ile burc-i sa'âdetden
Yitişdi şarkdan garba ziyâ-yı 'adl ü ihsânı

Beşâretler zemîne âsmânuñ gözleri aydın
Cihânı rûşen itdi pertev-i envâr-ı Yezdânî

Perî gözden nihân olmak ne mümkindür zamânında
Cihânı şöyle nûrânî kılupdur rûy-i raḫşânı

Metâ'-ı ma'rifet geldi revâcın bulduğı demler
Zerefşân eylesün nergisler evrâk-ı gülistânı

Biraz uyḫu yüzin görsün felekde dîde-yi encüm
Ki çeşm-i baḫt-ı bîdârı yiter dehrüñ nigehbânı

Ḫüdâvend-i cihân sultân-ı 'âdil şâh-ı deryâdil
Serefrâz u serîrefrûz-i tâc u taḫt-ı sultânî

Penâh-ı dîn ü devlet pâdişâh-ı âsmânrif'at
Cenâb-ı Şeh Selîm ibni Süleymân Ḫân-ı 'Osmânî

Şehenşâh-ı hümâyûntâli'u ferḫundetal'atdur
Cihân-ı saltanatda ol sa'âdet taḫtınuñ ḫânı

Elinde Hazret-i Dâvûduñ âhendür ki mûm oldı
Ziyâbaḫş olsa âfâka n'ola şemşîr-i bürrânı

Yıldızların şâhı dünyada giydiği sürece
Zümrüt tahtı üstünde altın tâcını

Allâh versin saltanat tahtında
Saadet tâcı ile izzeti, temkini

Belâlardan uzak kalsın dünyada
İzzetin hakkı için, âmin, ya ilâhî

Kasîde 5

Hamdolsun, şeref buldu yine Süleyman mülkü
İkinci İskender saadet tahtına cülûs etti

Doğup altın tâc ile saadet burcundan güneş gibi
Doğudan batıya adaletinin, ihsânının ışığı yetişti

Müjdeler olsun yeryüzüne, aydın olsun gökyüzünün gözleri
İlâhî nûrların ışığı dünyayı aydınlattı

Zamanında mümkün mü perinin gözden saklanması
Dünyayı öyle aydınlatmıştır parlak yüzü

Marifet metâının revaç bulduğu vakitler geldi
Zerefşân etsin nergisler gülistân yapraklarını

Biraz uyku yüzünü görsün felekte yıldızların gözü
Dünyanın gözcüsü olarak yeter uyanık bahtının gözü

Dünyanın efendisi, âdil sultân, derya gönüllü şâh
Sultânlık tâcının, tahtının yüce başlısı, tahtı parlatanı

Dinin, devletin sığındığı, gökyüzüne yükselen padişâh
Osmanlı şâhı Süleyman Hân oğlu Şâh Selim hazretleri

Talihi kutlu, yüzü kutlu şâhlar şâhı
Saltanat dünyasında odur saadet tahtının hanı

Hazreti Davud'un elindeki demirdir ki mum oldu
Işık saçacak olsa şaşılmaz keskin kılıcı

Su gibi nâr-ı kahrından erîr bir demde Rûyînten
Tokınsa şu'le-yi şemşîri nermeyler Nerîmânı

İner Seyf âyeti gibi ser-i a'dâya şemşîri
Hadîs-i tîğ-i pûlâdın nice şerh ide Kirmânî

'Alevlerdür duḫân içre görinür tîğler gûyâ
Ne dem gerd-i siyâhı rezmgâhı kılsa zulmânî

İderler rehnümâlıklar 'adem mülkine a'dâya
Guzâtuñ ellerinde nîzeler şem'-i şebistânî

Müselles gösterür dâyim temaşâ eyleseñ elde
Meğer kim pâre-yi elmâsdur câm-ı dıraḫşânı

Ḫüdâvendâ sen ol çâpüksüvâr-ı mülk ü devletsin
Ki raḫş-ı himmetüñ evvel kademde aldı meydânı

Semenderveş semendüñ yanar od içre atar kendin
Su gibi akıdur değse şirâr-ı na'li sindânı

Felekler farkına basdı kadem devrüñde fazl ehli
Nice pâmâl ide dünyâ-yı fânî ehl-i 'irfânı

Kef-i cûduñ keremler kim kılupdur ehl-i 'irfâna
Ol ihsânı gül ü nesrîne kılmaz ebr-i nîsânî

Seḫâ resminde haddinden tecâvüz eylemez deryâ
Kef-i cûduñ taşırgatmaz kerem vaktinde 'ummânı

Perîşân itmedi devrüñde hergiz kimseyi kimse
Meğer meclisde yârân-ı safâ gülberg-i ḫandânı

Kafâdâr oldılar şîr ü peleng âhûya sahrâda
İderler şol kadar şimdi ri'âyet hakk-ı cîrânı

Felek gırbâl ile zer buldı dirler ḫâk-i râhuñda
Miyân-ı hâlede seyr eyleyenler mâh-ı tâbânı

Aña her gûşeden bir ta'ne taşın kondururlardı
Nigînüñle mu'ârız görseler mühr-i Süleymânı

Rûyînten bir anda erir kahrının ateşiyle su gibi
Dokunsa kılıcının şûlesi yumuşatır Nerîmân'ı

Kılıcı düşmanların başına iner Seyf âyeti gibi
Çelik kılıcının hadîsini nasıl şerhetsin Kirmânî

Alevlerdir duman için görünür kılıçla sanki
Ne zaman karartsa siyah tozu savaş yerini

Düşmana yokluk ülkesine gitmek için yol gösterir
Gazilerin ellerindeki mızraklar bir şebistan mumu

Seyretsen de üçgen şeklinde gösterir sürekli
Sanki elmas parçasıdır parlak kadehi

Padişâhım! Sen mülkün, devletin o usta binicisisin
Çünkü himmetinin atı ilk adımda geçti meydanı

Atın semender gibi yanan ateş içine atar kendini
Nalının kıvılcımı değse, örsü eritir, akıtır su gibi

Devrinde feleklerin başına bastı ayağını fazilet ehli
Fânî dünya nasıl çiğneyebilir irfan ehlini

Cömertlik avucun keremler gösterir irfan ehline
O ihsânı güle, nergise etmez Nisan bulutu

Şâhım! Âdete uyar, deniz aşmaz haddini
Cömertliğin ummânı aratmaz kerem vakti

Perişan etmedi devrinde kimse kimseyi
İllâ ki mecliste safâ dostları gülen gül yaprağını

Aslan ile kaplan sahrâda âhûnun kafadarı oldu
Şimdi çok korurlar av hayvanlarının hakkını

Felek kalbur ile altın buldu derler yolunun toprağında
Hâlenin ortasında seyredenler parlayan ayı

Ona her köşeden bir kınama taşını kondururlardı
Yüzük kaşına muârız görseler Süleyman mührünü

Sabâ gibi güzâr itdüm seher gülzâr-ı medhüñde
Bu ebyâtı terennüm kıldı bir murg-i ḫoşelhânî

Nihâl-i ḫoşḫırâmuñdur cihân gülzârınuñ bânı
Müsellemdür saña âyîn ü üslûb-i cihânbânî

Cünûnın gördiler cûlar nihâl-i sîmsîmâñâ
Gümiş zencîr ile bend itdiler serv-i ḫırâmânı

Gedâ-yı âsitânuñ âsmâna serfurû kılmaz
Beğenmez hâsılı kemter kuluñ eyvân-ı Keyvânı

Senâḫânuñ olurdı mâh-ı Ken'ân tal'atuñ görse
Saña Yûsuf diyeydi iller aña Yûsuf-ı sânî

Getür câm-ı sürûrencâmı ey sâkî yiter çekdük
Cefâ-yı devr-i gerdûnı belâ-yı çarḫ-ı gerdânı

Benem ol âşık-ı şûrîde kim turmaz revân eyler
Dilinden Âb-ı hayvânı gözinden dürr-i galtânı

Zuhûr itdi Zahîrüñ sırrı tab'-ı nüktedânumda
Akıtdı kendüye şi'rüm revân-ı pâk-i Selmânı

Belâgat kûsın urdum ḫüsrevâne heft kişverde
Süḫan menşûrına çekdüm bu gün tuğrâ-yı ḫâkânı

Eğerçi pîr-i dânâdur göñül fenn-i belâgatda
Velî olmaz debistân-ı senâñuñ tıfl-ı nâdânı

Nisâr-ı şâha lâyık mümkin olsa bir güher bulmak
Kazardum tîşe-yi endîşe birle kân-ı imkânı

Du'â-yı devlet-i şâh-ı cihâna başla ey Bâkî
Ḫüdâ pâyende kılsun tâc u taḫt-ı zıll-ı Yezdânı

Zümürrüd taḫtına çıkdukça şâh-ı leşger-i encüm
Cihânı efser-i zerrîn ile kıldukça nûrânî

Serefrâz ol serîr-i saltanatda gün gibi dâyim
Münevver kılsun ikbâlüñ bu nuh fîrûze eyvânı

Ziyâbaḫş ol rikâbuñ şu'lesinden mâh u ḫurşîde
Semend-i baḫtuñ itsün 'arsa-yı 'âlemde cevlânı

Methinin gülşeninde dolaştım seher vakti sabâ gibi
Güzel şakıyan bir kuş bu beyitleri terennüm etti

Güzel salınan fidan boyundur dünya gülzârının banı
Verilmiştir sana dünya padişâhlığının töresi, âyini

Gümüş yüzlü fidan boyuna çılgın âşık olduğunu gördü sular
Gümüş zincirlerle bağladılar salınan selviyi

Gökyüzüne baş eğmez eşiğinin yoksulu
Beğenmez kısacası en küçük kulun Keyvan'ın eyvanını

Övgücün olurdu Kenan ayı görse yüzünü
Eller sana Yusuf, ona İkinci Yusuf derdi

Sevinç getiren kadehi getir sâkî; yeter, çektik
Felek devrinin cefâsını, dönen çarkın belâsını

O coşkulu âşık benim; durmadan akıtır
Dilinden hayat suyunu, gözünden yuvarlanan inciyi

Nüktedân tabiatimde Zahîr'in sırrı zuhûr etti
Şiirim Selman'ın temiz rûhunu kendine akıttı

Yedi ülkede belâgat kösünü vurdum hüsrev gibi
Söz menşûruna çektim bugün hakân tuğrasını

Gönlüm belâgat fenninde bilgili pîrdir gerçi
Ama olmaz övgü okulunun cahil çocuğu

Şâha saçmak için bir inci bulmak mümkün olsaydı
Kazardım düşünce kazmasıyla imkân madenini

Cihân şâhının devletine duaya başla ey Bâkî
Hüdâ kalıcı kılsın Tanrı gölgesinin tâcını, tahtını

Zümrüt tahtına çıktıkça yıldız ordularının şâhı
Altın tâç ile aydınlattığı sürece dünyayı

Yüce başlı ol saltanat tahtında güneş gibi sürekli
Aydınlatsın ikbâlin bu dokuz firûze eyvanı

Işık saç rikâbının şûlesinden ay ile güneşe
Bahtının atı dolaşsın âlem meydanını

Kaside 6
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Râh-ı çeşmümden dile tâb-ı ruḫ-ı cânân gelür
Ḫâne-yi câna ziyâ-yı mihr-i nûrefşân gelür

Vasl-ı yâra cân ile oldur ḫarîdâr olduğum
Gelse biñ nakd-i revâne bir demi erzân gelür

Bâğbân-ı gülşen-i ʿaşkuñ olan âşıklara
Dâğı gül dûd-i kebûdı sünbül ü reyhân gelür

Nûş-ı cân eyler gönül cem'iyyet-i ḫâtır bulur
Târümâr eyler yine ol gözleri mestân gelür

Câm-ı gülgûn nûş ider ḫûnâbe-yi eşkin döker
Beñzine bir pâre âşık derdmendüñ kan gelür

Senden ayrılmak katı müşkil belâdur dostum
Yoluña ölmek eğerçi âşıka âsân gelür

Bulsa câm-ı la'l-i cânbaḫş-ı lebüñden cür'a ḫâk
Ḫâk içinde mürde-yi sadsâle cisme cân gelür

Sâdıkam cândan baña ʿaşkuñ ʿazîz oldı disem
Sanma girçek âşıkuñdan dostum yalan gelür

Cânuma cânlar katar gelse peyâm-ı vasl-ı yâr
San nesîm-i lutf-i Şâhenşâh-i ʿâlîşân gelür

Ḫân Murâd ol kâ'inâtuñ kıble-yi ikbâli kim
Ka'be-yi dergâhına şâhân u dervîşân gelür

Şehr-i dârülmülk-i ʿadlin seyr iden ʿâriflere
Ḫıtta-yı ma'mûre-yi ʿâlem dih-i vîrân gelür

ʿÂleme çekdi simât-ı ni'met-i bîminnetin
Şâhlar şehzâdeler dergâhına mihmân gelür

Âsitânı hâkini kıldı Kırım hânı konak
İrte bir gün seyr idüñ ḫâkân-ı Türkistân gelür

Kasîde 6

Gözümün yolundan gönlüme cânânın yanağının parıltısı gelir
Can evine nûr saçan güneşin ışığı gelir

Yârin vuslatına candan alıcı olmamın sebebi
Bin geçer akçe gelse, bir demi ucuz gelir

Aşkının gül bahçesinde bahçıvan olan âşıklara
Dağı gül, mor dumanı sümbül ile reyhan gelir

Afiyetle içer gönlüm, huzûr, rahatlık bulur
Tarümar eder yine o gözleri sarhoş gelir

Gül renkli kadehten içer, kanlı gözyaşı döker
Dertli âşığın benzine bir parça kan gelir

Dostum! Senden ayrılmak çok zor belâdır
Gerçi yoluna ölmek âşığa kolay gelir

Dudağının can veren lâl kadehinden bir yudum bulsa toprak
Toprak içindeki yüz yıllık ölü bedene can gelir

Candan sâdığım sana, bana aşkın aziz oldu, desem
Dostum! Sanma sakın gerçek âşığından yalan gelir

Cânıma canlar katar gelse yârin vuslat haberi
Sanki şânı yüce şâhlar şâhının lûtuf meltemi gelir

Kâinatın ikbâl kıblesi Murâd Hânın
Dergâhının Kâbesine şâhlar, dervişler gelir

Adalet darülmülkünün şehrini seyreden âriflere
Âlemin mâmur toprakları virân köy gibi gelir

Âlem çekti minnetsiz nimet sofralarını
Şâhlar, şehzâdeler dergâhına konuk gelir

Toprağının eşiğini konak etti kendine Kırım hanı
Seyredin, ertesi gün Türkistan hakânı gelir

Bir ḫatâ zann eyleyüp ebrûların çîn eylese
Cân atar dergâhına Faǧfûr ile ḫâkân gelür

Perçem-i tûǧından irdükçe Firengistâna tâb
Sâye-yi serv-i bülend-i kaddin özler bân gelür

Şâdmân olsun ʿAcemler gözleri aydın yine
Mîr Haydar nûr-i çeşm-i ḫüsrev-i Îrân gelür

Kanı ol gelmez diyü bahs eyleyen câhilceler
Hak budur kim ʿâkile anlar katı nâdân gelür

El süvâr oldı kümeyt-i ḫâmeye şimden girü
Sanma Bâkî gibi şâhâ fâris-i meydân gelür

Şimdi gûş-i cân ile diñler cihân eş'ârumı
Medhüñ itsem bir yire mecmû'-ı ins ü cân gelür

Okudukça na'tuñı her gûşeden gûş itmeğe
Cân-ı Selmân rûh-i pâk-i Hazret-i Hassân gelür

Bînihâyet lutfuña lâyık edâ mümkin değül
Gerçi ma'nâ ḫâtıra bîhadd ü bîpâyân gelür

ʿArsa-yı sîmîn-i subh üstinde dâ'im gûy-i zer
Tâ ḫam-ı çevgân-ı gerdûn içre sergerdân gelür

Ḫasm-ı gerdenkeş izüñ tozına kılsun serfurû
Serfurû kılmazsa bir gün kellesi galtân gelür

Kaside 7
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Micmer-i zerrîn-i mihri çarḫ gerdân eyledi
ʿÛd u ʿanber kıymetin bûy-i gül erzân eyledi

Bülbül-i şûrîdedil kıldı niyâz-ı âşıkân
Gonca-yı gannâc nâz-ı nâzenînân eyledi

Çıkdı bir yirden sadâ vü sît-i murgân-ı çemen
Gûyiyâ etfâl-i mekteb ḫatm-i Kur'ân eyledi

Bir hatâ var sanıp çatacak olsa kaşlarını
Can atar dergâhına, fağfur ile hakân gelir

Tuğunun perçeminden parlaklık gittikçe Firengistana
Uzun selvi boyunun gölgesini özler, Ban gelir

Sevinsin Acemler, gözleri aydın yine
İran hüsrevinin göz nûru Mîr Haydar gelir

Hani "O gelmez" diyen cahil cühela takımı
Gerçek şudur: Akıllı olana onlar çok cahil gelir

Eller bindi kalem atına, bundan böyle Şâhım
Sanma Bâkî gibi meydanda at binen gelir

Şimdi can kulağıyla dinler dünya şiirlerimi
Methini etsem, bir yere insanlar, cinler gelir

Okudukça naatını her köşeden dinlemek için
Selman'ın cânı, Hazreti Hassan'ın temiz rûhu gelir

Sonsuz lûtfuna lâyık olan edâ mümkün değil
Gerçi mânâ hatıra sınırsız, sonsuz gelir

Sabahın gümüş meydanı üstünde daima altın top
Felek çevgeninin ucuna başı dönerek gelir

Baş kaldıran düşman izinin tozuna baş eğsin
Baş eğmezse, bir gün kellesi yuvarlanarak gelir

Kasîde 7

Güneşin altın buhurdânını felek döndürdü
Öd ile amberin kıymetini gül kokusu ucuzlattı

Gönlü coşkulu bülbül âşıklara niyâz etti
Somurtkan gonca nâzeninlere naz etti

Çimen kuşlarının sesi soluğu çıktı bir yerden
Âdetâ okul çocukları Kur'ân'ı hatmetti

Mehd-i gülzâr üzre geldi dâye-yi ebr-i bahâr
Tıfl-ı gonca ağzın açdı meyl-i pistân eyledi

Tağılup cünd-i şitâ feth oldı mülk-i bâğ u râğ
Leşger-i ebr-i bahârî tîrbârân eyledi

'Irkını kat' eyledi cünd-i şitânuñ nevbahâr
Berg-i sûsen ḫidmet-i şemşîr-i bürrân eyledi

Nevbet-i sûr u sürûr oldı tonandı her nihâl
Naḫlbend-i nevbahâr eşkâl u elvân eyledi

Nev'arûs-i gül gibi pîrâhen-i âl üstine
Lâle dürr-i jâleden gûy-i girîbân eyledi

Her yaña mektûb uçurdı bâd-ı nevrûzî yine
Berg-i nesrîni kebûter gibi perrân eyledi

Jâle kıldı her kenârı sâhil-i bahr-i 'Aden
Lâle ḫâk-i gülşeni kân-ı Bedaḫşân eyledi

Zülf-i dilber bendine düşmiş gibi âşüftehâl
Sünbül-i miskîn 'aceb kendin perîşân eyledi

Lâle çâk-i pîrehen gösterdi gül çînî kabâ
Bülbül-i şûrîde hâyuhûy-i mestân eyledi

Yakdılar nergisleri etrâfa saçıldı şirâr
Bâd âteşbâzlar gibi gülefşân eyledi

Lâle hâven yakdı sûsen âsumânîler yine
Şâḫ-ı gül taḫt-ı zümürrüd üzre seyrân eyledi

Tutdı etrâfın benefşe mülk-i Mısra döndi bâğ
Sandılar seyreyleyenler Nîl tuğyân eyledi

Devr-i gül sanmañ cihânı böyle tezyîn eyleyen
Yümn-i ikbâl-i Ḫüdâvend-i cihânbân eyledi

Şâh-ı 'âdil Ḫân Murâd ol kim nesîm-i 'adl ile
Lutfı bâğ-ı 'âlemi reşk-i gülistân eyledi

Bahar bulutunun dadısı gülzâr beşiğine geldi
Gonca çocuğu ağzını açtı, meme emmek istedi

Kış ordusu dağılıp bağ bahçe mülkü fethedildi
Bahar bulutunun askerleri ok yağdırdı

İlkbahar kış ordusunun damarını kesti
Süsen yaprağı keskin kılıca hizmet etti

Sevinç, şenlik sırası geldi, her fidan donandı
İlkbaharın nakılcısı türlü türlü şekiller etti

Yeni gelin gül gibi al gömlek üstüne
Lâle jâle incisinden yakasına top ekledi

Nevruz rüzgârı her yana mektup uçurdu
Nesrin yapraklarını güvercin gibi uçurdu

Jâle her kenarı Aden denizi sahili etti
Lâle gülşen toprağını Bedahşan madeni etti

Dilberin zülüf bağına düşmüş gibi perişan hâlde
Miskin sümbül kendini acayip perişan etti

Lâle gömlek yırtığını, gülü çini abâ gösterdi
Coşkulu bülbül sarhoşlar gibi hayhuy etti

Yaktılar nergisleri, etrafa kıvılcım saçıldı
Rüzgâr ateşbazlar gibi gülleri saçtı

Lâle havan yaktı, süsen de ilâhîler
Gül dalı zümrüt taht üzerinde seyrân etti

Etrafı menekşe kapladı, bahçe Mısır mülküne döndü
Seyredenler sandı ki Nil nehri kabardı

Dünyayı böyle süsleyen gül devridir sanmayın
Bunu dünya padişâhının ikbâlinin uğuru etti

Âdil şâh Murâd Hân'ın adalet meltemi ile
Lûtfu âlem bahçesini gülistânı kıskandırır etti

‘Âlemi gül gibi ḫandân itdi devr-i devleti
‘Ahd-i ‘adli i’tidâl-i mâh-ı nîsan eyledi

Zûr-i dest-i devleti gürz-i girân-ı satveti
Düşmen üzre hamle-yi Sâm u Nerîmân eyledi

Sillesiyle kendüye geldi şecâ’at lâcerem
Düşmen-i dîne hücûm-i şîr-i gurrân eyledi

Tâ’atinde bağlayup mânend-i Keyḫüsrev kemer
Hâkim-i Îrân kabûl-i pend-i pîrân eyledi

‘Abd-i Memlûkî gibi ḫâk-i cenâbı ḫidmetin
Seyyid-i sâhibvelâyet Ḫân-ı Gîlân eyledi

Turmadı çekdi Sıfâhân semtine bâd-ı sabâ
Ḫâk-i pâyın sürme-yi eşrâf u a’yân eyledi

Bâkîye ez’âfın ihsân eyledi eltâf-ı şâh
Ol kerem kim Şeh Selîm ü Ḫân Süleymân eyledi

Anlar itdi ḫâkden eflâke gerçi serfirâz
Menzilin şâh-ı cihân eyvân-ı Keyvân eyledi

Ḫidmet-i ḫâk-i cenâbından gelen kadr ü şeref
Serfirâz-ı ehl-i dil mümtâz-ı akrân eyledi

Ḫüsrevâ sen serveri ol şâh-ı şâhân eyleyen
Ben kuluñ erbâb-ı tab’a mîr-i mîrân eyledi

Şebçerâğ-ı zulmet-i zulm eyledi şemşîrûñi
Çarḫ-ı gerdân tîğuñ elmâsın dıraḫşân eyledi

Matla’-ı subh-i zaferden şâhid-i nusret yüzin
Gün gibi âyîne-yi tîğuñ nümâyân eyledi

Cümle yekdildür du’â-yı devletüñde kâ’inât
Ḫalk ikbâl-i cenâb-ı pâk-i Yezdân eyledi

Secdegâh itsün cihâna ḫâk-i dergâhuñ o kim
Âsitânuñ kıble-yi ikbâl-i şâhân eyledi

Âlemi gül gibi güldürdü devletinin devri
Adaletinin devri Nisan aynı denk gün etti

Devlet elinin gücü, saldırının ağır gürzü
Düşman üzerine Sâm ile Nerîmân hamlesi etti

Sillesiyle kendine geldi cesaret kuşkusuz
Din düşmanına kükreyen aslan hücumu etti

İtaat için Keyhüsrev gibi bel bağlayıp
İran hâkimi pîrlerin öğütünü kabul etti

Memlük kulu gibi sarayının toprağında hizmeti
Velayet sahibi Seyyid Gîlân Hân etti

Durmadı çekti İsfahan tarafına seher yeli
Ayağının toprağını eşrafa, âyâna sürme etti

Şâh lûtuflarını Bâkî'ye kat kat artırdı
O keremi Selim Şâh ile Süleyman Hân etti

Onlar gerçi başlarını yerden göğe yükseltti
Cihân şâhının menzilini Keyvan eyvanı etti

Eşik toprağından gelen kâdir, şeref
Gönül ehlinin yüce başlısı, akrânın seçkini etti

Padişâhım! Sen serveri şâhlar şâhı eden
Ben kulun şairler içinde beylerbeyi etti

Kılıcını zulüm karanlığında şebçerağ etti
Dönen gökkubbe kılıcının elmasını parlattı

Zafer sabahının matlaından nusret şâhidi yüzünü
Güneş gibi kılıcının aynasını gösterdi

Bütün kâinat birleşmiştir devletine duada
Halk münezzeh Tanrı'nın eşiğini ikbâl etti

Eşiğinin toprağını dünyaya secdegâh etsin Tanrı
Eşiğini şâhların ikbâl kıblesi etti

Kaside 8
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Dökilmiş zülf-i müşgâsâ o kadd-i dilsitân üzre
Döşenmiş sâye-yi Tûbâ bihişt-i câvidân üzre

Ten-i pâki ʿarakrîz olmış ol serv-i gülendâmuñ
Dökilmiş katre-yi şebnem nihâl-i ergavân üzre

Gören bezm-i mahabbetde vücûdum naḫl-i gül sandı
Serâpâ tâze dâğumdan bu cism-i nâtüvân üzre

Hamâ'il gibi dâ'im dâğ-ı derdüm âşık-ı bîdil
Kosun baş üstine dirse n̈ola vallâhi cân üzre

ʿİzâr-ı nâzenînin pürgubâr-ı müşg-i Çîn itmiş
Yüz urmış ḫâk-i pây-ı ḫüsrev-i sâhibkırân üzre

Harîm-i cân ü dilde tâb-ı hüsnüñden nişân virdi
Safâ-yı tal'at-ı nevrûz bâğ u bûstân üzre

Göñül bâğ-ı cihânda ârzû-yi berg-i ʿayş eyler
Felek mahz-ı hayât-ı bîsebâta imtinân üzre

Cihân-ı ma'delet kân-ı mürüvvet Ḫân Murâd ol kim
Vücûdı sâye-yi lutf-i İlâhîdür cihân üzre

Nişân-ı baḫt u devlet gevher-i kân-ı sa'âdetdür
Gubâr-ı na'l-i esbi tâc-ı fark-ı ḫüsrevân üzre

Dili dürr-i ma'ârifden kefi bezl-i ʿavârifden
Demâdem eyler isbât-ı fazîlet bahr ü kân üzre

Memâlik zıll-ı rif'atde ḫalâ'ik ḫâb-ı râhatde
Cihân âsûde ʿadlinde zamân emn ü emân üzre

Zamâne âteş urdı ḫırmen-i aʿdâ-yı bedkîşe
Düşelden şu'le-yi şemşîri Azerbâycân üzre

Hirâsân oldı a'yân-ı Ḫorâsân gözlerin açdı
Sabâ gerd-i siyâhın sürmesiyle Isfahân üzre

Kasîde 8

Dökülmüş misk gibi zülfü gönül alan o boy üzerine
Döşenmiş Tûbâ gölgesi ebedî cennet üzerine

O gülendâm selvinin temiz vücûdu terlemiş
Dökülmüş şebnem damlası erguvan fidanı üzerine

Muhabbet meclisinde vücûdumu gören, gül fidanı sandı
Baştan ayağa taze dağımdan bu güçsüz beden üzerinde

Hamayıl gibi sürekli derdimin dağını zavallı âşık
Koysun baş üstüne, derse ne olur, vallâhi can üzerine

Nâzenin yanağını Çin miskinin tozuyla doldurmuş
Yüz vurmuş sahipkıran hüsrevin ayak toprağı üzerine

Can ile gönül hareminde güzelliğinin parlaklığından nişan verdi
Nevruz'un yüzünün safâsı bağ bahçe üzerine

Gönül dünya bahçesinde işret sofrasını arzu eder
Felek sebatsız hayat için başa kakma üzerine

Adalet dünyası, mürüvvet madeni Murâd Hân
Varlığı ilâhî lûtfun gölgesidir dünya üzerine

Bahtının, devletinin nişanı saadet madeni mücevheridir
Atının nalının tozu hüsrevlerin başındaki tâcın üzerine

Dili maarif incisinden, avucu iyilikler saçmaktan
Sürekli fazilet ispat eder deniz, maden üzerine

Ülkeler yükseliş gölgesinde, varlıklar rahat uykuda
Dünya adaletiyle dingin, zaman emniyet üzerine

Zamâne ateş vurdu dini bozuk düşmanların harmanına
Düştüğünden beri kılıcının şûlesi Azerbaycan üzerine

Korktu Horasan âyânı, gözlerini açtı
Sabâ siyah tozunu sürmesiyle İsfahan üzerine

Dilerse akıdur âb-ı revânı ḫâk-i Tebrîze
Dilerse ḫâk-i Tebrîzi döker âb-ı revân üzre

Du'â-yı devletinden soñra vâcib saña ey Bâkî
Tevekküldür Ḫüdâvend-i zemîn ü âsmân üzre

Kaside 9
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Minnet Cenâb-ı Hakka demâdem hezâr bâr
Fasl-ı şitâda bâğ-ı cihân buldı nevbahâr

Gün gibi tâc-ı devlet-i şâhî tulû' idüp
Kevn ü mekâna virdi ziyâ âfitâbvâr

Ḫurşîd gibi pertev-i cûd u seḫâ ile
Rûy-i zemîne saçdı zer-i kâmilü'ayâr

Kıldı zemîni berf gibi nakd-i sîme gark
İn'âm-ı câm-ı şâh-ı cevânmerd-i baḫtiyâr

Deryâ-yı keffi mevc-i 'atâ urdı şöyle kim
Yek bâr sîm-i nâb ile zeyn oldı her kenâr

Berg-i gül-i sefîdi yolup bâğbân-ı çarḫ
Mânend-i berf yollarına eyledi nisâr

Allâh ki dökdi saçdı felek ḫalka varını
Şükrâne-yi cemâl-i cihânbân-ı şehriyâr

Ol âsitânı kıble-yi ikbâl u baḫt olan
Sultân Mehemmed a'zam-ı şâhân-ı tâcdâr

Farkında tâc-ı devlet ü ikbâl serfırâz
Tahtında taḫt-ı 'izzet ü baḫt eyler iftihâr

Dârâ revâ ki gâşiyesin ala dûşına
Lâyık budur ki ola Sikender rikâbdâr

'İlmi katında bahre niçün dinile muhît
Hilmi yanında kûha neden nisbet-i vekâr

Dilerse akıtır akarsuyu Tebriz toprağına
Dilerse Tebriz toprağını döker akarsu üzerine

Devletine duadan sonra vâciptir sana Bâkî
Tevekküldür yerin göğün Hüdâvendi üzerine

Kasîde 9

Binlerce defa minnet Cenâb-ı Hakk'a
Dünya bahçesi ilkbaharı buldu kışta

Şâhlık devletinin tâcı doğup güneş gibi
Kevn ü mekâna ışık verdi güneş gibi

Cömertlik ışığıyla güneş gibi
Tam ayar altın saçtı yeryüzüne

Gümüş nakdine gark etti zemini kar gibi
Bahtiyar genç şâhın kadehinin bağışı

Avucunun deryası öyle bir bağış dalgası getirdi ki
Her kenar tümüyle saf gümüşle süslendi

Beyaz gül yaprağını yolup felek bahçıvanı
Yollarına saçtı savurdu kar gibi

Allâh Allâh, döktü saçtı felek halka vârını
Dünya hâkimi şehriyârın cemâlinin şükrânesi

O eşiği ikbâl ile baht kıblesi olan
Sultân Mehemmed tâclı şâhların en büyüğü

Devlet, ikbâl tâcı başında, yücedir başı
Altında iftihar eder izzetin, bahtın tahtı

Uygundur Dârâ omuzuna alsın örtüsünü
Lâyığı budur, İskender olsun rikâbdarı

İlmi yanında denize niçin okyanus denilir
Hilmi yanında dağa neden vâkar nispet edilir

Nusret yüzini oldı nümâyende ʿâleme
Âyîneveş elinde o şemşîr-i âbdâr

Ḫâlî değüldi zelzeleden ʿarsa-yı zemîn
Evvel kademde virdi cihân mülkine karâr

Saff-ı gazâda râyet-i ikbâli pâymerd
Rûz-i vegâda kabza-yı şemşîri destyâr

Eyler hücûmı düşmen-i dîne ʿAlîsıfat
Şemşîr-i ḫûnfeşânı kılur kâr-ı Zülfekâr

Şîr-i jeyâna pençe salar gâh-ı ḫışm u kîn
Bebr-i yabâna karşu varur vakt-i kârzâr

ʿAhdi zamânı emn ü emân-ı cihâniyân
Şâh-ı ḫucestetâli'u ferḫunderûzigâr

Devrân basît-i ḫâke niçün saldı ferş-i sîm
Devrinde tâ ki irmeye bir ḫâtıra gubâr

Dâğ-ı vefâ vü mihri göñülde şüküfte gül
Tîr-i ḫadengi cân-ı ʿadûda şikeste ḫâr

Bâkî du'âcı bir kuluñ geldi ḫüsrevâ
Eyler cenâb-ı hazretüñe ʿarz-ı iftikâr

Mevrûsdur cenâbuña memlûk tapuña
Lâyık değül ki devr-i zamân ide ḫâr ü zâr

Destinde ḫâme fazl u belâgat nihâlidür
Medh ü senâ-yı şâh-ı cihân aña berg ü bâr

Ümmîd o kim du'âña ola mûcib-i kabûl
Sûz-i derûn u derd-i dil ü çeşm-i eşkbâr

Her kanda ʿazm iderseñ ola rehber ü refîk
Tevfîk-i Rabb-i ʿizzet ü te'yîd-i Kirdigâr

Eyyâm-ı ʿömr ü devlet ü iclâl müstedâm
Bünyâd-ı baḫt u ʿizzet ü ikbâl üstüvâr

Âleme gösterdi Nusret'in yüzünü
Elinde çifte sulu kılıç ayna gibi

Yeryüzü zelzeleden eksik değildi
İlk adımda dünya mülküne karar verdi

Gazâ safında destek oldu ikbâl sancağı
Savaş günü kılıcının kabzası yardımcı

Hücum eder din düşmanına Ali gibi
Kan saçan kılıcı yapar Zülfikâr'ın işini

Kükreyen aslana pençe atar öfke, kin vakti
Yaban parsına karşı varır savaş vakti

Onun devrinde emniyet gelir insanlara
Talihi kutlu, devri kutlu şâh

Devrân niçin gümüş yaygı serdi toprağa
Devrinde kimsenin gönlüne toz gelmesin diye

Vefâ, sevgi dağı gönülde açmış güldür
Onun okları düşmanın cânında kırık dikendir

Padişâhım! Duacı kulun Bâkî geldi
Huzûruna arz eder yoksunluğunu

Mirâs kalmıştır eşiğine, kul olmuş huzûrunda
Lâyık değil, zamânenin devri düşkün ederse

Elinde kalem, fazilet, belâgat fidanıdır
Cihân şâhını övmek onun yaprağı, meyvesidir

Umudu odur ki sana ettiği dua ile kabul olur
Gönül yangısı, gönül derdi, yaşlı gözleri

Nereye gidersen, rehberin, refikin olsun
Rabbimin tevfîki, Yaradan'ın teyidi

Ömrü, devleti, iclâli sürekli olsun
Bahtın, izzetin, ikbâlin temeli sağlam olsun

Kaside 10
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Kadr-i eşküm ol bilür kim kıymet-i gevher bile
Rûy-i zerdüm ḫoş görür şol kim ʿayâr-ı zer bile

Nefha-yı ʿanber tutar zülfı ḫamından ʿâlemi
Kanda gitse iki yanında iki micmer bile

Sâye-yi kaddüñde âhum başka sancak çekdüğin
Tuydı hep mîr-i livâ belki şeh-i kişver bile

Sûz-i ʿaşkuñdan dimâğum şol kadar âşüfte kim
Mey değül âsûde kılmaz dârû-yi hüşber bile

Küşte-yi şemşîr-i ʿaşkuñ ḫâkden kaldursalar
Teng ola sahrâ-yı ʿâlem ʿarsa-yı maḥşer bile

Cân virür çokdur ser-i kûyuñda kurbân olmağa
Hâzır it şemşîr-i bürrânuñla bir ḫançer bile

Tâb-ı dilden aḫker-i sûzâna döndi gözlerüm
Bu meseldür kim yanar ḫuşküñ yanınca ter bile

İnkisâr-ı bâl ile zehr-i gam itse telḫkâm
Şehd şîrîn itmez ağzın âşıkuñ sükker bile

Bâkiyâ çarḫ-ı sitemkâruñ ne cevr itdüklerin
Yekbeyek ʿarz it ki şâh-ı maʾdeletgüster bile

Ḫayli demdür ḫırka rehn-i ḫâne-yi ḫammârdur
Ḫavfum oldur ki ola dîvân ile defter bile

Korkaram çâpüksüvâr-ı ʿarsa-yı ʿirfân iken
Esb nâgeh bir gice bîcev kala ester bile

Âsitânı ḫâkine muhtâc mutlak ḫâs u ʿâm
Yaluñuz kullar değül taḫtında sultânlar bile

Cânına minnet bilür Dârâyı derbân eylese
Hak bu kim Dârâ değül yanınca İskender bile

Kasîde 10

Gözyaşımın değerini incinin değerini bilen bilir
Altının ayarını bilen sarı yüzümü hoş görür

Zülfünün kıvrımından amber esintisi sarar âlemi
Nereye gitse iki yanında iki buhurdân ile

Boyunun gölgesinde âhımın başka sancak çektiğini
Sancak beyi duydu, belki ülkenin şâhı da bilir

Aşkının yangısından aklım o kadar karıştı ki
Mey huzûr vermez hattâ akıl alan ilaç bile

Aşkının kılıcıyla öleni kaldırsalar topraktan
Âlem sahrâsı dar gelir, mahşer meydanı bile

Can veren çoktur civârında kurbân olmak için
Hazır et keskin kılıcını, yanında bir hançer ile

Gönül harâretinden yanan kora döndü gözlerim
Atasözü var: Kurunun yanında yanar yaş bile

Kalp kırıklığı ile gam zehri acılaştırsa ağzını
Bal tatlandırmaz âşığın ağzını, şeker bile

Bâkî! Zâlim feleğin ne çok cevir ettiğini
Bir bir anlat ki adaletli şâh da bile

Çok zamandır hırka rehindir meyhaneye
Korkum odur ki divan olur defter bile

Korkarım, irfan meydanının usta binicisiyken
At bir gece ansızın arpasız kalır, katır bile

Eşiğinin toprağına muhtaçtır seçkini, avamı
Yalnız kullar değil, tahtında sultânlar bile

Cânına minnet bilir Dârâ'yı kapıcı etse
Gerçek şu: Dârâ değil, yanında İskender bile

Vâsıl olmaz pâye-yi na'l-i semend-i kadrine
Efser-i ḫâkân değül tâc-ı ser-i Kayser bile

Eşheb-i zerrînsitâm-ı baḫtı cevlân eylesün
Nuh felek tâ devr ide âfâkı heft aḫter bile

Kaside 11
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Leb-i la'lin ḫayâl it gûşe-yi 'uzletde pinhân ol
Dilâ hem kân-ı gevher kıl özüñ hem gevher-i kân ol

Eğer tahsil-i derd itdüñse düş kûy-i ḫarâbâta
Seni genc itdiler çünkim mukîm-i künc-i vîrân ol

Tokınsa tîr-i mihnet ger mübâhât ile göğsüñ ger
Soyınduñ 'arsa-yı rindâne girdüñ merd-i meydân ol

Ko emvâc-ı belâ gelsün nasîbin rûzigâr alsun
Derûnuñ derdini keşf itme sen deryâ-yı 'ummân ol

Düşer bir 'ukdeye gâhî küdûret kesb ider tâli'
Gerekse mâh-ı tâbân ol gerek mihr-i dıraḫşân ol

Zamâne eylemez hürmet amân virmez dem-i fursat
Gerek dervîş-i dilrîş ol gerek şâh-ı cihânbân ol

Yüzüñ ey goncaleb dürme bize cevr eyleyüp turma
Açıl gül gibi ḫandân ol salın serv-i ḫırâmân ol

N'ola ḫurşîdveş başuñ göğe irdiyse hüsn içre
Serefrâz-ı cihân ol çâresâz-ı derdmendân ol

Şeref virmez dür ü gevher kemâl olmaz zer ü zîver
Hüner kesb it hüner bahr-i fazilet kân-ı 'irfân ol

Kabâ-yı câh ile âdem geçinsün her kaba câhil
Güher göster güher meydâna gir sen tîğ-i 'üryân ol

Yine rûz-i visâlinden dem urdı bâd-ı subh ey dil
Kul olduñ nice yıllardur bu gün 'îd irdi kurbân ol

Ulaşamaz kâdir atının nalının rütbesine
Hakân tâcı değil, kayserin baş tâcı bile

Bahtının mücevher işlemeli atı dolaşsın
Dokuz felek devretsin ufukları, yedi yıldız ile

Kasîde 11

Lâl dudağını hayâl et, uzlet köşesinde saklanır ol
Gönlüm! Hem cevher madeni et kendini, hem cevher madeni ol

Dert elde ettinse, düş meyhane sokağına
Hazine ettiler seni madem, virân köşede oturan ol

İsabet etse mihnet oku, övünerek göğsünü ger
Soyundun, rindler meydanına girdin, meydan eri ol

Bırak, belâ dalgaları gelsin, zamâne nasibini alsın
İçindeki derdi keşfetme sen, engin deniz ol

Bazen bir düğüme düşer, durgunluk gelir talihe
İster parlak ay ol, ister parlak güneş ol

Zamâne hürmet etmez, fırsat ânı aman vermez
İster gönlü yaralı derviş ol, ister cihân şâhı ol

Gonca dudaklım! Buruşturma yüzünü. Bize cevretme
Açıl gül gibi gül, salın, salınan selvi ol

Şaşılır mı güneş gibi başın göğe erdiyse güzellikte
Dünyanın yüce başlısı ol; dertlilere çare bulan ol

Şeref vermez inci, mücevher, kemâl olmaz altın, ziynet
Hüner öğren hüner; fazilet denizi, irfan madeni ol

Makâm cübbesiyle adam geçinsin her kaba cahil
Cevher göster cevher; meydana gir, sen çıplak kılıç ol

Gönlüm! Yine vuslat gününden söz etti seher yeli
Kul oldun yıllarca; bugün bayram geldi; kurbân ol

Dilâ âhuñla yakduñ milket-i Rûmı nedür derdüñ
Gedâ-yı kûy-i yâr olmak dilerseñ Mısra sultân ol

İrişdükçe sehergâha münâcât eyle dergâha
Devâm-ı devlet-i şâha du'âgûy u senâḫân ol

Değülsin medhine kâdir ne denlü tutsalar mâḫir
Gerekse Rûmda Bâkî 'Acem mülkinde Selmân ol

Kaside 12
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Dil-i sad çâki ser-i zülf-i perîşâne çeker
Bilür ol mûy gamın her ne ise şâne çeker

Kim çıkar başa ser-i zülf-i girihgîrüñ ile
Yine ol silsile cevrin dil-i dîvâne çeker

Kaşlaruñ bükdi bilin gerçi kemân-ı 'aşkı
'Âşıkuñ Rüstem-i Destân ile ḫasmâne çeker

Yâre ser kılsa fedâ mûrsıfat cân-ı za'îf
Pîşkeş pây-ı melaḫdur ki Süleymâna çeker

Ne çeker adını ashâb-ı riyâ ikide bir
Tutalum rind-i gedâ bir iki peymâne çeker

Sîneme nîzelerin ol müjeler toğrıldur
Üstüme ḫançerin ol gamze-yi mestâne çeker

Mûr-i endîşe ki peygûle-yi gamdur vatanı
Turmayup ḫâli ḫayâlin getürür dâne çeker

Ayağı toprağı tâc-ı ser-i eşrâf-ı cihân
Sürme-yi ḫâk-i rehin dîde-yi a'yâne çeker

Ḫûblar tutsa rikâbın yiridür cümle kaçan
Esb-i nâzı felek ol ḫüsrev-i ḫûbâne çeker

Âb-ı rûyın gören ol ḫançer-i âteştâbı
Sâderû ḫûb sanur sîne-yi 'üryâne çeker

Gönlüm! Âhınla yaktın Rûm ülkesini, nedir derdin
Yârin civârında yoksul olmak istersen, Mısır'a sultân ol

Eriştikçe seher vaktine, yalvar yakar dergâha
Şâhın devletinin devamına duacı, övgücü ol

Övmeye gücün yetmez ne denli saysalar mahir
Gerek Rûm'da Bâkî, gerek Acem mülkünde Selman ol

Kasîde 12

Yüz parça gönlümü dağınık zülüflerinin ucuna çeker
Bilir o saçın gamını, her ne ise, tarak çeker

Kim başa çıkar düğüm düğüm zülfünün ucuyla
Yine zincirin cevrini divâne gönül çeker

Kaşların büktü belini, gerçi âşığın aşk yayını
Rüstem-i Destan ile hasmâne çeker

Yâre fedâ etse başını karınca gibi zayıf cânım
Hediyesi karınca bacağıdır, Süleyman'a çeker

Ne çeker adını riyâ sahipleri ikide bir
Diyelim ki yoksul rind bir iki kadeh çeker

Göğsüme mızraklarını o kirpikler doğrultur
Üstüme hançerini o sarhoş gamze çeker

Düşünce karıncasının gam köşesidir vatanı
Boş durmaz, hayâlini getirir, tane çeker

Ayağının toprağı cihân eşrafının baş tâcıdır
Yolundaki toprak sürmesini âyânın gözüne çeker

Bütün güzeller tutsa rikâbını yeridir, ne zaman ki
Felek naz atını o güzeller hüsrevine çeker

Yüzünün suyunu göre, o ateş gibi parlayan hançeri
Sâde yüzlü güzel sanır, çıplak göğsüne çeker

Dâmen-i şâhid-i ma'nâya biri dest uramaz
Çoğ olur gerçi ser-i fikri girîbâne çeker

Ehl-i dil gûşe-yi bîtûşe-yi mihnetde yatur
Ḫân-ı ihsânı felek merdüm-i nâdâne çeker

Tâli'üñle nice bir ceng ü cidâl ey Bâkî
'Âkıbet kevkeb-i baḫtuñ seni dîvâne çeker

Devlet-i şâh-ı cevânbaḫta du'â kıl ki seni
Kimse çekmez ilerü himmet-i şâhâne çeker

Kaside 13
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Cân virürdüm cevher-i cân istese cânân eğer
Bezl iderdüm yolına zîkıymet olsa cân eğer

'İd ü gül hemsohbet oldı câm-ı zer sundı hilâl
Göklere çıksa yiridür na're-yi mestân eğer

Aldanurdum gülbün-i 'ömrüñ yüze güldüğine
'Ahdine tursa zamâne dönmese devrân eğer

Ḫâr u zâr olmazdı bülbül ḫâre yâr olmazdı gül
'Aksine devr itmeyeydi günbed-i gerdân eğer

Ağlamazdum zaḫm-ı ḫârından bu fânî gülşenüñ
Bir güle baksa hele ol gonca-yı ḫandân eğer

Cû' u zillet derdidür etfâli giryân eyleyen
Ağlamazdı tıfl-ı dil olsa elinde nân eğer

Ḫarc kim bîdaḫl ola mevcûd olan nâbûd olur
Olsa mâlüñ fîlmesel mahsûl-i bahr ü kân eğer

Lâcerem bir gün zemîn-i ḫuşk olur deryâ-yı Nîl
Menba'ından yağmasa bir nice dem bârân eğer

Derd ü mihnet çekme dergâhında ey Bâkî yüri
'Arz kıl bilmezse hâlüñ hazret-i Sultân eğer

Mânâ güzelinin eteğine biri el atmaz
Çok olur gerçi düşüncenin başını yakasına çeker

Gönül ehli mihnetin azıksız köşesinde yatır
İhsân sofrasını felek cahil insanlara çeker

Talihinle ne kadar mücadele edeceksin Bâkî
Sonunda bahtının yıldızı seni divâna çeker

Bahtı genç şâhın devletine dua et ki seni
Kimse çekmez ileri, şâhın himmeti çeker

Kasîde 13

Çan verirdim can cevherini istese cânân eğer
Saçardım yoluna kıymetli olsa can eğer

Bayram ile gül hemsohbet oldu, altın kadeh sundu hilâl
Göklere çıksa yeridir sarhoşların narası eğer

Aldanırdım ömrün gül fidanının yüze güldüğüne
Sözünde dursa zamâne, dönmese devrân eğer

Düşkün, inler olmazdı bülbül, dikene yâr olmazdı gül
Aksine dönmeseydi dönen gökkubbe eğer

Ağlamazdım diken yarasından bu fânî gülşenin
Bir güle baksa hele o gülen gonca eğer

Açlık ile zillet derdidir çocukları ağlatan
Ağlamazdı gönül çocuğu olsa elinde ekmek eğer

Gelirsiz harcama olursa, mevcut olan yok olur
Olsa malın meselâ deniz, maden mahsûlü eğer

Kuşkusuz bir gün kuru yer olur Nil nehri
Kaynağından yağmasa bir süre yağmur eğer

Dert ile mihnet çekme dergâhında, ey Bâkî, yürü
Arz et bilmezse hâlini Sultân hazretleri eğer

Ol ki ḫurşîd-i cihântâba zekât-ı zer virür
Kâsegerdân olsa şehrinde meh-i tâbân eğer

Feyz-i envâr-ı kef-i zerbaḫşı besdür ʿâleme
Akmaz olsa çeşme-yi ḫurşîd-i nûrefşân eğer

Kasr-ı kadrüñ âsumân eyler olursa destgîr
Himmet-i vâlâ-yı şâhenşâh-ı ʿâlîşân eğer

Biz gedâ mihmânıyuz lâyık görürse hükm anuñ
İşiğinde nâne muhtâc olduğın mihmân eğer

Gelmeye bir daḫi misli dehre biñ saʿy itseler
Heft aḫter nuh felek yanınca çâr erkân eğer

Nûh ʿömrin virsün Allâhum ḫatâdan saklasun
Yıksa bünyâd-ı sarây-ı ʿâlemi tûfân eğer

Kaside 14
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Bihamdillâh refîk oldı yine tevfîk-i Rabbânî
Muzaffer kıldı sultân-ı cevânbaḫt-ı cihânbânı

Kudûm-i şâh ile ḫalkuñ bu gün başına gün toğdı
Yine tâb-ı rikâbından cihânı kıldı nûrânî

Eşi'a bâl ü per oldı güneş zeyn itdi etrâfın
İrem tâvûsı gibi subhdem gösterdi cevlânı

Yine ol sancak-ı zerrînser ü sîmînkabâ kıldı
Livâ-yı subh-i nûrânî gibi rûşen bu eyvânı

Cihân emn ü emân buldı yine şemşîr-i pûlâdın
Belâ Yeʾcûcına sedd eyledi İskender-i sânî

Yıkıldı ḫânümân-ı baḫtı berbâd oldı aʾdânuñ
Revân oldı nesîm-i feth ile taḫt-ı Süleymânî

Bisât-ı emni bast itdi basît-i arza ikbâli
Ne deñlü kılsa taʾzîmi felek ol şâha erzânî

Dünyayı aydınlatan güneşe altın zekâtını verir
Kâse dolaştırsa şehrinde parlak ay eğer

Altın bağışlayan avucunun nûrlarının feyzi yeter âleme
Akmaz olsa nûr saçan güneşin çeşmesi eğer

Kadrinin kasrını gökyüzü eder, elinden tutarsa
Şânı yüce şehinşâhın yüce himmeti eğer

Biz yoksul misafiriyiz, lâyık görürse, hüküm onundur
Eşiğinde ekmeğe muhtaç olduğun misafirin eğer

Gelmez bir daha benzeri dünyaya, bin defa çalışsa
Yedi yıldız, dokuz felek yanında dört erkân eğer

Nuh ömrünü versin Allâhım, hatâdan saklasın
Yıksa âlem sarayının temelini tufan eğer

Kasîde 14

Hamdolsun, Rabbanî tevfik yine refik oldu
Bahtı genç cihân sultânını muzaffer kıldı

Şâhın gelişiyle bugün halkın başına gün doğdu
Yine rikâbının parlaklığıyla dünyayı aydınlattı

Işınlar kol kanat oldu, güneş süsledi etrafını
Sabahleyin dolaştı İrem tavusu gibi

Yine o altın başlı, gümüş kaplı sancak
Nûrlu sabah sancağı gibi aydınlattı bu eyvanı

Dünya emniyet, aman buldu, yine çelik kılıcını
İkinci İskender belâ Yecûc'una sed yaptı

Yıkıldı düşmanların bahtının hanümanı, yele gitti
Hareket etti fetih meltemiyle Süleyman'ın tahtı

Emniyet yaygısını yaydı yeryüzüne ikbâli
Ne denli tazim etse felek, lâyıktır o şâha

Dür ü gevher nisâr itsün yolına ebr-i bârânî
Serâser atlas u dîbâ döşetsün mihr-i raḫşânî

Güneşdür tal'atı gûyâ cihândan def' u ref' itdi
Zalâm-ı zulm u 'udvânı dalâl-i küfr ü tuğyânı

Şeh-i kişversitân Sultân Mehemmed Ḫân-ı Gâzî kim
'Adûnuñ 'ırkını kat' eyledi şemşîr-i bürrânı

Süleymân gibi haşr oldı livâsı zıllına 'âlem
Ziyâde leşger-i mûr u melaḫdan âdem oğlanı

'Adûyı dilfigâr itdi pelengâsâ şikâr itdi
Muhassal âşikâr itdi neberd-i Şîr-i Yezdânı

Didi Behrâm-ı düşmenkâm gördi darb-ı şemşîrin
Koluña kuvvet ey rûz-i vegânuñ Şâh-ı Merdânı

Süreyyâ sanmañ üstinde görince şîr-i gerdûnı
Atıldı âsumâne kûhsâr-ı kahrı kaplanı

Elinden ol kadar düşmen yimişdür boz doğanı kim
Kızılelmadan eyvâ kopdı nâgeh işidüp anı

Çalındı kûslar tabl u nakâre saldı âvâze
Düğün bayram idi gûyâ guzâta ceng meydânı

Kimi şemşîrbâz oldı kimi cânbâz bu ḫalkuñ
Temâşâ eyleseñ ol günde görseñ hâl-i insânı

Serencâm-ı 'adû âḫir ne hâle irişür dirken
Hezârân kelleler tôp itdi nâgeh çarḫ çevgânı

Dilâverler oyunlar oynadı küffâre ol gün kim
Gören bâzîçe-yi takdirüñ oldı deng ü hayrânı

Çıkup yelkenlüler Rûmî siperden bâdbânlarla
Yine gösterdiler cûş u ḫurûş-i bahr-i 'ummânı

Nehengâsâ dilâverler 'adûyı yutdılar gitdi
'Aceb deryâ imiş hakkâ bu leşgergâh-ı 'Osmânî

Yağmur bulutu yoluna inci, mücevher saçsın
Parlak güneş baştan başa atlas, dîbâ döşetsin

Güneştir yüzü, âdetâ dünyadan kaldırdı
Zulüm, düşmanlık karanlığını, küfür, isyan sapkınlığını

Ülke alan şâh, Gazi Sultân Mehemmed Hân
Düşmanın damarını kesti keskin kılıcı

Süleyman gibi toplandı sancağının gölgesine âlem
Karınca, çekirge ordusundan ziyade insanoğlu

Düşmanın gönlünü yaraladı, kaplan gibi avladı
Sonuçta gösterdi Allâh'ın Aslanı'nın savaşını

Düşmandan yana Behrâm gördü kılıç darbesini, dedi
Koluna kuvvet ey savaş gününün Şâh-ı Merdânı

Sanmayın, Süreyyâ üstünde görünce felek aslanını
Atıldı gökyüzüne kahır dağlarının kaplanı

Elinden o kadar düşman yemiştir boz doğanı ki
Kızılelma'dan eyvah sesleri yükseldi, işitip onu

Kösler çalındı, davul, nakkâre yankılandı
Düğün bayram idi âdetâ gazilere cenk meydanı

Kimi kılıç oyuncusu kimi cambaz oldu bu halkın
Seyretsen o günde görsen insanın hâlini

Düşmanın sonu acaba ne olacak derken
Binlerce kelleyi top etti ansızın felek çevgeni

Yürekliler o gün küffâra ne oyunlar oynadı
Görenler takdir oyununun oldu hayranı

Çıkıp yelkenliler Rûmî kalkan biçimli yelkenlerle
Yine gösterdiler engin denizin coşkusunu

Yürekliler düşmanları timsah gibi yuttu gitti
Ne denizmiş gerçekten bu Osmanlı ordugâhı

Ser-i bîmağz-ı düşmenden fezâda kâseler toldı
Sibâ'-ı kûh u deşte kıldılar tertîb-i mihmânî

Meğer kim uğramış gerdûn öñinde seyl-i ḫûn içre
Şafak sandı şebângeh ḫalk dâmânındaki kanı

Dem-i a'dâ ile deşt-i cihânı lâlezâr itdi
Sipâh-ı berkreftâr-ı Tatâruñ tîrbârânı

Ḫüdâvendâ sen ol İskender-i pâkîzemeşrebsin
Akıtdı tab'-ı pâküñ ayağına âb-ı hayvânı

Ne cünbiş kıldı kim âḫir dil-i düşmende yir itdi
Meğer gösterdi ol nîze ḫırâm-ı kadd-i ḫûbânı

Misâl-i halka-yı zülf-i girihgîr-i ḫamenderḫam
Biri birine koydı tîğ-i kahruñ kâfiristânı

Licâmuñda sitâm olmak yaraşur çarḫuñ ecrâmı
Semendüñ sînebendinde gül-i zer mâh-ı tâbânı

Bilürsin anı murg-i beyzâ-yı pûlâd-ı nusretdür
'Aceb mi dâne divşürse elinde tîğ-i bürrânı

Hemân âyîne-yi sırr-ı Ḫüdâdur tab'-ı şâhâne
Müberrâ gıllügışdan kalbi sâf u sâde sultânî

Mücellâ sînesi âyînedâr-ı şâhid-i gaybî
Musaffâ ḫâtırı sûretpezîr-i râz-ı pinhânî

Hemân oldur niyâzum senden ey Keyḫüsrev-i sânî
Ki gûş-i hûşa mengûş eyle dürr-i pend-i pîrânı

Sikendersin karînûn feylesûfân-ı cihân olsun
Hakîmân-ı zamâne hîçe saymaz şaḫs-ı nâdânı

Niyâz it Hakka ey Bâkî vücûdın hıfz ide Bârî
Ḫatâlardan nigehdâr olsun ol Dârâ-yı devrânı

Ḫüdâvendâ Ḫüdâ ol zât-ı pâke hırz-ı cân olsun
Du'â-yı müstecâb-ı tâ'ifân-ı 'arş-ı Rahmânî

Düşmanların beyninden fezada kâseler doldu
Dağdaki taştaki yırtıcılara ziyafetler çekildi

Meğer uğramış felek önünde kan seliyle
Şafak sandı halk akşamleyin eteğindeki kanı

Düşmanların kanıyla dünya ovasını lâlezâr etti
Tatarın yıldırım hızlı askerlerinin ok yağmuru

Padişâhım! Sen o temiz meşrepli İskendersin
Temiz tabiatının ayağına akıttı hayat suyunu

Nasıl davrandıysa, sonunda düşmanın gönlünde yer etti
Gösterdi galiba o mızrak güzellerin boyunun salınmasını

Kıvrım kıvrım, düğüm düğüm zülüf halkası gibi
Birbirine düşürdü kahrının kılıcı kâfiristanı

Dizgininde at başlığı olmak yaraşır feleğin ecrâmı
Atının göğüs kayışında altın gül, parlayan Ay'ı

Bilirsin onu, Nusret'in çelik yumurtlayan tavuğudur
Şaşılır mı yem toplasa elinde keskin kılıcı

Hüdâ'nın sır aynasıdır padişâhımın tabiatı
Arınmıştır gıllügıştan kalbi, saf, sâdedir sultânlığı

Parlak göğsü gayb güzelinin ayna tutucusu
Tertemiz hatırı barındırır içinde gizli sırları

İkinci Keyhüsrev! Senden niyâzım sadece şudur
Akıl kulağına küpe et pîrlerin öğüt incisini

İskendersin; yakınların olsun cihân filozofları
Zamâne hakîmleri adam yerine koymaz cahil şahsı

Niyâz et Hakk'a ey Bâkî! Allâh korusun vücûdunu
Hatâya karşı gözetsin devrânın o Dârâ'sını

Yüce Rabbim! O temiz zata can muskası olsun
Rahmânî arşı tavâf edenlerin müstecab duası

Belâ girdâbına salsun ʻadûñı nâbedîd itsün
Fenâ deryâsına gark eyleyen Fir'avn u Hâmânı

Hemîşe feth-i fîrûzı livâñâ iltivâ itsün
Kapuña ilticâ kılsun cihânuñ ḫân u ḫâkânı

Kaside 15
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Cihân bâğına virdi revnak-ı fırdevs-i a'lâyı
Temâşâ eyle sun'-i Hazret-i Bârî Teâlâyı

Uyandur çeşm-i cânı ḫâb-ı râhatdan seherḫîz ol
Çemen bülbülleriyle subhdem zikr eyle Mevlâyı

Cihâna zîb ü fer virdi yine meşşâte-yi kudret
ʻArûs-i nev gibi ârâyiş itdi köhne dünyâyı

Zamâne ḫâl-i hindû-yi benefşe zînetin görsün
Nisâr itsün Sitânbûla Semerkand ü Buhârâyı

İrişdi ḫâkden bûy-i bahûr-i Meryem eflâke
Mu'attar eyledi göklerde dâmân-ı Mesîhâyı

Gülüñ pîrâhen-i Yûsuf gibi dâmânı çâk olmış
Nesîm-i perdeder kıldı meğer mekr-i Zelîhâyı

Ne mümkin destres dâmân-ı vasl-ı yâre ey Bâkî
Felek nâmihribân düşmen kâvî dildâr hercâyî

Talup gavvâs-ı dil kaldı derûn-i bahr-i ḫayretde
Sanur arayı arayı bulam ol dürr-i yektâyı

Sözin lü'lû-yi lâlâdan zamâne tutdı zîkıymet
Neden şâh-ı cihân bîkıymet eyler böyle lâlâyı

Mehemmed Ḫân-ı Gâzî âl-i ʻOsmânuñ serefrâzı
Cihânuñ kârsâzı ol sezâ-yı kârfermâyı

Ziyâbaḫş olsun âfâka cemâl-i ʻâlemefrûzı
Furûzân eyledükçe tal'at-i nevrûz dünyâyı

Belâ girdabına salsın düşmanlarını, yok etsin
Yokluk denizine batıran Firavun ile Hâmân'ı

Muzaffer fetih daima sancağında dolansın
Kapına sığınsın dünyanın hânı hakânı

Kasîde 15

Dünya bahçesine verdi yüksek cennetin revnakını
Seyret Allâhü Teâlâ'nın yaratmasını

Uyandır can gözünü, rahat uykudan kalk seher vakti
Çimen bülbülleriyle zikret Mevlâ'yı seher vakti

Dünyaya süs, fer verdi yine kudret meşşâtesi
Yeni gelin gibi süsledi köhne dünyayı

Zamâne menekşenin hindû beninin süsünü görsün
Saçsın İstanbul'a Semerkand ile Buhara'yı

Topraktan göklere Meryem buhurdânının kokusu erişti
Kokulandırdı göklerde Mesihâ'nın eteğini

Yusuf'un gömleği gibi yırtılmış gülün eteği
Perde yırtan meltem yoksa Zelihâ'nın hilesini mi etti?

Ne mümkün ulaşmak yârin vuslat eteğine Bâkî
Felek sevgisiz, düşman kuvvetli, sevgili hercayi

Gönül dalgıcı dalıp hayret denizinin derinliğinde kaldı
Araya araya bulacağını sanır o biricik inciyi

Zamâne sözünü parlak inciden daha kıymetli tuttu
Neden böyle parlak inciyi kıymetten düşürür cihân şâhı

Gazi Mehemmed Hân Osmanoğulları'nın yüce başlısı
Dünya işlerini düzene sokan, iş buyurmaya lâyık olanı

Işıklar saçsın ufuklara âlemi aydınlatan cemâli
Parlattıkça nevruzun yüzü dünyayı

Kaside 16
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Hüsnüñ ziyâsı pertev-i nûr-i kıdem gibi
Rûşen cemâlüñ âyînesi subhdem gibi

'Âlem harîm-i hürmet-i kûyuñda muhterem
Vasluñ harâm âşıka sayd-ı Harem gibi

Çeşmüm devât-ı surḫa dönüp ḫûn-i eşk ile
Cismüm boyandı kana serâpâ kalem gibi

Derdüm hisâba gelmedi kıldum muhâsebe
Göz yaşı dâne dâne dökildi rakam gibi

Sen sağ ol ey visâli hayât-ı cihân olan
Ben bu firâka döymeyem âḫır ölem gibi

Bâkî ne gam penâhuñ ola rûzigârda
Sultân Mehemmed ol şeh-i sâhibkerem gibi

Meşhûr bezm-i devlet-i şâh-ı yegânede
Tab'un safâ-yı meşreb ile Câm-ı Cem gibi

Ol şehsüvâr-ı 'arsa-yı ikbâl ü baḫt kim
Şâhân-ı dehr atı öñince ḫadem gibi

Kadr-i bülend ü câh ile mümtâz u serfirâz
Ḫayl-i mülûk-i 'âlem içinde 'alem gibi

Hakdan niyâzum ol ki 'adûsı zamânede
Râhat yirini bulmaya kûy-i 'adem gibi

Âsîb-i rûzigâr-ı ḫazândan emîn ola
Gülzâr-ı 'ömr-i devleti bâğ-ı İrem gibi

Pâmâl-i esb-i devleti küffâr-i ḫâksâr
Ḫâkân-ı Çîn mutî' ola şâh-ı 'Acem gibi

Kesr-i 'adû vü feth-i memâlik 'aleddevâm
Gürz-i girânı kelle-yi düşmende zam gibi

Kasîde 16

Güzelliğinin ışığı kıdem nûrunun ışığı gibi
Aydınlık cemâlinin aynası sabah vakti gibi

Âlem civârının hürmet hareminde muhterem
Vuslatın âşığa haram Harem avı gibi

Gözüm kızıl divite döndü gözyaşı kanıyla
Vücûdum boyandı kana baştan başa kalem gibi

Derdim hesaba gelmedi, yaptım hesabını
Gözyaşı tane tane döküldü rakam gibi

Sen sağ ol ey vuslatı dünya hayatı olan
Ben bu ayrılığa dayanam gayrı, ölem gibi

Bâkî! Üzülecek ne var? Sığınağın var bu devirde
Sultân Mehemmed, o kerem sahibi şâh gibi

Meşhur olmuş biricik şâhın devlet meclisinde
Tabiatın meşreb safâsıyla Cem'in kadehi gibi

İkbâl, baht meydanının usta binicisi o şâhın
Dünya şâhları atı önünde yürüyen hizmetçi gibi

Yüksek kâdir, mevki ile mümtâz, başı yüce
Âlem melikleri içinde alem gibi

Allâh'tan niyâzım o ki düşmanları zamânede
Rahat yüzü görmesin yokluk sokağı gibi

Hazân rüzgârının vereceği zarardan korunsun
Devletinin ömür gülzârı İrem bahçesi gibi

Aşağılık kâfirleri devletinin atı çiğnesin
Çin hakânı itaat etsin Acem şâhı gibi

Düşmanı kırsın, ülkeler fethetsin sürekli
Ağır gürzü düşmanın kafasında gülle gibi

Kaside 17
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Gül meclisinde lâle yine kıldı âşikâr
Âyîn-i bezm-i 'işret-i Cemşîd-i kâmkâr

Gülzâre gel ki cümle cihândan numûnedür
Sahn-ı çemende hâsıl olur seyr-i her diyâr

Döndi diyâr-ı Rûma semenlerle sahn-ı bâğ
Gûyâ sevâd-ı mülk-i Habeşdür benefşezâr

Sahrâyı kıldı lâle Bedaḫşâñ vilâyeti
Gülzârı itdi tâze çemen mülk-i sebzezâr

Dôlâb kurdı kavs-i kuzah bâğ-ı 'âleme
Mîzâb gibi her yañadan akdı cûybâr

Çarḫ oklarını atdı yine gülşene sehâb
Altun göbeklü bir siper-i la'l tutdı ḫâr

Gösterdi âb 'aks-i gül-i bâğı nitekim
Nusret yüzini âyîne-yi tîğ-i şehriyâr

Ol kim gubâr-ı dergehine intisâb ile
Eflâke irdi küngüre-yi tâc-ı iftihâr

Mülk-i süḫanda nevbetümüz çaldı rûzigâr
Âfâkı tutdı velvele-yi kûs-ı iştihâr

Bâkî ne deñlü sözlerüñ âb-ı revân ise
Akar su gibi yirde gerek rûy-i i'tizâr

Kandan gedâ-yı bîserüpâlar senüñ gibi
Kandan edâ-yı medh-i şehenşâh-ı tâcdâr

Yüz sür Cenâb-ı Hakka niyâz u tazarru' it
Olsun mezîd 'ömr-i Ḫüdâvend-i rûzigâr

Kadr ü şerefde her gicesi Leyletülberât
Eyyâm-ı 'ömr-i devleti nevrûz u nevbahâr

Kasîde 17

Gül meclisinde lâle yine aşikâr etti
Muratlı Cemşid'in işret meclisi âyinini

Gül bahçesine gel; bütün dünyadan örnektir
Çimenlikte mümkün olur her diyârın seyri

Yaseminlerle bahçe Rûm diyârına döndü
Menekşelik Habeş mülkü toprağıdır sanki

Kırları etti lâle Bedahşan vilayeti
Gül bahçesini etti taze çimen yeşillik ülkesi

Dolap kurdu âlem bahçesine gökkuşağı
Oluk gibi her yandan ırmaklar aktı

Bulut yine gülşene felek oklarını attı
Diken altın göbekli lâl bir kalkan tuttu

Su gösterdi bahçedeki gülün aksini
Şehriyârın kılıç aynasının nusreti göstermesi gibi

Kim intisap etmişse eşiğinin toprağına
Göklere erdi iftihar tâcının şerefesi

Söz ülkesinde zamâne davulumuzu çaldı
Ufukları tuttu şöhret kösünün velvelesi

Bâkî! Sözlerin ne kadar akıcı ise
Özür yüzü yerde gerek akarsu gibi

Senin gibi zavallı yoksullar nerede
Tâclı şehinşâhın methini edâ etmek nerede

Yüz sür Cenâb-ı Hakk'a, niyâz et, yalvar
Uzun olsun zamâne padişâhının ömrü

Kadirde, şerefte her gecesi Berât gecesi
Nevruz ile ilkbahardır devletinin ömür günleri

Kaside 18
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Rûhbaḫş oldı Mesîhâsıfat enfâs-ı bahâr
Açdılar dîdelerin ḫâb-ı ʿademden ezhâr

Tâze cân buldı cihân irdi nebâtâta hayât
Ellerinde harekât eyleseler serv ü çenâr

Döşedi yine çemen nat'-ı zümürrüdfâmın
Sîm-i ḫâm olmış iken ferş-i harîm-i gülzâr

Yine ferrâş-ı sabâ sahn-ı ribât-ı çemene
Geldi bir kâfile kondurdı yüki cümle bahâr

Leşger-i ebr çemen mülkine akın saldı
Turma yağmada yine niteki yağı Tâtâr

Farkına bir nice per takınur altun tellü
Ḫayl-i ezhâra meğer zanbak olupdur serdâr

Dikdi leşgergeh-i ezhâra sanevber tûğın
Ḫaymeler kurdı yine sahn-ı çemende eşcâr

Döşedi mihr-i felek yollan dîbâlar ile
İtdi teşrîf çemen mülkini sultân-ı bahâr

Subhdem velvele-yi nevbet-i şâhî mi değül
Savt-ı murgân-ı ḫôşelhân u sadâ-yı kûhsâr

Çemen etfâlinüñ uyḫuların uçurdı yine
Subhdem gulgule-yi fâḫte gülbâng-i hezâr

Dâye-yi ebr yine goncalaruñ şebnemden
Başına akçe dizer niteki etfâl-i sıgâr

Mevsim-i rezm değüldür dem-i bezm irdi diyü
Sûsenüñ ḫançerini tutdı serâpâ jengâr

Semenüñ sîne-yi sîmînin açup bâd-ı seher
Çözdi gülşende gülüñ düğmelerin nâḫun-ı ḫâr

Kasîde 18

Rûh bağışlar oldu Mesihâ gibi baharın nefesleri
Çiçekler yokluk uykusundan açtı gözlerini

Taze can buldu, bitkilere hayat geldi
Ellerinde hareket etse çınar ile selvi

Döşedi yine çimen zümrüt renkli sofrasını
Ham gümüş olmuşken gül bahçesi hareminin döşemesi

Yine çimen kervansarayının sahnına sabâ ferraşı
Geldi bir kafile kondurdu, bütün bahardır yükü

Bulut ordusu çimen mülküne akın saldı
Sürekli yağmada yine Tatar talancısı gibi

Başına bir nice tüy takınır altın telli
Meğer zambak olmuştur çiçek ordusunun serdarı

Selvi dikti çiçeklerin ordugâhına tuğunu
Ağaçlar yine çimen sahnında çadırlar kurdu

Felek güneşi yolları ipeklerle döşedi
Şereflendirdi çimen mülkünü bahar sultânı

Şâhlık kösünün sesi değil mi sabah vakti
Güzel şakıyan kuşların sesi, dağların yankısı

Yine çimen çocuklarının uykularını kaçırdı
Kumrunun dem çekmesi, bülbülün gülbangı sabah vakti

Bulut dadısı yine şebnem goncalarının
Başına akçe dizer küçük çocuklar gibi

Savaş mevsimi değil, meclis vakti geldi diye
Baştan aşağı pas bürüdü süsenin hançerini

Yaseminin gümüş göğsünü açıp seher yeli
Gülşende çözdü gülün düğmelerini diken tırnağı

Pîrehen berg-i semen gûy-i girîbân şebnem
Gülsitân oldı bu gün bir sanem-i lâle'izâr

Zîb ü fer virmek içün rûy-i 'arûs-i çemene
Yâsemen şâne sabâ mâşıta âb âyinedâr

Dür ü yâkût ile bir naḫl-i murassa' sandum
Ergavân üzre dökilmiş katarât-ı emtâr

Şîşe-yi çarḫda gör bunca murassa' nahli
Nice ârâste kılmış yine sun'-i Cebbâr

Berg-i ezhârı hevâ şöyle çıkardı feleğe
Pürkevâkib görinür günbed-i çarḫ-ı devvâr

Dem-i 'Îsâ dirilür bûy-i baḫûr-i Meryem
Açdı zanbak Yed-i Beyzâyı kef-i Mûsâvâr

Zanbakuñ goncasıdur bâğa gümiş bâzûbend
Za'ferân ile yazılmış ana ḫatt-ı tûmâr

Câm-ı zerrîni tolu bâde-yi gülreng itmiş
Gül-i ra'nâ seheri kılmağ içün def'-i ḫumâr

Dehen-i gonca-yı ter dürlü letâ'if söyler
Gülüp açılsa 'aceb mi gül-i rengînruḫsâr

Güher-i fursatı aldurma sakın devr-i felek
Sîm ü zerle gözüñi boyamasun nergisvâr

Câm-ı mey katreleri sübha-yı mercân olsun
Gelüñüz zerk ü riyâdan idelüm istiğfâr

Lâle sahrâyı bu gün kân-ı Bedaḫşân itdi
Jâle gülzâre nisâr eyledi dürr-i şehvâr

Dâmenin dürr ü cevâhirle pür itdi gül-i ter
Ki ide ḫâk-i der-i Hazret-i Pâşâya nisâr

Sâhib-i tîğ u kalem mâlik-i câm u ḫâtem
Âsâf-ı Cem'azamet dâver-i Cemşîdvekâr

Gömlek yasemin yaprağı, şebnem yaka topu
Bugün gülistân lâle yanaklı bir senem oldu

Çimen gelinin yüzüne fer vermek için
Yasemin tarak, sabâ meşşâte, su ayna tutucu

İnci yâkut ile murassa bir nakıl sandım
Erguvan üstüne dökülmüş yağmur damlaları

Felek şişesinde gör bunca murassâ nâkılı
Nasıl süsleyip bezemiş Tarı'nın yaratma gücü

Hava çiçek yapraklarını göğe öyle çıkardı ki
Yıldız dolu görünür dönen felek kubbesi

İsâ nefesiyle toplanır Meryem buhurdânının kokusu
Zambak açtı Yed-i Beyzâyı Musâ gibi

Bahçeye gümüş pazvandır zambağın goncası
Safran ile yazılmış ona tomar hattı

Altın kadehi gül renkli badeyle doldurmuş
Sarı kırmızı gül atmak için sabah mahmurluğunu

Türlü lâtifeler söyler taze goncanın ağzı
Gülüp açılsa renkli yanaklı gül, şaşılır mı?

Fırsat incisini kaptırma sakın feleğin devri
Gümüşle, altınla gözünü boyamasın nergis gibi

Mercan tespih olsun mey kadehinin damlaları
Gelin, istiğfar edelim ikiyüzlülükten, riyâdan

Lâle kırları bugün Bedahşan madeni etti
Jâle gül bahçesine şâhlara yaraşır inci saçtı

Taze gül inci, mücevherle doldurdu eteğini
Paşa hazretlerinin kapı toprağına saçmak için

Kılıç, kalem sahibi, kadeh, yüzük mâliki
Cem azâmetli Âsaf, hâkimdir Cemşid vâkarlı

Âsumânpâye hümâsâye ʿAlî Pâşâ kim
İremez tâk-i celâline kemend-i efkâr

Şâḫ-ı gül neşv ü nemâ bulsa nem-i lutfından
Ola her gonca-yı ter bülbül-i şîrîngüftâr

Âb u gil müşg ü gülâb ola çemen sahnında
Bûy-i ḫulkıyla güzâr itse nesîm-i eshâr

Tab'-ı vakkâdın eğer âteş-i raḫşân görse
Kızara aḫker-i sûzân nitekim dâne-yi nâr

Güneşi keff-i zerefşânına beñzer dir idüm
Almasa mâha ʿatâ eyledüğin âḫir-i kâr

Şöyledür keff-i güherpâşı yemîn itmek olur
Ki ʿatâsından irer bahre gınâ kâne yesâr

Manzar-ı kasr-ı sa'âdetden anuñ re'yi gibi
Rûy göstermedi bir şâhid-i ḫürremdîdâr

Bâğ-ı cûdında nihâl-i kereminden derilür
Lutf-i bîminnetinüñ mîvelerinden her bâr

Manzar-ı himmetinüñ küngüre-yi rif'atine
İremez sarsar-ı tûfan-ı fenâ birle gubâr

İşigi taşı imiş yüz sürecek hayf diyü
Taşdan taşa döğer başını şimdi enhâr

Serverâ cânı mı var devletüñ eyyâmında
Sünbülüñ turrasına el uzada şâḫ-ı çenâr

Eylemez kimse bu gün kimse elinden nâle
Bezm-i ʿişretde meğer mutrib elinden evtâr

Şer'a uymaz n'idelüm nâle vü zâr eyler ise
Gerçi kânuna uyar zemzeme-yi mûsîkâr

Geşt iderken çemen-i medh ü senâñı ḫâtır
Lâyih oldı dile nâgâh bu şi'r-i hemvâr

Gökyüzü rütbeli, hümâ gölgeli Ali Paşa
Ululuk tâkına erişemez düşünce kemendi

Lûtfunun nemiyle gelişse gül dalı
Her taze gonca bülbül olur, tatlı sözlü

Su ile balçık misk ile gülsuyu olur çimen sahnında
Huyunun kokusuyla geçecek olsa seher yeli

Parlak tabiatını alevli ateş görse
Kızarır yanan kor nar tanesi gibi

Güneş altın saçan avucuna benzer derdim
Sonunda almasa aya bağışladıklarını

Yemin edilebilir; inci saçan avucunun
Bağışıyla denize, madene zenginlik gelir

Saadet kasrının balkonundan onun görüşü gibi
Kutlu yüzlü bir şâhid yüz göstermedi

Cömertlik bahçesinde kerem bahçesinden toplanır
Her defasında minnetsiz lûtfunun meyveleri

Himmet manzarasının yükseklik şerefesine
Toz erişemez yokluk tufanının kasırgasıyla

Eşiğinin taşıymış yüz sürülecek, yazık, diye
Nehirler taştan taşa döver başını şimdi

Önderim! Devletli günlerinde cânı mı var
Sümbülün kâkülüne el uzatsın çınar dalı

Bugün kimse kimsenin elinden şikayet edemez
İşret meclisinden çalgıcının elinden teller dışında

Şeriata uymaz, ne yapalım, zârı zârı inlerse
Gerçi kanuna uyar mûsîkâr nağmesi

Gönlüm dolaşırken sana övgü çimenliğini
Bu düzgün şiir ansızın gönlüme doğdu

Gül gibi gülşene kılsañ n'ola ʿarz-ı dîdâr
Ḫayli dökildi saçıldı yoluña fasl-ı bahâr

Reşk-i dendânuñ ile ḫançere düşdi jâle
Berg-i sûsende gören itdi sanur anı karâr

Geçemez çenber-i gîsû-yi girihgîrüñden
Gerçi kim zaʾf ile bir kılca kalupdur dil-i zâr

Turralar milket-i Çîn nâfe-yi müşgîn ol ḫâl
Gözüñ âhû-yi Ḫuten gamzelerüñdür Tâtâr

Dil-i mecrûha şifâbaḫş ruḫ u laʾlüñdür
Gülbeşekkerle bulur kuvveti tab'-ı bîmâr

Değme bir gevheri kirpüğine salındurmaz
Göreli laʾl-i revânbaḫşuñı çeşm-i ḫûnbâr

Koma Bâkî kuluñı cür'asıfat ayakda
Destgîr ol aña ey dâver-i ʿâlîmikdâr

Bâğ-ı medhüñde olur cümleye gâlib tenhâ
Bahs içün gelse eğer bülbül-i ḫoşnağme hezâr

Puḫtedür gayrılar eşʿârı velî puḫte piyâz
Ḫâm ʿanberdür eğer ḫâm ise de bu eşʾâr

Ḫâm var ise eğer micmere-yi nazmumda
Dâmen-i lutfuñ anı setr ider ey faḫr-i kibâr

Bahr-i eşʾâr yiter urdı sutûr emvâcın
Demidür kʾide duʾâ dürlerini zîb-i kenâr

Lâlelerle bezene niteki deşt ü sahrâ
Nitekim güller ile zeyn ola dest ü destâr

Nitekim lâlelere şebnem olup üftâde
Güllere bülbül-i şeydâ geçine âşık-ı zâr

Gül gibi ḫürrem ü ḫandân ola rûy-i baḫtuñ
Sâgar-ı ʿayşuñ ola lâlesıfat cevherdâr

Ne olur gül gibi gül bahçesinde göstersen yüzünü
Hayli döküldü saçıldı yoluna bahar mevsimi

Dişini kıskandı, hançere jâle düştü
Gören sanır ki süsen yaprağında karar etti

Geçemez düğüm düğüm saçının çemberinden
Zayıflıktan kıla döndü inleyen gönlüm gerçi

Kâküller Çin mülkü, o ben miskli nâfe
Gamzelerin Tatar, gözün Huten âhûsu

Yanağın, lâl dudağın yaralı gönüle şifa verir
Hastanın tabiatı gülbeşekerle kuvvet bulur

Sıradan bir inciyi kirpiğinde salındırmaz
Kanlı gözler göreli cana can katan lâl dudağını

Yudum gibi ayakta bırakma Bâkî kulunu
Değerli paşam, tut onun elini

Medhînin bahçesinde herkese baskın çıkar bir başına
Tartışmak için nağmesi hoş bin bülbül çıksa karşısına

Başkalarının şiiri pişkindir ama pişkin piyaz
Ham amberdir, ham olsa da bu şiirler

Hamlık varsa nazmımın buhurdânında
Lûtfunun eteği örter onu ey büyüklerin kıvancı

Şiir denizi, yeter, vurdu satır dalgalarını
Dua incilerini kenar süsü etmenin vakti şimdi

Lâlelerle bezensin kırlar, sahrâlar gibi
Elin, sarığın süslensin güller gibi

Şebnemin lâlelere âşık olması gibi
Şeydâ bülbül inleyen âşık geçinir güllere

Gül gibi kutlu, güleryüzlü olsun bahtının yüzü
İşret kadehin mücevherli olsun lâle gibi

Kaside 19
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Zer ü gevherle kılup zîver-i efser ḫâtem
Zîb ü zînetde geçer hemser-i Kayser ḫâtem

Nâm ile tutdı cihân mülkin olursa tañ mı
Mâlik-i Câm-ı Cem ü tâc-ı Sikender ḫâtem

Meş'al-i mâhdur ol gevher-i şebtâb meğer
Geçinür çenber-i gerdûn ile hemser ḫâtem

İdüp elmâsdan âyîne vü zerden şâne
Gösterür halka yine şîve-yi duḫter ḫâtem

Fass-ı pîrûze ne ḫoş yaraşur anda seyr it
Oldı bir tûtîye gûyâ kafes-i zer ḫâtem

Tâ ki bennâ-yı kader yapdı sa'âdet kasrın
Oldı ol tâk-ı felekrif'ate manzar ḫâtem

Halkadur devr-i kadeh la'l şarâb-ı gülgûn
Rind-i meyḫâreye ḫoşdur tolu sâgar ḫâtem

Reşk-i la'l-i leb-i dildâr kurutmış kanın
N'ola ger böyle nahîf olsa vü lâgar ḫâtem

Cismine na'l kesüp farkına bir dâğ urmış
Var ise sevdi meğer yâr-ı sitemger ḫâtem

Vâdî-yi 'aşka düşüp tâze cevân sevdi meğer
Bükdi kaddin nitekim pîr-i mu'ammer ḫâtem

Hasret-i la'l-i leb-i yâr ile tahsîl itmiş
Ten-i lâgar kad-i çenber ruḫ-ı asfer ḫâtem

Nüsḫa yazdursa 'aceb olmaya bâdâm üzre
Teb-i hicrâna 'ilâc eylemek ister ḫâtem

Tavk-ı zerrîn takınup yine kazıtmış kaşın
İḫtiyâr eylemiş üslûb-i Kalender ḫâtem

Kasîde 19

Altınla, mücevherle tâcı süsleyip yüzük
Süste, ziynette Kayserle denktir yüzük

Nâm ile tuttu cihân mülkünü, olursa şaşılır mı
Cem kadehinin, İskender tâcının sahibi yüzük

Ay meşalesidir gece parlayan inci galiba
Felek çemberiyle eşit geçinir yüzük

Edip elmastan ayna, altından tarak
Gösterir halka yine kız işvesi yüzük

Firûze kaş ne hoş yaraşır ona, seyret
Bir duduya altın kafes oldu galiba yüzük

Kaderin bînâ ustası yapınca saadet kasrını
Felek gibi yüksek o taka balkon oldu yüzük

Kadehin devri halkadır, lâldir gül renkli şarap
Mey içen rinde hoştur dolu olsa kadeh, yüzük

Sevgilinin dudağının lâlini kıskanmak kurutmuş kanını
Ne olur sanki böyle nahîf, cılız olsa yüzük

Cismine nal kesmiş, başına bir dağ vurmuş
Yoksa zâlim bir yâri mi sevdi yüzük

Aşk vadisine düşüp taze civan sevmiş galiba
Büktü belini çok yaşlı ihtiyâr gibi yüzük

Yârin dudağının lâlinin hasretiyle elde etmiş
Zayıf beden, çember boy, sarı yüz yüzük

Muska yazdırsa acayip olmaz badem üstüne
Ayrılık ateşini tedavi etmek ister yüzük

Altın gerdanlık takınıp yine kazıtmış kaşını
Tercih etmiş Kalender üslûbunu yüzük

Bu gülistânda yiter ʿârife bir gül çünkim
Takınur farkına bir dâne gül-i ter ḫâtem

Beyza-yı tâʾîr-i devletdür o dürr-i şehvâr
Âşiyân şeklini bağlarsa nʾola ger ḫâtem

Göz kulağ oldı serâser gözedür âfâkı
Bulalı kurb-i vezîr-i şeh-i kişver ḫâtem

Gözüñ üstinde kaşuñ var dimedi kimse daḫi
İdeli ḫidmet-i Pâşâ-yı dilâver ḫâtem

Kerem-i keff-i güherpâş-ı ʿAlî Pâşâdan
Buldı zerrîn kemer ü tâc-ı mücevher ḫâtem

Eli iḥsân u ʿatâ mevcin urur deryâdur
Ne ʿaceb ger ola gark-ı zer ü zîver ḫâtem

Bahr-i eltâf-ı keremdür kef-i gevherbaḫşı
Nʾola girdâbsıfat olsa müdevver ḫâtem

Nice deryâ diyemem keff-i güherrîzine kim
Anda gavvâssıfat buldı güherler ḫâtem

Var ise necm-i hidâyetdür o fass-ı rûşen
Kʾolur anuñla nice sâlike rehber ḫâtem

Burc-i devletdür eli eylese peydâ ne ʿaceb
Heyʾet-i mâh-ı nev ü sûret-i aḫter ḫâtem

Dür-i sîrâb ile gör gülbün-i engüştinde
Jâle düşmiş gül-i nesrîne ne beñzer ḫâtem

Serverâ mûmlayup ism-i şerîfüñ saklar
Kâʾinâtı ne ʿaceb kılsa musaḫḫar ḫâtem

Tavk-ı fermâne çeküp gerden-i teslîmlerin
Nice âzâdeleri eyledi çâker ḫâtem

Felek engüşterî-yi kadrüñe pîrûze nigiñ
Kapladı nâmuñ ile ʿâlemi yekser ḫâtem

Bu gülistânda ârife bir gül yeter çünkü
Takınır başına bir tane taze gül yüzük

Devlet kuşunun yumurtasıdır o şâh incisi
Yuva şeklini verirse şaşılır mı ona yüzük

Göz kulak olmuş, bütün ufukları gözetir
Ülke şâhının vezirine yakın olalı yüzük

Gözünün üstünde kaşın var demedi kimse
Cesur paşaya hizmet edeli yüzük

Ali Paşa'nın inci saçan avucunun keremiyle
Altın kemer, mücevherli tâc buldu yüzük

Eli cömertlik, ihsân dalgasını çıkaran denizdir
Şaşılır mı, altına, ziynete batacak olsa yüzük

Kerem lûtuflarının denizidir inci saçan avucu
Şaşılır mı girdap gibi yuvarlak olsa yüzük

Nasıl deniz diyemem inci saçan avucuna
Orada dalgıç gibi inciler buldu yüzük

Olsa olsa hidâyet yıldızıdır o aydınlık kaş
Onunla nice sâlike rehber olur yüzük

Devlet burcudur elin; şaşılır mı alsa
Yeni ayın şeklini, yıldız sûretini yüzük

Parlak inci ile gör parmağının gül fidanında
Jâle düşmüş nesrin gülüne ne benzer yüzük

Önderim! Mumlayıp şerefli ismini saklar
Kâinatı zaptetse, şaşılır mı, yüzük

İtaat boyunduruğuna çekip teslim boyunlarını
Nice özgürleri kula çevirdi yüzük

Felek onun kâdir yüzüğüne firûze kaş
Kapladı nâmın ile bütün âlemi yüzük

Görinür nakş-ı nigîninde sevâd-ı mührüñ
Devletüñ barmağına mâh-ı münevver ḫâtem

Yazdı ḫoş âyet-i Nûn ve'l-Kalem engüştüñde
Ne midâd istedi ne ḫâme ne mıstar ḫâtem

Şeref-ı nâm-ı şerîfüñden olursa ḫâlî
Bulımaz rağbet-i ḫalḫâl-i kebûter ḫâtem

Nâmuñ âfaka salar nefha-yı cûd u 'anber
Meclis-i devletüñe olalı micmer ḫâtem

Zâr u sergeşte-yi tâs-ı gam idüp düşmenüñüñ
Pençe-yi baḫtın ider beste-yi şeşder ḫâtem

Dest-i kahruñdan eğer sille tokınsa görinür
Dîde-yi düşmenüñe halka-yı ejder ḫâtem

Görür eltâfuñ ile maslahat-ı tîği kalem
Bitürür kahruñ ile ḫidmet-i ḫançer ḫâtem

Var ise irdi der-i lutfuña şey' lillâhi
K'eylemiş kâsesini pürzer ü gevher ḫâtem

Feth-i bâb-ı keremi her ki kapuñdan bilmez
İhtiyâcı eline halka-yı her der ḫâtem

Şol kadar irdi hedâyâ şeref-i medhüñle
Ki benân-ı kalemüm oldı serâser ḫâtem

Tuhfe-yi bezmüñ içün bu gazel-i rengîni
Levh-i zerrîne yazup eylesün ezber ḫâtem

Eyleyüp 'ayş-i ḫayâl-i leb-i dilber ḫâtem
Câm-ı zerrîn ile çeksün mey-i ahmer ḫâtem

Şekl-i ḫâl ü dehenüñ ḫâtem-i pîrûzenigîn
Dostum görmedüm ağzuñ gibi ḫoşter ḫâtem

Gerçi nâzüklik ile ağzın arar engüştüñ
Dimez ammâ dehenüñ sırrını gizler ḫâtem

Görünür yüzüğünün kaşında mührünün yazısı
Devletin parmağına aydınlık aydır yüzük

Güzel yazdı Nûn ve'l-Kalem âyetini parmağında
Ne kalem istedi, ne kamış kalem, ne mıstar yüzük

Şerefli adının şerefinden uzak kalırsa
Güvercin halhalı kadar rağbet bulamaz yüzük

Nâmını ufuklara salar cömertlik, amber esintisi
Devletinin meclisine buhurdân olalı yüzük

Gam tasıyla inletir, avâre eder; düşmanının
Bahtının pençesini altı kapıya alır yüzük

Kahrının elinden tokat gelse, görünür
Düşmanının gözüne ejder halkası yüzük

Lûtuflarınla kılıcın yaptığı işi görür kalem
Yapar kahrın ile hançerin hizmetini yüzük

Lûtfunun kapısına Allâh rızâsı için gelen varsa
Kâsesini altınla, inciyle doldurmuş yüzük

Kim kerem kapısının açılışını senden bilmezse
İhtiyaç eli her kapıda halka olsun, yüzük

Seni övme şerefiyle o kadar hediye geldi ki
Kalemimin parmakları baştan başa oldu yüzük

Meclisine hediye için bu renkli gazeli
Altın levhaya yazıp ezber etsin yüzük

Dilberin dudağının hayâliyle işret etsin yüzük
Altın kadeh ile çeksin kırmızı şarabı yüzük

Beninin, ağzının şekli firûze kaşlı yüzük
Dostum, görmedim ağzın kadar hoş bir yüzük

Gerçi nâziklikle ağzını arar yüzüğün
Demez ama ağzının sırrını gizler yüzük

Ten-i sad pâre ki şekl-i kafes-i zergerdür
Dâğlar dilde olupdur aña yir yir ḫâtem

Hasret-i la'l-i lebüñ bağrını pürḫûn itmiş
Dâğ yakmağa komış göğsine ahger ḫâtem

Anda zehr ola vü tiryâk leb-i dilberde
Dehen-i yâre kaçan ola berâber ḫâtem

Dehen-i teng-i dilâvîzüñe beñzer bulsa
Ḫâl-i müşgîn ile ger ḫatt-ı mu'anber ḫâtem

Düşse âyînesine pertev-i nûr-i ḫaddüñ
Vire ḫurşîd-i cihântâb gibi fer ḫâtem

Sînemüñ dâğı ile cism-i dütâ-yı zerdüm
Kıldı engüşt-i belâda beni bir zer ḫâtem

Sararup mihnet ile beñzi kızarmış çeşmi
Var ise baḫt-ı siyehkâruma ağlar ḫâtem

La'l-i dildâr gibi ola mı ḫandân yâkût
Dehen-i yâr gibi kanı süḫanver ḫâtem

Bî'aded ḫâtem ile tapuña geldi Bâkî
Ki nice Rûm harâcını değer her ḫâtem

Koma ayakda bu masnû' u murassa' nazmı
Elde ḫoş yaraşur ey Âsaf-ı safder ḫâtem

Bulımaz dâ'iresin bu güher-i nâyâbuñ
İtmesün bir daḫi bu devrde zerger ḫâtem

Ḫâtem-i nazma bu gün kimse bu hükmi viremez
Nice müfsidler ider gerçi müzevver ḫâtem

Bedel olmaz buña zirâ ki senüñ nâmuñadur
Tutamaz mühr-i Süleymân yirin âḫer ḫâtem

Tâ bu eyvân-ı murassa' kemer-i 'âlîde
Taka engüşt-i hilâle meh-i enver ḫâtem

Yüz parça vücûdum kuyumcu kafesi şeklindedir
Gönlümdeki dağ yerleri ona olmuştur yüzük

Dudağının lâline hasret kalmak bağrını kanatmış
Dağ yakmak için koymuş göğsüne kor ateş yüzük

Onda zehir vardır, panzehir dilberin dudağında
Yârin ağzıyla nasıl beraber olur yüzük

Câzibeli daracık ağzına benzer bulsa
Miskli ben ile amberli ayva tüyü yüzük

Yanağının nûr ışığı aynasına düşse
Dünyayı aydınlatan güneş gibi fer verir yüzük

Göğsümün dağı ile sararmış iki büklüm cismim
Belâ parmağında etti beni bir altın yüzük

Mihnetten sararmış benzi, kızarmış gözü
Benim kara bahtıma ağlar durur yüzük

Sevgilinin lâl dudağı gibi güler mi yâkut
Yârin ağzı gibi nerede konuşan yüzük

Sayısız yüzük ile huzûruna geldi Bâkî
Nice Rûm haracına değer her yüzük

Bırakma ayakta bu masnû, murassâ nazmı
Saflar yaran Âsaf! Elde hoş yaraşır bu yüzük

Bulamaz dairesini bu bulunmaz incinin
Etmesin bir daha bu devirde kuyumcu, yüzük

Nazmın yüzüğüne bugün kimse bu hükmü veremez
Nice fesatlar eder gerçi tezvirli yüzük

Bedel olmaz buna zira ki senin adınadır
Tutamaz Süleyman mührünün yerini başka yüzük

Durdukça bu murassâ eyvan, yüksek kemer
Parlak ay hilâl parmağına taksın yüzük

Mesned-i sadr-ı vezâretde serefrâz olasın
Kıla teslîm şehenşâh-ı muzaffer ḫâtem

Mûmdur mülk-i cihân saña du'âm ol ki hemân
'Ankarîb eyleye Allâh müyesser ḫâtem

Kaside 20
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün]

Ne ḫoş yaraşdı sipihre kevâkib içre hilâl
Tâkındı pâyine gûyâ ki cevherî ḫalḫâl

Tulû' idince ufukdan miyân-ı encümde
Takıldı gerden-i gerdûna sanki 'ıkd-ı le'âl

Çerâğ-ı mâha yine bir filori dikdi güneş
Gören kimesne kenârın meh-i nev itdi ḫayâl

Şu sîb şekline girdi şafakda cirm-i kamer
Güzellenüp ola bir yanı sarı bir yanı al

Sarındı meh yine bir ḫûb yûsufî destâr
Sokındı farkına bir dâne ince sîm hilâl

Elinde mutrib-i çarḫuñ ya kurs-ı meh defdür
Kenâresi görinür pûlınuñ misâl-i hilâl

Ne hokkadur bu ki altında çarḫ-ı şu'bedebâz
Koyınca mühre-yi mihri güm eyledi fılhâl

Nedür bu kurs-i nuhâsî ki zerger-i gerdûn
Salup bu pûteye nâr-ı şafakda eyler kâl

Ya câm-ı 'işret-i Dârâ ya tâc-ı Kisrâdur
Tolaşdurur bu cihânı sipihr olup dellâl

Kanadı gûşesidür âşiyâneden görinür
Ferâğa vardı meğer şâhbâz-ı zerrînbâl

Ya nûndur görinür âḫirinde Şa'bânuñ
Ya râdur ol Ramazân evveline olmış dâl

Sadrazamlığın mesnedinden yüce başlı olasın
Muzaffer şehinşâh teslim etsin sana yüzük

Cihân mülkü mumdur sana; duam o ki hemen
Yakın zamanda müyesser etsin Allâh, yüzük

Kasîde 20

Ne hoş yaraştı gökyüzüne yıldızlar içinde hilâl
Takındı ayağına sanki mücevherli halhal

Doğunca ufuktan yıldızlar arasında
İnci gerdanlık taktı sanki feleğin boynuna

Güneş yine ayın çerağına bir filori dikti
Gören kimse kenarını, yeni ay hayâl etti

Şu elma şekline girdi şafakta ayın cismi
Bir yanı sarı, bir yanı al oldu, güzelleşti

Ay yine güzel bir yusufî destâr sarındı
Başına yine ince gümüş bir hilâl sokuşturdu

Felek çalgıcısının elinde ay kursu deftir sanki
Kenarı görünür pulunun hilâl gibi

Ne hokkadır bu, oyuncu feleğin altında
Güneş mühresini koyunca derhal kaybetti

Nedir bu bakır kurs? Felek kuyumcusu
Bu potaya salıp şafak ateşinde eritir

Ya Dârâ'nın işret kadehi ya Kisrâ'nın tâcıdır
Gökyüzü tellâl olur, dolaştırır bu dünyayı

Yuvadan görünür kanadının köşesi
Altın kanatlı şahbaz galiba istirahate çekildi

Ya nûn'dur, Şaban'ın sonunda görünür
Ya râ'dır, Ramazan başına delalet eder

Götürdi perdeyi gözden görindi halka-yı der
Bu gice gök kapusın açdı Bârî-yi Müte'âl

Gelüñ bu fikri koyalum tereddüd itmeyelüm
Bu deñlü nesne niçün ola pây-ı 'akla 'ıkâl

Hemân bu ḫançer-i zerrîngılâf-ı Pâşâdur
Ki tâk-ı 'arşa asıldı bu şeb hilâlmisâl

Emîr-i şâhnazar dâver-i bülendaḫter
Vezîr-i ḫûbsiyer ḫâce-yi ḫucesteḫısâl

Bülendhimmet-i devrân Kubâd Pâşâ kim
Hilâl-i çarḫa mahal meclisinde saff-ı ni'âl

O kim debîr-i ezel çekdi kilk-i kudretle
Şerîf nâmına tevkî' nâme-yi ikbâl

Revâk-ı manzar-ı dîvânı tâk-ı eyvânı
Hilâl-i burc-i sa'âdet sipihr-i câh ü celâl

Nesebde pâyesi a'lâ hasebde bîhemtâ
Keremde aña ne akrân seḫâda ne emsâl

Seḫâda Ḫâtem-i Tay defterini tayy itdi
Gazâda Seyyid-i Gâzî hikâyetin battâl

Kef-i cevâdı pür eyler sehâb dâmânın
Sehâb eğerçi virür dâmen ile vakt-i nevâl

Dem-i vegâda çü pây-i semendi deprense
Sipihre lerze düşer arza irişür zilzâl

Nesîm-i ḫulkına bir dem karîn olursa eğer
Suyı gülâb ide toprağı müşg bâd-ı şimâl

Misâl-i cûdına 'ünvân yazar debîr-i felek
Mürebbî-yi fuzelâ destgîr-i ehl-i kemâl

Eğer ki ḫil'at-i lutfın kılaydı erzânî
Siyâh şâlını terk ide geymeyeydi leyâl

Kaldırdı perdeyi gözden, göründü kapı halkası
Yüce Tanrı bu gece gök kapısını açtı

Gelin bu fikri bırakalım, tereddüt etmeyelim
Böyle şeyler için bağlanır aklın ayağı

Paşanın altın kılıflı hançeridir bu
Arşın kemerine asıldı bu gece hilâl gibi

Şâh bakışlı emir, yıldızı yüksek yönetici
Davranışı güzel vezir, hasleti kutlu efendi

Devrânın yüce himmetlisi Kubad Paşa
Gökteki hilâle benzer meclisindeki aşağı köşe

Ezel kâtibi çekti kudret kalemiyle
Şerefli adına ikbâl tevkinamesini

Divânının revâkı, eyvanının tâkı
Saadet burcunun hilâli, makâm, görkem göğü

Nesepte payesi yüksek, hasebde benzersiz
Keremde yok akrânı, cömertlikte yok emsâli

Cömertlikte Hatem-i Tayy'ın defterini dürdü
Gazâda Seyyid Battal hikâyesini bâtıl etti

Cömertlik avucu doldurur bulutun eteğini
Gerçi bulut etek dolusu verir bağış vakti

Savaş vakti deprense atının ayağı
Gökyüzü titrer, yeryüzüne düşer sarsıntı

Huyunun meltemine bir ân yakın olursa
Suyu gülsuyu eder, toprağı misk kuzey yeli

Cömertlik fermânına ünvan yazar felek kâtibi
Faziletlilerin mürebbîsi, kemâl ehlinin elinden tutanı

Lûtfunun hil'atini lâyık görseydi
Geceler siyah şalını terkeder, giymezdi

Kef ile gerçi terâzû-yi ʿakla urmış idüm
Ḫafîf geldi katı keffe-yi sehâb-ı sikâl

ʿAtâ-yı kân-ı kef-i zerfeşânına nisbet
Nevâl ü feyz-i sehâb-ı sikâl bir miskâl

Sahâ'if olsa felekler nihâl-i Sidre kalem
Yazılmaya keremi defteri ʿalelicmâl

Şu câmı sundı baña serverâ bu sâkî-yi dehr
Şarâbı zehr ile âlûde dârû-yi kattâl

Şarâb-ı ḥayret ile şöyle mest ü medhûşem
Ne dest-i ʿakla tasarruf ne pây-ı fikre mecâl

Hemîşe san'at u pîşem demâdem endîşem
Özümle bahs ü cedel yılduzumla ceng ü cidâl

Kemend-i ʿacz ile olmazdı dest ü pâ beste
Bu bendi geçmese baña zamâne-yi muhtâl

Elüñdedür çü bu gün hall-i müşkilât-ı enâm
Enâmil-i keremüñ kıl bu ʿukdeye hallâl

Sehâb-ı mekremet ü menba'-ı mürüvvetsin
Nem-i seḫân ile sersebz gülşen-i âmâl

Bu gülşen içre seni serv-i serfirâz görüp
Su gibi ayağuña akdı ḫâtır-ı meyyal

Sezâ-yı merhamet ü müstahıkk-ı ʿâtıfetem
Nevâl-i fazluñ iderseñ mahallidür ifzâl

Boyandı kanlu yaşum silmedin elüm ale
Ayakda kaldum eyâ maʿdin-i kerem elüm al

Tapuña yüz süre geldüm safâ-yı ḫâtır ile
Zülâl gibi beni gülsitân-ı lutfuña sal

Dilümde şekker-i şükr-i fevâzıl-ı keremüñ
Tapuña arz ide geldüm ne ise mâfilbâl

Akıl terazisine vurmuştum avuçla gerçi
Ağırlık bulutunun kefesi çok hafif geldi

Altın saçan avuç madeninin bağışı karşısında
Bir miskal gelir ağırlık bulutunun bağışı, feyzi

Felekler sayfa olsa, Sidre fidanı kalem
Kısacası, yazılmaz onun kerem defteri

Önderim! Şu kadehi sundu bana dünya sâkîsi
Şarabına zehir katılmış öldürücü ilacı

Hayret şarabıyla öyle sarhoş, medhûşum ki
Ne akla tasarrufum var, ne fikre gücüm yeter

Bütün sanatım, mesleğim, sürekli endişem
Kendimle cedelleşmek, yıldızımla cenktir

Elim, ayağım âcizlik kemendiyle bağlanmazdı
Hilekâr zamâne bana bu oyunu etmeseydi

Bugün elindedir madem insanların müşkülünün hâlli
Bu düğümü çözsün kereminin parmakları

Cömertlik bulutusun, mürüvvet kaynağı
Cömertliğinin nemiyle yeşermiştir emeller gülşeni

Bu gülşende başı yüce selvi görüp seni
Meyyâl hatırım ayağına aktı su gibi

Merhamete lâyığım, yufka yürekliliği hak ettim
Faziletinden nasiplendirirsen, zamanı şimdi

Boyandı kanlı yaşım, elimle silmeden kanı
Ey kerem madeni! Ayakta kaldım, tut elimi

Huzûruna yüz süregeldim gönül safâsıyla
Lûtfunun gülistânına sal duru su gibi beni

Kerem faziletine şükür şekeri var dilimde
Huzûruna arza geldim ne varsa kalbimde

Elümde sâgar-ı ʿişret emîr-i meclis idüm
Zamâne olmasa devr-i edânî vü erzâl

Belâgat içre ben ol şehsüvâr-ı meydânem
Ki eyledüm şuʾarâ-yı zamâneyi pâmâl

Benem bu ʿarsada kim raḫş-ı tabʾı depredicek
Vücûdı ḫasm ola pâmâl olursa Rüstem-i Zâl

ʿAceb değüldür eğer olsa nükte-yi kalemüm
Ser-i ʿadû-yi bedendîşe darbet-i kûpâl

Duʾâya başla dırâz itme kıssayı Bâkî
Ki fehm olındı muhassal muʾayyen oldı meʾâl

El aç duʾâ-yı kıyâm-ı ḫıyâm-ı devletine
Yiter uzandı bu denlü tınâb-ı kâl ü makâl

Hemîşe tâ meh-i rûze gelüp bu devr içre
Riyâzet ile ire peyker-i hilâle hüzâl

Giceñ şerefde şeb-i Kadr ü gündüzüñ bayram
Nevâl ü niʾmet ile ḫân-ı ʿayş mâlâmâl

Kaside 21
[Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün]

Ağardı berf île yir yir çemende cism-i nihâl
Niteki penbe-yi dâğ ile sîne-yi abdâl

Zemîne bâd-ı hevâdan çok akçe düşdi yine
Pür itdi dâmen-i sahrâyı toldı ceyb-i cibâl

Meğer ki hokka-yı çarḫûn zamâne ḫarrâtı
Döker tırâşesini kûh u deşte berfmisâl

Zemîne dâmen-i ebr ile saçdı sîmi felek
Bu hâleti göricek mâʾil oldı tâze nihâl

Bu fasl içinde şu kim sabrı kaldı sermâye
Olur nihâl-i çemen gibi gark-ı mâl ü menâl

Elimde işret kadehi, meclis emîriydim
Zamâne olmasa alçakların, rezillerin devri

Belâgatta benim meydanın o şehsüvarı
Ayak altına aldım zamâne şairlerini

Bu meydanda yürütürsem şairlik atımı
Rüstem-i Zal da olsa, çiğnerim hasmın vücûdunu

Şaşılmaz hiç olsa kalemimin nüktesi
Kötü düşünceli düşmanın başına gürz darbesi

Duaya başla, uzatma sözü Bâkî
Anlaşıldı mesele, meâl belirdi

El aç devlet çadırlarının dikilmesi için duaya
Yeter, bu sözler yeteri kadar uzadı

Oruç ayı gelip bu devir içinde daima
Riyâzetle zayıflık gelir hilâlin vücûduna

Gecen şerefte Kadir gecesi, gündüzün bayram olsun
Nimetle, bollukla işret sofrası dolu dolu olsun

Kasîde 21

Ağardı kar ile yer yer çimende fidanın cismi
Dağ pamuğu ile abdalın göğsü gibi

Yine zemine bâd-ı havadan çok akçe düştü
Doldurdu sahrânın eteğini, doldu dağların cebi

Meğer felek hokkasının zamâne marangozu
Döker yongaları dağa, ovaya kar misâli

Felek yere bulut eteğiyle gümüş saçtı
Bu hâli görünce taze fidan meyletti

Şu mevsim içinde kimin kaldıysa sabır sermayesi
Mala mülke garkolur çimenlik fidanı gibi

Cihânı berf ile yaḫ tutdı kış kıyâmetdür
'Aceb mi yir yüzine çıksa hep defâ'in-i mâl

Pür oldı şâḫları üzre yaḫdan âyineler
Garîb sûrete girdi bu fasl içinde gazâl

Meğer ki 'âlem-i 'ulvîde nevbahâr oldı
Döker şükûfe-yi bâdâmı sahn-ı bâğa şimâl

Sevâhil-i çemene çıkdı genc-i bâdâverd
Yöneldi Ḫüsrev-i nevrûza devlet ü ikbâl

Döşendi berf serâpây sahn-ı sahrâya
Ağardı rûy-i zemîn sanki taḫta-yı remmâl

Nişân-ı pây-ı vuhûş u tuyûr sahrâda
Çizildi rîg-i sefîd üzre gûyiyâ eşkâl

Beyâz düşdi hele şekl-i tâli'-i eyyâm
Misâl-i çihre-yi baḫt-ı edîb-i ferruḫfâl

Ser-i efâzıl-ı âfâk müftî-yi 'âlem
Sipihr-i fazl ü kemâl âfitâb-ı câh u celâl

İmâm-ı saff-ı efâzıl emîr-i ḫayl-i kirâm
Emîn-i dîn ü düvel ḫâce-yi ḫucesteḫısâl

Ebû Hanîfe-yi sânî Ebussu'ûd ol kim
Fezâ'il içre efâzıl olupdur aña 'ıyâl

O kim yazılmış ezel tâk-ı bârgâhında
Melâz u melce'-i erbâb-ı fazl u ehl-i kemâl

Şu deñlü şân-ı şerîfinde var anuñ 'azamet
Ki kendüsin yitürür meclisine gelse celâl

Durûb-i tîğ-i havâdisden özge bulmadılar
Şolar ki kendülerin aña tutdılar emsâl

Nücûm içinde Süreyyâ terâzû ile yürür
Ki sâdır olmaya eyyâm-ı devletinde vebâl

Dünyayı kar ile buz tuttu; kış kıyamettir
Şaşılır mı yeryüzüne çıksa hep mal defineleri

Boynuzlarının üzeri buz aynalarıyla doldu
Bu mevsimde ceylan garip sûrete girdi

Galiba yüce âlemde ilkbahar oldu
Kuzey rüzgârı döker bahçeye badem çiçeğini

Rüzgârın getirdiği hazine çimenlik sahiline çıktı
Devlet ile ikbâl nevruz hüsrevine yöneldi

Baştan başa sahrâya karlar döşendi
Yeryüzü ağardı remmal tahtası gibi

Sahrâda kurdun kuşun ayak izleri
Çizildi beyaz kumların üzerine şekil gibi

Beyazlandı hele günlerin talihinin şekli
Falı kutlu edîbin baht yüzü gibi

Dünyadaki bilginlerin başı, âlem müftüsü
Fazilet, kemâl göğü, makâm, ululuk güneşi

Fazıllar safının imamı, kerem sahiplerinin emîri
Dinin, devletin emini, hasleti kutlu efendi

İkinci Ebû Hanife, Ebussuûd Efendi yani
Faziletler içinde faziletler ona eş oldu

Bargâhın tâkında ezelden yazılmıştır
Fazilet erbâbının, kemâl ehlinin sığınağı

Şerefli şânında öyle bir azâmet vardır ki
Meclisine gelse ululuk, yitirir kendini

Havadislerin kılıç darbesinden başka bulmadılar
O kimseler kendilerini ona emsâl tuttular

Yıldızların içinde Süreyyâ terazi ile yürür
Devletinin günlerinde vebâl olmasın diye

Kemîne bende-yi dîrînenem Ḫüdâvendâ
Bu bende cânibini lutfuñ itmesün ihmâl

Ma'ârif ehline kapuñdan irişür ma'rûf
Fezâ'il ehline tapuñdan irişür efzâl

Kerîm özüñle mükerrem cihânda lutf u kerem
Şerîf aduñla müşerref kabâle-yi ikbâl

'Arûs-i dehre senâñı benem kılâde kılan
Güher edâ-yı girânmâye rişte ince ḫayâl

Selâset-i kelimâtum safâ-yı eş'ârum
Akar su gibi kılupdur kulûbı hep meyyâl

Terâne eylese bülbül çemende güftârum
Gelüp öñinde zemîn bûs iderdi âb-ı zülâl

Velîkin âyîne-yi tab'-ı safvetâyînüñ
Bu rûzigârda var sûretinde gerd-i melâl

Fezâ-yı fakr u felâketde savlecân-ı kazâ
Getürdi gûysıfat döne döne başuma hâl

Hemîşe nergis-i ikbâl u baḫt ḫâbâlûd
Hemîşe turra-yı tâli' müşevveşülahvâl

Nigîn-i baḫt u sivâr -ı sa'âdet elde değül
Ayakda kodı zamâne niteki zer ḫalḫâl

Hezâr bâr belâ pûtesinde kâl oldum
Henüz âteş-i mihnetde yok ḫalâsa mecâl

Du'â-yı devletine kıl 'azîmet ey Bâkî
Murâd neydüği ma'lûm zâhir oldı me'âl

Hemîşe tâ kıla keff-i diremfeşân-ı sabâ
Şitâda dâmen-i kühsâr u deşti mâlâmâl

Eyâdi-yi keremüñ berr ü bahre şâmil ola
Niteki eyleye her cânibe şümûl-i şimâl

Cihân musaḫḫar-ı fermân ola murâdâtuñ
Müyesser eyleye dâ'im Müyessirüla'mâl

Efendim; ben senin en küçük kullarındanım
Lûtufların ihmal etmesin şu bendeni

Maarif ehline kapından mâruf erişir
Fazilet ehline huzûrundan üstünlük erişir

Kerim özünle mükerremdir dünyada lûtuf ile kerem
Şerefli adınla müşerreftir ikbâl hücceti

Övgünü dünya gelinine benim gerdanlık eden
Mücevher değerli edâ, ip ise ince hayâl

Kelimelerimdeki selâset, şiirlerimdeki safâ
Akarsu gibi meyyâl etmiştir kalpleri

Bülbül çimende terâne etse sözlerimi
Gelip önünde yeri öperdi duru su

Ancak saf mı saf şairlik aynasının
Bu devirde var yüzünde melâl tozu

Fakirlik, felaket fezasında kazâ çevgeni
Top gibi döne döne başıma hâl getirdi

İkbâl, baht nergisi daima uykulu
Karmakarışık hep talihin kâkülü

Elde değil bahtın yüzük kaşı, saadet bileziği
Zamâne ayakta altın gibi halhal koydu

Bin defa belâ potasında yandım eridim
Henüz mihnet ateşinde yok kurtuluşa mecâlim

Başla onun devletine duaya Bâkî
Murat mâlum, meâl zâhir oldu

Daima sabânın dirhem saçan avucu
Doldursun kışta dağların, ovaların eteğini

Kerem ellerin karaları, denizleri şâmil olsun
Her bir tarafa yayıldıkça yayılsın

Dünya emrine boyun eğsin; dileklerini
Müyesser etsin daim emelleri gerçekleştiren Tanrı

Kaside 22
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gülşene altun varaklar zeyn idüp bâd-ı ḫazân
Gûyiyâ zerkûblar dükkânı oldı gülistân

Rişte-yi bârân gümiş tel sîmkeş ebr-i ḫarîf
İki çarḫa döndiler gûyâ zemîn ü âsumân

Berg-i bîdi bâğda âb-ı revân üzre görüp
Didiler akmış gılâfından bu tîğ-i zernişân

Rehgüzâr-ı bâğa sertâpâ dökilmiş berg-i zer
Sandum altun tebsiler konmış simât-ı ḫüsrevân

Bâğda gerdân ider evrâkı sanmañ girdbâd
İndiler seyyâreler kılmağa seyr-i bûstân

Perr ü bâl açmış yeşil tûtî iken berg-i çenâr
Zerd olup serpençe-yi şehbâza dönmişdür hemân

Râyegân aldum sanurdı la'l u yâkûtı velî
Şimdi nakd altun sayar turmış nihâl-i ergavân

Kanlu yaş dökmiş ruḫ-i zerd ü gubârâlûdına
Var ise dehrüñ fenâsın añdı mîr-i âşıkân

Saltanat tâcın geyen 'âlemde mağrûr olmasun
Nice sultân börkin almışdur beğüm bâd-ı ḫazân

Gerçi merdâne soyındı girdi meydâne dıraḫt
Geldi kış basdı velîkin virmedi aslâ emân

Destbürd-i sarsarı âḫir görüp şâḫ-ı çenâr
Didi el arkası yirde âferînler pehlevân

Jâle vü berg-i ḫazândan pürzer ü gevher çemen
Gülşene varın nisâr itdi meğer deryâ vü kân

Gevher-i sîrâb şebnem gûşvâr-ı zer varak
Sahn-ı bûstân oldı gûyâ çârsûy-i zergerân

Kasîde 22

Gülşeni altın varaklarla süsleyip hazân rüzgârı
Âdetâ kuyumcular dükkânı oldu gül bahçesi

Yağmur ipi gümüş tel, simkeş olmuş hazân bulutu
İki çarka döndü sanki yeryüzü ile gökyüzü

Bahçede akarsu üzerinde görüp söğüt yaprağını
Dediler: Bu zernişân kılıç akmış kılıfından

Bahçe yoluna baştan başa dökülmüş altın yaprağı
Sandım altın tepsiler konmuş, hüsrev sofrası

Sanmayın hortumdur bahçede döndüren yaprakları
Bahçeyi seyretmek için gezegenler aşağıya indi

Kol kanat açmış yeşil papağanken çınar yaprağı
Sararıp şahbaz pençesine dönmüştür hemen

Bedava aldım sanırdı lâl ile yâkutu ama
Şimdi nakit altın sayar, durmuş erguvan fidanı

Kanlı yaş dökmüş sararmış, tozlu yüzüne
Galiba dünyanın fânîliğini andı âşıkların emîri

Saltanat tâcını giyen, âlemde mağrur olmasın
Nice sultân börkünü almıştır, beyim, hazân rüzgârı

Gerçi ağaç soyundu, meydana mertçe girdi
Geldi, kış bastırdı ama asla aman vermedi

Sonunda kasırganın gücünü gördü çınar dalı
Avuçları yere bakarken "Aferin pehlivan" dedi

Çimenlik jâle ile hazân yaprağından altın, inci dolu
Galiba derya ile maden gülşene vârını yoğunu saçtı

Parlak inci şebnem, altın küpe yaprak
Bahçe oldu âdetâ kuyumcular çarşısı

Şöyle beñzer kim ḫat-ı âyât-ı rahmetdür çemen
Bâd-ı subh itmişdür altun hallile yir yir nişân

Bir yeşil garrâ zerefşân kâğıd olmışdur çemen
Yaraşur yazılsa ger medh-i edîb-i nüktedân

Ḫâce-yi ʿâlînazar serçeşme-yi fazl u hüner
Dâver-i ferḫundeaḫter kâmbaḫş u kâmrân

Âfitâb-ı ʿâlemârâ-yı sipihr-i fazl o kim
Buldı reʾy-i enveri feyziyle nûr u fer cihân

Ayağı toprağıdur kühl-i cevâhir encüme
Âsitânı ḫâkidür iklîl-i fark-ı Ferkadân

Rûzigâruñ şiddetinden gülşen-i baḫtı masûn
Nitekim bâd-ı ḫazândan sahn-ı gülzâr-ı cinân

Safha-yı âyîne-yi ʿâlemnümâ-yı tabʾına
Cümle-yi dünyâ vü mâfihâ musavverdür ʿayân

Râh-ı bâğa berg-i zer düşmiş değüldür serverâ
Rehgüzâruñda yüzin ferş itdi mâh-ı âsumân

Eyleyüpdür feyz-i ḫurşîd-i kemâl-i sunʾ ile
Zât-i pâküñ gevherin perverde kân-ı Künfekân

Meclisüñde kalbi altun gibi sâfî olmayan
Kâl ocağından ḫalâs olmaz kılursañ imtihân

Âfet-i bâd-ı ḫazândan tâ ebed mahfûz olur
Bâğ-ı dehre hüsn-i tedbîrüñ olursa bâğbân

Sarsar-ı gam fikrüm evrâkın perîşân eyledi
Çihre-yi zerdüm belâdan buldı reng-i zaʾferân

Cürʾa-yı câm-ı belâencâm-ı gam bîhûş idüp
ʿÂkıbet kıldı ḫumâr-ı derd ü mihnet sergirân

Cürʾaveş ayakda kodı sâkî-yi devrân beni
Destgîr ol ey emîr-i meclis-i devr-i zamân

Galiba çimenlik rahmet âyetlerinin hattıdır
Sabah rüzgârı altın hal ile yer yer nişan etmiştir

Yeşil, parlak, zerefşân kağıt olmuştur çimenlik
Yaraşır yazılsa nüktedân edîbin övgüsü

Yüksek görüşlü vezir, faziletin, hünerin ana kaynağı
Yıldızı kutlu yönetici, murâd veren, murâd süren

Fazilet gökyüzünde âlemi süsleyen güneş
Parlak görüşünün feyziyle dünya nûrlandı

Yıldızların gözüne sürmedir ayağının toprağı
Ferkadân'ın başındaki tâctır eşiğinin toprağı

Zamanın şiddetinden korunmuştur bahtının gülşeni
Hazân rüzgârından cennet gülşeninin korunması gibi

Şairliğinin âlemi gösteren ayna sayfasında
Bütün dünya ve içindekiler görünür açıkça

Önderim! Düşmüş değildir bahçe yoluna altın yaprak
Gökteki ay yolunda yüzünü yaygı etti

Yaratıştaki kemâl güneşinin feyzi beslemiştir
Temiz zâtının cevherini Künfekân madeni

Meclisinde kalbi altın gibi saf olmayan
Söz ocağından kurtulamaz sınarsan

Hazân rüzgârının âfetinden ebedîyen korunur
Dünya bahçesinde güzel tedbirin olursa bahçıvan

Gam kasırgası düşünce yapraklarımı perişan etti
Sararmış yüzüm belâdan safran rengini aldı

Gamın belâlı kadehinin yudumu aldı benden beni
Sonunda başımı ağırlaştırdı dert ile mihnet mahmûrluğu

Yudum gibi ayakta bıraktı beni devrân sâkîsi
Tut elimden ey zaman devrinin meclis emîri

Himmetüñ şimşâdınuñ şâḫ-ı bülendi var iken
Kanda yapsun şâhbâz-ı tab'-ı Bâkî âşiyân

Destüme alsam kalem nazm-ı bedi'ümle benem
Nîzebâz-ı 'arsa-yı mülk-i ma'ânî vü beyân

Ben kemendendâz-ı meydân-ı belâgat olalı
Halka-yı teslîme geçmişdür ser-i gerdenkeşân

Pehlevân-ı 'arsa-yı nazmem diyen ferzâneler
Bir iki zâr u zebûnumdur za'îf ü nâtüvân

Muttasıl şi'rüm yazarken ḫâme turmaz deprenür
Neydür anı gûyiyâ lerzân ider âb-ı revân

Bâğ u bustân içre tâ ola bisât-ı sebzeye
Subhdem berg-i ḫazândan katre-yi şebnem çekân

Her seher sahn-ı zümürrüdgûn-i gerdûn üstine
Âfıtâb altun tabakdan tâ ola gevherfeşân

Mesned-i rif'atde gencefşân-ı ihsân ol müdâm
'Ömr ü devlet pâyidâr ikbâl ü 'izzet câvidân

Kaside 23
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

Ḫurşîd öñinde şu'lelenür mâh-ı nev müdâm
Gûyâ ki şem'a karşu görinür kenâr-ı câm

Câm-ı hilâli hep bilece gördiler bu şeb
Ḫalk-ı cihâna kıldı Ḫüdâ rûzeyi harâm

Kibritini değürdi şafak nârına hilâl
Tâ kim çerâğ-ı mâhı yakup ref' ola zalâm

Mûy-i sefîdi halkasını çarḫ-ı pîrezen
İsterdi daḫi eyleye ḫalk-ı cihâna dâm

Çarḫ-ı 'acûze bağlanup altunlu çenberin
Bir nev'arûs gibi ider nâz ile ḫırâm

Himmetinin şimşâdının yüksek dalı varken
Nerede yuva yapsın Bâkî'nin şairlik şahbazı

Elime kalem alsam, bedî nazmımla, benim
Maani, beyan mülkünün meydanındaki ciritçi

Ben belâgat meydanının kementçisi olalı
Teslim halkasına geçmiştir âsilerin başı

Nazım meydanının pehlivanıyım diyen bilgeler
Zayıf, düşkün, zebûn olmuştur elimde, bir iki kişi

Şiirimi yazarken kalem hareket eder sürekli
Kamıştır, âdetâ akarsu titretir onu

Bağ bahçe içindeki yeşillik yaygısına sabah vakti
Damlasın hazân yaprağından şebnem damlası

Her seher vakti feleğin zümrüt renkli sahnına
Güneş inciler saçsın altın tabaktan

Yükseliş mesnedinde ihsân hazinelerini saç sürekli
Ömrün, devletin kalıcı olsun, ikbâlin, izzetin ebedî

Kasîde 23

Güneş önünde şûlelenir yeni ay sürekli
Âdetâ muma karşı görünür kadeh kenarı

Hep birlikte gördüler bu gece hilâl kadehini
Cihân halkına Hüdâ orucu haram etti

Hilâl kibritini değdirdi şafak ateşine
Ayın çerağını yakıp karanlık kalksın diye

Kocakarı felek beyaz saç halkasını
Cihan halkına tuzak yapmak isterdi

Acûze felek bağlayıp altınlı çemberini
Nâz ile salınır bir yeni gelin gibi

Yâ nâḫunı görindi felek bir pelengdür
K'olmışdur aña kulle-yi kûh-i cefâ makâm

Yâ defter-i sipihrde re'y-i resîddür
Deyn-i sıyâmı ḫalk edâ itdiler tamâm

Zerrîn devât mâh-ı nev altun kalem şihâb
Erkâmdur nücûm u felek defter-i sıyâm

Behrâm eline ḫançer alup kasd ider ya ḫod
A'dâ-yı dîn ü düşmen-i İslâma intikâm

Cirm-i kamer hilâl ile 'ayn-ı 'Alî yazar
'İd-i şerîfe irmek içün kadr ü ihtiram

Nârencdür sarardı güneşden yanı disem
Olurdı bu mülâhaza hem bir ḫayâl-i ḫâm

İllâ ki mâh-ı 'îde bu sözler ba'îddür
Erbâb-ı 'akl öñinde hakîkat budur kelâm

Peyk-i zamâne zer teberin dûşına alup
İrgürdi Ḫâce ḫidmetine 'îdden peyâm

Ol fâzıl-ı zamâne lebîb-i habîb-i ḫalk
Ol 'ârif-i yegâne edîb-i bülendnâm

Mihr-i sipihr-i mekremet ol kim cenâbına
Gökden hilâl iki bükilüp virür selâm

Devrân içinde aña bu gün mâh-ı nev gibi
Kimdür ki kaddin itmeye vakt-i selâm lâm

Münkâd emr ü nehyine ashâb-ı i'tibâr
Ednâ işaretine zevilihtirâm râm

Envâr-ı mihri birle münevver cebîn-i subh
Enfâs-ı ḫulkı birle mu'attar meşâm-ı şâm

Şemşîr-i ihtimâmına nisbet kelîl ü künd
Ger tîğ-i Kahramân ola ya ḫod hüsâm-ı Sâm

Ya felek tırnağı görünen bir kaplandır
Cefâ dağının doruğu ona makâm olmuştur

Ya gökyüzü defterinde alındı görüşüdür
Halk oruç borcunu tamamen ödemiştir

Altın divit yeni aydır, altın kalem kayan yıldız
Rakamlardır yıldızlar, felek oruç defteri

Behrâm eline hançer alıp kast eder
Din, îslâm düşmanlarından intikam almak için

Ay hilâl hâliyle Ali'nin aynını yazar
Değer bilerek, saygıyla şerefli bayrama erişmek için

Turunçtur, sarardı güneşten yanı desem
Bu görüş de bir ham hayâl olurdu

Ne var ki bu sözler uzaktır bayram ayı için
Akıl sahipleri önünde budur gerçek kelâm

Zamâne peyki alıp omuzuna altın teberini
Hâcenin hizmetine bayramdan haber götürdü

O zamâne fâzılı, halkın sevdiği akıllı kişi
O biricik ârif, adı yüce edib

Cömertlik göğünün güneşidir o; huzûruna
Gökten hilâl iki büklüm olur, selâm verir

Devrân içinde bugün yeni ay gibi
Kimdir iki büklüm olmayan selâm vakti

Boyun eğer emrine, nehyine itibar sahipleri
En küçük işaretine râm olur hürmet sahipleri

Sevgisinin nûrlarıyla aydınlanır sabahın alnı
Huyunun nefesleriyle ıtırlanır akşamın burnu

Onun özen kılıcı karşısında kördür
Gerek Kahraman'ın, gerek Sâm'ın kılıcı

Bâzû-yi sa'yı gerden-i maksûda salmadın
Şemşîr-i 'azmi olmadı hemḫâbe-yi niyâm

Fazlı fezâsı içre bu eflâk bîkarâr
Evc-i hevâda yidi mu'allak döner hamâm

Bircîs işiği ḫâkine olurdı çihresây
Olmasa ger cibâh-ı efâzıldan izdihâm

Deryâ-yı 'ilme dür gibi gavvâs olanlara
Virdi zamâne ḫidmeti silkinde intizâm

Keff-i yem-i yemîni nem-i cûdın itse feyz
Bârân yirine dürr ü güher yağdurur gamâm

Gün gibi başı göklere irdi şu kimsenüñ
Kim zerre deñlü eyledi şânında ihtimâm

Âyînedür ki sûret-i ikbâli gösterür
Sahn-ı sarây-ı devleti ferşinde her ruḫâm

Dehre devâm-ı devletidür gâyetülmünâ
Çarḫa bekâ-yı 'izzetidür müntehelmerâm

Ey Ḫâce-yi yegâne senüñ âsitânuña
Bâkî kemîne bende geçer kemterîn gulâm

Ḫâk-i derüñ sücûdın ider bir fütâdedür
Lutf eyle destgîri ol itsün biraz kıyâm

Serrişte-yi murâdı n'ola elde bulsa ol
Habl-i metîn-i 'ahdüñe kılmışdur i'tisâm

Gerdûn-i dûna eylemez ol 'arz-ı ihtiyâc
Tapuñ tururken eyleye mi minnet-i li'âm

Ḫâtem bu devr içinde geleydi cihâna ger
İtmek dilerdi sufre-yi cûduñdan iğtinâm

Lutfuñ zülâlin eyle 'atâ teşnedillere
Ey menba'-ı mekârim ü serçeşme-yi kirâm

Gayret kolunu maksat boynuna dolamadan
Kınında uyumadı azminin kılıcı

Faziletinin fezasında bu felekler kararsızdır
Güvercin yücelerde yedi takla atar, döner

Bircîs eşiğinin toprağına yüzünü sürerdi
Fâzılların alınlarından izdiham olmasaydı

İlim deryasına inci gibi dalan dalgıçlara
Zamâne ona hizmet ipinde yer verdi

Deniz gibi avucu cömertlik nemini sızdırsa
Bulutlar inci yağdırır yağmur yerine

O kişinin başı güneş gibi göklere erdi
Onun şânı hakkında zerre gibi ihtimam etti

Bir aynadır, ikbâlin sûretini gösterir
Devletinin saray döşemesindeki her mermer

Devletinin devamı dünyada çok istenir
Felekte izzetinin bekâsı arzu edilen son şeydir

Biricik Hâce! Senin eşiğine
En küçük kuldur, gulâmdır Bâkî

Kapının toprağına secde eden bir düşkündür
Lûtfet, tut elinden, biraz kalksın ayağa

Ne çıkar murâd ipinin ucunu elinde bulsa
Ahdinin sağlam ipine tutunmuştur zira

Aşağılık feleğe arz etmez ihtiyacını
Huzûrun dururken kötülere minnet eder mi

Hatem bu devir içinde dünyaya gelseydi
Cömertlik sofrandan nasiplenmek isterdi

Gönlü susamışlara bağışla lûtfunun duru suyunu
Ey cömertlikler kaynağı, kerem sahiplerinin pınarı

Ḫatm oldı söz du'â-yı cemîlüñ mahallidür
K'ola rahîk-i câm-ı senâ 'anberîn ḫitâm

Dürr-i du'âñı zeyn idelüm tâ ki yaraşa
Sâk-ı mesâk-ı midhata ḫalḫâl-i ihtişam

Hemvâre tâ ki edhem-i zerrînsitâm-ı çarḫ
Na'l-i zer ile eyleye bu 'arsada ḫırâm

Devrân mutî' ü gerdiş-i gerdûn bekâm-ı dil
Ecrâm râm devlet ü ikbâl müstedâm

Kaside 24
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Urınup farkına bir tâc-ı mücevher sünbül
Oldı iklîm-i çemen taḫtına server sünbül

Şehlevendâne şikest eyledi tarf-ı külehin
Göğsinüñ düğmelerin çözdi serâser sünbül

Oldı gülşen yine bir dilber-i müşgîn mergûl
Şol kadar virdi aña zînet ü zîver sünbül

Çihre gül sîne semen çeşm-i mükehhal nergis
Ḫat çemen gonca dehen ca'd-ı mu'anber sünbül

Yazdurup müşg ile boynına hamâ'il takdı
Kendüye itmek içün ḫalkı musaḫḫar sünbül

Sahn-ı gülzâra gelüp eyledi arz-ı dîdâr
Jâlelerden takınup gûşına gevher sünbül

Beñzer ol bûy-i dilâvîz ile mûy-i yâre
Başlar üzre n'ola ger eyler ise yir sünbül

Yine gömgök tere batmış çıka geldi çemene
Nevbahâr irdi diyü virdi ḫaberler sünbül

Beden-i pâki neden böyle olurdı ḫoşbû
Olmasa müşg ü gülâb ile muḫammer sünbül

Sona erdi söz, güzel dua etmenin yeridir
Övgü kadehinin şarabı amberle mühürlensin

Duanın incisini süsleyelim, yaraşsın böylece
Övgünün ayağına ihtişam halhalı

Feleğin altın başlıklı atı daima
Salınsın altın nal ile bu meydanda

Devrân itaatli, feleğin dönüşü murâdınca olsun
Gök cisimleri râm, devletin, ikbâlin sürekli olsun

Kasîde 24

Başına takınıp bir mücevherli tâc sümbül
Çimen ikliminin tahtına şâh oldu sümbül

Şahleventler gibi yatırdı külâhının kenarını
Göğsünün düğmelerini çözdü baştan başa sümbül

Oldu gül bahçesi yine miskli örgülü saçlı bir dilber
O kadar süslendi, taktı takıştırdı sümbül

Yüzü gül, göğsü yasemin, sürmeli gözü nergis
Ayva tüyü çimen, gonca ağız, amberli kıvırcık saç sümbül

Misk ile boynuna hamayıl yazdırıp taktı
Halkı emri altına almak için sümbül

Gül bahçesine gelip gösterdi yüzünü
Jâle küpeleri takındı kulağına sümbül

O hoş kokusuyla yârin saçlarına benzer
Şaşılır mı, baş üzerinde yer ederse sümbül

Yine gömgök tere batmış çıka geldi çimenliğe
İlkbahar geldi diye haberler verdi sümbül

Temiz bedeni neden böyle hoş kokulu olurdu
Misk, gülsuyu ile yoğurulmuş olmasa sümbül

Var ise bencileyin âşık-ı zâr olmışdur
Gök gök itmiş döğinüp cismini yir yir sünbül

'Aşk sevdâlarına uğramasa kalmaz idi
Mûy-i jûlîde ile bir ten-i lâgar sünbül

Yine Fir'avn-ı şitâ ceyşine Mûsâmânend
Eyledi elde 'asâsını bir ejder sünbül

Nev'arûs-i çemene mâşıtadur fasl-ı bahâr
Kim anuñ ḫâme-yi müşgînine beñzer sünbül

Sâkiyâ zevrakı sür bâd-ı bahâr esdi yine
Sebzezâr oldı yem-i ahdar u lenger sünbül

Sahn-ı gülşende yatupdur gice var ise meğer
Ki takınmış seherî başına güller sünbül

Bürüdi kendinüñ etrâfını bâl ü per ile
Yine tâvûssıfat cilveler eyler sünbül

Yine ferrâşsıfat destine cârûb almış
Ki ide ḫidmet-i ḫâk-i der-i dâver sünbül

Fâzıl-ı dehr Mehemmed Çelebi kim eflâk
Bâğ-ı fazlında tokuz dânelü bir ter sünbül

Olamaz rehgüzeri ḫâkine hempâ 'anber
İdemez turrasına kendüyi hemser sünbül

Geldi bir hindû-yi bîçâresıfat işiğüñe
Garazı bu ki kapuñda ola çâker sünbül

Bâğ-ı lutfuñda meh ü mihr iki ahkar nergis
Keremüñ gülşenine sünbüle kemter sünbül

Bûy-i ḫulkuñla güzâr eylemese bâğa nesîm
İdemez ḫalk demâğını mu'attar sünbül

Bulsa bârân-ı seḫâñ ile eğer neşv ü nemâ
Kad-i bâlâ çeke mânend-i sanevber sünbül

Galiba benim gibi inleyen âşık olmuştur
Gök gök etmiş dövünüp cismini yer yer sümbül

Aşk sevdalarına uğramasa kalmazdı
Pörsümüş saçlarla bir zayıf beden sümbül

Yine kış Firavunu ordusuna Musâ gibi
Elindeki asâyı yılana dönüştürdü sümbül

Çimenliğin yeni gelinine meşşâtedir bahar mevsimi
Onun miskli kalemine benzer sümbül

Sâkî! Zevrakı sür; bahar rüzgârı esti yine
Çimenlik yeşil deniz oldu, demiri ise sümbül

Gül bahçesinde yatıyor görünüşe bakılırsa
Seherden güller takınmış başına sümbül

Kendi çevresini kanatlar ile çevirdi
Yine tavus gibi cilvelenir sümbül

Yine ferraş gibi eline süpürge almış
Padişâhın kapısında hizmet eder sümbül

Dünya âlimi Mehmed Çelebi'nin fazl bağında
Felekler dokuz taneli bir taze sümbül

Olamaz geçtiği yolun toprağına denk amber
Edemez kâkülüne kendini denk sümbül

Geldi zavallı bir hindû gibi eşiğine
Maksadı kapında hizmetkâr olmaktır, sümbül

Lûtfunun bahçesinde ay ile güneş iki küçük nergis
Kereminin gülşenine Başak en küçük sümbül

Huyunun kokusuyla uğramasa bahçeye meltem
Dolduramaz halkın burnunu ıtırla sümbül

Cömertlik yağmurunla eğer gelişecek olsa
Boyunu uzatır selvi gibi sümbül

Ebr-i cûduñdan eğer irse nem-i in'âmuñ
Bitüre ḫâre gül ü lâle vü mermer sünbül

Ger tokınsa nefes-i lutf u dem-i ihsânuñ
Gidere dûd-i kebûdı vire âzer sünbül

Nûrbaḫş olsa eğer bâğa çerâğ-ı lutfuñ
Şem'vâr eyleye etrâfı münevver sünbül

Cür'arîz olsa eğer gülʃene câm-ı keremüñ
Tuta nergissıfat elde kadeh-i zer sünbül

Hâline 'ayn-ı 'inâyetle nigâh eyler iseñ
Göz açup ide nazar niteki 'abher sünbül

Bezmüñe gelmek ile bu ne kerâmetdür kim
Dimeye sayf u şitâ bitüre micmer sünbül

Dâne ḫat jâle nukat nefha-yı müşgîn ma'nâ
Yazdı levh-i çemene bir gazel-i ter sünbül

Gam-ı gîsûñ ile âşüfte değül ger sünbül
Ne içün böyle perîşân olur ekser sünbül

Var ise turralaruñ bâğ-ı cinân sünbülidür
Kopmadı bâğdan ol resme mu'anber sünbül

Goncanuñ cânı mı var öyküne la'l-i lebüñe
Zülfüñe kaç başı var ola berâber sünbül

Bâde-yi la'lüñe hemşîre şarâb-ı gülfâm
Zülf-i müşgîn-i semensâña birâder sünbül

Ḫûb olur 'ârızuñ üstinde o ḫatt-ı müşgîn
Âb-ı nâb içre turur tâze vü ḫoşter sünbül

Lâle reşk-i ruḫ-i gülgûnuñ ile pâdergil
Gam-ı zülfüñle perîşân u mükedder sünbül

Nice teşbîh idem ağzuña bir ebkem gonca
Nice nisbet kılam ol zülfe berâber sünbül

Cömertliğinin bulutundan bağışının nemi gelse
Bitirir taştan gül ile lâle, mermerden sümbül

Dokunacak olsa lûtfunun, ihsânının nefesi
Mor dumanı giderir, ateş verir sümbül

Nûr saçacak olsa bahçeye lûtfunun çerağı
Mum gibi etrafı aydınlatır sümbül

Yudum dökse eğer gülşene kerem kadehin
Nergis gibi elde altın kadeh tutar sümbül

Hâline inayet gözüyle bakarsan
Göz açıp bakar nergis gibi sümbül

Meclisine gelmekle bu ne keramettir
Yaz kış demez, buhurdân bitirir sümbül

Tane yazı, jâle noktalar, miskli esinti mânâ
Yazdı çimenlik levhasına yeni bir gazel sümbül

Saçlarının gamıyla perişan değilse sümbül
Niçin böyle perişan olur genellikle sümbül

Kâküllerin cennet bahçelerinin sümbülüdür
Çıkmadı bahçede böyle amberli sümbül

Goncanın cânı mı var ki öykünsün dudak lâline
Zülfüne kaç başıyla denk olabilir ki sümbül

Lâl dudağının bâdesine hemşire olmuş gül renkli şarap
Yaseminli, miskli zülfüne biraderdir sümbül

Güzel olur yanağının üstünde o miskli ayva tüyü
Duru su içinde durur daha taze ve hoş sümbül

Gül renkli yanağını kıskandığı için lâlenin ayağı balçıkta
Zülfünün gamıyla perişan, kederlidir sümbül

Nasıl benzeteyim ağzına dilsiz bir goncayı
Nasıl nispet edeyim o zülfe eşit bir sümbül

Dûdlar çıkdı yanup reşk-i ruḫuñ nârına bâğ
Câbecâ sanma çemende görinenler sünbül

Ruḫlaruñ üzre yatur zülf-i semensâ gûyâ
Gül-i terden idinür kendüye bister sünbül

Ḫat-ı müşgîn-i leb-i la'lüñe mânend olmaz
Bulsa ger perveriş-i çeşme-yi Kevser sünbül

Yaraşur zülf ü ruḫuñ vasfına defter yazsam
Kâğıdı berg-i gül ola ḫat-ı defter sünbül

Levh-i ḫâtırda ḫatuñ nakşını tasvîr itdüm
Olmadın safha-yı gülzâra musavver sünbül

Nazm-ı eşḫâsa kıyâs eyleme Bâkî şi'rin
Ola mı her giyeh-i ḫuşke berâber sünbül

Gerçi sünbül çoğ olur gülşen-i 'âlemdür bu
Lîk rengîn ü mutarrâ olamaz her sünbül

N'ola kadr ü şerefüñ sâlbesâl olsa mezîd
Her yıl arturmadadur dâneyi dirler sünbül

Götürüp tâ ki şehenşâh-ı bahâruñ tûğın
Getüre cünd-i şitâ üstine leşger sünbül

Ser-i a'dâña taka seng-i melâmet güller
Ola düşmenlerüñüñ başına şeşper sünbül

Kaside 25
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Perde-yi şâm olıcak mihre nikâb-ı ruḫsâr
Zâhir oldı gözüme hey'et-i ebrû-yi nigâr

Âfitâb üzre meğer ḫâme-yi dest-i kudret
Çekdi bir med nitekim hâcib-i rûy-i dildâr

Kamerüñ altına yâ safha-yı eflâk üzre
Râ yazupdur kalem-i sun'-ı Celîl ü Cebbâr

Dumanlar çıktı yanağının ateşini kıskanan bahçeden
Yer yer görünenler çimenlikte sanma ki sümbül

Yanakların üzerinde yatır yaseminli zülüfler güya
Taze gülden edinir kendine yatak sümbül

Lâl dudağının miskli ayva tüyüne benzer olmaz
Beslense Kevser pınarının suyuyla sümbül

Yaraşır zülfün, yanağın hakkında defter yazsam
Kağıdı gül yaprağı olsun, defter yazısı sümbül

Gönlümün levhasında ayva tüyünün resmini yaptım
Gül bahçesi sayfasında resmedilmeden sümbül

Başkalarının nazmıyla karşılaştırma Bâkî'nin şiirini
Her kuru ot ile eşit olabilir mi sümbül

Gerçi sümbül çok olur, âlem gülşenidir bu
Ancak renkli ve parlak olamaz her sümbül

Şaşılır mı kadrin, şerefin her yıl artsa
Derler ki her yıl artırır taneyi sümbül

Götürüp bahar şehinşâhının tuğunu
Getirir kış ordusu üstüne asker sümbül

Düşmanlarının başına melâmet taşı taksın güller
Düşmanlarının başına şeşper olsun sümbül

Kasîde 25

Akşam perdesi olunca güneşe yüz örtüsü
Göründü gözüme sevgilinin kaş biçimi

Meğer güneşin üstüne kudret elinin kalemi
Bir med çekti sevgilinin yüzündeki kaş gibi

Felek sayfasında ayın altına yâ
Râ yazmıştır Celîl, Cebbar'ın yaratış kalemi

Bir güneş yüzlü firâkında felek hasret ile
Var ise ḫançere düşdi nitekim âşık-ı zâr

Mevsim-i ʿayş u tarabdur şeb-i ʿîd irdi diyü
Mutrib-i çarḫ eline aldı meğer mûsîkâr

Gûyiyâ hâzır olur irte salât-ı ʿîde
Dâl tâcın başına geydi sipihr-i gaddâr

Kehrübâ sübhasın aldı ele çarḫ-ı sâlûs
Ḫalka cevr eylemeden yaʾnî ider istiğfâr

Dehr bir şâḫ-ı sipend urdı felek micmerine
Meh-i nev sanma şafakda görinen zerd ü nizâr

Mâhı sayd itmek içün bahre salup kullâbın
Meh-i nev tutdı meğer sâhil-i deryâda karâr

Kara yaklaşdı şeb irdi diyü keştî-yi hilâl
Bâdbân açmış ider sürʾat ile ʿazm-i kenâr

Çizmeğe dâʾire-yi şemse-yi mâhı feleğe
Aldı üstâd-ı zamân destine zerrîn pergâr

Mâh-ı nev dâm kurup dökdi kevâkib erzen
Umaruz kʾola yine ʿayş u safâ murgı şikâr

Kodı bir pâre yaḫı tâs-ı zerendûda felek
Sıvara tâ Ramazân teşnelerin sakkâvâr

Eseridür görinen urdı mihekk-i şâma
Satıcak sayrafî-yi dehre felek bir dinâr

Bâmdan düşdi dilâ taşt-ı meh-i nev bu gice
Güftügûy ile pür olsa nʾola şehr ü bâzâr

Urdı çevgan-ı zeri gûy-i zümürrüdgûna
Meh-i ʿîd oldı yine tevsen-i gerdûna süvâr

Kameri yakalu bir ḫûb serâser geydi
Ola tâ bezm-i Ḫüdâvende felek ḫidmetkâr

Bir güneş yüzlüden ayrı diye felek hasretle
Hançere düştü sanki inleyen âşık gibi

Eğlence, neşe mevsimidir, bayram gecesi geldi diye
Galiba eline mûsîkâr aldı felek mutribi

Galiba yarınki bayram namazına hazırlanır
Gaddar felek dal tâcını başına giydi

Hilekâr felek eline aldı kehribar tespihini
Halka cevir çektirmekten istiğfar eder yani

Dünya bir üzerlik dalı vurdu felek buhurdânına
Yeni ay sanma şafakta sarı, çelimsiz görüneni

Ay'ı avlamak için denize atıp oltasını
Galiba yeni ay deniz kenarında karar etti

Kara yaklaştı, gece oldu diye hilâl gemisi
Süratle sahile gider, açmış yelkenini

Feleğe ay şemsesinin dairesini çizmek için
Zaman üstadı eline aldı altın pergeli

Yeni ay tuzak kurdu, yıldızlar darı döktü
Umarız avlanır yine işret, safâ kuşu

Bir parça buz koydu altın kaplama tasa felek
Suvarmak için Ramazan susamışlarını saka gibi

Görünen, eseridir; vurdu akşam mihengine
Satacak dünya sarrafına felek bir dinarı

Gönlüm! Damdan düştü bu gece yeni ayın leğeni
Dedikoduyla dolarsa şehir çarşı, şaşılır mı?

Altın çevgen vurdu zümrüt rengi topa
Yine bayram ayı felek atına bindi

Baştan ayağa, kamerî yakalı bir kıyafet giyindi
Felek padişâhın meclisinde hizmetçi olmak istedi

Vâris-i ʿilm-i Nebî Hazret-i Kâdîzâde
Efzal-i ehl-i zamân eşref-i eşrâf u kibâr

Fusehâ vü bülegâ bezmine mîr-i meclis
ʿUlemâ vü fuzelâ zümresine şâhsüvâr

Bû ʿAlîhikmet ü Ḫâtemkef ü Nu'mânmezheb
Mustafâ-ḫulk u Mesîhâdem ü Yûsufdîdâr

Mâh-ı nev mîl-i zer almış ele kehhâlsıfat
İşiğinden çeke tâ dîde-yi gerdûna gubâr

Eline girmek içün fodla-yı ḫân-ı keremi
Meh-i nev destin açar niteki şaḫs-ı cerrâr

Sîne-yi âyinesîmâsına beñzerdi eğer
Safha-yı mâh-ı şebefrûzda olmasa gubâr

Ne ʿaceb fazlına nâdân eğer inkâr itse
İtdi mi Ahmed-i Muḫtâra Ebû Cehl ikrâr

Güneşüñ zerre kadar kadrine noksân gelmez
Eylese nûr-i cihântâbını ḫuffâş inkâr

Ne şeref câh ile ger olsa zamânen sâbık
Gül-i ter soñra gelür gülşene evvel ḫes ü ḫâr

Sadr-ı ʿâlîye geçürse n'ola nâdânı felek
Dâ'imâ nâkısı a'lâya çıkarur mi'yâr

Bir olur mıydı bu gün kıymet-i ehl ü nâehl
Nâkıd-ı çarḫ eğer eylese teşhîs-i ʿayâr

Ezelî böyledür âyîn-i sipihr-i gaddâr
Ki gülüñ ḫâbgehi ḫâr ola ḫâruñ gülzâr

Serverâ mihver-i gerdûn-i fezâ'il kalemüñ
Merkez-i himmetüñ eflâk-ı me'âlîye medâr

Ravza-yı ʿilm-i tarâvetde nem-i ḫâmeñ ile
Tâzeler gülşen ü bâğı nitekim ebr-i bahâr

Peygamber ilminin varisi Hazreti Kadızâde
Zamânenin en erdemlisi, eşrafın, kibarın en şereflisi

Fesâhat, belâgat sahipleri meclisinin emîri
Âlimler, faziletliler zümresinin şehsüvarı

İbni Sînâ hikmetli, Hâtem avuçlu, Numân mezhepli
Mustafa huylu, Mesih nefesli, Yusuf yüzlü

Eşiğinden feleğin gözüne sürme çekmek için
Yeni ay altın mil almış eline sürmeci gibi

Eline geçsin diye kerem sofrasının ekmeği
Yeni ay elini açar dilenci kimse gibi

Ayna görünüşlü göğsüne benzerdi eğer
Geceyi aydınlatan ay aynasında toz olmasaydı

İlmini cahil inkâr etse şaşılır mı?
Ebucehil seçilmiş Ahmet'i kabul etti mi?

Güneşin kadrine zerre kadar eksiklik gelmez
Yarasa inkâr etse de dünyayı aydınlatan ışığını

Zamanca önde olsa da ne makâm şerefi olur
Taze gül sonra gelir gül bahçesine, önce dikeni

Felek baş köşeye çıkarsa cahili, şaşılır mı?
Eksiği yukarı çıkarır daima terazi

Bir olur muydu bugün ehil olanla olmayanın kıymeti
Felek ayarcısı düzgün ayar etseydi

Ezelden böyledir gaddar feleğin âdeti
Gülün yatağı diken olur, dikenin gül bahçesi

Önderim! Kalemin faziletler feleğinin mihveri
Yükseklikler feleğine medardır himmetinin merkezi

Tazelik ilminin bahçesinde kaleminin nemiyle
Tazeler gülşeni, bahçeyi bahar bulutu gibi

Noktalar kim dökilür ḫâme-yi müşgînüñden
Her biri şâhid-i ma'nâya olur ḫâl-i 'izâr

Bir güherdür söz aña tab'-ı şerîfüñdür kân
'İlm bir bahrdurur sen aña dürr-i şehvâr

Kâdî-yi mahkeme-yi 'âlem-i bâlâ Bircîs
Müşkilin müftî-yi re'yünden ider istifsâr

Bu kadar nûrı güneş kandan iderdi tahsîl
Olmasa re'y-i cemîlüñ yüzine âyinedâr

Bu fezâ'il ki saña Bârî Teâlâ virmiş
İtmeyüpdür daḫi bir nâkil-i aḫbâr iḫbâr

Kelimâtum yirine dürr ü güher nazm itsem
İdemez mertebe-yi fazluñı eş'âr iş'âr

Rif'atum kasrı sala sath-ı semâya sâye
Eğer olursa aña bâni-yi lutfuñ mi'mâr

İrdi söz gâyete Bâkî ne dimek lâzımdur
Hâl ma'lûm ḫod ey Ḫâce-yi 'âlîmikdâr

Nitekim her ser-i mâh ola bir altun kandîl
Zîver-i dâ'ire-yi çenber-i çarḫ-ı devvâr

Mâh-ı nev gibi terakkîde demâdem kadrüñ
Çeşm-i encüm gibi baḫtuñ gözi dâ'im bîdâr

Kaside 26
[Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün]

Bâğa reşk itse revâ ravza-yı fîrdevs-i berîn
Şol kadar zînet ü fer virdi yine Ferverdîn

İrişür bâd-ı seherden nefehât-ı cennât
Mevsim-i Ürdibihişt irdi bihişt oldı zemîn

Demidür lâle yaka bezm-i bahâra meş'al
Gonca-yı zanbak ola nergise şem'-i bâlîn

Noktalar dökülür miskli kaleminden ya
Her biri mana güzeline olur yanak beni

Söz bir incidir, şerefli tabiatın onun madeni
İlim bir denizdir, sen onun şâhlara lâyık incisi

Yukarı âlem mahkemesinin kadısı Bircîs
Sorar sağlam görüşünün müftüsüne müşkülünü

Güneş bu kadar nûru nereden elde ederdi
Güzel görüşün onun yüzüne ayna tutmasaydı

Yüce Tanrı sana vermiş bu faziletleri
Haber nakleden bile vermemiş bir haberi

Kelimelerim yerine inci mücevher nazmetsem
Şiirlerim anlatamaz faziletinin mertebesini

Yüksekliğimin kasrı semâya gölge salar
Mimar olursa ona lûtfunun bânisi

Söz sona erdi Bâkî, ne demek lâzımdır
Hâl mâlum, ey değeri büyük efendi

Nitekim bir altın kandil olur her ay başı
Dönen felek çemberinin daire ziyneti

Sürekli yükseliştedir değerin yeni ay gibi
Bahtının güzeli sürekli uyanıktır yıldız gözü gibi

Kasîde 26

Bahçeyi kıskansa revâdır yüksek Firdevs bahçesi
Yine Ferverdin o kadar ziynet, ışık verdi

Erişir seher yelinden cennet esintileri
Cennet oldu yer, Ürdibihişt mevsimi geldi

Zamanıdır lâle yaksın bahar meclisinde meşâleyi
Zambak goncası olsun nergise başucu mumu

Görinür sahn-ı çemenden yine şâḫ-ı nergis
Âsumândan nitekim hey'et-i 'ıkd-i Pervîn

Bâğuñ evrâk-ı bahâr u katarât-ı şebnem
Dâmenin eyledi pürsîm ü zer ü dürr-i semîn

Nergis-i bâğa nazar kıl ne dimekdür bu kim
Câm-ı zerrîn ile 'ayş eyleye bir ḫâknişîn

Sâhil-i bahr-i 'Adendür meğer etrâf-ı çemen
Dest-i mihr anuñ içün oldı bu gün gevherçîn

Goncaveş bâğ-ı belâda nice bir hâsıl ola
Girih-i ḫâtır u teşvîş-i dil ü çîn-i cebîn

Bâğa 'azın eyle yüri turma ki sahn-ı gülşen
Cânfezâdur niteki meclis-i maḫdûm-i güzîn

Hâsıl-ı 'ömr-i girânmâye-yi Şeyhülislâm
Pertev-i lutf-i Ḫüdâ nûr-i hüdâ revnak-ı dîn

Menba'-ı mekremet ü lutf Mehemmed Çelebi
Vâhib-i fazl u 'atâ sâhib-i 'izz ü temkîn

Bâğ-ı kadrinde anuñ sahn-ı sipihr ü encüm
Bir çemendür ki dökilmiş aña berg-i nesrîn

Kef-i kân ḫâsiyetinden görüp ihsân nic'olur
Yirlere geçdi hayâdan utanup genc-i defîn

Def'-i Ye'cûc-i gama işiğidür sedd-i sedîd
Men'-i ceyş-i eleme dergehidür hısn-ı hasîn

Nisbet olınsa eğer fazlına zannum bu kim
Menzil-i vehmdedür mu'tekad-ı ehl-i yakîn

Defter-i devletine mihver-i eflâk kalem
Ḫâtem-i kadrine bu günbed-i firûze nigîn

Kabza-yı kudretine kavs kemân-ı Rüstem
Nâvek-i re'yine per şehper-i Cibrîl-i emîn

Görünür çimenlikten yine nergis dalı
Gökyüzünde Pervin dizisinin görünüşü gibi

Bahar yaprakları, şebnem damlaları baharın
Gümüş, altın, kıymetli inciyle doldurdu eteğini

Bahçedeki nergise bak; ne demektir bu
Altın kadehle yaşasın toprakta oturan biri

Aden denizi sahilidir çimenlik çevresi sanki
Onun için bugün inci toplar oldu güneşin eli

Belâ bahçesinde nasıl hâsıl olsun gonca gibi
Gönül ukdesi, tedirginliği, alın kırışığı

Bahçeye çık, yürü, durma zira gül bahçesi
Cana can katıyor seçkin mahdûmun meclisi gibi

Şeyhülislâmın değerli ömrünün hâsılı
Allâh'ın lûtuf ışığı, hidâyet nûru, dinin canlılığı

Kerem, lûtuf kaynağı Mehemmed Çelebi
Erdem, ihsân bağışçısı, izzet, temkin sahibi

Onun kâdir bahçesinde gök ile yıldızlar sahnı
Bir çimenliktir; dökülmüş ona nesrin yaprağı

Onun özelliğine baktı, ihsânı öğrendi maden avcısı
Gömülü hazine hayâdan utandı, yerlere geçti

Gam Yecûc'unu defetmek için sağlam seddir eşiği
Elem ordusunu men etmek için sağlam kaledir dergâhı

Faziletine nispet edilse, zannım şudur
Vehim menzilindedir yakîn ehlinin itikâdı

Devletinin defterine feleklerin mihveri kalem
Kadrinin yüzüğüne bu fîrûze kubbe yüzük kaşı

Kudretinin elinde yaydır Rüstem'in yayı
Görüş okuna kanattır Emin Cebrail'in şehperi

Meclis-i ʿişretine bâde şafak bâdiye çarḫ
Nukl encüm meh ü ḫurşîd iki câm-ı zerrîn

Goncaveş tab' pes-i perde-yi ʿuzletde seher
Sâkin olmışdı serefkende vü dilteng ü gamîn

Mülhim-i gayb göñül âyinesin karşu tutup
Eyledi tûti-yi câna bu kelâmı telkîn

Ruḫuña beñzer idi âyine olsa rengîn
Öykünürdi lebüñe laʾl olaydı şîrîn

Secde kıldı göricek mâh kaşuñ mihrâbın
Bilmeyen şöyle ḫayâl eyledi kim ola cebîn

Kime kîn itdi yine çîni var ebrûlaruñuñ
Olmış ol çeşm-i gazâlânelerüñ âhû-yi Çîn

Dil-i âşüftesıfat cevr ile pâmâl itme
Hindû-yi halkabegûşuñdur o zülf-i miskîn

Ḫûn-i dil sanma görinenleri müjgânumda
Dîde gülzâr-ı ʿizâruñdan olupdur gülçîn

Ebr-i nîsân gibi bu kilk-i güherbârına
Eyledi gûş-i cihânı sadef-i dürr-i semîn

Gerden-i dehre yine silk-i cevâhir takdum
Rişte dür maʾni-yi bârîk ü güher lafz-ı güzîn

Serverâ şiʾr değül nutk-ı Mesîhâdur bu
Tutalum gayriler eşʾârı ola sihr-i mübîn

Ne ʿaceb ger ola bu nazm-ı revân rûhefzâ
Ki senüñ midhat-i cânperverüñe oldı karîn

Hâsıl ey kân-ı kerem irdi bu gün ol dem kim
Eseri ʿâtıfet ü lutf zuhûr ide hemîn

Lâyık-ı devlet ü şâyeste-yi ikbâl oldur
Kalmaya Bâkî-yi bîçâre melûl ü gamgîn

İşret meclisine bâde şafaktır, bakır tas felek
Çerezi yıldızlar, ay ile güneş iki altın kadehi

Gonca gibi tabiatı uzlet perdesi arkasında seher vakti
Sakin olmuştu başı önde, gönlü daralmış, gamlı

Gayb ilhamcısı karşı tutup gönül aynasını
Can papağanına bu kelâmı telkin etti

Ayna renkli olsa, yanağına benzerdi
Lâl renkli olsa, dudağına öykünürdü

Secde etti görünce ay, kaşının mihrâbını
Bilmeyen bunun alın olduğunu hayâl etti

Yine kaşların çatılmış, kime kin etti
Ceylan bakışlı gözlerin olmuş yine Çin ceylanı

Çiğneme cevrederek perişan hâlli gönülü
O miskli zülüfler bir hindûdur kulağı küpeli

Gönül kanı sanma kirpiğimde görünenleri
Gözüm yanağının gül bahçesinden toplar gülleri

İnci yağdıran bu kalemine Nisan bulutu gibi
Cihânın kulağını değerli inci sedefi etti

Dünyanın boynuna yine taktım mücevher dizisi
İptir ince mânâ, seçkin söz onun incisi

Önderim! Şiir değil, Mesih'in konuşmasıdır bu
Diyelim ki açık sihirdir başkalarının şiiri

Bu akıcı nazım cana can katarsa şaşılır mı
Senin can besleyen övgüne yakın oldu

Sonuçta, bugün zamanı geldi ey kerem sahibi
Zuhûr etsin sevginin, lûtfunun izleri

Devlete lâyık, ikbâle yaraşanı odur
Melûl, gamlı kalmasın bîçare Bâkî

Söz tamâm oldı niyâz eyleyelüm dergâha
İşidüp diye feleklerde melekler âmîn

Nitekim mâşıta-yı dehr 'arûs-i çemenüñ
Çihresin eyleye ârâyiş-i zib ü tezyîn

Lutf tab' ehline ola nitekim hâletbaḫş
Çihre-yi dilber ü şi'r-i ter ü âvâz-ı hazîn

Hûrsîmâlar ile şöyle pür olsun haremüñ
Görüp îmâna gele anı sanemḫâne-yi Çîn

Şöyle eş'âr-ı güherbâr okına aduña kim
Cân ü dilden ide Hassân aña yüz bin tahsîn

'Andelîbân-ı ḫoşelhân-ı gülistân-ı senâ
İdeler medhüñ ile ḫoş nagamât-ı rengîn

Kaside 27
[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

Te'âlallâh zihî tâk-ı bülend-i âsumânâsâ
Hezâr ahsent ey burc-i felekkadr ü semâsîmâ

'Aceb beyt-i musanna'dur bulınmaz değme dîvânda
Ferahbaḫş u safâgüster neşâtengîz ü rûhefzâ

İki mısrâ' iki yanında ḫoş mevzûn u dilkeşdür
Der-i devletsarây-ı dilgüşâ bir matla'-ı garrâ

Harîm-i hâssa yol virmez açılmaz şaḫs-ı nâdâna
Nigâr-ı pâkdâmendür münakkaş perdesi gûyâ

Murassa' câmlarla bir 'aceb şâhâne meclisdür
Düşinde görmedi Cem böyle 'işretḫâne-yi zîbâ

Görüp ol câm-ı gülrengi seherden eyler âhengi
Sanur güllerle zeyn olmış kafesdür bülbül-i şeydâ

Nedür ol gûşe-yi bâmındaki âvîzeler dirseñ
O zîbâ turraya bir şânedür kim itdiler peydâ

Söz burada bitti; niyâz edelim dergâha
Göklerde melekler işitip âmin desin diye

Nitekim dünya meşşâtesi çimenlik gelininin
Süslesin, makyaj yapsın yüzüne

Lûtuf, başka hâl versin şairlere
Yeni şiir, hazin ses, dilber yüzü

Haremin dolup taşsın hûrî yüzlülerle
Onu görüp imâna gelsin Çin puthanesi

Şöyle inci yağdıran şiirler okunsun adına
Hassan cân û gönülden takdir etsin onu

Övgü gülistânının güzel şakıyan bülbülleri
Renkli hoş nağmelerle etsin methini

Kasîde 27

Allâh yüceltsin. Ne yüksek tak bu, gök gibi
Binlerce aferin! Felek kandili kule, semâ gibi

Ne musanna bir beyittir; bulunmaz her divânda
Ferahlık verir, safâ yayar, neşe verir, cana can katar

İki mısra iki yanında, hoş, mevzûn, gönül çekicidir
Gönül açan devlet sarayının kapısı parlak matladır

Has haremi yol vermez her cahil şahsa
Nakışlı perdesi âdetâ iffetli bir sevgilidir

Murassâ camlarla bir acayip şahane meclistir
Cem bile böyle güzel işrethaneyi düşünde görmemiştir

Gül renkli camı görüp seherde başlar şakıması
Âşık bülbül sanır ki güllerle süslenmiş kafestir

Nedir dam köşesindeki avizeler dersen
O güzel kâküller için yapılmış bir taraktır

Demâdem sîm ü zer micmer kılur ol turraya hemser
Duḫân-ı cûd u ʿanberden kemend-i zülf-i müşgâsâ

Libâs-ı hüsn ile bir şûḫ-i sîmendâma dönmişdür
Der ü divân zeyn olmış serâser atlas u dîbâ

Letâfetde ruḫâmı sîm-i ḫâmı itdi bîrağbet
Mücellâ mermeri mevcin görenler sandılar ḫârâ

İrem bâğı aña nisbet değül bir taşına kıymet
Eğerçi kıymeti taş iledür bünyâdı sertâpâ

Zülâlinden ʿibâretdür nesîminden kinâyetdür
Safâ-yı çeşme-yi Kevser hevâ-yı Cennetülme'vâ

Nice matbû' u mevzûn olmaz ol kasr-ı mu'allâ kim
Aña mi'mâr ola tedbîr-i sâhibre'y-i mülkârâ

Cihân-ı himmetüñ bahr-i fırâvânı Ferîdûn Beg
Ki üstine habâb olmış anuñ ol kubbe-yi ʿulyâ

Sutûr-i nâmesinden mülk ü millet sebzesi ḫürrem
Sütûn-i ḫâmesinden dîn ü devlet ḫaymesi berpâ

Sadef gûşın müzeyyen kılmağ içün dürr-i lafzından
Kelâmın istimâ' eyler pes-i dîvârdan deryâ

Duhûl-i meclis-i ḫâssına ruḫsat mümkin olmazsa
Buḫârîden gelür diñler hadîsin tâlib-i maʿnâ

Hezârân mürdeye bir demde lutfuñ tâze cân virdi
Mesîhâ resm ü âyînin muhassal eyledüñ ihyâ

Cihânda bir kurı adı kalupdur çeşme-yi Ḫızruñ
Sen eylersin bu gün âb-ı hayât ahkâmını icrâ

Kef-i cûduñ vücûd iklîmine bir tarh-ı nev saldı
ʿİmâret buldı lutfuñla sarây-ı köhne-yi dünyâ

Sipihrüñ nitekim câm-ı zümürrüdfâmı devr eyler
Olur ʿişretsarây-ı ḫalk tâ nüh günbed-i hadrâ

Sürekli altın ile gümüş buhurdân eşlik eder o kâküle
Öd ile amber dumanından miskli zülüf kemendi

Güzellik giysisiyle gümüş endâmlı şûha dönmüştür
Kapısı, duvarı hep atlasla, dîbâyla bezenmiştir

Mermeri lâtiflikte rağbetten düşürdü ham gümüşü
Cilalı mermerin dalgasını görenler, sandı granittir

İrem bahçesi nispet edilemez bir taşına kıymette
Gerçi temelden tepeye kadar kıymeti taş iledir

Zülâlinden ibarettir, melteminden kinayedir
Kevser pınarının safâsı, Cennetülme'vâ'nın havası

Nasıl hoş, mevzûn olmasın ki o yüksek kasır
Ülkeyi süsleyen görüş sahibinin tedbiri onun mimarıdır

Himmet dünyasının engin denizi Feridun Bey
Onun üstüne kabarcık olmuş o yüksek kubbesi

Mektubunun satırlarından mülk, millet çimenliği yeşil
Kaleminin sütunundan din, devlet çadırı ayakta

Sedef kulağını süslemek için sözünün incisiyle
Duvar arkasından dinler deniz sözlerini

Has meclisine girme izni mümkün olmazsa
Buharî'den gelir dinler hadîsini mânâ talibi

Binlerce ölüye bir anda lûtfun taze can verdi
Kısacası, ihya ettin Mesihâ'nın töresini

Dünyada bir kuru adı kalmıştır Hızır pınarının
Sen icra edersin bugün hayat suyu ahkâmını

Cömertlik avucun varlık iklimine yeni bir şekil verdi
Mâmur edildi lûtfunla dünyanın eski sarayı

Senin göğün zümrüt renkli kadehi devreder
Dokuz kat lâcivert gözyüzü işret sarayın olur

Cihânda sâgar-ı devlet murâduñ üzre devr itsün
Gönül ḫoşlıkların kılsun müyesser Hazret-i Mevlâ

Nigehdâruñ Ḫüdâvend-i zemîn ü âsumân olsun
Cihân turdukça âbâd olsun ol tâk-ı felekfersâ

Dünyada devlet kadehi murâdın üzere dönsün
Hazreti Mevlâ gönül hoşluğunu müyesser etsin

Koruyucun yerin, göğün sahibi Hüdâ olsun
Dünya durdukça o yüksek tak âbâd olsun

Taḫmîsât-ı Fârsî

Farsça Şiirler

Taḫmîs-i gazel-i Ḫâce Hâfız
I

[Mefâ'ilün Feilâtün Mefâîlün Feilün]

۱
تویی که وصف تو جز سایهء الهی نیست
بعدل و دادِ عدیلِ تو پادشاهی نیست
بدان خدای کزان راست‌تر گواهی نیست

جز آستان توام در جهان پناهی نیست
سرِ مرا بجزین در حواله گاهی نیست

۲
چو من ز دودِ دلِ خود عَلم بر افرازم
هزار کشورِ جور و ستم بر اندازم
نه سوی قبضهء شمشیر دست می بازم

عدو چو تیغ کشد، من سپر بیندازم
که تیغِ ما بجز از ناله ئی و آهی نیست

۳
رهِ دگر بجز از راهِ میفروش مپوی
که بوی خیر و سعادت نمی رسد زان سوی
من آن نِیَم که کنم رو بسوی هر سرِ کوی

ز راهِ کویِ خرابات بر نتابم روی
کزین بهم بجهان هیچ روی و راهی نیست

۴
منم بپای وی افتاده همچو خاکقدم
چنانکه فرق ندارد وجودِ من ز عدم
نظر بعیبِ کسان نیست شاهِ اهلِ کرم

غلام نرگسِ مخمورِ آن سهی قدّم
که از شرابِ غرورش بکس نگاهی نیست

Taḫmîs-i gazel-i Ḫâce Hâfız
I

1
Toyî ki vasf-i to coz sâye-yi ilâhî nîst
Be adl u dâd adîl-i to pâdşâhî nîst
Bedan Ḫodây kezan râstter govâhî nîst

Coz âsitân-i toem der cihân penâhî nîst
Ser-i merâ becoz in der hevâlegâhî nîst

2
Ço men zi dûd-i dil-i ḫod 'alem ber efrâzem
Hezâr kişver-i covr u sitem ber endâzem
Ne sûy-i kabza-yi şemşîr dest mîbâzem

Adû ço tîg keşed, men siper biyendâzem
Ki tîg-i mâ becoz ez nâleî yu âhî nîst

3
Reh-i diger becoz ez râh-i meyfurûş mepûy
Ki bûy-i ḫayr u se'âdet nemîresed zan sûy
Men an niyem ki konem rû be sûy-i her ser-i kûy

Zi râh-i kûy-i ḫerâbât ber netâbem rûy
*Kezin bihem be cihân hîç rûy u râhî nîst**

4
Menem be pây-i vey oftâde hemçu ḫâk-i kadem
Çonanki fark nedâred vucûd-i men zi 'adem
Nazar be 'ayb-i kesân nîst şân-i ehl-i kerem

*Golâm-i nergis-i maḫmûr-i an sehîkaddem***
Ki ez şerâb-i gurûreş be kes nigâhî nîst

---

* Kazvînî neşrinde mısra farklıdır, s. 53. Çerâ zi kûy-i ḫerâbât rûy betâbem.
** Kazvînî neşrinde mısra farklıdır, s. 53. Golâm-i nergis-i cemmâş-i an sehî servem.

Taḫmîs-i gazel-i Ḫâce Hâfız
I

1
Sen varsın; vasfın ilâhî gölgenden başka değil
Adalette senin gibi bir padişâh var değil
Yemin ederim Tanrı'ya; yok ondan başka şahit

Dünyada eşiğinden başka sığınacak yerim yok
Bu eşik dışında başımı dayayacak yerim yok

2
Gönlümün dumanıyla bir alem yükseltirsem
Bin zulüm ülkesini yerle bir ederim
Kılıcın kabzasına elimi bile sürmem

Düşman çekerse kılıcını, kalkanı atarım
Kılıcımız âhtan, iniltiden başka şey değil

3
Meyhanecinin yolu dışında girmem bir yola
Gelmez o yandan hayır ile saadet kokusu
Her tarafa yüzünü çeviren biri değilim

Çevirmem yüzümü meyhane yolundan
Dünyada bundan iyi yok yönümle yolum

4
Onun ayaklarına düşen benim ayak toprağı gibi
Varlığımın yokluktan yoktur bir farkı
Başkalarının ayıbını görmek olmaz kerem sahibinin şânı

O selvi boylunun mahmûr, nergis gözlerinin kölesiyim
Gurur şarabı yüzünden yok kimseye baktığı

۵

بحال عاشقِ دلریش خود نگاهی کن
بدادخواهیء او مَعدلت پناهی کن
بکشورِ دلِ درویش پادشاهی کن

مباش در پی آزار و هرچه خواهی کن
که در شریعتِ ما غیر ازین گناهی نیست

۶

فتاده در خم گیسوی آن بت چینم
اسیرِ درشکنِ طره های مشکینم
بسر همیشه بلا گه ازان و گه زینم

چنین که از همه سو دام راه می بینم
به از حمایت زلفش مرا پناهی نیست

۷

تو گوش و هوش چو باقی بقیل و قال مده
مجو وصال و دل و دین بدین خیال مده
دل ار دهی بجز از چشمِ آن غزال مده

خزینهء دل حافظ بزلف و خال مده
که کارهای چنین حدِّ هر سیاهی نیست

5

Be hâl-i âşık-i dilrîş-i ḫod nigâhî kon
Be dâdḫâhî-yi û ma'dilet penâhî kon
Be kişver-i dil-i dervîş pâdişâhî kon

Mebâş der pey-i âzâr u herçi ḫâhî kon
*Ki der şerî'at-i mâ gayr ezin gonâhî nîst**

6

Fotâde der ḫam-i gîsû-yi an bot-i Çînem
Esîr der şiken-i torrehâ-yi muşgînem
Be ser hemîşe belâ geh ez ân u geh zînem

Çonin ki ez heme sû dâm-i râh mîbînem
Bih ez himâyet-i zulfeş merâ penâhî nîst

7

To gûş u hûş ço Bâkî be kîl u kâl medih
Mecû visâl u dil u dîn bedin ḫiyâl medih
Dil er dihî becoz ez çeşm-i an gazâl medih

Ḫazîne-yi dil Hâfız be zulf u ḫâl medih
Ki kârhâ-yi çonin hadd-i her siyâhî nîst

* Kazvînî neşrinde bu beyitten sonra bir beyit daha vardır, s. 53. 'Înân keşide rov ey pâdişâh-i kişver-i husn / Ki nîst ber ser-i râhî ki dâdhâhî nîst (Ey güzellik ülkesinin padişâhı; dizginleri çeke çeke git. / Yolunun üstünde senden adalet istemeyecek kimse yok.)

5
Bak gönlü yaralı âşığının hâline
Adalet ister senden; adalet et ona
Padişâhlık et yoksulun gönül ülkesinde

Olma incitme peşinde; yap ne istersen
Bundan büyük günah yok şeriatımızda

6
O Çin güzelinin zülüflerinin kıvrımına düşmüşüm
Misk kokulu zülüflerinin kıvrımında esirim
Başımda belâ var hep kâh ondan kâh bundan

Bakıyorum, her yanda tuzak görüyorum
Zülfünün himayesinden iyi yoktur sığınağım

7
Bâkî gibi kulak asma lafa söze
Vuslat isteme; gönlünü, dinini verme bu hayâle
Vereceksen gönül, o ceylanın gözünden başkasına verme

Hafız, gönül hazineni zülfe, bene verme
Böyle işler her siyahînin haddi değil zira*

* Gazelin Farsça metninin çevrimyazısı ve manzum çevirisi, bkz. Hâfız-ı Şîrâzî, Hâfız Dîvânı, Çev. Mehmet Kanar, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2011, c.1, s. 214-215.

Taḫmîs-i gazel-i Hâce Hâfız II

[Mefâ'ilün Feilâtün Mefâîlün Feilün]

۱

بجاه و رفعتِ خود سر در آسمان داری
چو آفتابِ فلک تاج زرنشان داری
بسروَری و سرافرازی و جهانداری

ترا که هرچه مرادست در جهان داری
چه غم ز حالِ ضعیفان و ناتوان داری

۲

بتیغ غمزهء خود کشور جهان بستان
بخندهء شکرین جانِ عاشقان بستان
بیک کرشمهء شیرین هزار جهان بستان

بخواه جان و دل از بنده و روان بستان
که حکم بر سر آزادگان روان داری

۳

معطّر از میِ گلبوی کن چو غنچه مشام
فرو میار سر الا بساغرِ گلفام
بشادیء رخِ ساقی و خندهء لَبِ جام

بنوش می که سبک روحی و لطیف مدام
علی الخصوص در آن دم که سر گران داری

۴

سرشته اند بمهر و وفای تو گِل من
بدیگری نکند میل طبع مائل من
ولیک غیرِ جفا نیست از تو حَاصلِ من

مکن عتاب ازین بیشتر و جور بر دل من
بکن هر آنچه توانی که جای آن داری

Taḫmîs-i gazel-i Hâce Hâfız II

1

Be câh u rif'at-i ḫod ser der âsumân dârî
Ço âfitâb-i felek tâc-i zernişân dârî
Be serverî yu serefrâzî yu cihândârî

*Torâ ki herçi murâd est der cihân dârî**
*Çi gam zi hâl-i za'îfân u nâtevân dârî?***

2

Be tîg-i gamze-yi ḫod kişver-i cihân bestân
Be ḫande-yi şekerîn cân-i âşıkân bestân
Be yek kirişme-yi şîrîn hezâr cihân bestân

Beḫâh cân u dil ez bende vu revân bestân
Ki hukm ber ser-i âzâdegân revân dârî

3

Muʿattar ez mey-i gulbûy kon çon gonçe meşâm
Furû meyâr ser illâ be sâgar-i gulfâm
Be şâdî-yi roḫ-i sâkî yu ḫande-yi leb-i câm

Benûş mey ki sebokrûhî yu latîf mudâm
Alelḫusûs der an dem ki ser girân dârî

4

Sirişte'end be mihr u vefâ-yi to gil-i men
Be dîgerî nekoned meyl tab'-i mâ'il-i men
Velîk gayr-i cefâ nîst ez to hâsil-i men

*Mekon ʿitâb ezin bîşter u covr ber dil-i men****
Bokon her ançi tevânî ki cây-i an dârî

---

* Bu gazel Kazvînî neşrinde 310-311. sayfalardadır. Bâkî bu gazelin yedi beytini tahmis etmiştir.

** Bu mısra Kazvînî neşrinde şu şekildedir (s. 310; krş. Hâfız Dîvânı çevirisi, Ayrıntı Yayınları, c. 2, s. 1014-1015): Çi gam zi hâl-i za'îfân-i nâtevân dârî.

*** Kazvînî neşrinde "ber dil-i mâ" şeklindedir.

Taḫmîs-i gazel-i Hâce Hâfız
II

1
Makâmda, yükseklikte gökyüzüne uzanmış başın var
Gökyüzündeki güneş gibi altın işlemeli tâcın var
Önderlikte, başı yücelikte, dünya padişâhlığında

Dünyada neyse murâdın, her şeyin var
Zayıfları, güçsüzleri dert edecek hâlin mi var?

2
Gamzenin kılıcıyla dünya ülkelerini al
Tatlı gülüşünle âşıkların cânını al
Şirin bir göz kırpışınla bin dünyayı al

Kuldan can, gönül iste, hemen al
Özgür insanlara geçer hükmün var*

3
Gonca gibi kokla gül kokulu meyi
Gül renkli kadehten başkasına indirme başını
Sâkînin yanağı, kadeh kenarının gülüşü şerefine

İç meyi; hafiftir rûhun, lâtiftir sürekli
Hele bir de o demde çekmişse demi

4
Yoğurmuşlar toprağımı sevgin vefân ile
Akar gönlüm meyletmez başka birine
Ama cefâdan başka şey geçmez elime

Daha çok çıkışma, cevretme gönlüme
Elinden geleni yap; liyâkatin var

---

* Kazvînî neşrinde bu beyitten sonra iki beyit daha var (s. 310, krş. *Hâfız Dîvânı* çevirisi, Ayrıntı Yayınları, c. 2, s. 1014-1015):

Miyân nedârî yu dârem aceb ki her sâ'et
Miyân-i mecma'-i ḫûbân konî miyândârî

Beyâz-i rûy-i to râ nîst nakş-i derḫor ezank
Sevâdî ez ḫâl-i muşkîn ber ergavân dârî

(Belin yok; her ân şaşıyorum buna ben
Güzeller topluluğunda arabulucuk edersin

Yüzünün beyazlığına yakışır bir nakış yok, zira
Erguvan yanaklarda siyah miskli tüyün var senin)

۵

بسی فتاده ز زخم خدنگ درد و بلاست
ولی ز خاکِ محبت چو من فتاده نخاست
مگر جفای تو بر من بافتضای قضاست

باختیارت اگر صد هزار تیر بلاست
بقصد جانِ منِ خسته در کمان داری

5

Besî fotâde zi zaḫm-i ḫadeng-i derd u belâst
Velî zi ḫâk-i mahabbet ço men fotâde neḫâst
Meger cefâ-yi to ber men be iktizâ-yi kazâst

Be iḫtiyâret eger sad hezâr tîr-i belâst
Be kasd-i cân-i men-i ḫaste der kemân dârî

۶

مکن بمردم بیگانه راز دل را فاش
که اهلِ درد بخونِ جگر کنند معاش
بجامِ صبر کشی دُردِ دَرد و غم را کاش

بکش جفای رقیبان مدام و خوشدل باش
که سهل باشد اگر یارِ مهربان داری

6

Mekon be merdom-i bîgâne râz-i dil râ fâş
Ki ehl-i derd be ḫûn-i ciger konend me'âş
Be câm-i sabr keşî dord-i derd u gam râ kâş

*Bekeş œfâ-yi rakîbân mudâm u ḫoşdil bâş***
Ki sehl bâşed eger yâr-i mihribân dârî

۷

اگر بلاغتِ باقی فصاحتِ حافظ
بیابی از سخنِ شیخ و گفتهء واعظ
مشو بجانبِ ایشان دمی چو من لاحظ

چو گل بدامن ازین باغ می بری حافظ
چه غم ز نعره و فریادِ باغبان داری

7

Eger belâgat-i Bâkî, fesâhat-i Hâfiz
Beyâbî ez soḫen-i Şeyḫ u gofte-yi Vâ'iz
Meşov be cânib-i îşân, demî ço men lâhiz

Ço gul be dâmen ezin bâg mîberî Hâfiz
Çi gam zi na're vu feryâd-i bâgbân dârî?

* Kazvînî neşrinde "tîr-i belâst" değil, "tîr-i cefâst" şeklindedir.

** Kazvînî neşrinde "Bekeş cefâ-yi rakîbân mudâm u covr-i hasûd" şeklindedir. (Çekmeye bak rakiplerin cefâsını, kıskancın hasedini), krş. Hâfız Dîvânı çevirisi, Ayrıntı Yayınları, c. 2, s. 1015.

5
Niceleri dert, belâ okuyla yaralanmış, düşmüştür
Muhabbet toprağından benim gibi düşkün çıkmamıştır
Sanırım senin bana cefân kaderin gereğidir

Yüz bin belâ oku senin elindedir
Yayında ben yaralının cânına kast etmiş okun var

6
Yabancılara açarım deme gönül sırrını
Ciğer kanıyla yaşar dert sahipleri
Keşke sabır kadehiyle çeksen dert, gam tortusunu

Rakiplerin cefâsını çek daima, ol mutlu
Şefkatli sevgilin varsa, kolaydır işin.*

7
Bâkî'nin belâgatı, Hâfız'ın fesâhatini
Bulursan Şeyh ile Vâiz'in sözlerinde
Benim gibi yüzünü dönme onlara

Hâfız madem gül götürüyorsun bu bahçeden eteğinde
Ne dert sanki, bahçıvan bağırsa çağırsa!

* Kazvînî neşrinde bundan sonra bir beyit daha vardır (s. 311; krş. *Hâfız Dîvânı* çevirisi, Ayrıntı Yayınları, c. 2, s. 1014-1015).

Be vasl-i dôst geret dest midehed yekdem
Borov ki herçî murâd est der cihân dârî

(Bir ân için mümkün olursa dosta kavuşman
Durma git; dünyada ne murâdın varsa, sahipsin.)

Gazel 1

[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün]

قصهء عشق دگرگونه زبانی دارد
آن نه سرّیست که تقریر و بیانی دارد

آنکه در عشق تو با دود دل و چشم ترست
سایهء بید و لب آب روانی دارد

با خیال دهن و بادهء لعلت جانم
در سراپردهء دل عیش نهانی دارد

روی اقبال بدرگاه تو دارد خورشید
که درین قصر دل افروز مکانی دارد

زانکه در دل هوس عشق تو دارد باقی
نه غم جان و نه اندوه جهانی دارد

Gazel 1

Kısse-yi aşk digergûne zebânî dâred
An ne sırrîst ki takrîr u beyânî dâred

Anki deraşk-i to bâ dûd-i dil u çeşm-i terest
Sâye-yi bîd u leb-i âb-i revânî dâred

Bâ ḫiyâl-i dehen u bâde-yi la'let cânem
Der serâperde-yi dil eyş-i nihânî dâred

Rûy-i ikbâl be dergâh-i to dâred ḫorşîd
Ki derin kasr-i dilefrûz mekânî dâred

Zanki der dil heves-i aşk-i to dâred Bâkî
Ne gam-i cân u ne endûh-i cihânî dâred

Gazel 2

[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

نوید وصلتم از کوی یار مهربان آمد
نسیم نوبهاری از حریم گلستان آمد

دلم با حسرت آن رخ بطرف باغ و گلشن شد
ز جام لاله همچون غنچه مست سرگران آمد

دهانت چشمهء خضر ار نباشد پس چرا هردم
چو آب زندگی از دیدهء مردم نهان آمد

شنید اوصاف حُسنت را ز باد صبحدم غنچه
بیاد لعل شیرین تو آبش در دهان آمد

درین افسانه بودم من که در پیشت کمر بندم
حدیث خنجر خونریز هجرت در میان آمد

Gazel 2

Nevîd-i vuslatem ez kûy-i yâr-i mihribân âmed
Nesîm-i nevbehârî ez harîm-i gulistân âmed

Dilem bâ hasret-i an roḫ be tarf-i bâg u gulşen şod
Zi câm-i lâle hemçon gonçe mest-i sergirân âmed

Dehânet çeşme-yi ḫızr er nebâşed, pes çerâ her dem
Ço âb-i zindegî ez dide-yi merdom nihân âmed

Şenîd ovsâf-i husnet râ zi bâd-i sobhdem gonçe
Be yâd-i la'l-i şîrîn-i to âbeş der dehân âmed

Derin efsâne bûdem men ki der pîşet kemer bendem
Hadîs-i ḫancer-i ḫûnrîz-i hicret der miyân âmed

Gazel 1

Aşk hikâyesinin başka bir dili var
Bu sır değil ki; takriri, beyanı var

Senin aşkınla gönlü dumanlı, gözü yaşlı olanın
Söğüt gölgesiyle akarsu kenarı var

Ağzının hayâli, lâl dudağının bâdesiyle cânımın
Gönlümün otağında gizli işret âlemi var

Güneş senin dergâhına çevirmiş ikbâl yüzünü
Gönül aydınlatan bu kasırda bir mekânı var

Bâkî'nin gönlünde aşkının hevesi var
Bu yüzden ne can kaygısı, ne dünya derdi var

Gazel 2

Sevgili yârin sokağından vuslat müjdesi geldi
Gül bahçesinden bana ilkbahar esintisi geldi

O yanağın hasretiyle bağa gülşene gitti gönlüm
Lâle kadehiyle sarhoş olmuş gonca gibi geldi

Hızır pınarı değilse ağzın, neden her ân
İnsanların yüzünden gizli hayat suyu gibi geldi?

Sabah rüzgârından dinledi gonca güzelliğinin vasıflarını
Şirin dudaklarını düşündükçe ağzı sulandı geldi

Huzûrunda hizmete durmayı düşünüyordum ki
Ayrılığının kan dökücü hançeri araya girdi

بیا باقی بدرگاهِ شهنشاهی که هموارش
سعادت هم رکاب و بخت و دولت هم عنان آمد

Biyâ Bâkî be dergâh-ı şehenşâhî ki hemvâreş
Seâdet hem rikâb u baht u dovlet hem'inân âmed

خداوند همادولت، جهاندارِ قدرقدرت
که نعلِ سمِّ اسبش تاجِ فرقِ خسروان آمد

Ḫodâvend-i homâhimmet, cihândâr-i kaderkudret
Ki na'l-i somm-i esbeş tâc-i fark-i ḫosrevân âmed

Gazel 3

[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

Gazel 3

گلرخان سوی چمن عزم تماشا می کنند
بلبلِ شوریده را سرمست وَ شیدا می کنند

Gulruḫân sûy-i çemen 'azm-i temâşâ mîkonend
Bulbul-i şûrîde râ sermest u şeydâ mîkonend

در چنین قحط شراب از لاله ها در حیرتم
کز کجا این ساغرِ گلرنگ پیدا می کنند

Der çonin kaht-i şerâb ez lâlehâ der hayretem
Kez kocâ in sâgar-i gulreng peydâ mîkonend

از جفای محتسب چون لاله امروز اهلِ عشق
دورِ جامِ باده را در کوه و صحرا می کنند

Ez œfâ-yi muhtesib çon lâle imrûz ehl-i aşk
Dovr-i câm-i bâde râ der kûh u sahrâ mîkonend

بر گل و شمشاد ازان دلبسته شد مرغانِ باغ
میلِ آن رخساره و قدِّ دلارا می کنند

Ber gul u şimşâd ezan dilbeste şod morgân-i bâg
Meyl-i an rohsâre vu kadd-i dilârâ mîkonend

باقیا بر طرّهء زنجیرِ مویان دل مبند
چون ترا دیوانه می سازند وَ رسوا می کنند

Bâkiyâ ber torre-yi zencîr-i mûyân dil mebend
Çon torâ dîvâne mîsâzend u rusvâ mîkonend

Gel Baki şehinşâhın dergâhına; çünkü daima
Saadet onunla bir üzengili, baht ile devlet bir dizginli geldi

Hüma himmetli efendim; kader kudretli hükümdârın
Atının nalları hüsrevlerin tacı üstüne geldi

Gazel 3

Çimenlik seyrine niyetlense gül yüzlüler
Coşkulu bülbülleri sarhoş, âşık ederler

Bu şarap kıtlığında şaşarım lâlelere
Böyle gül rengi kadehi nereden bulurlar?

Muhtesip cefâsından lâle gibi bugün âşıklar
Bâde kadehini dağda, kırda dolaştırırlar

Bahçede kuşlar gönül vermiş güle, şimşire
Sebep; o boylu boslu, hoş yanaklı dilbere meylederler

Bâkî! Bağlama gönlünü zincir saçlıların kâkülüne
Yoksa seni delirtir, rüsva ederler

Gazel 4

[Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün]

شمع قدِّ تو ازان کاکلِ مشکین بر سر
خانهٔ عقل و دلم سوخته و دین بر سر

سروِ بالای تو آرد سرِ سنبل در پا
نخلِ زیبای تو دارد گل و نسرین بر سر

سر بزیر قدمت می فکنم چشم برو
هست ازان رو شرفِ چشم جهان بین بر سر

شاهِ صبح ار بفروشی بغلامیء درت
تختِ سیمین دهد و افسرِ زرّین بر سر

گر سوادِ شکنِ زلفِ تو بیند خاقان
خطّهء مُلکِ خطا می دهد و چین بر سر

پیشِ پیرِ خرد این چرخِ مقرنس طفلیست
درمی چند بر آویخته پروین بر سر

در غم ابروی شوخت دلِ باقی مرغیست
که برو سایه زند شهپرِ شاهین بر سر

هر که دردِ کهن از عشق تو دارد در دل
حرزِ جان باشدش این نظمِ نوآیین بر سر

Gazel 4

Şem'-i kadd-i to ezan kâkul-i moşkîn ber ser
Ḫâne-yi akl u dilem sûḫte vu dîn ber ser

Serv-i bâlâ-yi to âred ser-i sunbul der pâ
Naḫl-i zîbâ-yi to dâred gul u nesrîn ber ser

Ser be zîr-i kademet mîfikenem çeşm berû
Hest ezan rû şeref-i çeşm-i cihânbîn ber ser

Şâh-i sobh er befurûşî begolâmî-yi deret
Taḫt-i sîmîn dehed u efser-i zerrîn ber ser

Ger sevâd-i şiken-i zolf-i to bîned ḫâkân
Ḫıtte-yi molk-i ḫitâ mîdehed u Çîn ber ser

Pîş-i pîr-i ḫired in çerḫ-i mukarnas tıflîst
Diremî çend ber âvîḫte Pervîn ber ser

Der gam-i ebrû-yi şûḫet dil-i Bâkî morgîst
Ki berû sâye zened şehper-i şâhîn ber ser

Herki derd-i kohen ez 'aşk-i to dâred der dil
Hırz-i cân bâşedeş in nazm-i novâyîn ber ser

Gazel 4

Mum gibi boyunu miskli kâkül taşır başta
Akıl, gönül, din evim yandı başta

Selvi boyun indirir sümbülün başını ayağa
Fidan boyun gül ile nesrin taşır başta

Başımı ayağının altına atarım, gözümü üstüne
Dünyayı gören gözüm bu yüzden şereflidir başta

Sabahın şâhı kapıkulu diye satsa seni
Gümüş tahtı verir sana, altın tâc başta

Hakân görse büklüm büklüm zülüflerinin karalığını
Verir bunun için Hıtay ile Çin topraklarını

Akıl pîrince bir çocuktur şu mukarnas gökyüzü
Pervin'dir âdetâ birkaç dirhem var başında

Şûh kaşlarının gamıyla bir kuştur Bâkî'nin gönlü
Şahin kanadı salar gölgesini başına

Kimin gönlünde aşkının eski derdi varsa
Yeni usül bu şiir can muskası olur ona

Gazel 5

[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

خیمه زد از گلبن سرسبز بر گلزار گل
بست مشکین سیبان از ابرِ گوهربار گل

از غمت صد داغ خونین داشت پنهان در جگر
پیش رویت کرد اکنون یک بیک اظهار گل

رنگِ روی از حالتِ جام لبِ لعلِ تو یافت
زان ندارد حاجتَ گلگونه رخسار گل

آبِ جوی از باد چون پولادِ هندی نقش بست
عکسِ گل در وی چو بر شمشیرِ جوهردار گل

غنچه زانرو دمبدم در خنده آید کآورد
زعفران اندر میان طبلهء عطّار گل

تابِ دیگر داد حسنِ روی گلشن را ز شوق
همچو عکسِ جامِ شاهنشاهِ جم مقدار گل

در چکاند کلکِ باقی شاید ار زینت دهد
تاجِ لعلِ غنچه را زین لؤلؤ شهوار گل

Gazel 5

Ḫeyme zed ez gulbun-i sersebz ber gulzâr gul
Best moşkîn sâyebân ez ebr-i govherbâr gul

Ez gamet sed dâg-i ḫûnîn dâşt pinhân der ciger
Pîş-i rûyet kerd eknûn yek beyek izhâr gul

Reng-i rûy ez hâlet-i câm-i leb-i la'l-i to yâft
Zan nedâred hâcet-i gulgûne-yi roḫsâr gul

Âb-i cûy ez bâd çon pûlâd-i hindî nakş best
Aks-i gul der vey ço ber şemşîr-i covherdâr gul

Gonçe zanrû dembedem der ḫande âyed k'avered
Za'ferân ender miyân-i table-yi 'ettâr gul

Tâb-i dîger dâd husn-i rûy-i golşen râ zi şovk
Hemço 'aks-i câm-i şâhenşâh-i Cemmikdâr gul

Der çekâned kilk-i Bâkî şâyed er zînet dehed
Tâc-i la'l-i gonçe râ zin lu'lu'-i şehvâr gul

Gazel 5

Yeşil gül fidanıyla gül bahçesine otağ kurdu gül
İnci yağdıran bulutla miskli sayvan kurdu gül

Gamın yüzünden yüz kanlı dağ gizliydi ciğerinde
Yüzünün önünde gösterdi şimdi bir bir gül

Yüzünün rengini lâl dudaklarının kadehinden aldı
Bu yüzden gül renkli yanağa muhtaç değil gül

Akarsu hint kılıcı gibi menevişlendi rüzgârdan
Gülün ondaki aksine bak; sanki parlak kılıç üstünde gül

Gül goncası sürekli gülüyor; sebebi
Attar tablasına safran getiriyor gül

Gül bahçesinin güzelliğine ayrı hava kattı şevkle
Cem azâmetli şehinşâhın kadehinin aksi gibi gül

Bâkî'nin kalemi süsleyecek olursa
Goncanın lâl tâcına iri inci serper gül

Gazel 6

[Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün]

بچشم ما که ابرِ نوبهاران میتوان گفتن
رخت را خرّم از باغ و گلستان میتوان گفتن

دم گریه ز خوناب سرشکِ لعلگون من
سرِ کوی ترا کانِ بدخشان میتوان گفتن

جهان می سوزد آن رخسار چون خورشیدِ عالم گرد
بدین خوبی ترا آشوبِ دوران میتوان گفتن

کتابه آن دو ابروی سیه بر منظرِ خوبی
جبینت شمسهء بر طاق ایوان میتوانَ گفتن

ادای نظم دلجویت صدایی دارد ای باقی
که او را قوتِ جانِ اهلِ عرفان میتوان گفتن

درین مدّت کسی دلشاد نتوان یافتن خود را
سخن را گرچه نازکتر ز سلمان میتوان گفتن

Gazel 6

Be çeşm-i mâ ki ebr-i nevbehârân mîtevân goften
Roḫet râ ḫorrem ez bâg u gulistân mîtevân goften

Dem-i girye zi ḫûnâb-i sirişk-i la'lgûn-i men
Ser-i kûy-i to râ kân-i Bedaḫşân mîtevân goften

Cihân mîsûzed an roḫsâr-i çon ḫorşîd-i âlemgerd
Bedin ḫûbî torâ âşûb-i dovrân mîtevân goften

Kitâbe an do ebrû-yi siyeh ber manzar-i ḫûbî
Cebînet şemse-yi ber tâk-i eyvân mîtevân goften

Edâ-yi nazm-i dilcûyet sedâyî dâred ey Bâkî
Ki û râ kût-i cân-i ehl-i irfân mîtevân goften

Derin moddet kesî dilşâd netvan yâften ḫod râ
Soḫen râ gerçi nâzukter zi Selmân mîtevân goften

Gazel 6

Gözümüze ilkbahar bulutu demek mümkün
Yüzüne bahçeden, gülistândan kutlu demek mümkün

Lâl renkli, kanlı gözyaşlarımla ağlarken
Senin diyârına Bedahşan madeni demek mümkün

Âlemi dolaşan güneş yüzün yakıyor cihânı
Bu güzellikle sana çağı birbirine katan demek mümkün

İki kara kaşın güzellik seyir yerinin kitabesi
Alnına eyvan kemerinde şemse demek mümkün

Bâkî! Gönül alıcı şiirlerinin başka edâsı var
Onlara âriflerin can azığı demek mümkün

Şu zaman kimse mutlu bulmaz gönlünü
Gerçi sözü Selman'dan ince söylemek mümkün

Gazel 7

[Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün]

تا ز خیال من گذشت طلعت مه لقای من
مطلع آفتاب شد خاطر باصفای من

حسن و بهای روی تو باغ و بهار خرّمی
بلبل خوش نوای او طبع سخن سرای من

گشت بیمن عشق تو مُلک سخن مسخّرم
هست زبان نکته گو تیغ جهانگشای من

تا برسید بر سرم ظلّ ظلیل قامتت
سایه فکند بر فلک رایت کبریای من

خشت سر خُم میم آینه سکندری
کهنه سفال میکدهٔ جام جهان نمای من

روز حساب جرم من بیشتر آید از عدد
گرنه قلم زند قضا بر رقم خطای من

باقی از آنکه صورت حال منست بپیش او
پرده عفو و مغفرت گر نکشند روای من

Gazel 7

Tâ zi hiyâl-i men gozeşt taʾlat-i mehlikâ-yi men
Matlaʾ-i âfitâb şod ḫâtır-i bâsefâ-yi men

Husn u bihâ-yi rûy-i to bâg u behâr-i ḫorremî
Bolbol-i ḫoşnevâ-yi û tabʾ-i soḫenserâ-yi men

Geşt be yumn-i ʿaşk-i to molk-i soḫen musaḫḫarem
Hest zebân-i noktegû tîg-i cihângoşâ-yi men

Tâ beresîd ber serem zıll-i zalîl-i kâmetet
Sâye fikend ber felek râyet-i kibriyâ-yi men

Ḫişt-i ser-i ḫom-i meyem âyine-yi Sikenderî
Kohne sifâl-i meykede câm-i cihânnumâ-yi men

Rûz-i hisâb corm-i men bîşter âyed ez ʿaded
Gerne kalem zened kazâ ber rakam-i ḫatâ-yi men

Bâkî ez anki sûret-i hâl-i men est bepîş-i û
Perde-yi ʿafv u magfiret ger nekeşend revâ-yi men

Gazel 7

Ay yüzünün parlaklığı geçince hayâlimden
Güneşin doğuş yeri oldu safâlı gönlüm

Yüzünün güzelliği kutluluk bahçesi, baharı
Onun şakıyan bülbülü benim şairlik gücüm

Aşkının uğuruyla ele geçirdim söz ülkesini
Dünyayı fetheden kılıç oldu nükteli dilim

Başıma düştüğünden beri boyunun gölgesi
Feleğe gölge saldı ululuk sancağım

Mey küpünün kerpici İskender aynası gelir bana
Meyhanenin eski çanağı dünyayı gösteren kadehim

Kader af kalemini çekmese hatâlarıma
Hesap günü haddinden fazla çıkar cürmüm

Bâkî! Onun önünde duruyor benim hâlim
Af, mağfiret perdesi çekilmezse, budur müstahakkım

Gazel 8

[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

مشکِ ختن بیاد دهد خاکِ کوی تو
آتش زند بخرمنِ گل آبِ روی تو

در آرزوی جان منی من در اشتیاق
آخر هلاک می کندم آرزوی تو

گردِ حریم تو گردد چو بیدلان
هر صبحدم نَسیمِ گلستان ببوی تو

بگرفت راهِ کوی ترا آبِ چشمِ ما
تا هیچ کس مجال نیابد بسویَ تو

باقی ببند زلفِ سیاهِ تو مبتلاست
ای من اسیرِ سلسلهء تارِ موی تو

Gazel 8

Moşk-i Ḫoten be bâd dehed ḫâk-i kûy-i to
Âteş zened be ḫarmen-i âb rûy-i to

Der ârizû-yi cân-i menî, men der iştiyâk
Âḫer helâk mîkonedem ârizû-yi to

Gird-i harîm-i kûy-i to gerded ço bîdilân
Her sobhdem nesîm-i golistân be bûy-i to

Bigrift râh-i kûy-i to râ âb-i çeşm-i mâ
Tâ hîç kes mecâl neyâbed be sûy-i to

Bâkî be bend-i zulf-i siyâh-i to mubtelâst
Ey men esîr-i silsile-yi târ-i mûy-i to

Mesnevî 1

[Feûlün Feûlün Feûlün Feul]

شهنشاهِ دریادل و کانِ یسار
سلیمانِ ثانی شهِ جم وقار

خداوند فرمانروای جهان
شهِ تاجوَر فخرِ عثمانیان

سرافراز شاهانِ دولت قرین
شهِ دادگر دوارِ پاکدین

Mesnevî 1

Şehenşâh-i deryâdil u kân-i yesâr
Soleymân-i sânî, şeh-i cemvekâr

Ḫodâvend-i fermânrevâ-yi cihân
Şeh-i tâcver, faḫr-i Osmâniyân

Sereferâz-i şâhân-i dovletkarîn
Şeh-i dâdger, dâver-i pâkdîn

Mesnevî 2

[Feûlün Feûlün Feûlün Feul]

بفرمان دارندهء تاج بخش
رسیدش همه گنج و اورنگ رخش

جهاندار گشت و شهنشاه شد
فلک حشمت و آسمان جاه شد

بیام نهم قصر نیلوفری
شد آوازهء عدلِ اسکندری

Mesnevî 2

Be fermân dârende-yi tâcbaḫş
Resîdeş heme genc u evreng-i raḫş

Cihândâr geşt u şehenşâh şod
Felekhaşmet u âsumâncâh şod

Be bâm-i nohom kasr-i nîlûferî
Şod âvâze-yi 'adl-i İskenderî

Gazel 8

Hoten miskini havaya savurur sokağının toprağı
Gül harmanını ateşe verir yüzünün parlaklığı

Sen benim cânımı istersin, ben iştiyak içinde
Seni arzulamak sonunda helâk edecek beni

Evinin çevresini dolanır âşıklar gibi
Senin için gülistândan esen meltem her sabah vakti

Akan gözyaşlarım kesti sana giden yolu
Sana gidecek yol bulamasın diye hiç biri

Siyah zülüflerinin bağına müptelâdır Bâkî
Saçlarının zincirinde esir olduğum sevgili!

Mesnevî 1

Derya gönüllü şâhlar şâhı, zenginlik madeni
İkinci Süleyman, Cem vâkarlı şâh

Dünyada hükmü geçen efendi
Tâc sahibi şâh, Osmanlıların kıvancı

Devletli şâhların yücesi
Adaletli şâh, dini temiz hâkim

Mesnevî 2

Hükmeden, tâc bağışlayan hükümdâr
Geldi ona ışıl ışıl taht ile hazineler

Cihân sahibi, şâhlar şâhı oldu
Felek haşmetli, gök mertebeli oldu

Dokuzuncu kat gökte nilüfer rengi kasırda
Ünü yayıldı İskender gibi adaletiyle

Mesnevî 3
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

جهان سلطنت خاقان اعظم
سلیم القلب سلطان مسلّم

نگه دارندهء ناموس شاهی
پناهِ عالمِ عالَم پناهی

Mesnevî 3

Cihânsaltanat, ḫâkân-i a'zam
Selîmü'l-kalb sultân-i müsellem

Nigeh dârende-yi nâmûs-i şâhî
Penâh-ı âlem-i âlempenâhî

Mesnevî 4
[Feûlün Feûlün Feûlün Feûl]

سلامی چو بارانِ فصلِ بهار
که بر فرقِ گل گشته گوهَرنثار

چو شبنم که بر چهرهء گل چکد
ز گل بر سرِ زلف سنبل چکد

وز آنجا ببالا کشد آفتاب
نسیمش معطّر کند نُه قباب

Mesnevî 4

Selâmî ço bârân-i fasl-i behâr
Ki ber fark-i gul geşte govhernisâr

Ço şebnem ki ber çihre-yi gul çeked
Zi gul ber ser-i zulf-i sunbul çeked

Vezancâ be bâlâ keşed âfitâb
Nesîmeş mu'attar koned ruh kıbâb

Tek Beyit 1
[Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün]

در زیرِ طاق گنبدِ این چرخِ زودسیر
نَاید بکَار عاقبت الا دُعای خیر

Tek Beyit 1

Der zîr-i tâk-i gonbed-i in çerḫ-i zûdseyr
Nâyed be kâr âkıbet illâ du'â-yi ḫeyr

Tek Beyit 2
[Mefâîlün Feilâtün Mefâîlün Feilün]

زهی بیادِ وصالِ تو تازه جان و جهانم
بیا که بی تو نیاید بچشم جان و جهانم

Tek Beyit 2

Zihî be yâd-i visâl-i to tâze cân u cihânem
Biyâ ki bîto neyâyed be çeşm cân u cihânem

Mesnevî 3

Dünyaya hükmeden en büyük hakân
Yumuşak kalpli, sultân mı sultân

Şâhlığın şerefini koruyan
Bütün âlemi himayesine alan

Mesnevî 4

Esenlikler! Bahar mevsimi yağmuru hani
Gül yapraklarına saçmış inci tanelerini

Şebnem gibi hani; damlar gülün yüzüne
Gülden damlar sümbülün zülüflerine

Çeker güneş oradan yukarılara
Rüzgâr dokuz kat gökyüzünü doldurur kokularla

Tek Beyit 1

Şu koşturan felek kümbetinin kemeri altında
Hayır duadan ötesi işe yaramaz sonunda

Tek Beyit 2

Sana kavuşmanın hatırasıyla canlanır, dünya olurum
N'olur gel! Sen yoksan cânı dünyayı görmez olurum

Tek Beyit 3
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

ناله را در چنگِ غم پیوسته بر گردون کنم
یارب از دستِ غمِ هجران چه سازم ، چون کنم؟

Tek Beyit 3

Nâle râ der çeng-i gam peyveste ber gerdûn konem
Yârab ez dest-i gam-i hicrân çi sâzem, çon konem?

Tek Beyit 4
[Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün]

ای غمِ زنجیرِ زلفت مایهء دیوانگی
خدمتِ خاکِ جنابت پایهء فرزانگی

Tek Beyit 4

Ey gam-i zencîr-i zolfet mâye-yi dîvângî
Ḫidmet-i ḫâk-i cenâbet pâye-yi ferzânegî

Tek Beyit 5
[Mefâîlün Mefâîlün Feûlün]

الهی رحمتِ یزدان کسی باد
و بالحمدی کند من بنده را یاد

Tek Beyit 5

İlâhî rahmet-i Yezdân kesî bâd
Vebi'l-hamdî koned men bende râ yâd

Tek Beyit 3

Gam çengeliyle daim feleğe asarım iniltimi
N'apayım, n'ideyim ayrılık gamından Yârabbi?

Tek Beyit 4

Zülüflerinin zincirinin gamını çekmek delilik sebebi
Bastığın toprakta yere kapanmak bilgelik payesi

Tek Beyit 5

Hamdedip ben kulunu yâd ederse biri
İlâhî rahmet onun üstüne yağsın Yârabbi

Bibliyografya

Bâkî Dîvânı, Tenkitli Basım, Dr. Sabahattin Küçük, Türk Dil Kurumu Yayınları, İkinci baskı, Ankara, 2011.
Dr. Rudolf Dvorak, *Bâkî's Dîwân, Ghazalijjât, Nach den Handschriften von Leiden*, Leipzig, München und Wien, herausgegeben, Leiden 1908.
Dîvân-ı Belâgat'ünvân-ı Bâkî, Mûsika-yı Hümâyûn Litoğrafya Tezgâhı, 1276 Rebîülevvel evâsıtı.
Source gallica.bnf.tr/ *Bibliothèque nationale de France, Turc 285* (ta'lik yazma).
Dîvân-i Ḫâce Şemseddin Muhammed Hâfiz-i Şîrâzî "kuddise sirruhu'l-'azîz", be ihtimâm-i Muhammed-i Kazvînî ve Doktur Kâsım-i Ganî, Kitâbfurûşî-yi Zuvvâr, çâp-i Sînâ, Tehran, 1320 hicrî şemsî, 1360 hicrî kamerî.
Hâfız Dîvânı, Hâfız-ı Şirâzî, Farsçadan çeviren: Mehmet Kanar, Cilt I-II, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2011.

Sözlük

a

Âzer'in putu: İbrahim Peygamberin babası Âzer'in taptığı put.

b

Bedahşan: Bugün Afganistan'ın 34 vilayetinden biri. Lâl taşıyla meşhurdur.

Behrâm-ı Gûr: 421-438 yılları arasında saltanat süren, gûr denilen yaban eşeğini avlamaktan hoşlanan Sâsânî hükümdârı.

Beytülmâmur: İslâm inancına göre yedinci kat gökte bulunan ve tam Kâbe'nin üzerinde yer alan meleklerin kıblesi.

Bilâl: İlk ezanı okuyan ve müslümanlığı kabul eden ilk yedi kişiden biri olan Bilâl-i Habeşî. (581-641)

Bîsütun: Ferhâd'ın deldiği dağ.

c

Câm-ı Cem: Cemşid'in dünyada olup bitenleri gösteren kadehi. Câm-ı cihannümâ, âyîne-yi cihannümâ, câm-ı İskender, âyîne-yi İskender, âyine-yi Süleyman gibi adları vardır.

Câmî: Klasik Fars şiirinin son büyük temsilcisi Molla Abdurrahman-ı Câmî (1414-1492).

Cem: Cemşid, Pîşdâdîler hanedanının dördüncü ve en büyük hükümdârı. Şarabı icat eden, ilk hamamı yaptıran, ok ile yayı kullanan ilk kişi olarak bilinir.

d

Dârâ: İran'a on dört yıl hükmeden ve Büyük İskender'e yenilen Ahamenit hükümdârı.

Düldül: Hazreti Ali'nin atı.

e

Elest: Ruhlar yaratıldığında Tanrı "Elestu birabbikum?" (Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye sormuş, ruhlar da "Belâ" (Evet) demişti. Daha sonra bu kelime bazı tamlamalarla daha geniş bir kavram derinliği kazandı.

f

Fenâfillah: Allâh'ta fânî olma, kendi varlığından sıyrılma.

Ferhâd: Hüsrev ü Şirin hikâyesinin iki erkek kahramanından biri. Bîsütun Dağını delmekle görevlendirilir. Edebiyatta adı "dağ delen" anlamına gelen "Kûhken" olarak da anılır.

Feridun: Cemşid'den sonra tahta geçen Pîşdâdî hükümdârı.

h

Hâtem: yüzük.

Haydar-ı Kerrar: Savaşta döne döne saldıran Hazreti Ali.

Huten: Misk ceylanlarıyla ve güzelleriyle ünlü Hıtay.

Hüsrev-i Dihlevî: (1253-1325) Hindistan'da Farsça yazan şair. *Penc Genc* adlı Divân'ı, *Matlau'l-Envâr*, *Şîrîn u Husrev*, *Mecnûn u Leylî*, *Âyîne-yi İskenderî*, *Heşt Bihişt* gibi eserleri vardır.

i

İsfendiyar: Şehname'deki kahramanlardan biri. Rüstem ile savaşlarıyla ünlüdür.

İskender seddi: Zülkarneyn'in Yecûc Mecuc'a karşı yaptırdığı sed, Çin Seddi.

k

Kârun: Musâ Peygamberin amcasının veya teyzesinin oğlu. Edebiyatta kendisine yaramayan zenginliğin sembolüdür.

Kays: Leylâ ile Mecnûn hikâyesindeki erkek kahraman Mecnûn'un gerçek adı.

Kayser: Bizans imparatoru.

Kevser: Cennette bir havuz, pınar veya ırmak.

Kisrâ: Pers hükümdârı.

m

Mâlik-i Dînâr: (ö. 748) Sekizinci yüzyılda yaşayan din bilginlerinden. Hasan-ı Basrî'nin öğrencisi oldu. Bütün mal varlığını yoksul öğrencilere harcadı. Seyahat ücretini peşin isteyen kaptan tarafından dövülmüş, bir keramet göstererek denizdeki balıklar ağzında bir dinarla su yüzüne çıkmış, bir dinarı alarak kaptana seyahat ücretini ödemiş, sonra gemiyi terkederek denizde yürümüş. Hikâyesi Mesnevî'de geçer.

Merih: Mars, Behrâm. Savaş tanrısı.

Mescid-i Aksâ: Kudüs'ün doğusundadır. Müslümanların kutsal mekânlarından biri. İlk kıble olduğuna inanılır.

Mesih: İsâ Peygamber. Yeri eski inanışa göre gökyüzünün dördüncü katıdır. Nefesiyle hastaları iyileştirdiğine, ölüyü dirilttiğine inanılır. Beşikteyken konuşması, gökten havarilere sofra indirmesi, eşeğiyle Filistin'i dolaşarak hem hastaları iyileştirmesi, hem Hıristiyanlığı tebliğ etmesi, boyacılığı, gökyüzüne çekilirken üstünden iğne çıkması dolayısıyla dördüncü katın üstüne çıkamaması Doğu edebiyatlarında konu oldu.

n

Naîm Cenneti: Cennetin yedi katından biri. Diğerleri: Firdevs, Adn, Darülhuld, Me'vâ, Darüsselâm, İlliyyûn.

Nigâristan: Ressam Mani'nin resim atölyesi. Resim koleksiyonun adı: *Erjeng*, *Erteng* veya *Engelyun*.

r

Rıdvan: Cennetin kapıcısı.

Rüstem-i Zâl: Şahname kahramanlarından Zal oğlu Rüstem.

s

Sahipkıran: İki kutlu yıldızı birbirine yaklaşmış olan büyük padişâh.

Selman: Gazneliler dönemi şairi Mes'ûd-i Sa'd-i Selmân. (ö. 1121) Fars edebiyatında habsiyyat ve şekvâiye şiirleriyle tanınır.

Süleyman: Davud Peygamberin oğlu, İsrailoğullarının büyük hükümdârı. MÖ 973'te tahta çıktı. Doğa güçleri, hayvanlar emrine verildi. Parmağında sürekli olarak taşıdığı yüzüğün kaşında ism-i azam yazılıymış. Bu yüzükle bütün dünyaya hükmedermiş. Edebiyatta Cemşid ile Süleyman arasında da bağlantı kurulur.

t

Tecellî nûru: Musâ Peygamberin Tûr Dağında gördüğü, geçici körlük yaşadığı ateş.

Tevvab: Tövbeleri kabul eden Tanrı.

Tûbâ: Cennette bulunan bir ağaç. Sîmurgun yuvası bu ağaçtaymış. Kimilerinin görüşüne göre Tûbâ, Sidretülmüntehâ ve Zeytûne aynı ağaçtır.

Tutya: Göze ilaç olarak sürülen sürme. Edebiyatta sevgilinin ayağını bastığı toprak kutludur; sürme yerine geçer.

ü

Ülker: Süreyyâ, Yediyıldız, Peren, Pervin olarak da bilinen takımyıldız.

z

Zühre: Venüs, Nâhid. Gökyüzü çalgıcısı. Mitolojide Babil'de yaşayan güzel bir kadın. Yeryüzüne gönderilen Harut ile Marut adlı meleklerden ism-i a'zamı öğrenince gökyüzüne çekilip yıldıza dönüştürüldü.

Zülfikâr, Zülfekâr: Hazreti Ali'nin oluklu, çatal dilli kılıcı.

Zünnûn: (796-860) Mısırlı sûfî ve tasavvuf felsefesinin kurucularından.

Dizin

A

Acem 332, 437, 690, 691, 702, 703
Aden 37, 41, 260, 261, 461, 676, 677, 759
Ahmed Paşa 591
Ahmet 663, 755
Ali 4, 27, 267, 653, 685, 711, 717, 741, 800, 802
Ali Paşa 711, 717
Allâh 33, 75, 104, 105, 115, 133, 170, 171, 205, 247, 249, 254, 255, 313, 321, 331, 405, 411, 479, 485, 488, 489, 507, 517, 532, 533, 539, 543, 548, 553, 569, 577, 581, 585, 588, 589, 591, 597, 599, 612, 613, 619, 625, 651, 653, 655, 667, 682, 683, 697, 699, 703, 719, 722, 723, 759, 763, 800
Allâh'ın Aslanı 697
Anka 329, 399
Aristo 661
Âsaf 584, 585, 709, 720, 721
Ashab 321
Ay 27, 37, 53, 65, 91, 151, 163, 195, 203, 237, 255, 345, 399, 425, 497, 503, 561, 641, 699, 715, 723, 741, 753, 789
Âyîne-yi İskenderüñ 270
Azer 495
Azerbaycan 437, 681

B

Bağdat 153, 235, 391
Bâkî 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 149, 150, 151, 152, 153,

154, 155, 156, 157, 159, 160,
161, 162, 163, 164, 165, 166,
167, 168, 169, 170, 171, 172,
173, 174, 175, 176, 177, 178,
179, 180, 181, 182, 183, 184,
185, 186, 187, 188, 189, 190,
191, 192, 193, 195, 197, 198,
199, 200, 201, 202, 203, 204,
205, 206, 207, 208, 209, 210,
211, 212, 214, 215, 216, 217,
219, 220, 221, 222, 223, 224,
225, 226, 227, 228, 229, 230,
231, 232, 233, 235, 236, 237,
238, 239, 240, 241, 242, 243,
244, 245, 246, 247, 248, 249,
251, 252, 253, 254, 255, 256,
257, 258, 259, 260, 261, 262,
263, 264, 265, 266, 267, 268,
269, 270, 271, 273, 274, 275,
276, 277, 278, 279, 280, 281,
282, 283, 284, 285, 286, 287,
289, 290, 291, 292, 293, 294,
295, 296, 297, 298, 299, 300,
301, 302, 303, 304, 305, 307,
308, 309, 310, 311, 313, 314,
315, 316, 317, 319, 320, 321,
323, 325, 326, 327, 329, 330,
331, 332, 333, 334, 335, 336,
337, 339, 340, 341, 342, 343,
345, 346, 347, 348, 349, 350,
351, 353, 354, 355, 356, 357,
358, 359, 360, 361, 362, 363,
364, 365, 366, 367, 368, 369,
370, 371, 373, 374, 375, 376,
377, 378, 379, 381, 382, 383,
384, 385, 387, 388, 389, 390,
391, 392, 393, 394, 395, 396,
397, 398, 399, 401, 403, 404,
405, 406, 407, 408, 409, 410,
411, 413, 414, 415, 417, 418,
419, 421, 422, 423, 424, 425,
427, 429, 430, 431, 432, 433,
434, 435, 436, 437, 438, 439,
440, 441, 442, 443, 444, 445,
446, 447, 448, 449, 450, 451,
453, 454, 455, 456, 457, 458,
459, 460, 461, 463, 464, 465,
466, 467, 468, 469, 470, 471,
472, 473, 474, 475, 476, 477,
478, 479, 481, 482, 483, 485,
486, 487, 488, 489, 490, 491,
492, 493, 494, 495, 496, 497,
498, 499, 500, 501, 502, 503,
504, 505, 506, 507, 508, 509,
510, 511, 513, 515, 517, 518,
519, 520, 521, 522, 523, 524,
525, 526, 527, 528, 529, 530,
531, 532, 533, 534, 535, 536,
537, 538, 539, 541, 542, 543,
544, 545, 546, 547, 548, 549,
550, 551, 552, 553, 554, 555,
556, 557, 559, 560, 561, 562,
563, 564, 565, 566, 567, 568,
569, 570, 571, 582, 583, 590,
591, 596, 597, 600, 601, 603,
607, 610, 611, 613, 614, 615,
618, 619, 622, 623, 625, 626,
627, 628, 629, 635, 637, 638,

639, 649, 654, 655, 663, 665, 670, 671, 674, 675, 679, 682, 683, 684, 685, 687, 690, 691, 692, 693, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 712, 713, 720, 721, 728, 729, 732, 733, 738, 739, 742, 743, 750, 751, 756, 757, 760, 761, 772, 773, 774, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 797
Başak 747
Bedahşan 43, 143, 157, 337, 505, 523, 677, 705, 709, 787, 799
Behmen 536, 608, 609, 638
Behrâm 298, 299, 504, 505, 516, 517, 532, 533, 582, 583, 621, 696, 697, 740, 741, 799, 801
Behrâm-ı Gûr 533, 799
Berât gecesi 705
Berberistan 569
Bihzad 47, 443
Bilâl 392, 393, 799
Bircis 645
Buhara 701

C-Ç

Cabbar 447
Câmî 24, 25, 800
Câm-ı Cem 34, 270, 702, 714, 800
Cebrail 759
Celîl 750, 751
Cem 34, 35, 43, 48, 49, 69, 74, 75, 108, 109, 112, 113, 270, 271, 283, 324, 325, 332, 333, 372, 373, 377, 385, 394, 395, 486, 498, 499, 542, 544, 545, 614, 615, 618, 619, 632, 650, 651, 702, 703, 708, 709, 714, 715, 762, 763, 785, 791, 800
Cemşîd 164, 332, 486, 646, 704
Cenâb-ı Hakk 168, 169, 682, 704
Cennetülme'vâ 764, 765
Ceyhun 295, 513
Çin 69, 141, 143, 323, 325, 385, 397, 401, 405, 409, 417, 437, 447, 452, 453, 477, 491, 569, 597, 681, 703, 713, 761, 763, 773, 783, 801
Çin Nigâristanı 437

D

Dârâ 12, 13, 78, 79, 164, 165, 311, 329, 332, 333, 427, 434, 435, 575, 594, 595, 596, 597, 608, 609, 620, 646, 652, 653, 682, 683, 686, 687, 698, 699, 722, 723, 800
Davud 231, 341, 667, 802
Delhi 225
Deli Musannif 627
Dey 537
Dicle 152
Dîvân 3, 4, 5, 6, 7, 9, 90, 91, 320, 797

Doğu 4, 131, 143, 591, 801
Düldül 23, 266, 267, 554, 555, 800

E

Ebû Hanife 731
Ebussuûd Efendi 731
Edhem 377
Elest 34, 110, 111, 800
Emrî 624, 625, 627
Erjeng 494, 495, 801

F

Fağfur 505, 569
Ferhâd 46, 47, 52, 53, 63, 88, 89, 103, 189, 241, 396, 397, 399, 461, 469, 543, 560, 561, 602, 603, 611, 799, 800
Feridun 13, 571, 765, 800
Feridun Bey 765
Feth ayeti 169
Fırat 437
Frengistan 427
Filekus 225
Firavun 701
Firdevs 231, 235, 433, 629, 757, 801

G

Gaffar 445, 591
Galata 291
Gülistân 23, 234, 235, 360, 407, 437, 487, 516, 517, 536

H

Habeş mülkü 705
Hak Teâlâ 174, 175, 596, 597
Hâmân 701
Hân Mehemmed 409
Harem 214, 242, 330, 652, 702, 703
Hassan 665, 675, 763
Hatây 437
Hatem 171, 725, 743
Hatem-i Tayy 725
Haydar 23, 157, 425, 555, 674, 675, 800
Haydar-ı Kerrâr 23, 425
Hicâz 52, 191, 331, 467, 473, 495, 649
Hindistan 353, 800
Hıtay 141, 783, 800
Hızır 231, 605, 621, 765, 779
Horasan 305, 569, 681
Hucend 351
Huten 69, 141, 297, 333, 489, 509, 603, 713, 800
Hüdâ 19, 205, 421, 547, 671, 699, 739, 767
Hürmüz 100, 101
Hüsrev 3, 225, 321, 439, 461, 543, 583, 595, 603, 611, 655, 800
Hüzünler Evi 651
Hüzünler Kulübesi 555

I-İ
Irak 305
İblis 571
İbni Sînâ 755
İbrahim 359, 657, 799
İbrahim Halil 657
İran 433, 655, 675, 679, 800
İrem 78, 79, 159, 332, 333, 430, 431, 447, 520, 521, 648, 649, 650, 651, 694, 695, 702, 703, 764, 765
İrem Bağı 159
İsâ 133, 329, 400, 401, 405, 421, 709, 801
İsfahan 143, 473, 511, 569, 679, 681
İsfendiyar 395, 801
İskender 15, 34, 35, 79, 111, 159, 271, 332, 333, 427, 435, 487, 575, 583, 595, 596, 597, 646, 661, 666, 667, 683, 686, 687, 694, 695, 698, 715, 789, 791, 800, 801
İskender aynası 15, 35, 789
İskender seddi 427, 801
İstanbul 279, 291, 701, 773, 797

K
Kâbe 21, 243, 301, 349, 359, 557, 799
Kadîm Kelâm 421
Kadîr 583
Kadir gecesi 729
Kadızâde 655, 755
Kaf dağı 804
Kahraman 623, 647, 741
Kalâtâ 290
Kalender 714, 715
Kamer devri 75
Kara Bağ 391
Kargazâde 634, 635
Kârun 287, 571, 801
Kavus 299
Kays 86, 87, 257, 287, 398, 399, 440, 441, 468, 469, 801
Kayser 271, 554, 555, 660, 688, 714, 801
Kazvin 569
Kelîm 420, 421
Kenanlı Yusuf 321, 377
Kenan pîri 651
Kevser 169, 271, 382, 383, 408, 409, 435, 468, 532, 533, 544, 545, 660, 661, 750, 751, 764, 765, 801
Keyânî 65
Keyhüsrev 333, 679, 699
Keykubad 647
Keyvân 82, 83, 392, 644, 678
Kırım 672, 673
Kızıldeniz 35
Kızılelma 697
Kirmânî 668, 669
Kisrâ 101, 270, 271, 554, 555, 660, 661, 723, 801
Kubad Paşa 725
Kur'ân 497, 650, 651, 654, 655, 674, 675

Kûhken 102, 122, 123, 240, 398, 526, 534, 800
Künfekân Kasrı 649
Künfekân madeni 737

L
Lâyezâl 476, 477
Leylâ 43, 81, 87, 186, 187, 218, 229, 233, 339, 399, 431, 468, 469, 560, 561, 567, 570, 571, 801
Leylâ ile Mecnûn hikâyesi 805
Lokman 169

M
Mâçîn 568
Mâlik-i Dînâr 801
Mânî 490
Mansûr 516, 517, 527
Mantıkuttayr 122, 123
Mecnûn 43, 81, 102, 103, 207, 224, 225, 228, 229, 233, 287, 297, 378, 379, 396, 397, 429, 430, 431, 523, 546, 547, 550, 551, 552, 553, 561, 566, 567, 571, 800, 801
Mecus 225
Mehdî 564, 565
Mehemmed Çelebi 746, 758, 759
Mehemmed Hân 697, 701
Mehmed Çelebi 747
Merih 43, 801
Meryem 700, 701, 708, 709
Mescid-i Aksâ 129, 348, 801
Mesih 37, 77, 169, 235, 263, 323, 453, 599, 601, 633, 755, 761, 801
Mesihâ 701, 707, 765
Mevlâ 626, 627, 701, 766, 767
Mevlânâ 505
Mısır 155, 295, 433, 583, 597, 601, 677, 691
Mîr Haydar 674, 675
Muhammed 4, 287, 328, 329, 797
Muhammed Hân 287
Murâd Hân 77, 91, 229, 421, 427, 677, 681
Murtaza 249
Musâ 87, 709, 747, 801, 802
Mushaf 156, 263
Mustafa 249, 321, 349, 755

N
Nâhid 152, 153, 263, 265, 305, 333, 591, 662, 663, 802
Nebî 663, 754
Necef 544, 545
Nerîmân 669, 678, 679
Nigârhâne 490
Nil 75, 155, 433, 513, 677, 693
Nimetullahî 433
Numân 203, 755
Nûn sûresi 561
Nûn ve'l-Kalem 718, 719
Nûr âyeti 606, 607

O-Ö

Osman 157, 653
Osmanoğulları 701
Ömer 652, 653

P

Perverdigâr 432
Pervin 445, 665, 759, 783, 802

R

Rahmân 421, 586, 587, 589, 656
Resûl 662, 663
Rıdvân 438, 586, 664
Rumeli 173
Rûhullah 333
Rûm 172, 340, 516, 517, 531, 654, 655, 691, 705, 720, 721
Rüstem 34, 35, 144, 145, 394, 395, 622, 623, 690, 691, 728, 729, 758, 759, 801, 802
Rüstem-i Destan 691
Rüstem-i Zal 35, 729
Rûyînten 668, 669

S-Ş

Sâm 678, 679, 740, 741
Selim Hân 325, 353, 493, 583
Selman 3, 35, 157, 655, 671, 675, 691, 787, 802
Selsebil 297
Semerkand 700, 701
Settâr 590
Seyf âyeti 668, 669
Seyyid Battal 725
Seyyid Gîlân Hân 679
Sıddık 653
Sidre 130, 131, 348, 349, 380, 381, 550, 551, 594, 595, 726, 727
Sidre-yi Müntehâ 551
Sikender 14, 78, 110, 158, 426, 486, 660, 682, 714
Simurg 91, 335
Sitanbûl 290
Sultân Mehemmed 682, 683, 696, 697, 702, 703
Sultân Murâd 90, 91, 228, 229, 592, 593, 594, 595, 596, 597
Süleyman 104, 105, 149, 227, 291, 507, 517, 523, 569, 571, 577, 583, 597, 629, 645, 647, 651, 659, 663, 667, 669, 679, 691, 695, 697, 721, 791, 800, 802
Süleyman Hân 149
Süreyyâ 287, 400, 401, 475, 662, 663, 696, 697, 730, 731, 802
Şâh Erdeşîr 583
Şâh-ı Merdân 806
Şâh Selim 113, 227, 667
Şâh Süleymân 576, 646, 650
Şam 495
Şat 234, 235
Şeh Süleymân 290, 516
Şîrîn 44, 46, 52, 114, 122, 324, 542, 800
Şirvan 569

T
Tatar 58, 59, 397, 579, 707, 713
Tebriz 569, 683
Timur 505
Tûbâ 76, 77, 78, 79, 120, 121, 130, 131, 230, 231, 235, 301, 358, 359, 380, 381, 489, 595, 680, 681, 802
Tûr 144, 145, 802
Türkistan 569, 673

U-Ü
Ummân Denizi 33, 81, 243, 633, 657
Ülker 163, 802
Üngürüs 575

V
Ve'ş-Şems 497, 560, 561

Y
Yakup 555
Yâkut 235
Yecûc 695, 759, 801
Yed-i Beyzâ 708, 709
Yusuf 51, 75, 155, 177, 321, 369, 377, 381, 423, 429, 531, 555, 583, 601, 651, 671, 701, 755
Yüce Tanrı 293, 569, 619, 725, 757

Z
Zahîr 671
Zelihâ 701
Zühre 94, 95, 98, 99, 466, 467, 644, 645, 802
Züleyha 377
Zülfikâr 425, 685, 802
Zünnûn 68, 69, 802

İçindekiler

Sunuş 9
Gazeller / Elif 11
Musammatlar 573
Kıt'alar 617
Matla'lar 631
Kasîdeler 643
Taḫmîsât-ı Fârsî 768
Farsça Şiirler 769
Bibliyografya 797
Sözlük 799
Dizin 803

Yere geçse yeridir fazilet ehli çünkü âh
Çerden çöpten adamlar deniz gibi makâm üstündedir
Bâkî! Sağlığın yerindeyken gurura kapılırım deme
Kuşkusuz her bilgili canlı göçüp gitme üstündedir

ISBN: 978-

muaftır. 75 ₺